

26

164

H

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

TOMUS SECUNDUS.

SUMPTIBUS LEGATI ARNAMAGNEANI.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

EDDA
SNORRONIS STURLÆI.

TOMUS SECUNDUS,

CONTINENS :

TRACTATUS PHILOLOGICOS ET ADDITAMENTA
EX CODICIBUS MANUSCRIPTIS.

HAFNIÆ.

SUMPTIBUS LEGATI ARNAMAGNÆANI.

TYPIS J. D. QVIST.

1852.

18604
2/12/91

L. B.

Quam *Eddæ Snorronis Sturlæi Tomus primus* in lucem editus esset, speravimus, quemadmodum breviter in præfatione illius libri indicavimus, hanc nostram editionem duobus voluminibus absolvi posse. Sed procedente opere moles materiæ magis magisque crevit, tandemque eo res venit, ut et operi ipsi et rationi hujus editionis optime consuli videretur, si non solum editorum opera, sed et ipsi fontes lectori aperirentur. Prodit igitur hic Tomus secundus *Eddæ Snorriæ*, tractatus philologicos et additamentorum maximam partem continens, et, ut speramus, opus non parum illustrans, quum non solum hi ipsi tractatus, in codicibus manuscriptis plerumque in unum conflati, et propterea a viris doctis hucusque non recte nec inter se nec a ceteris *Eddæ* partibus distincti, nunc suum quisque locum teneat, et ad certam ætatem, si non auctores, referatur, fontes auctorum in scriptoribus Latinis demonstrantur, loca parallela ex libris grammaticorum Latinorum, Prisciani inprimis et Donati addantur: sed etiam in additamentis, quæ omnes reliquias vetustissimorum codicum manuscriptorum nunc superstites complectuntur, tota ratio operis condendi et quasi ipsa historia literaria hujus collectionis *Eddicæ* plane perspiciatur.

Contenta hujus voluminis breviter deinceps exponemus, quæ hæc sunt:

A. *Tractatus argumenti philologici, sive de literis, syllabis, compositione verborum et figuris orationis* (p. 2—249). *In his distingui debent:*

a) *Præfatio: "um stafrofit", p. 2—9, quæ ad ipsos tractatus 1—17 non pertinere videtur, sed seculo XII. demum composita, sive ab auctore tractatus ultimi, sive a librario codicis Wormiani (si hi duo non sunt unus et idem), quum ex ipsa hac scriptione manifestum sit, auctorem hoc modo sequentes tractatus cum corpore Eddico a se congesto componere voluisse.*

b) *Tractatus ipsi, qui quadripartiti sunt:*

1. *Um stafrofit (de alphabeto, pag. 10—43), tractatus et antiquitate et ingenio auctoris atque doctrina, pro temporis quidem ratione, magnopere notabilis. Auctor, qui nulla monumenta historica Islandica, præter genealogias et scripta Arii sapientis († 1148) cognovit, et ipse alphabetum in Islandorum usum se condidisse profitetur, circa et post medium seculum duodecimum vixisse videtur. Habemus igitur hic, si non scriptionem ipsius Thoroddi runomagistri, quod fortasse auctor præfationis suspicatus est (vide p. 4—6), certe auctoris cujusdam vetustissimi, Ario coævi, cujus tempore v. c. litera Anglorum (Anglosaxonum) ð nondum in alphabetum Islandicum recepta est, neque ab eo suscipitur¹. Sagacitatem auctoris magna ejus in elementis soni et vocum distinguendis subtilitas demonstrat, doctrinam vero, quod alphabeta linguæ Latinæ, Græcæ, Hebraicæ, Anglicæ (Anglosaxonica) et Scoticæ cognovit, et linguæ Latinæ peritum se ostendit. In mythologia septentrionali versatum fuisse indicant fabulæ, nobis nunc ignotæ,*

---

¹) *Quod hæc litera in editione nostra etiam in hoc tractatu occurrit, hoc codici Wormiano debetur, cujus librarius auctorem sæpius non intellexit, ideoque ex suo arbitrio sæpius scripsit; quæ mutare nunc frustra fuisset.*

de gigante Halogiana (Hölgatröll = Þorgerðr Hölgabrúðr?) et de Thore, quorum in exemplis allatis mentionem facit.

II. Alter tractatus de alphabeto ("um stafrofit") p. 44—61, cujus auctor ignotus circa annum 1200 floruisse videtur. Hic tractatus, qui ad nos initio et aliis locis mancus pervenit, ex duobus conflatu est, altero ex fonte exotico hausto, ab Isidori Hispalensis scriptis originem ducente, qui literas cum notis et instrumentis musicis comparavit, altero Islandico, i. e. tractatu primo, cujus partem auctor verbo tenus exscripsit. Sed has descriptiones tam diversæ indolis inter se consociare non valuit, quare etiam in multis vacillat, et dissimilia invicem miscet. Sed tamen tractatus hicce magnopere memorabilis est, nam et literas Anglicas þ, v, ð eo modo in usum vocat, quo in codicibus Islandicis melioris notæ usurpatos esse videmus, et Raskio monente literam ð fortasse primus in alphabetum Islandicum introduxit. Cum hoc tractatu conferrri meretur tractatus brevis, quem codex Upsaliensis clavi metricæ Snorronis præmittit (vide huj. Tom. p. 364—369) cum tabulis alphabeticis (p. 365 et 368), quas aperte allegat noster (p. 48), sed quæ aut incuria librarii aut aliis causis nobis ignotis h. l. omissæ sunt: nam ex his tractatibus alter alterum supplere potest.

III. Tractatus Olafi Thordi filii Albipoëtæ (Hvíta-skáld † 1259), p. 62—189, ex duabus sectionibus constans, quarum prima de sonis, literis, syllabis et oratione ejusque partibus (Málfræðinnar grundvöllr, p. 62—92), altera de figuris orationis (Málskrúðsfræði, p. 92—189) agit. Si cum fragmento codicis membranaceo Arnagnæano Nr. 757. 4. hunc tractatum, qualem ex codicis Wormiani auctoritate dedimus, comparamus, verosimile fit, Olafum hunc tractatum non

primum scripsisse, sed *scriptioni alius auctoris de sonis, literis, syllabis et partibus orationis tractatum suum superstruxisse, variis locis sua intersevisse* (vide v. c. p. **72—74, 76—81, 92—94, 94—96, 110—189**) et multa de figuris orationis, ex Donato et aliis desumta, addidisse, eo modo, ut pro exemplis Latinis, quæ Donatus dederat, alia ex carminibus septentrionalibus substitueret, quæ aliquo modo illis respondere viderentur. Et merito nunc miramur, quantam copiam carminum diversi generis, ætatis, auctorum, possederit vel memoria tenuerit, quum ultra **120** exempla tam exquisita asferre potuerit. Si ex altera parte cum fragmento codicis membranacei Arnsmagnæano Nr. **748. 4.** textum nostrum comparamus, abesse videtur initium *scriptionis Olafi*, nisi prima hujus fragmenti (p. **397**), quæ aliis locis non occurrunt, pro fine *scriptionis* cujusdam alius auctoris de tropis poëticis sint accipienda, quod ex scribendi modo, quo hujus fragmenti librarius usus est, non videtur verosimile.

IV. *Tractatus incerti auctoris, de figuris orationis* (Málskrúds-fræði, p. **190—249**). Hic tractatus, qui fortasse ab ipso librario codicis Wormiani — nam, in hoc solo codice membranaceo invenitur — profectus est, ex mente auctoris verosimiliter tractatum Olafi hvitaskald continuare et ad finem perducere debuit. Ab exoticis fontibus originem haud dubie trahit, quamvis eos nondum indagare contigerit. Carmina sacra, ex quibus exempla sæpius depromit, auctorem monstrant clerici ordinis, nomina vero propria et casus, quæ carmina exempli gratia commemorant, tempus quo scriptus sit hic tractatus non ante secundum decennium seculi **XIV.** statui posse. Si librario codicis Wormiani tribuendus esset, circa medium seculi **XIV.** scriptus esse deberet, si alii, paulo antiquior esse posset.

B. *Additamenta, quæ præstantissimas reliquias codicum — præter Regium et Wormianum — integras dabunt.*

I. *Snorra-Edda secundum codicem Upsaliensem, p. 250—396. Hic codex membranaceus, circa annum 1300, ut genealogia Sturlungorum et recensensus poetarum septentrionalium demonstrat, exaratus, librum ipsum Eddam et Snorronem Sturlæum ejusdem auctorem nominat¹. Hoc testimonium librarii, tam prope ad ætatem auctoris viventis, magnæ auctoritatis esse debet, nec minoris momenti est, quod contenta libri Eddæ, a Snorrone scriptæ, breviter enumerat, eodem ordine, quo in hoc codice scriptum videmus. Quamvis igitur librarius iste rem suam ceterum tam oscitanter egerit, ut mira fere inscitia, qua innumeris locis textum, præsertim in carminibus, corruptit, magnam partem auctoritatis suæ destruxerit, tamen opus ejus, non solum vetustatis causa, sed et propter ordinem et dispositionem operis, non minus quam narrationis et sermonis genus, integrum lucem videre meruit, et visum est, hoc tali modo agere, ut quam proxime ad ipsas codicis scribendi formas accederetur, quod eximia liberalitas rectorum illustrissimæ bibliothecæ Upsaliensis, inprimis viri doctissimi J. H. Schröder, ord. Dannebr. Equit., nobis possibile fecit, quum ex petitione nostra hunc codicem rarissimum nobis ad utendum crediderunt. Ipsi numeros capitum, indices paginarum Tomi primi hujus editionis et notulas paucas addidimus. Plura, quæ ad notitiam hujus codicis, et specimen scripturæ, pertinent, in disquisitione de codicibus manuscriptis enarrabuntur.*

---

¹) *Inscriptio librarii:* "Bók þessi heitir edda. hana hevir saman setta Snorri Sturlo sonr"; *vide p. 250.*

II. Eddu-brot, s. fragmentum Eddæ secundum membranam Arnamagnæanam Nr. 748. 4., p. 397—494. Ex rubrica, quam librarius ipse uno loco adscripsit (v. p. 427—428), verosimiliter concludi posse videtur, hunc librum non totam Eddam Snorrianam, sed tractatum Olafi Albipoëtæ integrum, et selectam partem artis poëticæ Snorronis (Skáldskaparmál ok kenningar) complexum fuisse, ita tamen, ut artem poëticam ex proprio librarii ingenio liberius tractasse videatur. Ceterum monendum est, hunc librum non a manu auctoris ipsius, Olafi Albipoëtæ, profectum esse¹, sed inde exscriptum, seculo eodem XIII. vel initio sequentis seculi, idque tam eleganter et seite, ut interitus tanti cimelii magnopere dolendus sit. In edendo hoc fragmento ad literaturam ejus quam proxime accessimus.

III. Orms-Eddu-brot, s. fragmentum Eddæ in codice Wormiano servatum, alias a nobis Wb insignitum, p. 495—500. Hoc fragmentum, nunc unum et dimidium folium implens, eadem fere manu scriptum est, certe eadem ætate, ac codex ipse Wormianus (circa 1350—60). Auctor scriptioni Snorronis de denominationibus opus superstruxisse videtur, et exempla copiose addidisse, quorum certe unum ex poëta seculi XIV. (bróðir Árni, p. 500) hausit. Ad hoc tempus igitur hæc scriptio, saltem qualis in hoc codice fuit, referenda esse videtur. De ceteris fere nihil nunc dicere possumus, quum maxima pars hujus codicis — si unquam codex fuit — jam tempore Arngrimi Jonæ et Magni Olavii, pastoris Laufasensis, interierit. Exstant tamen in libris manuscriptis, ab Olavio profectis, qui interdum Lövasini vocantur, sive Edda Lövasina (Laufáss-Edda), quibus iterum editio Reseniana superstructa est, nonnulla quasi frustra, ab

---

¹) hoc lacunæ in membrana relictæ indicant, vide v. c. p. 400 not. 2, 452 not. 2, etc.

hoc fragmento manifeste discerpta, unde videmus, fragmentum nostrum eo tempore (1609) unum vel fortasse duo folia habuisse, quæ deinde usque ad Arnæ Magnæi tempora periere (cfr. infra sub r1). Nunc quale habemus, integrum dedimus.

IV. Eddu-brot^o, sive fragmentum Eddæ secundum membranam Arnamagnæanam Nr. 757 in 4to, p. 501—572. Hoc fragmentum, seculo XIV. medio vel circa scriptum, magnam lucem tractatui Olaf Albi-pœtæ adfert. Quamvis enim fragmento 748 non parum ætate sit inferius, tamen scriptionem de sonis et literis talem fere dedisse videtur, qualis a primo auctore data sit, ante quam Olafus eidem multa intersevit, et maximam partem tractatus de figuris orationis addidit. Nec minus memorabile est, quod in denominationibus poëticis (kenningar skáldskapar, p. 511), partim cum fragmento 748 (ubi Snorro auctor eorum declaratur), partim cum nostris, Regio et Wormiano, consentit. In editione membranam, vetustate et putredine magnopere læsam et densis lacunis intersitam, ideoque lectu difficillimam, quam accuratissime potuimus secuti sumus.

V. Eddu-brot, sive fragmentum Eddæ secundum membranam Arnamagnæanam Nr. 1e3 in folio, p. 573—627. Fragmentum hocce, seculo ut videtur XIV. scriptum, duobus præsertim momentis notabile est. Primum enim codici nostro Regio proxime accedit, nec tamen ita, ut in omnibus cum eo faciat, deinde genealogiam quandam in fine adfert, quæ demonstrat, hunc codicem olim, dum integer fuit, a nepotibus familiæ Sturhugicæ possessum fuisse. Visum est igitur hoc fragmentum, quod haud parvi momenti est, agmini ceterorum jungere.

VI. Diximus antea (v. III.) Magnum Olavium, pastorem Laufasensem et Eddæ Lövasinæ auctorem, frustra quædam ex fragmento Wb carpsisse, quando hoc frag-

mentum plenius erat quam nunc exstat. Hæc frustra, quæ non exigui momenti nobis sunt, colligere et componere curæ fuit, et hic p. 628—634 annexa sunt.

VII. Agmen claudit brevis quidam tractatus mythologici argumenti, ex folio membranaceo, quod in Nr. 162. b. Fol. in scriniis Arnamagnæanis asservatur, desumptus, p. 635—636. Ad collectionem Eddicam non proprie quidem pertinet hic tractatus, sed argumentum arcte cognatum consilium dedit, ut hoc loco publicam lucem videret.

Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 756. 4., seculo xv. scriptum, integrum dare non opus esse videbatur, quum per omnia cum Wormiano nostro faciat, et nihil neque in dispositione, neque in materia tractanda notabile habeat.

Neque nobis, præfationi huic finem facientibus, pietatis officium negligendum est. Duo cara nomina, quæ in primo hujus operis volumine edendo participes erant, nunc non adsunt, LAURENTIUS ENGELSTOFT et KOLDERUP-ROSENVINGE. Mors nobis incidit viros egregios, patriæ et universitatis nostræ per multos annos ornamenta, literarum septentrionalium fautores et felicissimos cultores, collegii nostri per viginti fere annos fidelissimos et doctissimos collaboratores, quos totus orbis literarius non minus quam Musæ patriæ lugent et desiderant.

Vale, L. B., et studiis nostris favere perge.

Dabamus Hafniæ die xxxi. Augusti 1852.

Orsted. Werlauff. Rafn. K. Gislason.
J. E. Larsen.

Jón Sigurðsson.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

EDDA

SNORRA STURLUSONAR.

UM STAFROFIT¹.

Nú² um hrið hefir sagt verit, hversu kenna skal þá luti, sem frammi standa í bók þessari: megu þær kenningar á margan veg³ breytast, eptir því⁴ sem nú finna ný skáld, ok taka til ok setja reglur eptir ýmisligum bókum. Skal þó eigi at heldr láta þat únýtt vera, sem forn-skáldin hafa fundit, er efni ok grundvöllr er alls skáldskapar, en eigi skulu menn þessum frásögnum

---

¹) *Hunc titulum ipsi præmisimus, quum in W a prima manu nulla inscriptio inveniatur; Raskius inscripsit: um latínu-stafrofit, quod nimis arcte dici videtur; in codice U brevis quidam tractatus præmittitur clavi metricæ Snorrii, et inscribitur: her segir af setningu háttalykilsins. —* ²) *Qui sequuntur tractatus sic distinguendi videntur: 1. Præfatio. 2. tractatus de literis sive de alphabeto Islandico. 3. alius tractatus brevior, ejusdem argumenti. 4. tractatus de sonis, literis, syllabis et partibus orationis, qui tractatus Raskio inscribitur Fundamentum Grammaticæ. 5. tractatus de figuris orationis, sive tropologia. De ceteris quidem suis locis agam, hanc vero Præfationem, quæ præmittitur tribus qui sequuntur tractatibus grammaticis, ab his discernendam putavi et ad alium auctorem referendam, saltem ad alium, quam proxime sequentis tractatus, cujus auctor ante Snorrium Sturlæum vixit, quum in præfatione Nostri opera Snorrii citentur. Quis hic fuerit,*

EDDA

SNORRII STURLÆI.

DE ALPHABETO.

JAM aliquamdiu demonstratum fuit, quomodo res, supra in hoc libro allatæ, denominandæ sint. Quæ denominationes multis modis variari possunt, prouti poëtæ recentiores hujus temporis, varios libros secuti, regulas (poëticas) proprio ingenio constituere inceperunt. Neque tamen ideo abolenda sunt veterum poëtarum inventa, quæ sunt materia et fundamentum omnis poësios. Sed hisce narrationibus non major quam svadeat ratio

---

id quidem nescio. Si idem fuit, atque is, qui præfationem Eddæ Snorriane et epilogos Ludificationis Gylvianæ et Sermonum Bragii conscripsit, in principio præsentis præfationis sua ipse opera citavit, quod eum hoc pacto non facturum fuisse opinor. Sed voluisse eum sequentes tractatus cum Eddæ Snorriane corpore conjungere, quum ex ipsius præfationis initio apparet, tum Raskius (p. 269 not. 4) observavit. De auctoribus hujus partis Eddæ Snorriane vide Hist. Eccl. Isl. 1, 209, not. a, Vitam Sæmundi Multiscii, auctore A. Magnæo, in Edda Sæm. Tom. I. p. xiv-xviii, Edda Snorr. ed. Rask., Holm. 1818, præf. p. 6, item præfationem J. Olavii Grunnavicensis ad Cod. Wormianum ab eo exscriptum, msc.; quorum duo postremi diversos illos tractatus grammaticos, a multis doctissimis viris cum Skalda minus recte confusos, caute distinxerunt. — 3) vegh, W, et ita sæpius gh pro g molliore. — 4) pi, semper, W.

trúa framarr en skynsamligt er, eptir því sem segir í fyrsta lut bókarinnar með liverju villurnar fjölgudust; ok af því hefir hvert skáld sett sèr reglu, þat sem eigi trúði réttlíga, af því at þeir hugðu Óðin guð verit hafa, ok alla þá með guðmagni sem honum þjónuðu, sem heyra hefir mátt í mörgum frásögnum þessar bókar. En nú skal lýsa hversu ný skáld ok fræðimenn, ok einkanlaga klerkarnir, vilja lofast láta hversu kveða skal, ok únýta eigi at heldr þat sem fornir menn hafa framit, utan þat sem klerkligar bækr banna; því at þat er náttúruligt, at menn sè nú smásmuglari, sem fræðibækrnar dreifast nú víðara. Láta fróðir klerkar hverjar bækr, sem þeir finna¹, snara til þeirrar þjóðar tungu, sem í því landi talast, sem þá eru þeir, eigi at eins hversu tala skal, heldr ok jamvel hversu hvern staf hljóðar með löngu hljóði eða skömmu, hörðu eða linu, ok hvat hvergi þeirra hefir af sèr fall eða tíma, eðr (af) þeim, sem fyrir honum stendr ok eptir, sem yðr mun sýnt verða í þeim greinum, sem síðarr eru skrifaðar, eptir þeirra manna upptekinni stafasetningar-reglu, sem vèr hyggjum vel hafa kunnat orðógraffíam; ok þó at sína sígúru hafi hvern þeirra til sinnar sagnar, þá sýnist mönnum allir þeir fagrliga skipat hafa; hefir hvern sett stafina eptir þeirri tungu, sem þeir hafa talað; ok þó at þeirra verk sè saman borin, þá bregðr ekki þeirra annars reglu. Skal yðr sýna hinn fyrsta letts hátt, svá ritinn, eptir sextán stafa stafrofi í danskri tungu, eptir því sem Þóroddr rúna-

---

¹) at, *add. W.*

fides habenda est, prouti in prima hujus libri parte demonstratum est, qua ratione errores (in rebus divinis) multiplicati sint. Atque eam ob causam poëtæ, qui vera religione non erant imbuti, sibi quisque regulam (regulas poëticas) præscripserunt, quod Odinem deum fuisse, ejusque asseclas vi divina præditos crediderunt, ut ex multis hujus libri narrationibus (mythis) intelligi potest. Jam vero demonstrabimus, quæ regulæ poëticæ a recentioribus poëtis doctisque viris, in primis clericis, permittantur. Neque tamen eo magis tollemus ea, quæ veteres composuerunt, præterquam quæ libri ecclesiastici vetant. Est enim naturale, nunc eo subtiliorem his rebus adhiberi diligentiam, quo latius libri ad cognitionem frugiferi hoc tempore diffundantur. Viri docti clerici ordinis quoscunque reperiant libros convertendos curant in linguam vernaculam, quæ in ea terra, ubi tunc degant, usurpetur, non solum quomodo loquendum sit, sed etiam quo sono, longo an brevi, aspero an leni, quæque litera gaudeat, et quam quantitatem sive tempus quæque earum habeat, sive ex se ipsa, sive ex litera antecedente vel consequente, quemadmodum vobis demonstrabitur in iis articulis, qui in sequentibus descripti sunt secundum regulas orthographicas ab eis viris receptas, quos orthographiæ bene peritos fuisse arbitramur. Quorum etsi suam quisque sententiam suo modo exprimat, tamen hi omnes, quæ communis existimatio est, literas scite disposuisse videntur. Nam singuli linguæ, quam locuti sunt, convenienter literas posuerunt; atque si eorum opera inter se contuleris, ex his nullum alterius regulæ repugnare reperies. Primus vobis demonstrabitur modus scribendi, qualem Thoroddus Runarum magister et sacer-

meistari ok Ari prestr hinn fróði hafa sett í móti Latínumannanna stafrofi, er meistari Priscianus hefir sett¹. Hafa þeir því fleiri hljóðsgreinir með hverjum raddarstaf, sem þessi er túngan fátalaðri², svá at þat má

---

¹) *Quæ h. l. adnotanda succurrunt, sequentia sunt:* a) *Alphabetum vel tractatum orthographicum ab Thoroddo et Ario compositum, qui auctori hujus præfationis ad manus fuit, quemque collectioni suæ inserere cogitavit, temporis injuria nobis invidit. In cod. Worm., qualis nunc est, non extat; nam tractatus orthographicus, proxime hanc præfationem sequens, et post tempora Aarii scriptus est, nec ullam rationem habet alphabeti Runicæ; tractatus alphabeticus secundus tractatu primo serior est; tractatus tertius auctorem habet Olavum Thordi Hvitaskáld.* b) *Quale fuerit hoc alphabetum Thoroddi et Aarii, nunc quidem nescimus; si vero conjecturæ locus erit, continebat 5 vocales: a, e, i, o, u, runica vocali ýr diphthongisque latinis exclusis: consonantes Runicas 10, nempe liquidas 5: r, n, m, l, f, sibilantem s, aspiratam h, mutas t, k (c), b (cum punctatis d, g, p); pro runico þ formam Anglosaxonicam þ, pro latino v formam Anglosaxonicam þ, et præterea ex latino alphabeto q, x, z; qui quatuor postremi characteres ab auctore primi tractatus excluduntur.* c) *Quo tempore scriptum fuerit alphabetum Thoroddo-Arianum, certo definiri non potest. Interim, quum verisimile sit, Arium opera sua historica hac ipsa orthographia exarasse, quumque Librum de Islandis (Íslendingabók) majorem annis 1122-33 composuerit (Werlauff de Ario multiscio p. 19, 20), sequitur tractatum ejus orthographicum scriptum esse ante 1122; et fieri potest, ut Gragusa, quæ quarto ante anno (hieme 1117-18) literis mandari cœpta est (Sched. c. 10), eadem fuerit orthographiâ exarata. De Thoroddo, Runarum magistro, nihil certi nobis constat. Cognomen, Rúnameistari, ei additum putatur ob eruditionem et linguarum runicæque scientiæ peritiam (Halvdani Einaridæ Sciagr. hist. litt. isl., Havn. 1777, p. 14: Werlauffii Dissert. de Ario multiscio. p. 57 not. v.).* d) *Celeb. Werlauffius in dissertatione egregia de Ario multiscio, p. 60 (quum nondum facta esset distinctio inter diversos illos tractatus orthographicos horumque auctores) putat, Thoroddum et Arium characteres Runicos novo ordine*

dos Arius Polyhistor, ductum alphabeti linguæ Danicæ, sedecim literis constantis, secuti, ad exemplum alphabeti Latini, a magistro Prisciano compositi, adcommo-
daverunt. Qui eo plures sonorum variationes singulis vocalibus subjecerunt, quo pauciores hæc lingua (3: latina) vocum

---

*disposuisse, earum potestatem accuratius explicuisse, numerum-
que forte punctatione quarundum auxisse. Quod ab illis (præ-
sertim a Thoroddo Runarum magistro) factum esse, minime
quidem negare audeo, sed puto eo non respici hoc nostro
loco. Mea sententia prope accedit ad sententiam Joh. Olavii
Grunnavicensis in opere eddico msc., citatam dissertationis
Werlauffianæ p. 59-60, "Arium scripsisse commentarium de
literis, quatenus illæ, ab exteris acceptæ, idiomati islandico
recte essent accommodandæ". — 2) fátalaðri] proprio sensu
fátalaðr significat eum, qui pauca loquitur, ut lángetalaðr, qui
longa oratione utitur, qui diu sermones serit, Fornm. S. 1, 288,
item simplex talaðr, disertus, cum adv. ekki, vel, betr; deri-
vatur a subst. tala, oratio. Sed hic sensus nullo modo potest
huic loco convenire, ubi de sermone sermo est. Hinc factum
est, ut tala h. l. catachresticè de sono acceperim, eodem sensu
ac rödd, hljóð. Nam hoc sibi velle puto auctorem h. l., non
esse in lingua latina tot vocalium (vel vocum, sonorum voca-
lium) variationes, quot in lingua islandica. Atque hæc eum
dicere de lingua, cujus vera pronuntiatio jam dudum erat
intermortua, secundum sui temporis pronuntiationem, qua
latinæ diphthongi æ, œ (ut Græc. αι, οι) cum sonis islandicis
e, i congruebant, au et eu (Græc. αυ, ευ) pro syllabis av,
ev habebantur (convenienter pronuntiationi Græcorum recen-
tiorum s. Neogræcorum, quæ toto medio ævo in Italia, Anglia,
Islandiâ apud doctos clericos usurpata et recepta fuit). Au
Thoroddu et Arius has variationes sonorum notis diacriticis
distinguerint, incertum est; potius putarim, eas tantum exemplis
monstrasse, ut in sequentibus Olavus Hvitaskâld fecit. Ceterum
notandum est, vetustissimum, quod quidem ad hoc tempus existat,
exscriptum Schedarum (Libelli Islandorum) Arii non scriptum
esse orthographiâ Thoroddio-Ariana, sed proxime accedere ad
orthographiam ejus, qui tractatum orthographicum primum (1)
conscripsit.*

undirstanda með hljóði umbeygiligu, hvössu ok sljófu, svá at einnar tíðar fall væri í hvárutveggja stafrofi, til þess at skáldin mætti þá mjúkara kveða eptir nýfundinni letr-list, en hafa eigi hvert orðsskrípi þat sem fornskáldin nýttu, en hálfu síðr auka í enn verrum orðum en áðr hafa fundin verit: Því at vandara var þeim at tala, sem ekki höfðu fyrir sér, en þeim sem nú hafa ýmislugar fræðibækr. En vel má nýta at hafa eptir þeim heiti ok kenningar, eigi lengra reknar en Snorri lofar¹. Leiti eptir sem vandligast, þeir sem nú vilja fara at nýjum háttum skáldskapar, hversu fegrst er talat, en eigi hversu skjótt er ort, þvíat at því verðr spurt, hvern kvað, þá er frá líðr, en eigi hversu lengi var at verit. Ok þeir sem nú vilja með nýju kveða, hafi smásmugul ok hvöss ok skygn hugsunar augun, at sjá hvað yðr er nú sýnt í þessum frásögnum.

---

¹) *Respici puto Clavim metricam Snorrii (vide Tom. I. p. 612):* "nívnda (leyfi) er þat, at reka til hinar fimtv kenningar, en or ættvm er, ef lengra er rekit; en þótt þat finiz í fornskálda verka, þá látvm vær þat nv vnýtt".

variationes habet, ut sono circumflexo, acuto et gravi (quæque variatio) intelligi possit: eo consilio, ut, servatâ ejusdem temporis quantitate in utroque alphabeto, poëtæ, inventæ nuper orthographiæ ductum secuti, versus eo rotundiores facere possent, ne formas insolitas a veteribus poëtis adhibitas usurparent, multo minus formas deteriores, quam antea inventæ sint, introducerent. Nam illis, qui nulla quæ sequerentur exempla habuerunt, difficilior fuit sermonis accommodatio, quam nostræ ætatis hominibus, qui varios habent libros ad cognitionem utiles. Ceterum non nullius est utilitatis, eos (veteres poëtâs) imitari in formandis appellationibus et denominationibus, quæ non longius sunt repetendæ, quam Snorrii præcepta permittunt. Quisquis hodie novis metrorum variationibus operam dare velit, is quam diligentissime adtendat animum ad elocutionis venustatem, non ad faciendi celeritatem. Nam procedente tempore quærent homines: quis ista composuit? non autem, quamdiu operi immoratus fuerit. Et qui hodie nova in poësi invenire student, acumen mentis subtile, acutum et perspicax habeant, ut quæ vobis his narrationibus jam sunt demonstrata, pervideant.

I¹.

1. Í flestum löndum setja menn á bækr annatveggja þann fróðleik, er þar innanlands hefir gjörzt, eðr þann annan, er minnisamligastr þikkir, þó at annarsstaðar hafi heldr gjörzt, eða lög sín setja menn á bækr, hver þjóð á sína túngu. En af því at túngurnar eru úlíkar hver annarri, þær er or einni

---

¹⁾ *De tempore: scriptum esse hunc tractatum non longe post Arii mortem, mihi fidem facit, quod auctor nulla scripta historica monumenta islandica memoret, nisi Arii Thorgilsis filii (1067 + 1148), qui suo Libello de Islandis (Schedis) ultimam manum non imposuit ante 1135 vel 1136 (Werlauff de Ario multisc. p. 27). Hinc mihi verisimile fit, hunc de quo agimus tractatum scriptum esse antequam ceteræ historiæ Islandicæ scribi cœptæ sunt, i. e. numero rotundo ante annum 1160 (Sturl. 2, p. 107, "flestar sögur, er hér hafa gjörzt á Íslandi, voru ritaðar, áðr Brandr biskup andaðiz" (1201). Raskius in ed. Ed. Snorr. præf. p. 6, magnam quidem partem tractatum grammaticorum Olavo Hvitaskáld adscribit, cetera vero pluribus aliis auctoribus, tractatum secundum a tractatu primo discernens, Ed. Sn. p. 288, not. *). Tempus, quo (tres primi) tractatus grammatici scripti sint, feliciter restringit ad tempora Waldemarorum (primi et secundi), Daniæ regum, 3: ad annos 1157-1241 (Forsög til en videnskabelig dansk Retskrivningslære af R. Rask, Havn. 1826, p. 83), quod prope accedit ad meam sententiam, qui putem primum tractatum scriptum esse ante 1160, et tertium ante 1259. Sed celeb. Werlauffius (de Ario multisc. p. 64, not. ö) hæc aliter accipit: "videmus hinc (quod sola opera historica Arii h. l. citantur), inquit, quanto in pretio scripta Nostri (i. e. Arii) vel integro seculo post ejus mortem habita sint, quum is solus instar omnium nominatim citetur". At enim vero, si integris centum annis post mortem Arii, i. e. 1248, septem annis post mortem Snorræ Sturlæi, quum jam longe maxima pars historiæ Islandicarum et Norvegicarum esset literis mandata, hic tractatus scriptus fuit, equidem nescire me fateor, quid sibi velit orthographus noster, dicens, se alphabetum Islandis condidisse, ut leges,*

I.

1. Apud plurimas gentes literis mandari solent aut res scitu dignæ, quæ intra patriam gestæ sunt, aut res quæ maxime memorabiles existimantur, licet extra patriam gestæ fuerint; item leges, quas nationes sua quæque lingua literis mandant. Quoniam vero linguæ, quamvis ex una eademque lingua declinaverunt

---

ut genealogiæ, ut sacræ interpretationes, ut denique opera Arii facilius scribi legique possent. De auctore: Islandum fuisse, verba docent, þá hefir ek ok ritað oss Íslendingum stafrof; eundemque haud mediocriter literatum, ipse tractatus monstrat: nam non solum ei notum fuit alphabetum latinum (§ 1. 8), græcum (§ 1. 4. 7), hebraicum (§ 1. 7), anglosaxonicum (§ 1), scoticum (§ 7), sed et adfert (§ 5) unum distichon ex Catonis Dionysii distichis de moribus, quod recte et subtiliter in sermonem islandicum transtulit. Aliquot locis alphabetum islandicum vetustissimum (Thoroddo-Arianum) respicere videtur, nempe § 2, ubi mentionem injicit sermonis Danici, literis regularibus (vulgaribus) expressi, et § 7, literæ þ, novissime in alphabetum receptæ, nec non Titulorum (notarum, scribendi compendiorum), ut qui antea in alphabeto fuerint. Stilus, ut in tali materia, classicus, quanquam adhibet auctor voces ex mediæ ævi latinitate petitas, ut vers (= sententia, periodus), capitulum, titull, interdumque longiori verborum tractu utitur, præsertim in protasi, v. c. ed. Rask. p. 283. lin. 12-19: p. 275. l. 29: p. 276. l. 5: p. 288. l. 9-16: p. 281. l. 15-21: p. 282. l. 4-8: p. 276. l. 15-20. Pro formis exquisitioribus haberi potest pronomen 1. pers. et negat. partic. a verbis suffixa, v. c. ritk, sækka, kanka. In argumento tractando auctor liberaliter versatur, sonos acute distinguit, exempla neque anguste neque anxie quærit, interdum audacius ex fabulis ethnicis petens, v. c. ex fabula de gigante Halogiana et Thore lebetem portante. Si quis conjicere velit, auctorem fuisse Gunnarem Björn's filium, dictum Rúnagunnar, qui sec. Ann. Reg. obiit 1193 (Scr. rer. Dan. 3, 70), temporum ratio non obstat. Ceterum observandum est, orthographiam auctoris ab librario, qui Cod. Worm. exaravit, non observari, nisi in ipsis exemplis, neque tamen accurate.

ok hinni sömu túngu hafa gengizt eða greintz: þá þarf úlíka stafi í at hafa, en eigi ena sömu alla í öllum, sem eigi rita Grikkir latínustöfum girzkuna, ok eigi Latínumenn girzkum stöfum latínu, nè enn heldr ebreskir menn ebreskuna hvárki girzkum stöfum nè latínu, heldr ritar sínum stöfum hver þjóð sína túngu. Hverega túngu er maðr skal rita annarrar túngu stöfum, þá verðr sumra stafa vant, af því at eigi finnst þat hljóð í túngunni, sem stafirnir hafa þeir er af gánga. En þó rita enskir menn¹ enskuna latínustöfum, öllum þeim er rættæðir verða í enskunni, en þar er þeir vinnast eigi til, þá hafa þeir við aðra stafi, svá marga ok þesskonar sem þarf, en hina taka þeir or, er eigi eru rættæðir í máli þeirra. Nú eptir þeirra dæmum, allz vèr erum einnar túngu, þó at greintz² hafi mjök önnur tveggja eða nakkvat báðar, til þess að hægra verði at rita ok lesa, sem nú tíðist ok á þessu landi bæði lög ok áttvísi, eða þýðingar helgar³, eða svá þau hin spakligu fræði, er Ari Þorgilsson hefir á bækr sett af skynsamligu viti, þá hefir ek ok⁴ ritað oss Íslendingum stafrof, bæði latínustöfum, öllum þeim, er mèr þótti gegna til vârs máls vel, svá at rættæðir mætti verða, ok þeim öðrum, er mèr þótti í þurfa at vera, en⁵ or vâru teknir þeir, er eigi gegna atkvæðum vârrar túngu. Or eru

---

¹) i. e. *Anglosaxones*, vide Forsög til en videnskabelig dansk Retskrivningslære af R. Rask, *Hafn. 1826*, p. 83-84. — ²) *ex emendatione Raskii pro*: giörz, W. — ³) *Per leges intelligendæ sunt leges civiles et ecclesiasticæ, eo tempore in Islandia vigentes*, 3: *Gragasa et Jus eccl. Thorlako-Ketilianum*, nec non emendationes et additamenta eodem pertinentia. *Per sacras*

aut discesserunt, inter se dissimiles sunt, necesse est, dissimiles adhiberi literas, nec easdem omnes in singulis, quemadmodum Græci linguam græcam latinis literis non exprimunt, neque Latini græcis latinam, neque Ebræi ebræam græcis latinisve; sed suam quæque natio linguam suis exprimit literis. Nam quæcunque lingua alius linguæ literis exprimenda est, quædam literæ desunt, eo quod sonus, literis quæ desint proprius, in lingua non invenitur. Verum tamen Angli linguam Anglicam literis latinis, quotquot justæ Anglici sermonis pronuntiationi convenient, exprimunt. Sicubi vero literæ non suppetant, alias adhibent, quot qualesque opus sint, iis exemptis, quæ ipsorum sermonis rectæ pronuntiationi non convenient. Horum igitur exemplum secutus, quum eadem lingua utamur, etsi alterutra admodum, aut utraque aliquantum, mutata sit, ut facilior reddatur scriptio et lectio, quæ hodie etiam hac in terra usurpatur, et legum et genealogiarum, aut sacrarum interpretationum aut etiam ingeniosorum illorum operum historicorum, quæ Arius Thorgilsis filius solerti ingenio literis mandavit: ego quoque nobis Islandis alphabetum conscripsi, quod constat quum literis latinis, quotquot mihi visæ sint nostro sermoni justæque pronuntiationi convenire, tum aliis, quibus opus esse arbitrarer, quum exemissem, quæ nostræ linguæ prolotioni non

---

interpretationes, in primis vitæ sanctorum (v. c. Sancti Blasii, Andree, etc.), et forte libri ascetici, breviaria, in sermonem isl. translata. — 4) hæc vocula indicare videtur aut alia opera ab auctore ante hunc tractatum scripta, aut aliorum operam ante eum in concinnando alphabeto positam. — 5) sic W.

teknir samhljóðendr nokkurir¹ or latínustafrofi, en nokkurir í gjörfir²; raddarstafir eru³ öngvir or teknir, en í gjörfir mjök margir⁴, því at vār túnga hefir flesta alla hljóðs eða raddar.

2. Nú af því, at samhljóðendr megu ekki mál eða atkvæði gjöra einir við sik, eigi svá at þeir megi nafn hafa án raddarstafi⁵; en at raddarstafnum einum sérhverjum má kveða sem hann heitir, ok at honum kveðr í hverju máli, ok þeir bera svá tign af samhljóðöndum sem almætti af hálfmætti: Þá hefi ek af því fyrri setta þá, bæði í stafrofi ok í umræðu hēr nú. Við þá hljóðstafi fimm, er áðr voru í latínu stafrofi: a, e, i, o, u, þar hefi ek við gjörfa þessa stafi fjóra, er hēr eru ritnir nú: ρ, ε, σ, γ. — ρ hefir lykkju af ái, en hrínginn af ói, því at hann er af þeirra hljóði tveggja saman blandinn: kveðinn minnr opnum munni en á, en meirr en ó. ε er ritinn með lykkju ás, en með öllum vexti es, sem hann er af þeim tveim samfelldr, minnr opnum munni en á en meirr en e. σ, hann er af hljóði es ok ós felldr saman, minnr opnum munni kveðinn en e ok meirr en o, enda ritiun af því með kvisti es ok með ósins hríng. γ er af röddu ís ok ús, görr at einni röddu, kveðinn minnr opnum munni en í ok meirr en ú, ok skal af því ena fyrri kvísl af höfuðstafs úi, sem áðr er þeim í stafrofi skipat. Nú má verða at því, at nokkurr svári svá: ek má fullvel lesa danska túngu,

¹) i. e. q, x, v, z. — ²) i. e. ß, K. — ³) *ex emendatione Raskii pro: enn, W.* — ⁴) *nimirum ρ, ε, σ, γ, item vocales punctatæ et virgatæ.* — ⁵) *sic, in dat., W.*

convenirent. Nimirum exemptæ sunt aliquot consonantes alphabeti latini, nonnullæ vero additæ; nullæ exemptæ vocales sunt, additæ vero permultæ: nostra enim lingua plurima habet soni vel vocis elementa.

2. Quum vero consonantes nullum sonum aut vim pronuntiabilem per se solæ exserere queant, adeo ut, vocali aliqua non auxiliante, ne nomen quidem habere possint, unaquæque vero vocalis suo nomine sonoque cuique linguæ proprio pronuntiari queat; quumque vocales consonantibus præstantiâ tantum antecellant, quantum perfecta potentia imperfectæ: ea de causa has, quum in alphabeto, tum in hac præsentî dissertatîone, priores posui. Quinque illis vocalibus, quæ antea in alphabeto latino erant, has quatuor addidi literas, quæ hic jam scribuntur: *ø*, *e*, *ø*, *y*. *ø* habet semicirculum literæ *a*, circulum vero literæ *o*, eo quod utriusque hujus sono commixtum est, quum proferatur ore minus aperto, quam *a*, magis aperto quam *o*. *e* exprimitur semicirculo literæ *a*, integro autem corpore literæ *e*, quum ex his duabus compositum sit, pronuntiatum ore minus aperto quam *a*, magis aperto quam *e*. *ø* compositum est ex sonis literarum *e* et *o*, minus aperto ore prolatum, quam *e*, magis aperto quam *o*; quam ob rem per spirulam literæ *e* et circulum literæ *o* exprimitur. *y* constat ex sonis literarum *i* et *u* in unum sonum conflatis, prolatum ore minus aperto quam *i*, magis aperto quam *u*; atque ideo per priorem furculam majusculæ *u* exprimendum est, quod hoc (∩: *u*) in alphabeto priorem locum obtinuerat. Jam fieri potest, ut aliquis opponat:

þó at latinustöfum réttum¹ sè ritað, má ek þó at líkindum ráða hve kveða skal, þó at eigi sè allir stafir rætræðir í því er ek les; ræki ek eigi hvært þú rítr ρ ² þitt eða a , [e eða e^a , y ok u . En ek svara svá: eigi er þat rúnanna kostr, þó at þú lesir vel eða ráðir vel at líkindum, þar sem rúnar vísa óskýrt, heldr er þat þinn kostr, enda er þá eigi örvaent at þeygi lesa ek vel eða minn maki, ef sá finnst, eða ráða ek vel að líkindum til hvers ens rétta færa skal, ef fleiri vega má færa til rétts en einn veg, þat sem á einn veg er þó ritað, ok eigi skýrt ákveðit, ok skal geta til, sem þú læzt þat vel kunna. En þó at allir mætti nakkvat rétt or gjöra, þá er þó vís vån, at þeygi vili allir til eins færa, ef máli skiptir, allra helzt⁴ í lögum; enda tel ek þik þá eigi hafa vel svarat, er þú lætr eigi þurfa í vâru máli þessa níu raddarstafi: a , ρ , e , e , i , o , σ , u , y , allra helzt ef ek klýf or þessum níu sex greinir ens fjórða tigar, þær er sitt mál gjöri hver, ef glögt eru skildar. Nú mun ek þessa stafi átta (allz eingi grein er enn á⁵ í gjör) á meðal enna sömu tveggja samhljóða setja sitt sinn hvern, en sýna ok dæmi gefa, hve sitt mál gjöri hverr þeirra við enna sömu stafa fulltíng, í enn sama stað settr hverr sem annarr, ok á þann veg svá gefa dæmi of allan þenna bæklíng ámeðal enna líkustu

¹) sic, ut videtur, in W scriptum fuit manu librarii, sed serior manus supra lineam mutavit in vorum quod ineptius videtur. — ²) o, W. — ³) a [sic dedimus; eða e, W. — ⁴) helldz, W. — ⁵) om. W, sed necessarie aut addenda est hæc præpositio aut sequens i in casu genitivo ponendum.

Equidem sermonem Danicum satis bene legere possum, etsi literis latinis regularibus exprimatur; nihilo enim minus secundum veri similitudinem conijcere possum, quo modo verba pronuntianda sint, quamvis omnes literæ verborum legendorum cum recta pronuntiatione non congruant; quare non curo, *q* tuum scribas an *a*, *ç* an *e*, *y* an *u*. Cui ego sic respondeo: quod tu ea, quæ literæ obscure monstrent, recte legas, aut secundum veri similitudinem feliciter coniectes, id tuæ peritiæ, non characterum virtuti tribuendum est; at enim verendum est, si verba, uno modo scripta, neque luculenter distincta, pluribus modis quam uno reduci ad rectum sensum possint, faciendaque conjectura sit, cujus faciendæ te peritum esse prædicasti, ne neque ego, neque mei similis, si talis inveniatur, bene legamus aut secundum veri similitudinem conjecturam facimus. Verum enimvero, si vel omnes aliquam rectam facere conjecturam possent, expectari tamen certe potest, si res majoris momenti, in primis juridica, agatur, non omnes velle eandem sententiam ad eundem sensum reducere. Neque te vero bene respondisse judico, si in nostra lingua his novem vocalibus opus esse non putas: *a*, *q*, *e*, *ç*, *i*, *o*, *u*, *y*, præsertim si divisis his novem elementis triginta sex species effecero, quarum singulæ, exacte distinctæ, suum quæque sensum reddant. Igitur hæc octo elementa (quandoquidem literæ *i* nullum adhuc discrimen factum est) diversis vicibus singula interponam iisdem duabus consonantibus, ut proposito exemplo monstrem, quo modo singula, eodem quo cetera loco posita, iisdem adjuvantibus literis, suum quæque sensum faciant: atque hoc modo

greina, þeirra er á stöfunum verða gjörvar: sar, sör; ser, sær; sor, sör; sur, syr. *Sár* veitti maðr mēr eitt, *sör* mörg veitta ek honum; [*ser* . . . *sær*; goðinn *sór* enu *sörin*¹; *sur* eru augu *syr*, slík duga betr en spríngi *yr*.

3. En nú elr hverr þessa stafa níu annan staf undir sér, ef hann verðr í nef kveðinn, enda verðr sú grein svá skýr, at hon má ok máli skipta, sem ek sýni hēr nú eptir, ok setè² púnkt fyrir ofan þá er í nef eru kveðnir: har, hár; rø, rø³; þel, þel; fēr, fēr⁴; isa, isa; orar, órar; óra, óra; þvat, þvat⁵; syna, sýna. *Har* vex á kvikendum, en *hár*⁶ er fiskr; *rø* er eitt trè or seglviðum, en *rø* er hyrning húss; *þel* er á hnefa bundnum, eða hlutr feldar, en *þel* er smíðartól; annat er þat, er sauðrinn heitir *fēr*, en annað þat, er hann *fēr*⁷ lambs; *i sá* skýja deild, þá er vèr komum í *isa*; *orar*⁸ eru úræktir *órar*; spakt skyldi hit elzta barn, þvat hit ellra má *óra* hið *óra*; þar *vartv at*, er fjáðr klæðit *þvat*⁹;

¹) sic ex emendatione, quæ contextu probatur; a [*W ita dedit: sor goðinn sör ein soren, sed desunt exempla vocum "ser, sær", quæ exscriptor haud dubie per incuriam omisit; itaque sor ante goðinn pravum est, item sör post goðinn in exemplo, ubi sor et sör distinguenda sunt; denique pro ein præstat lectio en vel enn. Ceterum quod in exemplis ð occurrit, hoc librario debetur, nam auctor tantum agnoscit þ. — 2) i. e. set ek. — 3) rø, W. — 4) fēr, W. — 5) þvat, W. — 6) har, W, i. e. háfr. — 7) sic ex emendatione; librarius exemplum neglexit scribendo simpliciter fær. — 8) W minus recte: orar. — 9) videtur h. l. auctor syllabam va pro semidiphthongo accepisse, ejusque priorem obscurum sonum, ipsi nasalem, cum vocali u in vartu contendisse.*

per totum hunc libellum exempla proponam simillimarum distinctionum, quæ in elementis fieri possunt: *sar, s̄or; ser, s̄er; sor, s̄or; sur, syr.* *Sar* (vulnus) infligit vir mihi unum: *s̄or* (vulnera) multa infligi illi; (*ser*) .... *s̄er*; pontifex adhuc *sor* (juravit) *s̄orin* (juramenta); lippi (*sur*) sunt oculi porcæ (*syr*), tales majorem præstant utilitatem, quam si elisi fuerint.

3. Jam vero singula horum elementorum aliud ex sese, quando nasali sono proferuntur, elementum gignunt; quæ distinctio tam luculenta existit, ut sensum diversum pariat, quod in sequentibus monstrabo, punctum superimponens iis, quæ nasali sono proferuntur: *har, h̄ar; r̄o, r̄o; þel, þ̄el; f̄er, f̄er; isa, isa; orar, ōrar; ōra, ōra; þvat, þ̄vat; syna, s̄yna.* *Har* (pilus) crescit in animalibus, *h̄ar* (squalus) vero est piscis; *r̄o* (antenna) unum est e lignis ad velificationem pertinentibus, *r̄o* (angulus) est secessus domûs; *þel* (lanugo) est in manipulo^a colligato, aut pars (interior villosa) togæ, *þ̄el* (lima) fabrile instrumentum; aliud est, quod ovis dicitur *f̄er* (agna), aliud, quod *f̄er* (concipit) agnum. Interlucebant (*i sa*) dispassæ nubes, quando incidimus in moles glaciales (*isa*); juveniles (*orar*) sunt incuriæ nostræ (*ōrar*); placidus sit oportet puer natu maximus, nam natu major facile poterit effrenum reddere (*ōra*) natu minorem (*ōra*); ibi tu præsens aderas (*vartv at*), quo loco dives vestem lavabat (*þ̄vat*); trium filiorum

^a) Accepi h. l. *knefi* eodem sensu ac *hōnd* (*Lærd. lista Fêl. rit*, 2, 111. 112). Si *knefi* proprio sensu accipitur de pugno manûs, *bundinn knefi* erit pugnus contractus.

þriggja *syna* austr mun ek þér *syna*. Nú verðr þetta allt saman raddarstafanna: a, á; ρ, ρ̇; e, ê; ε, ê̇; i, í; o, ó; o, ó; u, ú; y, ý.

4. En þó at ek rita eigi fleiri raddarstafi, en raddirnar fundust í voru máli, átján gjörvar or fimm latínu-röddum, þá er þó gott at vita¹ þat, at er grein enn á raddarstöfum, bæði þeim er áðr voru í stafrofi, ok þeim öðrum er nú eru í gjörfir, grein sú er máli skiptir: hvárt stafr er lángr eða skamr. Sem Grikkir rita í öðru likneski lángran staf, en í öðru skamman; svá rita þeir *e* skamman ε, en svá lángran, sem sjá stafr er η, þannveg o skamman o, en þannveg lángran ω. Þá grein vil ek enn sýna, því at hon skiptir máli ok, jafnt sem hinar fyrri, ok merkja ena löngu með stryki frá hinum skömmum: far, fár; rámr, rámr; ρl, ρl²; vón, vón³; seþv, séþv⁴; framér, fra mér; [vēr, vér⁵; vænez, vénez⁶; vil, víl; minna, mínna; goþ, góþ⁷; móna, móna; Gopróþi, goþróþi⁸; mónði, mónði⁹; dvra, dvra¹⁰; rýnar, rýnar¹¹; flytr, flýtr; brýnna, brýnna. *Far* heitir skip, en *fár* nokkurskonar nauð; *rámr* er sterkr maðr, en *rámr* enn hási; *ρl* heitir drykkr, en *ρl* er band; túngan er málinu *vón*, en at tönnunum er bitsins *vón*; *seþv* hve vel þeir *séþv* er fyrir saumförlinni ræðu; mjök eru þeir menn *framér*, er eigi skammast að taka mína konu *fra mér*; svá er

¹) *sic ex conjectura dedimus, cfr. infra pag. 24 l. 3.*; rita, W. — ²) ρl, ρl, W. — ³) vón, von, W. — ⁴) séðv, W. — ⁵) a [vēr, ver, W. — ⁶) vænez, W. — ⁷) gòð, god, W. — ⁸) godræði, godræði, W. — ⁹) mōndi, mōndi, W. — ¹⁰) dvra W. — ¹¹) rýnar, W.

(*syna*^a) exantlatam sentinam tibi monstrabo (*sjna*). Omnes igitur vocales, in unum comprehensæ, sunt: *a, á; o, ó; e, é; e, ê; i, í; o, ó; o, ô; u, ú; y, ý.*

4. Verum etsi non adferam plures vocales, quam quæ sonis in nostro sermone existentibus respondeant, nempe duodeviginti, ex quinque latinis vocalibus deflexas, tamen utile est scire, esse adhæc discrimen vocalium, tam earum, quæ antea in alphabeto fuerunt, quam illarum, quæ modo additæ sunt; quod discrimen, diversi sensus efficax, eo spectat, utrum vocalis longa sit, an brevis. Sic Græci alia figura vocalem longam, alia brevem notant; scilicet *e* breve per ϵ scribunt; longum per η : *o* breve sic (*o*), *o* longum sic (ω). Hoc discrimen, quum sensum diversum efficiat, mox ob oculos ponam, atque, veluti in antecedentibus, longas a brevibus virgulâ distinguam: *far, fár: rámr, rámr; ol, ól: rón, rón; seþr, séþr: framér, fra mér; ver, vér: vénez, vénez; vil, vil: minna, minna; goþ, góþ: móna, móna; goþrþi, goþrþi: mǫndi, mǫndi; dera, déra: rǫnar, rǫnar: flytr, flýtr: brýnna, brýnna.* *Far* dicitur navigium, *fár*, discrimen aliquod: *rámr*, robustus, *rámr*, raucus; *ol* nomen est potûs (cerevisiæ), *ól* lorum est: lingua est sermone adsveta (*rón*), a dentibus vero morsûs expectatio (*rón*) est. Vide (*seþr*), quam bene illi tabulas compegerint (*séþr*), qui navi construendæ præfuerunt: admodum impudentes (*framér*) sunt illi homines, quos non pudeat, meam uxorem eripere

^a) = *suna, sona*; explicatio hujus loci mihi dubia est, sed certiore in præsentem non invenio.

mörg við *ver*¹ sinn *vér*, at varla of sér hon af honum nær; *véniz*² eigi góðr maðr því, þó at vandr maðr *véniz*² góðum konum; dul vettir ok *vil*, at lina muni erfíði ok *vil*; huglan mann vil ek *minna* hugðar³ erinda *minna*; sú kona göfgar *gof*, er sjálf er *gof*; *món-a* mín *móna* (kveðr barnið) við mik gjöra verst hjóna; vel líkaði Goþroþi *gof-róþi*⁴, þat eru góðar árar, sem skáld kvað:

rètt kann ræði slíta

ræsis herr or verri.

Leka *mónði*⁵ húsit, ef eigi *mónði*⁶ smiðrinn; ef gestrinn kveðr *déra*, þá skyldi eigi bóndinn *déra*; *rénar* heita geltir, en *rénar* málstafr; sèþu lve flotinn *fýtr*, er sækarlinn *fýtr*; stýrimaðr þarf byrinn *brýnna*, en sá er nautunum skal *brýnna*⁷.

5. Nú ef nokkur þessa greina sex ens fjórða tigar má svá niðr falla, at alldri þurfi í vâru máli,

¹) *vér*, W. — ²) *véniz*, W. — ³) *hvgðra*, W. — ⁴) *gof-róði*, W. — ⁵) *mvndi*, W. — ⁶) *mvndi*, W. — ⁷) *De hac pericopa sequentia breviter adnotanda existimavi. Virgula, quam Auctor vocalibus superimponit, non idem valet, quod virgula, quam hodierni Islandi vocalibus superscribere solemus. Virgula Auctori est nota quantitatis, et quidem longitudinis syllabicæ, virgula hodierna nota diphthongi est, v. c. á, í, ó, ú, ý, de quorum natura vide Raskium plurimis locis, inter alios Ejusdem Samlede Skrifter Vol. 2, p. 16-17. Virgulæ hodiernæ vim diphthongicam [nam antea diphthongi a vocalibus simplicibus aut non distinguebantur, aut vocales simplices (a, o, u, non i, y) ad diphthongos significandos duplicabantur, ut æ, vel aa = á, oo = ó, uu vel w = ú] primus introduxit Prætor Eggertus Olavius († 1768), hunc, de quo agimus, tractatum, minus recte, ut mihi quidem videtur, intellectum secutus (vide E. Olavii compendium regularum orthographicarum, ejus cæscriptum nunc manibus teneo, it. J. Olavii Syntagmatis de Bapt. Prolegomena, p. 16).*

mihī (*fra mēr*). Multa uxor erga maritum (*vēr*) suum adeo placida (*vēr*) est (ei tam constanter adhæret), ut vultum ab eo ne vix quidem avertat: etsi vir malus bonarum feminarum pudicitiam sollicitet (*véniz*), ea re vir bonus ne se adsvefaciat (*véniz*). Cæca opinio et cupiditas (*vil*) sperant, molestiam et laborem (*ærumnam, vil*) cessatura: animi attentum hominem commonefacere (*mínna*) volo meorum (*minna*) negotiorum, quæ mihi cordi sint. Ea mulier deum (*gof*) veneratur, quæ ipsa est bona (*góþ*): nolet (*móna*) mater (*móna*) mea, inquit puer, me pejus quam ceteram familiam tractare. Bene placuit Godrodo (*Goþrøþi*) bonum remigium (*goþrøþi*), hoc est, boni remi, uti poëta cecinit:

Milites regii rectos remos

e mari eripere sciunt^a;

futurum esset (*móndi*), ut domus aquam transmitteret, nisi eam faber tecto munisset (*móndi*). Advena fores (*dvera*) pulsante, paterfamilias non debet dormire (*dvera*): *rönar* dicuntur verres, *rénar* characteres (literæ). Vide, ut rates, quam navita vehit (*flytr*), aquis innet (*flytr*); secundiore (*brýnna*) vento gubernatori opus est, quam ei, qui boves aquari (*brýnna*) debet.

5. Quod si ulla ex his triginta sex distinctionibus ita poterit omitti, ut nunquam ea sit opus in sermone

---

Præterea in nonnullis exemplis ab auctore adlatis pronuntiatio, ab hodierna pronuntiatione diversa, aut dialectica varietas locum habet, ut in ol, ol (hod. öl, ól), vön, vön (hod. vön, von), vēr, vēr (hod. ver, vær), vénez, vénez (hod. venjist, vænist), móndi, móndi (hod. mundi, mændi).

^a) Auctore poëta Thjodolvo Arnoris filio, vide Hkr. Har. Hardr. cap. 62. str. 3: Fms. 6, 309, 2 (et Fms. 12 ad h. l.).

þá skjótumst ek yfir, sem vís vau er, eða svá ef fleiri finnast í mannsins röddu. En þat er gott at vita, sem fyrr var getið, er svá kveðr at hverjum raddarstaf í hverju máli, sem hann heitir í stafrofi, nema þá er hann hafnar sínu eðli, ok hann má heldr þá samhljóðandi heita en raddarstafr. Þat verðr þá er hann er stafaðr við annan raddarstaf, sem hær eru nokkur dæmi nú: austr, eárn¹, eir, júr², eyrir, vín. Nú er eigi örvaent at svá svari nokkurr mèr: þar er orð, at þú ritar þar *e*, er flestir menn rita *i*, þá er hann verðr fyrir samhljóðanda settr, sem nú er skamt frá því er þú ritadir *eárn*, þar sem ek munda *iárn* rita, eða svá í mörgum stöðum öðrum. Þá svara ek svá: þú hefir þar rétt fundit, ok þó eigi alls getið, þess er þær má ek kynliga þikkja ritað hafa, ok þó hafa ek fyrir önnkost svá ritað í flestum stöðum. Ef ek gerða annat mál, sem þar væri full þörf ok erin efni til, er kænaska³ væri, of þat, til hverra stafa hver orð hafa eðli, eða á hverja lund hverja stafi skyldi saman stafa, þá væri sú bók önnur öll, ok miklu meiri, ok má ek af því eigi þat mál nú mæla innan í þessu: en þó mun ek nokkurum orðum svara um þetta hið eina orð, er þú skoraðir helzt⁴ í. Fyrir því at þat hljóð, er samhljóðandinn hefir, eða sá raddarstafr, er í hans stað er settr ok stafaðr við annan raddarstaf, er eigi auðskilið, því at lítið verðr ok við-

¹) iárn, *W.* — ²) *i. e. júgr, júfr; Svecice hodiernum jur.* —
³) kęuska, *W.* — ⁴) helldz, *W.*

nostro, errare me fateor, quod a me alienum esse mihi existimo, ut et si in voce humana plures distinctiones invenientur. Sed scire utile est, uti supra (§ 2 initio) monuimus, quod cuique vocali in alphabeto nomen sit, eodem sono ipsam vocalem in qualibet lingua pronuntiari, nisi quando, deposita indole sua, potius consonans, quam vocalis, appellari meretur. Quod fit, quando cum alia vocali conjungitur, cujus aliquot exempla hic jam adferentur: *austr* (oriens), *eárn* (ferrum), *eír* (æes), *iur* (uber), *eyrir* (uncia), *vin* (vinum). Sed fieri potest, ut mihi quispiam opponat: en vocabulum, cujus tu vocalem per *e* exprimis, pro qua plurimi homines *i* usurpant, quando pro consonante ponitur: nimirum vocem paullo ante adlatam *eárn* scribis, quo loco *iárn* scripturus essem; atque sic multis locis aliis. Huic ego sic respondeo: recte hoc quidem animadvertisti, neque tamen omnia tetigisti, quæ tibi forte visus sim insolito modo scripsisse, quum tamen certis inductis rationibus hunc scribendi modum plurimis locis secutus fuero. Quod si alium tractatum conscriberem, id quod et magnopere opus esset, et largam scribendi materiam præberet harum rerum perito, demonstraturus, quænam literæ cuique voci natura congruant, aut qua ratione quæque literæ per syllabas jungendæ essent, tum is liber et argumento et magnitudine a præsentis opere multum differret. Quam rem etsi nostro argumento intermisceri non conveniat, tamen de uno illo vocabulo, quod præsertim designasti, paucis verbis agam. Nimirum sonus ille, qui consonanti proprius est, sive vocali, ejus loco positæ et cum alia vocali conjunctæ, haud facile discerni potest, quum adpositæ vocali quodammodo tenuiter admisceatur sive coalescat.

blandit nær eða gróit við raddarstaf þann er við er stafat. Þá er þess leitanda, hvárt¹ svá finnim vér kveðit hit sama orð, at sá raddarstafr sè frá öðrum raddarstaf skilinn, ok gjöri sína samstöfun hvárr, er optast er við stafaðr, svá at eina samstöfun gjöra báðir. Skáld eru höfundar allrar rynni eða málsgreinar, sem smiðir gripa² eða lögmenn laga. En þessa lund kvað einn þeirra eða þessu líkt:

Höfðu hart of krafðir,
Hildir óx við þat, skildir
gáng, en gamlir sprúngu
gunnþíngs eárn-hríngar.

Nú þó at kveðandinn skyldi hann til at slíta eina samstöfu í sundr, ok gjöra tvær or, til þess at kveðandi haldist í hætti, þá rak hann þó eingi nauðr til þess at skipta stöfunum, ok hafa *e* fyrir *i*, ef heldr ætti *i* at vera en *e*, þó at mèr lítist eigi at því. En ef nokkurr verðr svá einmáll eða hjámáll, at hann mælir á mót svá mörgum mönnum skynsömum, sem bæði létust sjálfir kveða þetta orð, áðr ek ritaða þat, ok svá heyra aðra menn kveða, sem nú er ritað, ok þú lætr *i* skulu kveða en eigi *e*, þó at þat orð sè í tvær samstöfur deilt, þá vil ek hafa ástráð Katónis. þat er hann ræð syni sínum í versum:

*Contra verbosos noli contendere verbis;
sermo datur cunctis. animi sapientia paucis.*

---

¹) *sic ex emendatione*; hvrr (hvarr), W. — ²) *sic ex conjectura*; málmgripa, *conjectura Rask.*; málsgræina, W, *aperto errore librarii.*

Igitur quærendum est, si forte reperiamus idem vocabulum ita pronuntiatum, ut illa vocalis ab altera vocali disjuncta sit, ita ut hæ vocales, quæ plerumque conjunctæ unam utræque faciunt syllabam, suam utraque syllabam constituent. Poëtæ sunt auctores omnis doctrinæ et distinctionis in sermone, veluti fabri operum fabrilium aut jureconsulti legum. Quorûm unus hæc aut his similia cecinit :

Edebant duriter contusi
 clypei strepitum, exardescente
 pugna, vetusti vero dissiliebant
 conventûs præliaris annuli ferrei^a.

Cui quum harmoniæ metricæ lex officium imponeret unius syllabæ diripiendæ et in duas distrahendæ, ut justus syllabarum numerus in variatione metrica servaretur, nulla tamen eum coëgit necessitas, ut literas permutaret et *e* loco *i* adhiberet, si potius *i* quam *e* adhibendum fuisset, etsi ea forma mihi minus probetur. Sin vero aliquis adeo sit in sua sententia pertinax, aliorumque sententiæ adeo adversetur, ut tot intelligentibus viris obloquatur, qui confirmarunt, et se ipsos hoc vocabulum ita pronuntiare, antequam ego id scripseram, et audisse alios homines idem ita pronuntiantes, uti modo scriptum est; quam tu vocem in duas syllabas divisam per *i*, non per *e*, efferendam esse contendis: salutari uti consilio Catonis volo, quod filio versibus latinis dedit:

Contra verbosos noli contendere verbis;
 sermo datur cunctis, animi sapientia paucis.

^a) Constructio: *hart of krafðir*(α) *skildir höfðu gáng*, *Hildir óx við þat, en gamlir gunnþings eárnhringar*(β) *sprúngu*. Vide Hkr. Ol. Sancti hist. cap. 12, str. 1.

(α) i. e. *kramdir* ($f = m$), a *kremja*, contundere. (β) i. e. annuli loricearum.

Þat er svá at skilja: hirð eigi þú at þræta við málrofs-
menn; málrof er gefit mörgum, en spekin fám. Nú
lýk ek hér umræðu raddarstafanna, en ek leita við,
ef guð lofar, at ræða nakkvat um samhljóðendr.

6. Í nafni samhljóðanda hvers sem eins er nokkurr
raddarstafr, því at hvárki nefnir þau nöfn nè önnur
eingi, ef þeir njóta eigi raddarstafa, sem fyrr var
sagt. Nú þó at þat hljóð eða atkvæði, er sam-
hljóðendr hafa, megi varla eitt saman atkveða, enda
sè þó nauðr at skilja hvat þeir stoða í málinu, enda
stoði eingi þeirra þat allt í málinu, sem nafn hans
er til, sem raddarstafirnir gjöra: þá mun ek svá haga
nafni hvers þeirra, er áðr hafði eigi svá nafn til, at
þá skal af nafninu skilja hvat hann stoðar í málinu,
þó at áðr skili eigi. Skal þat atkvæði hvers þeirra
í hverju máli vera, sem þá lifir nafnsins eptir, er or
er tekinn raddarstafr or nafninu; b, d, g, h, p, t:
þeir stafir hafa af því mundáng-mikit eins stafs atkvæði,
at aldri má tvá samhljóðendr ens sama lutar setja í einni
samstöfun fyrir raddarstafinn. f, l, m, n, r, s: þeir
stafir megu hafa tveggja samhljóðanda atkvæði hverr
einn, ef svá mjök vill at kveða, svá sem hverr þeirra,
er eptir raddarstafinn verðr settr, sem þar berr vitni,
er vèr nefnum þá með svá miklu atkvæði, sem mundim
vèr, ef svá skyldi rita nöfn þeirra: eff, ell, emm, enn,
err, ess. Má ok mínuka atkvæði þeirra, þó at þeir
standi eptir raddarstafi í samstöfun, ok sè svá nefndír,
sem þessa kostar væri ritin nöfn þeirra: ef, el, em,
en, er, es, sem ek læt þá svá heita alla, ok aldri
hafa meirr en eins stafs atkvæði hvern, hvárt sem þeir

Quæ sic intelligenda sunt : noli cum hominibus loquacibus altercari, loquacitas multis, sapientia paucis data est. Hic finem facio dissertationi de vocalibus, pauca de consonantibus, deo permittente, disserere conaturus.

6. In nomine cujuscunque consonantis aliqua vocalis inest ; neque enim hæc nomina, neque ulla alia, nisi vocalibus in auxilium sumtis, pronuntiari possunt, uti antea (§ 2 init.) dictum est. Etsi vero sonus sive potestas, qua consonantes gaudent, sola per se vix possit ore proferri, quum tamen necessarium sit intelligere, quid in sermone prosint, neque quæquam earum tantum in sermone possit, quantum nomine valeat, uti vocales faciunt : nomen uniuscujusque earum, quale antea non habuerit, ita adcommodabo, ut ex nomine intelligi possit, quid in sermone valeat, etsi antea non fuerit intellectum. Ea cuique earum in quovis sermone potestas esto, quæ pars nominis, demta vocali, residua fuerit ; *b, d, g, h, p, t* : hæc literæ ideo modicam (lenem) unius literæ prolationem habent, quod duæ consonantes ejusdem potestatis nunquam possunt vocali in eadem syllaba anteponi ; *f, l, m, n, r, s* : ex his literis singulæ duarum consonantium pronuntiationem habent, si quis eas tam plene proferat, quam quæque earum vocali postpositæ sonant ; quod animadverti potest, quum eas tam pleno sono pronuntiamus, quam pronuntiamus, si nomina earum sic scribentur : *eff, ell, emm, enn, err, ess*. Sed potest quoque earum pronuntiatio deminui, etsi vocali in syllaba postponantur, ut similiter pronuntientur, ac si nomina earum hoc pacto scribentur : *ef, el, em, en, er, es*, quæ nomina

standa fyrir raddarstafi í samstöfun eða eptir: nema þars ek rít samhljóðanda, hverngi er ek rít, með vexti höfuðstafsins, enda standi hann eptir raddarstafinn í samstöfun: þá læt ek þann einn jarteina eafnmikit, sem þar væri tveir einskonar ok ens sama konar ritnir, til þess at rit verði minna ok skjólara ok bókfell drjúgara. Nú þars þeir stafir eru, er raddarstaf hefir eþtra í nafninu, sem eru b, c, d, g, p, t, ok af því ofeykr eigi atkvæði nafns hvers þeirra: þá skipti ek þar höfuðstafsins nafni, ok set ek þá raddarstaf fyrr, til þess at aukast megi atkvæði þeirra svá í nafninu, sem annarsstaðar skulu þeir í málinu jarteina. Skal nú hverr samhljóðandi jammikit sitt atkvæði leggja til lags við raddarstaf þann er í nafni hans er, sem hann skal hafa við hverngi annarra, er hann verðr stafaðr í hverju máli. En fyrir því nú, at sumir¹ samhljóðendr hafa sín líkneski ok nafn ok jartein, en sumir² hafa höfuðstafs líkneski ok nafn ok jartein, en sumir³ hafa höfuðstafs líkneski ok skipat stöfum sumra í nafni, ok aukit atkvæði bæði nafns ok jarteinar, en sumir⁴ halda líkneski sínu, ok er þó mínkat atkvæði nafns þeirra, ok jartein sú, er þeir skulu hafa í málinu, skal þeirri lík er í nafninu verðr⁵; þá skal nú sýna leita bæði líkneski þeirra ok svá nöfn fyrir ofan ritin, at yfir þat megi nú allt saman líta, er áðr var sundrlauslega um rætt:

b, B, c, K, d, D, f, F, g, G,
bè, ebb, che, ecc, dè, edd, ef, eff, ge, egg,

¹) v. c.: b, c, d, g, p, t, bè, cè, etc. — ²) v. c.: B, ebb, etc. — ³) v. c.: F, eff, etc. — ⁴) v. c.: f, ef, etc. — ⁵) emend.; verða, W.

his omnibus adtribuo, ut singulæ nunquam nisi unius literæ potestatem habeant, sive vocalibus in syllaba præponantur, sive postponantur; excepto, quando consonantem, quamcunque tandem scribam, vocali in syllaba postpositam, figurâ literæ majusculæ expressero: tum enim huic uni eandem subjicio vim, ac si duæ unius ejusdemque potestatis scriptæ essent, eo fine, ut scriptio brevior et celerior fiat, membranaque diutius sufficiat. Quod autem adinet ad eas literas, quarum nomina in vocalem desinunt, ut sunt *b, c, d, g, p, t*, quarum singularum nomina idcirco duplicem potestatem reddere non possunt: ea in causa nomen literæ majusculæ muto, vocalem præponendo, ut amplificata nominis pronuntiatio potestati, quam habere debent in sermone, respondeat. Igitur quæque consonans tantum potestatis addito vocali, quæ in ipsius nomine est, quantum addere debet cui-cunque alii vocali, quacum in quoque sermone conjungatur. Idcirco, quandoquidem aliæ consonantes suam habent figuram, nomen et potestatem, aliæ majuscularum figuram, nomen et potestatem, aliæ figuram majusculæ, commutatis nominis literis, amplificata et nominis et potestatis pronuntiatione, aliæ figuram suam retinent, deminuta nominis pronuntiatione, potestate, quam in sermone habere debeant, cum nominali potestate æquata: jam et figuras earum et nomina suprascripta ostendere conabor, ut quæ antea sigillatim sunt disputata, nunc collecta universe in conspectum cadant:

b, B, c, K, d, D, f, F, g, G,
bè, ebb, che, ecc, dè, edd, ef, eff, ge, egg,

q, h¹, l, L, m, M, n, N, p, P,
 eng, ha, el, ell, em, emm, en, enn, pè, epp,
 r, R, s, S, t, T, x, X, þ.
 er, err, es, ess, tè, ett, ex, exx.

7. Sá stafr, er hær er ritinn *c*, er latinumenn flestir kalla *ce*, ok hafa fyrir tvá stafi, fyrir *t* ok *s*, þá er þeir stafa hann við *e* eða² *i*, þótt þeir stafi hann við *a* eða *o* eða *v* sem *k*, sem svá stafa Skotar þann staf við alla raddarstafi í latínu, ok kalla *che*; hann læt ek ok *che* heita í oru stafrofi, ok stafa ek svá við alla raddarstafi, sem *k* eða *q*, en þá tek ek yr stafrofi báða, ok læt ek þenna einn³ fyrir hvárn hinna ok svá fyri sjálfan sik, allz þeir höfðu áðr allir eitt hljóð í *flestum*⁴ stöðum eða jartein. En fyrir því at *c* hefir enn sama vöxt, hvárt sem hann er höfuðstafr ritinn eða eigi, allra helzt⁵ er ek rit *eigi* þá höfuðstafi stærri en aðra í riti, er eigi standa í vers upphafi, ok skulu tvá stafi earteina; ok þá rit ek fyrir hans höfuðstaf þenna staf *K*, fyrir því at þá hefir hann sinn vöxt, þótt nakkvat lægist við: er ok eigi allsjartekit til þess vaxtar honum, allz sá stafr stendr í griksku, ok heitir kappa, ok jarteinir *xx* í tölu þar; en hær skal hann í máli vâru standa fyrir *ce*, sem aðrir enir

---

¹) H, Ha add. W, sed contra expositionem auctoris sequentem. — ²) W scribit e tantum, quæ litera sæpe in codice W pro particula eða adhibetur, etsi proprie sit litera æ vel œ, sed dubitari non potest quin hoc loco litera composita e idem valeat ac eða, loquitur enim auctor, non vocales latinas æ, œ, i, y, ante quas c ut ts pronuntiandum est, sed sonos islandicos, quibus vocales latine vulgo exprimebantur, nam

g, h, l, L, m, M, n, N, p, P,
 eng, ha, el, ell, em, emm, en, enn, pè, epp,
 r, R, s, S, t, T, x, X, p.
 er, err, es, ess, tè, ett, ex, exx.

7. Literam, quæ hoc loco scribitur *c*, quam plerique Latinorum appellant *cæ* et loco duarum literarum usurpant, scilicet pro *t* et *s*, quando eam cum *e* aut *i* conjungant, etsi cum *a* aut *o* aut *v* conjunctam pronuntient ut *k*, quo sono Scoti eandem literam ante omnes vocales latini sermonis pronuntiant, et appellant *che*; hanc et ego *che* appello in nostro alphabeto, eamque ante omnes vocales profero ut *k* vel *q*, quas utrasque literas ex alphabeto eximo, et hanc unam pro utraque illa et pro semet ipsa substituo, quandoquidem hæ omnes literæ antea plurimis locis eundem sonum sive potestatem habuerunt. Sed quoniam *c* eandem servat figuram, sive scriptum sit forma literæ initialis, sive minus, præsertim quum literas initiales, quæ in principio periodi non stent, neque duas literas designare debeant, in scriptione ceteris literis non majores exaro: pro hujus caractere hanc literam, *K*, scribo, eo quod tum figuram suam retinet, etsi aliquantum accesserit; quæ forma a justa figura non multum abscedit, quandoquidem ea litera in sermone Græco usurpatur et *kappa* vocatur, ibique numerum vicenarium significat. In

---

monachi ceterique viri docti vocales latinas i, y exprimebant per isl. e, lat. w, e per isl. c, lat. æ partim per e, partim per i, isl. — 3) c add. W, sed superflue. — 4) supplerit jam Raskius hanc vocem, quæ in W excidit. — 5) in W scriptum helldz.

smæri höfuðstafir jarteina tvá stafi í máli. Má hann ok í tölu vâri jarteina tvö hundruð tíræð, sem cè tvau í latínu. Áðr hann væri fyri tvá stafi settr, ok hann hêt che, þá hafði hann eftra *e* en *c* í nafni sínu; en nú skipti hann, ok hafi *e* fyrst í nafninu ok heiti *ekk*, enda siti um so-gört. Þat *n*, er stendr fyri *g* hið næsta í einni samstöfu, þat er minnr í nef kveðit, en meirr í kverkr en önnur *n*, af því at þat tekr viðbland nakkvat af *g*; nú gjöri ek þeim af því vinveittar samfarar sínar, ok gjöri ek einn staf af báðum, þannz ek kalla *eng* ok ritk á þessa lund *g*¹. Hann læt ek jarteina einn sem hina tvá, svâ at allt sè eitt, hvárt þú ritr hringr eða hriqr, nema þat er rit minna, er stafir eru færi. Hvârki hefi ek brugðit vexti nè nafni á *h*, því at hann má hvârki vaxa nè þverra, nè á eingi veg skapast í sínu atkvæði. *x*, *v*², *z*, *z*: þeirra stafa má þarnast, ef vill, í vâru máli, því at eingi er einka jartein þeirra, allz þeir eru fyrir þá eina stafi hafðir, er áðr eru í stafrofi: sumir fyrir tvá, sem *x* ok *z*, *z* eða ⁷, er fyrir fleiri verðr stundum; en sumir fyrir einn, sem *v*, eða stundum ⁷. *x*: hann er samsettr í latínu af *c* ok *s*; hann vil ek *ok* hafa svâ samsettan í voru máli, ok ekki sinn láta hann

¹) *hujus characteris figura in alphabetis runicis Anglo-saxonicis et Germanicis est ꝥ, nomen ing, potestas ng, vide Annaler for nordisk Oldkyndighed 1836-7, p. 261. — 2) y h. l. dedit W, sed quoniam auctor h. l. de figuris consonantium loquitur, et antea vocalem y alphabeto islandico tanquam novam literam addidit, h. l. de nulla alia litera cogitare potuit, nisi de v; forma autem hujus literæ h. l. profecta esse potuit ab litera anglosaxonica ꝥ (i. e. v). Ceterum notandum est, auctorem in sequentibus confundere literam latinam v, quæ*

nostro autem sermone, ut literæ initiales minores duas literas significant, sic hæc litera duo *c* significato. Est quoque, ut apud nos in numerando significet numerum ducenarium denarum decadum, ut duo *c* in sermone latino. Hæc litera, antequam pro duabus literis posita fuit, dum adhuc *che* vocata est, in nomine suo *e* postpositum habuit literæ *c*: nunc autem has literas commutet inter se, nomenque habeat ab *e* incipiens, et vocetur *ecc*; quam rem sic institutam relinquo. Illud *n*, quod proxime antecedit *g* in eadem syllaba, sono minus nasali, magis vero gutturali, quam cetera *n*, profertur, eo quod sonum habeat ex *g* nonnihil admixtum; quam ob rem, amica inter eas societate juncta, unam literam ex duabus facio, quam appello *eng* et hoc modo scribo *ꝥ*; cui uni eandem potestatem tribuo atque illis duabus, ita ut perinde sit, utrum scribas *hriꝥgr*, an *hriqr*, nisi quod quo pauciores literæ, eo brevior scriptio est. Quum litera *h* neque amplificari, neque deminui, neque ulla ratione potestatem suam variare possit, neque figuram, neque nomen ejus mutavi. *x*, *v*, *z*, *z*: his literis, quibus nulla sit peculiaris potestas, facile possumus in nostro sermone carere, quandoquidem earum solum literarum vicem sustinent, quæ antea in alphabeto erant, aliæ duarum, ut *x*, *z*, *z* aut ⁷, quod interdum pro pluribus ponitur, aliæ unius, ut *v* aut interdum ⁷. *x*, ea litera in sermone latino composita est ex *c* et *s*; quam sic compositam in nostro sermone retineri, nec unquam initialem esse volo, quum nun-

---

consonans est, cum vocali græca υ (lat. y), tum ob figuræ similitudinem, tum nominis (ve, vi).

höfuðstaf vera, því at hann verðr aldregi fyrir *c* tvau, nè *s* tvau, ok eigi í upphafi vers nè orðs, nè samstöfunar¹. *y*, hann er grikkskr² stafr, ok heitir þar *vi*, en Latínúmenn hafa hann fyrir *i*, ok í grikkskum orðum að eins þó, ef skyusamliga er ritað; ok þarf hann af því eigi hær í vâra tungu, nema maðr vili setja hann fyrir *v*³, þá er hann verðr stafaðr við annan raddarstaf ok hafðr fyrir samhljóðanda; er þó láta ek af nú at rita hann, því at ek sækka *v* [*u*] þess meiri þörf fulltings en öðrum raddarstöfum, þá er þeir verða fyrir samhljóðendr settir. *z*, hann er samsettr af daleth⁴, ebreskum staf, svâ ritnum, $\aleph$ ⁵, ok settr er fyrir *d*, ok af þeim öðrum er heitir sade, ok er svâ ritinn, ζ ⁶, ok er fyrir *es* í latínu settr, allz hann sjálfr er ebreskr stafr, er þó sè hann í latínustafrofi ok hafðr, því at ebresk orð vaða opt í latínunni. Honum vísa ek heldr or vâru máli ok stafrofi, því at þó verða fyrir nauðsynja sakir fleiri stafir í þar, en ellegar vilda ek hafa: vil ek heldr rita, þeim enum fám sinnum er þarf, *d* ok *s*, allz hann er ofvallt í oru máli af *d* samsettr ok *s*, en ekki sinn af [*s* ok *d*]. *z* er heldr samstöfun en stafr, ok eru stafaðir saman *e* ok *t* í latínu, en *e* ok *þ* í oru máli, ef hafa skyldi; en ek hefi hann sem sízt í oru máli ok stafrofi, þvíat alldregi verðr sú samstöfun svâ í oru máli einsaman,

1) *ex emendatione Raskii pro: samstöfunnar, quod dedit W.* — 2) *hic auctor confundit latinam consonantem v cum vocali græca v.* — 3) *cogitat auctor h. l. vocalem u, quando pro consonanti usurpatur (i. e. pro v); sed tenendum est, eum figuram v in alphabetum islandicum admittere noluisse.* — 4) *deleth, W.* — 5) *figura in codice W scribitur $\aleph$.* — 6) *in W formatur ζ .* —

quam vicem præstet duorum *c* aut duorum *s*, neque periodum aut vocabulum aut syllabam incipiat. *y* est litera græca, in quo sermone vocatur *vi*, Latini vero eam usurpant pro *i*, idque tantum in græcis vocabulis, si recta scribendi ratio observetur; unde ea non opus est in nostra lingua, nisi si quis eam adhibere velit pro *v* (i. e. *u*), quando cum alia vocali in eadem syllaba jungatur et pro consonante usurpetur; quanquam eam in numerum literarum recipere supersedeo, neque enim video, cur *v* (i. e. *u*) magis quam aliæ vocales, quando pro consonante ponuntur, adminiculo egeat. *z*, quod compositum est ex litera hebraica *Daleth*, quæ sic scribitur, $\daleth$, et pro *d* ponitur, item ex altera, quæ *Sade* vocatur et sic scribitur, $\sad$, in latino sermone ponitur pro *s*; nam proprie litera hebraica est, etiam in latino alphabeto etiam usurpetur: sæpe enim vocabula hebræa latino sermoni intermixta sunt. Hanc literam ex nostro sermone et alphabeto excludi placet; nam aliter plures, quam adhibere voluisssem, literas in alphabetum admittere necessitate coactus sum: malo enim paucis illis vicibus, quum fuerit, *d* et *s* scribere, siquidem nostro in sermone *z* semper compositum est ex *d* et *s*, nunquam ex *s* et *d*. ζ potius syllaba est, quam litera, conjunctis in una syllaba *e* et *t* in sermone latino, in nostro *e* et *p*, si modo usurpandum sit. Sed hanc figuram in nostra lingua et alphabeto minime adhiberi volo, nunquam enim hæc syllaba in nostro ser-

---

⁷⁾ a [sic dedimus, ut repugnantia codicis W tolleretur, qui scribit δ et κ s; Raskius pro δ substituit δ , sed hæc litera in alphabeto auctoris non invenitur.

at eigi standi í þeirri hinni sömu samstöfun nakkvarr samhljóðandi fyrir *e*-it. Titull hefir enn ekki eðli til stafs, en hann er þó til skyndiðar rits ok minnkunar settr fyrir ýmsa stafi aðra, stundum fyrir einn, en stundum fyrir fleiri. Set ek hann optast fyrir *m*, eða stundum fyrir *n*, eða fyrir *er* samstöfun¹, þann er *svá* er vaxinn². Kannka ek til þess meiri ráð en lítil: bindi hvern með titli sem tilfyndiligt ok auðskilligt þikkir. Titull hefir þó nokkura jartein til nafns þess er hann á, þó at hann megi eigi svá merkja af nafni sem aðra stafi. Titan heitir sól, en þaðan af er minkat þat nafn, er titulus er á latínu, titull kveðum *vér*, þat er sem lítil sól *sè*; þvíat svá sem sól lýsir þars áðr var myrkt, þá lýsir svá titull bók, ef fyrir er ritinn, eða orð, ef yfir er settr.

Staf þann, er flestir menn kalla *þorn*, þann kalla ek af því heldr *the*, at þá er þat atkvæði hans í hverju máli, sem eptir lifir nafnsins, er yr er tekinn raddarstafurinn or nafni hans, sem alla hefi ek samhljóðendr samda í þat mark nú, sem ek reit snemma í þeirra umræðu. Skal *þ* standa fyrri í stafrofi en titull, þó at ek hafa síðarr umræðu um hann, því at hann er síðarst í fundinn; en af því [*rædda ek*³ fyrir um titul, at hann var áðr í stafrofi, ok ek lét hann þeim fylgja í umræðu er honum líkir³ þarnast sína jartein. Höfuðstaf *thesins* rít ek hvergi nema í vers upphafi; þvíat hans atkvæði má eigi æxla, þótt hann standi eptir raddarstaf í samstöfun⁴.

¹) sic W. — ²) a [add. Rask. — ³) scilicet characteres x, v, z. — ⁴) Itaque auctor literam þ et pro þ et pro ð usurpavit; adeoque hæc scriptiuncula composita est antequam ð ex alphabeto Anglosaxonico in Islandicum receptum fuit.

mone ita sola occurrit, ut non consonans aliqua vocalem *e* in eadem syllaba antecedit. Huc pertinet Titulus (nota, abbreviatio), qui quum propria natura indolem literæ respuat, tamen ad scripturæ celeritatem et brevitatē pro diversis literis, nunc una, nunc pluribus, ponitur. Equidem illum sæpissime adhibeo pro *m*, interdum pro *n*, aut pro syllaba *er* eum, qui tali figura est (7). Quam in rem aliud consilium non novi, quam hoc tenue: quisque titulum compendiis scribendi adhibeat, prouti commodum et intellectu facile videbitur. Attamen titulus aliquam nominis, quod ei est, rationem adfert, etsi ratio nominis ejus non eodem, quo ceterarum literarum, modo reddi possit. *Titan* dicitur sol, unde descendit in sermone latino nomen diminutivum, *TITULUS*, qui nobis dicitur *titull*, quasi sol parvus; nam quemadmodum sol loca obscura collustrat, sic titulus præscriptus librum, suprascriptus vocabulum illustrat.

Literam, quam plerique vocant *þorn*, ideo potius *the* (i. e. *þe*) appellandam censeo, quod tum potestas ejus in omni sermone continebitur ea parte nominis, quæ, demta vocali, residua fit; ad quod exemplar omnium consonantium nomina adcommodavi, uti in principio dissertationis earum significavi. *þ*, de quo ideo posterius disserui, quod novissime sit in alphabetum receptum, priorem, quam Titulus, locum alphabeti obtinere debet. Ideo vero de Titulo prius locutus sum, quod prior in alphabeto erat, qua re in commentario eum associavi iis, quæ, illi similes, propria potestate carent. Figuram initialem literæ *þ* nusquam scribo, nisi in principio periodi: nam etsi vocalem in (eadem) syllaba sequatur, tamen ejus potestas amplificari non potest.

8. Nú þó að ek hafa mjök skyndilega mælt um höfuðstafanna rit, þeirra er fyrir tvá skal einn vera, þá kalla ek eigi rángt nè illa ritað, þó að hinir tveir sè þar heldr ritnir, er hvárgi er höfuðstafr, er þó vilja ek heldr einn staf rita, þar sem bæði stóðar jammikit einn ok tvá, til þess, sem ek sagða, at rit verði minna ok skjótara ok bókfell drjúgara. En þat veit ek eigi hvat þá skal að hafa, ef svá illa verðr at enn höggst nokkurr í ok mælir svá: þar sem þú rítr höfuðstaf einn, kveðr hann, ef hann ræðr þat, eða samhljóðendr tvá einskonar samfellda í einni ok enni sömu samstöfu, segir þú, þar vil ek hvárki rita samhljóðendr tvá nè höfuðstaf einn, til þess að auka atkvæðit, nè enn heldr þann, sem eigi sè höfuðstafr, til þess at mínka, heldr rít ek einn ens sama konar¹ jafnan, ok eigi höfuðstaf nema í upphafi orðs ok vers, ok kveði svá mjök eða litt að hverjum, sem ek ræð síðan; eða eigi ræki ek að ek kveða jafnumjök at öllum. Hvað skal þá aðhafa? kvað ek; hvað þá, nema sýna honum svá skýr dæmi þeirra greina, er hann skilr engvar áðr vera, að þá þikkist hann of seinn verða til að mæla seálfr á mót sèr, ok verða fyrri að bragði en² þeir er ella mundu fífla hann, ok kalla sem væri spakara ef þegði. Nú eru hér þau dæmi, er bráðafánga fundust³, en síðan nokkuru ljóslegarr til máls færð ok skilningar: ú bè, uBe; sekr, seKr; [hødu, høDu⁴; áfarar, aFarar; þagat, þaGat; øl, øL; frame, fraMe; vina, viNa⁵; krapa, kraPa; hver, hveR; fús, fúS; skjót, skjóT⁶.

¹) ens sama, *add. W.*, *ex prioribus repetitum*. — ²) að, *W.* — ³) þr̄, *add. W.* — ⁴) *sic dedimus*; a [hødv, høðo, *W.*, *sed antea monitum est auctorem literam ð in alphabetum suum non suscepisse*. — ⁵) vina, *W.* — ⁶) skiott, *W.*

8. Quæ quum de scriptione literarum initialium, quarum singulæ vice duarum fungi debeant, admodum festinanter scripserim, non tamen prave aut vitiose scriptum esse judicari, si duæ illæ, quarum neutra initialis sit, potius eo loco scribantur; quanquam malo unam literam ibi scribere, ubi utraque tantundem valet, una ac duæ, ut scriptio, quemadmodum dixi, brevior fiat et celerior membranaque diutius sufficiat. Sed nescio quid faciendum sit, si tam male accidat, ut etiam nunc aliquis contra dicat, sic loquens: quum tu (inquit, modo id agat) unam scribas literam initialem aut duas consonantes ejusdem generis, in una eademque syllaba, ut dicis, juxta positas, ego neque duas volo consonantes scribere, neque unam initialem pronuntiationis amplificandæ, neque eam, quæ non sit initialis, deminuendæ caussa, sed scribo unam ejusdem generis perpetuo, neque initialem nisi in principio versus aut periodi, quæ litera tam duriter leniterve pronuntianda est, quam postea docebo, nec equidem curaverim, parine sono omnes exprimam. Quid igitur faciendum est? inquiebam. Quid? nisi ut illi ostendam tam luculenta exempla harum distinctionum, quarum nullam antea intellexerit, ut tandem animadvertat, nimis serum esse sibi ipsi contradicere, eosque præveniat, qui alias eum stultum appellarent et dicerent prudentius acturum, si taceret. En igitur exempla, quæ, per saturam collecta, postea ad sensum et intellectum aliquanto clariorem reducta sunt: *ú bè, uBe; secr, seKr; hõdu, hõDu; áfarar, aFarar; þagat, þaGat; ql, qL; frame, fraMe; vina, viNa; krapa, kraPa; hver, hveR; fús, fúS; skiót, skióT.*

ú, bè, þat eru tvau nöfn tveggja bókstafa, en *uBe* þat er eins manns eitt nafn; *sekr* er skógarmaðr, en *sekk* er ílát; *hödu*¹ þá er Hölgatröll² dó, en heyrði til *hoddu* þá er Þórr bar hverinn³; betra er hverjum fyrr *þagað*, en annarr hafi *þaggað*; eigi eru *pl oll* að einu; meiri þikkir stýrimannsins *frami*, en þess er þiljurnar byggir *frammi*; sá er mæstr guðs *vina* er mest vill til *vinna*; vaða opt til kirkju *krapa*, þó að þar fái leið *krappa*; *hver* kona ok *hverr*⁴ karlmaðr skyldu þess *fús*, sem guð er *fúss*: þá munu þau til góðra verka *skjót*, ok hafa guðs hylli *skjótt*.

9. Nú um þann mann er rita vill, eða nema að vâru máli ritið, annaðtveggja helgar þýðingar eða lög eðr áttvísi, eða svâ hveregi er maðr vill skynsamlega nytsemi á bók nema, eðr kenna, enda sè hann svâ litillátr í fróðleiksástinni, að hann vili nema litla skynsemi heldr en öngva, þá er á meðal verðr ennar meiri; þá lesi hann þetta kapítulum vandlega, ok bæti, sem í mörgum stöðum mun þurfa, ok meti viðleitni mína, en várkynni úkænsku, hafi stafrof þetta, er hèr er áðr ritað, unnz hann fær þat er honum líkar betr: a, á; o, ó; e, é; e, ê; i, í; o, ó; o, ò; u, ù; y, ý. b, B; c, K; d, D; f, F; g, G, q; h; l, L; m, M; n, N; p, P; r, R; s, S; t, T; x; þ; ^w5, 2, 7, -, 1.

¹) in *W* hodo scriptum. — ²) *Respici puto ad ignotam aliquam fabulam de Thorgerda Holgabruda, quæ Hörðatröll, gigas Hordiana, dicitur Fms. 11, 134.* — ³) *Respicitur Hymiskvidæ str. 34. Hoc loco deest explicatio vocum áfarar, affarar.* — ⁴) *additum secundum exemplum, antea propositum.* — ⁵) *hanc figuram Raskii ed. dedit per & i. e. &, et, quæ forma in alphabetum, secundum antecedentia, recipienda non est; figura codicis W, non perspicue scripta, simillima esse videtur[∞] i. e. ur, or.*

ú, *bé* sunt nomina duarum literarum, *ubbe* vero unius viri unum nomen est; *sekr* (damnatus) est proscriptus, *sekk* (saccus) receptaculum; gerebant (*hødu*) tum, quum gigas Halogiana extincta est, sed auditus est clangor ansæ (*høddu*), quum Thor lebetem portaret. Satius cuique est tacuisse (*þagat*), quam ut alius eum ad silentium coëgerit (*þaggat*). Non omnes (*oll*) computationes (*ol*) pares sunt. Major existimatur honor (*frami*) gubernatoris, quam ejus, qui foros in anteriori parte navis (*frammi*) occupat. Is dei amicorum (*vina*) summus est, qui plurimos labores suscipere (*vinna*) vult. Tabidam nivem (*krapa*) ad templum pertransire, etsi eo viam impeditam (*krappa*) nanciscatur. Quæque (*hver*) femina et quisque (*hverr*) vir earum rerum cupidi (*fús*) esse debent, quarum rerum deus cupidus (*fúss*) est: tum essent ad bona opera celeres (*skiót*) et favorem dei celeriter (*skiótt*) consequerentur.

9. Ceterum quisquis sacras interpretationes vel leges vel genealogias aut scribere aut nostro sermone scriptas discere, aut qualemcunque utilem rem, rationi consentaneam, e scripto discere vel docere cupiat, qui quidem ea sit in vero cognoscendo animi æquitate, ut ex multa scientia potius aliquantulum, quam nihil, discere velit: is hoc capitulum (hunc tractatum) diligenter perlegat, et multis locis emendatione, ut opinor, egens (egentem) corrigat, meos conatus boni consulat, imperitiæ veniam det, atque hoc alphabeto, quod hic antea scriptum est, utatur, donec, quod ei magis placuerit, accipiat: *a*, *á*; *ρ*, *ῥ*; *e*, *é*; *ε*, *ῑ*; *ι*, *í*; *o*, *ó*; *σ*, *ῥ*; *u*, *ú*; *y*, *ý*. *b*, *B*; *c*, *K*; *d*, *D*; *f*, *F*; *g*, *G*, *α*; *h*, *L*; *m*, *M*; *n*, *N*; *p*, *P*; *r*, *R*; *s*, *S*; *t*, *T*; *x*, *þ*; ^w (*ra*, *ar*, *va*), ^o (*us*), ⁷ (*er*, *ir*), ⁻ (*m*, *n*), ¹ (*ri*).

II¹.

1. Nú fyrir því at maðrinn sè skynsamligum anda skryðdr ok prýðdr, þá skilr hann ok greinir alla² luti gjörr ok glöggra en önnur kykvendi: þá neyti ok njóti þess láns með guði. Hjarta manns kennir alls, ok við hjartað ligger bæði barki ok vélendi, ok andblásnar æðar renna þar upp ok rætast, bæði þær æðar, er hera vind eða blástr, blóð eða ljóð³; ok á annan veg horfa þær svá, at þær mætast við túngurætr,

---

¹) *Tractatus secundus eo memorabilis est, quod secundum correctionem Raskii literam ð in alphabetum islandicum primus introduxit. Sunt vero tres consonantes, þ, v, ð, ex alphabeto Anglosaxonico in alphabetum adoptatæ, docente Raskio (Lestrar-kver, p. 49; Dansk Retskrivningslære, p. 84; Samlede Afhandl. 1, 149). Hinc, quum primum tractatum ad annos 1150-60 retulerim, non audeo tractatum secundum inferius deprimere quam ad annum 1200. Raskius, Edda Sn. p. 288 not. hunc tractatum a tractatu primo distinxit his verbis: hæc scriptiuncula ab alio auctore composita esse videtur, quum priori nonnullis locis repugnet, v. c. de litera c, neque minutias tantopere sectetur. In Cod. vero Worm. tractatus primus et secundus, interjecto vacuo spatio, sex linearum capaci, dirimuntur, in qua lacuna scriptum est manu ut videtur Johannis Olavii Grunnavicensis: að því sem nú kemr sýnist annar AUCTOR: 1. sökum niðrlagsins á fyrirfarandi PAGINU; 2. hann hefir skipað málstöfum eins og hinn fyrri, þó með færri orðum, sem væri þetta hins EPITOME, ok aukit þó ymsu við, ok haft öðruvísi deilingu stafrófsins; 3. nefnir öðruvísi hlutina en hinn; þessi AUCTOR sýnist að vera Ólafr Hvítaskáld. Quæ adnotatio, cui nonnulla opponi possent, tractatum secundum et tertium confundit, utrumque referens ad Olavum Albipoëtam. Joh. Olavii Grunnavicensis Præfationem, tractatum primum et secundum eidem auctori tribuit, ita ut tractatum secundum pro iteratione præcedentis argumenti habeat. Sed si vel sola spectes nomina rerum ad Grammaticam pertinentium, auctores primi et secundi tractatus a tertio, secundus a primo, discedunt; v. c. secundus, primum*

II.

1. Igitur, quum homo animo rationali sit præditus et ornatus, omnes res perfectius et distinctius, quam cetera animalia, intelligit et discernit; quo munere, deo juvante, utatur et fruatur. Cor hominis omnia sentit, cordique adjacent et guttur et gula, ibique venæ spiritu inflatæ oriuntur et radices agunt, tam venæ, quæ ventum sive flatum ferunt, quam quæ sanguinem vel sonum, quæ in aliam partem sic vergunt, ut ad radices linguæ inter se occurrant, quod cuique opus est adpor-

---

verbo tenus secutus, nomen, figuram et potestatem literæ vocat nafn, likneski, jartein, tertius nafn, figúru, veldi eðr mátt; primus et tertius vocales raddarstafi (literas vocis), secundus hljóðstafi (literas soni), consonantes primus et tertius samhljóðendr, secundus málstafi (literas sermonis) appellat; apud primi tractatus auctorem málstafir literas in genere significat, apud secundi tractatus auctorem consonantes, quæ vocalem et præcedere et consequi possunt; apud illum höfuðstafir sunt omnes literæ initiales, majusculæ, apud hunc tantum quatuor illæ consonantes, quæ nonnisi in principio vocum occurrere possunt. Ceterum hic tractatus primo tractatui multum cedit et subtilitate argumenti et ordine sententiarum; nam sonorum sermonisque descriptio et dispositio literarum vitio nimie affectationis non caret, v. c. distinctio hljóðstafir, raddarstafir, málstafir, ex hljóð, rödd, mál. Verum videtur auctor ignotus duos commentarios ad manum habuisse, alterum exoticum, qui literas cum notis et instrumentis musicis comparavit, multis argutiis de sonorum speciebus et sermonis qualitate plenum, alterum islandicum, nempe tractatum primum, ex quo particulam de Titulis et dispositione Consonantium partim verbo tenus excerptit. Quorum neutrum ita conjungere aut in usum convertere potuit, ut inde aliquid simplex et unum sibi-que constans prodiret. — ²⁾ allra, W. — ³⁾ Confer Isidori Hispalensis Originum libr. II. c. 1: "Hujus (c: cordis) duæ arteriæ sunt, de quibus sinistra plus sanguinis habet, dextra plus spiritus".

með því hver¹ er þarf; renn ok rödd upp fyrir hverju orði. Þarf ok með orði hverju þrjár þessar greinir: minni ok vit ok skilning; minni at muna orða atkvæði, vit at hugsa hvat hann vill mæla, skilning til þess hvat í býr orðunum.

2°. Nú hafa þessir lutir hljóð, sumir rödd ok sumir mál, sem sagt var³. Sú er ein grein hljóðs, er þýtr veðr eða vötn, eðr sjór, eðr grjót eðr björg eða jörð hrynr; þetta hljóð heitir gnýr eða þrymr, dynr eða dunur; svá þat hljóð, er málmr mætist, eða manna þyss; þat heitir ok gnýr, glymr eða hlymr; svá þat, er viðir brotna eða gnesta, þat heitir brak eðr brestir; þetta eru vitlaus hljóð; en hér umfram er þat hljóð, er stafi eina skortir til máls: þat heitir saungr, þat eru hörpur eða önnur söngfæri. Önnur hljóðsgrein er sú, er fuglar eðr dýr eðr sækvikendi hafa, þat heitir rödd; heita þær raddir á marga lund: fuglar sýngja eða gjalla eðr klaka, ok þó með ýmsum háttum; dýra rödd er greind með mörgum nöfnum, ok kunnu menn skyn hvat þikkjast benda í sínum látum sumum; sækvikendi blása eða gjalla. Allar þessar raddir eru mjök skynlausar, svá at flestr luti manna viti. Þriðja hljóðsgrein er miklu merkiligust, er menn hafa, þat er hljóð ok rödd ok mál. Málið gjörist af blæstrinum ok túngubragðinu ok skipan varanna.

---

¹) hverr, W. — ²) *Hæc, quæ sequuntur, U quasi introductionem clavi metricæ Snorrii præmisit cum rubro: her segir af setningu hatta lykilsins, quæ omnia suo loco dabimus, et propterea lectiones hujus codicis dissimiles hic afferre supersedemus.* — ³) *Neque hoc in præsentis tractatu, qualis in Cod. Worm. et Upsal. reperitur, præcessit, et initium primæ paragraphi hujus tractatus indicare videtur, aliquid quod nunc desideratur præcessisse.*

tantes, voce cum quoque verbo cooriente. Quodque verbum hæc tria postulat: memoriam, sensum, intellectum; memoriam, ad tenendam verborum pronuntiationem; sensum, ad ea quæ loqui velis cogitanda; intellectum, ad vim verborum percipiendam.

2. Hæ igitur res sonum habent, aliæ quidem vocem, aliæ sermonem, ut dictum est. Una species soni est, quum fremit tempestas vel aqua vel mare, aut quum saxa vel rupes vel terra ruunt, qui sonus vocatur *gnýr* sive *þrymr*, *dynr* sive *dunur*. Item sonus collidentium metallorum aut strepentium hominum, qui sonus vocatur et *gnýr*, *glymr* sive *hlymr*; item sonus fractarum aut dissilientium arborum, qui sonus dicitur *brak* (crepitus) aut *brestir* (fragores): qui soni sunt ratione carentes. Sed præter hos sonus est, cui literæ solæ ad sermonem desunt; hic cantus vocatur, qualis est cithararum et aliorum instrumentorum musicorum. Alia soni species est, qua præditæ sunt aves aut animalia terrestria vel marina, quæ soni species vox dicitur. Quibus vocibus varia nomina sunt: aves canunt vel clangunt vel queruntur, et quidem diversis modis. Vox animalium multis nominibus distinguitur, quorum nonnullæ voces quid significare videantur, homines intelligunt. Animalia marina strident aut clangunt; quæ omnes voces, ut captus est plurimorum hominum, sensu fere cassæ sunt. Tertia soni species, qua homines præditi sunt, multo est significantissima, quæ constat sono, voce, sermone. Sermo fit ex spiritu, vibratione linguæ et positione labiorum. Si quis magnam oris facundiam adsequitur, ad eam rem opus est: intellectu, copia

Ef maðr getr mikla málsnild, þá þarf þartil¹ vit ok orðfæri ok fyrirætlun ok alhægt túngubragð. Ef tenn eru skörðóttar, ok missir tanngarðar, þat lýtir málit; svá ok ef túngan er of mikil, þá er málið blest; nú er hon oflítill, þá er sá holgómr. Þat kann ok spilla máli manns, ef varrar eru eigi heilar.

3. Muðrinn er leikvöllr ordanna, en túngan stýrið; á þeim leikvelli eru reistir þeir stafir, er allt mál gjöra, [ok fimm hringar eru um þá stafi slegnir, eðr settir í málshætti². Í fyrsta hring eru fjórir stafir, er heita höfuðstafir, þá má til einskis annars nýta, en vera upphaf ok fyrir öðrum stöfum: þ, v³, h, q. Í öðrum hring eru stafir tólf, þeir heita málsstafir, hverr þeirra má vera bæði fyrir ok eptir í orðinu, ok gjörir þó eingi þeirra mál af sjálfum sér: b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t, nöfn þeirra eru eptir hljóð þeirra⁴. Í þriðja hring eru tólf stafir, er hljóðstafir heita; þessi er grein þeirra, fyrst heita stafir, ok skal svá rita⁵: a, e, i, o, u, y. Önnur er þeirra grein sú, at þeir heita limíngar⁶, ok skal þá svá rita: æ, ʌ, ʷ⁷, þessir þrír stafir eru hvárr tveir hljóðstafir samanlimdir,

¹) þrent, *add. W*, sed *omittendum esse videtur, quum mox quatuor momenta adferantur.* — ²) *verba textus islandici non perspicua sunt; settir í málshætti, non ad proximum hringar, sed ad remotius stafir incertus retuli. Respici puto utrumque schema alphabeticum, quod exhibet Cod. Upsal., quorum alterum representat dispositionem literarum, alterum rationem formarum syllabarum, quæ h. l. málshættir, moduli, formulæ sermonis dicuntur. Sed U, quæ a [sunt omittens, eorum loco habet: "quarum nunc has, nunc illas sermo arripit, quemadmodum nervi citharæ (sonos edunt), aut impulsivi radii symphoniarum (sonos excitant)".* — ³) *y pro v (anglosaxonico) dedit W.* —

verborum, consilio et facili linguæ volubilitate. Si dentes sunt fracti et rari, linguaque in septo dentium frustratur, hoc sermonem vitiat, item si lingua magna est, blæsa fit; si cui nimis parva, is de nare loquitur. Possunt et labia non integra vitium sermoni adferre.

3. Verborum campus est os, gubernaculum lingua.

In eo campo erectæ sunt literæ, quæ omnem sermonem faciunt, quinque circulis circumdatæ aut in modos sermonis inclusæ. In primo circulo sunt quatuor literæ, quæ dicuntur capitales, quæ nullum usum præstant, nisi ut sint initiales et præcedant alias literas: *þ, v, h, q*. In secundo circulo sunt duodecim literæ, quæ *SERMONIS (máls-stafir)* dicuntur; quarum quæque quum tam antecedere quam consequi in vocabulo possit, nulla tamen earum per se sonum reddere potest: *b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t*; harum sonum (potestatem) nomina sequuntur. In tertio circulo sunt duodecim literæ, quæ *SONI* (vocales) dicuntur. Harum distinctio talis est: primo dicuntur literæ (i. e. vocales simplices), quæ sic scribendæ sunt: *a, e, i, o, u, y*. Altera earum distinctio est, quod dicuntur *CONGLUTINATÆ*, quæ sic scribendæ sunt: *æ, œ, ω*. Quæ tres literæ constant binis vocalibus suo quibusque loco conglutinatis,

) v. c. b-cb etc., vide circulum secundum schematis, in codice Upsalensi servati. Sed auctor sibi in hac re non constat, aliamque infra insistit viam, tractatum primum secutus. — 5) heita, appellandæ, W. — 6) vocales conjunctæ vel biformatæ. — 7) quum e et œ infra in hac § exprimat per e, o, τὸ ω respondet τῷ ø tractatus primi, pro quo etiam in codd. mscr. interdum usuratur, vide Fms. Vol. 10. præf. p. xii.

Því at þessi stafur hvern hefir hvern lut af hljóði hinna, er hann er af gjörr. En þriðja grein er sú, er þeir stafir hafa, er heita lausaklofar, ok skal svá rita: *ey* ok *ei*; þessir tveir stafir eru ritaðir úbreyttir í hvárum stað, ok gjörr einn af, því at hann tekr hljóð þeirra beggja, en¹ fyrir ritsháttar sakir er þá úhægt saman at binda. Tólfsti stafur er skiptingur: þat er rætr² hljóðstafur, ef málstafur er fyrir honum ok eptir í samstöfun, en ef hljóðstafur er næstr eptir hann, þá skiptist hann í málstaf, ok gjörast þá af honum mörg full orð, svá sem *já* eðr *jörð* eða *jór*; önnur skipting er þat, er hann er lausaklofi, svá sem áðr var ritað: þá er svá, ef málstafur stendr fyrir honum ok hljóðstafur eptir, svá sem *bjór* eðr *björn* eðr *björg*. á, í, ó, ý: þessir gjöra einir saman mörg orð full, en skamt mál gjöra þeir sjálfir. Ef á gjörir heilt orð, þá mezt það svá sem þú nefnir *yfir*³; ó eðr ú, þat skiptir um orðum, svá sem er satt eða úsatt. Menn kalla ý einn við⁴; æ, þat er veinon; kallað er ok *æy* eða *æi* þat er aldregi þrýtr. Hljóðstafir hafa tvenna grein, þá er optlega skiptast orðin með, at þeir sè styttr⁵ eða dregnir; er því betr dregit yfir þann staf, er seint skal at kveða, svá sem hér er: "á því ári er *Ari* var fæddr", [ok "ér ertuð⁶ hann⁷, þat er í mínu minni".

---

1) ok, W. — 2) æinn, W. — 3) i *addere videtur W, quod ex conjectura supplevit Raskius*: í, þat er fyrir innan; *U legit*: en í þeir sem (eru?) fyri innan. — 4) eðr boga, *aut arcum, add. Edda Worm. sec. J. Olavium Grunnarvicensem, sed in codice W hæc non inveniuntur.* — 5) stvddir, W. — 6) erfðvð, *var. lect. in Edda Worm. Olavii Grunnarvic.* — 7) a [om. U.

nam harum literarum singulæ aliquam partem habent soni earum, ex quibus constant. Tertia distinctio est literarum, quæ dicuntur DISJUNCTÆ (i. e. diphthongi), quæ sic scribendæ sunt: *ey* et *ei*; hæ duæ vocales in utroque loco immutatæ scribuntur et in unam coalescunt, quæ sonum harum utriusque participat; sed scribendi ratio (forma harum literarum) impedit, quominus una copulari facile possint. Duodecima litera est VARIABILIS: hæc regularis vocalis est, si consonans eam in (eadem) syllaba antecedit et consequatur; sin vero vocalis eam proxime consequatur, in consonantem mutata, multa plena verba efficit, ut *já* (etiam) aut *jörð* (terra) aut *jór* (equus). Altera variatio est, quum in diphthongum, ut antea scriptum est, transit, quod fit, si consonans eam antecedit, vocalis vero subsequatur, velut *bjór* (cerevisia), aut *björn* (ursus), aut *björg* (rupes). *á*, *i*, *ó*, *ý*: hæ (vocales) solæ per se multa plena verba efficiunt, ipsæ vero brevem sonum (quantitatem) habent. Si *á* (in) integrum vocabulum efficit, perinde æstimatur, ac si nomines *yfir* (super); *ó* sive *ú* verba (verborum significatum) mutat, ut sunt *satt* (verum) et *úsatt* (non verum, falsum); *ý* vocant arborem quandam (ligni quoddam genus); *æ* est ejulatio (interjectio dolentis); vocatur et *æy* sive *æi* (semper), quod nunquam cessat. Vocales duplicem habent speciem, qua sæpe vocabula mutantur, quum aut corripuntur aut producuntur; qua re litera (vocalis) tarde pronuntianda melius virgulâ supra ducta notatur, uti hoc loco: "eo anno (*ári*), quo Arius (*Ari*) natus

Opt skipta orðaleiðingar öllu máli, hvært hinn sami hljóðstafr er leiddr skjótt eða seint. Lofat er þat í ritshætti [at rita af limingum¹ heldr *á*-lykkju en full *á*, ok er þá svá: *ę*, *o*. Í fjórða hring eru tólf stafir, svá ritaðir: [B, D, F, G², K, L, M, N, P, R, S, T; þessir stafir eru settir hverr fyrir tvá jafna sèr í ritshætti, þvíat sum orð endast í svá fast atkvæði, at eingi málstafr fær einn borið: svá sem *hæll* eða *fjall*, *kross* eða *hross*, *framm* eða *hramm*; nú þarf annaðhvært at rita tvá málstafi eðr þenna einn. Í fimta hring eru ritaðir þeir þrír stafir, er heita undirstafir: *ð*, *z*, *x*, má þeim við engan staf koma, nema þeir sè eptir hljóðstaf í hverri samstöfun. Fjórði stafr er *c*, [þat er rétt³ hans hljóð, at hann sè í enda samstöfu sem aðrir undirstafir. Titlar eru hær svá ritaðir sem í öðrum ritshætti⁴; hefir titull ekki einkar eðli til stafs, heldr er hann til skýringar rits. Sól heitir Títan, heitir þaðan af titulus í latínu, er vèr köllum titul, þat er sem lítil sól; því at svá sem sól lýsir heim allan, svá lýsir titull orð rétt ritin. Þessir eru fjórir höfuðstafir:

---

¹) *a* [sic *U et Raskius*; af hneigingum, *nec plura, W.* —
²) *a* [in margine *W* manu recentiori addita. — ³) *a* [*U sic habet*: ok hava svmir menn þann ritshatt at . . . *a* (rita?) hann fyrri *k̄g* (konvng), [*Rask. dedit*: at setia *c* fyrir *k* — *alii*: *c* fyrir konung], en hitt eina er rétt, etc., i. e., *si lectionem Raskii sequimur*: "atque sunt, qui ea scribendi ratione utuntur, ut *c* pro *k* ponant, sed is solus ejus verus sonus est", quibus verbis respici possit ad tractatus primi § 7 init. — ⁴) *U quæ sequuntur omittit, sed eorum loco schema quoddam exhibet ad formationem monosyllabaram, quod suo loco adferendum erit.*

est", et, "vos (*er*) ei parentavistis^a, quod accidit (*er*) mea memoria". Sæpe pronuntiatio (quantitas) verborum sensum totius sententiæ mutat, prouti eadem vocalis aut productè aut correptè pronuntiatur. In scriptione permissum est, vocales conjunctas adhibere, ut potius semicirculus literæ *a*, quam plenum *a*, scribatur, hac figura, *e*, *ø*. In quarto circulo sunt duodecim literæ, hac figura: *B*, *D*, *F*, *G*, *K*, *L*, *M*, *N*, *P*, *R*, *S*, *T*. Harum literarum singulæ in scriptione ponuntur loco duarum sibi similium; quædam enim vocabula tam expressa pronuntiatione proferuntur, ut nulla consonans sola possit eam sustinere, v. c. *hæll* aut *fjall*, *kross* aut *hross*, *framm* aut *hramm*; qua re opus est, aut duas consonantes, aut harum unam scribere. In quinto circulo scriptæ sunt tres literæ, quæ FINALES vocantur: *ð*, *z*, *x*, quæ nulli literæ possunt adplicari, nisi vocalem ejusque syllabæ consequantur; quarta litera est *c*, cujus verus sonus est, ut in fine syllabæ, sicut ceteræ literæ finales, ponatur. Titulorum hoc loco eadem figura retinetur, quæ in alia scriptura^b. Titulus propria quidem natura indolem literæ non habet, sed scripturæ perspicuitati inservit. Sol dicitur TITAN, unde in latino sermone

---

^a) *ertvð*) Quoniam significatio irritandi (*erta*) non convenire videbatur h. l., accepi *ertvð* (pro *erdud*, t=d) secundum dialecticam varietatem pro *erfðuð* ab *erfa*, quæ dialectus hodieque obtinet in Vestfjordis Islandiæ. Si Arius, h. l. nominatus, est Arius Polyhistor, potuit auctor hujus tractatus, qui in vivis fuerit 1200 aut aliquanto post, exequias ejus memoria tenere. — ^b) intelliguntur regulæ orthographicæ usu receptæ, sive in scriptis islandicis, sive latinis, pro illorum temporum scribendi ratione; præsertim autem respici puto regulas orthographicas tractatus primi, cum quo sequentia de Titulis (abbreviaturis) fere verbo tenus concordant.

þ, v¹, h, q; en þessir eru sex hljóðstafir² óbreyttir: a, e, i, o, u, y, eru þeir ok límdir saman í rits-hætti: þá eru þessir tólf saman málstafir úbreyttir: b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t. Þessir eru undirstafir: [ð, c, x, z; x, z, z³, þeirra⁴ má missa í vâru máli ef vill: x er samtengdr af c ok s í latínu; z, hann er samtengdr af d ok s, ok er ebreskr; z er heldr samstöfon en stafr⁵: eru stafaðir saman e ok t í latínu.

4⁶. En fyrir því nú, at sumir samhljóðendr hafa sitt likneski ok nafn ok jartein, en sumir hafa höfuðstafs likneski ok [nafn ok jartein, en sumir hafa höfuðstafs likneski ok⁷ skipat stöfum sumra⁸ í nafni ok aukit atkvæði bæði nafus ok jarteinar⁹; en sumir halda likneski sínu, ok er þó minnkat atkvæði nafus þeirra, ok jartein sú, er þeir skulu bera í málinu, skal¹⁰ þeirri lík, er í nafninu verðr: þá skal nú sýna leita bæði likneski þeirra ok svâ nöfn fyrir ofan rituð, at yfir þat¹¹ megi nú allt saman líta, er áðr var sundrlauslega um rætt:

a, á; o, o; [e, e¹²; [i, i¹³; u, ú; y, ý;

¹) *hic etiam y pro v dedit W.* — ²) *ex emendatione Raskii pro höfvtstafir, W.* — ³) *ex emendatione Raskii pro: y.* — ⁴) *a [c, x, z, y. z þeirra, W, prave, apparet enim librarium omisisse ð, τ z bis scribere neglexisse, et y prave dedisse pro x; in editione Raskii crevit error, quum vocem ok plenius literis dederit pro compendio z.* — ⁵) *fastr, prave, W.* — ⁶) *tota hæc pericopa ex tractatu primo desumpta est verbo tenus (supra p. 30-32).* — ⁷) *a [add. ex superioribus, vide supra p. 30, nam h. l. om. W.* — ⁸) *ex l. c. correctum; enn sumir, prave, W.* — ⁹) *sic W.* — ¹⁰) *add. ex loco tractatus primi (supra p. 30), nam hic om. W.* — ¹¹) *ex emend. Rask. pro þm̄ (þeim), W.* — ¹²) *a [e, c, W.* — ¹³) *a [om. W.*

TITULUS derivatur, quem nos dicimus *titul*, quasi diceres parvum solem: nam quemadmodum sol totum mundum collustrat, sic titulus recte scriptus vocabula illustrat. Hæ sunt quatuor literæ capitales: *þ, v, h, q*; hæ vero sex vocales simplices: *a, e, i, o, u, y*, quæ^a etiam in scriptione conglutinari solent. Porro hæ sunt duodecim consonantes invariatae: *b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t*. Hæ sunt literæ finales: *ð, c, x, z*. *x^b, z, ſ*, his literis in nostro sermone facile carere possumus; *x* compositum est ex *c* et *s* in sermone latino; *z*, quæ litera hebraica est, compositum est ex *d* et *s*; *ſ* potius syllaba quam litera est, *e* et *t* in sermone latino una syllaba compositis.

4. Quum vero aliæ consonantes suam habeant figuram, nomen et potestatem, aliæ majuscularum figuram, nomen et potestatem, aliæ figuram majusculæ, commutatis nominis literis, amplificata et nominis et potestatis pronuntiatione, aliæ figuram suam retineant, potestate, quam in sermone habere debeant, cum nominali potestate æquata: jam et figuras earum et nomina supra scripta ostendere conabor, ut quæ antea sigillatim sunt disputata, nunc collecta universe in conspectum cadant:

a, á; o, o; e, e; i, i; u, ú; y, ý;

---

a) *eru þeir ok*] nescio an legendum sit, *eru þrir ok*, i. e. quarum tres, nempe *a, e, o*, quæ conjunctæ efficiunt *æ* (*ae*), *o* (*ao*), *ø* (*eo*). — b) Sequentia usque ad finem paragraphi conveniunt cum tractatus primi § 7 ita, ut minori verborum ambitu h. l. circumscripta sint.

b, B, c, K, d, D, f, F, g, G,
 bè, ebb, che, ecc, dè, edd, ef, eff, ge, egg,
 g, h, H, l, L, m, M, n, N, p, P,
 eng, há, Há, el, ell, em, emm, en, enn, pè, epp,
 r, R, s, S, t, T, x, [ð, z, z, þ,
 er, err, es, ess, tè, ett, ex, eð, zet, et, þe,
 -, ʔ, r, ω, ω, ʔ¹.

m (n), er, ar, ur, ra, us.

Nú verðr þetta alltsaman stafrof kallat.

5. Þessir stafir gjöra allt mál, ok hendir málit ýmsa, svá til at jafna sem hörpustrengir gjöra hljóð, eða eru leystir luklar í simphoníe², eða þá er organ gengr upp ok niðr, aptr ok framm um allan gamma³, þann er með sèr hefir nítján lukla ok átta raddir, ok nú koma til móts þessir fimm hringar stafanna, er áðr var um rætt: kallast nú hvàrir við aðra stafrof ok gammi, ok taka nú hljóðstafir þar sín hljóð, ok

¹) a [sic fere Raskius dedit; in W non sine confusione ita exprimitur: eX, et, þe, ʔ, ʔ, r, ω, ω, ʔ, Z, x, X, z, &, þ. —

²) Instrumentum musicum, quod Symphonia dicitur, sic describit Isidorus Hispalensis (Orig. Lib. 2. c. 21): "SYMPHONIA vulgo appellatur lignum cavum, ex utraque parte pelle extensa, quam virgulis hinc et inde musici feriunt, fitque in ea, concordia gravis et acuti, suavissimus cantus". Idem hoc instrumentum cum tympano comparat eodem capite: "tympanum est pellis vel corium ligno ex una parte extensum. Est enim pars media SYMPHONIE, in similitudinem cribri. Tympanum autem dictum, quod medium est, unde et margaritum medium tympanum dicitur, et ipsum, ut SYMPHONIA, ad virgulam percutitur". Hæc Isidorus de symphonia sui temporis (sec. 6-7). Sed nostro loco puto intelligi speciem aliquam clavecymbali s. clavichordii (klaveer, clavecin); per lyklar (propr. claves, radios verti) plectra s. pinnas (ut Angl. key), quibus fides clavichordii

b, *B*, *c*, *K*, *d*, *D*, *f*, *F*, *g*, *G*,
be, *ebb*, *che*, *ecc*, *dè*, *edd*, *ef*, *eff*, *ge*, *egg*,
g, *h*, *H*, *l*, *L*, *m*, *M*, *n*, *N*, *p*, *P*,
eng, *ha*, *Ha*, *el*, *ell*, *em*, *emm*, *en*, *enn*, *pe*, *epp*,
r, *R*, *s*, *S*, *t*, *T*, *x*, *ð*, *z*, *z*, *þ*,
er, *err*, *es*, *ess*, *te*, *ett*, *ex*, *eð*, *zet*, *et*, *þe*,
 - , 7 , r , ∞ , w , 2 .
m (*n*), *er*, *ar*, *ur*, *ra*, *us*.

Quæ omnes characteres alphabetum dicuntur.

5. Hæ literæ omnem sermonem efficiunt, quarum nunc has, nunc illas arripit sermo, haud secus ac nervi citharæ sonos reddunt, aut quando radii symphonix impelluntur, aut organum totam scalam musicam, undeviginti radios octoque sonos comprehendentem, sursum deorsum, ultro citro percurrit. Igitur hi quinque circuli literarum, quorum ante facta mentio, obviam eunt: jamque alphabetum et scala musica invicem inclamant, literæ soni sonos, literæ vocis vocem, literæ sermonis sermonem arripiunt, congregatæque tantam efficiunt

---

pulsantur et quibus fistulæ organi pneumatici aperiuntur et clauduntur (Gall. *claviers*, Dan. *Tangenten* i et *Klaveer*, i et *Orgel*). — ³) *Sec. 7mo dixerat Isidorus Hispal. (Orig. Lib. 3. c. 14): "Nisi ab homine memoria teneantur soni, pereunt, quia scribi non possunt"; sed circa initium seculi undecimi Guido Aretinus (ex Aretio, oppido Etruriæ), monachus ex ordine Benedictinorum, scalam musicam invenit, sexque notas musicas, Ut, Re, Mi, Fa, Sol, La (= c, d, e, f, g, a), quæ hodieque usurpantur, quarum nomina desumpta sunt ex primis syllabis verborum, occurrentibus in tribus primis versibus hymni in laudem St. Johannis: Ut queant laxis Resonare fribis | Mira gestorum Famuli tuorum, | Solve polluti Labii reatum.*

raddarstafir rödd. málstafir málit, ok samnast til orðanna svá margra, at ekki er þess mælt í heiminum, at eigi sè þessir stafir til hafðir. Nú eru eingi þau læti eða hljóð eða raddir, at eigi muni þat allt finnast í gammanum. Nú tekr svá fremi mikit um gjörast, er orðin hefjast upp ok hljómrinn vex ok raddirnar glymja á, nefnist ok svá fremi söngur, er þetta hefir allt til, ok nú þyss sjá flokkur framm á leikvöllinn, ok öllummegin at stýrinu, því er túngan heitir, ok heita nú á hana til málsins ok orðanna ok söngsins, at hon kveði þat allt upp, ok hon gjörir svá ok hneigir sik til stýrimannsins ok mælir¹ svá: Ósanna²! segir hon, þat þýðist á vára túngu svá: græð þú oss! en þat er á ebresku mælt, ok stakk hana náttúran til þess, fyrir því at hon var fyrst, ok gekk þá um allan heim, þángat til er guð skipti þeim.

6. Nú segir þar til, at henni þótti hann vera stýrimaðrinnu, er hann skapaði hana, ok af Krists nafni er kristnin kölluð; vèr, er kristnir erum, köllum hann höfuð vart, en vèr hans limir ok liðir, ok hans sonr er sá, er hann sendi hingat í heim, ok sá er varr faðir, en vèr hans börn; var ok faðirinn vænligr til at stjórna sínum börnum svá sem bezt gegndi; var því orðit or messummi tiltekit, at hann vissi hverr

---

¹) maler, W. — ²) *Isidori Orig. Lib. 6, c. 19: osanna in alterius linguæ interpretationem in toto transire non potest. Osi enim "salvifica" interpretatur: anna interjectio est, motum animi significans sub deprecantis affectu. Integre autem dicitur osianna, quod nos corrupta media vocali litera et elisa dicimus osanna, sicut fit in versibus, cum scandimus;*

verborum multitudinem, ut nihil usquam terrarum ore proferatur, quin hæc literæ adhibeantur; itidem nulli sunt clamores, nulli soni, nullæ voces, quin in scala musica reperiantur. Jam tum demum res magno cum vigore agitari incipit, quum verba efferuntur, sonus augetur, vocesque insonant (nam is demum cantus dicitur, qui hæc omnia habeat), jamque hæc turba in campum ruit, et gubernaculum, quod lingua dicitur, undique circumfusa, appellat eam de sermone, de verbis, de cantu, ut hæc omnia pronuntiet. Atque illa sic facit, inclinansque ad gubernatorem ita loquitur: OSANNA, inquit (quod nostro sermone sic interpretatur: SANA nos); quod verbum, sermoni hebraico proprium, impulsu naturæ profert, eo quod hæc lingua prima fuit, et per universam terram usque eo invaluit, donec deus linguas divisit.

6. Ex eodem verbo apparet, illum ipsum ei (linguæ) gubernatorem visum, qui eam creavit: et ex Christi nomine ecclesia christiana vocata est, quem nos, qui christiani sumus, caput nostrum adpellamus, nosmet vero ejus membra et articulos; ejusque filius is est, quem in hunc mundum misit: idem pater noster est, cujus nos liberi sumus; qui pater, uti expectare par est, liberos suos ita regit, uti eorum commodo maxime expedit. Ideo vero hoc verbum ex missa desumptum

---

litera enim prima verbi sequentis extremam prioris verbi veniens excludit, et dicitur Hebraice osanna, quod interpretatur "salvifica", subaudiendo vel "populum tuum" vel "totum mundum".

lofsöngur honum þótti mestur frammfluttur þessa heims við sig sjálfan; er þar ok vör hjálp öll í fólgin, er um hans þísl er rætt ok sár, er hann þoldi á krossinum helga, er or rann bæði blóð ok vatn; ok í því erum vör skírðir, er rétt trúum á almáttkan guð; ok þat hans hold ok blóð, er í messunni er frammflutt, er vört farnest, þá er vör förum af þessum heimi. Nú skal þat vör vör at vætta þess, at svá fremi farist oss vel, er svá verðr sem hann hefir fyrir sèð: at bæði sè, at hann er í för með oss ok vör með honum, þá er vör förum heim til föðurlífsðar várrar; ok þá er hann hefir skipt sínu líði sèr til hægri handar eptir dómsdag, þá skulum vör hefja upp Allelújá¹, fyrir því at þat er eigi jarðneskr söngur, sýngja þetta þá allir saman tíu fylki guðs engla ok manna, þá er almáttigr guð ferr meðr sína ferð heim í himinríkis dýrð, ok skulum þá una í sífellu, svá at aldri skal eptir² verða, með guði almáttkum, þar sem hann er æ ok æ með feðr ok syni ok helgum anda, sá er lífir ok ríkir einn guð of allar aldir veralda. Amen.

---

¹) *De Alleluia sic Isidori Orig. loco ante proxime citato: Alleluia duorum verborum interpretatio est, hoc est, laus Dei, et est Hebræum, ia enim unum est de decem nominibus, quibus apud Hebræos Deus vocatur; Amen significat vere sive fideliter, quod et ipsum Hebræum est. Quæ duo verba, Amen et Alleluia, nec Græcis, nec Latinis, nec Barbaris licet in suam linguam omnino transferre vel alia lingua annunciare; nam quamvis interpretari possint, propter sanctiorem tamen auctoritatem servata est ab apostolis in iis propriæ linguæ antiquitas.*

fuit, quod ipse novit, quem hymnum sibi decantatum hac in vita præstantissimum judicet. In eo quoque spes nostra omnis posita est, quum sermo habetur de ejus cruciatu, quem in sancta cruce perpressus est, deque vulnere ejus, e quo et sanguis et aqua effluxit, in quo baptizati sumus, qui in deum omnipotentem recte credimus; ejusdemque caro et sanguis, quæ in missa proferuntur, nostrum sunt viaticum, ex hac vita demi-grantium. Itaque ea nostra spes esto, ut speremus, nobis tum demum nostram migrationem feliciter cesuram, si ita acciderit, uti ipse providit, ut et nos ille et illum nos comitemur, domum in patriam nostram concedentes. Qui quum, exacto die judicii, cohortes suas a dextra sua collocaverit, *Alleluia* ordiemur, eo quod hic terrestris cantus non est; quem cantum universæ decem cohortes dei angelorum et hominum tunc una canent, quum deus omnipotens suo cum comitatu domum in regni cœlestis gloriam revertetur; nosque perpetuo, nunquam ut ullus finis sit futurus, felices manebimus apud deum omnipotentem, quo loco ipse est sempiternum cum Patre et Filio et Spiritu Sancto, qui vivit et regnat unus deus per omnia secula seculorum. Amen.

---

*Tanta enim sacra sunt nomina, ut etiam Johannes in Apocalypsi referat se spiritu revelante vidisse et audivisse vocem cœlestis exercitus, tanquam vocem aquarum multarum et tonitruum validorum, dicentium Amen et Alleluia; ac per hoc sic oportet in terris utraque dici, sicut in cœlo resonant. —
) endir conjec. Rask.

III¹.a. MÁLFRÆÐINNAR GRUNDVÖLLR².

1. ³Hljóð er allt þat, er um kvikendis eyru má heyra. Hljóð hefir margar kynkvíslir, ok verðr hljóð þat, sem náttúrulega megu eyru greina af samkvámu tveggja líkama; önnur hljóðsgreina er sú, er heilug rituíneg segir andliga luti ljóða. Líkamligt hljóð

---

¹) *Quod ad argumentum adinet, tertium tractatum, ut divisionem Raskii retineamus, in duas particulas dividimus, nempe: a. in Fundamentum Grammaticæ; b. in Figuras orationis (secundum Donatum). Auctor hujus tractatus est Olavus Thordi f., dictus Hvitaskáld, frater Sturlæ Prætoris, magni poëtæ et historiographi, Snorrii Sturlæi ex fratre nepos, qui sec. Annales obiit 1259. Argumenta: 1. Fragm. membr. AM. Nr. 748, 4to, exaratum, ut putatur, initio sec. 14^{ti}, duabus illis particulis, quæ nostro iudicio tractatum tertium constituunt, exscriptis statim subjungit hæc: "hær ær lykt þeim lut bókar ær Olafr Þórdarson hæfr samansett", i. e. hic concluditur ea libri pars, quam O. Thordi f. composuit. 2. Auctor tractatus quarti (qui tractatus non est nisi supplementum Figurarum orationis) Auctorem tertii tractatus bis citat sub nomine Olavi, nempe: α. dixerat Auctor tractatus tertii in partic. a (ed. Raskii p. 303-304): "enn fyrir hljóðsfegrð er diptongvs fvdinn, sem hér: LOKR, OGR: þviat fegra þikkir hljóða heldr en LÆKR, ÆGR". Hunc locum respiciens Auctor tractatus quarti ait (ed. Raskii p. 343): "Ólaafr segir ok, Evphónia verðr þar sem ... límingarstafir erv skiptir í þaa stafi, sem fegra hljóða, sem í þessvm nöfnvm, LÆKR ok ÆGR". β. in partic. b (ed. Raskii p. 317) dixerat Auctor tractatus tertii: "sá löstr hæyrir Caenphaton, er ver köllvm NYKRAT eða FINNGÁLK(N)AT, ok verðr þat mest í nýggjörfingvm, sem hér .... Hær er exin köllvð í öðrvm helmingi tröllkona skialldar eða valkyria, enn í öðrvm svt hiálmisins, ok er svá skipt líkneskívm á hinvm sama lvt, sem Nykr skiptiz á margar leiðir". Quem locum intuitus Auctor tractatus quarti dicit (ed. Raskii p. 342): "ok kallar Ólaafr þat finngaalknat, er lík̄v er skipt at einvm lvt í enni somv vísv". 3. Ipse Auctor tractatus tertii in partic. a allegat*

III.

a. FUNDAMENTUM GRAMMATICES.

1. Sonus est omne, quod auribus animantis percipi potest. Soni multæ sunt species, isque sonus, quem aures naturâ possunt distinguere, duorum corporum concursu fit; alia soni species est, qua sacra scriptura res spirituales sonare dicit. Sonus corporeus fit partim

ὑπόγραμμα *runicum*, auctore *Valdemare Daniæ rege*, quem *Dominum suum adpellat* (ed. *Raskii p. 302*), his verbis: "Þessa stafi ok þeirra merkingar compileraði minn herra Valldimar Danakonvngur með skiótv orðtaki á þessa lvd". *Quæ verba in eundem auctorem bene congruunt: nam teste Sturlæorum Historia, libr. 8, c. 3, Ol. Thordi f. apud regem Valdemarem (secundum) versatus erat, quod anno 1245 testatus est Thorgils Skardius, ejus ex fratre nepos: "Ólafr föðrbróðir hans (Þörgils) hafði verit í Danmörku með Valdimari kóngi og fengit af honum mikinn sóma". Consentit Knyttl. c. 127 (Fms. 11, 396): "með honum (Valdimar gamla Valdimarssyni) var Ólafr Þórðarson, ok nam at honum marga fræði, ok hafði hann margar ágætligar frásagnir frá honum". De Olavo Thordi f. vide Hist. eccl. Isl. Tom. 1, p. 208-9, et Grönlands hist. Mindesm. Vol. 1, p. 30. De tempore, quo in Dania versatus fuerit, aliquid infra dicitur. Fontes, quos citat in partic. a, sunt: Philosophi, et in his nominatim Plato et Aristoteles; ex Grammaticis Priscianum septies allegat, qui etsi prioris particulæ fons locuples sit, tamen quum haud raro aliis opponatur, interdumque aliorum doctorum (svmir menn, svmir meistarar) sententiæ citentur, vix dubium est, quin particula a pluribus Grammaticis latinis superstructa sit; in particula b Donatus ter citatur, quæ tota particula hunc Grammaticum sequitur. — ²) Inscriptionem om. W et fragm. 757. Fragn. 748 inscriptionis loco habet: At greina hljóð, i. e. De sonis distinguendis. — ³) Fragn. Ed. Sn. Nr. 748, quod in additamentis integrum dabimus, in medio aliquo tractatu tropologico incipit.*

verðr annat af líflausum lutum en annat af lífligum lutum. Hljóð þat er heyrst af líflausum lutum verðr annat af¹ ræriligum skepnum, en annat af úhræriligum, annat af samkvámu ræriligra luta ok úræriligra. Af ræriligum lutum verðr hljóð, sem af höfuðskepnum: eldi, vindum, vötnum; af úhræriligum lutum verðr hljóð, sem steinum ok málmum eða strengjum, ok verðr þesskyns hljóð jafnan af hræring nokkurs líkama, lífligs eða úlífligs. Af samkvámu ræriligra luta ok úræriligra verðr hljóð, sem þá er vindr eða vötn eða eldr slær með alli jörð eða aðra úræriliga luti. Hljóð þat, er verðr af líflausum lutum, er sumt úgreiniligt, sem vinda gnýr eða vatna þytr eða reiðarþrumur, en sumt hljóð er greiniligt eptir náttúrligri samljóðan þeirri, er Philosophi kölluðu musicam, ok verðr þat hljóð hið efsta ok hið æzta af ræring rínga þeirra², er sól ok túngl ok fimm merki-stjörnur ganga í, þær sem planete heita, ok heitir þat *celestis armonia*³. Þessar stjörnur sagði Plató hafa líf ok skyn og vera údauðligar. Greiniligt hljóð verðr í líflausum lutum, þat sem vèr köllum listuligt hljóð, sem í málmum ok strengjum ok allskyns söng ok pípum. Í lífligum lutum verðr *hljóð*⁴, sem í viðum ok grösom, ok þó af ræring nokkurs ræriligs líkama. Af lífligum lutum, þeim er líkama hafa, verðr annat hljóð, þat er rödd heitir, en annat þat sem eigi er rödd, sem fótastapp eða handaklapp ok annat þvilíkt. Rödd er

---

¹) II (i. e. tveimr), *add. 748*. — ²) VII (sjö), *add. 748*; þeirra VII hringa, *757*. — ³) s. himnæsk lióðagrein, *add. 748*; suosem himnæsk hlióðagrein, *add. 757*. — ⁴) *add. ex 748, 757*.

ex rebus inanimatis, partim ex rebus animatis. Sonus, qui ex rebus inanimatis percipitur, partim existit a creaturis mobilibus, partim ab immobilibus, partim a concursu rerum mobilium et immobilium. A rebus mobilibus sonus proficiscitur, ut ab elementis rerum, igne, ventis, aquis; ab immobilibus rebus sonus fit, ut a lapidibus et metallis aut fidibus, quod soni genus semper existit a motu alicujus corporis animati aut inanimati. Ex concursu rerum mobilium et immobilium sonus fit, veluti quum ventus aut aqua aut ignis terram aliasve res immobiles vi adlligit. Sonus, qui existit ab rebus inanimatis, alius indistinctus est, ut fremitus ventorum aut susurrus aquarum aut fragores cœli, alius distinctus secundum consonantiam naturalem, quam Philosophi musicam dixerunt, cujus soni summus et excellentissimus existit ex motu circulorum, quos sol et luna et quinque signa, planetæ dicta, percurrunt; quæ cœlestis harmonia dicitur^a. Quas stellas vita et ratione gaudere, et immortales esse, Plato docuit. Sonus distinctus in rebus inanimatis existit, quem dicimus sonum artificialem, veluti in metallo, fidibus, omni cantus genere ac tibiis. In rebus animatis sonus existit, velut in arboribus et herbis, et quidem adpulsu alicujus mobilis corporis. A rebus animatis, corpore præditis, alius sonus proficiscitur, qui dicitur vox: alius, qui non vox est, ut planctus pedum aut plausus manuum, aut id genus alia. Vox est sonus, vivi animantis ore prolatus, formatus novem instrumentis naturalibus: pulmonibus, gutture, lingua, duobus labiis et quatuor dentibus.

---

a) Confer Somnium Scipionis, cap. 5.

hljóð, framfært af kvikendis munn, formerat¹ af níu náttúruligum tólum: lúngum, barka, túngu ok tveim vörum ok tönnum fjórum. En Priscíanus kallar rödd vera hið greiniligsta² loptsins högg ok eiginliga skiljanligt. [Rödd greinist á marga vega: önnur rödd er rítanlig³ en önnur úrítanlig. Úrítanlig rödd er sú, er eigi má stöfum greina; rítanlig rödd er önnur merkilig, en önnur úmerkilig. Úmerkilig rödd er sú, er til engrar merkíngar er höfð, sem: *bvab*⁴, *bligstrix*⁵. Merkilig rödd er önnur af náttúru, önnur af setníng eða sjálfvilja. Merkilig rödd af náttúru er barnagrátr, eða sjúkra manna styrur eða annat þvílíkt; merkilig rödd af setníng er sú, er framfærist af sjálfvilja manns, sem þetta nám⁶: maðr merkir kvikendi skynsamligt ok dauðligt⁷.

2. Stafr er hinn minnsti lutr samansettrar raddar, sá sem rita má, ok er stafr kallaðr⁸ í því sem heyrir allri samsetnúng stafligrar raddar; því at vèr skiptum bækr í capitula, en capitula í klausur eða vers, en klausur í málsgreinir, málsgreinir í sagnir, sagnir í samstöfur, samstöfur í stafi. En þó eru eigi stafir náttúruliga úskiptiligrir, þvíat stafr er rödd, en rödd er lopt, eða af lopti formerat. En hvárt sem rödd er lopt eða af lopti formerat, þá er hon samansett af sínum pörtum, sem loptið, með því at þat er

¹) sic 748, 757; formeraz, W. — ²) grandligsta, 748; granlegzta, id., subtilissimum, 757. — ³) a [ex 748 et 757 additum, in W errore librarii omissum. — ⁴) buba, 748; bumbo, 757. — ⁵) blictrix, 748; bicerix, 757. — ⁶) na (þetta-na?), 748; na(m), 757. — ⁷) sic 748, 757; skynsamlig ok dauðlig, W. — ⁸) hinn minnsti lutr (eða vskiptiligr, add. 748), add. 757, 748.

Priscianus vero dicit vocem esse ictum aëris distinctissimum^a et auribus proprie intelligibilem. Vox multis modis distinguitur; alia vox scribi potest, alia scribi non potest^b. Vox nescia scribi est ea, quæ literis distingui nequit. Vox, quæ scribi potest, alia est significabilis, alia non. Vox non significabilis est, quæ ad nullum significatum adcommodatur, ut *buab*, *bligstrix*. Vox significabilis alia fit instinctu naturæ, alia consilio sive voluntate. Vox natura significabilis est vagitus infantum aut suspiria ægrotorum aut tale quid. Vox consilio significabilis est, quæ libero hominis arbitrio profertur, ut hæc adsumtio^c: homo significat animal rationale et mortale.

2. Litera est minima, quæ scribi potest, pars vocis compositæ: vocaturque litera (pars minima vel individua)^d, quod adinet ad totam compositionem vocis literalis; dividimus enim libros in capita, capita in clausulas sive versus (∩: periodos), clausulas in sententias, sententias in verba, verba in syllabas, syllabas in literas. Verum tamen literæ non sunt naturâ individuae: nam litera est vox, vox est aër aut aëre formatum quid. Sive vero vox aër est, sive aëre formatum quid, suis partibus

a) "Vox est aër spiritu verberatus", Isidori Orig. Lib. 2, c. 19. —

b) Quoniam apud Grammaticum Diomedem occurrit "*vox scriptilis*" et "*vox confusa est inscriptilis*", fieri potest, ut hic Grammaticus auctori ad manum fuerit. Diomedis de oratione, partibus orationis et vario Rhetorum genere, Libri 3, editi sunt a Putschio (J. A. Fabricii Bibl. Latina T. 3, p. 397, Lips. 1774). — c) *nām*] forte rectius vertam "*definitio*". Respexit auctor Aristotelis τὸν τοῦ ἀνθρώπου ὄρισμὸν, de Poëtica c. 20, quam eandem definitionem adfert Isidor. Orig. Lib. 2, c. 29: "homo est animal rationale, mortale, sensus disciplinæque capax". —

d) Sic et Isidor. Orig. Lib. 13, c. 2, de atomis in litera: "nam orationem dividit in verba, verba autem in syllabas, syllabas autem in literas. Litera, pars minima, atomus est, nec dividi potest".

líkamligt *ok*¹ allir líkamir eru samansettir, en jafn lutr verðr af jöfnu efni at gerast, sem hold af holdi. En svá sem í náttúrulegum líkamum eru nokkurir þeir lutir, er kallast einfaldir, sem fjórar höfuðskepnur: eldr ok jörð, vötn ok lopt, ok kallast þessir lutir eigi einfaldir af því at þeir sè úskiptilígir, heldr af því, at hverr þeirra hlutr er jafn sínu² öllu, sem lítill gneisti hefir jafna náttúru hinu mesta báli; svá eru ok stafir úskiptilígir í misjöfnu efni, eða í þá luti, sem úlíkir eru; þvíat *a* ok aðrir raddarstafir hafa stundum skammt hljóð, en stundum langt, ok ef þeir hafa langt hljóð, þá hafa þeir tvá tíma jamlánga. Philosophi kölluðu stafi *elementa*, þat eru höfuðskepnur, af því at svá sem líkamir eru skapaðir af fjórum höfuðskepnum, svá gjöra ok stafir samansettir alla stallega rödd, svá sem nokkurskonar líkama; þvíat rödd tekr eyru, ok hefir þrenna mæling, sem allt þat er líkamligt er, þat er hæð upp ok ofan, ok breidd til vinstri handar ok hægri, ok lengd fyrir ok eftir; því at rödd má öllum megin heyrast. Samstöfur hafa hæð í hljóðagrein, en breidd í anda, lengd í tíma; því at hver samstafa er annathvært hvöss eða þúng eða umbeygilig: hvöss hljóðsgrein, sú er fram færð með höldnu hljóði, sem þessi samstafa: *hvæt*; þúng hljóðsgrein, er *af*³ lítillátu hljóði hefst, ok dregst niðr í hið lægra hljóð, sem hin fyrsta samstafa í þessu nafni: *háreysti*. Umbeygilig hljóðsgrein er sú, er hefst af lítillátu hljóði, ok þenst upp sem hvöss hljóðsgrein, sem þetta nafn: *raust*. Hver samstafa hefir ok framslutning annathvært

¹) *ex 748 et 757 additum; om. W.* — ²) *sic W, 748, 757; hinu, Rask. ex conjectura.* — ³) *om. in W.*

composita est, ut aër, qui corporeus est, omnia enim corpora sunt composita; necesse vero est, similis res ex simili materia fiat, ut caro ex carne. Ut autem in corporibus naturalibus sunt quædam res, quæ simplices vocantur, qualia sunt elementa, ignis, terra, aqua, aër, quæ res non ideo simplices dicuntur, quod sint individua, sed quod quælibet pars earum eadem sit ac suum totum, quemadmodum parva scintilla ejusdem naturæ est atque maxima flamma: sic et literæ sunt individua in materia dissimili, id est, in res dissimiles dividi non possunt; nam *a* ceteraque vocales jam brevem, jam longam quantitatem habent, quæ si longam quantitatem habeant, duas moras æque longas habent. Philosophi literas vocarunt *elementa*, eo quod, ut corpora ex quatuor elementis formata sunt, sic literæ compositæ omnem vocem literalem, veluti corpus aliquod, efficiunt. Nam vox aures pellit, ternamque mensuram, ut omnia, quæ corporea sunt, habet, hoc est, altitudinem sursum deorsum, latitudinem a sinistra et dextra, longitudinem antrorsum et retrorsum; vox enim ab omnibus partibus percipi potest. Syllabæ altitudinem habent in accentu, latitudinem in spiritu, longitudinem in quantitate. Nam quæque syllaba aut est acuta, aut gravis, aut circumflexa. Accentus acutus est, qui (celeriter) profertur sono contento, ut hæc syllaba: *hrat* (quid). Accentus gravis, qui a submisso sono incipiens in sonum magis submissum descendit, ut prima syllaba hujus nominis: *háreysti* (vociferatio). Accentus circumflexus est, qui a sono submisso incipiens sursum adtollitur, ut accentus acutus, ut hoc nomen: *raust* (vox). Quæque syllaba etiam

lina eðr snarpa, ok er sá andi hær kallaðr ræring framflutningar samstöfu. Með snörpum anda verðr sú samstafa framfærð, sem hin fyrri samstafa þessa nafns: *þurrun*¹; með linum anda flytjast samstöfur þessar: *lángan tíma*. Hver samstafa er annathvært löng eða skömm, ok *er*² skömm samstafa skjótt framflutt ok hefir eina stund, sem fyrri samstafa í þessu nafni: *Ari*; löng samstafa er seinliga framflutt, ok hefir tvær stundir, sem hin fyrri samstafa í þessu nafni: *Hati*³, ok er tími eða stund kallat dvöl, mælandi framflutning raddar.

3. Stafr hefir þrenn⁴ tilfelli: nafn, figúru, veldi eða mátt. Stafanöfn eru sextán í danskri⁵ túngu, í þá líking sem Grikkir höfðu *forðum*⁶ daga, en þó eru merkíngar þeirra myklu fleiri. Priscianus segir, at hverr raddarstafr hafi tvö eðr fleiri hljóð⁷; svá sem *á*, ef þat er skammt, hefir fernar⁸ hljóðsgreinir: hvassa hljóðsgrein fyrir utan áblásning *h*, sem hær: *Ari*; hvassa með áblásning *h*, sem hær: *hafi*; en þúnga hljóðsgrein *hafandi*. Lángt *á* hefir sex hljóð: ef þat hefir áblásning *h*, þá hefir þat annathvært hvassa hljóðsgrein, eða þúnga, eða umbeygiliga, [sem hær . . .⁹. Slíkt hið sama ef þat hefir eigi áblásning, ljóðar þat¹⁰ sem¹¹

1) þurvir, 757. — 2) *add. ex* 748, 757. — 3) *sic* 748; hare, 757; *W sine lacuna omittit, sed serior manus, fortasse Joh. Olav. Grunnavicensis, margini adscripsit: "alii hafi"*. — 4) þriú, 757; iij, 748. — 5) norænni, 748. — 6) *add. ex* 748. — 7) hafe þriú hljóð eða fleire, 757; hafa x hljóð æ. flæiri, 748. *Quippe cum singulæ vocales denos inveniantur habentes sonos, vel plures, Prisc. Libr. I, ed. Putsch. 539.* — 8) fiórar, 757; iij, 748. — 9) 748 *nullam lacunam habet, inscriptionem addens: um áblásning h.* — 10) 748, 757; þar, *minus recte, W.* — 11) iij læiðir sëm, 748; á þriá vega suo sem, 757.

habet pronuntiationem aut lenem aut asperam, qui spiritus hoc loco appellatur motus pronuntiationis syllabæ. Spiritu aspero profertur syllaba, velut prior syllaba hujus nominis: *þurrun* (sicco); spiritu leni efferuntur hæ syllabæ: *långan tíma* (longum tempus). Quæque syllaba aut longa est aut brevis; syllaba brevis cito pronuntiat et unum tempus habet, ut prior syllaba hujus nominis: *Ari* (Arius, aquila); syllaba longa tardè profertur, et habet duo tempora, ut prior syllaba hujus nominis: *Hati*. Tempus est mora, pronuntiationem vocis metiens.

3. Literæ tria sunt accidentia, NOMEN, FIGURA, POTESTAS SIVE VIS. In lingua Danica nomina literarum sunt sedecim^a, quot Græci olim usi fuerant^b, quarum tamen multo plures sunt significationes. Priscianus testatur, cuique vocali duos aut plures esse sonos; quemadmodum *á*, si breve est, quatuor habet soni variationes: accentum acutum, sine adspiratione *h*, ut hic, *Ari*; acutum cum adspiratione *h*, ut hic, *hafi*; gravem vero accentum in *hafandi*. Longum *á* habet sex sonos: si præcedat adspiratio *h*, habet accentum aut acutum aut gravem aut circumflexum, ut hic .... Similiter si nulla præcedat adspiratio, sonum habet, ut in his (nominibus), *áre*, *áranna*, *ára*.

^a) vide *Gistii Brynjulvi f. Periculum Runologicum*, Havn. 1823, p. 83-85; *R. K. Rasks Samlede Afhandlinger*, Havn. 1836, Vol. 2 p. 295-8. — ^b) vide *Ausführliche griechische Grammatik von A. Matthiä*, Leipzig 1825, 1. Theil p. 21; cfr. Priscian. Libr. 1. l. c. 512: apud antiquissimos Græcorum non plus quam sedecim erant literæ, quibus ab illis acceptis Latini antiquitatem servauerunt perpetuam.

þessi: *áre*, *áranna*, *ára*. Slikt hið sama má¹ ok greina aðra raddarstafi: *i* ok *u* hafa því fleiri greinir, at þeir eru stundum samhljóðendr, sem í þessum nöfnum: *jarl*, *vittr*, [ok heitir *v*¹. Í norænu stafrofi eru fimm hljóðsstafir, svá: úr Π , óss F , íss I , ár A , [ýr D ², ok er íss stundum settr fyrir *e*, [ok er þá stúnginn³, svá sem aleph eða joth setjast fyrir tveim raddarstöfum *i* ebresku máli. Π er af því fyrst sett, að þat ljóðar í⁴ vörrum; F þarnæst, hann hljóðar í munni; I stendr þar næst, ok ljóðar í ofanverðum barka, [en í neðanverðum barka⁵, sem *e*, ef hann er pontaðr⁶; þarnæst er A ⁷ skipat, því at hann hljóðar í brjósti; D ⁸ er tekit af ebreskum stöfum. En latínumenn skipuðu stöfunum gagnstaðliga þessum, sem hér er greint: settu þeir *a* fyrst, því at þat er næst hinu neðsta raddartóli, er vèr köllum lúngu, ok þat má fyrst skilja í bernsligri raust. En Π er af því fyrst skipat, at þat er fremzt ok næst⁹ sjálfu efni raddarinnar¹⁰, er vèr hyggjum at loptið megi kalla, ok hafa af því hváirtveggju meistarar vel ok náttúrlega skipat stöfunum í sínu máli. Raddarstafir þessir hefjast allir af sínu ljóði, en leggjast í samhljóðendr [*reið* ok *sól*¹¹. Samhljóðendr eru ellifu¹² í rúna máli; fimm, þeir er

¹) *a* [, ok er þá v vend kallað í norænu máli, 748; *a* [omitt. 757, *qui reliqua hujus capitis omittit*. — ²) *a* [add. ex 748. — ³) *sic emend. pro lectione codicis W*: stvndvm; *a* [, þá ær hann ær stvnginn, 748. — ⁴) framanverðum, add. 748. — ⁵) *a* [om. *W*, sed addita sunt ex 748. — ⁶) *a* [, en í neðanverðum barka, ef hann er pvnktaðr, ok lióðar þá sem *e*, 748. — ⁷) *sic* 748; *a*, *W*. — ⁸) *sic* 748; *h.*, *W*. — ⁹) *sic* 748; mest, *W*. — ¹⁰) at því, add. 748. — ¹¹) *a* [R ok H , 748 (*supra lineam*: *reið*, *sól*), *addens inscriptionem*: vm samhljóðendr. — ¹²) *sic* 748; *xii*, *W*.

Eodem modo ceteræ vocales distingui possunt: *i* et *u* eo plures habent variationes, quod interdum consonantes sunt, ut in his nominibus: *jarl*, *vittr*: tumque *v* dicitur (*vend* in lingua Norvegica s. Septentrionali). In alphabeto Norvegico sunt quinque vocales, sic: *úr* ¶, *óss* †, *iss* †, *ár* λ, (*ýr* ⚡); ex quibus *iss* (*i*) interdum ponitur pro *e*, quando punctatum est (∩: †), quemadmodum *aleph* aut *joth* pro duabus vocalibus ponuntur in lingua Hebraica. ¶ ideo primum ponitur, quod in labiis (primoribus) sonat; deinde †, quod in ore sonat; huic proximum stat †, quod in superiori gutture sonat, punctatum vero in inferiori gutture sonat ut *e*; dein collocatur λ, eo quod in pectore sonat; ⚡ desumptum est ex literis Hebraicis. Verum Latini contra quam hoc loco demonstratum est literas disposuerunt, primo loco *a* ponentes, eo quod id proximum est infimo vocis instrumento, quod vocamus pulmones, qui sonus primo animadverti potest in voce puerili. Sed ¶ ideo primo positum est, quod primum est proximumque ipsi vocis elemento, quod aërem dici posse arbitramur; qua re utriusque alphabeti auctores literas bene et naturæ convenienter disposuerunt. Hæ omnes vocales a proprio sono incipiunt, desinentes in consonantes *reid* et *sol* (*r* et *s*). In alphabeto Runico^a undecim sunt consonantes, quarum quinque, quæ ad vocales prope accedunt, a doctis hominibus semivocales appel-

^a) vide P. Vidalini de linguæ septentrionalis appellatione *dönsk tunga*, *Skýringar yfir FORNYRÐI LÖGBÓKAR þeirrar*, er *Jónsbók* kallast, samdar af PÁLI lögmanni VIDALÍN, Reykjavík 1849, I. deild, p. 125-142; Gunl. Ormst. S. ed. Havn. 1775, p. 288-290.

nálægir *eru*¹ raddarstöfum, eru kallaðir hálfraðdarstafir [af fróðum² mönnum³, þvíat þeir hafa meiri líking raddarstafa ok merkiligri hljóð en aðrir samhljóðendr, þat er R, L, Y, T, V; [kalla sumir menn með þessum stöfum teljandi s⁴ í latínu⁵ stafrofi, því at hann hefir sitt hljóð af raddarstaf, sem aðrir þesskyns samhljóðendr. Priscianus segir eigi ráða mega stafsins merkíng, hvárt hans nafn hefst af raddarstaf eða af eiginligu hljóði⁶, sem marka má í þessu stafrofi, ok mörgum öðrum, er nálíga hefjast allir stafir af sínu ljóði hvártveggja, raddarstafir ok samhljóðendr, ok halda fullkomliga sínum merkíngum. Í þessu⁷ eru fimm stafir, þeir er vèr köllum dumba stafi, þat eru *⁸, þ, V, ʃ, B, ok eru þessir stafir ei af því dumber kallaðir, at þeir hafi ekki hljóð, heldr af því, at þeir hafa lítið hljóð hjá raddarstöfum, í þá líking sem sá maðr er kallaðr eingisháttar af góðri ætt, er lítt er mentr⁹ hjá sínum göfgum frændum.

4. ¹⁰ Annat tilfelli stafs er figúra, ok er þat mynd eða vöxtr stafanna, svá gjörr sem hèr er ritað. Þriðja tilfelli stafs er mátt, ok er þat sjálf frammflutning stafa ok merkíng þeirra; fyrir þann sama

1) *add. ex 748; om. W.* — 2) *sic dedimus; af vfróðum, indoctis, W, quod perperam scriptum esse videtur; Rask conjectit: 11 (báðum) fróðum.* — 3) *a [*, af öðrum mönnum, 748. — 4) *hanc literam ex conjectura addidimus, quod etiam auctoritate fragmenti 748 nititur, ubi ʃ (sól) inter literas mox allatas numeratur.* — 5) *a [*: ær af sumum mönnum með þessum stöfum taliðr í latínu, 748. — 6) *sic dedimus, 748 secuti, ubi legitur: eða eiginligv lióði; W legit: eða af æiginligum.* — 7) stafrofi, *add. 748.* — 8) *sic jam dedit Raskius; V in W, cui senior*

lantur, eo quod majorem cum vocalibus similitudinem sonosque significantiores, quam ceteræ consonantes, habent: hæ sunt $\mathbb{K}$, $\mathbb{L}$, $\mathbb{Y}$, $\mathbb{T}$, $\mathbb{F}$; quibus literis nonnulli adnumerandum censent *s* in Latino alphabeto, eo quod sonum suum a vocali, ut ceteræ ejusmodi consonantes, incipiat^a. Priscianus dicit, sive nomen literæ a vocali, sive a proprio sono incipiat, de potestate ejus inde concludi non posse, quemadmodum judicari potest ex hoc alphabeto, multisque aliis, in quibus omnes fere literæ, tam vocales, quam consonantes, a sono proprio incipiunt, suasque potestates perfecte retinent. In hoc (alphabeto) sunt quinque literæ, quas vocamus literas mutas, quales sunt $\mathbb{M}$, $\mathbb{N}$, $\mathbb{V}$, $\mathbb{I}$, $\mathbb{B}$, quæ literæ non ideo mutæ vocantur, quod soni expertes sint, sed quod exiguum habeant sonum, ratione vocalium habita, quemadmodum vir, bona familia oriundus, qui minorem quam ampli cognati sui dignitatem adeptus sit, nullius pretii esse existimatur.

4. Alterum literæ accidens est FIGURA, quæ est forma sive character literarum, ita expressa, ut modo scriptum est. Tertium literæ accidens est POTESTAS, quæ est ipsa literarum pronuntiatio et significatio; qua eadem

---

manus (J. O. Grunnæv.) literam g superscripsit, sequentibus vero: d, k, t, b; F prave 748. — ⁹⁾ manadr, 748. — ¹⁰⁾ um tilfelli stafs, add. 748. Hic iterum incipit 757.

a) Isidor. Orig. Lib. I. cap. 3: "Semivocales dictæ, eo quod quiddam semisonum de vocalibus habeant; ab *e* quippe vocali incipiunt et desinunt in naturalem sonum, ut *f, l, m*." Prisc. I. 3, 8 hæc ex Servio attulit: "Semivocales sunt septem, quæ ita proferuntur, ut inchoent ab *e* litera, et desinant in naturalem sonum, ut *ef, el, em, en, er, es*" (cfr. Ramshorn, *lat. Gramm.* p. 1).

mátt stafanna eru fundin nöfn þeirra ok sigúrur. Sumir meistarar kalla [skipan hið fjórða¹ tilfelli stafs, en þat kallaði² Priscianus einn part, þann er mætti stafsins heyrir³. Þessa stafi ok þeirra merkingar compíloraði minn herra Valldimar Danakonúgr⁴ með skjótu orðtaki á þessa lund: *sprengd manns hök flyði tvei⁵ boll, ðKRtKÞ1 YAKK4 *4Y ÞTKÞI 1111 B411⁶*. Hér er *sól* fyrst skipat⁷ fyrir *s* latinustaf, ok ζ girðzkan staf, ok köllum vèr þat *knèsól*, [ok svà er gört: H^8 , en z hefir náttúrliga í sèr tveggja stafa [hljóð, *t* ok *s*, eða ð ok *s*, ok *er* af því hvàrgi stafr x ok z ritaðr

¹) sic 748, 757; hið fjórða skipanar, W. — ²) kallar, 757. —

³) *Isidor. Orig. Lib. I. c. 4*: "unicuique autem literæ tria accidunt, NOMEN, quomodo vocetur: FIGURA, quo caractere signetur: POTESTAS, quæ vocalis, quæ consonans habeatur. A quibusdam et ORDO adjicitur, quæ præcedat, quæ sequatur, ut *a* prior sit, sequens *b*". *Loci Prisciani, qui hic allegantur*: Accidit igitur literæ nomen, figura, potestas — *et deinde*: Quidam etiam addunt ordinem, sed est pars potestatis literarum, *vide Priscian. Lib. I. edition. Putsch. 540*. — *Reliqua hujus capituli omittit 757*. —

⁴) *Supra dictum est, Olavum Thordi filium in Dania apud regem Valdemarum II. versatum esse; sed quo tempore, non adeo liquidum est. Celeb. F. Johannæus in Hist. Eccl. Island. Tom. I. p. 208 adserit, eum anno 1236 in Norvegiam et inde in Daniam ad Valdemarum Victoriosum transiisse et sub eo aliquamdiu meruisse, sed anno 1240 in Norvegia prælio Osloensi interfuisse; in Islandiam reducem Prætoris munus gessisse annis 1248 et 1252. Idem repetitur in Grönl. hist. Mindesmærker I. 30. not. 1., nempe, eum in aula Valdemaris II. per quinquennium (1236-1240) se continuisse, Prætozemque fuisse annis 1248 et 1252. Ex historia adparet, Olavum Thordi filium, qui anno 1224 adolescens vocatur (Sturl. Lib. 4. p. 82), Hvammi, villa patris, in toparchia Dalensi, sedem habuisse, variisque implicitum rebus politicis a partibus patruis, Snorrii Sturlæi, stetisse, annis 1227, 1228, 1234, 1235;*

í rúna máli¹ eða í fornu latínustafrofi; nú eru þeir stafir af því í stafrof settir, at skjótara þikkir at rita² heldr einn staf en tvá. Þar næst stendr $\mathfrak{B}^3$, ok er *bjarkan* [svâ, at⁴ þat stendr fyrir *b*⁵ latínustaf; ok hefir sá rúnastaf tvá dumba stafi í sér, þá er [þat hljóðar fyrir⁶. En af því eru belgir opnir gjörfir á bjarkani⁷, þá er þat hljóðar fyrir *p*, at þat skal meirr sundfloknum vörrum nefna en *b*. Þar næst stendr $\mathfrak{R}$ fyrir *r* latínustaf, ok er einn af þeim, er hálftraddarstafir eru kallaðir. Þar næst stendr $\mathfrak{t}^8$, ok hljóðar fyrir tveim raddarstöfum: $\mathfrak{t}$ ok $\mathfrak{l}^9$, ok kalla Girkir þann staf diptongum, þat er tvíhljóðr á norrænu¹⁰, ok eru fjórir diptongi í latínu stafrofi, en í rúnum fimm. Diptongus er samalímíng tveggja raddarstafa í einni samstöfu, þeirra er báðir halda afli sínu. Þessir eru límíngarstafir í rúnum: $\mathfrak{t}$ fyrir *ae*, $\mathfrak{A}^{11}$ fyrir *au*¹², [$\mathfrak{t}$] fyrir *e* ok *i*¹³, ok er sá diptongus ekki í latínu; [$\mathfrak{f}$] fyrir *ey*¹⁴; $\mathfrak{f}$ fyrir [*e* ok *o*]¹⁵; $\mathfrak{æ}^{16}$ er hinn fjórði diptongus í latínu, ok er hann eigi í rúnum. Sumir raddarstafir eru fyrir skipaðir í samalímíngu, sem *a* ok *e*,

¹) *a* [: lióð ð ok s æða t ok s, svâ sœm x hæfir tveggja stafa lióð, e ok s æða g. s., ok ær því hvargi þeirra stafa ritaðr í rúnum, 748. — ²) eptir *add. W, sed cum 748 omittimus*. — ³) $\mathfrak{K}$, 748. — ⁴) á þá læið ritit, æf, 748. — ⁵) *p*, 748. — ⁶) *a* [, vlikir ærv í lióði, 748. — ⁷) $\mathfrak{K}$, 748. — ⁸) *sic 748; e, W*. — ⁹) $\mathfrak{f}$, 748. — ¹⁰) *norena tvngv, 748*. — ¹¹) *sic 748; A tantum W*. — ¹²) *a*, 748. — ¹³) *a* [$\mathfrak{t}$] fyrir *ei*, 748. — ¹⁴) *sic a [748; æy, nec pl, W*. — ¹⁵) *a* [$\mathfrak{f}$] fyrir *ei*, 748. — ¹⁶) *sic ex conjectura positum, nam W et 748 z (ok) scribunt, quod pravum est; vocalis latina æ in alphabeto runico non exstat, neque in ullis ante memoratis alphabetis islandicis, in quibus tantum mentio fit diphthongi eo (non œ), quæ con-*

neutra litera, neque *x* neque *z*, in Runico aut prisco Latino alphabeto usurpatur. Sed hæ literæ ideo in alphabetum receptæ sunt, quod expeditius videatur, unam quam duas literas scribere. Proximum sequitur **B**, *bjarkan*, quod pro latino *b* ponitur, qui character runicus duas in se habet literas mutas, quarum sonum repræsentat. Ideo vero partes semicirculares Bjarkanis patulæ factæ sunt, quando pro *p* sonat, quod labiis patentioribus pronuntiandum est, quam *b*. Deinde **R** pro latina litera *r* ponitur, quæ una est ex iis, quæ semivocales appellantur. Huic proximum stat **†**, quod pro duabus vocalibus **†** et **|** sonat, quam literam Græci vocant *διφθογγον*, id est lingua Norvegica *tvihljóðr* (bisonus). In alphabeto Latino quatuor sunt diphthongi^a, in runico quinque. Diphthongus est duarum vocalium, quarum utraque vim suam retineat, in unam syllabam conglutinatio. Hæ sunt in alphabeto runico vocales conglutinatæ: **†** pro *ae*; **Λ** pro *au*; **‡** pro *e* et *i*, quæ diphthongus non est in sermone latino^b; **ϕ** pro *ey*; **≠** pro *e* et *o*; **æ** in latino sermone quarta diphthongus est, quæ in runis non exstat. Quædam vocales in conglutinando præponuntur, ut *a* et *e*,

---

flata alias formas adsumsit, ut ex superioribus adparet, et ex scribendi modo diversarum membranarum perspicuum fit.

a) "Sunt diphthongi, quibus nunc utimur, quatuor, *ae*, *au*, *eu*, *oe*", Prisc. I. 9, 50, ed. Putsch. 561. (Ramshorn. *Practische lat. Gramm.*, Leipzig 1832, p. I. not.). Isidori Orig. Lib. I. c. 15: "Diphthongæ syllabæ — ex his apud nos veras esse scimus quatuor, *ae*, *oe*, *au*, *eu*; *ei* vero apud majores tantummodo celebrata fuit". —

b) "*ei* diphthongo nunc non utimur, sed loco ejus in græcis nominibus *e* vel *i* productas ponimus", Priscian. I. 9, 51, ed. Putsch. 563. (Ramshorn I. c. p. 2. not.); adde notam præced.

en sumir eru eptir skipaðir, sem *e* ok *i*, *o* ok *u*; ok eru þeir raddarstafir náttúrulega fyrir skipaðir í sam-
límingum, er [nálægt hljóð hafa¹ hinu innsta raddartóli
mannsins, en hinir eptir settir, er nærri standa í hljóðs-
grein efni² raddarinnar, sem *a* fyrir *e*³ ok *v*, [en
e fyrir⁴ *o* ok *u*⁵, af⁶ því at þat hljóð er grannara,
er nær brjóstinu stendr ok fyrr stendr⁷, en hitt digrara,
er framarr skapast⁸, ok meira hefir rúm; er ok hægra
þat hljóð fyrir at setja í samlíming, er fyrr skapast,
en⁹ hitt eptir, er síðarr¹⁰ formerast. Á latínu er
diptongus fyrir þrennar sakir fundinn: fyrir hljóðsfeigrð ok
sundrgrein ok samansetning, en í norænu fyrir tvennar
sakir: fyrir grein ok hljóðsfeigrð. Fyrir greinar sakir
er diptongus fundinn í norrænu, sem í þessum nöfnum:
mer ok *ser*¹¹, at greina þau frá fornöfnum *ser* ok *mer*,
ok öðrum þvilikum; en fyrir hljóðsfeigrð er diptongus
fundinn, sem hér: *lækr*, *ægr*, þvíat fegra þikkir hljóða
heldr en *lækr*, *ægr*. Þarnæst stendr *ʀ*, ok er hon
af þeim, er hálf-raddarstafir heita. Þarnæst stendr *ʏ*,
ok er þat fyrir tvá samhljóðendr, *k* ok *g*. Þarnæst
er *ʒ* stúnginn, ok stendr fyrir *d* latínustaf. Að slíkem
hætti eru allir rúnastafir settir í þessum orðskviðum,
ok munum vér þat eigi framarr greina, þvíat eigi er
naudsynligt. Því eru þessir fjórir rúnastafir settir fyrir
tvá samhljóðendr, at þeir samhljóðendr hafa líkara hljóð
en aðrir, svá sem *g* ok *k*, *s* ok *z*. *b* ok *p*, *d* ok *t*.

¹) nálægra hafa lióð, 748. — ²) *add. ex 748* (s. lopti, *supra lineam*); *om. W.* — ³) *sic 748*; *a, W.* — ⁴) *e* ok, *add. W, non recte.* — ⁵) *sic W.* — ⁶) *a* [*om. 748.* — ⁷) *tezk, 748.* — ⁸) enn hitt ær eptir er síðarr formæraz, *add. 748.* — ⁹) *hoc loco unum folium deest in fragm. membr. 748.* — ¹⁰) *in*

quædam postponuntur, ut *e* et *i*, *o* et *u*. Eæ vocales naturæ convenienter in conglutinando præponuntur, quæ sonum habent intimo vocis humanæ instrumento proximum: illæ postponuntur, quæ in distinctione soni propius accedunt ad elementum vocis, ut *a* præponitur τῶ̃ *e* et *v*, *e* vero τῶ̃ *o* et *u* (i. e. *y*), eo quod is sonus est tenuior, qui pectori propior est et prius effertur, ille crassior, qui loco anteriori formatur et ampliori spatio gaudet; atque in conglutinatione vocalium is sonus facilius præponitur, qui prior formatur, ille facilius postponitur, qui serius. In latino sermone diphthongus tribus de causis inventa est, euphoniæ, distinctionis et compositionis causa; in lingua vero Norvegica duabus de causis, distinctionis et euphoniæ causa. Distinctionis causa diphthongus inventa est in lingua Norvegica, ut in his nominibus, *mer* (virgo) et *ser* (mare), ut distinguantur a pronomibus *ser* (sibi) et *mer* (mihî), et id genus aliis. Euphoniæ causa diphthongus inventa est, ut hic, *lœkr* (rivus), *œgr* (terribilis), quæ dulcius sonare existimantur, quam *lækr*, *ægr*. Deinde sequitur **ƕ**, quod unum est ex iis, quæ semivocales vocantur. Deinde sequitur **ǰ**, quod duarum consonantium, *k* et *g*, vicem sustinet. Sequitur **ǫ** punctatum, quod pro latina litera *d* ponitur. Eodem modo omnes literæ runicæ in his formulis ponuntur, quam rem non amplius describemus, non enim est necessarium. Ideo hæ quatuor literæ runicæ ponuntur pro duabus consonantibus, quod his consonantibus sonus (inter se) similior est, quam ceteris, velut *g* et *k*, *s* et *z*, *b* et *p*, *d* et *t*.

W errore librarii sine lacuna omissum; Rask. emendavit: er formeraz scinna. — ¹⁾ i. e. mær — sær.

5. Samstafa er samfyllilig¹ stafasetu²ng, með einum anda ok einni hljóðsgrein, ósundrgreiniliga samansett ok frammfærð³. Samstafa hefir fjögr tilfelli: staf eðr tölu, andi ok tíð ok hljóðsgrein; þviat hver samstafa hefir stafa³ tölu, einn staf eða fleiri, [ok hefir eingi samstafa í latínu fleiri en sex⁴, en í norrænu megu [eigi standa fleiri í einni samstöfu en átta eða níu⁵, sem: *spounzkr*⁶ ok *strennzkr*⁷. Í latínu standa tveir samhljóðendr hið flesta fyrir raddarstaf, en þrír eptir; en í norrænu megu standa þrír samhljóðendr fyrir raddarstaf en fimm eptir, sem skilja má í þeim nöfnum, er fyrir eru rituð. Þessar samstöfur gera mesta fegrð í skáldskap, ef einn raddarstafr er í tveim samstöfum ok hinir sömu [eptir settir⁸, sem hér: *snarpr*, *garpr*, ok köllum vèr þat aðalhending; en ef sinn raddarstafr er í hværri samstöfu, en allir einir samhljóðendr eptir, sem hér: *raskr*, *röskr*; þat köllum vèr skothending. Þessar hendingar þikkja þá bezt falla, ef tvær samstöfur eru í hværri sögn, ok hinn sami sè raddarstafr í fyrri samstöfu⁹, ok svá samhljóðendr þeir sem fylgja, en [öll ein en síðarri samstafa¹⁰, sem hér: *aller*,

¹) sic 757; samfyllig, W. — ²) "syllaba est comprehensio literarum consequens, sub uno accentu et uno spiritu prolata". *Prisc. libr. II, ed. Putsch. 565.* — ³) sic 757; skamma, W. — ⁴) a [, eingi samst. hefir fleire stafe enn vi í latinumále, 757; "non plus quam ad sex literas procedere syllaba potest in Latino sermone". *Prisc. l. c.* — ⁵) sic jam Rask. dedit; XII, W; a [, standa VII eða IX í einne samstöfu, 757. — ⁶) spenskr, 757. — ⁷) strenzkr, 757. — ⁸) a [stafir eptir, 757. — ⁹) huerrar sagnar, add. 757. — ¹⁰) a [, hin síðarre samstafa huerrar sagnar sè öll iöfu við sik, 757.

5. Syllaba est connexa literarum positio, uno cum spiritu unoque accentu, inseparabiliter composita et pronuntiata. Syllaba quatuor habet accidentia: LITERAM SIVE NUMERUM, SPIRITUM, TEMPUS et ACCENTUM. Nimirum quævis syllaba habet numerum, unam literam aut plures, nullaque syllaba in latino sermone plures habet literas, quam sex: in lingua vero Norvegica plures in una syllaba stare non possunt, quam octo aut novem^a, ut *spønnzkr* (Hispanicus), *strennzkr* (Strandensis). In sermone latino duæ ad summum consonantes vocali præponuntur, tres postponuntur; sed in sermone Norvegico tres consonantes vocalem præcedere, quinque consequi possunt, ut ex nominibus supra scriptis intelligi licet. Hæ syllabæ maximam pulchritudinem ad poësin adferunt, si eadem vocalis binis syllabis inest, eademque literæ consequentes, ut hic: *snarpr* (acer), *garpr* (vir); quas dicimus syllabas harmonicas plenas. Si vero in utraque syllaba diversæ sunt vocales, omnes vero eadem subsequentes, ut hic: *vaskr* (fortis), *röskr* (strenuus): has semiplenas vocamus syllabas harmonicas. Quæ syllabæ harmonicæ optime cadere existimantur, si utrumque vocabulum duabus syllabis constat, quarum priori eadem vocalis eademque consequentes consonantes sint, posterior vero syllaba una eademque sit, ut hoc

---

a) Est in numero literarum h. l. aliqua repugnantia; videtur Auctor priori loco literam æ pro duplici, loco posteriori pro simplici habuisse, sive, quod eodem redit, in priori loco etymologiam, in posteriori pronuntiationem secutus videtur. Pro etymologica ratione stare videntur formæ, quales *menndskr*, Fms. 10, 329.

snialler, ok eru [þessar hendíngar víða settar¹ í latínu-skáldskap, sem þetta :

*Ante chaos virginum indigeste molis*²

*adhuc yle gravida fetu magne prolis*³.

Þessar [sömu hendíngar⁴ eru ok settar í norrænu-skáldskap, í þeim hætti, er vèr köllum Runhendu, sem Snorri kvað :

Orms er glatt galla

með gumna spjalla⁵.

Latínu-klerkar hafa ok þessa hendíng í versum, er þeir kalla *consonancia*, ok skal [hiun sami raddarstafr vera í efstu⁶ samstöfu hvárrartveggju sagnar, sem hér: *estas, terras*. Þessar hendíngar er lítt geymt í norrænum skáldskap, þegar er fleiri samstöfur eru í einni sögn en ein.

6. Annat tilfelli samstöfu er tíð; þvíat hver samstafa hefir annathvært eina tíð eðr tvær, svá sem Priscianus segir, at sumar samstöfur hafa hálfra aðra stund eða hálfra þriðju stund, en sumar þrjár⁷. Skamma stund hefir sú samstafa, er raddarstafr hennar er náttúruliga skammr, ok komi eigi tveir samhljóðendr eptir, sem⁸ *ari, api*; hálfra aðra stund hefir sú samstafa, er vera má hvært er vill, löng eða skömm, sem fyrri samstafa⁹:

¹) *sic a* [757; hendíngvm diktvd ritin, W. — ²) *moles*, 757. — ³) *proles*, 757. — ⁴) *a* [, samhendingar, 757, *vix recte, sec. Clavim metricam Snorrii*. — ⁵) *ex Clave metrica Snorrii, str. 83, Tom. I. p. 700*. — ⁶) *a* [, vera hinn s. raddarstafr hinnar efri, 757. — ⁷) "Tempus unum vel duo: vel etiam, ut quibusdam placet, unum semis, et duo semis, et tria". *Prisc. libr. II. 572*. — ⁸) þessi nöfn, *add. 757*. — ⁹) í þersum orðum, *add. 757*.

loco: *aller*, *snialler*. Tales syllabæ harmonicae in carminibus latinis sæpe occurrunt, uti hoc loco:

Ante chaos virginum indigestæ molis
adhuc yle grævida fetu magnæ prolis^a.

Tales syllabæ harmonicae in poësi Norvegica (in carminibus poëtarum septentrionalium) usurpantur, in variatione metrica, quam dicimus *runhenda* (homœoteleuta), ut Snorrius cecinit:

Per noxam serpentis magna
apud amicum virorum est lætitia.

Docti quoque viri latini eas syllabas harmonicas in versibus adhibent, quas dicunt CONSONANTIAS, secundum quas in ultima syllaba utriusque vocabuli eadem vocalis esse debet, ut in his: ÆSTAS, TERRAS. Quæ syllabarum harmonicarum ratio parum observatur in poësi Norvegica, quando uni vocabulo plures syllabæ insunt, quam una^b.

6. Alterum syllabæ accidens est TEMPUS; nam quæque syllaba aut unum aut duo tempora habet, sive, ut Priscianus docet, quædam syllabæ unam moram semis, aliæ duas semis, aliæ tres moras habent. Brevem quantitatem habet syllaba, cujus vocalis natura brevis est, duabus consonantibus vocalem non consequentibus, ut (hæc nomina): *ari* (aquila), *api* (simia). Unam semis moram habet syllaba, quæ utrum velis, longa an brevis, esse potest, ut prior syllaba (horum

---

a) Unde hi versus desumpti sint, nescio. Quoad formam Auctor imitatus esse videtur Ovid. Metamorph. I, 7. et Virg. Æn. I, 274. *Yle* = hyle, ὕλη? — b) i. e. Observatur in monosyllabis, non in polysyllabis.

hvatra, spakra. [Tvær stundir hefir sú samstafa¹ . . . .². Hálfá þriðju stund hefir sú samstafa, er einn samhljóðandi kemr eptir raddarstaf náttúrliga lánan: *hjól, sól.* Þrjár stundir hefir sú samstafa, er tveir samhljóðendr standa eptir lánan raddarstaf, [sem hér: *bjórs, stórs*³. En þó setja núverandi klerkar í versagjörð allar samstöfur annathvært einnar stundar eða tveggja.

7. Þriðja tilfelli er andi⁴; þvíat hver samstafa hefir annathvært linan anda eða snarpan. Andi er kallat ræring framflutningar samstöfu. Snarpan anda hefir sú samstafa, er með digrum anda er framflutt, sem þessar sagnir: *hraustr, horskr*, ok þær aðrar, er áblásningar nóti er í upphafi skipaðr. *H* er kallaðr merking eðr nóti áblásningar; þvíat hann er eingi stafr [fyri sik fullkominn⁵, hvárki samhljóðandi nè raddarstafr. Linan anda hafa þær samstöfur, er eingi áblásningar-nóti er í upphafi settr, [sem hér: *jörð* ok *armr*⁶. En þó þikkir betr sama í norrænum⁷ skáldskap, at annathvært hafi áblásning [höfustafir ok svá stuðlar⁸ þeirra eða eingi þeirra.

8. Fjórða tilfelli samstöfu er hljóðsgrein, ok er hljóðsgrein hér kölluð rokilig⁹ hljóman raddarinnar [í merkiligri¹⁰ framfæring. Hver samstafa hefir, [sem

---

¹) *a* [*omitt.* 757. — ²) *Redi ad finem* § 2. — ³) *a* [*omitt.* 757. — ⁴) rödd, 757. — ⁵) *a* [fullkominn fyrir sik, 757. — ⁶) *a* [*omitt.* 757. — ⁷) norrænu, 757. — ⁸) *sic* [757; háðir stafir ok hljóðstafr, *W.* — ⁹) reglulegh, 757. — ¹⁰) *a* [ok merkileg, 757.

verborum): *hvatra* (celerium), *spakra* (sapientium).
 Duas moras habet syllaba . . . . . Duas semis moras
 habet syllaba, in qua una consonans vocalem natura
 longum consequitur, (ut hic:) *hiól* (rota), *sól* (sol).
 Tres moras habet syllaba, in qua duæ consonantes
 vocalem longam excipiunt, ut hic: *biórs* (zythi),
stórs (magni). Verum tamen viri docti hodierni
 temporis in versibus faciendis omnibus syllabis unam
 aut duas moras adtribuunt.

7. Tertium (syllabæ) accidens est SPIRITUS; nam
 quæque syllaba spiritum habet aut lenem aut asperum.
 Spiritus (hoc loco) dicitur motus pronuntiationis syllabæ.
 Spiritum asperum habet syllaba, crasso spiritu prolata,
 ut hæc verba, *hraustr*, *horskr*, ceteraque, quibus
 nota adspirationis præfigitur. *H* appellatur signum (nota)
 adspirationis, est enim per se nulla perfecta syllaba,
 neque consonans, neque vocalis^a. Lenem spiritum
 habent syllabæ, quibus nulla præfigitur nota adspira-
 tionis, ut hic: *iörð* (terra), et *armr* (brachium).
 Convenientius tamen in poësi septemtrionali existimatur,
 ut aut utraque litera serva hisque respondens litera
 princeps adspirationem habeant, aut nullæ earum.

8. Quartum syllabæ accidens est ACCENTUS.
 Accentus autem hoc loco dicitur accuratus vocis sonus,
 significanti pronuntiationi conjunctus. Quæque syllaba,

---

^a) *Isidori Orig. libr. I, c. 4*: "H autem litera pro sola aspira-
 tione adjecta est postea. Unde et a plerisque aspiratio putatur esse,
 non litera; quæ proinde aspirationis nota dicitur, quia vocem elevat". —
Prisc. libr. I. ed. Putsch. 543-4: "H vero aspirationis est nota, et
 nihil aliud habet literæ nisi figuram, et quod in versu scribitur inter
 alias literas. Neque enim vocalis nec consonans esse potest".

Priscianus segir¹, annathvært hvassa hljóðsgrein eða þúnga, eða umbeygiliga². Sú samstafa hefir hvassa hljóðsgrein, er hefst af litlu hljóði ok endist í hvassara hljóð, sem þessar samstöfur: *var*, *þar*, ok er hon svá merkd (´)³. Þúnga hljóðsgrein hefir⁴ sú samstafa, er hefst af litlu hljóði ok endist í lægra hljóð, sem [þessar samstöfur enar fyrri⁵: *hára*, *sára*, ok er sjá hljóðsgrein svá nóteruð⁶ (´)⁷. [Umbeygiliga hljóðsgrein hefir sú samstafa, er hefst af litlu hljóði ok dregst upp í hvassara hljóð, en niðr at lyktum í lægra, sem þessar samstöfur: *árs*, *sárs*⁸, ok er sú hljóðsgrein svá uóteruð (´)⁹. Hljóðsgrein merkir hæð stafligrar raddar, en andi digrleik hennar, sem skilja má, at hvern raddarstaf verðr at nefna meirr með sundrloknum munni, ef áblásning fylgir. Tíðar tilfelli merkir lengð samstafligrar raddar, sem fyrr var sagt. En með því, at þesskonar greinir heyra lítt norrænu skáldskap at flestra manna ætlan, þá tala ek þar um ekki fleira að sinni.

9. Sögn er hinn minnsti lutr samanlaðins¹⁰ máls, ok er hon [lutr kallaðr einn¹¹ af því máli, er fullkomið sen hefir¹², en sú sögn [eða sá lutr¹³ er af alþýðu rúmliga¹⁴ kallaðr orð. Aristóteles enn spaki kallar tvá parta málsgreinar: nafn ok orð, þvíat þeir

---

1) *a* [*omitt.* 757. — 2) "Tenor acutus, vel gravis, vel circumflexus, in dictione tenor certus, absque ea dictione incertus non potest tamen sine eo esse". *Prisc. l. c.* 572. — 3) *sic in* 757 *signatur, in W autem:* 2. — 4) hefuir, 757. — 5) *a* [hin fyrre samstafa í þessum nöfnum, 757. — 6) merkt, 757. — 7) *sic* 757; *in W signatur* 5. — 8) fárs, 757. — 9) *signum in W et 757 est* 5. — 10) samsettz, 757. — 11) *a* [köllut einn

auctore Prisciano, aut habet accentum acutum, aut gravem, aut circumflexum. Acuto accentu gaudet syllaba, ab exiguo sono orsa et in sonum acutiorem desinens, ut hæ syllabæ: *var* (erat), *īar* (ibi); qui accentus sic notatur (´). Gravi accentu gaudet syllaba, quæ ab exiguo sono incipiens in submissiorem sonum desinit, ut priores syllabæ horum nominum: *hāra* (erinium), *sāra* (vulnerum); qui accentus sic notatur (˘). Accentum circumflexum habet syllaba, quæ ab exiguo sono incipiens in sonum acutiorem adtollitur, et postremo in sonum humiliorem descendit, ut hæ syllabæ: *ārs* (anni), *sārs* (vulneris); qui accentus sic notatur (ˆ). Accentus significat altitudinem vocis literalis (syllabicæ), spiritus vero crassitudinem ejus, quemadmodum facile intelligi licet, quamque literam, accedente adspiratione, ore patientiori pronuntiandam esse. Accidens temporis significat longitudinem vocis syllabicæ, ut antea dictum est (§ 2). Quæ distinctiones quum, ut plurimi homines existimant, parum momenti habeant ad poësin septemtrionalem, plura de hac re disserere in præsentī supersedeo.

9. VOCABULUM est minima pars constructi sermonis, appellaturque pars una orationis, perfectam enuntiationem continentis. Quod vocabulum sive pars vulgo late dicitur verbum. Aristoteles ille sapiens ait, duas esse partes orationis, NOMEN et VERBUM, quippe quæ inter se con-

---

Intr. 757. — ¹²⁾ "Dictio est pars minima orationis constructæ, i. e. in ordine compositæ. Pars autem, quantum ad totum intelligendum, i. e. ad totius sensus intellectum". *Prisc. libr. II. 573.* — ¹³⁾ a [*om. 757.* — ¹⁴⁾ *om. 757.*

gjöra meðal síu samtengðir¹ fullkomna málsgrein, sem hér: *maðr rennr*²; en meistari Priscianus telur átta parta málsgreinar, þessa: nafn ok fornafn, orð ok viðrorð, hluttekning, samtenging³, fyrirsetning ok meðalorpníng, ok greinir hann glöggliga náttúru hvers þeirra. Nafn⁴ er lutr málsgreinar, sá er veitir eiginligan eðr sameiginligan hvíligleik hverjum líkama⁵, [hann er æztr⁶ allra sagna; þvíat þat er svá sem efni eða grundvöllr⁷ alls máls. Þarnaest er orð⁸, er skryðir ok formerar nafnið, svá sem [mynd efni, þvíat⁹ þat skýrir tilfelli nafns, gjörð eða píníng¹⁰. ¹¹Fornafn er sett í stað nafns, sem hleytismaðr¹² fyrir meistara, ok merkir þrjár persónur, en nafn merkir eina¹³. Viðrorð segrir ok [endir orð¹⁴ í þá líkíng, sem viðleggjanlig nöfn gjöra við undirstöðlig¹⁵ nöfn. sem hér: *sterkr maðr berst raustlegha*¹⁶. Hluttekning er fráskilið orði í því, at hon merkir föll ok kyn, sem nafn, en í því skilst hon frá nafni, at hon merkir gjörð eða píníng, ok hefir ýmsar

---

¹) samtengðar, *mend., W.* — ²) *sic 757; reinn, W. Locus Prisc. libr. II. 574: "Oratio est ordinatio dictionum, congruam sententiam perfectamque demonstrans. Partes igitur orationis sunt secundum dialecticos duæ, nomen et verbum, quia hæ solæ, etiam per se conjunctæ, plenam faciunt orationem".* — ³) samsetning, *757.* — ⁴) *sic manu Arnæ Magnæi in margine codicis W correctum, et 757; hann, W.* — ⁵) hlut eða líkam, *757.* — "Nomen est pars orationis, qua unicuique subjectorum corporum seu rerum communem vel propriam qualitatem distribuit". *Prisc. libr. II. 577, ubi etiam sequentes libri, III-VII., de nomine agunt.* — ⁶) a [nafn er êzt, *757.* — ⁷) *hoc loco iterum incipit fragm. 748.* — ⁸) *De verbo tractat Prisciani liber VIII., IX. et X.* — ⁹) a [sic *748, 757; myndir, W.* — ¹⁰) *sic 748, 757; pungt, W, sed supra lineam píníng, manu recenti (Joh. Olav.).* — ¹¹) *Pronomen verbo præmittit 757, sed contra ordinem Prisciani.* — ¹²) læytismaðr, *748.* — ¹³) "Pronomen est pars orationis, quæ

juncta perfectam sententiam faciant, ut hic: HOMO CURRIT^a. Sed magister Priscianus octo partes orationis adfert: NOMEN, PRONOMEN, VERBUM, ADVERBIUM, PARTICIPIUM, CONJUNCTIONEM, PRÆPOSITIONEM et INTERJECTIONEM, quarum singularum indolem exacte describit. NOMEN est ea pars orationis, quæ cuique rei propriam aut communem qualitatem adtribuit, estque princeps vocabulorum, quum sit velut materia et fundamentum omnis sermonis. Deinde est VERBUM, quod ornat et figurat nomen, velut forma materiam, illustrat enim nominis accidentia, actionem vel passionem. PRONOMEN ponitur loco nominis, ut vicarius vice magistri, tresque personas significat, quum nomen significet unam. ADVERBIUM ornat et definit verbum, quemadmodum nomina adjectiva faciunt nominibus substantivis, ut hic: VIR ROBUSTUS PUGNAT FORTITER. PARTICIPIUM a verbo discedit in eo, quod casus et genera significat, ut nomen, sed in eo a nomine discedit, quod significat actionem aut passionem, diversaque tempora habet,

---

pro nomine proprio uniuscujusque accipitur, personasque finitas recipit — Personæ pronominum sunt tres, prima, secunda, tertia", *Priscianus libr. XII. 933, 940; de hac parte orationis agit Prisciani liber XII. et XIII.* — ¹⁴⁾ endimarkar ordit, 748, 757. — ¹⁵⁾ undirstadleg, 757; undirstæðilig, 748. — ¹⁶⁾ "Adverbium est pars orationis indeclinabilis, cujus significatio verbis adjicitur. Hoc enim perficit adverbium, verbis additum, quod adjectiva nomina appellativis nominibus adjuncta, ut: prudens homo prudenter agit, felix vir feliciter vivit". *Prisc. libr. XV. 1003.*

a) *Isidori Orig. libr. I. c. 6. init.:* "Partes orationis primus Aristoteles duas tradidit, *nomen et verbum*. Deinde Donatus octo definivit. Sed omnes ad illa duo principalia referuntur, h. c. ad nomen et verbum, quæ significant personam et actum". *Idem libro II. c. 27. ex libro Aristotelis περί ἐρμηνειῶν affert exemplum elocutionis affirmativæ: HOMO CURRIT.*

stundir, sem orð¹. Samtenging knýtir saman nöfn eða aðra parta ok sjálfar málsgreinir², sem hér er kveðit:

Hríngr ok Dagr að³ þíngi⁴.

Fyrirsetning er eiginlig til at þjóna föllum nafnsins⁵, sem hér: til borgar, á⁶ skipi. Meðalorpníng⁷ sýnir hugþokka manns, ok er hon jafnan frá skilð⁸ öðrum pörtum, sem hér: *vei! hai!*

b. MÁLSKRÚÐS-FRÆÐI⁹.

10. Donatus¹⁰ kennir í fyrri bók sinni náttúru allra parta þeirra er hafa þarf í réttu latínumáli, ok má eingi maðr fullkomliga vel skilja ok mæla þá túngu, nema hann kunni þessa bók. Aðra bók gjörði hann um löstu málsins, þá er verða kunnu í latínumáli ok þeim skáldskap, ok að lýktum um skruð þat ok fegrendi¹¹

1) "Participium autem jure separatur a verbo, quod et casus habet, quibus caret verbum, et genera, ad similitudinem nominum, nec modos habet, quos continet verbum", *Prisc. libr. II. 575*. — "Participium est igitur pars orationis, quæ pro verbo accipitur, ex quo et derivatur naturaliter, genus et casum habens ad similitudinem nominis, et accidentia verbo, absque discretione personarum et modorum" *ib. libr. XI. 914, qui liber totus de hac parte orationis agit*. —

2) "Conjunctio est pars orationis indeclinabilis, conjunctiva aliarum partium orationis, quibus consignificat, vim vel ordinationem demonstrans". *Priscianus libr. XVI. 1025, in quo libro hæc pars orationis tractatur*. — 3) á, 757. — 4) *Hic versus desumptus est ex strophis, quas Thormodus Kolbrunæ-poëta post pugnam Stiklastadensem moribundus cecinit, quarum quinque in codice Delagardiano Upsaliensi Nro VIII, membranaceo, seculo XIV ineunte vel antea scripto, Historiæ Olavi sancti, Regis Norvegiæ, insertæ sunt, quatuor vero Historiæ Thormodi et Thorgeiri, quæ et Fóstbræðra saga dicitur, secundum codicem Haukianum (A. Magn. Nr. 544. 4.). Quum autem hæc strophæ in editionibus*

ut verbum. CONJUNCTIO copulat nomina ceterasque partes, item ipsas sententias, ut in hoc versu:

Ringus et Dagus in conventu.

PRÆPOSITIONIS proprium munus est, ut casibus nominis serviat, verbi causa: *ad* urbem, *in* navi. INTERJECTIO ostendit animi affectionem hominis, semperque a ceteris partibus orationis separatur, verbi causa: *væ!* *ha!*

b. FIGURÆ ORATIONIS.

10. Donatus in priori, quem scripsit, libro indolem omnium (orationis) partium, quibus in recto sermone latino opus est, descripsit; neque potest quisquam hanc linguam perfecte intelligere et loqui, nisi hunc librum teneat. Alium librum fecit de vitiis, quæ in sermone latino et in poësi latina fieri possunt, et postremo de

Historiæ Olavi sancti non inveniatur, hic integram dare voluimus:

secundum codicem Delagardianum: secundum codicem Haukianum:

Haralldr sa ek at væl varðeze

vigræifr með Olæivi,

þar gecc hara hiorva

Ringr ok Dagr á þingi:

reðo þæir und raudar

randir prútt at standa,

fecc bænpíðurs blakkr

biorr, doglingar fiorer.

Haralldr var bitr at beriaz

böðreifr með Oleifi

þar gekk harðra [hjórrva]

Hringr ok Dagr at þingi:

reðvz þeir vnd raudar

randir prvtt at standa,

fekk bendiðvr blakkan

biór, döglingar fiórir.

⁵⁾ de hac parte orationis agit Priscianus in libro XIV. —

⁶⁾ af, 748, 757. — ⁷⁾ cfr. Priscian. libr. XV. in fine. —

⁸⁾ fráskilit, 748. — ⁹⁾ Hoc loco W vacuum locum inscriptioni et literæ initiali reliquit. *Fragm. 748 inscriptionis loco habet: Kenningar Donati, i. e. institutiones Donati; inscriptio a Raskio inventa: figúrur í ræðunni.* — ¹⁰⁾ *fragm. 757 hoc caput omittit.* —

¹¹⁾ sic 748; fagrendi, W.

er verða má í sögnum ok málsgreinum¹. Því ritaði hann um löstu málsins, at sá einn má mæla eða yrkja fagrliga, er veit bæði lof ok löst í² málinu, sem mælt er: *malum non vitatur nisi cognitum*: Eigi má [allan löst³ varast, nema hann sè fyrri kendr⁴. Í þessi bók má gjörla skilja, at öll er ein [málslistin, sú⁵, er rómverskir spekingar námu í Athenisborg á Griklendi, ok sneru síðan í latínumál, ok sá [hljóðahátttr ok skáldskapar⁶, er Óðinn ok aðrir Asiemenn fluttu norðr hingat, [þá er þeir bygðu⁷ norðrhálfu heimsins, ok kendu mönnum þesskonar list á sína túngu, svá sem þeir höfðu skipat ok numið í sjálfu Asíalandi, þar sem mestr var fegrð⁸ ok ríkdómr ok fróðleikr veraldarennar.

11. Barbarismus er kallaðr einn lastapollr málsgreinar í alþýðumáli, en sá er í skáldskap kallaðr *Metaplasmus*⁹. ¹⁰Barbarismus fékk af því nafn, at þá er rómverskir höfðingjar höfðu unnið nálíga alla veröld undir sína tign, tóku þeir únga menn af öllum þjóðum, ok fluttu þá í Róm, ok kendu þeim mæla¹¹ rómverska

---

¹) *Ælius Donatus, Grammaticus, floruit circa annum 323. Hujus scripta, quorum quidem h. l. ratio habetur, sunt: Ælii Donati ars, de literis syllabisque, pedibus et tonis, de octo partibus orationis: de barbarismo, solæcismo, schematibus, et tropis. Edita sunt a Putschio in Grammaticis Veteribus, Hanov. 1605, 4to (cfr. Fabric. Biblioth. Lat. Tom. III. p. 406-7). Cum his etiam comparavimus Isidori Hispalensis Episcopi Originum sive Etymologiarum Libros, editos in Auctoribus linguæ latinæ a Dionysio Gothofredo anno 1595. — ²) á, 748. — ³) a [illan, 748. — ⁴) Hæc sententia proverbio ísländico sic subtilius exprimitur: eigi má viti varast, nema viti. — ⁵) a [, listin, skaldskapr sá, 748. — ⁶) a [lióðahátttr æða*

luminibus et ornamentis verborum et sententiarum. Ideo de vitiis sermonis scripsit, quod is demum pulchre loqui et versus facere potest, qui et virtutem et vitium sermonis cognoscat. Nam *malum*, ut ajunt, *non vitatur nisi cognitum*. Ex quo libro intelligi potest, artem dicendi, quam Romani oratores Athenis in Græcia didicerant et postea in sermonem latinum converterant, unam eandemque esse atque illam consonantiæ variationisque metricæ rationem, quam Odin ceterique Asiani huc in partes boreales transtulerunt, quum septemtrionalem orbis terrarum partem incolentes hanc artem sua lingua homines docuerunt, prouti eam in ipsa terra Asia, ubi summa in terris fuit pulchritudo (gloria), potentia et scientia, instituerant et didicerant.

11. BARBARISMUS dicitur vitiosa quædam pars sermonis vulgaris, qui in poësi vocatur METAPLASMUS. Barbarismus ex eo nomen accepit, quod, quum principes Romani, toto fere orbe terrarum sub potestatem redacto, viros juvenes omnium nationum captos Romanamque transportatos Romanam linguam loqui docuissent,

skaaldskapr, 748. — 7) a [i, 748. — 8) frægð, 748. — 9) "Barbarismus est una pars orationis vitiosa in communi sermone. In poëmate Metaplasmus", *Donatus de Barbarismo ed. Putsch. col. 1767*; cfr. *Flavii Sosipatri Charisii institutionum Grammaticarum libr. IV., ap. Putsch. col. 237*, ubi fere iisdem ac apud Donatum verbis de barbarismo disputatur. — "Barbarismus est verbum corrupta litera vel sono enuntiatum; — item quando in prosa vitium fit sermonis, barbarismus vocatur, quando in metro, metaplasmus dicitur", *Isidori Orig. libr. I. c. 31*. — 10) *quæ sequuntur de origine barbarismi om. 757*, neque hæc apud Donatum inveniuntur. — 11) at tala, 748.

túngu, þá drógu margir únæmir menn latínu eptir sínu eiginligu máli, ok spilltu svá túngunni, kölluðu Rómverjar þann málslöst Barbarismum, þvíat þeir nefndu allar þjóðir Barbaros, utan Girki og Latínumenn. Barbari voru kallaðir fyrst af löngu skeggi ok saurgum¹ búnaði þær þjóðir, er bygðu á háfum fjöllum ok þykkum skógum; þvíat svá sem ásjóna þeirra ok búnaðr var úfagrligr² hjá hæversku ok hirðbúnaði [Rómverja, slíkt sama var ok orðtak þeirra ótogit hjá málsgreinum³ latínuspekínga⁴. En því vildu Rómverjar at allar þjóðir næmi þeirra túngu, at þá væri kunnari þeirra tign, ok þó at ríkin skiptist, er stundir liði, mætti allt fólk vita, at þeirra forellri hefði Rómverjum þjónat⁵. Barbarismus verðr á⁶ tvær leiðir: í máls framflutning ok í letri⁷. Hann hefir fjórar kynkvísir: viðlagning⁸ ok aftekníng, skiptíng ok umsnúning. Þat má verða í einum staf ok samstöfu ok tilferlun⁹ samstöfu: stund ok hljóðsgrein ok áblásníng. Barbarismus er með öllu flýjandi í alþýðligu máli, en¹⁰ í skáldskap er hann stundum leyfðr fyrir sakir skrauz¹¹ eða nauðsynja¹². Um aftekníng¹³ stafs verðr barbarismus, sem Egill kvað¹⁴:

1) líótvm, 748. — 2) ófægilligr, 748. — 3) a [sic ex 748, in *W incuriã librarii omissum*. — 4) látínu snillinga, 748. — 5) *Hac de re sic breviter Isid. Orig. libr. I. c. 31*: "Appellatus dum latinæ orationis autem barbarismus a barbaris gentibus, integritatem nescirent. Unaquæque enim gens, facta Romanorum cum suis operibus, vitia quoque et verborum et morum Romam transmisit". — 6) *add. ex 748, 757; omitt. W*. — 7) "Barbarismus fit duobus modis, pronuntiatione et scripto", *Donat. l. c.; Isid. fere iisdem verbis*: "Barbarismus autem fit scripto et pronuntiatione". — 8) viðrlagning, 748, 757. — 9) *sic W; tilfellum, 748, 757*. — 10) *hæc ita Donatus l. c.*: "his bipertitis quatuor species supponuntur: adjectio, detractio, immutatio, transmutatio; literæ, syllabæ,

complures homines indociles sermonem latinum ad indolem linguæ vernaculæ traductum corruperunt, quod vitium sermonis Romani Barbarismum vocaverunt; omnes enim nationes, exceptis Græcis et Latinis, Barbaros appellaverunt. Nationes, altos montes et densas sylvas incolentes, primo appellatæ sunt Barbari, a longa barba et sordido amictu; quorum ut facies et vestitus, comparata cum urbanitate et aulico habitu Romanorum, deformia erant, ita et sermo fuit incomtus, ratione habita eloquentiæ oratorum latinorum. Ceterum eam ob causam Romani in id incubuerunt, ut omnes nationes linguam latinam discerent, ut ipsorum amplitudo (potentia) eo notior esset, utque regnis procedente tempore divisis omnes nationes scire possent, majores suos Romanis serviisse. Barbarismus duobus modis fit, in pronuntiatione sermonis et in scriptione. Quatuor species habet: ADJECTIONEM, ABSCSSIONEM, MUTATIONEM, TRANSPOSITIONEM; quæ locum habent in una litera et syllaba, et accidentibus syllabæ, quantitate, accentu et adspiratione. Barbarismus in vulgari sermone omnino fugiendus est, in poësi vero interdum cum ornamenti tum necessitatis causa concessus. In abscissione literæ (apocope) fit Barbarismus, ut Egil cecinit:

---

temporis, toni, adspirationis". *Isid. ita:* "scripto quatuor modis, si quis in verbo literam vel syllabam adjiciat, mutet, transmutet vel minuât: pronuntiatione autem fit in temporibus, tonis, adspirationibus". — ¹⁰⁾ sic 757; ænn, *id.*, 748; ok, *W.* — ¹¹⁾ skróðs, 748; fegrðar, 757. — ¹²⁾ in *W* scriptum navzynia. — ¹³⁾ sic 748, 757, recte, ut ipsa mox explicatio monstrat: hær er af tekinn hinn siðarsti stafr; viðrlagning, *W.* — ¹⁴⁾ pertinet strophæ ad encomium in *Arinhjörnem*, compositum anno 961 vel 962, vide *Vitam Egilis Skallagr. cap. 81. ed. Hafn. 1809 p. 668.*

Erumk¹ auðskæf²
 ómunlokri
 magar þóris
 mærdar efni,
 vinar míns,
 þvíat³ valig⁴ liggja
 tven ok þren⁵
 á tungu mèr.

Hèr er af tekinn [hinn síðarsti⁶ stafr í [tveim nöfnum⁷ fyrir fegrðar sakir, þvíat þá þikkir betr hljóða þessar samstöfur í kviðuhætti, at þær hafi umbeygilega grein heldr en hvassa; þrjár eru samstöfur í vísuorði, ok má því kalla⁸ at hèr sè barbarismus í hljóðsgreina skipti. Í aftekning samstöfu verðr barbarismus, sem kvað Hárekr í Þjóttu:

Ráðið hefig at ríða
 Rínleygs hédan mínum⁹.

[Hèr er sett Rín fyrir Rínar¹⁰, þvíat ofmargar verða ella samstöfur í vísuorði¹¹. Um viðrlagníng stafs¹² verðr barbarismus, sem kvað Auðun illskælda:

Maðr skyldi þó moldar
 megja hverr of þegja,

¹⁾ ærvnz, *id.*, 748. — ²⁾ *sic* 748, Arinbj. drápa 16, *quæ forma præferenda esse videtur, ut adj. verbale compositum a skafa, ut hæfr ab hafa, græfr a grafa; auðskæfð, W, quæ forma pertineret ad skæfa (= skafa), quod an usquam occurrat incertum est.* — ³⁾ *sic*, þī, W; þau er, *quæ*, Arinbj. drápa, *sed non recte G. Magnæus Cod. Wormianum hanc lectionem præferre contendit.* — ⁴⁾ valit, 748, 757, *i. e. delectæ, eximie.* — ⁵⁾ *sic* 748 *et quædam alia scripta exemplaria; tvenn ok þrenn, W.* — ⁶⁾ a [om. 748. — ⁷⁾ a [þessvm orðvm tvenn ok þrenn, 748. — ⁸⁾ *sic* 748, 757; *excidit in W; skilia supplevit Rask.* —

Sunt mihi perpolitu faciles
 sermonis runcinâ
 laudum materiæ
 Thorere nati,
 amici mei,
 quia ingentes jacent,
 binæ ac ternæ,
 in lingua mea.

Hoc loco ultima litera duorum vocabulorum (*tvenn* et *þrenn*) euphoniæ causa abscisa est; nam in hac variatione metrica, ubi tres syllabæ versum faciunt, hæ syllabæ melius sonare existimantur, si potius accentum circumflexum quam acutum habeant, ut dici possit barbarismus hoc loco fieri in permutatione accentuum. In abscissione syllabæ fit Barbarismus, ut cecinit Harekus Thjottensis:

Constitui hinc meo
 vehi, rhenanæ flammæ.

Hoc loco *rin* ponitur præ *rinar*, aliter enim versus strophæ justo plures syllabas habebit. Adjecta litera fit Barbarismus, ut Ödun Illskælda (malus poëta) cecinit:

Quisque homo utique deberet
 silentium servare posse, etsi

⁹⁾ sic et 748; *mina*, 757. *Integra strophæ, ex qua hi duo versus desumpti sunt, occurrit in Hkr. OH. c. 168, 1; Fornm. S. 4, 371; cfr. Fornm. S. 12, 90 ad hunc l. et Ser. hist. Island. 4, 339. —*

¹⁰⁾ a [ex 757 et 748 (qui om. sett) desumpta, in *W omissa sunt. —*

¹¹⁾ "Per detractionem literæ (fiunt Barbarismi) sic, ut: *infantibu paruis* pro infantibus. Syllabæ, ut: *salmentum* pro salsamentum. Temporis, ut: *unius ob noxam, et furias Aiæcis Oilei*, pro unius", *Donat. l. c. —* ¹²⁾ sic 748, 757; *samstofv, minus recte, W.*

kenniseiðs¹ þó at kynni
kleppdögg Hárs löggvar.

Hér er sett *megja* fyrir *mega*, ok aukit einum staf, ok gjör löng samstafa af skammri, þviat ella helzt² eigi rétt kveðandi í vísuorði. Um viðlagning samstöfu verðr barbarismus, sem Glúmr kvað³:

En ek veit, at hefir heitið
hans bróðir mēr góðu,
sēr of slíkt til þeirra
seggfjöld, hvaðartveggi.

Hér er *hvaðartveggi* sett fyrir *hvártveggi*, til þess að kveðandi haldist í vísuorði⁴. Um stafaskipti verðr barbarismus, sem Arnórr kvað:

Sumar hveru frekum erni.

Hér er *hvern* sett fyrir *hvert*, til þess að kveðandi⁵ haldist⁶, ok má hér kalla bæði stafa skipti ok samstöfu. Í stafasnúning verðr barbarismus, sem hér:

Reið Brynhildar bróðir
bort, sá er hug ei⁷ skorti.

Hér er *bort* sett fyrir *brott*, ok skipt svá⁸ stöfum at *r* stendr næst *t*, til þess að hendíngar sè jafn háfar, [ok er þetta svá í einum [sama staf ok⁹ samstöfu¹⁰. Um stundar viðlagning verðr barbarismus, sem kvað Eilífr Guðrúnarson:

¹) sic 748, 757; kenni meiðs, W. — ²) sic (hellðz, hellzt) 748, 757; hlaðaz, W. — ³) vide Hkr. OTr. cap. 17, it. Hkr. Tom. VI. ad h. l.; Fornm. S. I, 92 et 12, 34 ad h. l., cfr. Ser. hist. Island. I, 111. — ⁴) "Per adjectionem literæ fiunt Barbarismi sic, ut: *Reliquias Danaum, atque immitis Achilli*, quum reliquias dicere debeamus. Syllabæ, ut: *Nos abisse rati, et vento petiisse Mycenæ*, pro: *abiisse*. Temporis, ut: *Italiam fato profugus*,

cognovisset latices vasis Haviani,
a terrestris pulveris pisciculo derivatos.

Hoc loco *megia* ponitur pro *mega*, inserta una litera, brevique syllaba in longam mutata, quum alias recta versus consonantia non servetur. Adjecta syllaba fit Barbarismus, ut Glumus cecinit:

At scio utrumque ejus fratrem
multa mihi benignissime esse
pollicitum. Magna multitudo
hominum ad eosdem eodem nomine respicit.

Hoc loco *hvaðartveggi* ponitur pro *hværtveggi*, ut justus syllabarum numerus in versu strophæ servetur. Literis permutandis fit Barbarismus, quemadmodum Arnor cecinit:

Quamque æstatem avidæ aquilæ.

Hoc loco *hvern* ponitur pro *hvert*, ut syllabæ harmonicæ plenæ (in metro collatato) servantur, ut hoc loco permutatio et literarum et syllabarum locum habere dici posset. Transponendis literis fit Barbarismus, ut hoc loco:

Brynhildæ frater, cui non defuit
animositas, equo avectus est.

Hoc loco *bort* ponitur pro *brott*, literæque ita transponuntur, ut *r* proxime præcedat *t*, ut syllabæ harmonicæ pares sint; sic hæc transpositio non solum ad unam literam, sed et ad syllabam pertinet. Augenda quantitate Barbarismus fit, ut cecinit Eilivus Gudrunæ filius:

Lavinaque venit, quum Italiam, correpte prima litera dicere debeamus", *Donat l. c.* — ⁵) *hendíng*, 748; *hendíngar*, 757. — ⁶) *í dróttkvæðvm hætti*, *add.* 748, 757. — ⁷) *nè*, 748, 757. — ⁸) *add.* 748, 757; *om. W.* — ⁹) *a* [, *staf sæm í*, 748. — ¹⁰) *a priori* [*om.* 757.

Váru vötn¹ ok mýrar,
verðr hitt at þau skerða,
svell var áðr um alla,
ól² torráðin, hóla.

Hann kallar torráðin [ól vöndol³, ok gjörir lánga þessa samstöfu ol⁴, til þess að hendíngar sè jafnháfar. Um stundar afdrátt verðr barbarismus, sem hér :

Svanr þýrr⁵ beint til benja
blóðs vindara róðri.

Vindara er sett fyrir *vind-ára* róðri, þat er flugr. Þessi samstafa er skömm gjör fyrir feigrðar sakir, þvíat þá hljóðar betr. Þar er⁶ ok sú skáldskapargrein, er opt þíkkir vel koma ok menn kalla ofljóst⁷. Um hljóðsgreinaskipti verðr barbarismus, sem Einarr kvað:

Víst erumk hermd á hesti,
hefir sljóð ef vill, góðan.

Hér skal annat af ráða en mælt er, ok er bæði breytt með máli ok sundrtekníngum, ok hljóðsgreinum, ok skal svá skilja: *víst erumk hermd á hesti*, legg ek á jó reidiþokka góðan. Hér er máli skipt, ok

¹) in *W legi potest vönd et vötn, ita ut unum in alterum a librario mutatum sit; vönd, 748; vönd, 757; fortasse librarii in ipsa strophæ syllabæm vönd (in vöndul) quæsiverunt. — ²) sic 748, 757; ol, *W*. — ³) a [*W divisim scribit: ol vönd ol; ol vöndvl, 748; ol vöndöl, 757; öl vötn, Kask. ex conject. non recte. — ⁴) i. e. ol = öl, öl, ul. — ⁵) þýr, 757. — ⁶) sic 748, 757; excidit in *W*. — ⁷) cum antecedentibus hæc apud Donatum conferrí merentur: "Per immutationem literæ sic, ut: *Olli* pro illi. Syllabæ, ut: *pernucies* pro *pernicies*. Temporis, ut: *fervere Leucaten auroque effulgere fluctus*, quum *fervere* sit secundæ conjugationis et producte dici debeat. — Per transmutationem literæ sic, ut: *Euandre*, pro *Euander*. Syllabæ, ut:**

Omnēs colles et paludes,
 quas ante glaciēs obduxerat,
 ab aquis inundabantur; quo
 fieri potest, ut hæ copiam feni minuant.

Appellat (poëta) *vondol* (manipulum) *torráðin ol*,
 syllabamque *ol* longam facit, ut syllabæ harmonicæ
 pares sint. Deminuenda quantitate Barbarismus fit,
 uti hoc loco:

Cyrenus sanguinis aëriorum remorum
 agitatione rectâ ad vulnera advolat.

Hoc loco *vindara* ponitur pro *vindára* i. e. alarum.
 Hæc syllaba (*ar*) euphoniæ ergo brevis facta est, sic
 enim melius sonat. Hic quoque locum habet ea species
 dictionis poëticæ, quæ sæpe magno usui esse putatur,
 quæ dicitur ÆQUIVOCATIO. Mutandis accentibus fit
 Barbarismus, ut Einar cecinit:

Vist erumk hermd á hesti,
hefir fljóð ef vill, góðan^a.

Hoc loco verbis propositis alius sensus subjiciendus est;
 nam hic variatio pronuntiationis et distinctionum et ac-
 centuum obscuritatem adfert. Verba sic resolvenda sunt:
vist erumk hermd á hesti (sane mihi est animus
 hostilis in equum) idem est ac si dixeris *legg ek á jó*
reiðipokka góðan (applico in equum animum magno-
 pere iratum). Hic pronuntiatio mutatur, verbaque sic

displícina pro disciplina. Temporis, ut si quis *deos* producta priore
 syllaba et correpta posteriore pronuntiet⁷.

a) Hi versus ab auctore in seqq. satis illustrantur. Historia
 desideratur. Nudus sensus horum duorum versuum est: Joreidam
 intimo amore prosequor.

skal svá þúnkta ok sundr taka: *legg ek á Jóreiði þokka góðan*; hær er seni skipt. *Hefir fljóð, ef vill*: konu má ná; hær er máli skipt. *Konu Mána*; hær er seni skipt ok hljóðsgreinum. *Má, ná*, [hær er hvártveggi hljóðsgrein umbeygilig. *Mána*¹, hær er hvöss hljóðsgrein yfir báðum samstöfum, ok er hær bæði skipt hljóðsgreinum ok aftekning hljóðsgreinar; þvíat hvöss hljóðsgrein er gjör af umbeygiligri, ok tekin svá af þúng hljóðsgrein. Um viðrlagning hljóðsgreinar verðr barbarismus, sem Skraut-Oddr kvað:

Ef væri Bil báru
brunnins logs, sú er unnum,
opt gjöri ek ordaskipti
einrænliga, á bænum².

Hær er *bæ-num*³ sett fyrir *bæn-um*⁴. Enn um viðrlagning áblásningar verðr barbarismus, sem Starkaðr gamli kvað:

Þann hefi ek manna
menzkra fundit
hringheyjandi⁵!
hrammaztan at affi.

Hær er *hrammaztan* sett fyrri *rammaztan* [at kveðandi haldist í Bálkarlagi⁶. Um aftekning áblásningar verðr barbarismus, sem hær:

Lofðúngr⁷ gekk at Lakkar,
[laut herr í gras⁸. snerru.

¹) a [*add. ex 748, 757; om. W.* — ²) *sic W.* — ³) *bænum, W; bænum, 748; bænnum, 757.* — ⁴) *bænum, W; bænnum, 748; bænnum, 757.* *De barbarismis, qui per tonum fiunt, hæc tantum Donatus, l. c.:* "Toni quoque similiter per has quatuor species commutantur: nam et ipsi adjiciuntur, immutantur, transmutantur, quorum exempla ultro se offerent, si quis inquiret". — ⁵) *hringhreytanda,*

distinguenda et resolvenda sunt: *legg ek á Jóreiði þokka góðan* (affectum animi ad Joreidam applico); hic sensus mutatur. *Hefir fljóð, ef vill* (habetur femina, si quis velit) idem est ac si dixeris *konu má ná* (femina potest obtineri); hic pronuntiatio mutatur. *Konu Mána* (uxorem Manii): hic sensus et accentus mutantur. *Má ná* (potest obtineri): hic uterque accentus circumflexus est; *Máná* (Manii): hic accentus acutus utrique syllabæ supraponitur; sicque hoc loco et accentus mutantur et demuntur, nam ex accentu circumflexo factus est acutus, atque ita gravis accentus eliditur. Amplificando accentu fit barbarismus, ut Skraut-Oddus (Oddus Elegans) cecinit:

Si Diva ardentis flammæ
 marinæ, quam amamus
 (sæpe verborum vices ex proprio
 ingenio facio) in villa adesset.

Hoc loco *bæ-num* ponitur pro *bæn-um*. Addenda adspiratione barbarismus fit, ut Starkadus Priscus (grandævus) cecinit:

Eum ego hominum, humana
 natura præditorum,
 annuli adquisitor, inveni
 virium magnitudine excellentissimum.

Hoc loco *hrammaztan* ponitur pro *rammaztan*, ut consonantia servetur in variatione Balkica. Demenda adspiratione fit barbarismus, ut hoc loco:

Res progressus est ad Lakkæ
 (milites humi cecidere) tumultum.

757, 748. — ⁶⁾ a [om. 748. — ⁷⁾ sic 748, 757; lofðvng, W. —
⁸⁾ sic 748; laut herr í gram, 757; land (lð) herr í grafnerro, W.

Lakkar er sett fyrir *Blakkar*, at kveðandi haldist¹. Enn verðr barbarismus á fleiri vega, ok eru þær figúrur svá kallaðar: *Mytacismus*², *Lapdacismus*, *Jotacismus*. Þessar figúrur verða um úfagra saman- setnúng stafanna, ok eigna sumir þessa löstu soloe- cismo³. Þessar figúrur tóku nafn af eiginligu nafni *cismus*⁴, þat er brugðnúng eða spell. *Mytacismus*⁵ er þat, ef samtengíng sagna verðr af optligri saman- lostnúng *m*⁶, sem hér: *Geima mærum heimi*, ok köllum ver þat gjört⁷ á stál, ef á meðal verðr hendínga. *Lapdacismus* er þat, ef tvau *ll*⁸ setjast fyri einu, eða einn raddarstafr standi milli tveggja *ll*⁹, sem hér¹⁰:

¹) "Totidem modis etiam aspiratione deprchenditur Barbarismus, quem quidam scripto, quidam pronuntiationi judicant adscribendum, propter h scilicet, quam alii literam, alii adspirationis notam putant", *Donat. l. c. 1768*. — ²) *sic dedimus (græce: μυτακισμός)*; *in W literæ τὰ h. l. non cernuntur, sed scriptio fuisse videtur Mœcacismus; Moytacismus, 748, 757, quæ scriptio conflata esse potest ex duabus formis: Motacismus (μωτακισμός) et Mytacismus, nam litera græca μ̄ ab Ionibus dicta fuit μ̄ō (Sorani Thesaurus, Lips. 1726, lit. M, et Passovii Lex. Græc. lit. μ̄ō)*. Forma apud Donatum est Metacismus, apud Isidorum Motacismus, ex quibus simili modo conflata esse potest forma Wormiani Mœccacismus (pro Moetacismus). "Fit barbarismus per Motacismos, Jotacismos et Labdacismos", *Isid. Orig. Libr. I. c. 31; cfr. infra p. 110 not. 3*. — ³) Þvíat þat verðr (þær verða, 757) í flæirvm søgnvm ænn í æinni, *add. 748, 757*. — ⁴) *Forte Auctor hanc vocem (quam puto esse terminationem formativam a græco -κισμός, a form. verbali -κίζω) derivavit a cædo, quum in sequentibus eam per DIRUPTIONEM sive DISSECTIONEM explicet*. — ⁵) Mœccacismus, *W*; Moytacismus, *748, 757*. — ⁶) *sic dedimus pro lectione W: æins stafs; m. æinss stafs, 748, ubi duæ lectiones conflatae, samanlostning. m., et samanl. eins stafs, (collisio τοῦ m, et collisio unius literæ), quarum priorem veriore esse nomen figuræ (μυτακισμός) demonstrat*. — ⁷) *dregit, 748, 757*. — ⁸) *sic 748, 757*; *v'prave W, quod Rask. jam emendavit*. — ⁹) *v etiam h. l. W*. —

Hic *Lakkar* ponitur pro *Hlakkar*, ut consonantia servetur. Præterea Barbarismus pluribus modis fit, quæ figuræ sic appellantur: MYTACISMUS, LABDACISMUS, JOTACISMUS. Hæ figuræ fiunt minus eleganter literarum conjunctione, quæ vitia (quum in pluribus vocabulis, quam uno, fiant) a quibusdam Solæcismo adscribuntur. Quæ figuræ nomen sortitæ sunt a proprio (peculiari?) nomine CISMUS i. e. mutatio sive violatio. MYTACISMUS est, si conjunctio vocabulorum fit per crebram collisionem literæ *m*, ut hic: *Geima mærum heimi*; quæ collisio si syllabas harmonicas intercedat, dicimus *gjört (dregit) á stál* (embolisma). Labdacismus est, si duo *l* pro uno ponuntur, aut si una vocalis duo *l* intercedit, ut hoc loco:

¹⁰⁾ *Hi versus desumpti sunt ex Vita Björnii Hitdalensium athletæ, quæ sec. exscriptum chartaceum, quod mihi est, sic habet in c. 16:* "Þess er nú getit, at hlutr sá fannz í hafnarmarki Þórðar, er þó eigi vinveitligri þótti: þat voro karlar tveir, oc hafði annarr hatt blán á höfði, þeir stóðu lútir, oc horfði annarr eptir öðrum. Þat þótti illr fundr, oc mæltu menn, at hvárkis lutr væri góþr, þeirra er þar stóþo, oc enn verri þess, er fyrir stóþ. Þá quæþ Biörn viso: Standa stýrilundar | staþar . . . . . | glier er geira sækir | gunnsterkr af (al. at) því verki | Stendr af stála lundi | styrr Þorödi (al. Þóroddi) fyrri . . . . . Þórði þótti ill sú tiltekia oc lneysa, at níþ var reist í landi hans", etc. (cfr. Nord. Oldskr. V, 33). Þorroði h. l. aut est mendum pro Þorroðr, aut est forma aperta pro clausa, quæ haud raro inter se permutantur. Þorroðr vero idem est quod Þórðr (quod inde contractum vel per syncopen formatum opinor), h. l. Thordus Kolbeinis f. Hitarnesensis, insignis poëta. Eadem forma Þorraðr pro Þórðr infra occurrit sub Diæresis; de qua forma lege adnotata a G. Magnæo, Vita Egilis, p. 596. not. s, ubi sine causa nomen Thorrödi inauditum esse dicitur; nam præter duo modo allata exempla occurrunt formæ Þorraðr, Þorroðr, Þorraðr (= Þórðr), Fms. 5, 122. not. 11, recte pro depravata lectione þorðendr.

Stendr af stála lundi
stýrr, þórrödi¹ fyrri.

* *Jotacismus* er þat, ef *i*² samhljóðandi stendr eptir *i*³ raddarstaf⁴, eða millum tveggja raddarstafa, sem hér⁵:

Háði⁶ jarl þar er áðan
eingi mann und ranni.

Ok sem kvað Ólafr Leggsson :

Freyju⁷ ángan⁸ leygjar⁹.

Enn telr Donatus þann löst með barbarismo, ef tveir raddarstafir jamlángir standast hið næsta í tveim samstöfum, sem hér:

Þorði Iðja orða.

Þann löst kallar hann *collisiones*, ef *m* stendr millum tveggja raddarstafa, sem Eyvindr kvað¹⁰:

Bárum Ullr um alla
ímunlauks á hauka.

Þat kallar hann ok hinn sama löst, ef önnur samstafa í niðrlagi orðs er jöfn eða lík upphafi því er eptir kemr, sem Einarr kvað:

Harðan þrýtr¹¹ á hvítum
harm Sólborgar armi¹².

Svá ok ef tveir¹³ samhljóðendr rennast ímóti í tveim samstöfum, sem hér:

1) Þorrède, 757; Þorraði hinn, 748. — 2) sic 748; æinn, *prave*, *W*. — 3) sic 748; *om. W*, 757. — 4) eða eptir annan raddarstaf, *add. W*, 748, *sed cum 757 omittendum esse videtur*. — 5) *hi versus desumpti sunt ex Hkr. OTr. cap. 28 str. 2; cfr. Hkr. Tom. VI. ad h. l., item Fornm. S. I, 132, 2 et Fornm. S. 12 ad h. l.; cfr. Ser. Hist. Isl. I, 155.* — 6) sic 748, 757; hafði, *metro minus aptum, W*, *subintellige* *ljör-lautar hyrjar þing, pugnam, ex v. 3. et 4.* — 7) *in W Fræyiv;*

Proficiscitur ab luco chalybum
pugna. Thorrodo ante constituto.

Jotacismus est, si consonans *i* (i. e. *j*) post vocalem aut inter duas vocales ponitur, ut hic:

Commisit dynasta eo loco (pugnam),
ubi antea nullus homo sub æde.

Et quemadmodum Olavus Leggi filius cecinit:

Deliciæ Freyæ, ignis.

Præterea Donatus id vitium barbarismo adnumerat, si duæ vocales pari longitudine (quantitate) invicem juxta ponuntur in duabus syllabis, ut hic:

Ausus est Idii verborum.

COLLISIONES id vitium appellat (Donatus), si *m* duabus vocalibus interponitur, ut Eyvindus cecinit:

Portavimus, Ulle, per totam,
ligni præliaris in accipitrum.

Eidem vitio adnumerat, si altera syllaba in fine vocabuli par sit aut similis initio vocis sequentis, ut Einar cecinit:

Durus cessat in candido
dolor Solborgæ brachio.

Item, si duæ consonantes in duabus syllabis inter se concurrunt, ut hoc loco:

Freyia, 757. — ⁸⁾ sic 748, 757; angann, id. W. — ⁹⁾ sic 748, 757; læyiar, id., W. Ceterum nullus sensus ex hoc versu elici potest, quum historia desideretur, reliquique versus desint; neque liquet, utrum ángan Freyiu explicandum sit, maritus Freyæ, Odus, an construendum ánganleygr Freyiu, Freyæ delectabilis ignis (amor? monile *Brisingicum*?). — ¹⁰⁾ vide I, 398. — ¹¹⁾ sic 757, rectius, ut puto; þytr, W. — ¹²⁾ hic in syllabis ar "collisionis" exemplum datur. — ¹³⁾ snarpir, 748, 757.

Hèr liggja brot beggja
brúðr! strykvinna¹ súða.

Ok sem þetta :

Hèr fregna nú hygnir
hjörllaug bríms draugar².

Þessa löstu telur Donatus³ af því með⁴ barbarismo, að þeir verða í einni samstöfu, þóat stærri sagnir spillist af því⁵.

12. *Soloecismus* er löstr í samansettu máli, gjörr í móti reglu réttra málsgreina; ok verðr soloecismus í tveim pörtum eða fleirum, en barbarismus í einni sögn⁶, sem fyrr er ritað. Soloecismus fékk nafn af borg þeirri, er Soloe var köllut, en nú heitir Pompejopolis⁷. Þeirrar borgar lýðr fór til Athenas í Girkland, at nema þar mál, ok þá spilltu þeir

1) "collisiones" h. l. *incidunt in duas postremas et tres primas consonantes vocabulorum* brúðr strykvinna. — 2) *hic "collisiones" fiunt in vocibus* bríms draugar. — 3) *Donatus ita breviter*: "Fiunt etiam barbarismi per hiatus. Sunt etiam malæ compositiones, id est *κακωσυνθετα*, quæ vitia nonnulli barbarismos putant, in quibus sunt: metacismi, labdacismi, jotacismi, hiatus, collisiones, et omnia quæ plus æquo, minusve sonantia, ab eruditis auribus respuuntur. Nos cavenda hæc omnia vitia prælocuti, controversiam de nomine pertinuacibus relinquimus". — 4) *add. ex 748, 757, nam W omittit.* — 5) *Ex hoc tractatu fragm. 757 plura non habet, mox transiens ad dictionem poëticam, cum hac inscriptione*: Hèr byriaz kenningar skáldskapar. Skáldskapr er kallaðr skip dverga ok iöfna ok Óðins, etc. — 6) "Soloecismus est vitium in contextu partium orationis, contra regulam artis grammaticæ factum. Inter soloecismum et barbarismum hoc interest, quod soloecismus discrepantes aut inconsequentes in se dictiones habet, barbarismus autem in singulis verbis fit, scriptis vel pronuntiatis". *Donatus l. c. 1768.* — 7) Pentapolis, cor-

Hic jacent fragmina ambarum,
mulier, quassatarum navium.

Item, quemadmodum hoc :

Hic jam cordati gestores gladii
famam audiunt ensium volatûs.

Hæc vitia Donatus eam ob causam barbarismo adnumerat, quod in una syllaba fiant, etsi vocabula majora inde corrumpantur.

12. SOLOECISMUS est vitium sermonis constructi, regulis rectarum sententiarum repugnans. Soloecismus in duabus aut pluribus partibus orationis fit, barbarismus vero in una voce, ut antea scriptum est. Soloecismus nomen sortitus est ab urbe Soloe appellata, quæ nunc dicitur Pompejopolis. Hujus urbis incolæ, quum Athenas in Græciam ad linguam Græcam discendam

rupte W, 748. — Hæc, quæ de origine nominis Soloecismi narrantur, apud Donatum non inveniuntur, sed apud Diomedem similia leguntur: "Soloecismus dicitur Græce λόγου αἰκισμός, Id est, integri sermonis corruptio: vel a civitate Ciliciæ, quæ Soloe olim dicebatur, nunc Pompejopolis vocatur, cujus incolæ, quia sermone corrupto loquebantur, similiter vitiose loquentes apud Athenienses σολοικίζειν dicebantur, unde vitium soloecismum dictum est; latine a quibusdam sribiligo appellatur: vel a Solone, legum auctore, qui indifferenter locutus est", Diomedis de Oratione et partibus orationis et vario genere metrorum libri III., libr. II., apud Putsch. col. 448. — Isid. Orig. Lib. I. c. 32: "Dictus autem Soloecismus a civibus Cilicibus, qui ex urbe Soloe (i. e. Σόλοι), quæ nunc Pompejopolis appellatur, profecti, cum apud Italos commorantes suam et illorum linguam vitiose inconvenienterque confunderent, Soloecismo nomen dederunt". Sed F. Sorani Thesaurus sub SOLOE: "hanc civitatem Solon ædificasse et a suo nomine Solos appellasse dicitur. Athenienses, quos colonos ibi statuerat, ab Atticâ lingua desciverunt".

hvárritveggjo tungunni með vándum orðadrætti, ok kölluðu Girkir þenna málslöst Soloecismum af borginni *Soloe* ok *cismos*, þat er slita eða sundrskorning at vāru máli, þvíat sá löstr sleit málsins parta, þá er spilltu tveim tungum. Þat er ok merkjanda, at ófróðir menn ætla jafnan barbarismum vera þat er soloecismus er að rættu, sem þá, ef nokkur maðr segir frá konu eða karlmanni, ok kallar þar hann er hon skal vera, eða heilsar þar einum er fleiri eru, eða fleirum þar er einn er, ok annat þvílíkt; þvíat hverr sem kallar hann þar er hon skal vera, þá gjörir hann löst í báðum þessum nöfnum. Slíkt hið sama hverr sem heilsar þar mörgum, er einn er, gjörir soloecismum á millum margfallegrar tölu ok einsligrar¹. Soloecismus verðr annathvært í máls pörtum eðr í tilfellum partanna², ok gjörist þat á fjórar leiðir: viðr-lagning ok aftekníng, skiptíng ok umsnúning. Svá sem metaplasumus kallast í skáldskap sá löstr, er barbarismus heitir í alþýðlegu máli, ok þíkkir hann stundum fegra skáldskap; svá hið sama er soloecismus í skáldskap settr fyrir skrúðs sakir, ok er hann þá kallaðr Scema³.

¹) *hæc apud Donatum ita exponuntur*: "Quonquam multi errant, qui putant etiam in una parte orationis fieri Soloecismum, si aut demonstrantes virum, *hanc* dicamus, aut feminam, *hunc*; aut interrogati, *quo pergamus*, respondeamus, *Romæ*; aut unum resalutantes, *salute* dicamus, cum utique præcedens demonstratio, vel interrogatio, vel salutatio, vim connexæ orationis obtineat. Multi etiam dubitaverunt, *scala, quadriga, scopa*, soloecismus an barbarismus esset, quum scilicet id genus dictionis barbarismus esse, vel ex ipsius vitii definitione facile possit agnosci". — ²) "Soloecismus fit duobus modis, aut per partes orationis, aut per accidentia partibus orationis", *Donatus l. c., Isid. Orig. libr. I. c. 32.* —

se contulissent, utramque linguam mala verborum prolatione corruerunt, quod vitium sermonis Græci Soloecismum vocarunt, ab urbe SOLOE et CISMOS^a, i. e. nostra linguâ DIRUPTIO sive DISSECTIO; hoc enim vitium, duabus linguis corruptis, partes orationis dirupit. Est etiam notandum, homines indoctos, quod re vera sit Soloecismus, hoc fere Barbarismum putare; veluti si quis, de femina aut viro loquens, ibi ILLE dicit, ubi ILLA dicendum esset: aut si quis unum salutat, ubi plures sunt, et id genus alia; nam quicumque ILLE dicit, quo loco ILLA dicendum est, is vitium facit (i. e. errat) in utroque hoc nomine: item quicumque plures (multos) salutat, ubi unus est, is Soloecismum facit numeri pluralis et singularis. Soloecismus aut fit in partibus orationis aut in accidentibus partium, quod quatuor modis fit: adjectione, abscissione, permutatione et transpositione. Quemadmodum METAPLASMUS appellatur in poësi vitium illud, quod in sermone vulgari dicitur Barbarismus, interdumque poësin ornatorem reddere existimatur: sic et SOLOECISMUS in poësi ornandi causa adhibetur, tumque SCHEMA appellatur.

---

^a) *Donat. ap. Putsch. 1770*: "Soloecismus est in prosa oratione, in poëmate schema nominatur". *Isid. Orig. l. c.*: "Soloecismus autem apud poëtas schema dicitur, quoties in versu necessitate metri factus invenitur". *Diomed. libr. I. ap. Putsch. col. 449*: "Ceterum apud poëtas barbarismus metaplasma dicitur, soloecismus schema nominatur; latinè barbarismus dissonans vocatur, metaplasma transformatio dicitur, soloecismus imparilitas appellatur, schema figura".

a) Rectius F. Sorani Thesaurus sub SOLOECISMUS: "cum temporis progressu Attici in SOLIS patriam linguam depravassent, σολοικίζειν dicti sunt, atque inde σολοικισμός".

Í málspörtum er soloecismus, þá er annarr partr er settur fyrir öðrum, sem hér er kveðit:

Hringlestir gekk hraustan
hverjum kunnr at gunni.

Hér er þetta nafn: *hraustan* sett fyrir þessu viðr-
orði: *hraustliga*. Stundum verður soloecismus, þá
er sami partr er úviðrkæmiliga settur, sem Þorleifr¹
jarlsskáld kvað:

Höfðu² vèr [í þèr³ Hákon!
er að hjórrógi drógum⁴,
þú rauðt Sköglar skýja
skóð, forustu góða.

Hér er í fyrirsetning fyrir *af* sett⁵. Atfelli parta eru
tólf: hvíligleikr, samjafnan, kyn, tala, mynd, fall,
persóna, merkíng, tíð, samokan, máttur, skipan. Í
öllum þessum tilfellum verður soloecismus, en þó man
ek fá af þeim rita⁶. Soloecismus verður í hvíligleik
nafna, sem Snorri⁷ kvað:

¹) *add. ex 748; om. W.* — ²) *sic 748; höfðum, id., W.* —
³) *a [sic 748 et W infra; þá er, h. l., W.* — ⁴) *drógvmz, 748.* —
⁵) *cum antecedentibus hæc apud Donatum conferri merentur:*
"Per partes orationis fiunt Soloecismi, cum alia pro alia ponitur,
ut: *torvumque repente clamat*, pro *torve*, nomen pro adverbio,
positum est. Fit etiam in eadem parte orationis hoc vitium, tum
ipsa pro se non in loco, neque ut convenit ponitur, ut: *cui tantum
de te licuit, mihi fama suprema*, pro *in te*; et: *apud amicum
eo*, pro: *ad amicum*, et: *intro sum*, pro *intus sum*, et: *foris
exeo*, pro *foras*". — ⁶) "Per accidentia partibus orationis tot
modis fiunt Soloecismi quot sunt accidentia partibus orationis, sed
ex his propter compendium exempli causa perpauca monstrabimus",
Donat. l. c. 1769. — "Per accidentia fit (soloecismus), id est,
per ea, quæ accidunt partibus orationis, utputa per qualitates,
genera, numeros, figuram, casus. Per ista igitur omnia fiunt
Soloecismi, sicut Donatus exposuit", *Isid. Orig. libr. I. c. 32.* —

In partibus orationis fit Solœcismus, quum alia pars orationis pro alia ponitur, ut in his versibus :

Fractor annuli fortiter processit
omnibus notus in prælium.

Hoc loco nomen *hraustan* ponitur pro adverbio *hraustliga*. Interdum Solœcismus fit, quum eadem orationis pars inconvenienter adhibetur, quemadmodum Thorleivus Dynastæ poëta^a cecinit :

Habuimus in te, Hakon,
quum ad tumultum gladii processimus,
tu rubefecisti Skögulæ nubium
noxas, egregium præsidium.

Hoc loco præpositio *i* (in) ponitur pro *af* (ab, ex). Accidentia partium sunt duodecim: QUALITAS, COMPARATIO, GENUS, NUMERUS, FORMA, CASUS, PERSONA, SIGNIFICATIO, TEMPUS, CONJUGATIO, POTESTAS, CONSTRUCTIO, in quibus omnibus accidentibus quum Solœcismus fiat, pauca tamen ex his describam. In qualitate nominum Solœcismus fit, ut Snorrius cecinit:

"Et cum accidentia partium orationis immutant, qualitatem, genera, numerum, figuram, personas, ordines, tempora, significationes", *Charis. libr. IV., apud Putsch. 240.* — "Solœcismus fit modis generalibus decem et quatuor, aut, ut quidam, quindecim: immutatione generum, tam nominis quam pronominis, casuum, numerorum, personarum, temporum, per qualitatem verborum, per modos verborum, per adverbia, per præpositiones, per gradus collationis, per geminationem abnuendi, per accentus, per ordinis immutationes", *Diomed. libr. II., ap. Putsch. 447.* — ¹⁾ forte hi versus facti sunt anno 1209-10, qua hieme episcopus Gudmundus Arii filius, post prælium Holis factum, Reykholti apud Snorronem Sturlæum commoratus est (*Hist. Sturl. libr. 4. p. 10-13*).

^a) Intelligitur Thorleivus Asgeiris Rūdfeldi filius, de quo narrationem vide *Fms. 3, 89, it. Isl. S. Havn. 1813. p. 208 et Hist. Svarfdalensium.*

Byskup, heyr á bæran
bragþátt, göfugs máttar!

Hèr er sameiginligt nafn, byskup, sett fyrir eiginligu nafni Guðmundar¹. Í samjamnan verðr Solocismus, sem hær:

Rann hræddari hranna
hyrbrjótr frá styr ljótum.

Hèr er samjafnanligt nafn, hræddari, skipat fyrir hræddr, settlegu nafni². Um kynjaskipti verðr Solocismus, sem í Halliðamálum³:

Ristu [nú, Fála⁴,
farðu í búð hinnig;
[þó er málgengi⁵ mikit.

Hèr er hvárginligt kyn sett fyrir karlmanðligu kyni⁶. Í talnaskipti verðr Solocismus, sem Arnórr⁷ kvað:

Yppa ráðumst yðru kappi
Jóta gramr í kvæði fljótu.

Hèr er margfallig tala sett fyrir einfaldligri. Í falla-skipti verðr Solocismus, sem hær:

Því hefig heitið mey mætri
[mest nema hamlan bresti⁸.

Hèr er rægilig fall sett fyrir gæfilegu falli, ok köllum

¹) "Per qualitates nominum fiunt soloecismi, sicut: *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto, Dardanus, pro Dardanius, proprium pro appellativo posuit; per genera, sicut: validi silices et amaræ cortices, et collus collaria caret; per numeros, sicut: pars in frusta secant, verubusque tremantia figunt, pro secat*". *Donat. l. c.* — ²) "Per comparationes, sicut: *respondit Juno Saturnia sancta dearum, pro sanctissima*". *Donat. l. c.* — ³) *forte respiciantur lites inter Haslidium Maris, et Thorgilsem Oddi in comitiis generalibus anno 1120, vide Hist. Sturl.* —

Episcopo, virtute eximia prædite,
aures præbe carmini, digno proferri.

Hoc loco nomen commune, episcopus, ponitur pro nomine proprio Gudmundi. In comparatione Soloecismus fit, ut in his:

Timidior cucurrit marini
ignis fractor a fœdo prælio.

Hic nomen comparativi gradus, *hræddari* (timidior), ponitur pro nomine gradus POSITIVI, *hræddr* (timidus). In enallage GENERIS fit Soloecismus, ut in melesi Haflidii:

Surge nunc, Fala,
i in tabernam illuc;
sanequam graves lites cooriuntur.

Hoc loco neutrum genus ponitur pro masculino. In enallage NUMERORUM fit Soloecismus, ut Arnor cecinit:

Extollere adgredior vestram contentionem
Cimbrorum princeps, in celeri carmine.

Hic numerus PLURALIS ponitur pro SINGULARI. In enallage CASUUM fit Soloecismus, ut hoc loco:

Id pollicitus sum præstanti virgini,
nisi maximum impedimentum interveniat.

Hoc loco casus ACCUSATIVUS ponitur pro casu DATIVO^a;

⁴) *a* [sic 748; tvifala, W. — ⁵) *a* [sic 748; þv ert mal-fengi, W. — ⁶) *þuto auctorem id sibi voluisse, h. l. málsengi, neutr., þoni pro málsáng, mascul., turbæ litium.* — ⁷) *ex encomio in Magnum Bonum, R. N., vide Fornm. S. 6, 196, 1.* — ⁸) *a* [om. 748. — *Hos eisdem versus respicit auctor infra in "apocope".*

^a) i. e. forma apocopata *mei*, quæ cum accusativo congruit, ponitur pro *mei*.

vér þenna löst *orðkólf*¹. Í tíðaskipti² verður Soloecismus, sem Þjóðólfr kvað³:

[Leiða lángr⁴ dauða
limar illa mik stillis;
bárut menn hinn mæra
Magnús í gröf fúsir.

Í persónaskipti verður Soloecismus, sem kvað Halldórr skvaldri⁵:

Orkit Ála serkjar
[elfestir þrek⁶ mestum;
ætt berr grams of grimma
gagnprúðr Sigurðr magni.

Hér er annarr fjórðungur mæltr til annarrar persónu, ok köllum vér þat *viðmælt*, en annarr fjórðungur segir frá hinni þriðju persónu, ok köllum vér þat *hliðmælt*⁷. Að slíkum hætti verður Soloecismus í öðrum föllum⁸ partanna⁹.

13. Með barbarismo ok soloecismo eru taldir tíu lestir, þeir er svá eru kallaðir: ACIROLOGIA, CACENFATON¹⁰, PLEONASMOS, PERISOLOGIA¹¹, MACROLOGIA, TAVTOLOGIA¹², ECLIPSIS, TAPINOSIS, CACOSINTETON¹³,

¹) "Per casus, sicut: urbem, quam statuo, vestra est, subducite naves, pro: urbs, quam statuo", Donat. l. c. — ²) "Per tempora, ut: immeritam visum superis, ceciditque superbum — Ilium, et omnis humo fumat Neptunia Troja, pro: cecidit et fumavit", Donat. l. c. — ³) *Hæc semistrophæ, quæ alibi non occurrit, pertinere videtur ad epicedium Magni Boni, N. R.* — ⁴) a [sic 748; leidar langir, W; leidir lángr, conjec. Rask. — ⁵) *Puto ex encomio Haldoris Skvaldrii in peregrinationem Sigurdi Hierosolymipetæ (Fornm. S. 8, 207), ex qua aliquot strophæ et semistrophæ occurrunt in Fms. 7.* — ⁶) a [sic 748; elfestis þik, W. — ⁷) "Per personas, sicut: Danai, qui parent

quod vitium appellamus *orðkólf* (apocopen). In enallage TEMPORUM fit Soloecismus, ut Thiodolvus cecinit:

Gravis dolor ex morte regis

conceptus me acriter urit.

Haud cupidi homines celebrem

illum Magnum ad sepulchrum tulerunt.

In enallage PERSONARUM fit Soloecismus, ut cecinit Haldor Skvaldrius:

Tu, qui stabilem reddis procellam

tunicæ piraticæ, viribus plurimum

polles. Sigurdus, victoria decorus, feroces

piratarum familias vi debellat.

Hic alter strophæ quadrans dirigitur ad secundam personam, quod dicimus *viðmælt* (orationem directam), alter quadrans loquitur tertiam personam, quod dicimus *hliðmælt* (indirectam). Eadem ratione Soloecismus fit in ceteris partium accidentibus.

13. Barbarismo et Soloecismo adnumerantur decem vitia, quæ sic appellantur: ACYROLOGIA, CACEMPHATON, PLEONASMUS, PERISSOLOGIA, MACROLOGIA, TAUTOLOGIA, ELLIPSIS, TAPINOSIS, CACOSYNTHETON, AMPHIBOLOGIA.

Atridis, quam primum arma sumite, pro: *qui paretis*", *Donat. l. c.* — ⁸⁾ *tilfællvm, 748.* — ⁹⁾ *Donatus addit exempla Soloecismi: per modos verborum — per significationes — per adverbia — per præpositiones — per conjunctiones, quæ si exemplis jam ab auctore nostro allatis addamus, duodecim, quæ enumeravit, accidentia habemus. Donatus addit (Putsch. 1770): "Fiunt præterea soloecismi pluribus modis, quos reprehendendo potius, quam imitando, possumus adnotare".* — ¹⁰⁾ *sic 748, et jam emendavit Raskius pro: Catenfatton, W.* — ¹¹⁾ *Perysologia, 748.* — ¹²⁾ *Tantologia, perperam, W, 748.* — ¹³⁾ *sic dedimus; Cathosinteton, W.*

AMPHIBOLOGIA¹. ACIROLOGIA er úeiginlig setning orðs, sem hér er kveðit :

Vætti ek harms, nema hitta
höfuðgulls náim Fullu.

Hér kallast² skáldit *vætta*³ harmsins, þess er hann kvíddi, ok er þetta orð: *ek vætti*, gagnstaðlega sett, þvíat þat er náttúra mannsins, at vætta fagnaðar, en kvíða við harmi⁴. Þessi löstr heyrir barbarismo, þvíat hann⁵ verðr í einni sögn; en því heyrir hann soloecismo, at hann verðr í málsgrein milli þessa orða tveggja: *væntir* ok *kvíðir*.

CACENPHATON er köllut ófögr framflutning stafanna eða samstafna í einu orði eða fleirum⁶, sem áðr er ritað; þá er sú samstafa er fyrst sett [í enu síðarra⁷ orði, er síðarst var áðr, eða [hinna sami raddarstafr⁸, ok svá þeir er eptir koma í báðum samstöfum, sem Sighvatr kvað⁹:

Fór or Vik á vâri.

1) *Donatus l. c.*: "DE CAETERIS VITIIS: Cum barbarismo et soloecismo vitia x nominantur, hoc modo: ἀκυρολογία, κακέφατον, πλεονασμός, μακρολογία, περισσολογία, ταυτολογία, ἔκλειψις, ταπεινωσις, κακασύνθετον, ἀμφιβολογία", *cfr.* Charis. *libr. IV.*, *apud Putsch. 242*; Diomedes (*apud Putsch. 411*) *praeter vitia jam enumerata addit: ἀνιγμα, αἰσχρολογία et κακῶζηλια.* — 2) *sic 748*; *kallar, W.* — 3) *sic (vætta) 748*; *veitt, W.* — 4) "ἀκυρολογία est impropria dictio, ut: *hunc ego si potui tantum sperare dolorem; sperare enim dixit pro timere*", *Donat. l. c.* — "Acyrologia, non propria dictio, ut: *liceat sperare timenti*", *Isid. Orig. libr. I. c. 33.* — 5) *sic 748*; *þat, W.* — 6) *Isid. l. c.* "Cacemphaton, dictio obscœna vel incomposite sonans". — *Donatus l. c.* "κακέφατον est obscœna enuntiatio, vel in composita dictione vel in uno verbo, ut: *corpora fundat humo, et numerum cum navibus æquet; et: arrige aures Pamphile*". — 7) *a* [, í einv, 748. —

ACYROLOGIA (*ἀκυρολογία*) est impropria verbi positio, ut in his versibus :

Spero dolorem, nisi contingat nobis

Divam aurei capitis ornamenti convenire.

Hoc loco dicit poëta sperari a se dolorem, quem (re vera) timuit; poniturque hoc verbum *ek vætti* (spero) contrariè : fert enim natura hominis, ut gaudia speret, dolorem metuat. Hoc vitium ad Barbarismum pertinet, eo quod in uno vocabulo fit; ideo vero ad Soloecismum, quod in sententia fit ratione habita horum duorum verborum, SPERAT et TIMET.

CACEMPHATON (*κακέφατον*) dicitur injucunda pronuntiatio literarum aut syllabarum in uno vocabulo aut pluribus, ut supra scriptum est^a, quando syllaba, quæ ultima fuit in versu priori, prima collocatur in versu posteriori, aut eadem vocalis itemque literæ proxime sequentes in utraque syllaba, ut Sighvatus cecinit :

E Vika profectus est tempore verno.

^a) a [, hliðstafr, 748. — ⁹) Hoc initium est versuum *Nesiacorum*, quos poëta Sighvatus Thordi filius fecit de prælio ante *Nesias*, quo rex *Olavus Sanctus* dynastam *Sveinem Hakonis* filium debellavit, anno 1014, teste *Fagrskinna*, quæ sic habet: Sighvatr hefr svâ Nesiavisur :

Fór or Vik á vare
vâlavst konungr austan
þeir kniðo blo baðer
borð en iarl com norðan.

i. e. konúngr fór vâlavst á vare austan or Vik, en iarl com norðan, þeir kniðo báðir blo borð, *haud dubie rex verno tempore ab oriente e Vika profectus est, dynasta vero ab septentrione; horum uterque cæruleas (navium) tabulas arguebat.*

^a) vide supra p. 107.

Þat heyrir mjök þessum lesti, ef sá er niðrlagsstafr í einni sögn, er fyrstr er skipaðr í því orði er eptir kemr, sem Snorri kvað¹:

Skjaldbraks Skylja² mildum
skipreiðu mér heiða.

Þenna löst köllum vèr *þreskollid*. Þat er Cacemphaton, ef maðr eignar úviðrkvæmiliga öðrum lut þat sem annarr á, sem hèr:

Skíð gekk framm at flæði
flóðs í hreggi óðu.

Hèr er kallat at skip gengi, en þat er eiginligt mönnum eða kvikendum. Sá löstr heyrir Cacemphaton, er vèr köllum *nykrat* eða *finngálknat*³, ok verðr þat mest í nýgjörfingum, sem hèr:

Hríngtælir gaf Hálu
hlýrsólar mér dýra;
oss kom Hrund til handa
hræpolls, drifin gollí;
sút þá er Herjans hattar . . . .

Hèr er exin kölluð í öðrum helmíngi *tröllkona skjaldar* eða *valkyrja*, en í⁴ öðrum helmíngi *sút hjálmsins*, ok er svá skipt líkneskjum á hinum sama lut, sem nykr⁵ skiptist á margar leiðir.

¹) Vide Háttalyk. str. 28, Tom. I, 638. — ²) *Cacemphaton h. l. fit in litera s in his vocibus.* — ³) *sic fere 748 (finngalknat); finngalkat, W; hic locus cacemphati allatus et translatus est in Glossario Njalæ, sub voce finngalkn.* — ⁴) *add. ex 748.* — ⁵) *nykrin, 748.*

Ad hoc vitium fere pertinet, si litera finalis vocabuli alicujus prima ponitur in voce proxime sequenti, ut Snorrius cecinit :

Principi, fragoris scutarii liberali,
præfecturam maritimam mihi, eximium.

Hoc vitium appellamus *þreskõlld* (offendiculum). Est et Cacemphaton, si quis alii inconvenienter adtribuit, quod alii convenit, ut hic :

Xylosolea pelagi, furente vento
acta, per mare prorsum ibat.

Hic navis ire dicitur, quod hominibus aut animantibus proprium est. Pertinet ad Cacemphaton vitium, quod nos vocamus *nykrat* (hippopotami instar variabile) aut *finngalknat* (sphingis instar variabile), id quod maxime accidit in tropis figuratis, ut hoc loco :

Annuli consumtor mihi dedit
GIGANTIDEM CLYPEI pretiosam.

Nobis pervenit in manus
auro perfusa BELLONA CRUORIS.

QUUM DOLOR ODINII PILEI . . . .

In hujus strophæ altero hemistichio securis appellatur GIGANTIS aut BELLONA CLYPEI, in altero autem DOLOR GALEÆ; atque sic mutantur ejusdem rei species, quemadmodum hippopotamus multis modis transformatur^a.

---

^a) De *nykr* vide Lex. Myth. p. 438, 748-9; *Isl. S.*, Havn. 1843, p. 93, not. 16. Apud Norvegos *Nyk*, ut Proteus repræsentatur (*Rahbeks danske Læsebog*, Havn. 1818, p. 173). De *Finngalkn* vide *Fornaldar S.* 2, 213. 241: 3, 473.

PLEONASMUS er hægómlig viðlagning orðanna, um þat fram, sem fullu máli heyrir¹, sem Kolbeinn kvað²:

Mundi mér fyrir stundu
mikit orðalag þikkja
um eldgreppi³ unnar
eyrum slíkt at heyra.

Þetta nafn *eyrum* þarf eigi til [fulls máls⁴; þvíat ekki vit manns heyrir nema eyru.

PERISOLOGIA er hægómlig viðrlagning orðanna, þeirra er ekki merkíngar afl hafa með því máli sem upp er tekit⁵:

Þat hefi ek sagt
er sjálfr vissag;
duldr fer ek hins,
er drengr þegir⁶.

Hér þarf eigi hið síðarra mál, þvíat þat má skilja, ef maðr segir þat sem hann veit, at hann þegir yfir því er hann veit eigi.

MACROLOGIA er köllut⁷ langt sen, þat sem tekr únytsamlega luti til þess máls, sem skáldit talar⁸; er þessi figúra víða sett í öndverðum kvæðum, sem Arnórr kvað í Magnússdrápu⁹:

¹) "πλεονασμός est adjectio verbi supervacui ad plenam significationem, ut: *ad quem sic roseo Thaumantius ore locuta est*", *Donat. l. c.* — "Pleonasmus adjectio unius verbi supervacua", *Isid. Orig. libr. I. c. 33.* — ²) *forte pertineat ad eos versus, quos de episcopo Gudmundo Bono fecit Kolbein Tumii filius, quorum tres habet vita Gudmundi, secundum cod. membr. bibl. Holm. Island. Fol. Nr. 5.* — ³) *elgrenni, 748, forte verissima lectio (elg-rennir unnar, incitator navis, vir).* — ⁴) *fullrar merkíngar, 748.* — ⁵) "περισσολογία est supervacua verborum

PLEONASMUS (*πλεονασμός*) est inanis verborum adjectio, ad plenam sententiam superflua, ut Kolbein cecinit:

Mirum mihi paullo ante
visum esset, si sermones
tales auribus audivissem
de consumptore ignis æquorei.

Hoc nomine, *eyrum* (auribus), non opus est ad plenam sententiam; nullus enim sensus hominis audit, præter aures.

PERISSOLOGIA (*περισσολογία*) est inanis adjectio verborum, quæ ad inchoatam sententiam nullam adferunt vim significationis, (ut in his versibus):

Id dixi,
quod ipse novi;
ignarus sum ejus,
de quo vir tacet.

Hic posterior sententia est; intelligi enim potest, cum, qui aperuerit quæ noverit, tacere ea, quæ nesciat.

MACROLOGIA (*μακρολογία*) dicitur longa sententia, res non necessarias adferens ad eam sententiam, quam poëta loquitur. Quæ figura in principio multorum carminum adhibetur, quemadmodum Arnor cecinit in Magniade:

adjectio, sine ulla vi rerum, ut: *Ibant qua poterant, qua non poterant non ibant*". Donatus l. c. — "Perissologia, adjectio plurimorum verborum supervacua", Isidori libr. I. c. 33. — ⁶⁾ *historia et auctor horum versuum ignoratur*. — ⁷⁾ *kallað, 748*. — ⁸⁾ "*μακρολογία* est longa sententia, res non necessarias comprehendens, ut: *Legati, non impetrata pace retro, unde venerunt, domum reversi sunt*". Donatus l. c. — "Macrologia, longiloquium, res non necessarias comprehendens", Isid. l. c. — ⁹⁾ *ex encomio in Magnum Bonum, N. R., scripto*.

Seinkun verðr¹, þá er hlæbarðs² hánka
hnikar³ ár hin ljóta bára.

Hér segir hann frá hrakförum sínum, en þat heyrir ekki konúngs lofi. Þessi figúra verðr ok, ef maðr talar þörfum fleira um hinn sama lut, sem Guðbrandr kvað í Svölum⁴:

Upp setr⁵ mökk hinn mikla
móðfjalls⁶; veröld alla⁷.

TAVTOLOGIA er þat, ef hin sama sögn er optarr tekin en til heyrir, eða [hin sama⁸ merkíng⁹, sem kvað Sneglu-Halli¹⁰:

Svá lét und sig
seggja-drottinn
lönd öll lagin,
liðs oddviti.

Hér eru tvennar konúngs kenningar til hins sama máls, þat köllum vèr ofkennt.

ECLIPSIS¹¹ er þrot¹² nauðsunlegrar¹³ sagnar, þeirrar er hafa þarf í fullu máli¹⁴, sem hér¹⁵:

Fór hvatráðr
hilmí at finna

¹) varð, 748. — ²) hlæbarð, 748. — ³) *sic ex conjectura*; hnika, W, 748; hvika, *conjec. Rask.* — ⁴) Svölv, 748. — ⁵) uppsætr, *id.*, 748. — ⁶) móðfjall, *mons animi, pectus.* — ⁷) *ex his duobus versibus nullus certus sensus elici potest, quum ceteri desint, neque de ratione aut argumento hujus carminis quidquam constet.* — ⁸) a [*add. ex 748; om. W.* — ⁹) "ταυτολογία est ejusdem dicti repetitio vitiosa, ut: egomet ipse". *Donat. l. c.* — "Tautologia est eloquium iteratum". *Isid. l. c.* — ¹⁰) *De eo vide Fms. 6, 360. sequ., item de carmine, ab eo in Haraldum Sigurdi filium, R. N., scripto, ex quo hæc forsitan*

Impedimentum intervenit, quum fœda illa unda
reprimat ministrum ursi funium.

Hic poëta loquitur infausta itinera sua, id quod non
pertinet ad laudes regias. Eadem figura intervenit,
si quis plura quam opus sint de eadem re loquatur,
quemadmodum cecinit Gudbrandus in Svalis:

Adscendit ingens illa caligo
montis animi. totum mundum.

TAUTOLOGIA (*ταὐτολογία*) est, si eadem dictio aut
significatio sæpius, quam convenit, iteratur, ut cecinit
Sneglu-Hallius:

Sic dominus virorum,
antesignanus militum,
omnia territoria
sibi subjecit.

Hic duæ regis denominationes in eadem sententia ad-
hibentur, quod vocamus *ofkent* (denominationem super-
fluam).

ELLIPSIS (*ἔλλειψις*) est defectus alicujus necessarii
vocabuli, quo ad plenam sententiam opus est, ut hic:

Ivit consilio celer
ad regem conveniendum,

---

desumta sint, ibid. 365, 369. — 11) sic 748; Eclipsis, W. —
12) skotr, 748. — 13) navznlegrar, W. — 14) "ἔκλειψις est
defectus quidam necessariæ dictionis, quem desiderat præcisa senten-
tia, ut: Hæc secum: me ne incepto desistere victam? Deest
enim: loquebatur". Donat. l. c. 1771. — "Eclipsis est defectus
dictionis, in quo necessaria verba desunt". Isid. l. c. — 15) hos
versus Sneglu-Hallio adscribendos puto, uti proxime ante-
cedentes, eodem quippe metri genere compositos.

áðr siklíngur
til sættar gekk.

Hér skortir konúngs nafn eða kenning til fulls máls¹.

TAPINOSIS er mínkan mikils lutar í máli, þat² er sen auðsýnir annat en af skal ráða³, sem Þjóðólfr kvað :

Snart við sæþráð kyrtat
sík ; lá blær á diki.

[Hann setr *sæ* eða *haf* fyrir þau litil vötn sem eru á landi⁴.

CACOSINTETON⁵ er lastafull samansetning sagnanna⁶, sem kvað Guðlaugr :

Hrökk at Haugabrekku
hótz meirr en til gátum
fyrir [hjörgæði hríðar⁷
Halldór í bug skjaldi.

Hér er ófagrlega saman skipað sögnunum í þriðja vísu-
orði.

¹) *h. l. addit 748*: Sæm her ær quedit:

Sá er af Íslandi
arði barði.

Her skortir sjóvar nafn til fyllrar merkíngar. *i. e. Quemadmodum hi versus habent:*

*Ille, qui ab Islandia
prorá aravit (∴ mare).*

Hoc loco maris appellatio deest ad plenam significationem. —

²) þá, *quum*, 748. — ³) "ταπεινωσις est humilitas magnæ rei, non id agente sententia quod demonstrat, ut: *Includunt cæco lateri, penitusque cavernas Ingentes, utrumque armato milite complent.* Id est, multæ legiones armatorum militum impleverunt cavernas. Et: *Dulichias recasse rates et gurgite in alto.*

antequam rex ad pacis
conditiones descendit.

Hic nomen regis aut denominatio deest ad plenam sententiam.

TAPINOSIS (ταπεινώσις) est magnæ rei extenuatio in sermone, ubi sententia alium, quam re vera subest, sensum præ se fert, ut Thjodolvus cecinit :

Aqua filum maris leniter
tetigit; aura lacui incubuit.

Ponit *mare* sive *altum* pro parvis lacubus, qui in terra sunt.

CACOSYNTHETON (καχοσύνθετον) est vitiosa compositio vocabulorum, ut Gudlögus cecinit :

Haldor Högabrekkæ, cavo se clypeo
protegens, magis aliquanto, quam eramus
suspicati, gradum retulit, pulsus
ab incitatore gladialis procellæ.

Hoc loco vocabula versus tertii minus eleganter componuntur.

Et: *Pelidæ stomachum cedere nesci*". Donat. l. c. — Servius, ad Virg. *Æn. I. 118*: "Tapinosis est magnæ rei humilis expositio". Isid. Orig. l. c.: "Tapinosis est humilitas, statum magnæ rei dictis infirmans". — ⁴⁾ a [: Hér er sik eða diki sætt fyrir sæ eða haf, þar sæm litil votn ærv á landi, hoc loco lacuna vel lacus, quæ exiguæ aquæ in terra sunt, ponuntur pro mari vel pelago, 748. — ⁵⁾ W h. l. cachosinteton. — ⁶⁾ "καχοσύνθετον est vitiosa compositio dictionum, ut: *Omne ævum ferro teritur, versaque juvencum. — Terga fatigamus hasta, nec tarda senectus*". Donat. l. c. — "cacosyntheton, vitiosa compositio", Isid. l. c. — ⁷⁾ a [ex conjectura restitutum; hæyrgæði hriðar, 748; hyrbodi hriða, W.

AMPHIBOLOGIA er efanleikr sagnarinnar, ok verðr þat á margar leiðir¹: stundum um rægilig föll, sem hær:

Hermenn gátum hinnig
hugstinnan gram vinna².

Hær er efanligt, hvært hermenn vinna konúng eða konúngr hermenn, ok skiptir því samanblaðning orðanna. Stundum verðr þessi figúra um sundrtekning orðanna³, sem hær:

Þat er orðslægjum⁴ eigi
aldrbót konúngs skaldi.

Hær skiptir þat málinu, hvært *eigi* er skipað til þess máls, er fyrir ferr, eða heyrir þat þeim orðum, er eptir koma. Stundum verðr sjá figúra svá, at eitt orð hefir fleiri merkíngar⁵, sem kvað Ólafr:

Kænn njóti vel vænnar
vinr minn konu sinnar,
víst er-að dapr um⁶ drósar
drengr, ok eigi lengi.

Hær er úvíst um þessa sögn *eigi*, hvært þat er viðr-orð úeiginligt⁷ eða orð eiginligt. At slíkum hætti er

---

1) "ἀμφιβολογία est ambiguitas dictionis, quæ fit aut per casum accusativum, ut si quis dicat: *Audio secutorem retiarium occidisse*; aut per commune verbum, ut si quis dicat: *criminatur Cato, vadatur Tullius*, nec addat quem, vel a quo. Per distinctionem, ut: *vidi statuam auream hastam tenentem*. Fit et per homonyma, ut si quis *aciem* dicat, et non addat *oculorum, exercitus, an ferri*. Fit præterea pluribus modis, quos percensere omnes, ne nimis longum sit, non oportet". *Donatus l. c.* — "*Amphibologia, ambigua dictio; quæ fit aut per casum accusativum, ut illud responsum Apollinis ad Pyrrhum: Ajo te, Æacida, Romanos vincere posse*". *Isid. l. c., cfr. Charis. instit. gramm. libr. IV. ap. Putsch. 243.* —

AMPHIBOLOGIA (*ἀμφιβολογία*) est ambiguitas dictionis, quæ multis modis fit: interdum per casus accusativos, ut hoc loco:

Viros bellicosos opinati sumus illic
acrem animi regem vincere.

Hic dubium est, virine bellicosi regem, an rex viros bellicosos vincant, cujus amphiboliæ causa est verborum constructio. Interdum hæc figura fit per distinctionem verborum, ut hic:

In dictis vafro minime
id regis poëtæ solatio est.

Hic sensus in eo vertitur, utrum *eigi* (minime) ad præcedentem sententiam referatur, an ad verba sequentia pertineat. Interdum hæc figura incidit, aliquo vocabulo plures significatus habente, ut in his versibus Olavi:

Prudens bene fruatur venusta
amicus meus uxore sua
(certe non sollicitus est de feminis
juvenis) et retineat diu.

Hic incertum est, utrum hoc vocabulum *eigi* sit adverbium improprium (negativum), an verbum proprium. Eodem modo sæpe in carminibus poëtarum, adhibitis

²) *Puto hos versus ab Olavo compositos esse ad exemplum illius: Ajo, te, Æacida etc., vide not. 1.* — ³) "Fit et amphibologia per incertam distinctionem", *Isid. l. c.* — ⁴) *sic 748, quod ob metrum hic susceptum est, sed vox orðslægjum pertinet ad versum aliquem deperditum; vssørgvm, W.* — ⁵) *Isid. Orig. I. 33: "Fit et per homonymiam, quando uno nomine multa significantur: ut acies, et non addas aut ferri, aut oculorum, aut militum".* — ⁶) *sic 748; af, W.* — ⁷) *nætilict, negativum, 748.*

víða sett í skáldskap þat orð, er ýmsar hefir merkíngar, ok fólgið svá málit, sem kvað Hallar-Steinn¹:

Hólmleggjar víðr hilmir
hring-sköglar mik þöglan.

Hér kallar hann dverg *lit*, ok svá fegrð konunnar.

ALLEOTHETA² er þat, ef skipt er tölum eða föllum eða kynjum, sem fyrr er ritað í Solæcismo. Þessar figúrur flestar fylgja meirr Solæcismo en Barbarismo, þvíat þær verða meirr í máli en í einni sögn.

14. METAPLASMUS er framskapan³ nokkurrar rættrar ræðu í aðra mynd, fyrir nauðsynja sakir eða fegrðar; hann hefir fjórtán kynkvísir⁴:

PROTHESIS er viðlagning stafs eða samstöfu í upphafi orðs⁵, sem Egill kvað:

Vröngu⁶. varar⁷ gúngnis.
varar⁸ lúngs. of⁹ stúnginn.

Hér er við lagt *v* í þessu nafni *vröngu*¹⁰, til þess at

¹) *vide Nordens gamle Digtekunst, p. 95, Njalæ vers. lat. p. 595 not., Scr. hist. Island., 3, 225.* — ²) *sic 748; alleothera, perperam W; hæc figura nec apud Donatum, neque Isidorum occurrit, neque apud grammaticos, qui in collectione Putschiana locum habent, invenitur.* — ³) *sic 748; fra skapari, W; forskapari, conjec. Rask.* — ⁴) "DE METAPLASMO. Metaplasmus est transformatio quædam recti solutique sermonis, in alteram speciem metri, ornatus, necessitatisve causa. Hujus species sunt XIV: πρόσθεσις, ἐπένησις, παραγωγή, ἀφαίρεσις, συγκοπή, ἀποκοπή, ἐκτάσις, συστολή, διαίρεσις, συναίρεσις, συναλοιφή, ἔκθλιψις, ἀντίθεσις, μετάθεσις". *Donatus l. c. — Isidori Orig. I. 34: "METAPLASMUS, Græca lingua, Latine dicitur transformatio; qui fit in uno verbo propter metri necessitatem et licentiam poetarum".* — ⁵) "πρόσθεσις est appositio quædam ad principium dictionis literæ aut syllabæ, ut *gnato* pro *nato*, et *tetulit* pro *tulit*". *Donat. l. c.* —

vocabulis variæ significationis, sensus sententiæ obscurus redditur, ut cecinit Hallarstein:

Me taciturnum reddit ossis
insularis rex annuli Skögulæ.

Hic nanum vocat *lit*^a, itemque venustatem feminae.

ALLÆOTHETA (*ἀλλοίοθητα*) sunt, si mutantur numeri aut casus aut genera, ut antea scriptum est in Solæcismo. Pleræque harum figurarum magis Solæcismum, quam Barbarismum, sequuntur, fiunt enim magis in sententiis, quam in singulis dictionibus.

14. METAPLASMUS (*μεταπλάσµός*) est transformatio alicujus rectæ orationis in aliam figuram, propter necessitatem aut ornatus causa. Cujus quatuordecim species sunt:

PROTHESIS (*πρόσθεσις*) est appositio literæ vel syllabæ in principio dictionis, ut Egil cecinit:

Pravo . labia hastæ .
pelagici equi . trajectus^b.

Hic appositum est *v* in hoc nomine *vröngu*, ut literæ

"Prothesis, appositio in principio verbi", *Isidori Orig. I. 34.* —

⁶) vrvngv, 748. — ⁷) varrar, 748. — ⁸) varrar, 748. — ⁹) vm, 748. — ¹⁰) vrvngv, 748.

^a) Scilicet *lit*r significat et nanum et colorem, adeoque et venustatem. — ^b) Hos versus adduxit et transtulit G. Magnæus in *Vita Egilis*, p. 580. not. ∞ , sic vertens: "distorta labia gladii | in equo portus (navæ) superfixum". Non dubium esse potest, quin *vröngu* sit aut dat. sing. neutr. adj. in determ., aut gen., dat. vel acc. sing. fem. gen., vel denique omnes casus plur. numeri adjectivi determinati *vrangr* (= *ränggr*, dan. *vrang*), pravus. Sed ex his verbis, ut jacent, nullus sensus, qui certus sit, elici potest, quum versus, quo singula verba sunt referenda, desiderentur.

rèttir sè stuðlar í dróttkvæðum hætti. Um viðrlagníng samstöfu verðr prothesis, sem hær :

Út rèð Íngólfr leita
ógnreifr¹ með Hjörleifi².

Hær er samstafa lögð við þetta nafn *Leifr*, ok lengt nafnið fyrir atburðar³ sakir hreysti hans.

AUFERESIS er gagnstaðlig Prothesi⁴, hon tekr af staf eða samstöfu í upphafi orðs, sem at *v* sè attekít í þessu nafni [*vrúngu*, þvíat þýðerskir menn ok danskir hafa *v* fyrir *r* í þessu nafni⁵ ok mörgum öðrum, ok þat hyggjum vèr fornt mál vera; en nú er þat kallat *vindandin forna* í skáldskap, því at þat er nú ekki haft í norænu máli.

SINCOPA tekr á braut staf eða samstöfu or miðju orði⁶, sem kvað Bragi gamli⁷ :

þars er loðdar líta
lúng vavaðar gúngnis.

Hær er ein samstafa gjör af tveim, ok tekinn or *e* raddarstafr, ok sett svá þars fyrir þar *es*⁸, þetta köllum vèr *bragarmál* í skáldskap.

EPENTHESIS er gagnstaðlig Sincope, þvíat hon leggr við staf eða samstöfu í miðju orði⁹, sem Kórmakr kvað :

¹) sic 748; óngreifr, W. — ²) sic 748; Óleifi, W. — ³) omitt. 748. — ⁴) "ἀφάρεσις est ablatio de principio dictionis literæ aut syllabæ, contraria Prothesi, ut: mitte, pro omitte, et temno, pro contemno". Donat. l. c. 1772. — ⁵) a [add. 748; et verosimile est, cum, qui Cod. W exaravit, ab uno vocabulo nafni ad alterum transilisse. — ⁶) "συγκοπή est ablatio de media dictione, contraria epenthesi, ut audacter, pro audaciter, commorat, pro commoverat". Donatus l. c. — ⁷) Syncope, abscisio de medio". Isid. Orig. l. c. 34. — ⁸) Hos versus ad

metricæ servæ sibi constant in metro collatato. Syllabâ præponenda fit Prothesis, ut hic :

Excurre Ingolvus adgressus est
prælio hilaris unacum Hjörleivo.

Hic syllaba præponitur nomini (proprio) *Leifr*, nomenque ob exhibitam ab eo fortitudinem prolongatur.

APHÆRESIS (ἀφαίρεσις), quæ Prothesi contraria est, in principio vocabuli literam aut syllabam aufert, veluti quum *v* aufertur in hoc nomine *vrúngu*, Germani enim et Dani *v* ante *r* in hoc nomine multisque aliis adhibent, quod prisco sermoni conveniens esse arbitramur; nunc vero in poësi appellatur *vindandi*^a vetus, quoniam hodie non adhibetur in lingua septemtrionali.

SYNCOPE (συνκοπή) literam aut syllabam ex medio vocis aufert, ut cecinit Bragius Priscus :

Ibi est, ut viri conspiciant
navem hastæ vibratoris.

Hic una syllaba ex duabus facta est, exemta vocali *e*, positumque *þars* pro *þar es*; quod in poësi vocamus *bragarmál*.

EPENTHESIS (ἐπένθεσις) Syncopæ contraria est, apponit enim literam aut syllabam in medio, ut Kormakus cecinit :

encomium Ragnaris pertinere putat N. M. Petersen in Danmarks Historie i Hedenold, 1, 318. — ^a) sic 748; er, W. — ⁹) ἐπένθεσις est appositio ad mediam dictionem literæ aut syllabæ, ut: *relliquiis*, pro reliquiis, *induperator*, pro imperator. Hanc alii Epenthesis, alii Parenthesis dicunt". *Donat. l. c.* — "Epenthesis, appositio in medio". *Isid. I. 34.*

^a) i. e. figura, qua *v* vocabulis præfigitur, a *vend*, litera *u* pro consonante (*v*) adhibita.

Þvíat málvinu minnar
mildr Þorketill vildi¹.

Hér er *Þorketill* settr fyrir Þorkell, ok aukit tveim stöfum nafnit, en einni samstöfu, til þess at kveðandi haldist.

PARAGOGE leggur við staf [eða samstöfu² í enda orðs³, sem Arnórr kvað⁴:

[Kljúfa lét ek í kaupför dúfu⁵
knarra minn við borðin stinnu.

Hér er viðlagt einn stafr eða samstafa í þessu orði *knarra*, at kveðandi haldist.

APOCOPE er gagnstaðlig þessi figúru, hon tekr or einn staf eða samstöfu í enda orðs⁶, sem hér:

Því hefig heitið mey mætri⁷.

Þat köllum vèr *orðkólf* í skáldskap.

SISTOLA gjörir lánga samstöfu skamma⁸, sem fyrr er ritat:

blóðs vindara róðri⁹.

¹) villdir, 748. — ²) a [omitt. 748. — ³) "παραγωγή est appositio quædam ad finem dictionis literæ aut syllabæ, ut *mage* pro *magis*, et *potestur* pro *potest*. Hanc alii προσπαράληψιν appellant". *Donatus l. c.* — "Paragoge, appositio in fine". *Isid. Orig. I. 34.* — ⁴) forte pertineant hi versus ad *Encomium de Magno Bono, N. R., cfr. supra Macrologiam p. 124-126.* — ⁵) a [ex 748 sumtum; klifa let ek í kofur drifu, *W*, ubi τὸ kofvr aut fortasse secundum pronuntiationem depravatam est, ex kaupför, quod fere sonat ut kaufför, aut etiam kofur-drifa significare possit procellam niviosam vehementem, et quasi aculeatam, cfr. versus sub *Macrologia* attatos (p. 126), qui fortasse cum his cohæreant. — ⁶) "ἀποκοπή est ablatio de fine dictionis literæ aut syllabæ, Paragogæ contraria, ut *Achilli* pro *Achillis*, et *potes* pro *potest*". *Donatus l. c.* — "Apocope, ab-

Nam amicæ meæ
liberalis Thorketil voluit^a.

Hic *Þorketill* ponitur pro *Þorkell*, nomenque sic duabus literis, una vero syllaba, augetur, ut consonantia (i. e. justus syllabarum numerus) servetur.

PARAGOGE (*παραγωγή*) in fine vocabuli literam aut syllabam apponit, ut Arnor cecinit:

Feci navem meam firmis tabulis
secare undam in itinere mercatorio.

Hic una litera sive syllaba in voce *knarra* apponitur^b, ut consonantia servetur.

APOCOPÉ (*ἀποκοπή*) contraria est huic figuræ, unam literam aut syllabam de fine vocis abscindens, ut hic:

Id pollicitus sum præstanti yirgini.

Quod in poësi vocamus *orðkólf* (truncum vocis, vocem truncatam).

SYSTOLE (*συστολή*) longam syllabam brevem facit, ut antea scriptum est:

blóðs vindara róðri.

scisio de fine". *Isid. Orig. l. c.* — ⁷⁾ *vide supra in solæcismo, in enallage casuum, p. 116.* — ⁸⁾ "συστολή est correptio contra naturam verbi, contraria Ectasi, ut: *Cum subito assurgens fluctu nimbosus Orion*, quum *Orion* producta dici debeat". *Donat. l. c.* — "Systole, correptio contra naturam". *Isid. l. c.* — ⁹⁾ *vide supra, p. 102.*

^{a)} Hi versus respiciunt amores Kormaki et Steingerdæ, Thorkelis Tungensis filiæ, de quibus Vita Kormaki, ubi hi versus non occurrunt. *Gen. málvinnu minnar* pendet a subst. aliquo in versibus, qui considerantur. — ^{b)} Re vera intelligendum est, vocem dilatam et formæ apertæ, *knarri*, h. l. usurpari pro forma clausa, *knōrr*.

EKTASIS¹ er gagnstaðlig Sístole, hon gjörir skamma samstöfu lánga², sem hér:

ól³ torráðin hóla⁴.

Þessi figúra hefir margar kynkvíslir í versum, en í skáldskap finnst hon sjaldan, nema oðljóst sè ort.

DIERESIS⁵ gjörir tvær samstöfur af einni⁶, sem Björn kvað⁷:

Nú læt ek þar⁸, þrjóti,
þórröðr⁹! vinun¹⁰ óra.

Hér eru tvær samstöfur gjörfar af einni, þórröðr, til þess at kveðandi haldist.

SINERESIS er gagnstaðlig Dieresi¹¹, ok gjörir eina samstöfu af tveim¹², sem Sigvatr kvað¹³:

Vask til Róms í háska.

Hér er *vask* fyrir *vas*¹⁴ *ek*, at hendingar sè jafnháfar.

SINALIMPHE tekr or annan raddarstaf, ef tveir standast hið næsta í tveim samstöfum¹⁵, [sem hér¹⁶:

Hves ef ek hleyp at krúsi¹⁷.

1) *sic dedimus*; Epitasis, *W*, 748. *Alias eadem figura vocatur Diastole* (διαστολή). — 2) ἔκτασις est extensio syllabæ contra naturam verbi, ut: *Italiam fato profugus*, quum *Italia* correpte dici debeat". *Donatus l. c.* — 3) *Ectasis productio contra naturam*". *Isidorus l. c.* — 4) *sic*, cum accentu *h. l. W.* — 5) *vide supra p. 102.* — 6) *sic* 748; *Bietesis, perperam, W.* — 7) διαίρεσις est discissio syllabæ unius in duas facta, ut est: *olli respondit rex Albai longai*, pro eo quod est: *Albæ longæ*". *Donatus l. c.* — 8) *Diæresis, discissio unius syllabæ in duas*". *Isid. l. c.* — 9) *ex Kormaks saga, c. 13.* — 10) *sic cod. membr. A. Magn. 132 Fol. in vita Kormaki*; at þar, 748; at þer, *W.* — 11) Þorraðr, 748; Þóroðr, *Korm. s.* — 12) *in W vinū scriptum*; *vinon, id., Korm. s.*; *vinu, 748.* — 13) *Dietesi, h. l. W.* — 14) συναίρεσις est conglutinatio duarum syllabarum in unam facta, contraria Diæresi, ut *Phæton*, pro *Phaeton, æripedem cervam*,

EKTASIS (ἐκτασις) est contraria Systolæ, brevem syllabam faciens longam, ut hic:

ól torráðin hóla.

Hæc figura multas habet species in versibus (latinis), in poësi vero (septemtrionali) raro invenitur, nisi res per æquivocationem exprimatur.

DIÆRESIS (διαίρεσις) duas syllabas ex una facit, ut Biörn^a cecinit:

Consumtori. Nunc igitur nostræ,
Thorröde, amicitia renuntio.

Hic duæ syllabæ ex una Þórðr factæ sunt, ut consonantia servetur.

SYNÆRESIS (συναίρεσις) est contraria Diæresi, faciens unam syllabam ex duabus, ut Sigvatus cecinit:

Fui Romæ in periculo.

Hic *vask* ponitur pro *vas ek*, ut syllabæ harmonicæ invicem pares sint.

SYNALÆPHE (συναλοιφή), si duæ vocales proxime constant in duabus syllabis, alteram eximit, ut hic:

Quomodo sit, si ad crucem accurro.

pro aeripedem". *Donatus l. c.* — *Apud Isidorum* Episyndæphe (ἐπισυναλοιφή) "conglutinatio duarum in unam". — ¹³⁾ *ex Hkr. Hist. Magni Boni, c. 9, str. 6; Fornm. s. 5, 123, 2.* — ¹⁴⁾ *sic 748; var. W.* — ¹⁵⁾ "συναλοιφή est per interceptionem concurrentium vocalium lubrica quædam lenisque collisio, ut: *Atque ea diversa penitus dum parte geruntur.* Hæc a quibusdam Synæresis nuncupatur". *Donatus l. c.* — "Synalœphe, collisio vocalium adjuncta vocalibus". *Isid. I. 34.* — ¹⁶⁾ *a [sæm i bivgvn visum, 748, in versibus supplicibus (poenitentialibus).* — ¹⁷⁾ *ex aliquo sacro carmine, forte in honorem sanctæ Crucis.*

^{a)} i. e. Bersius Monomachia (*Hólmgaungu-Bersi*); nam Biörn et Bersi, quoad sensum, fere sunt synonyma.

Hèr er or tekit annat *e* í þessi sögn *hves*, ok gjör ein samstafa af tveim, til þess at skothendingar sè jamháfar. [Þar er ok ein samstafa ger¹ af tveim þörtum, orði ok viðrorði, ok er þat solæcismus.

ECLIPSIS² tekr or *m*, ef þat stendr síðarst í orði, svá at raddarstafr komi eptir³, ok *er*⁴ sú figúra mjök í versum, en ekki finnum vèr hana í norrænum skáldskap.

ANTITESIS setr annan staf fyrir öðrum⁵, sem Sighvatr kvað⁶:

Dánar drottni⁷ mínum
dögn⁸ of sent⁹ at hendi.

Hèr er [*n* sett¹⁰ fyrir *r* í þessu nafni *dögn*¹¹.

METATESES skiptir stöfum¹², sem fyrr er ritat í þeim orðum:

Bort sá er hug nè skorti¹³.

[Hèr er skipt stöfum, ok sett *r* fyrri en *t*, at kveðandi haldist¹⁴.

15. SCEMA LEXEOS heyrir svá til solæcismum sem metaplasmus *til*¹⁵ barbarismum í því öllu er til lasta veit, en þó er Scema miklu meirr í leyfi sett¹⁶, þvíat hon þikkir fegra skáldskap. *Scema* heitir á

¹) *a* [sic 748; Sinalimphe, *nec plura*, W. — ²) *a* sic W; Elipsis, 748. — ³) "ἐκθλιψις est consonantium cum vocalibus aspere concurrentium quædam difficilis ac dura collisio, ut: *Multum ille et terris jactatus et alto*". Donat. l. c. — "Eclipsis, collisio consonantium cum vocalibus, ut: *Multum ille et terris jactatus et alto*". Isid. l. c. — ⁴) *add. ex 748*. — ⁵) "ἀντίθεσις est literæ pro litera positio, ut *ollī* pro *illi*". Donat. l. c. — "Antithesis, contraria positio literæ pro alia litera". Isid. l. c. — ⁶) *Puto, ex epicedio in Olavum sanctum, N. R.* — ⁷) sic 748; drottin, W. —

Hic exemptum est alterum *e* ex hoc vocabulo *hves*, et ex duabus una syllaba facta, ut syllabæ harmonicae impares inter se constant. Ibidem una syllaba facta est ex duabus orationis partibus, verbo et adverbio, quod Solæcismus est.

ECTHLIPSIS (ἐκθλιψις) elidit *m*, si in postrema voce stet, vocali proxime consequente; quam figuram, sæpius in versibus (latinis) occurrentem, non reperimus in carminibus poetarum septemtrionalium.

ANTITHESIS (ἀντίθεσις) ponit aliam literam pro alia, ut Sigvatus cecinit:

Dies fatalis, Domino meo
in manum missa.

Hic *n* positum est pro *r* in hoc nomine *dögn*.

METATHESIS (μετάθεσις) transponit literas, ut antea scriptum est, in his verbis:

Bort sá er hug nè skorti.

Hic literæ transponuntur, et *r* literæ *t* præponitur, ut consonantia servetur.

15. SCHEMA LEXEOS (σχῆμα λέξεως) sic pertinet ad Solæcismum, ut Metaplasmus ad Barbarismum in omnibus, quæ ad vitia adtinent. Schema tamen multo magis in licito ponitur, quippe quod ornamentum adferre

⁹) sic dedimus; in *W* scriptum esse videtur *dögv*; *dægn*, 748. —

⁹) *sæint*, 748. — ¹⁰) *a* [sic 748; sett *v*, *W*. — ¹¹) *emend.*; *dögv*, *W*; *dægn*, 748. — ¹²) "μετάθεσις est translatio literarum in alienum locum, nulla tamen ex dictione sublata, ut *Euandre*, pro *Euander*, *Thymbre*, pro *Thymber*". *Donat. l. c. 1773*. — "Metathesis, transpositio literæ". *Isid. l. c.* — ¹³) *vide supra p. 100*. — ¹⁴) *a* [*add. ex 748*. — ¹⁵) *add. ex 748*. — ¹⁶) *settr*, *W*.

girzku en *skrúð* á norrænu, *lexis*¹ er *ræða*, ok er Scema lexeos nefnd svá sem skrúð máls eða ræðu. Scema hefir xvii² kynkvíslir³:

PROLEMSIS er upphumníng margfaldlegra lúta, þeirra er síðarr eru einfaldlega greindir⁴, sem hér:

Flugu hrafnar tveir
af Hnikars öxlum:
Huginn til hánga,
en á hræ Muninn.

Hér er þetta orð *flugu* margfalliga sett í hinum fyrrum vísuorðum, en þat⁵ ríkir tvau einslig nöfn í hinum síðarrum vísuorðum, ok skal svá upp taka málit: Tveir hrafnar flugu af öxlum Hnikars⁶: Huginn flaug til hánga, en Muninn til hræs.

ZEUMA er þat, er eitt orð stýrir mörgum nöfnum⁷, sem hér:

Krossfestum sè Kristi
kunnr vegr ok lof unnið,
megn ok mátt sem tignar⁸
mest vald, þat er fers⁹ aldri.

---

1) sic 748; lexeos, W. — 2) sic ex Donat., neque auctor ipse plures enumerat; xviii, W, 748. — 3) "DE SCHEMATIBUS. Schemata lexeos sunt et dianœas: sed schemata dianœas ad oratores pertinent, ad grammaticos lexeos: quæ cum multa sint, ex omnibus necessaria fere sunt xvii, quorum hæc sunt nomina: πρόληψις, ζεύγμα, υπόζευξις, σύλληψις, ἀναδίπλωσις, ἀναφορά, ἐπανάληψις, ἐπίζευξις, παρονομασία, σχέσις ὀνομάτων, παροίμιον, ὁμοιόπτωτον, ὁμοιοτέλευτον, πολύπτωτον, εἰρμος, πολυσύνδετον, διάλυτον", Donatus l. c. col. 1773. — 4) "πρόληψις est præsumptio rerum ordine secularum, ut: *Interea reges ingenti mole Latinus*, etc." Donat. l. c. — "Prolepsis est præsumptio, ubi ea, quæ sequi

poësi existimetur. SCHEMA græce dicitur, *skrud* (ornatus) norvegice; LEXIS est oratio, unde SCHEMA LEXEOS dicitur quasi ornatus sermonis vel orationis. Schema duodeviginti species habet.

PROLEPSIS (πρόληψις) est præoccupatio rerum plurali numero, quæ postea singulari numero distinguuntur, uti hoc loco :

Evolabant duo corvi
ex humeris Hnikaris :
Hugin ad suspensos ,
Munin vero ad cadavera.

Hoc loco verbum *flugu* (volabant) in primis duobus versibus plurali numero ponitur, in duobus vero posterioribus duo nomina singularia dominantur; quæ sententia sic resolvenda est: Duo corvi evolabant ex humeris Hnikaris : Hugin volavit ad suspensos, Munin vero ad cadaver.

ZEUGMA (ζεύγμα) est, quando unum verbum multa nomina regit, ut hic :

Laudibus celebretur crucifixi
Christi honor et gloria,
vis et potestas, ut et majestatis
summum imperium, quod nunquam perit.

---

dicunt (debent?), anteponuntur", *Isid. I. 35.* — ⁵⁾ sic 748; þar, *W.* — ⁶⁾ sic 748; Hnikar, *W.* — ⁷⁾ "ζεύγμα est unius verbi conclusio, diversis clausulis apte conjuncta, ut: *Trojugena interpres divum, qui numina Phoebi, | Qui tripodas, Clarii laurus, qui sydera sentis.* Donat. *l. c.* — "Zeugma est clausula, cum plures sensus uno verbo clauduntur", *Isid. ibid.* — ⁸⁾ sic 748; tignir, *W.* — ⁹⁾ sic 748; fremzt, *W.*

SILEMSIS bindr újafnar klausur saman með einu orði¹, sem hér :

Jarls hefir hann ágæti,
en öðlings kosti,
konúngs kappgirnir,
kynni landreka.

Þat er ok hin sama figúra, ef margfalligt orð stýrir einligu nafni, þat² er samansafnanligt³ er kallat, sem hér :

Herr búast⁴ hvárir⁵ til snerru.

Herr eru margir menn, þeir er til orrostu búast. Þessi figúra finnst sjaldan í norrænum kveðskap. Þat er ok Silemsis, ef einn lutr hins sama kyns sezt fyrir mörgum lutum, sem kvað Glúmr⁶ :

Brandr fær logs ok landa
lands⁷ Eiriki banda.

Hér er *brandr* settr fyrir mörgum sverðum, þeim er konúngi fengu ríki ok fè.

ΥΡΟΖΕΥΣΙΣ gefr mörg orð einni persónu⁸, sem hér :

Haldi hringtöpuðr!
hæfi ok varðveiti
styrki⁹ ok staðfesti
stýrir himinríkis.

---

1) "σύνληψις est dissimilium clausularum per unum verbum conglutinata conceptio, ut: *Posthabita coluisse Samo, hic illius arma, | hic currus fuit, hoc regnum dea gentibus esse. Hoc schema late patet, ut fieri soleat et per partes orationis et per accidentia partibus*". *Donat. l. c.* — "SYLLEPSIS est in dissimilibus clausulis, aut pluralis dictio singulari verbo finita, aut singularis dictio plurali verbo expleta. — Fit autem non solum per partes orationis, sed et per accidentia partibus orationis, v. c. ubi pro multis unus et pro uno multi ponuntur", *Isid. I. 35.* — 2) þvi, 748. — 3) sic W, 748. — 4) bióz, 748. — 5) hratt, 748. —

SYLLEPSIS (σύλληψις) dissimiles clausulas uno verbo copulat, ut hoc loco :

Dynastæ habet præstantiam,
 principis virtutes,
 regis contentionem,
 indolem terripotentis.

Eadem figura est, si verbum pluralis numeri regit nomen quod dicitur collectivum singularis numeri, ut hoc loco :

Exercitus comparant se utrique ad pugnam.

Herr (exercitus) est multi homines, qui se ad prælium parant. Hæc figura raro in carminibus poëtarum septemtrionalium invenitur. Est et Syllepsis, si una res ejusdem generis pro multis rebus ponitur, ut *Glumus* cecinit :

Ensis acquirit Eiriko
 terram æquoreumque lumen.

Hic *ensis*^a ponitur pro multis gladiis, qui regi regnum et opes acquirebant.

HYPOZEUXIS (ὑπόζευξις) multa verba uni personæ adtribuit, ut hic :

Obtineat annuli consumtor!
 evehat et custodiat,
 roboret et confirmet
 rector regni cœlestis.

⁶) *Puto ex aliquo encomio Glumi Geirii filii in Eirikum Hakonis filium.* — ⁷) *land, 748.* — ⁸) "ὑπόζευξις est figura superiori contraria, ubi diversa singulis clausulis subjunguntur, ut: *Regem adit, et regi memorat nomenque genusque*". *Donat. l. c.* — ⁹) *Hypozeuxis est figura superiori contraria, ubi in singulis sensibus propria unicuique clausula est*". *Isid. l. 35.* — ⁹) *sic 748; styrk, W.*

^a) *vertens brandr per ENSEM, sequor Isid. Orig. lib. 18. c. 6,*
^b) *ENSIS ferrum tantum dicitur, GLADIUS vero totus*".

ANADIPLOSIS er tvífoldan eins orðs, sem þá er vers eða vísa hefst með þeirri sögn, sem fyrirfaranda vers eða vísa leggst¹, sem Snorri kvað²:

Stórt ræðr hann, en hjarta
hvetr, buðlúnga setri.

Setr of vísa vitran.

Þetta köllum vèr *drögur*.

ANAFORA gefr hið sama nafn ok upphaf mörgum klausum ok málgreinum³, sem hér⁴:

Hverr fremr hildi barra?
hverr er mælingum ferri?
hverr á höpp að stærri?
hverr kann auð at þverra?

[Hér er eitt upphaf at mörgum klausum⁵.

EPANALEMESIS⁶ gjörir allt eitt upphaf ok niðrlag vers ok vísu⁷, sem hér:

Konúngr kappgjarn,
kostum betri,
allri þjóð
[allframr konúngr⁸.

¹) "ἀναδίπλωσις est congeminiatio dictionis ex ultimo loco præcedentis versus, et principio sequentis, ut: *Urbs Etrusca solo sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens, et versicoloribus armis*". Donat. l. c. — "ANADIPLOSIS est, quando ab eodem verbo, quo prior versus finivit, sequens versus incipit". Isid. I. 35. — ²) vide Háttatal, 15, 16 (I. 620.). — ³) "ἀναφορά est relatio ejusdem verbi per principia versuum plurimorum, ut: *Nate meæ vires, mea magna potentia solus, Nate patris summi, qui tela Typhoëa tenuis*". Donat. col. 1773-74. — "ANAPHORA est repetitio ejusdem verbi per principia versuum plurimorum". Isid. Orig. I. 35. — ⁴) vide Háttatal, 40 (I. 652.). — ⁵) a [ex

ANADIPLOSIS (ἀναδίπλωσις) est iteratio unius vocabuli, veluti quum versus aut strophæ incipit ab ea voce, in quam præcedens versus aut strophæ desinebat, ut Snorrius cecinit :

(Magnas res adgreditur, animus vero eum impellit) — regiam sedem.

Ponit circa prudentem regem.

Hoc appellamus *drögur*.

ANAPHORA (ἀναφορά) idem principium dat multis clausulis ac sententiis, ut hic :

Quis committit pugnam fortius ?
 quis parcipromis remotior ?
 quis majore utitur fortuna ?
 quis divitias (sic) erogare novit ?

Hic unum principium est multis clausulis ^a.

EPANALEPSIS (ἐπανάληψις) idem principium eundemque exitum facit versus et strophæ, ut hic :

Rex contentiosus,
 virtutibus præstantior,
 universo populo
 magnopere amatus rex.

748 desuntum. — ⁶) sic dedimus, secundum formas Prolemissis, etc.; Eparalensis, W; Eparalæmsis, 748. — ⁷) "ἐπανάληψις est verbi in principio versus positi in ejusdem fine repetitio, ut: *Ante etiam sceptrum Dictæi regis et ante*". Donat. col. 1774. — "EPANALEPSIS est sermonis in principio versus positi, ejusdem in fine replicatio". Isid. l. c. — ⁸) a [sic 748; alframr, nec plura, W.

a) Isid. I. 35 unam schematum speciem addit, his verbis: "EPANAΦORA (ἐπαναφορά) est in uno versu per principia sensuum ejusdem verbi repetitio, ut: *Te nemus Angitiæ, vitrea te Fociuus unda, Te liquidi flexere lacus*".

EPIZEUSIS¹ er tvífoldan eins orðs², samansett³, sem hér :

[Hlýð, hlýð, konúgr,
hróðri þessum !

Þessi sigúra er jafnan sett, þá er maðr talr með ákefð nökkura luti.

PARONOMASIA setr saman líkar raddar, þær er újafnt merkja⁴, sem hér er kveðit⁵ :

Heldr vill hilmir
herja en erja.

Þetta köllum vèr aðalhendingar í skáldskap, ok taka⁶ af þessi sigúru upphaf þeir hættir, er með hendíngum eru saman settir, ok breytist þat á marga vega, sem finnast má í því háttatali er Snorri hefir ort.

PAROMEON⁷ er þat, er mörg orð hafa einn upphafs-staf⁸, sem hér :

Sterkum stilli
styrjar væni⁹.

Þessi sigúra er mjök höfð í málsnildarlist, er *Retorika*¹⁰ heitir, ok er hon upphaf til þeirrar kveðendi, er saman heldr norrænum kveðskap, sem naglar skipi, er smiðr

1) sic 748; Epicensis, W. — 2) "ἐπιζευξίς est ejusdem verbi in eodem versu, sine aliqua dilatione congemination, ut: *Me me adsum, qui feci, in me convertite ferrum*". Donat. l. c. — 3) forte legendum, i sama seni, in eadem sententia, nam Isidorus h. l. habet: "IN UNO SENSU". — 4) "παρονομασία est quotiescunque de nomine aliud efficitur nomen, veluti quædam denominatio, ut: *Nam inceptio est amentium, haud amantium*". Donat. l. c. — 5) "PARONOMASIA est in significatione diversa pæne dictio ipsa, ut: *Abire an obire te convenit, i. e. exuleni fieri, an mori*". Isid. l. c. — 6) a [ex 748 desumptum, sed in W haud dubie in-

EPIZEUXIS (ἐπιζευξις) est uivius verbi congeminatio in eadem sententia, ut hic :

Audi, audi, rex,
hoc encomium!

Hæc figura fere adhiberi solet, quum quis magna animi vehementia loquitur aliquid.

PARONOMASIA (παρονομασία) similes voces, dissimili significatione, colligit, ut in his versibus :

Potius vult rex
belligerare quam arare.

Hoc in poësi vocamus syllabas harmonicas plenas; ex qua figura variationes metricæ, quæ syllabas harmonicas continent, originem duxerunt, quæ syllabæ multis modis variari possunt, ut inveniri potest in recensu illo variationum metricarum, quem Snorrius composuit.

PAROMÆON (παρόμοιον) est, quum multa vocabula eandem habent literam initialem, ut hoc loco :

Robusto regi
pugnæ expectatio.

Hæc figura admodum usitata est in arte dicendi, quæ Rhetorica vocatur; eademque principium est illius consonantiæ, quæ poësin septemtrionalem continet, veluti

curia librarii omissum. — 9) sic 748; τόκου, W. — 7) sic dedimus; Paranomeon, W, 748. — 8) "παρόμοιον est cum ab eisdem literis diversa verba sumuntur, ut: *O Tite tute Tati tibi tanta tyranne tulisti*". Donat. l. c. — "PAROMÆON est multitudo verborum ex una litera inchoantium, quale est apud Ennium: *O Tite tute Tati, etc.* Isid. l. c. — 9) *Historia deest. Simile est Hkr. Harald. pulchric. cap. 19. str. 3.* — 10) sic dedimus; Rethorika, W, 748.

gjörir, ok ferr sundrlaust ella borð frá borði; svà heldr ok þessi fígúra saman kveðendi í skáldskap, með stöfum þeim er stuðlar heita ok höfuðstafir. Hin fyrri fígúra gjörir fegrð með hljóðsgreinum í skáldskap, svà sem fellíng skipsborða, en þó eru fastir viðir saman negðir at eigi sè felldir, sem kveðendi helzt í hendíngarlausum háttum.

SCESIS ONOMATON¹ gjörir margar klausur með jöfnum² föllum saman hlaðnar³, sem hèr :

Hlíf gnast við hlíf,
 hjörr við mæki,
 egg lèk við egg,
 þar er jöfurr barðist.

OMEOPTOTON⁴ heldr saman alla klausu með hinu sama falli⁵, sem hèr :

Harða, hvatfæra,
 hrausta, vígtama,
 snarpa, snarráða,
 sá gat ferð⁶ ræsir.

OMEOTELEUTON⁷ heldr margar raddir undir [enum sama enda⁸, sem hèr :

Band gaf oss með endum
 Ilmr lýskála bála.

¹) Seesisonamatón, *W*; Sesinonamatón, 748. — ²) sic 748; vjofnum, *W*. — ³) "σχέσεις ὀνομάτων est multitudo nominum conjunctorum quodam ambitu copulandi, ut: *Marsa manus, Peligna cohors festina virum vis*". *Donat. l. c.* — "SCHESIS ONOMATON, multitudo nominum conjunctorum quodam ambitu copulata". *Isid. Orig. I. 35.* — ⁴) sic *dedimus*; omotopton, *W*, 748. — ⁵) "ὁμοιόπτωτον est cum in similes casus exeunt verba diversa, ut: *Mærentes, flentes, lachrymantes, commiserantes*". *Donat. l. c.* — "Ὅμοιοπτότον est, cum plurima nomina per unum casum

clavi navem a fabro factam, quæ aliter singulis inter se tabulis laxatis dissolveretur: sic et hæc figura in poësi consonantiam continet ope literarum, quæ dicuntur servæ ac principes. Prior figura (σ: Paronomasia) ornamentum poësi adfert varietate sonorum, ut coassatio tabularum navalium (navem speciosiore reddidit). Sed quemadmodum ligna clavis compacta firmiter inter se cohærent, etsi non coassata sint, sic consonantia servatur in variationibus metricis, quæ syllabis harmonicis careant.

SCHEsis ONOMATON (σχέσις ὀνομάτων) facit multas clausulas paribus casibus constructas, ut hoc loco:

Clypeus increpuit clypeo,
gladius macheræ,
acies adludit aciei,
ubi rex pugnavit.

OMIOPOTON (ὀμοιόπωτον) totam clausulam eodem casu continet, ut hic:

Duros, veloces,
fortes, pugnis adsvetos,
acres, consilio celeres,
tam præstantes aulicos rex nactus est.

OMOTELEUTON (ὀμοτέλευτον) multas voces eidem terminationi subjectas continet, ut hic:

Vinculum dedit nobis cum extremitatibus
Bellona flammæ æquorearum.

denunciantur". *Isid. ibid.* — ⁶⁾ sic *W* (*Rask. edit. prave: frīð*); *hīrð*, 748. — ⁷⁾ sic *dedimus*; *omolemiton, W*; *omoleimton*, 748. — ⁸⁾ *a* [sic 748; *enu sama, W.* "ὀμοιοτέλευτον est cum similiter dictiones plurimæ finiuntur, ut: *Eos reduci, quam relinqui, devehī quam deseri malui*". *Donat. l. c.* — "HOMOTELEUTON est, cum uno modo verba plurima finiuntur". *Isid. ibid.*

Þat köllum vèr riðhendan hátt. Hin sama figúra er í þessum¹ hætti, sem Snorri kvað²:

Ræsir glæsir
Rökkva dökkva
[hvítum rítum
hreina reina³.

POLIPTOTON⁴ er sundrdregin klausa um ýmislig föll hins sama nafns⁵, sem Hallfröðr kvað⁶:

Eitt er sverð þat er sverða
sverðauðgan mik gerði.

IRMOS⁷ gjörir lánga samanhláðning⁸ orðanna í einni málgrein⁹, sem Egill kvað¹⁰:

Þat er órétt,
ef¹¹ orpið hefir¹²
á má-skeið
mörgu gagni
[ramriðinn¹³
Rökkva stóði
vellvönuðr,
því er veitti mèr.

Hèr gengr eitt mál um alla vísuna¹⁴.

¹) hinum nýja, 748. — ²) vide Háttatal, 73 (I. 688). —
³) a [ex 748; in W omissa. — ⁴) sic dedimus; polintiton, W;
polintethon, 748. — ⁵) "πολύπτωτον est multitudo casuum varietate
distincta, ut: *Litora litoribus contraria, fluctibus undas im-
precor, arma armis, pugnent ipsique nepotes*". Donat. l. c. —
"POLYPTOTON est, cum diversis casibus sententia variatur". Isid.
I. 35. — ⁶) vide Hkr. OTr. c. 90., Fms. 2, 56. — ⁷) sic
dedimus; Irismos, W; Yrismos, 748. — ⁸) sic 748; saman-
blandng, W. — ⁹) "εἰρμός est series orationis, tenorem suum
usque ad ultimum servans, ut: *Principio cælum ac terras,*

HOC VOCAMUS VARIATIONEM SYLLABARUM HARMONICARUM VICINARUM. Eadem figura est in variatione illa (nova), a Snorrio composita :

Rex nigras maclides
semitarum piraticarum
candidis clypeis
splendide ornat.

POLYPTOTON (πολύπτωτον) est sententia, per diversos casus ejusdem nominis variata, ut Hallfröduš cecinit :

Unus est gladius ille gladiatorum,
qui me gladiis divitem fecit.

IRMOS (είρμός) longam verborum constructionem facit in una sententia, ut Egil cecinit :

Rectum non est,
si in lari stadium
auri adtenuator,
firmo vectus
regis maritimi
equitio, projecit
multa commoda,
quæ mihi præbuit.

Hic una sententia per totam stropham continuatur.

---

camposque liquentes, Lucentemque globum lunæ, Titaniaque astra spiritus intus alit". Donat. l. c. — "IRMOS est sententia continuatæ orationis, tenorem suum usque ad ultimum servans". Isid. l. c. — ¹⁰⁾ vide carmen Arinbjarnardrápa, str. 13.; Egils saga, p. 664. — ¹¹⁾ sic 748; er, W. — ¹²⁾ sic 748; hefr, W. — ¹³⁾ sic 748, in W fere ut ra or riðin, quod legendum erit raðriðin. — ¹⁴⁾ Isid. I. 35. de exemplo Virgiliano: "hinc enim in longum vadit sensus".

POLISINDETON¹ heldr mörgum orðum saman með hinni sömu samtenging², sem kveðit er í Grímnismálum³:

Saðr ok Svipall
ok Sann-getall⁴.

DIALITON samlagar mörg nöfn utan samtenging⁵:

Eckill, Eitill, Skeckill,
Emmir, Gestill, Remmir,
Heiti, Hækíngur, Meiti,
Heimi, Mýsingur, Beimi,
Randverr⁶, Róði, Mundill,
Rökkvi, Sölsi⁷, Nökkvi,
Hemíngur, Hagbarðr, Glammi,
Haki, Beimuni, Rakni.

Hér eru mörg nöfn, en ekki *ok* í milli. Hin sama fígúra er þat, er *klauf* er kallat, ef tvær sannkenníngar⁸ hæfa⁹ einum lut, svá at eigi sè *ok* í millum sett, sem Máni kvað¹⁰:

Hvat muntu hafs á otri
hengiligr með drengjum
karl, þvíat kraptr þinn förlast,
kinngarár mega vinna?

¹) sic *Rask. jam emendavit*; Polinsiteton, *W*; Polisintheton, 748. — ²) "πολυσύνδετον est multis nexa conjunctionibus dictio, ut: *Demissum lapsi per funem Athamasque, Thoasque, Pelidesque Neoptolemus primusque Machaon*". *Donat. l. c.* — "POLYSYNTHETON (ο: πολυσύνδετον, minus accurate) est dictio, multis concatenata conjunctionibus". *Isid. l. c.* — ³) Grímnismál, *str. 46.* — ⁴) þessi nöfn öll bindr "ok" saman, *add. 748.* — ⁵) "διάλυτον sive ἀσύνδετον est figura superiori contraria, carens conjunctionibus, ut: *Diripiantque rates, alii navalibus ite, ferte citi flammis, date vela, impellite remos*". *Donat. col. 1774-75.* — "DIALYTON

POLYSYNDETON (πολυσύνδετον) eadem conjunctione multa vocabula continet, ut in his versibus ex Sermonibus Grimmeris :

Sadus et Svipal
et Sanngetal.

DIALYTON (διάλυτον) multa nomina sine conjunctione comparat :

Ekkil , Eitil , Skekkil ,
Emmer , Gestil , Remmer ,
Heitius , Hökingus , Meitius ,
Heimius , Mysingus , Beimius ,
Randver , Rodius , Mundil ,
Rökkvius , Sölsius , Nökkvius ,
Hemingus , Hagbardus , Glammius ,
Hakius , Beimunius , Raknius^a.

Hic multa sunt nomina, nullo *ok* (et) copulata. Eadem figura est, quam dicimus *klauf* (asyndeton), si duo epitheta, nullo *ok* (et) interposito, ad eandem rem pertinent, ut Manius cecinit :

Quid tu, senex, effeto corpore,
pallidis genis, cujus vires
langvescere cœperint, efficere poteris
inter juvenes in lutra æquorea?

vel ASYNTHETON (rectius ASYNDETON, ἀσύνδετον) figura est, quæ e contrario sine conjunctionibus solute ac simpliciter effertur". *Isid. I. 35.* — ⁷⁾ sic (Rannvær), 748; Randor, W. — ⁷⁾ Gylvir, 748. — ⁸⁾ sic 748; samkenningar, W. — ⁹⁾ heyra, 748. — ¹⁰⁾ vide Tom. I. 444.

a) Hoc versu memoriali viginti quatuor nomina arehipiratarum sive regulorum maritimorum continentur. Hinc concludi potest de antiquitate versuum memorialium, supra allatorum, Tom. I. p. 516-593.

[Þetta köllum vèr *klauf*, en *svipa* heitir þat¹, ef fleiri sannkenningar² heyra einum lut³, sem hér:

Áðr djúphugaðr drepi,
dólga, rammr með hamri,
gegn á græðis vagna
gagnsæll faðir Magna.

16. TROPUS er framfæring sagnar af eiginligri merkíng til óeiginligrar merkíngar, með nokkurri líkíng fyrir fegrðar sakir eða nauðsynja. Um þessa trópa greindu spekíngar sínar ræður fyrir alþýðu orðtaki. Tropus er skiptr í þrettán⁴ kynkvíslir, þær er svá heita: METAPHORA, CATACHRESIS, METALEPSIS⁵, METONIMIA⁶, ANTONOMASIA⁷, EPITETON⁸, SINECDOCHE⁹, ONOMATOPEION¹⁰, PERIFRASIS¹¹, YPERBATON, YPERBOLA, ALLEGORIA, OMEJOSIS¹². Sú er grein með þeim figúrum er Donatus hefir sett: Barbarismus ok Metaplasmus verðr í einni sögn um stafaskipti eðr samstafna, ok þeirra tilfelli. Scema hefir ýmsar myndir orða ok skilnínga, þat er leiðendi tók í brott, ok skýrra málit. En trópar þessir eru framfæring náttúrulígra

---

¹) a [sic 748; þat köllum ver suíðu, W; in margine vero manus recentior scripsit "Svipa". — ²) sic 748; sákeñíng, W. — ³) ok læst, add. 748. — ⁴) sic 748; xviii, W. — ⁵) sic dedimus; Metalensis, W; methalæmpsis, 748. — ⁶) sic dedimus; metanomia, W; methanomia, 748, in quo post hanc vocem unum folium deest. — ⁷) sic jam conjecit Raskius; anthonomia, W. — ⁸) sic dedimus; epitrepon, W. — ⁹) Sino-doce, W. — ¹⁰) Omothopeion, W. — ¹¹) Periprasis, W. — ¹²) sic dedimus; omozeussis, W. — Hæc ita apud Donatum exponuntur: "DE TROPIS. Tropus est dictio translata a propria significatione, ad non propriam similitudinem, ornatus, necessitatisve causa. Sunt autem tropi xiii: μεταφορά, κατάχρησις,

Hoc appellamus *klauf*, id vero vocatur *svipa* (poly-syndeton), si multa epitheta ad unam rem pertinent, ut hic :

Antequam ingentis animi,
robustus, clarus, victoria beatus
pater Magnii malleum incussit
in hostes curruum æquoris^a.

16. TROPUS est translatio dictionis a significatione propria ad impropriam, cum similitudine aliqua, ornatus aut necessitatis causa. Per hos tropos oratores orationes suas a vulgari sermone distinguebant. Tropus in tredecim species dispescitur, quarum hæc sunt nomina : METAPHORA, CATACHRESIS, METALEPSIS, METONYMIA, ANTONOMASIA, EPITHETON, SYNECDOCHE, ONOMATOPEON, PERIPHRAISIS, HYPERBATON, HYPERBOLE, ALLEGORIA, OMCEOSIS. Inter figuras a Donato propositas hoc discriminis interest : Barbarismus et Metaplasmus in singulis dictionibus fiunt, per mutationem literarum aut syllabarum, hisque accidentia. Schema habet varias verborum et sententiarum formas, quæ tædium auferunt, eloquium ornant. Hi vero Tropi sunt

---

μετάληψις, μετωνυμία, ἀντονομασία, ἐπίθετον, συνεκδοχή, ὀνοματοποιία, περίφρασις, ὑπέρβατον, ὑπερβολή, ἀλληγορία, ὁμοίωσις".
Donat. l. c. col. 1775. — *Isid. Orig. Lib. I. c. 36* : "Tropos Græco nomine Grammatici vocant, qui Latine modi locutionum interpretantur. Fiunt autem a propria significatione ad non propriam similitudinem. Quorum omnium nomina difficillimum est annotare, sed ex omnibus Donatus tredecim usui tradendos conscripsit".

a) Isidorus 20 species Schematum adfert, supradictis 18 addens Antitheton et Hypallagen, quæ figuræ ab auctore quarti tractatus infra additæ sunt.

sagna ok sena, er varðveita ýmisligt yfirbragð pentaðra málsgreina. Í trópum skal þrjá luti hugsa ok varðveita: fyrst frammfæring sagnarinnar til annarligrar merkíngar, þar næst úeiginlig samjafnan tveggja luta, en í þriðja stað skal hugsa nauzun eða feigrð er trópin gjörir.

METAPHORA er frammfæring orða eða luta í aðra merkíng; hon verðr á fjórar leiðir¹: Af andligum lut til andligs lutar, sem hær:

En skinnbjarta skortir,
skapið kannast mær svanna,
dýr er hon hætt at hváru,
hálmein Njórun steina.

Hær er *dýr* köllut konan, er þar frammfæring úeiginligs lutar, konunnar, í annarliga merkíng, sem dýrið er. Úeiginlig² líking er þat millum dýrs ok konu, þvíat dýrit er skynlaust³ kvikendi, en maðrinn skynsamligt. Fyrir feigrðar sakir þótti skáldinu betr fara málið, ok úberari verða löstrinn, at kalla margláta konu heldr dýr, en greina sérhvern lut, þann er hon gjörði úmannlega. Með þeim hætti eru þær kenningar,

---

¹) *De hoc tropo ita Donatus l. c.*: "μεταφορά est rerum verborumque translatio. Hæc fit modis quatuor: ab animali ad animale. ab animali ad inanimale. ab inanimali ad inanimale. ab inanimali ad animale. Ab animali ad animale, ut: *Typhin aurigam celeres fecere carinæ*, nam et auriga et gubernator animam habent. Ab inanimali ad inanimale, ut: *Ut pelagus tenere rates, nec jam amplius ulla*, nam et rates et naves animam non habent. Ab animali ad animale, ut: *Atlantis cinctum adsidue cui nubibus atris, Piniferum caput et vento quassatur et imbre*, nam ut hæc animalis sunt, ita mons animam non habet, cui membra animantium adscribuntur. Ab inanimali ad animale, ut: *Aut si*

translationes propriarum vocum et sensuum, servantes variam speciem floridarum sententiarum. In Tropis tria sunt animadvertenda et tenenda: primo, translatio vocabuli ad alienum significatum; deinde, impropria comparatio duarum rerum; tertio loco animadvertenda est necessitas et ornamentum tropi.

METAPHORA (*μεταφορά*) est translatio verborum et rerum in alium significatum. Ea quatuor modis fit.

AB ANIMALI AD ANIMALE, ut hic:

Sed cutem lucidæ deest

(notum mihi est ingenium feminæ)

(illa, utut est, periculosa est bestia)

stipulæ noxa Divæ lapillorum.

Hoc loco femina vocatur bestia, quæ translatio est rei improprie, mulieris, in significatum alienum, nempe animal. Hæc impropria similitudo est inter animal et feminam: nam bestia est animal ratione carens, homo ratione præditum. Ornatus caussâ poëtæ visa est oratio melius procedere, vitiumque non tam manifestum fieri, si lascivam mulierem potius appellasset bestiam, quam si singula ab ea indigne patrata enumerasset. Eadem

fama movet, si tantum pectore robor Concipis, et si adeo dotalis regia cordi est, nam ut robur animam non habet, sic Turnus, cui hæc dicuntur, animam habet. Scire autem debemus, Metaphoras alias esse reciprocas, alias partis unius". — *Isid. I. 36*: "Metaphora est verbi alicujus usurpata translatio". — "Metaphora autem aut PARTIS UNIUS est, ut *Fluctuare segetes*, non potes dicere *segetare fluctus*: aut ANTISTROPHIA est, id est, reciproca, ut remigium alarum; nam et alæ navium et alarum remigia dicuntur". — ²) *Hoc et sequentia in cod. W usque ad stropham*: Skorða var í fót færð, alia manu, sed coæva, exarata sunt. — ³) syndlaust, W, perperam.

er vèr köllum sannkenningar¹ í skáldskap, at kalla manninn Ása heitum, ok kenna svà til vâpna eðr skipa, eðr nokkurn Ása annars nafni, ok kenna þá við eign sína nokkura, sem Eyvindr kvað²:

Farma-Týs
fjörvi næmðu³
jarðráðendr
á Oglóe.

Hèr er *Farma-Týr* Óðinn kallaðr. Svà eru ok jötunar ok dvergar kallaðir menn eðr konúngar bjarga eðr steina, sem Skraut-Oddr kvað:

Böls mun-at bör at dylja
berg-þórs. nösúm órum.

Þessi er optast svà sett í norrænum skáldskap, at þeir lutir er frammfærast eru kenndir við nokkur tilfelli sín. En þó finnst hvártveggja, sem þar, er hverr konúngr er kallaðr Ýngvi eðr Þengill ok annat þvilíkt, fyrir tignar sakir fornkonúnga; en í latínu er metaphora svà optast sett, at frammfærðir lutir eru úkenndir, en þó finnst hvártveggja, sem Ovidius segir⁴:

Tiphis et Automedon dicar amoris ego.

Hann kallar *kerrugæti* eðr stýrimann ástar. Af andligum lut til úandligrs verðr Metaphora, sem at kalla hest eðr dýr sævar eðr skipreiða, ok annat þvilíkt, sem Markús kvað⁵:

Björn óð fram á fornar
flóðs hafskipa slóðir⁶.

¹) sic W; legendum puto mannkennningar. — ²) vide Tom. I. p. 234, 452. — ³) næmði, h. l. W. — ⁴) Ovid. de arte amandi Libr. I. 8. — ⁵) vide Tom. I. p. 442. — ⁶) sic l. c.; gloðir, W.

ratio est denominationum, quas in poësi vocamus PERSONALES, quando vir appellatur nominibus Asarum, et ab armis aut navibus denominatur; aut quum aliquis Asarum alterius nomine appellatur, et ab re aliqua, quam ipse possideat, denominatur, ut Eyvindus cecinit:

Onerum Tyris,
vita privarunt
terræ rectores
Ogloæ.

Quo loco Odin appellatur ONERUM TYR. Sic et gigantes et nani appellantur homines aut reges montium aut saxorum, quemadmodum Skraut-Oddus cecinit:

Non est quod malum celetur divus
Thoris montani. naribus nostris.

Hæc (figura) ita plerumque in poësi septemtrionali adhibetur, ut res translatae ab aliquibus rebus accidentibus denominentur. Sed utriusque tamen invenitur exemplum, ut quum rex appellatur Yngvius aut Thengil, aut talibus nominibus, propter priscorum regum celebritatem. In latino autem sermone Metaphora sic plerumque usurpatur, ut res translatae denominationibus non circumscribantur, quanquam utriusque rationis exemplum reperitur, ut ait Ovidius:

Tiphys et Automedon dicar amoris ego.

Ubi intelligit aurigam aut gubernatorem amoris. AB ANIMALI AD INANIMALE Metaphora fit, ut quum (navis) appellatur equus aut animal maris aut armamentorum navalium, aut id genus alia, quemadmodum Marcus cecinit:

Ursus pelagi procedebat in antiquas
navium oceano aptarum semitas.

Hér er *sævar-björn* skipit kallat. Af úandlegum lut til úandligns¹ verður Metaphora, sem þá er skip er kallat skíð sævar eða vatna, en sverð beðja eða gata heinar:

Einstigi mēr heinar.

Af úandligum lut til andligns verður Metaphora, sem at kalla konu skorðu eða þóptu gulls eða gersema, ok annat þvílíkt, sem Ormr Steinþórsson kvað²:

Skorða var í fót færð

fjarðbeins afarhreinn³.

Með þessum figúrum eru saman settar allar kenningar í norrænum skáldskap, ok hon er mjök svá upphaf til skáldskaparmáls. Metaphora er stundum aprbeidilig en stundum eigi: þá er Metaphora aprbeidilig, ef hvern lut má færa til annars, þat er líking er á milli, sem at kalla sjóinn jörð skipa eða fiska eða sækonunga, sem Þjóðólfr kvað:

Höfuðbaðm,

þar er heiðsæi

á Fjörnir

fjöllum drýgði.

En kalla jörð *sæ dýra*, sem Markús kvað:

Hjartfærra veit harri

hreinvaða sik baztan.

Hér er jörð köllut *vastir*, en í fyrri vísu var hafit kallat fjöll sækonungs.

¹) *sic legendum*; andligns, *perp.*, W. — ²) *vide Tom. I. p. 410.* — ³) *sic l. c. codd.*, anar teins (*prave ex avar reins*), h. l. W.

Hic navis appellatur **URSUS MARIS**. **AB INANIMALI AD INANIMALE** fit Metaphora, ut quum navis appellatur **xylosolea maris** aut **fluminum**, gladius vero **culcita** aut **semita cotis**:

Tramitem mihi cotis^a.

AB INANIMALI AD ANIMALE fit Metaphora, verbi causa quum femina appellatur **destina** aut **transenna auri** aut rerum pretiosarum aut similium, ut cecinit **Ormus Steinthoris filius**:

Destina ossis æquorei vestibus
valde puris induta fuit.

His figuris omnes denominationes poësius septemtrionalis compositæ sunt, estque hæc figura pæne principium dictionis poëticæ. Metaphora interdum reciproca est, interdum non. Tum Metaphora est reciproca, si res, inter quas similitudo locum habet, reduci inter se possunt, verbi causa, quum mare appellatur **TERRA navium** aut **piscium** aut **regulorum maritimorum**, quemadmodum **Thiodolvus** cecinit:

Principalem progeniem,
ubi auri sationem
in Fjörneris
montibus exercuit.

terra vero appellatur **MARE animalium**, ut **Marcus** cecinit:

Cervis tritorum maclidis æquorum
princeps se novit optimum.

Hic terra vocatur **ÆQUORA**, in superiori autem stropha mare appellabatur **MONTES reguli maritimi (Fjörneris)**.

---

^a) Historia ignoratur. Puto sensum esse: (princeps) mihi gladium donavit.

CATACHRESIS er köllut umdráttir annarlígs nafns¹, sem hér²:

[fyrir³ járni, ok er þar í milli framsæring ok óeiginlig líking. Þessi háttir má sannast svá, at gerr lutr setist fyrir efni sínu, sem mjöl fyrir korni, ok er sú hin fimta grein metonimie⁴, sem Þjóðólfr kvað:

Lét hræteina hveiti

hryja gramr or brynju:

vill at vexti belli

valbygg Haraldr Yggjar.

Hér er hveiti sett fyrir korni. Hinn setti háttir metonimie⁵

¹) "καταχρησις est usurpatio nominis alieni, ut parricidam dicimus qui occiderit fratrem; et piscinam, quæ pisces non habet, hæc enim nisi extrinsecus sumerent, suum vocabulum non haberent". *Donat. l. c.* — "CATACHRESIS est alienæ rei nomen appositum; et eo a metaphora differt, quod illa vocabulum habenti largitur aliud: hæc, quia non habet proprium, alieno utitur: ut *Faciemque similitima lauro*; et: *Nunc una ambæ junctisque feruntur Frontibus et longa sulcant vada salsa carina*; Dum facies et frons tantum animalium et hominum sint. Quod nomen si poëta non apposuisset navi, quid proprium eidem parti diceret non haberet". *Isid. I. 36.* —

²) *Hoc loco in W (quamquam nullum lacunæ signum invenitur) desiderantur: a) exempla Catachreseos; b) Metalepsis; c) quatuor prima exempla Metonymiæ. Ex Fragm. 748 supplevimus duo postrema exempla Metonymiæ, Autonomasiam et Epitheton.* — ³) *Hic iterum incipit 748, in quinto exemplo Metonymiæ. De METALEPSI ita Donatus l. c. disseruit: "μετάληψις est dictio gradatim pergens ad id quod ostendit, ut: Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris, Post aliquod mea regna vident mirabor aristas". — Isidorus vero l. c.: "Metalepsis, tropus a præcedente indicans quod sequitur: Inque manus cartæ nodosaque venit arundo. Nam per manum verba, per arundinem literæ significatæ sunt". — De Metonymia sic apud Donatum:*

CATACHRESIS (κατάχρησις) est circumductio alieni nominis, ut hoc loco :

.....
 pro ferro, quo loco intercedit translatio et impropria similitudo. Hæc ratio ita exponi potest, rem factam poni pro materia, unde facta sit, ut farinam pro frumento; quæ quinta est species Metonymiæ, quemadmodum Thiodolvus cecinit :

Fecit rex triticum cadaverinorum
 tigillorum e lorica decidere ;
 vult Haraldus, ut incrementa
 capiat ingens Yggi hordeum.

Hic triticum pro frumento ponitur. Sexta species Meto-

”μετωνομία est dictio quædam, veluti transnominatio; hujus multæ sunt species. Aut enim per id quod continet, id quod continetur ostendit, ut: *nunc pateras libate Jovi*. Aut contra, ut: *Crateras magnos statuunt et vina coronant*. Aut per inventorem id quod inventum est, ut: *sine Cerere et Libero friget Venus*. Aut contra, ut: *vinum precamur nam hic deus præsens adest*. Hæc exempli causa posita addiscentibus sunt, reliqua demonstrabit lectio”. *Donat. col. 1776. — De Metonymia ita Isidorus l. c.*: ”Metonymia est transnominatio ab alia significatione ad aliam proximitatem translata. Fit autem multis modis: aut enim PER ID QUOD CONTINET, ID QUOD CONTINETUR ostendit, ut *theatra plaudunt*, dum homines plaudant; aut PER ID QUOD CONTINETUR, ID QUOD CONTINET: ut *Jam proximus ardet Ucalegon*, dum non ille, sed domus ejus arderet. Item PER INVENTOREM ID QUOD INVENTUM EST (*Ceres* pro pane, *Liber* pro vino, *Venus* pro libidine, *Vulcanus* pro igne): PER INVENTUM INVENTOREM (*vinum* pro *Libero*): PER EFFICIENTEM ID QUOD EFFICITUR, sicut *Pigrum frigus*, quod pigros homines faciat: et *timor pallidus*, eo quod pallidos homines reddat; PER ID QUOD EFFICITUR EFFICIENS, ut *Spumantia frena*, quum utique non ipsa faciant spumas, sed equus, qui ea gerit, spumis conspergat infusis”. — 4⁵) *sic dedimus*; *Metanomie, 748*.

er þat, at setja eptirkomanda lut fyrir því sem fyrri verður, sem hér :

Braut stökk bauga neytir
bleikr frá sverða leiki.

Hér er bleikr kallaðr ræddr, þvíat bliknan kemr eptir ræzlu, sem roði eptir skömm, ok er framfæring máls milli bleiks ok óttafulls, en óeiginlig líking, þvíat bliknan heyrir til líkams, en ræzla til andar.

ANTONOMASIA setr sameiginlikt nafn fyrir eiginligu nafni, ok verður þat á þrjár leiðir: af önd ok líkam, ok fyrir utan önd ok líkam¹; af önd, sem hér :

Áðr grimmhugaðr gengi
af grjót-Móða dauðum.

Hér er grimmhugaðr settr fyrir þór; þar er óeiginlig (líking), þvíat margir menn aðrir en þórr voro grimmhugaðir. Af líkam verður Antonomasia, sem hér :

Hár rauð hvassa geira,
hneig þjóð í gras, blóði.

Hér er Hár kallaðr konúgrinn, ok er þar óeiginlig líking milli þessa nafns Hár ok eiginligs nafns Ríngs konúngs. Fyrir utan önd ok líkam verður Antonomasia, sem hér :

Nè dýrs of far fleiri
flein-Móða segig óðar,
mælum slíkt við sælan:
sittu heill konúgr! deili.

---

¹) "ἀντονομασία est significatio vice nominis posita, quæ fit modis tribus, ab animo, a corpore, extrinsecus. Ab animo, ut: *Magnanimusque Anchisiades et pondus et ipsa*. A corpore, ut: *Iipse arduus*. Extrinsecus, ut: *Infelix puer atque impar congressus Achilli*". *Donat. l. c.* — *Isid. Orig. I. 36.*: "ANTONOMASIA est pro nomine, id est vice nominis, posita, ut *Maia*

nymiae est, quum consequens ponitur pro antecedente, ut hic :

Aufugit annulorum usor
pallidus a ludo gladiatorum.

Hic timidus vocatur pallidus, nam pallor timorem sequitur, ut rubor pudorem; et est translatio sententiæ inter pallidum et timidum, sed impropria similitudo, pallor enim ad corpus, timor ad animum pertinet.

ANTONOMASIA (*ἀντονομασία*) ponit nomen commune pro nomine proprio, et tribus modis fit: ab animo, et corpore, et extra animum et corpus; ab animo, ut hic :

Antequam feroci animo præditus
a mortuo Deo montano abscedebat.

Hic "feroci animo præditus" ponitur pro Thore; quæ impropria similitudo est, plures enim homines, quam Thor, fuere animo feroce præditi. A corpore fit Antonomasia, ut hic :

Celsus rubefecit acutas hastas
(homines humi ceciderunt) sanguine.

Hic rex vocatur "celsus", impropria similitudine inter hoc nomen "celsus" et proprium nomen regis Ringi. Extra animum et corpus Antonomasia fit, ut hoc loco :

Non ego plures notas eximii
spiculorum Divi in carmine
profero. Rex, salvus sedeas.
Talia verba ad beatum facio.

---

genitus pro Mercurio. Qui tropus fit tribus modis: AB ANIMO, ut *Magnanimusque Anchisiades*; A CORPORE, ut *Iipse arduus*; EXTRINSECUS, ut: *Infelix puer atque impar congressus Achilli*".

Hér er sæll settr fyrir nafni konúngs, ok er svá óeiginlig líking, en sæla kemr af tilfellum, ok er hér hvárki eiginlig önd nè líkam. Þessa figúru köllum vér njarðarvött í skáldskap, ok er hon þó eigi með leysum talit.

EPITETON er fyrir sett sögn, tilfellig¹ eiginligu nafni, ok verðr hon af önd ok líkam, ok fyrir utan önd ok líkam². Af önd, sem Snorri kvað³:

Dáðrökkum veldr dauða
dreng⁴ ofrhugaðr þengill.

Af líkam enn, sem Snorri kvað⁵:

Hamdökkum fær Hlakkar
hauk munnroða aukinn.

Fyrir utan önd ok líkam verðr Epiteton á þrjá vega: af gerð, sem hér:

Ok stórhöggr
stillir þrænda.

Af stað, sem hér⁶:

⁷ Sótti reiðr at ráðum,
rann engi því manna,
þrályndi fékkst þrændum,
þrænskr jarl, konúng sænskan.

¹) *sic dedimus*; tilfelling, *mend.*, 748. — ²) "ἐπίθετον est super posita dictio cum proprio nomine. Nam ἀντονομασία vicem nominis sustinet, Epitheton nunquam est sine nomine, ut: *Hos mihi prædixit luctus non dira Celæno. Italides quas ipsa decus sibi diua Camilla.* Fit etiam Epitheton modis tribus: ab animo, a corpore, extrinsecus. His duobus tropis vel vituperamus aliquem, vel ostendimus, vel ornamus". *Donat. l. c.* — ³) *vide Háttatal str. 5., Tom. I. 604.* — ⁴) *sic dedimus*; drengr, 748. — ⁵) *vide Háttatal l. c.* — ⁶) *ex Hkr. OTr. cap. 57. str. 2.; Fms. I. 232 et Fms. 12. ad h. l.; cfr. Scr. Hist. Isl. I. 259.* — ⁷) *Hic*

Hic fortunatus ponitur pro nomine regis, impropria quidem similitudine, nam beatitudo, ab accidentibus profecta, neque animo neque corpori propria est. Hanc figuram in poësi appellamus *njardarvött* (spongiam), quæ tamen figura licentiæ poëticæ non adnumeratur.

ΕΠΙΘΗΤΟΝ (ἐπίθετον) est vocabulum præpositum, nomini proprio accidens^a, fitque animo et corpore, et extra animum et corpus. Animo, ut Snorrius cecinit:

Rex, animositate præstans, militi
virtute prompto facessit necem.

Item corpore, ut Snorrius cecinit:

Oris ruborem auget accipitri
Bellonæ, nigris indumentis prædito.

Extra animum et corpus Epitheton tribus modis fit; facto, ut hic:

Atque imperator Thrandorum,
graves ictus inferens.

Loco, ut hic:

Iratus Thrandicus dynasta regem
Svecicum consilii ergo adiit;
ideo nemo virorum aufugit.
Thrandos incessit pertinacia.

---

iterum W sequimur, qui hoc exemplum ad Catachresin male retulit, haud dubie propter neglectam a librario lacunam unius folii in codice quem exscripsit.

a) Sic verti sec. conjecturam. Sed fieri potest, ut locus sanus non sit, nam Isid. Orig. I. 36. sic habet: "ΕΠΙΘΗΤΟΝ, supra positum nomen, præponitur enim proprio nomini". Unde forsitan in textu legendum sit: *Epitheton er yfirsett sögn, fyrirsett eiginligu nafni*. Quanquam Isidorus l. c. nimis anguste, sec. originationem ex ἐπί, supra et τίθημι, pono, Epitheton definiit per "nomen supra positum".

Af atburð verður Epiteton, sem hér¹:

Í herská

hilmis ríki.

Í öllum þessum háttum er úeigialig² líking millum viðleggjanligns nafns ok undirstöðuligns ok þikkir sú figúra mest prýða skáldskap; þat köllum vèr sannkenníng.

SINECOCHE³ er merkíng sú eða tropus, (er) má fylla skilníng, þótt hon merki minur eðr meirr⁴. Stundum setr hon allt þar sem blut skal merkja af því öllu, sem Leidólfr kvað:

Mörðr⁵ bar gull or garði

grams þess, er verðúng framði.

Hèr er gull sett fyrir hríngi, þeim er konúngr gaf honum. Stundum setr Sinecocoche⁶ lut fyrir öllu, því er hon vill merkja, sem hér:

Kjölr brunn⁷ klökkkr á fólvar

kraphár meginbárur.

Hèr er *kjölr* settr fyrir öllu skipi. Í hvárumtveggja hætti þessum er úeigialig líking; þvíat allt er jafnan sett saman af sínum lut, þat er skipta má.

ONOMATOPEION⁸ er nafn, sem gjört er⁹ af hljóði¹⁰, sem hér:

¹) *an hi versus desumpti sint ex encomio in Arinbjörnem, ut putat Raskius, incertum est, nam in hujus encomii str. 11. legitur: í herskáss hilmis garði, in aula bellicosi regis. —*

²) *sic 748; eígnlíg, W. —* ³) *sic dedimus; Sinococoche, W, 748. —*

⁴) "συνεχοχή" est significatio pleni intellectus capax, cum plus minusve pronunciat; aut enim a parte totum ostendit, ut: *Haud aliter puppesque tuæ pubesque tuorum. Ipsius ante oculos ingens a vertice pontus. In puppem ferit, excutitur pronusque magister. Gramineas alii fontemque ignemque ferebant*. Donat. l. c. — "SINECOCHE est conceptio, cum a parte

Ab evento fit Epitheton, ut hic :

In bellis infesto
regis imperio.

In his omnibus exemplis est impropria similitudo inter nomen adjectivum et substantivum. Atque hæc figura, quam vocamus *sannkenning* (veram descriptionem), maximum poësi ornamentum adferre existimatur.

SYNECDOCHE (συνεχδοχή) est significatio sive tropus, qui plenum sensum reddere potest, etsi plus minusve significet. Interdum totum ponit, ubi pars totius intelligenda est, ut Leidolvus cecinit :

Mördus aurum abstulit secum ex aula
regis illius, qui satellites ornavit.

Hic AURUM ponitur pro annulo, quo eum rex donaverat. Interdum Synecdoche ponit partem pro toto, quod intellectum vult, ut hoc loco :

Flexibilis carina ruit per pallidos,
prævalidos fluctus decumanos.

Hic CARINA pro tota navi ponitur. In hoc utroque exemplo impropria comparatio est, nam semper omne, quod dividi potest, ex partibus suis compositum est.

ONOMATOPEION (ὀνοματοποιόν) est nomen ex voce factum, ut hoc loco :

totum, vel a toto pars intelligitur. Eo enim et per speciem genus et per genus species demonstratur, sed species pars est, genus autem totum". *Isid. I. 36.* — ⁵⁾ sic *W*; Niörd, 748, forte rectius. — ⁶⁾ emend.; Sinodoche, *W*, 748. — ⁷⁾ brunar, *id.*, 748. — ⁸⁾ ex emend. *Raskii pro*: ΟΜΟΤΟΠΕΙΟΝ, *W*, 748. — ⁹⁾ excidit in *W*. — ¹⁰⁾ "ὀνοματοποιία est nomen de sono factum ut: *tinnitus aris, clangor tubarum*". *Donat. l. c.* — "ONOMATOPEIA, nomen fictum ad imitandum sonum vocis confusæ, ut stridor valvarum, mugitus boum, balatus ovium". *Isid. I. 36.*

Fram þraukuðu fákar
 fjórir senn und¹ henni;
 þó gat þeim en háva²
 þrumgöll³ blaðit öllum.

Hèr er framfæring af hljóði til málsins, ok úeiginlig líking milli klukku ok hljóðs.

PERIPHRASIS⁴ er umkríngingarmál, þat er verðr fyrir skrauts sakir í lofligri ræðu, en lastmæli til þess at orðtak sé mælligra⁵, sem Egill kvað⁶:

Vark árvakr,
 bark orð saman
 með málþjóns
 meginverkum⁷,
 hlóð ek lofköst
 þann er lengi stendr
 óbrotgjarn⁸
 í bragar túni.

Hann kallar *málþjón* túnguna. Hèr er úeiginlig líking millum þjóns ok túngu, þvíat hon er lutr mannsins.

YPERBOLA er yfirganga sanuleiks, um þat fram sem trúanligt er⁹, sem hèr¹⁰:

---

1) sic 748; undir, W. — 2) sic 748, quod melius metro convenit; þunga, W. — 3) þrymgall, id., 748. — 4) sic 748; periphrasis, W. — 5) sic (scriptum mælligra), 748; makligra, W. — "περίφρασις est circumlocutio, quæ sit aut ornandæ rei causa, quæ pulchra est, aut vitandæ, quæ turpis est, ut: *Et jam prima novo spargebat lumine terras, Tithoni croceum linquens aurora cubile*". Donat. l. c. — 6) PERIPHRASIS est circumloquium, dum res una plurimis verbis significatur, ut *Auras vitales carpit* (h. l. vivit). Hic autem tropus geminus est. — 7) ultima stropha encomii in *Arinbjörn*, vide Egils saga ed. 1809 p. 684-85 et ibid. not. 70, 71, 72. — 8) morginverkum, 748. — 9) sic Egils saga, et sic in W olim legit Joh. Ol. Grunnav., nunc vero incertum est, au

Prorsum se ægre movebant una
quatuor equi, illam portantes.

Quos tamen omnes ingens illa, alto
clangore sonabilis, dejicere potuit.

Hic translatio fit a sono ad significatum, et impropria comparatio inter campanam et sonum.

PERIPHRAISIS (περιφρασις) est circumlocutio, quæ ornatûs causa fit in oratione ad laudem composita, in vituperatione vero, ut dictio auribus gratior fiat, quemadmodum Egil cecinit:

Mane vigilabam,
verba congerebam,
cum sermonis ministri
operosis laboribus.
Exstruxi laudis cumulum,
qui diu stabit
dissolvi nescius
in carminis area.

Adpellat linguam sermonis ministrum; hic est impropria comparatio inter ministrum et linguam, quæ pars hominis est.

HYPERBOLE (ὑπερβολή) est trajectio veritatis, ultra quam credibile est, ut hoc loco:

r sive l ibi scriptum fuerit; ibrottgiarn, 748. — ⁹⁾ "ὑπερβολή est fidem dictio excedens, augendi minuendive causa. Augendi: *Nive candidior*. Minuendi: *Tardior testudine*". *Donat. l. c. col. 1777*. — "HYPERBOLE est excelsitas fidem excedens ultra quam credendum est, ut *Sidera verberat unda*, et *Terram inter fluctus aperit*. Hoc enim modo ultra fidem aliquid augetur, nec tamen a tramite significandæ veritatis erratur, ut voluntas loquentis non fallentis appareat". *Isid. I. 36*. — ¹⁰⁾ *Stropha eadem occurrit supra Tom. I. 500*.

Hrauð í himin upp glóðum
hafs, gekk sær af allri,
borð hygg ek at ský skerði¹,
skaut Ránar vegr Mána.

Hér er úeigiulig² líking milli möru elds ok náttúruligs loga.

YPERBATON er nokkur yfirstígning orðanna, sú er hætti bregðr, hon hefir fimm kynkvíslir: ISTEROLOGIA, ANASTROPHE, PARENTHESIS, TMESIS³, SINCHISIS⁴.

ISTEROLOGIA er skipt [í skilning⁵ orðanna ok svá skilning þeirra, sem hér⁶:

Brjänn féll ok hélt velli.

Hér er skipt málsgreinum, ok sett sú fyrri⁷ er síðarr skal vera, ok verðr frammfæring í milli þeirra ok újöfn líking milli parta ok málsgreina.

SINCHISIS⁸ er alla leið samansteypt⁹, sem hér:

[Oss fremi¹⁰ hinn, er himna,
heimstýrir, skóp dýra.

Hér er þat mál [síðarr sett er fyrr¹¹ skal vera; þvíat sá heimstýrir, er himna skapaði, fremr oss nú hversdaglega.

¹) sic h. l. W; skerði, 748. — ²) sic 748; veigin, W. — ³) sic *dedimus*; Themesis, W; Temesis, 748. — ⁴) sic *dedimus*; Sincresis, W, 748. — "ὕπερβατον est transcensio quædam verborum ordinem turbans, ejus species sunt quinque: ὑστερολογία, ἀναστροφή, παρένθεσις, τμησις, σύγχυσις". *Donatus l. c. col. 1776-77*. — "HYPERBATON est transcensio, cum verbum aut sententia commutatur. Hujus species quinque sunt: Anastrophe, Hysteron proteron, Parenthesis, Tmesis, Synthesis". *Isidorus l. 36*. — ⁵) a [, skilning om. í, 748; skilning *plenis literis utroque loco*, 748; skilnng, *utroque loco*, W. — ⁶) vide *Historiam Njalis, cap. 158, str. ult.* — ⁷) fyr, 748. —

Prunæ pelagi in cœlum effundebantur
 sursum, mare violenter grassabatur.
 Puto nubes a prora violari,
 sinus Ranæ lunam tollit.

Hic est impropria comparatio inter ignem fatuum et
 flammam naturalem.

HYPERBATON (ὑπέρβατον) est trajectio verborum,
 a justa ratione discedens. Hujus species quinque sunt:
 HYSTEROLOGIA, ANASTROPHE, PARENTHESIS, TMESIS,
 SYNCHYSIS.

HYSTEROLOGIA (ὑστερολογία) est permutatio in
 distinctione et sensu verborum, ut hic:

Brian cecidit et arena potitus est.

Hic sententiæ permutantur, priorque ponitur, quæ
 posterior esse debuit, translatioque fit inter eas, et
 inæqualis comparatio inter partes et sententias.

SYNCHYSIS (συγχύσις) est oratio omni ex parte
 confusa, ut hic:

Adjuvet nos ille, qui cœlos
 mundi rector creavit eximios.

Hoc loco vocabulum, quod prius esse debuerat, posteriori
 loco positum est: nam ille rector mundi, qui cœlos
 creavit, nos quotidie beneficiis ornat.

⁹⁾ *emend.*; Sintesis, W; Siñthæsis, 748. — ⁹⁾ *stæypt rēða*, 748. — "*σύγχυσις* est hyperbaton ex omni parte confusum, ut: *Tris Notus abreptas in saxa latentia torquet. Saxa vocant Itali, mediis quæ in fluctibus aras.* Est enim hic ordo: Tres abreptas Notus in saxa torquet, quæ saxa, in mediis fluctibus latentia, Itali aras vocant". *Donat. l. c. col. 1777.* — "*Synthesis* est, ubi ex omni parte confusa sunt verba". *Isid. I. 36.* — ¹⁰⁾ *a* [*sic* 748; fremi oss, W. — ¹¹⁾ *a* [*sic* 748; fya er siðan, W.

TMESIS¹ slitr í sundr eitt orð, ok setr annan part [í milli², sem hér :

Ekl vara³ ógn á Stiklar
óblíð stöðum síðan.

ANASTROPHA⁴ er umsnúin orða skipan, sem Sighvatr kvað⁵ :

[Hætt er⁶ þat, er allir ætla,
áðr skal við því ráða,
hárir menn⁷, er⁸ ek heyri,
hót, skjöldúingi móti.

Hann setr þessa fyrirsetning *móti* eptir þat fall er hon skal fyrir standa.

PARENTESIS er meðalsett málsgrein at skiptu seni⁹, sem Einarr kvað¹⁰ :

Eins má orð¹¹ ok bænir,
alls kjósanda hius ljósa
mjök er fróðr sá er getr góða
guðs þrenning, mèt kenna.

Hér er annat mál milli sett, ok til leiðar fært¹², en síðan lyktað hinu fyrra máli. Þessi figúra er jafnan

¹) *emend.*; Temesis, W.; Themesis, 748. — ²) *add. ex 748, in W omissum.* — "τμησις est unius compositi aut simplicis verbi sectio, una dictione vel pluribus interjectis, ut: *Talis Hyperboreo septem subjecta trioni*, pro septentrioni; *Et saxo cere comminuit brum.* Et: *Massili portant juvenes ad litora tanas*". *Donat. l. c.* — "Tmesis est sectio unius nominis per interpositionem verborum". *Isid. I. 36.* — ³) var, 748. — ⁴) *sic 748; anastropha, W.* — "ἀναστροφή est verborum tantum ordo præposterus, ut: *Carthago Italiam contra Tiberinaque longe*, pro: contra Italiam". *Donat. l. c.* — "Anastrophe, verborum ordo præposterus". *Isid. I. 36.* — ⁵) *vide carmen dictum Bersögils*

TMESIS (τιμῆσις) unum vocabulum divellit, aliamque partem interponit, ut hoc loco:

Parum non fuit pugna Stikla-
stadensis immitis deinde.

ANASTROPHE (ἀναστροφή) est constructio verborum præpostera, ut Sighvatus cecinit:

Periculosum est, quod omnes viri senes,
quemadmodum audio, regi sese
opponere statuerunt; ei rei in antecessum
aliquo occurrendum consilio est.

Poëta hanc præpositionem *móti* (contra) casui, cui præponenda erat, postponit.

PARENTHESIS (παρένθεσις) est interposita diviso sensu sententia, quemadmodum Einar cecinit:

Pariter verba et preces
(is valde sapiens est, qui bonam
trinitatem candidi, omnipotentis
Dei percipit) edoceri possum.

Hoc loco alia sententia interponitur et ad finem perducitur, quo facto prior sententia concluditur. Hæc figura semper adhibetur in variatione metrica, quam

visur in Hkr. *Magni Boni hist. c. 17 str. 8*; Fms. 5, 130, 4; 6, 43, 2. — ⁶⁾ sic Hkr.; het, W; hætr, 748. — ⁷⁾ sic 748; mer, W. — ⁸⁾ sic Hkr.; en, W, 748. — ⁹⁾ "παρένθεσις est interposita ratiocinatio diversæ sententiæ, ut: *Æneas, neque enim patrius consistere mentem Passus amor, rapidum ad naves præmittit Achaten*". Donat. l. c. — "PARENTHESIS, ubi interponimus sententiam nostram, qua ex medio remota integer sensus perdurat". Isid. I. 36. — ¹⁰⁾ ex carmine Geisli (*Radius*) str. 1., in Hkr. et Fms. Vol. V. — ¹¹⁾ óð, poësin, 748. — ¹²⁾ sic 748, in W omnino detritum.

sett í þeim hætti, er vèr köllum *stælt* eða *alags-hátt*.

ALLEGORIA er trúpr, sá er annat merkir en mælt er, sem Sveinn kvað:

Þar kemr, [lýngs en¹ löngum
lind vandi mik strindar
leika leyni síka
lævi, á til sævar.

Þat skal svá skilja, at hann lyktar svá því efni, er hann vildi í kvæðinu hafa, sem áin kemr til sævar. Þat er úeiginlig líking milli árinna ok kvæðissins. ALLEGORIA hefir sjö kynkvísli: IRONIAM, ANTIFRASIM, KARIENTISMOS, ENIGMAM, PAREMIAM², SARCASMOS, ASTISMOS³.

IRONIA⁴ gjörir gagnstaðligt mál því⁵ er hon vill merkja⁶, sem í Kúgaðrápu⁷:

Meginreddir `ro menn við Kúga;
meiri ertu hverjum þeirra.

Hèr er úeiginlig framfæring ok líking, þvíat lof er með⁸ háði sett. Þessi figúra er opt sett í skáldskap.

¹) a [sic 748; langs að, W. — ²) sic *dedimus*; *paranomia*, W; *Paronomia*, 748. — ³) *emend.*; *antismos*, W, 748. — "ἀλληγορία est tropus, quo aliud significatur quam dicitur, ut: *Et jam tempus equum fumantia soluere colla*, hoc est: *carmen finiri*. Hujus species multæ sunt: *εἰρωνεία*, *ἀντίφρασις*, *ἀίνιγμα*, *χαριεντισμός*, *παροιμία*, *σαρκασμός*, *ἀστεϊσμός*". *Donat. col. 1777*. — "ALLEGORIA est alieniloquium, aliud enim sonat, aliud intelligitur. Hujus tropi (Allegoriæ) plures sunt species, ex quibus eminent septem: Ironia, Antiphrasis, Ænigma, Charientismos, Paræmia, Sarcasmos, Astismos". *Isid. Orig. I. 36*. — ⁴) sic 748; *Ironiam*, W. — ⁵) sic 748; þat, W. — ⁶) "εἰρωνεία est tropus

vocamus *stælt* (mesembolema) vel *álagshátt* (variationem supplementorum).

ALLEGORIA (*ἀλληγορία*) est tropus, quo aliud significatur, aliud intelligitur, ut Svein cecinit:

Ibi amnis in mare devenit.

Tilia vero telluris piscium,
in ericeto delitescendum, sæpe
me furtivis ludis adsvfecit.

Quod sic intelligendum est, eum (poëtam) argumentum, quod carmini subjecerat, ita concludere, ut amnis in mare deveniat. Quæ impropria est inter amnem et carmen similitudo. ALLEGORIA septem habet species: IRONIAM, ANTIPHRASIN, CHARIENTISMUM, ÆNIGMA, PARÆMIAM, SARCASMUM, ASTEISMUM.

IRONIA (*εἰρωνεία*) sententiam rei significatæ contrariam reddit, ut in encomio Kugiano:

Homines Kugium vehementer metuunt;
tu quemlibet eorum potentia superas.

Hic impropria translatio et comparatio est; encomium enim ad contumeliam est compositum. Hæc figura sæpe in poësi adhibetur.

per contrarium quod conatur ostendens, ut: *Egregiam vero laudem et spolia ampla refertis* etc. Hanc nisi grauitas prononciationis adiuvet, confiteri videtur, quod negare videtur". *Donat. col. 1777-78.* — "IRONIA est sententia per prononciationem contrarium habens intellectum". *Isid. l. c.* — ") *Hoc carmen satyricum factum esse videtur cum allusione ad Kugium, de quo Orkn. s. cap. 66. De forma reddirro (= reddir ero) conferri potest Fms. 10, 421. lin. 7, ubi in prosa est verrom (pro ver 'rom, vèr crom), nos sumus. — ") fyrir, 748.*

ANTIFRASIS er svà sem Ironia í einu orði; þvíat hon dregr nafn af gagnstaðligum lut¹, sem Sveinn kvað:

Hlès dætrr. á við blèsu.

Hèr er sjór kallaðr *Hlèr*, því at hann hlýr allra minnst².

ENIGMA er myrkt sen um leynda líking lutanna³, sem hèr er kveðit⁴:

Fara ek sá
foldar moldbúa⁵,
á sat naðr⁶ á ná.

Þesskonar figúru köllum vèr *gátu*, ok er hon jafnan sett í skáldskap.

KARIENTISMOS er þat, ef úfögr nöfn talast granlega⁷, sem Egill kvað⁸:

Vals hefi⁹ ek vafur¹⁰ hellsis,
váfallr¹¹ em¹² ek skalla¹³;
blautr erumz¹⁴ bergis fótar
borr¹⁵, en hlust er þorrin.

---

1) "ἀντίφρασις est unius verbi ironia, ut *bellum*, hoc est, minime bellum. *Lucus*, quod minime luceat. *Parcæ*, quod minime pareant". *Donat. l. c. col. 1778*. — "ANTIPHRAISIS est sermo e contrario intelligendus, ut *lucus*, quia CARET luce per nimiam nemorum umbram, . . . et *Parcæ* et *Eumenides*, i. e. *Furiæ*, quod NULLI pareant vel benefaciant", *Isid. l. c.*; idem *Parcæ* a NON parendo, lucum a non lucendo derivat, *Orig. Lib. 8. c. 11 sub fin., Lib. 14. c. 8*. — 2) minzt, 748; minniz, W. — 3) "ἀνίγμα est obscura sententia per occultam similitudinem rerum, ut: *Mater me genuit, eadem mox gignitur ex me*, cum significat, aquam in glaciem converti, et ex eadem rursus effluere". *Donat. l. c.* — "ENIGMA est quæstio obscura, quæ difficile intelligitur nisi aperiatur". *Isid. Orig. I. 36*. — 4) vide *Hervarar saga* ok *Heiðreks konúngs in Fornaldar sögur Norðrl. I. 472, 2*. — 5) *h. l. de cadavere equino*. — 6) *sic W, i. e. serpens, quod h. l. de aquila explicatur; nár, 748*. —

ANTIPHRAISIS (*ἀντίφρασις*) est quasi Ironia in una voce; nomen enim trahit a re contraria, ut Svein cecinit:

Hleris filiae . navem adllarunt^a.

Hoc loco mare dicitur *Hler*, quod omnium minime calefaciat.

ÆNIGMA (*ἀνύγμα*) est sensus obscurus abstrusæ rerum similitudinis, ut in his versibus:

Ferri videbam
terrestris pulveris incolam,
insedit matrix cadaveri.

Hujusmodi figura, quam vocamus *gátu* (conjecturam), sæpe numero in poësi occurrit.

CHARIENTISMUS (*χαριέντισμος*) est, quum nomina minus pulchra (honesta) lenius proferuntur, ut Egil cecinit:

Lento gressu utor, quali præpeditus
equus; periculose sum caducus.
Molle mihi est rupis pædariae
lignum, sed auditus defecit.

⁷⁾ sic *W*; grandligarr, 748. — "*χαριέντισμός* est tropus, quo dura dictu gratius proferuntur, ut, cum interrogantibus nobis, *Num quis nos quæsierit*, responderetur, *Bona fortuna*, exinde intelligetur neminem nos quæsisse". *Donat. l. c.* — "*CHARIENTISMOS* est tropus, quo dura dictu gratius proferuntur". *Isid. l. c.* — ⁸⁾ vide Egils saga c. 89, p. 756-8. — ⁹⁾ em, 748. — ¹⁰⁾ vávar, 748. — ¹¹⁾ sic 748; valfallz, *W*. — ¹²⁾ sic Egils s.; en, *W*, 748. — ¹³⁾ sic 748; kalla, *W*. — ¹⁴⁾ sic Egils s.; em ek, *W*, 748. — ¹⁵⁾ sic 748; berr, *W*.

a) Adduxi hunc locum in *Antiq. Americ.* p. 267. *Hles dættir*, i. e. undæ, quod utrum nominativus, an accus. h. l. sit, decernere non audeo; nam potuit subjectum verbi *blæsu* (o: venti, tempestates) in versibus perditis esse.

PAREMIA¹ er orðskviðr, sá er vel þykkir sama hlutum ok tíma, sem hér:

”Er-a hlums² vant, [sögðu refar³, drógu hörpu á ísi”. Þat er mælt til þeirra manna, er láta stórliga, en megu lítið; þar er framfæring ok úeiginlig líking milli manns ok hörpu⁴.

SARCASMOS er hatrsfull ok úvinulig spottan⁵, sem hér:

Að kom gágangandi,
þar er jöfrar börðust,
hèlt hann⁶ upp höfði:
hèr er þèr⁷ skattr, súlltan!

Sarcasmos gjörir annat yfirbragð máls en í⁸ merkíng.

ASTISMOS⁹ má allt mál heita, þat er þermlast alþýðu orðtaki ok er skrýtt hirðligri málsnild¹⁰, sem Egill kvað¹¹:

Þat er úrètt
ef¹² orpit hefir

¹) *sic dedimus*; Paranoia, *W*, 748. — ²) *alias*: hlunns. — ³) *a* [kvað refr, 748. — ⁴) ”παροιμία est accommodatum rebus temporibusque proverbium, ut: *Adversus stimulum calces*; et: *Lupus in fabula*”. *Donat. l. c.* — ”Pareomia est rebus et temporibus accommodatum proverbium”. *Isid. Orig. I. 36.* — ⁵) ”σαρκασμός est plena odio hostilisque irrisio, ut: *En agros et quam bello Trojane petisti Hesperiam metire jacens*”. *Donat. l. c.* — ”Sarcasmos est hostilis irrisio cum amaritudine”. *Isid. l. c.* — ⁶) *om.* 748. — ⁷) *om.* 748. — ⁸) *om.* 748. — ⁹) *sic dedimus*; Atismos, *W*; Antismos, 748. — ¹⁰) ἀστεϊσμός est tropus multiplex numerosæque virtutis. Namque ἀστεϊσμός putatur quicquid simplicitate rustica caret, et faceta satis urbanitate expolitum est, ut illud: *Qui Bauium non odit, amet tua carmina Meui Atque idem vulpes iungat, et mulgeat hircos*”. *Donat.*

PARÆMIA (παροιμία) est proverbium, quod rebus et tempori bene convenire existimatur, ut hoc loco:

”Non est scrutulà opus, inquiebant vulpes,
(quæ) traxerunt concham in glacie”;

quod in eos dicitur, qui, quum parum valeant, superbe se gerunt; quæ translatio et impropria comparatio est inter hominem et concham.

SARCASMUS (σαρκασμός) est odiosa hostilisque irrisio, ut hic:

Ambulans advenit,
quo loco reges pugnabant,
elatoque capite: ecce tibi
(inquit) tributum, Sultane^a!

Sarcasmus aliam speciem orationis, aliam significationem præfert.

ASTEISMUS (ἀστεϊσμός) dici potest omnis oratio, quæ a vulgari loquendi usu recedit et aulica (urbana) eloquentia condita est, ut Egil cecinit:

Rectum non est,
si projecit

l. c. — ”Astysmus huic (Sarcasmo) contrarius est, id est, urbanitas sine iracundia”. *Isid. I. 36.* — ¹¹⁾ *vide supra p. 152.* — ¹²⁾ *sic 748; er, W.*

a) Historia ignoratur. *Súltan*, Sultanus, h. l. est præfectus militum, dux, prætor, et de rege usurpatur, quemadmodum Sighvatus vocem Gallicam *sennior* (SEIGNEUR, dominus) de rege usurpat. Nomen Sultani, ut tituli imperatoris, primus dicitur suscepisse Orchanus Osmani filius, dux Turcarum, qui regnavit ab anno 1326. Sed nomen Sultani, ut domini, præfecti, ducis, in regna septentrionalia per commercia cum Arabibus et Mauris et per peregrinationes religiosas longo ante tempore introduci potuit.

á mäskeið
mörgu gagni.

Hann kallar þvilíkt sem á sæ sè kastat fènu, ef¹ hann launar [ei með góðvilja vinum sínum²; þat er framfæring ok úeiginlig líking milli manns ok sjófar.

OMEJOSIS³ er auðsýning eins lutar [ok um líking⁴ annars lutar⁵, þess er meirr er kunnigr; hon hefir þrjár kynkvíslir: ICON, PARABOLA, PARADIGMA⁶.

ICON er samjafnan tveggja persóna eða þeirra tilfella⁷, sem Snorri kvað⁸:

Herfanga bauð Hringi
hjaldr einsköpuðr⁹ galdra,
Gautr hvatti þó¹⁰ þrautar¹¹
þann, ok Hilditanni¹²;
oflengi veldr Ýngva
úsætt, en vel mætti
herstefnandi¹³ hafna
hans dóm¹⁴, völundr rómu.

Hèr er úeiginlig líking milli Óðins ok nokkurs illgjarns manns.

¹) sic 748; er, W. — ²) a [eigi vin sinvm góðvilja, 748. — ³) sic dedimus; Omazevsis, W; Omozevsis, 748; i. e. Homœo-zeuxis, quæ inter tropos enumeratur apud Diomedem Libr. II. (ap. Putsch. col. 450), ubi in explicatione (col. 459) ἐμοιωσιν adfert. — ⁴) s. unliking. — ⁵) a [om. 748. — ⁶) "ὁμοίωσις est minus notæ rei per similitudinem ejus, quæ magis nota est, demonstratio; hujus species sunt tres: εἰκὼν, παραβολή, παράδειγμα". Donat. l. c. — "ὁμῳσις (rectius ὁμοίωσις) est, quæ latine interpretatur similitudo, per quam minus notæ rei per similitudinem ejus, quæ magis nota est, panditur demonstratio. Hujus species sunt tres: icon, parabole, paradigma, id est, comparatio, exemplum". Isid. l. c. — ⁷) "εἰκὼν est personarum inter se,

in lari stadium
 multa commoda.

Dicit, pecuniam veluti in mare projectam esse, si amicis suis officia benevole non rependat. Quæ translatio et impropria comparatio est inter hominem et mare.

ΟΜΕΟΣΙΣ (ὁμοίωσις) est demonstratio unius rei per similitudinem alius rei magis notæ. Cujus tres species sunt: ICON, PARABOLA, PARADIGMA.

ICON (εἰκών) est comparatio duarum personarum aut iis accidentium, quemadmodum Snorrius cecinit:

Unicus ille arbiter luctarum militarium
 Ringum invitavit ad sonoram pugnam
 (hunc certe Gautus ad laborem impulit
 suscipiendum) atque Hildetannum.
 (Ita hic) artifex belli nimium diu
 discordias commovet principum;
 sed convocator exercitus haud sine
 ratione iudicium ejus aversabitur.

Hic est impropria similitudo inter Odinem et aliquem malevolum hominem.

vel eorum quæ personis accidunt, comparatio, ut: *Os humerosque deo similis, namque ipsa decoram*". *Donat. l. c.* — "Icon est imago, cum figuram rei ex simili genere conamur exprimere". *Isid. l. c.* — ⁹⁾ vide *Hkr. hist. Hak. Senioris c. 194* et *Hkr. Tom. VI. ad h. l.; it. Fms. 9, 455* et *Fms. 12 ad h. l., it. Scr. Hist. Isl. 9, 353. Composita est hæc strophæ hieme 1238-39.* — ¹⁰⁾ sic *W, 748.* — ¹¹⁾ þrym, *748.* — ¹²⁾ þreyta, *748.* — ¹³⁾ sic *748, Hkr. et var. lect. Fms., a forma Hilditannr, id. qu. Hilditanni et Hilditönn, cognomen Harald, D. R.; Hilditannar, W.* — ¹⁴⁾ her stofnandi, *748.* — ¹⁵⁾ sic *748; dómr, W.*

PARABOLA er samjafnan tveggja luta í újöfnu kyni⁴, sem kvað Nikoláss ábóti:

Tveir hygg ek at ber bæri
beitnárúngar heitnu²,
stund era³ lífs, á landi,
löng, meðal sín á stöngu;
þat kníðu ber báðir,
bergr oss trúa, á⁴ krossi
svá hefvir aldin guð goldit
gyðingr ok heiðingi.

Hér er vörum herra Jesú⁵ Kristó jafnat til vínbars þess, er sendimenn gyðinga [báru af Jórsalalandi⁶, þá er þeir voru á eyðimörk, en krossinum til stánga þeirrar, er þeir báru á berit. Hér er framfæring ok úeiginlig líking millum tveggja luta með misjöfnu kyni⁷: guðs sonar ok vínbars; en svá sem vínberit gefr hinn hæsta drykk til viðrlífis mönnum, svá gefr guðs son andligt líf öllum þeim er rétttrúaðir eru, í úthelling síns blóðs, þess er⁸ snýst or⁹ vatni ok víni at hverri réttsúnginni messu. Tveir menn, þeir er berit báru, merkja tvennar þjóðir, er at voru píníngu guðs sonar, gyðingar ok heiðnir menn, ok er þar Ikon¹⁰ millum jafnra kynja.

---

1) "παράβολή' est rerum genere dissimilium comparatio, ut: *Qualis mugitus fugit cum saucius aram Taurus, et incertam excussit cervice securim*". *Donat. l. c.* — "Parabola est comparatio ex dissimilibus rebus". *Isid. I. 36.* — 2) *sic 748*; hettin, *mend., W.* — 3) *ær, 748.* — 4) *om. 748.* — 5) *in codd. scriptum iHu.* — 6) *a [sic 748*; af Jórsala landi fundu, *W.* — 7) *sic 748*; efni, *W.* — 8) *hversdagliga, add. 748.* — 9) *af, 748.* — 10) *sic 748*; ζ kona, *perper., W.*

PARABOLA (παράβολη) est comparatio rerum dissimilis generis, quemadmodum cecinit Abbas Nicolaus^a:

Puto, duos homines inter se
 baccas in pertica portavisse
 in terra promissa;
 hora vitæ longa non est.
 Eam frugiferæ arboris baccam
 utrique calcarunt, Judæus
 Ethnicusque. Sic Deus in cruce
 pœnas pendit. Fides nos salvificat.

Hoc loco Dominus noster Jesus Christus comparatur cum uva illa, quam missi ab Judæis in deserto versantibus ex terra Hierosolymitana portarunt, crux vero cum pertica, qua portarunt uvam. Hic translatio et impropria similitudo est inter duas res diversi generis, Filium Dei et uvam. Sed quemadmodum uva præstantissimum potum in hominum alimentum præbet, sic Filius Dei vitam spiritualem omnibus recte credentibus dat, per effusionem sanguinis sui, qui quaque missa rite administrata ex aqua et vino transfiguratur. Duo viri, qui uvam portarunt, duas nationes significant, Judæos et Ethnicos, qui cruciatui Filii Dei interfuerunt; ubi Icon est inter æqualia genera.

---

^a) De hoc Nicolao, abbate monasterii Thveraensis in Islandia boreali, qui obiit 1160, vide Hist. eccl. Isl. Tom. 4. p. 41: "Nicolaus, non incelebris poëta, carmen enim in laudem Johannis Evangelistæ pepigit, cujus quædam strophæ, teste celeb. A. Magnæo, ad calcem Vitæ Johannis Apostoli, islandicæ scriptæ, hucusque superfuerunt". Adde celeb. E. C. Werlauffii Symbolas ad geogr. medii ævi, p. 1, ubi hic noster locus citatur.

PARADIGMA samjafnar fyrst nokkura luti, ok síðan greinir hon þá líking¹, sem hér :

Vöndr er María myndut
meins en² eplit hreina
endr at Jesse kindar
alls græðari kallast.

Hér er greind sú samjafnan, sem áðr er upp tekin milli þess vandar, er Áron bar, ok laufgaðist með ávexti, ok Maríu drotningar, er fæddi guðs son umfram mannlígt eðli. Hnotin merkir guðs son, ok gjörir þar fagarar greinir. Þessi figúra er mjök í skáldskap ok spakmæli, þau er vitrir menn hafva forðum samansett³.

¹) "παράδειγμα est enarratio exempli hortantis, aut deterrentis, ut: *Antenor potuit mediis clapsus Achivis Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus*. Deterrentis, ut: *At non sic Phrygius penetrat Lacedæmona pastor, Ledæamque Helenam Troianas vexit ad urbes*". Donat. col. 1779, qui finis est libri ejus de barbarismo, schematibus et tropis. — "PARADIGMA est exemplum dicti vel facti alicujus, aut ex simili aut ex dissimili genere, conveniens ei quam proponimus rei. Similitudo autem tribus modis fit: a pari, a majore ad minus, a minore ad majus". Isid. I. 36. — ²) sic 748; sem, quemadmodum, W. — ³) hic explicit hic tractatus in 748, in quo statim sequitur tractatus de appellationibus poetis: Skáldskapr er kallaðr skip dverga ok iotna

PARADIGMA (*παράδειγμα*) primo res quasdam inter se comparat, deindeque eas similitudine distinguit, ut hoc loco :

Maria virgæ adsimilatur, contra
vero sanator omnium malorum
appellatur purum
pomum Jessæ progeniei.

Hic distinguitur comparatio ante proposita inter virgam, ab Arone gestatam fructuque frondentem, et reginam Mariam, quæ Filium Dei citra humanam naturam peperit. Pomum significat Filium Dei, pulchrasque variationes allegoricas adfert. Hæ figuræ in poësi admodum usitantur, item in sapienter dictis (gnomis), quæ viri sapientes olim composuerunt.

ok Óðins etc., *cfr. Tom. I. p. 216-224, 230-252, præmissa inscriptione, literis rubris exarata, quæ præcedentem tractatum de Barbarismo, Soloecismo et Tropis Olavo Thordi filio, dicto Hvítaskáld, adscribit, his verbis: hær ær lykt þeim lut bókar, ær Ólafr Þórðarson hæfir samansett ok vpphefr skaldskaparmal ok kænningar, æptir því sëm fyri fundið var i kvæðvm höfüt skalda ok Snori hæfir síþan saman færa látið; cfr. supra p. 62 not. 1 ad initium tractatus tertii, et ipsum fragmentum 748, quod suo loco inter additamenta integrum dabimus, et præterea Eddam Sæmundianam ed. Haun. 1787 Tom. I. Vitam Sæmundi multiscii p. xviii, not. 77.*

IV¹.

1². PROSTHESEOS PARALAGE³ verðr þá er önnur *prepositio* stendr þar er önnur ætti viðrkæmiliga at vera, sem þorleifr kvað⁴:

Höfðu vèr í þèr Hákon!
er at hjörþingi gengum
(þú rauðt Sköglar skýja
skóð) forostu góða.

Hèr er *i* sett úviðkæmiliga⁵, svà sem þeir hefði *i* Hákonu forostu góða, þá sem þeir höfðu *af* honum; verðr ok þessi fígúra hvervitna þar, sem um fyrirsetning er skipt.

2. LITOTES⁶ verðr á þrjár leiðir, stundum merkir hon framarr en skilning orðanna stendr til, sem Eiríkr viðsjá kvað⁷:

---

¹) *Auctorem Tractatus quarti, qui figuris orationis nescio unde collectis Tractatum Olavi Albipoëtæ (quem bis nomine citat) supplevit et auxit, longo post tempore vixisse, multa sunt quæ credibile faciunt: 1) stropha (ed. Raskii p. 337, str. 2), quæ significat, templum aliquod principale, regnante Hakone, fulmine deflagrasse; quo haud dubie significatur incendium templi cathedralis Skalholtensis, anno 1309, regnante Hakone Magni filio, dicto Haleggo, de cælo tacti et flammis absumto (Vita episc. Arnii Thorlacidæ, p. 124: Hist. eccl. Isl. Tom. 2. p. 57). 2) stropha (ed. Raskii p. 345, str. 3), quæ quatuor Norvegiæ reges ordine recensentur, nempe: Hakon Senior (regn. 1217-1263), ejusdem filius Magnus, Legum emendator (1263-1280), hujusque duo filii, Eirikus Cleri-osor (R. N. 1280-1299) et frater in imperio successor (c: Hakon Haleggus, R. N. 1299-1319). 3) stropha (ed. Raskii p. 338, str. 1), quæ graves continet querelas de perversitate morum et contumacia erga leges, quæ respicere videntur tempus imperii Magni Eiriki filii, dicti Smekki (1319-1365) circa medium seculi XIV. Præter hæc observare licet: a) Quum Olavus Albipoëta in 121 stropharum laciniis nonnisi 5 loca adduxerit*

IV.

1. PROTHESEOS PARALLAGE (προσθέσεως παραλληλή) fit, quum alia præpositio ponitur, quo loco alia convenienter esse deberet, quemadmodum Thorleivus cecinit :

Habuimus in te, Hakon, quum
 procedebamus in gladii conventum
 (tu rubefecisti Skögulæ nubium
 noxas), præsidium bonum.

Hic *i* inconvenienter positum est, ut si IN Hakone bonum præsidium habuissent, quod AB eo habuerunt. Quæ figura ubique fit, ubi præpositiones permutantur.

2. LITOTES tribus modis fit: interdum plus significat, quam intellectus verborum secum fert, quemadmodum Eirikus *viðsjá* (cautela, Cato) cecinit:

ex carminibus sacris petita: auctor tractatus quarti inter 62 stropharum fragmenta adducit duodeviginti ex carminibus sacris desumpta, præter tres versus memoriales argumenti orthographici; ex quibus haud pauca novum ac recentiore colore produnt. b) his adde præcepta, RECENTIORIBUS poëtis data (ed. Raskii p. 344), quod commune habet cum auctore præfationis tractatum Grammaticorum (ibid. p. 273-5); quare hos eundem auctorem esse puto (forte Bergum Sökkii filium, qui ob. 1350, sec. Arbækur Islands, auctore Espolino, I. 81.). — 2) in codice W inscriptioni et literæ initiali vacuus locus relictus est. — 3) sic dedimus; Protheseos paraloge, W. — "προσθέσεως παραλληλή est, cum alia quam quæ debet præpositio ponitur, ut: Cui tantum de te licuit? pro: in te". Diomedes "de Metaplasmo" in Libr. II., apud Putsch. col. 438. — Hanc figuram, nullo certo nomine insignitam, Olavus hvitaskáld supra tetigit, in Soloecismo, vide p. 114. — 4) vide supra p. 114. — 5) sic emend.; viðkiæmiliga, W. — 6) sic Raskius conjecit pro Liptota (W), qu. λεπτότης. — 7) cfr. Heidarvíga saga, Ísland. sögur II. B. (1817) p. 390.

Styrr lét snart¹ ok Snorri
sverðþing háð² verða,
þá³ er geirnirðir⁴ gjörðu
Gislúngum⁵ lut þúngan;
enn [var eigi⁶ minna
ættskarð, þat er hjó Barði.

Ok skal svá skilja, at þat ættskarð, er Barði gerði,
var meira en hitt, er áðr er greint. Stundum er
Litotes⁷ útþanníng orðanna, sú er allt merkir, þar
er sumt er talit, sem hér:

Sprúngu eigi öngar
út or bæjum sútir,
þvíat hyrr á havvi⁸
heitr gekk fíra sveitum⁹.

Hér er sagt, at *eigi öngir* menn rynni af bæjum þar
sem *allir* runnu¹⁰. Sumstaðar merkir *eigi eingi*
nökkurn eða mikinn, sem hér:

Fíngur vann eigi engan
eins með vatni hreinu
guðs á virðum víða
vinníng at því sinni.

Hér er *eigi eingi* settr fyri nokkurum eða miklum
vinníngi. Stundum standa tvær neitíngar fyri einni
játan, sem hér:

Ek veit at ní neitar
nytju lög, því er flytja,

---

¹) snarr, *Heiðarviga saga l. c.* — ²) háit, *Heiðarv. s.* —
³) þar, *Heiðarv. s.* — ⁴) sic emend.; in *W* geirnirðir scriptum,
quod Raskius leviter mutavit in geirvidir; gnyverdir et mox

Acrem gladii conventum
 egerunt Styr ac Snorrius,
 quum hastarum gestores Gislungis
 iniquas conditiones tulerunt.

Sed non minus erat illud familiæ
 damnum, quod Bardius cædendo facessivit.

Quod sic intelligendum est, familiæ damnum, a Bardio
 illatum, majus fuisse, quam quod antea significatum
 erat. Interdum Litotes est extensio verborum, totum
 significans, ubi pars recensita est, ut hoc loco :

Non exsiluere nullæ
 e prædiis catervæ,
 calidus enim ignis in capita
 hominum multitudinis grassabatur.

Hoc loco dicuntur nulli homines non excurrisse e prædiis,
 quum omnes currerent. Est ubi "NON NULLUS" significet
 aliquantum aut magnum, ut hoc loco :

Digitus unius Dei
 multis locis eo tempore
 non nullam victoriam de
 hominibus aquâ pura reportavit.

Hic NON NULLA victoria ponitur pro aliquanta vel magna.
 Interdum duæ negationes pro una affirmatione ponuntur,
 ut hic :

Scio, Bellonam luminis amnici
 non negaturam Luco flammæ

gerðu, *Heiðarv. s.* — ⁵⁾ Gislunga, *Heiðarv. s.* — ⁶⁾ a [varð
 eigi en, *Heiðarv. s.* — ⁷⁾ Liptota, *W.* — ⁸⁾ sic *W.* — ⁹⁾ sic
ex conjectura; sveiti, *W.* — ¹⁰⁾ *ex emend.*; rynni, *W.*

meiðar geirþíngs glaðir¹

Gunnr sjarðloga runni.

Hér segir skáldit, at konan, sú er manni játaðist fyrir flutning förunauta sinna, neitaði ní.

3. TOPOGRAPHIA² er þat, ef skáldit segir frá stað þeim er tíðindin gerðust, þau er hann vill frá segja, sem hér³:

Fríð stóð í bygð breðri⁴

borg Patera⁵, sorgum⁶

mest áðr lýðr frá losta

lut gætr í bý fættist.

Hennar fóst systir er *Bethgraphia*, er frá húsi er sagt:

Leygs svelgr en etr eigi

júgtanni lið manna,

¹) a *Raskio jam ex conjectura additum; in W sine lacuna omissum.* — ²) *W scribit Tophographia.* — ³) *Hanc semistropham desumptam esse puto ex Encomio Sancti Nicolai antiquiore, ex quo infra in Ecbasi duæ semistrophæ adferuntur. Nam extat Encomium de S. Nicolao recentius, metro collatato octosyllabo (hrynhenda) compositum, sub titulo: Nichulássdrápa Halls prests (forte Halli, abbatis monasterii Thveraensis, 1385-1393, Hist. eccl. Isl. 4, 46, vel etiam presbyteri Halli Ögmundi filii, qui carmina: Gimsteinn sive Krossdrápa, Náð, Michaelsflokkur, Mariuvisur et plura composuit, et testante Arna Magnæo post annum 1400 floruit). Ex quo Encomio recentiori adferam ea, quæ huic loco lucem adferre puto:*

Str. 7. Í Patera borg með stöðum ok strætum
stóð þann tíð með blóma viðum
erkistóll, sá um má yrkja,
allvænn staðr, er Mirrea kallast.
Lífðu nú, sem lögunum hæfði
listug hjón, ok þágu af Kristi
getnað þann, sem guð ber vitni,
göfugligan með lífi fögru.

sinuum, quod hilares thalli
hastarum conventus proponunt.

Hoc loco ait poëta, feminam, quæ se viro intercedentibus comitibus despondebat, non negavisse (non dixisse non).

3. **ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ** (*τοπογραφία*) est, si poëta locum, ubi res ab eo exponendæ gestæ sunt, describit, ut hoc loco :

Pulchra stetit lato in territorio
urbs Patara, antequam numerus
incolarum, ab impura libidinis conditione
liberatorum, in oppido maxime minuebatur.

Hujus sodalis est **BETHGRAPHIA**^a, descriptio domus:

Ursus ignis (domestici) deglutit,
non comedit, hominum cætum.

Str. 8. Sem kviðug var af kviknuðu jóði,
kemr þat undr á nokkri stundu
yfir staðinn ok fólk með stórligum voða,
stendr borgin döpur af sorgum.
Inn í staðinn skjótt nam skriða
skæðr höggormr með bülvað æði,
hugði sér at hafa þar bygðir
er hæð var mest, svo líti hann flesta.

Str. 9. sequitur descriptio Basilisci.

Str. 10. Hver megí sjá, eða hver megí heyra,
hve mörg hundruð deyja mundu
manna, áðr en meistarinn svinni,
mildr drottinn, lækna vildi, etc.

^{a)} sic W; i. e. breiðri. — ^{b)} i. e. Patara, urbs Lyciæ. —

^{c)} i. e. sorgum, saurgum.

a) Vox conflata ex hebraica בית, domus, et græco γράφω, quam frustra quæsi.

gánga menn or munni
margreptum fletvargi.

Hér talar skáldit af smíð hússins.

COSMOGRAPHIA er þat, er skáldit segir frá heimsins skipan, skapan, stöðu eða hætti eða setningu, sem hér:

Allr lýtr heimr und¹ hylli
heilags friðar deilis.

CRONOGRAPHIA er þat, ef sagt er á hverjum tíma tíðindin gerðust, þau er hann vill frá segja, sem hér²:

Sjálfráði dó síðan
sólar fróns at nóni
sá er hëkk, en dag dökti,
döglíngr á járnöglum³.

Svá er ok hin sama figúra, þó at skáldit segi hvat samtíða er eða hverir höfðingjar löndum stýra, sem hér⁴:

Hákon rëð fyrir hauðri
handsterkr, þar er guð merkti
refsipátt hinn rëtta
rángri þjóð at⁵ ángri:
laust með eldíngr æstri
allvirkr höfutkirkju
himnagarðs ok ljörðum⁶
hirðir glæpsku firðum.

¹) in W scriptum est vnd, qu. undir, quæ lectio metri causa sequior est. — ²) sic suppl., nam in W excidisse videtur. — ³) Hæc semistropa in ed. Raskiana in textum suscepta est supra in skáldskaparmál cap. 52 (ed. Rask. p. 169 str. 8) ex

Homines ex rostro lupi sedilium,
multis asscribus contignati, procedunt.

Hic poëta fabricam domus describit.

COSMOGRAPHIA (*κοσμογραφία*) est, quum poëta mundi ordinem, creationem, situm, rationem aut positionem describit, ut hoc loco :

Totus mundus se supplex submittit
gratiæ sancti pacis distributoris.

CHRONOGRAPHIA (*χρονογραφία*) est, quum tempus significatur, quo res a poëta exponendæ gestæ fuerint, ut hic :

Sua sponte mortuus est deinde
hora tertia pomeridiana rex
campi solaris, qui clavis ferreis
pendit, dies vero obscurata est.

Eadem figura est, quum poëta narrat, quæ res eodem tempore gestæ sin¹, aut qui principes terris imperent, ut hoc loco :

Manu fortis Hakon terræ
imperavit, quum Deus notavit
justam illam scuticam :
ad puniendam pravam gentem
et contumaciam sceleratorum hominum,
omnipotens custos cælestis
aulæ templum principale
concitato fulmine percussit.

---

codd. G. et St., cfr. Tom. I. p. 451 not. 22. — 4) de historia sequentis strophæ vide supra p. 190 not. 1. — 5) sic ex conjectura; af, W. — 6) malui hördum, duris, pertinacibus.

4. YPALLAGE verður þat, er sá er kallaðr þolandi, sem at réttu er gjörandi, eða sá gjörandi, sem at réttu er þolandi¹, sem hér²:

Framan unnu gram gunnar
gramnis³ seiðs framir⁴ meiðar;
biðu Jótar lið ljótan
laga gánga daga stránga⁵:
lofag sjaldan hóf haldit,
hatast dygð, hratast lygðir,
tregs halda vegs valdar
veginna arf megindjarfir.

Hér er arfrinn veginn kallaðr, sá er maðr var frá veginn, sá er með réttu hêlt, er þeir tóku er hann drápu, ok í öðrum stað er sama figúra:

Mari sendu vers vinda
veitendr góins leita⁶.

Hér er sagt, at vindarnir væri sendir skipinu, þar sem at réttu var skipit sent vindunum, þat er at skilja út sett í þeirra vald eða stjórn, ok í öðrum stað segist svá:

Blès um hvápta hása
höfut skrípamanns pípa.

Hér er pípan köllut blása, sú sem í var blásit, ok

¹) *Hanc figuram adfert Isidorus, Orig. I. 35, in Schematibus: "HYPALLAGE est, quotiescunque per contrarium verba intelliguntur, ut: Dare classibus austros, cum ventis naves demus, non navibus ventos". — ²) vide J. Olav. Nordens gamle Digtek. p. 61, ubi Olavius hanc stropham transtulit et in glossario illustravit; magna cum verisimilitudine putavit hos versus respicere gravem illam annonæ difficultatem, quæ cædem Knuti sancti, anno 1086 patratam, sub Olavo Sveinis f., R. D., subsequuta sit (Fms. XI. 294). — ³) sic Olavius, ad metrum*

4. HYPALLAGE (ὑπαλλαγή) fit, quum is, qui re vera faciens est, patiens, et qui re vera patiens est, faciens appellatur, ut hic:

Pugnæ periti gestores ignis
scutarii devicerunt regem, in jure
exsequendo severum. Cimbri acerbam
temporum iniquitatem experti sunt.

Raro laudo modum servatum:
virtus odio habetur: mendacia deprehenduntur:
possessores parci honoris, valde audaces,
cæsam hæreditatem (vi) retinent.

Hic hæreditas cæsa dicitur, quæ interfecto legitimo possessore erepta et a percussoribus occupata fuit. Alio loco eadem figura est:

Præbitores collium serpentinorum
equo pelagi ventos miserunt.

Hoc loco dicuntur venti navigio esse missi, quum re vera navis esset ventis missa, i. e. horum arbitrio sive potestati exposita. Alioque loco sic est:

Per rauca capitis palata
flabat tibia histrionis.

Hic tibia, quæ inflata est, flare dicitur. Hæc figura

accommodatius, pro grafins sive potius grafnis (= gramnis), quod in W exstat. — 4) tamir, Olavius, quod et magis placet, propter framam, quod jam occurrit in primo versu. — 5) Olavius haud dubie secundum conjecturam legit: liðljóta stránga daga, parum proficua, calamitosa tempora, a liðljótr, tetri auxilii, parum proficuus. Secundum lectionem codicis W ljótr liðr, foedus nodus, h. l. metaphoricè sumitur de gravi difficultate. — 6) Hoc exemplum formatum esse videtur secundum illud Latinum: "Dare classibus austros", vide supra p. 198 not. 1.

Þykkir hon jafnan ljót figúra, þó at hon finnist í skáldskap sett, fyrir sakir skrúðs eða nauzynja.

5. PROSOPOPEIA¹ er ísetning nýrrar persónu, ok verðr á þrjár leiðir: Sú er hin fyrsta, ef skáldit segir at lífligr lutr tali til líflausss lutar, sem hér:

Grund taktu, bölvu blandin,
 bót fyrir glæpsku ljóta,
 þér mun óhlýðni ærin,
 Ísland! búa þú þú þú:
 þú mátt úfrið óttast
 óþýð², nema vel hlýðit
 fold þeim er sverðum sjaldan,
 siðir breytist hér, neyta³.

Hér talar skáldit nefndri figúru, eggjandi undirmenn at hlýða vel forstjórum sínum, ok nefnir landit í stað þeirra er þat byggja. Frá líflausum til lífligs lutar, sem hér:

Vatn kalla mik,
 vil ek efla þik
 hoddveitir, frams
 haudrþjórnis grams:
 ek hreinsa allt,
 ek vermi kalt,
 ek birti sjón,
 ek bæti tjón.

Hér er sagt, at ölmusugjöfin kalli sik vatn Krists, ok telr upp dygðir sínar, eggjandi manninn til mildinnar;

¹) *Prosopopha, perperam, W omnibus locis.* — ²) *sic ex conjectura; óþýðr, W.* — ³) *de historia hujus strophæ vide supra p. 190 not. 1.*

semper deformis habetur, etsi in poësi ornatus aut necessitatis causa usurpetur.

5. PROSOPŌPEIA (προσωποποιΐα) est interpositio novæ personæ, tribusque modis fit: primo, quum poëta dicit (facit) rem animatam alloqui rem inanimatam, ut hoc loco:

Terra, malis imbuta, lue
 pœnas turpium scelerum!
 Tibi nimia contumacia
 calamitates, Islandia, adferet.
 Terra pervicax, timendum tibi est
 bellum, nisi probe morem geras eis,
 gladiis qui raro utuntur.
 Hic mores mutandi sunt.

Hic poëta, figuram memoratam adhibens, subditos hortatur, ut præsidibus bene morem gerant, terram compellans loco terram incolentium. A re inanimata ad animatam, ut hoc loco:

Aquam me vocant
 regis cœlestis.
 Auri præbitor,
 te confirmabo.
 Ego omnia purgo,
 ego frigida callacio,
 ego visum clarum reddo,
 ego damnum reparo.

Hoc loco eleemosyna dicitur se appellare aquam Christi, virtutesque suas enumerat, hominem ad benignitatem hortans. Nam sicut aqua ignem corporeum exstinguit,

Því at svá sem vatnit slökkvir líkamlegan eld, slíkt hið sama slökkvir ölmosan synda bruna ok þvær á þá leið sál, sem vatnit búkinn. Frá líflausum lut verðr prosopopeia¹ til líflauss lutar, sem segir í Barruk, at sjór ok skógr þjuggust í grend ok vildi hvárr annan upp taka, af því ljóp sandr í sjóinn, ok eyddi svá hans yfirgáng, en logi brendi upp allan skóginn; hér er svá um kveðit:

Grænn kvað viðr á víði,
 varð skjúpr í því, djúpan,
 út mân ek rýma reitu²
 ríkis míns af þínu:
 betr samir bolr með skrauti
 blóms, en unnir tómar;
 skóg man ek upp yfir ægi
 ángrlestan rótfesta.

Vátr kvað marr á móti:
 mân ek vald yfir þær halda,
 skal hrís um lög ljósan,
 lamit rót er þá, fljóta:
 sandr luktaði sundum
 sjór fékk af stað ekki
 en sterkr um bøl bjarkar
 bani hvers viðar gandi.

Skógr merkir Júða, en sjór Chaldeos; þjóðir þær, sem eyddu ríki Chaldeorum, merkja sand, en guðspjallig kenníng³ eldinn, sú er í stað kom lögmáls Júða.

---

¹) *sic emend.*; prosopoph'ia, W. — ²) *ex conjectura, nam in W hæc vox nunc omnino est detrita; priores legerunt reyti.* — ³) *ex conjectura additum; gvðzpiállig tantum W.*

codem modo eleemosyna æstum peccatorum exstinguit lavatque animum, quemadmodum aqua corpus^a. Ab re inanimata fit Prosopopœia ad rem inanimatam, quemadmodum in Barucho (libro Baruchi) mare sylva-que in vicinia habitantes dicuntur alteri alteros occupare voluisse; unde factum est, ut arena in mare prouens æstum pelagi represserit, flamma vero totam sylvam combusserit. Qua de re hi versus compositi sunt:

Viridis sylva allocuta est mare
 profundum, fragosa voce resonante:
 fines imperii mei latius
 proferam, parte tui adempta;
 melius decet stirps arboris cum ornatu
 floris, quam steriles undæ:
 plantatam sylvam supra æquor
 noxa adfectum elevabo.

Humidum mare contra dixit:
 ego in te potestatem usurpabo;
 frutices, elisis radicibus,
 per lucidos latices natabunt.
 Arena freta interclusit:
 mare nihil loci nactum est:
 robustus vero interfector cujusque ligni
 circa truncum arboris grassabatur.

Sylva significat Judæos, mare Chaldæos, arena nationes, quæ regnum Chaldæorum deleverunt, ignis (doctrinam) evangelicam, quæ legi Judæorum succedebat.

---

^a) cfr. Jus eccl. Novum, cap. 13. de Eleemosynis.

6. APOSTROPHA er sú lígúra, ef maðr talar til fráveranda manns, svá sem við hjáveranda mann, ok setr sitt nafn í fyrstu skilmíngu at rættu, en þess í annarri, er hann talar til; en þó finnst öðruvís gort, sem Snorri kvað:

Eyjólfi ber þú elfar
 úlfseðjandi kveðju
 heim, þá er honum sómi
 heyra bezt með eyrum:
 þvíat skilmildra skálda
 skörúngmann lofag örfan;
 hann lifi sælstr und sólu
 sannauðigra manna!

Þessi Eyólfr var Brúnason, skáld einkar gott ok búþegn góðr, en eigi férikr. Sama lígúra er ok, ef maðr talar til heilagra manna, sem Ólafr¹ kvað:

þèr fremist því með tíri,
 þú ert næst guði hæstum.

Ok í öðrum stað²:

Teitr gefr Thómas ýtum
 trúarbót fyrir sið ljótan.

Er þessi lígúra jafnan sett í bréfum, er menn sendast í millum, eða þeim prologis bóka, er einhverjum eru ætlaðar til rættíngar eðr framburðar.

---

¹) *Hic Olavus, Leggi an Thordi filius fuerit, nescio. Videntur sequentes versus desumpti esse ex Encomio in S. Thomam (puto Cantuariensem, cfr. Vita Rafnis Sveinhjörnís filii, str. 2), hic autem decantari laudes St. Mariæ. —* ²) *vide notam præcedentem.*

6. ΑΠΟΣΤΡΟΦΗ (*ἀποστροφή*) est figura, qua quis absentem, velut præsentem, adloquitur, suum nomen in prima persona, ubi oportet, illius, quem adloquitur, in secunda ponens. Quanquam aliter factum invenias, quemadmodum Snorrius cecinit :

Saturator lupi, Eyolvo Albensi
domum perfer salutem,
quam auribus audire
eum optime deceat.

Laudo enim hunc liberalem virum,
ingeniosorum poëtarum principem;
vivat ille hominum vere divitum
sub sole fortunatissimus.

Hic Eyolvus fuit Brunii filius, poëta in primis eximius, vir liberalis, sed non dives pecuniæ^a. Eadem figura est, si quis sanctos homines adloquitur, ut Olavus cecinit:

Tibi ideo unacum gloria augeatur,
tu summo deo proxima es.

Et alio loco :

Hilaris Thomas hominibus dat
fidei incrementum pro turpi more.

Hæc figura sæpissime usurpatur in epistolis, quas homines inter se mittunt, aut in prologis librorum, qui aliis dedicantur, emendandi aut commendandi causa.

---

^a) De hoc Eyolvo Brunii f. nihil mihi constat. Eodem Eyolvo auctore Edda Lövasina unam semistropham adfert, quæ sic se habet verbo tenus, sec. Exscriptum, quod habeo: "*Kallaðr er fótrinn sigla oc rá ok kennt fótur heiti, lær, kne, kálfa. Svo það Eyólfr Brúnason: Kaupir ár ne eyri | allrifum skal hlifa | orðrackr ylia sneckiur | austri rásir flaustra*".

7. ENDIADIS er sú figúra, er tveir sundrlausir lutir eru merktir fyrir einn úskiptiligan lut, eðr einn úskiptiligr lutr er settr fyrir tveim skiptiligum lutum, ok er hon undir dregin samfesting laussa luta ok leysing fastra luta, sem hær :

Skálm¹ vann ok² hjalt hilmí
hoddbeiðundum reiðan.

Hær er úskiptiligr lutr, sverðit, merkt fyrir skálm ok hjalt, sundrlausa luti, ok enn segir svá³ :

Þýddist karlinn klædda
kona mín, ok þörf sína ;
ek sá karl ok klæði
koma inn í því sinni.

Hær er klæddr maðr settr fyrir sjálfum sèr ok þeim klæðum, er hann gaf konunni at fá sinn vilja, ok í annat sinn er sagt, at sèr hvárt kom inn, karl ok klæði, þar sem klæddr maðr kom inn, ok heitir sú Endiadis sundrlaus, er fastir lutir eru settir í stað laussa luta ; en sú Endiadis heitir samföst, er lausir lutir eru settir í stað fastra luta, svá sem hær má skilja á þessum dæmum, er hær standa áðr ritin.

8. EKBASIS⁴ er afganga efnissins, þá er skáldit reikar afvegis, sem Bragi skáld gjörði, þá er hann setti í þá drápu, er hann orti um Ragnar konúng, þær vísur, er segja um fall Sörla ok Handis, sona Jónakrs konúngs ok Guðrúnar Gjukadóttur, er þeir

---

¹) *sic dedimus*; Skām, W. — ²) *ex conjectura*; ef, W. —
³) *sequentis strophæ historia ignoratur*. — ⁴) *sic Raskius emendavit*; Ebasis, W.

7. ENDIADIS (*ἔνδιὰ δύοϊν*) est figura, qua duæ res disjunctæ pro una indivisa significantur, aut una res indivisa pro duabus divisis; cui figuræ subjecta est compactio rerum solutarum et solutio rerum compactarum, ut hoc loco:

Lamina capulusque regem
auri petitoribus iratum reddidit.

Hoc loco res indivisa, GLADIUS, significatur per laminam et capulum, res divisas. Et adhuc sic:

Uxor mea animum adjecit
ad virum vestitum suamque cupiditatem.
Vidi virum et vestimenta
intro ingredi eo tempore.

Hic vir vestitus ponitur pro se ipso et vestibus, quas feminæ dedit, ut voto suo potiretur; iterumque dicuntur singulatim ingredi vir ac vestes, quum vir vestitus ingressus sit. Endiadis, qua res conjunctæ ponuntur loco disjunctarum, DISJUNCTA dicitur; qua vero res disjunctæ ponuntur loco conjunctarum, CONJUNCTA dicitur, ut ex exemplis supra scriptis intelligi potest.

8. ECBASIS (*ἐκβάσις*) est digressus a materia, quum poëta exspatiatur, quod fecit Bragius poëta^a, quum encomio intercalato, quod in regem Ragnarem scripsit, versus inseruit de cæde Sörlîi et Hamderis, regis Jonakeris et Gudrunæ Gjukiadis filiorum, qui a

---

^a) Hoc non fecisse poëtam, sed varias picturas in clypeo sibi a rege Ragnare dato representatas historice descripsisse, nostra ætate primus luculenter demonstravit Celeb. F. Magnusenius (vide Lex. Mythol. p. 885 not. *).

féllu fyrir mönnum Erminreks konúgs, ok er sjá vísa ein af þeim¹:

Knátti² örr við illan
 Erminrekr at vakna
 með dreyrfár dróttir
 draum í sverða flaumi;
 rósta varð í ranni
 Randves höfutniðja
 þá er hrafnbláir³ hefndu
 harma Erps of⁴ barmar⁵.

Stundum verður Ekbasis, þá er skáldit tekr stef af öðru efni en kveðit er, sem í Nikolássdrápu, er stefit er af guðligri þrenningu, sem hér⁶:

Öll þing boða engla
 eining í þrenningu
 órofnuðu jafnan
 alls grams lofi framda.

Stundum verður Ekbasis af því, at skáldit tekr dæmi þeim lutum, sem hann vill frægja eða úfrægja, af öðrum frásögnum. Svá er ok í sama kvæði Nicholao dæmi tekin af hinum sæla Jóhanne Baptista, at auka hans virðing, sem í þessi vísu⁷:

Jón laut í höll hreinum
 hjarta sals hins bjarta

---

¹) Vide Tom. I. p. 370-372. — ²) sic l. c. codd.; knátt, h. l. W. — ³) sic l. c. codd. msc.; hrafnblám, h. l. W. — ⁴) sic l. c. codd.; z (ok), h. l. W. — ⁵) sic l. c. codd.; barma, h. l. W. — ⁶) ex carmine antiquiore de sancto Nicolao, episcopo Mirrensi in Lycia, regnante imperatore Heraclio, vide

satellitibus regis Ermenreki oppugnati ceciderunt, quorum versuum hic unus est:

Alacer Ermenrekus una cum
aulicis sanguine perfusis
insomnio excitatus est
in tumultu gladiatorum.

Tumultus exstitit in domo
Randveris primarii parentis,
quum corvorum instar lividi fratres
Erpi injurias (illatas) ulcisciebantur.

Interdum Ecbasis fit, quum poëta argumentum versuum intercalarium aliunde quam ab ipso encomio arcessit, ut in Encomio Nicolai, cujus versus intercalares a laudibus divinæ Trinitatis sumuntur, verbi causa:

Omnes Angelorum cœtus
unitatem in trinitate
colendam declarant, inviolata
semper laude regis universi.

Interdum Ecbasis fit, quod poëta ex aliis narrationibus exempla sumit ad illustrandas res, quas laudare aut vituperare velit. Sic et in eodem carmine Nicolao laudando exemplum sumitur ex beato illo Johanne Baptista, ut honor ejus augeatur, ut in hac strophâ:

Johannes purum regum
principem supplex adoravit

---

supra p. 194-5 not. 3. — Legenda de eo habetur in historia Lombardica fol. 5-6, impressa per mandata Antonii Koburger, Nurenbergæ anno salutis 1481 (palæotypa). — ʻ) ex encomio Sancti Nicolai antiquiore, ut semistrophâ proxime antecedens.

meýjar mannviz frægrar
mildíngi bragnínga¹.

Ok leiðir skáldit þar lof Jóhannis svá til enda, at þaðan af aukist lof heilags Nicholai. Slíkt hit sama má ok þessi figúra vera í lastmælum, at illr maðr er kallaðr annarr Júdas, eða dæmi tekin til nokkurs ills manns at auka hans nið. Eru þessir lutir eða hættir Ekbasis — sá, er Bragi lofaði frændr Áslaugar í Ragnarsdrápu, at hans virðing sýndist meiri en áðr var hon, ok hinn, at setja stef í jarteina-kvæði heilagra manna af sjálfum guði, til þess at sýna vinnara allra tákna ok samvinnara sinna vna, svá ok at birta annan helgan mann með annars dæmum, eða lasta annan illau mann með annars illri endrminning fyrir nauzun eða skynsemi skrauz eða lastmælis — vel leyfiligir², en ónýtar³ efnis afgöngur eru með öllu flýjandi.

9. EMPHASIS setr undirstaðligan lut fyrir hræriligum lut, sem þá er vèr merkjum nokkut tilfelli mannsins fyrir sjálfum honum, sem at nefna glæpinn fyrir glæpamanninum, eða vizkuna fyrir vitringinum, ok gengr þessi figúra um alla þessa vísu:

---

¹) *Encomium recentius de Nicolao, auctore Hallo sacerdote, hunc locum respexisse videtur, sic habens:*

in str. 14: Sú fagnaðar grein mun firðum sýnast
fyllast enn um guðz vin þenna,
at burðartíð hafi allík orðit
einni list ok Jóns Baptista.

Item in str. 16: Sè nýan son Zacharie,
sè brennanda lampa þenna,
sè hær frúinnar fríðan annan
frumgetinn son Elizabethar.

in aula lucidi cordis palatii
virginis, sapientia excellentis.

Ubi poëta laudem Johannis ita ad finem perducit, ut inde laus Sancti Nicolai augeatur. Eodem modo hæc figura adhiberi potest in carminibus probrosis, quum malus aliquis homo adpellatur alter Judas, aut mali cujusdam hominis exemplum adcommodatur ad infamiam ejus augendam. Hæ species sive modi Echasios, tam is, quo Bragius in encomio Ragnariano cognatos Aslögæ laudavit, ut honor ejus (Ragnaris) major quam antea existimaretur, quam ille, quo argumentum versuum intercalarium in carminibus de Sanctorum miraculis a laude ipsius Dei repetitur, ut effector omnium miraculorum et cooperatores amicorum suorum clarius præsentetur, item ille, quo alius vir Sanctus exemplo alius illustratur, aut alius vir malus mala alius commemoratione vituperatur, necessitatis aut ornandi aut vituperandi causa, admodum liciti sunt, sed inutiles ab argumento digressus omnino sunt fugiendi.

9. EMPHASIS (*ἐμφασις*) ponit rem substantialem pro re mobili, ut quum aliquid homini accidens pro ipso homine significamus, v. c. nominantes facinus pro facinoroso, sapientiam pro sapiente. Quæ figura totam sequentem stropham occupat:

Hinn fyrri var svo fylldr af æru,
friði helgaðr í móður kviði,
með fingri sín ok fróðri tungu,
fyrirrennari guðz nafn kenuir.

²⁾ sic *dedimus*; leyfilig^w, W. — ³⁾ onyt^w, W.

Þindr er stuldr þar er standa
 (stafnreiðar) hímleida
 víða Vínga meiðar
 (viðir!) hjá torgi miðju ;
 morð eru hjólum hörðum
 hegnd, þau er illa gegndu,
 þar er rétt vísar¹ ræsir
 rómsæll² skipun dóma.

Hér er stuldrinn kallaðr þindr, ok morðin hegnd, þar sem morðinginn er hegndr ok þjófrinn. Sumir menn kalla Emphasem þat, er vâpn er kallat með því verki sem af því gjörist, sem Þorleifr kvað³:

Hefik⁴ í hendi
 til höfuðs gjörva
 beinbrot Búa,
 böl Sigvalda,
 vâ vikínga,
 vörn Hákonar ;
 sjá skal verða,
 ef vèr lifum,
 eikikylfan
 úþörf Dönum.

Hér er kylfan kend eðr merkt með þeim tilfellum sem af henni máttu gjörast, ok hefir ýmsar líkingar í einni vísu, ok kallar Ólafr⁵ þat siungáknat, er líkum er skipt á einum lut í enni sömu vísu, ok berr bezt at hinn sami háttr sè haldinn um alla vísu, allra helzt einstaka vísum, en eigi hæfir sá háttr í stórkvæðum.

¹) rettvisar, *conjunctim*, W. — ²) *ex conjectura*; romsæl, W. — ³) *vide* Fornm. s. 11, 130; Scr. hist. Island. Vol. XI, 111. — ⁴) *sic* Fornm. s.; hefvir, W. — ⁵) *vide supra* pag. 62, not. 1.

Rhedæ prorariæ thalli ! castigatur
furtum, ubi stant immotæ
multis locis Vingii arbores
juxta medium forum.

Cædes furtivæ, quæ decent male,
duris puniuntur rotis,
ubi rex fama beatus recte,
ostendit rationem judiciorum.

Hic furtum dicitur castigari et cædes furtivæ puniri,
quum percussor et fur puniatur. Sunt qui Emphasin
appellant, quando telum per opus ab eo effectum
describitur, quemadmodum Thorleivus cecinit :

Manu teneo
in necem paratam
ossifragam Buii,
cladem Sigvaldii,
noxam piratarum,
tutelam Hakonis.
Hæc Danis erit,
si vivemus,
clava quernea
exitiabilis.

Hic clava denominatur sive describitur per accidentia,
quæ ab ea proficisci potuerant, variasque in una strophæ
habet similitudines; id quod Olavus appellat SPHINGIS
INSTAR VARIABLE (*finngálknat*), quando icones ejus-
dem rei in eadem strophæ variantur, quum optime con-
veniat, eandem rationem servari per totam stropham,
præsertim in monostrophis; ea autem ratio in carminibus
majoribus non convenit.

10. EPEXEGESIS¹ er skýring eða glöggvari greiníng fyrirfarandi luta, sem Eylífr kvað²:

Báru mæt ámóti
 málmþings viðir pálma,
 sveit hrauð, seggja bæti,
 sorg, er hann kom til borgar;
 svá laðar siklingr skýja
 sín³ hjarta til hjartir
 þá⁴ er fyrða gram færa
 fögr verk með trú sterkri.

Er þessi figúra köllut af alþýðu *glósa*, ok er sú grein þar í millum, at þessi figúra Epexegesis⁵ glósar eða skýrir sanna frásögn, svá sem hinn ágæti Salomon merkir vörn herra, en musterið heilaga kristni. En *Icona*⁶ setr framm tvá luti af líku efni; en *Parabola* setr framm úlíka luti, svá sem þat at kalla þenna heim *akr*, *þyrn* auðæfin, *fuglana* djölla, með líking, en ei með sannleik. *Paradigma* dregr saman lík dæmi, ok skýrir hon sjálf þat er hon talar áðr með figúru ok eiginligri undirstöðu. Epexegesis⁷ hefir fleiri kynkvíslir í latínu; þviat hon skýrir eigi at eins umliðna luti, heldr ok eptirkomandi luti, sem í bók *Bóetti*, en eigi finn ek þat í norrænu-skáldskap.

11. EUPHONIA er gagnstaðlig Cacenphaton, ok verðr hon á margar leiðir; þviat hvervitna þar sem

---

¹) *sic coniecit Rask.*; exflexegesis, W. — ²) *hanc stropham construxit, transtulit et illustravit S. Thorlacius in Antiqu. Bor. Observ. miscell. Spec. 7. p. 200-205.* — ³) *sic Thorkl.*; sins, W. — ⁴) *sic Thorkl.*; þeir, W. — ⁵) exflexigesis, W. — ⁶) *in W fere ut icoria scriptum.* — ⁷) exflexigesis, W.

10. **EPEXEGESIS** (ἐπεξήγησις) est explanatio sive distinctior explicatio rerum antecedentium, quemadmodum Elylivus cecinit:

Metallici conventûs thalli ferebant
 palmas obviam emendatori
 hominum, ad urbem tendenti;
 eximius cœtus dolorem abjecit.
 Sic rex nubium eos ad se
 invitat, qui candido corde
 pulchra opera cum firma
 fide principi hominum offerunt.

Hæc figura vulgo appellatur **GLOSSA** (interpretatio), sed id discriminis interest, quod hæc figura, **EPEXEGESIS**, veram narrationem interpretatur vel illustrat, ut excellens ille Salomon Dominum nostrum significat, templum vero sanctam ecclesiam; **ICON** duas res similis argumenti proponit; **PARABOLA** res dissimiles, ut quum hic mundus vocatur **AGER**, divitiæ **SENTES**, diaboli **AVES**, cum similitudine, non cum veritate; **PARADIGMA** similia exempla colligit, et quod antea figurate et proprio argumento proposuit, ipsa illustrat. **Epegesios** apud Latinos plura sunt genera, non enim solum res præteritas, sed etiam futuras illustrat, ut in libro Boethii^a; sed hæc genera non invenio in carminibus poëtarum septemtrionalium.

11. **EUPHONIA** (εὐφωνία) est contraria Cacemphato, multisque modis fit. Nam ubicunque Cacemphaton in-

---

a) **ANICIUS MANLIUS SEVERINUS BOETHIUS**, Romanus, anno 524 a Theodorico Gothorum rege supremo supplicio affectus, libros quinque de Consolatione Philosophiæ in carcere conscripsit.

Cacenphaton er flýtt, fyrir skynsemi, at forðast ljótt atkvæði, þá gengr þar inn Euphonia, ok standa þær greinir [full ... frammi¹, þar sem fyrrnefnd figúra er framm sett. Ólafr² segir ok: Euphonia verðr þar sem³ ... límíngarstafir eru skiptir í þá stafi, sem fegra hljóða, sem í þessum nöfnum *lækr* ok *ægr*, þvíat *æ* þikkir hvarvitna lýta mál, nema þar sem skynsemi má fyrir gjalda, at þau orð, sem þat⁴ stendr í, dreifast af þeim orðum, sem *á* stendr í, sem hær segir:

Því veldr ár at ærir
 akr búmanna spakra;
 æra verðr með árum
 undan dólga fundi;
 ræða gengr af ráða
 runa systur⁵ ólystug;
 órar dregr at ærum⁶
 ýtum skemda flýtir.

Ok enn segir svà:

OElí⁷ telst þat, er ólu
 ósnotran mann gotnar;
 ælir vatn, þar⁸ er álar
 allstrángir fram hallast;
 heitir lær⁹ á læru¹⁰,
 læríngar kenningar;

---

¹) *spatium circiter quatuor literarum detritum est in membrana W.* — ²) *vide supra p. 62 not. 1.* — ³) *hic spatium duarum literarum in W detritum est.* — ⁴) *sic emend.; þar, W.* — ⁵) *sic W, = systir.* — ⁶) *i. e. ærum, ab órar; nam auctorem distinguere velle æ et æ aperte declarat scriptio ø*

honestæ dictionis fugiendæ gratia vitatur, succedit Euphonia; quæ species supra satis expositæ sunt^a, ubi ante dicta figura proposita fuit. Dicit quoque Olavus, Euphoniâ fieri, sicubi vocales compositæ in eas literas mutantur, quæ pulchrius sonent, ut in his nominibus: *lækr* et *ægr*; *æ* enim ubique sermoni vitium adferre putatur, nisi ubi ratio reddi potest, voces, in quibus occurrat, derivari a vocabulis, quæ *â* habeant, ut sequentia docent:

Bonitas annonæ causa est, quod ager
prudentium œconomorum fertilis est.

Remis est remigandum, ut
congressus hostium vitetur.

Subans porci soror
invita discedit a porco.

Contumeliam inferens deliris
hominibus vesaniam adfert.

Atque adhuc sic:

Fatuus dicitur homo, qui
insipiens a viris educatur.

Cum murmure defertur aqua,
ubi rapidi gurgites proclinantur.

Dicuntur alaudæ in limosis,
disciplinæ (vero) institutiones.

in stropha sequenti. — ⁷⁾ *i. e. auli*; Øle, *id.*, W. — ⁸⁾ *pat*,
ut videtur, W. — ⁹⁾ *accipio pro lør*, *pl. a ló.* — ¹⁰⁾ *i. e.*
léru = leiru.

^{a)} Respici puto, quæ de Cacemphato supra proposita sunt,
vide p. 120-122.

kallast mæ^r á Mæri²,
mæring³ ef gjöf tærist.

Hætta verðr á hættu,
hætting ef bö^l rætir⁴;
ást er nær at næra⁵;
nú er væ^r konan færi;
skeind⁶ tekr æðr en æðast⁷,
æði⁸ deyr þá er blæðir⁹.

12. LEPOS er þat, ef rík persóna er merkt með margfaldri tölu, ok er þat þá kurteisi, ef sá hefir ráðuneyti, er til er talat, sem Arnórr kvað¹⁰:

Yppa ráðum yðru kappi,
Jóta gramr, í kvæði fljótu.

Hér er konungsins persóna margföldut, en ekki heyrir þat at tala svá til úbreyttra manna, ok ef öðruvíss er gjört, þá verðr þat soloecismus, sem fyrr segir.

13. ANTITOSIS er umskipti talna eða falla ok tíma með settu endimarki um fallaskipti, sem hér:

Þá er ek leyfi me^y mjófa,
mæ^r er þín, fyrir vild sína,
Hörn mælti þat horna
hjörþings við bör krínginn.

Hér er rægiligt fall sett fyrir nefniligu falli. Um talna-
skipti verðr Antitosis, sem hér:

¹) mæ^r, *scribit h. l. W.* — ²) *puto hic distingui æ et æ in mæ^r et Mæri (provincia Norv.).* — ³) *i. e. mæringr, abjecto r.* — ⁴) *hæc per æ scribenda: hætting ab hóta, rætir a rót.* — ⁵) *possunt distingui h. l. nær, propius (ná-), et næra (Norv. nære = næra, dan. nære).* — ⁶) *in W legi potest et skeind et skemd.* — ⁷) *i. e. æðast, (ab öðr, adj.).* — ⁸) *ex conjectura; æðr, W.* — ⁹) *ex*

Appellatur virgo in Mæria,
vir munificus, si donum erogatur.

Periculum adeundum est,
si minæ calamitatem adferunt.

Magis convenit, amorem nutrire.

Nunc nimis paucae sunt placidae mulieres.

Vulnerata anas mollissima furere incipit,
sed furor, misso sanguine, defervescit.

12. LEPOS (λέπος) est, quum potentium virorum personæ numero plurali distinguuntur, quod urbanitatis gratia fit, si is, qui compellatur, consiliarios habet, quemadmodum Arnor cecinit:

Extollere adgredior vestram contentionem

Cimbrorum rex, in celeri carmine.

Hic persona regis multiplicatur; sed non convenit, viros privatae conditionis ita adloqui. Si aliter fit, Solæcismus est, ut supra^a dictum est.

13. ANTIPTOSIS (ἀντιπτώσις) est permutatio numerorum aut casuum et temporum, certo constituto termino. Per enallagen casuum, ut hic:

Quum laudo teneram virginem

(virgo tua est) pro sua benevolentia.

Diva cornuum id locuta est ad

peritum Divum gladialis conventus.

Hic casus accusativus^b ponitur pro casu nominativo. Per enallagen numerorum fit Antiptosis, ut hoc loco:

conjectura; br.... (cetera detrita), W; Rask. conjecit bræðaz, quod vix intelligi potest hoc contextu. — ¹⁰) cfr. supra p. 116.

a) vide p. 111 sqq. — b) Puto, auctorem τὸ mæar accepisse pro acc. τοῦ meγ; sed contra est.

Sveit fylla ein alla
alls framm jóa glamma.

Hér stendr þetta nafn *sveit* sem margfallt nafn, stýrt af margföldu orði fylla. Um tímaskipti standa nóg dæmi í Soloecismo, en ekki er nýjum skáldum fallit at líkja eftir slíkum lutum, er til þess eru at eins sett at skilja fornskálda verka.

14. ANTITETON¹ verðr, ef hin síðastu orð svara hinum fyrstum, ok verðr hon á svá margar leiðir, sem orðum fær skipt í vísu, svá at regla sè haldin undir rætttri kveðandi, ok standa þessir hættir mest í því sem stælt er kveðit, eða lánnglokum, sem hér²:

Hákon ræðr með heiðan
(hefir drengja vinr fengit,
lönd verr buðlúngr brandi
breiðfeld, mikit veldi;
rógleiks náir ríki
remmi-týr at stýra,
öld fagnar því, eignu³)
orðróm konúngdómi.

Hér gegnir þessi orð saman: *Hákon ræðr konúngdómi*, er fyrst standa ok síðast, ok er þessi regla léttust af fyrr sagðri figúru, er Antiteton heitir. Sú er önnur hennar *species*, ef máli lýkr á þenna hátt

---

¹) *Isid. Orig. Lib. I. c. 35*: "ANTITETON est, ubi contraria contrariis opponuntur et sententiæ pulchritudinem reddunt, ut illud: *Frigida pugnabant calidis, humentia siccis, Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus*". — ²) vide Háttatal str. 14, Tom. I. 618. — ³) sic correctum; eignū, W.

Quum cœtus unus impleant
omnes prorsum equos piratæ.

Hic ponitur nomen "CÆTUS" ut nomen pluralis numeri, quod regitur a verbo pluralis numeri "IMPLEANT". De enallage temporum satis exemplorum proponitur in Soloecismo^a; sed recentioribus poëtis non convenit, talia imitari exempla, quæ tantum ad intelligenda prisorum poëtarum carmina proposita sunt.

14. ANTITHETON (*ἀντιθέτον*) fit, quum versus postremi primis respondent, cujus tot sunt variationes, quod modis versus strophæ variari possunt, servata justa harmoniæ metricæ ratione; qui modi maxime occurrunt in variatione, quæ MESEMBOLEMA aut MACRYMMA dicitur, ut hoc loco:

Hakon præest cum illustri
[virorum amicus nactus est
magnum imperium: rex
latas defendit terras gladio:
exasperatori prælii contigit
proprio imperare regno:
ca re populus lætatur]
fama regiæ dignitati.

Hic cohærent verba: "HAKON REGIÆ DIGNITATI PRÆEST", quæ primo et postremo loco ponuntur; quæ ratio facilissima est in figura ante memorata, quæ Antitheton dicitur. Altera ejus species est, quum sententia hoc modo in

---

^a) supra pag. 119. unum tantum exemplum adfertur temporum enallages; unde fieri potest, ut aliquis Grammaticorum Latinorum h. l. intelligatur.

í vísuhelmíngi, ok sè tvau mál í vísuhelmíngi¹, sem hær²:

Hákon veldr ok höldum
 (harðráðum guð jarðar
 tiggja lèr með tíri)
 teitr Þjóðkonúngs heiti;
 vald á víðrar foldar
 (vindræfrs jöfurr gæfu
 öðlingi skóp úngum)
 örlyndr skati gjörla.

Þetta heitir stælt, ok er þat hinn fegrsti hátt. Sú er hin þriðja *species*, er fleiri mál gánga um eina vísu en tvau ok lýkst mál í síðastum orðum, sem hær er kveðit:

Ólafr kunnir blóthus brenna.
 bráðan hitti Magnús váða..
 Harald frágum vèr hjörleiks mildan...
 hans arfi tók nú við starfa:
 dróttar vinr fèkk helverk hættan.
 ...hníga rètt á enskri slèttu.
 ..sóttum þíndr þá er örl[ög átt]ust³.
 .ágætt fall sá er hlaut til vallar.

Hær er hið fjórða ok hið fimta vísuorð [sèr um⁴ mál, hið þriðja ok hið sjötta vísuorð er sèr um mál, ok eru fjögur heil mál í þessi vísu, sem nú var talt. Sú er hin fjórða *species* hinnar sömu figúru, ef tvau mál gánga jamframm um vísu, ok lýkst mál í helmíngi,

¹) *sic emend.*; vísuorði, *W.* — ²) *vide Háttatal, str. 12. (I, 616).* — ³) *Hæc quæ uncis inclusa sunt, in W legi non*

semistropa concluditur, ita ut singulis semistrophis binæ sententiæ insint, ut hoc loco :

Hakon regit et viros
 [imperioso deus terram
 regi tribuit cum gloria]
 hilaris monarchæ nomen.
 Imperium tenet latæ terræ
 [ventosæ cameræ rex fortunam
 principi destinavit juveni]
 generosus imperator omnino.

Hoc dicitur MESEMBOLION, quæ pulcherrima variatio est. Tertia species est, quum plures sententiæ, quam duæ, stropham occupant, postremis versibus sententiam concludentibus, ut in sequentibus :

Olavus ethnica fana combussit .
 Magnus in subitum periculum incidit ..
 Audivimus Haraldum bellicosum ...
 Ejus filius nunc negotia suscepit :
 populi amicus morbum vitæ periculosum cepit .
 ... occumbere in Anglica terra .
 .. morbis cruciatus, quum bella gerebantur .
 . ille qui egregio casu humi cecidit .

Hic versus quartus et quintus sententiam conjunctim efficiunt, versus tertius et sextus per se constituunt sententiam ; sicque quatuor integræ sententiæ huic strophæ, quæ modo allata est, insunt. Quarta species ejusdem figuræ est, quum duæ sententiæ pariter per stropham procedunt, quarum singulæ in semistropa

---

possunt. áttuz, exser. J. Grunnavic; áttjuz, quod habet ed. Raskii, mendum est. — ¹⁾ a [in W detríta.

en þó eitt efni um alla með hinum sömum tveim málum, sem hér:

Haki, Kraki
 hoddum, broddum
 særði, mærði
 seggi, leggi;
 veitir, neitir¹
 vella, pella
 báli, stáli
 beittist, heittist.

Hér er hið fyrsta ok hið síðasta orð í fjórðungi saman, ok annat ok hið þriðja; en mál öll lúkast í helmíngum. Þessa vísu má ok kalla Antiteton², er fjögur mál gánga um alla vísu, ok [eru um³ mál saman hin fyrstu vísu-orð í báðum helmíngum, ok önnur slík, ok hin þriðju, ok með einum hætti hin fjórðu:

Mætr Hákon vann ..
 en Magnúss fann ...
 Hjörr Eiríks hëkk ....
 hans bróðir gekk .....
 .. lángefðra láð ;
 ... lögvizku ráð .
 .... á rítar slóð ,
 ..... at refsá þjóð.

Þessa vísu þarf skamt at færa til hins fyrra háttar:

Mætr Hákon vann ..
 en Magnús fann ...

---

¹) sic W, = neytir. — ²) i. e. Antitheton, ex conjecturá; anatecor, W. — ³) a [in W detrita.

concluduntur, iisdem tamen duabus sententiis idem argumentum per totam stropham continuantibus, ut hic:

HAKIUS , KRAKIUS
 DIVITIIS , cuspibus
 vulneravit , ORNAVIT
 VIROS , CRURA.
 PRÆBITOR , USURPATOR
 AURI , cimeliorum
 flamma , CHALYBE
 PUNCTUS EST , ustus est.

Hic verbum cujusque quadrantis primum et postremum coherent, item secundum et tertium; singulæ vero sententiæ intra semistropham concluduntur. Antitheton^a quoque appellari potest sequens stropha, in qua quatuor sententiæ per totam stropham procedunt, primis versibus utriusque quadrantis sententiam sociâ opera efficientibus, itemque alteris et tertiis, eodemque modo quartis:

Excelsus Hakon sibi subiecit ..
 Magnus vero nactus est ...
 Gladius Eiriki perpendit ....
 Illius frater ivit .....
 .. terram majorum .
 ... ingenium juris peritum .
 .... in area clypei .
 ..... ad puniendum populum.

Hæc stropha facili negotio ad priorem variationem reduci potest:

Excelsus Hakon sibi subiecit ..
 Magnus vero nactus est ...

a) Antitheti species strophæ abhinc tertiæ a superioribus aliquantum differt, non absimilis noto illi: "*Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi, Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu*".

Hjörri Eiríks hëkk ....
 hans bróðir gekk
 at refsa þjóð .
 .... á rítar slóð .
 ... lögvizku¹ lund .
 .. lángeðra grund .
     Haki , Kraki ,
     hamdi , framdi ,
     geirum , eirum ,
     gotna , flotna :
     hreytir , neytir ,
     hodda , brodda ,
     brendist , endist ,
     báli , stáli .

15. ANTIPOFORA² er þat, ef maðr svarar þeim lutum sem maðr býst at kæra á hann á þingi, ok stendr upp, búinn at segja framm sökina, en segir eigi :

Þèr get ek, karl, ef þú kærir,
 krönk orð búin, forðum
 fat ek vârkunnar vinnur,
 verðu kyrr ok sit fyrri!
 sakir áttu á mèr miklar,
 munu nær vera hæri,
 þær sem þína aura,
 þat er hættilig, fætta.

---

¹) sic *Raskius pro lögvizlv, qu. h. W.* — ²) sic ex *conjectura dedimus; Raskius conjecerat ἀντεπιφορά.* — "Anthypophora, objectio, oppositio, quum tacite occurrimus rationi". *Quint. 9, 2. 3.*

Gladius Eiriki pependit ....
 Illius frater ivit
 ad puniendum populum .
 .... in clypei area .
 ... mentem juris peritam .
 .. terram majorum.

Hakius, Krakius,
 domuit, beavit,
 gladiis, pace,
 viros, cives.
 Projector, usurpator,
 auri, cuspidum,
 ussit se, obiit,
 incendio, chalybe.

15. ANTHYPOPHORA (*ἀνθυποφορά*) est, quum
 quis objectiones, quas alteri in comitiis intendere parat,
 proponit, surgitque paratus ad agendam causam, neque
 tamen agit :

Auguror, homo, si accusas, tibi
 parata fore mala verba (olim
 inveniebam ignoscentiæ opera)^a;
 placidus sis et potius conside!
 Magna adversus me crimina habes,
 graviora vero fere erunt
 quæ tuas imminuent pecunias;
 ea res periculo non caret.

---

^a) Puto sensum esse: antequam huic causæ sum implicitus,
 facilis ad ignoscendum fui.

16. ANTANACLASIS¹ er þat, ef maðr setr tvenna skilnínga gagnstaðliga með einum orðum, sem hér:

Mætum stend ek at móti
mansveigjanda eigi,
rís ek við Ránar eisu
runni, flærðar kunnæum:
því heit ek víst, at veita
vígs drengiligt gengi;
þèr heit ek mest at móti
meginstrángleiga at gánga.

Hèr er þessi figúra tvítekin ok sýnd í báðum vísu-
helmíngum.

17. ANTIMACHESIS² verðr, ef maðr snýr svá sem með orðum myrkrar skilníngar, sem hér er ritat:

Sveit lifvir ill til átu
annlaust þokumanna,
en klaustrsbúi kristinn
kalds³, at lífit haldist.

Þokumenn eru þeir kallaðir, er alla pennínga sína neyta upp í ofáti ok ofdrykkju, ok bera þeir þat nafn sakir snápskapar síns, þvíat þeir sjá eigi satt ljós rêttrar framferðar, [ok lifa at eins til þess at eta, sem í sitjandi myrkvastofu þoku. En síðlátir menn eta eigi meira en svá mikit, at þeir láti eigi af at lifa, ok þikkir þessi figúra mjög skaðsamlig⁴.

---

¹) *sic ex conjectura*; *Raskius conjecerat ἀντίτασις*; *Aclacasis*, *W.* — *Isid. Orig. 2, 21*: "Antanaclasis est, quæ eodem verbo contrarium exprimit sensum". *Adde Quint. 9, 3. 68.* — ²) *sic conjecit Rask.*; *Antimechisa*, *W.* — *Videtur prava lectio esse pro ANTIMETABOLE (ἀντιμεταβολή), quæ apud Isidorum Antanaclasin excipit, Orig. Lib. 2, 21*: "ANTIMETABOLE est conversio

16. ANTANACLISIS (ἀντανάκλασις) est, quum quis duas sententias iisdem verbis proponit, ut hic:

Excellenti non resisto

equorum domitori:

insurgo contra favillæ marinæ

thallum, astutiâ notum.

Id certe polliceor, me strenuam

in prælio operam navaturum:

inprimis promitto, me adversum te

quam vehementissime iturum.

Hoc loco hæc figura bis in utraque semistrophâ repetitur et repræsentatur.

17. ANTIMACHESIS (ἀντιμάχησις) fit, quum quis (sensem) quasi convertit per verba obscuri intellectus, ut hic scriptum est:

Malus cœtus nebulonum

secure vivit gulæ ergo,

christianus vero incola frigidi

monasterii, ut vita servetur.

NEBULONES vocantur, qui omnes suas pecunias intemperantiâ cibi et potûs consumunt; quod nomen gerunt propter stultitiam; non enim vident lucem rectæ rationis, qui tantum edendi causa vivunt, quasi in NEBULA carceris sedentes (quasi in tenebroso carcere inclusi): homines vero bene morati non plus edunt, quam ne vivere desinant. Quæ figura perquam vitiosa existimatur.

---

verborum, quæ ordine mutato contrarium efficit sensum: *Non ut edam, vivo, sed ut vivam, edo*; quod exemplum sequentibus versibus exprimi videtur. — ἀντιμετάβολη inter schemata διανοίας adfert Charisius apud Putsch. col. 254. — ³⁾ in *W* scriptum kallz. —

⁴⁾ Hæc a [om. Ηβ], at exhibet eorum loco: þetta (i. e. denominatio þokumenn, cfr. I. 531-2, 558-60) heyrir til manna kenningum.

18. APOSIOPESIS¹ er viljanlig þrotnan máls, sakir hrygðar eða úþykkju, sem hér er kveðit :

Eigi er vãn at ek v̄aga
 viljag hyrjar þilju
 eiga orða gnóga,
 em ek reiðr, konu leiðast
 þá² er m̄er enn frá færur
 forðum bænar orðum,
 sitja verðr ok sýta
 sik brúðr hin óprúða.

Hér eru viljanliga or vísunni þessor orð, sakir reiði þokka: *Ek vit*, ok í öðrum stað: *kastaði*, ok skal svá upp taka: Eigi er vãn at ek vilja, þvíat ek em reiðr, eiga þá konu orðmarga, er m̄er kastaði, þá er ek bað hennar; leiðast vil ek hana, þó at nú vili hon eiga mik, siti hon ok sýti, at skilja: sína heimsku. Þessi figúra stendr í guðs orðum, þeim er hann talar til Júða fyrir figúru, undir nafni Hjerúsalem-borgar.

19. EUPHEMISMOS er gott umskipti stafa í orðinu, sem Davíð setti *exultat* fyrir *exaltat*, sem stendr í þessi vísu :

Þat söng ok í gr̄of genginn
 grundu huldr til stundar
 enn með iðran sannri
 öðlíngur til refsíngar :
 hugþekka mun hlakka,

¹) de Aposiopesi, *Isid.* 2, 21; *cfr. Quint.* 9, 2. 54. —

²) *sic ex conjectura dedimus, vide sequentem auctoris commentarium; þar, W.*

18. APOSIOPESIS (*ἀποσιώπησις*) est voluntarius defectus orationis propter tristitiam aut iram, ut in his versibus :

Non expectari potest, velle me
loquaculam illam ducere marini
ignis spondam; sum etiamnum
iratus. Aversari (volo) feminam,
quæ me quondam (rejecit)
a prolatis verbis precantibus.
Inhonestâ illa mulier sedere
et se ipsa dolere cogitur.

Hic ex industria, animi ira commoti causa, e strophâ ejiciuntur hæc verba, *ek vil* (volo), et alio loco *kastaði* (rejecit), nam verba sic in ordinem redigenda sunt: non spes est, ut velim (nam iratus sum) ducere loquaculam illam feminam, quæ me rejecit, quando eam ambivi: aversari volo eam, etsi nunc mihi nubere velit: sedeat illa et doleat se, i. e. stultitiâ sua. Hæc figura occurrit in verbis dei, quibus Judæos figurate adloquitur sub nomine urbis Hierosolymorum.

19. EUPHEMISMUS (*εὐφημισμός*) est commoda verbi literarum permutatio, quemadmodum David posuit EXULTAT PRO EXALTAT, quod in hac strophâ exprimitur:

Princeps, humo coniectus
in sepulchro, ad pœnam vero
profectus ad tempus, hæc
cecinit vera cum pœnitentiâ:
Clementissime lunæ moderator,

hróðr slúng lof, túnga¹,
 mána vald hinn mildi,
 míu réttvísi þína.

Hér er sagt, at túngan hlakki yfir réttvísi guðs, þar sem hitt væri alþýðligra, at segja, at hann hæfi upp guðs orð² með túngunni, en þetta umskipti var gört til þess at setja þat orð, er meira þótti vert, í stað hins minna.

20. SIMTOSIS³ er úskapligt umskipti talna eða skilnínga, sem hér er kveðit⁴:

Víngarðr hafði ölgefn orðit,
 unda vargs, sú er nú eru margar,
 neytir skili þann krók, með kæti,
 kvensku heft, ok láti eptir;
 fyrðum dugir at ósiðr orða
 (oss vægðu guð!) jafnan lægðist
 vára þó hann í vatni skíru
 verka sekt ok píslar merki.

Hér er bæði skipt tölum ok skilningum, ok er þessi figúra með öllu ekki í vana dragandi, þó at persónum finnist skipt í salltara ok öðrum heilögum bókum.

21. ANEPIMONON⁵ segir eða hefir⁶ stórar sögur með fám orðum, sem hér:

Berast lét frá mey mætri
 mætr foldsala gætir;

---

¹) in *W* conjunctim scriptum hróðrslvng loftvnga, quæ audacter divisi; nam etsi scirem exstare vocem compositam loftvnga, non tamen memini dari formam adjectivam hróðrslvngr pro hróðrslvnginn, præconiorum peritus. — ²) sic *W*. — ³) ex conjectura; sineptesis, *W*. — ⁴) Prioris semistrophæ constructio

lingua mea exultabit
tua animo cara justitia.

Præconium laudem divulgavit.

Hic lingua dicitur EXULTARE justitiâ Dei, quum vulgatius homo diceretur laudem Dei linguâ EXALTARE. Sed hæc permutatio facta est, ut vox majoris pretii visa pro miuore poneretur.

20. SYMPTOSIS (σύμπτωσις) est inconueniens permutatio numerorum aut sententiarum, ut in his versibus:

Cerevisiæ diva, cujus similes nunc complures
existunt, muliebri indole impedita, cum lætitia
facta erat vinea. Usurpator lupi vulnerarii
eum errorem intelligat et remittat.

Homines semper decet, malum deponi
morem verborum. Parce, deus, nobis.

Ille culpam nostram, factis contractam,
limpida aqua et signo cruciatûs abluit.

Hic et numeri et sententiæ mutantur. Hæc autem figura nullo modo in consuetudinem adducenda est, etsi enallage personarum in Psalterio (hymnis Davidis) aut aliis sacris libris reperiatur.

21. ANEPIMONON (ἀνεπιμόνον) magnas res gestas paucis verbis narrat aut exponit, ut hic:

Fecit se nasci ab eximia virgine
eximius custos terrestrium lacunarium.

---

et interpretatio incerta est. Duos postremos versus transtulit Joh. Olavius in Synt. de Bapt. p. 42, ubi pislar merki, signum passionis, per sanguinem Christi explicatur. — ⁵⁾ sic ex conjectura dedimus; Onopomenon, W. — ⁶⁾ ex conjectura; in W literæ h.. fir tantummodo cerni possunt.

umsniðning tók auðnu
 einn veitandi hreinnar :
 áðr, skatna vann¹ vatni
 vatnskírn jöfurs batnat²,
 fastandi bar freistni
 friðar kennari þrenna.

Þíndr reis upp með anda
 ángrleystu herfáangi
 hlýrna gramr til himna
 heim sótti guð drottinn ;
 sendi ástar anda
 allshirðandi virðum ;
 sá kemr drótt at dæma
 dauða lífs á hauðri.

Hér er ávarp Theologie fært í tvær dróttkvæðar vísur. Þessi sama figúra kallast öðru nafni *Brachilogia* ok hefir sömu³ upprás nafus ok hin fyrri. Sumir meistarar segja, at *climax*⁴ sè hennar *species*, sú er um jafnar gráður leiðir hverja málsgrein af annarri⁵, sem hér :

Hugsan flýtir lysting ljóta,
 lysting fæðir samþykt skæða,
 samþykt fæðir synd ok nauðir,
 synd spenr á sik illa venju,

---

¹) *ex conjectura*; vanr, IV. — ²) *i. e. aqua baptismo Christi consecrata est. Quæ sententia illustratur Colloquio Gudmundi Episcopi et Thoreris Archiepiscopi, str. 10, quæ sic habet: Jórðan varð, þá er skjöldung skirði | skíran Jón, sá er hjálpar hönun, | blezut endr ok geisla grundar, | grandalauss af helgum anda. | Þessi dýrð hefir vötn at vissu | vísa drottins gjörvöll prisat; | finnaz þau með sigri sönnun | sönnuz orð til*

Solus ille puræ fortunæ
 præbitor circumcisionem accepit.
 Baptismus aquaticus hominum regis
 meliorem conditionem aquæ paraverat,
 antequam pacis doctor triplicem
 tentationem esuriens sustinuit.

Cruciatu cœlorum rex ad cœlos
 unacum captivitate spirituum,
 cruciatibus liberata, ascendit;
 Deum Dominum visum ivit.
 Misit amoris spiritum
 universi custos hominibus.
 Idem vivus veniet in terram
 ad mortuos homines judicandos.

Hic summa Theologiæ duabus strophis collato metro
 includitur. Hæc eadem figura alio nomine BRACHY-
 LOGIA appellatur, eandemque ac prior originem nominis
 habet. Quidam magistri dicunt, ejus speciem esse
 CLIMACEM, qui æquali gradatione unam sententiam ex
 altera deducit, ut hoc loco :

Cogitatio maturat sædam cupiditatem,
 cupiditas parit noxium consensum,
 consensus parit peccatum et pœnas,
 peccatum malam consuetudinem induit,

liknar mönnum. — ³⁾ in *W* omissum. — ⁴⁾ in *W* scriptum
 dvnax, sed *A. Magn. veram lectionem climax in margine ad-*
notavit. — ⁵⁾ *Isid. Orig. 2, 21:* "CLIMAX est gradatio, cum ab
 eo verbo, quo sensus superior terminatur, inferior incipit, ac de-
 hinc quasi per gradus dicendi ordo servatur. Hanc figuram non-
 nulli CATENAM appellant".

ill venja dregr nauzun nóga,
 nauðsyn leiðir sál í dauða,
 dauði spillir æði öllu
 andar lífs með beisku grandí.

22. *OMOPHISIS*¹ glósar myrkan lut með öðrum
 jammyrkum lut eðr myrkara, sem hér :

Sæll er sènn í milli
 siðvendis kvíkenda
 mána ranns af mönnum
 mildíngur sá er barst hín gat :
 eðr þá er djúp at djúpi
 dorgtúns niða borgar
 um hljóðraufar hávar
 hátt samþykkit váttá.

Hér eru orð Abbacuch spámans, þau er hann segir
 guð drottinn sènn milli siðvendis kvíkenda, ok í þenna
 heim komanda, sett í hinn fyrra víshelmíng, en glósa
 yfir sett, sú er Davíð segir : undirdjúp vatnanna kalla
 á annat undirdjúp um þær himinborur, sem *katarakte*
 kallast, ok opnuðust er Nóaflóð drekti öllum heimi,
 utan þeim mönnum sem í örkinni voru. En til þess
 at þenna myrkleik megi skilja, segir Augustínus, at
 spámaðrinn sá fyrir at guð mundi holdgast, ok var
 sènn milli tveggja kvíkenda, uxa ok asna, er merkja
 Júða ok heidíngja, í milli Moysi ok Helie í mynd-
 skiptíng² vârs herra á fjallinu, ok milli tveggja *latrona*
 með sèr krossfestum, ok at lýktum millum tveggja lög-
 mála : ok þessi tvau lögmál, eð forna ok hið nýja,

¹) *sic ex conjectura*; Emphasis, W. — ²) *ex conjectura*;
 mynd skiptingar, W.

mala consuetudo satis magnam adfert necessitatem,
necessitas animam in mortem ducit,
mors omnem naturam animi
corrumpit, animi cum acerba noxa.

22. ΟΜΟΦΑΣΙΣ (ὁμόφασις) rem obscuram alia re
æque obscura aut obscuriore explanat, ut hoc loco:

Beatus imperator cameræ lunaris,
qui hunc in mundum editus est,
conspectus est ab hominibus
inter animantia moralitatis.

Vel quando gurgites æquorei
per alta vocalia foramina
altisonum consensum significant
arcis lunaris gurgitibus.

Hic verba Abbacuchi prophetæ, quibus dicit Deum
Dominum apparuisse inter animantia moralitatis et in
hunc mundum venisse, in priori strophæ quadrante
posita sunt, addita interpretatione, qua David dicit
abyssum aquarum alium abyssum inclamare per cœlestia
illa foramina, quæ catarractæ dicuntur, quæque reclusæ
sunt, quum diluvium Noachi totum mundum submersit,
exceptis hominibus in arca versantibus. Quæ obscuritas
ut intelligi possit, Augustinus dicit, prævidisse prophetam
fore ut deus incarnaretur, eumque visum fuisse inter
duo animalia, bovem et asinum, qui Judæos et Ethnicos
significant, inter Moysen et Heliam in transformatione
Domini nostri in monte, et inter duos latrones cum
ipso crucifixos, et denique inter duas leges; quas
duas leges, veterem novamque, papa Leo Eloquentis

kallar Leó pávi hinn málsnjalli tvenn vatnadjúp, þau er annat er yfir himnum en annat undir himnum, ok Davíð segir, at ákallast með röddum *kataraktarum*, þat er himinraufanna, þeirra sem vötnin sendu til jarðar í flóðinu Nóa, ok merkja þær höfuðfeðr ok spámenn, postola ok prædikara, þá er himnesk vötn heilagrar prædikanar senda á jörðina, til þess at fyrir-koma guðs úvinum, þat er löstum ok lýtum, ok at döggyva hjörtu rétttrúaðra manna með regni heilsamrar kenningar; ok er þá at sönnu sènn sjálfr sannleikrinn, þat er sjálfr guð, milli kvikenda síðvendis, er hið forna lögmál frammsagt forðum af þeim feðrum, sem voru fyrir hingatburð guðs sonar svá sem af himni runnin vötn, er fram eru borin milli manna þeirra, sem síðvönd kvikendi ætti at vera í heilagri kirkju, ok samþykkjanda nýju lögmáli fagrliga framm slutt ok útskýrð með guðspjallegru kenning ok af postoligum röksemdum fyrir prædikara nýss lögmáls. Birtist þá fullkomit samþykki lögmálanna, þat er þau hafa sín á milli, ef framm eru bornar spásögur heilagra feðra um getnat ok hingatburð, prædikan, pínsl ok dauða, upp-risu, uppstigning várs herra, ok ástgjöf heilags anda, ok hinn efzta dóm ok eylíft líf, er í móti berast vitni af nýju lögmáli, at nær öll þessi stórmerki eru framm komin, en þau sem úordin eru munu áu ífa framm koma.

23. EPIMONE¹ er sú figúra, er hit sama orð er optarr en um sinn sett², annat tveggja til þess, at uruggligar megi skiljast þat sem slutt er, sem víða

---

¹) *sic dedimus*; Epimenon, W. — ²) "EPIMONE (ἐπιμονή), *perseverantia, figura quæ et EPIZEUXIS (ἐπίζησις) dicitur, quæ*

appellat duos abyssos aquarum, quorum alter est supra, alter infra cœlos, quos David ait inter se inclamare vocibus catarractarum, hoc est, foraminum cœlestium, quæ aquas ad terram in diluvio Noachi transmiserunt; quæ significant patriarchas, prophetas, apostolos et prædicatores, qui aquas cœlestes sanctæ doctrinæ in terram mittunt ad delendos hostes Dei, i. e. perversitates et vitia, cordaque hominum recte credentium pluviâ salutaris doctrinæ roranda; tumque re vera ipsa veritas visa est, i. e. ipse Deus inter animantia moralitatis, quum lex vetus olim promulgata fuit a patribus illis, qui ante filii Dei his in terris nativitatem fuerunt instar aquarum cœlitus defluentium, quæ inter homines, qui animantia honestatis studiosa esse deberent in sancta ecclesia, prolatae, consentiente nova lege pulchre promulgatae et doctrina evangelica argumentisque apostolicis per novæ legis prædicatores explanatae sunt. Tunc perfectus apparet qui leges intercedit consensus, quum proferuntur vaticinia sanctorum patrum de conceptione, nativitate, prædicatione, cruciatu et morte, resurrectione et adscensione Domini nostri, de donis Spiritus Sancti, de extremo judicio et vita æterna, quibus occurrunt testimonia novæ legis, hæc omnia fere miracula jam eventu esse comprobata, quorum quæ nondum sunt perfecta, sine dubio rata erunt.

23. ΕΡΙΜΟΝΕ (ἐπιμονή) est figura, qua idem verbum sæpius una vice ponitur, aut eo consilio, ut, quæ pronuntientur, eo indubitatus possint intelligi,

---

ejusdem dictionis sine intervallo geminatio est, secundum Diomedem, ut Virg. Æn. 9, 428: 4, 660 (Fabri Thes.).

má finna í *theologia*, ella er hið sama orð fyrir feigrðar sakir optar sett, sem í dunhendu eðr iðurmæltum hætti; verðr þat stundum í upphafi, sem í greppaminni, en stundum í miðju eða í enda, ok má þat kalla háttaföll eptir fornum skáldskapar hætti; en sá má nýta er vill, ok líkja, en hinn únýta er þat vill. Í¹ upphafi, sem hér:

Ek em synda bót
ok sæmdar hót,
ek birti sál,
ek bæti mál.

Í miðju, sem hér:

Þar er ekki illt
ok ekki villt,
fæst ekki öngt
ok ekki þröngt.

Í enda, sem hér:

Þar er úmælt vald
ok ágætt vald,
þar er algert vald
ok eyllíft vald.

Þessi figúra sýnist í upphafi ok í enda, sem hér:

Ek bleza þik,
ek bið fyrir þik,
ek fæ fyrir þik,
ek frelsa þik.

24. ΟΜΟΡΑΤΙΑ² er sú figúra, ef tveir lutir eru svá bunnir³ ok samþykkir, at þat megi segjast annarr gjöra

---

¹) *sic dedimus*; en í vpphafi, W. — ²) *sic ex conjectura dedimus*; Antopazia, W. — ³) *i. e. bunduir*.

cujus exempla passim in theologicis occurrunt, aut idem verbum venustatis causa sæpius ponitur, ut in anadiplosi aut in variatione consonantiæ identicæ tertiatae; quod interdum in initio fit, ut in memoriali poëtico, interdum in medio aut in fine; quod neglectio legum metricarum potest appellari secundum priscam versificationem; quam figuram si quis velit usurpare et imitari, licet, si quis repudiare velit, integrum est. In initio, ut hic:

Ego sum peccatorum emendatio
 et honoris accessio,
 ego illustro animum,
 ego causam meliorem reddo.

In medio, ut hic:

Ibi nihil est mali,
 et nihil erronei,
 existit nihil coarctati
 et nihil angusti.

In fine, ut hic:

Ibi est immensa potestas
 et eximia potestas,
 ibi est perfecta potestas
 et æterna potestas.

Hæc figura et in principio et in fine repræsentatur in his versibus:

Ego benedico te,
 ego oro pro te,
 ego impetro pro te,
 ego libero te.

24. **ΗΜΟΡΡΑΤΗΙΑ** (*ὁμοπαθεΐα*) est figura, qua duæ res tam sunt colligatæ et concordēs, ut altera

sem annarr gjörir, á þá lund sem túnga er köllut samþykk hjarta¹.

Máni skinn af mæni²
 moldar hofs um foldir
 alla stund meðan endist
 æfi lands ok sævar:
 veit ek félaga fljótum
 fróns prýði vel þjóna,
 þeim vitu eigi ýtar
 auðit lífs nè dauða.

Hér er túnglinu kent embætti sólarinnar, at skína jafnliga á jörðina, fyrir því er þat hefvir ekki ljós af sér, heldr af sólinni, ok er dökt þeim megin, sem frá henni horfir, en albjart þat er at henni horfir; en þá sýnist þat hált bjart er þat hefvir svá langt gengit frá sólinni eða á svá langt til hennar, at þat sé þá í suðri eða norðri, er hon er í austri eða vestri.

25. ANTROPUS PATOS er sú figúra, er þat er kent guddóminum sem manndómsins er, sem þat, at hann standi, siti, gáangi, reidist, gleðist, elski, sýti; sem hér er kveðit:

Adam sá þann allt í heimi
 orði skóp í göngu forðum;
 þenna kendi Stephanus standa
 stórum vitr ok spámenn sitja.

¹) *Sequens stropha Einari Skulii filio auctori adscribitur in codice msc. chart., in Vetere Collectione Regia Nr. 2368,*

dici possit facere, quod altera faciat, quem in modum lingua dicitur cordi consentire.

Luna splendet de vertice
terrestris cameræ per campos
omni tempore, dum durat
ætas terræ marisque.

Scio, pulchritudinem celeri
terræ socio bene inservire;
cui homines neque vitam,
neque mortem destinatam norunt.

Hic lunæ adscribitur solis officium, terram perpetuo lumine collustrandi. Luna enim, quæ lumen non sibi ipsa, sed soli acceptum referat, aversam ab eo partem obscuram, adversam totam lumine collustratam habet. Tum dimidia pars ejus collustratur, quum aut a sole tantum recessit aut ei tam adpropinquavit, ut plagam meridianam aut borealem teneat, sole in plaga orientali aut occidentali constituto.

25. ANTHROPOPATHIA (*ἀνθρωποπάθεια*) est figura, qua divinæ naturæ adscribuntur quæ sunt humanitatis, v. c. stare, sedere, incedere, irasci, lætari, amare, dolere, ut in his versibus:

Adamus olim cum incedentem vidit,
qui omnia, quæ in mundo sunt, verbo creavit.
Eundem Stephanus perquam sapiens
stantem, prophetæ sedentem viderunt.

---

forma 4ti, addente h. l. "sem kvað Einar Skúlason". — 2) sic ex conjectura; mæðv, W; Gunn. Pauli correxerat mari.

Reiði tala hans bækr sem blíðu
brögnum jafnt sem hrygð ok fögnuð,
ástargnótt með öðrum háttum
ýta kyns, þeim er guddóm lýta.

En staðligar hræringar ok líkamligt tilfelli megu með figúru, en eigi með sannleik til guðs talast, ok er þá sem guð gáangi frá oss er vèr göngum frá honum, fyrir afbrigð hans boðorða, en til vár þá er vèr krjúpum til hans með iðran, undir hans miskunn. Staða hans er vár staða í góðu, eða búið fullting í nauzynjum. Seta hans er dæming um fólksins verðleika, þvíat dómarans er at sitja. Reiði hans er refsing sú, er hann leggr á illvirki mannfólksins. Gleði hans er gæzka vár. Svefn hans er kallaðr þat, er vèr sofum með svefni dauðligra synda, ok vaknan hans er þat, er vèr vöknum við sjálfa oss. Sýting hans er þat, ef hann gefr oss at sýta ill verk vár. Ást hans er þat, er hann gefr oss at elska sik; svá at þarfyrir gefi hann oss þá giptu, at vèr hjálpimst fyrir hans miskunn. Hefvir sjá figúra nafn tekit af *Antropos*, girzku nafni, því sem maðr er á vára túngu, ok *pasis*, þat er setning, svá sem vèr setjum guði mannliga reglu um hræring ok aðra luti, svá sem þeir villumenn er *Antropomorfitte*¹ heita, er guði ætla mannliga limu, sakir einfeldi eða fátækleiks eiginlignings, ok skilja eigi at guð er óskiptiligr ok óbrugðligr, hvervitna nálægr, eigi með staðligri nálægð heldr með almætti einum saman.

¹) *sic dedimus*; antropofornite, W.

Libri tam iram ejus, quam comitatem loquuntur hominibus, amoris copiam, æque atque dolorem, ac gaudium cum ceteris modis, propriis humano generi, divinitate vero indignis.

Sed motus locales et corpori accidentia figuratè possunt, non verè de Deo dici; nam tum Deus dici potest a nobis discedere, quum nos præceptis ejus violandis ab eo discedimus: ad nos, quum pœnitentiam agentes eum supplices adimus ejusque fidei nos submittimus. Ejus status est noster status in virtute aut paratum auxilium in adversis. Ejus sessio est judicatio meritorum humanorum; nam sedere judicis est. Ejus ira est pœna, quam malis hominum facinoribus irrogat. Ejus gaudium est bonitas nostra. Ejus somnus dicitur, quum nos sopimus somno mortalium peccatorum; ejusque evigilatio est, quum nosmetipsi ad meliorem frugem redimus. Tristitia ejus est, si det nobis male factis nostris dolere; amor ejus est, quum nobis dat, ut ipsum amemus, ut ideo nobis eam fortunam concedat, ut ejus beneficio salvemur. Quæ figura nomen sortita est a græco nomine ἄνθρωπος, quod nostra lingua hominem sonat, et *parisis*, i. e. positio^a, quasi Deo humanam ponamus regulam de motu aliisque rebus, quod faciunt hæretici, Ἀνθρωπομορφιστᾶς dicti, qui propter simplicitatem aut proprii intellectus inopiam Deo humana membra tribuunt, non intelligentes, Deum esse indivisibilem et immutabilem, ubique præsentem, non locali præsentia, sed sola omnipotentia.

a) Hoc loco confunduntur lat. *positio* et græc. πᾶσις.

26. SINATRISMOS¹ er sú figúra, er lof eða lestir eru samanlesnir í einum kapituló ok klausu eða versu í latínu, en með einni vísu eða með fleirum í norænu, sem hér :

Abels lofar æfvi
 ómeinsemi hreina ;
 öld lofar Enoch mildan
 einkend síðavendni ;
 Nóe lofast öflugss æfvi
 ágætu hreinlæti ;
 Seem lofar fært til fremðar
 fórnar hald um aldir.

Trúa lofar Abrams ævi ;
 Ysach lofar vísan
 vån ; lofar Jacobs einum
 ástsemd hugar fremdum.
 Skýrr lofar Jósephs æfvi
 úrskurðr fyrirburða.
 Guðs lofar ætt ok æfi
 Aróns göfug þjónan.

Móýsen lofar ljósan
 lagamál hið brennfagra,
 þik lofar allt² með öllu,
 alls heims jöfurr, beima.

Slíkt sama er þessi figúra samanlestr lasta.

---

¹) *sic dedimus* ; sinatrismos, W. — *Aliquid simile habet figura ἀπορρισμός apud Isid., Orig. 2, 21* : "ἀπορρισμός plures sensus breviter expeditos in unum locum coacervat, et cum quadam

26. SYNATHRISMOS (*συναθροισμός*) est figura, qua laudes aut vitia uno capite et clausula sive versu collecta sunt in sermone latino, una autem strophæ aut pluribus in sermone septemtrionali, ut hoc loco:

Abelis ætatem candidam

commendat innocentia.

Morum integritas, omnibus hominibus

nota, liberalem Enochum laudat.

Ætas robusti Noachi

egregia castitate laudatur.

Sacrificiî celebrata observatio

Semum perpetuis laudibus effert.

Fides laudat Abrami ætatem.

Sapientem Isaacum laudat

spes. Amabilitas Jacobi singularem

animi præstantiam pollicetur.

Perspicua interpretatio portentorum

ætatem Josephi celebrat.

Excellens Aronis ministerium

et vita populum Dei commendat.

Splendidum Moysen laudat

illa flammis conspicua lex.

Te, universi mundi rex, laudant

omnes homines cum rerum universitate.

Eodem ipso modo hæc figura est vitiorum collectio.

festinatione decurrit". *De synathroismo vide Quint. 8, 4. 28.*—

²⁾ sic ex conjectura; allr, W.

27. **EROTHEMA**¹ er sú figúra, er opt er spurt af hinum sama lut ok andsvarat eptir sama hætti, sem hér:

Hverr deyr? hjarðar stýrir;
 hví? fyrir sauða lífi;
 hversu? hëkk á krossi;
 hvar? þar er Lazarus jarðast;
 hvenær? helzt at nóni;
 hverir knúðu að? Júðar;
 hverr nýtr? heiðni bötnuð;
 hvat geldr? djöfuls veldi.

Hér eru sextán mál í vísu, ok er jafnan spurt ok svarat í vísuorði. Má ok þessi sama figúra vera með minnr þröngdum spurníngum:

Hverr féll? Hörða stillir;
 hvar? þar er karlfólk barðist;
 hvenær? hneig at nóni;
 hver var sök? öfund vöknuð;
 hverr vá? Kálfr hëlt darri;
 hverir bændu² slíks? Þrændir;
 hvat nýtr? heilsa bötnut;
 hvat sýtir? fíra lýti.

---

¹) sic *dedimus*; therethema, W. — *Apud Isid. (2, 21) vocatur EXOCHE.* — ²) W *scribit* bendv.

---

27. EROTEMA (ἑρώτημα) est figura, qua eadem de re sæpius quæritur, et ad eandem eodem modo respondetur, ut hoc loco :

- Quis moritur? Rector gregis.
 Cur? propter vitam ovium.
 Quomodo? Pependit in cruce.
 Ubi? Quo loco Lazarus humatur.
 Quando? Hora maxime tertia.
 Quinam id urgebant? Judæi.
 Quis fruitur? Ethnicismus emendatus.
 Cui nocetur? Diaboli potestati^a.

Hujus strophæ, quæ sedecim enuntiationibus constat, singulis versibus quæstio et responsum inest. Sed hæc eadem figura quæstionibus minus angustis repræsentari potest :

- Quis cecidit? Hördorum imperator.
 Ubi? quo loco viri præliabantur.
 Quando? Hora tertia pomeridiana occubuit.
 Quæ causa fuit? Invidia excitata.
 Quis telum intentavit? Kalvus hastam tenuit.
 Quinam talia optabant? Thrandi.
 Quid fruitur? Sanitas restituta.
 Quid dolet? Hominum vitia.

---

^a) Constructio per se patet. Eadem figura occurrit in carmine Lilio, str. 62.

ADDITAMENTA.

I. SNORRA EDDA, SECUNDUM CODICEM UPSALIENSEM¹.

Bok þessi heitir edda. hana hevir saman setta snorri sturlo sonr eptir þeim hatti sem her er skipat. er fyrst fra asvm ok ymi. þar næst skalldskapar mal ok heiti margra hleta. Siþaz hatta tal er snorri hevir ort vm Hakon konung ok skvla hertvga².

2. 1. **ALMATTIGR** GVD skapafi himin ok iorð ok alla hlvti er þeim fylgia. ok siþaz menn³. er ettirnar ero fra komnar Adam ok evo. ok dreifþvz ættirnar vm heiminn siþan. En er fra lifo stvndir viafnaþiz folkit. Svmir vorv goþir. Svmir lifo eptir girndvm sinvm. Fyrir þat var drekt heiminvn nema þeim er meðr noa vorv i avrkinni. eptir þat bygþiz enn verolldin af þeim. en allr fjoþinn afræktiz þa gvþ. en hverr mvndi þa segia fra gvðs stor merkivm er þeir tyndo gvþs nafni. eu þat var viþaz vm verolldina er folkit villtiz. eu þo veitti gvþ monnom iarþligar giptir

---

¹) Numeri in margine notati numerum paginarum Tomi prioris significant. — ²) Hæc inscriptio literis rubris in codice scripta est. Ceterum notandum est, quod omnes rubricæ codicis manu ipsius librarii scriptæ sunt. — ³) in codice meñ scriptum, quam literam, quæ sæpissime in codice occurrit, per nn dedimus.

fe ok sælo ok speki at skilia iarþliga hlvti . ok greinir þar er sia matti loptz ok iarþar. Þat vndroþvz þeir er iorþin ok dyr havfþv saman natvro i svnmv hlvtvm sva olikt sem þat var. þat er eitt er iorþin er græn i hám fjalltindvm ok sprettr þar vpp vatn ok þvrsti þar eigi lengra at grafa en i divpvm dal. Sva er ok dyr eðr fvglar at iamlangt er til bloþs i havfþi sem i fotvm. Avnur natvra er sv iarþarinnar at a hverio ari uex a henni gras ok blom. ok a sama ari fellr þat. Sva ok dyr eðr fvglar at þvi vex har eða siarþar ok fellr a hverio ári. Þat er en þriþia natvra iarþarinnar at hon er opnvð þa grær gras a þeirri molldo er efst er a iorþvnni. Þeir þyddo biorg ok steina moti tonnvvm ok beinvvm. Sva skilþo þeir af þesso at iorþin veri kvik ok hefþi lif með nockvrvm hætti. er hon fæddi oll kvikvendi ok eignapez allt þat er do. Þangat til hennar tolv þeir ættir sinar. sa þeir þat at oiafu var gangr himintvngla. Svmm gengv lengra en svmm. þat grvnaþi þa at nockvrr mvndi þeim styra. ok mvndi sa vera rikr. ok ætloþv hann mvndo verit hava fyrri en himintvnglin. ætloþv hann raþa mvndo skini solar ok dogg iarþar ok vindvm ok stormi. en eigi visso þeir hverr hann var. en þvi trvþo þeir at hann ræfr ollvm hlvtvm. ok til þess at þeir mætti mvna. þa gæfo þeir avllvm hlvtvm nafn með ser ok siþan hevur atrvnaþr breyzt a marga vega sem menn skiptvz. eðr tvngr greindvz en allt skilþo þeir iarþliga þviat eigi hofþv þeir andliga gipt ok trvþo at allt veri af nockvro efni skapat eðr smiþat.

6.

*hverso greind er verolldin i þria stapi*¹.

10.

2. Verolldin verþr greind i þriar halfor. cinn hlvtv var fra svþri til vestrs. ok vm mið iarþar sia. Sa heitr afrika. enn svþri hlvtv er heitr sva at þar brennr af solo. Annarr hlvtv er fra vestri til norþrs ok inn til hafs. heitr evropa eðr enea. en nerþri hlvtv er þar kalldr ok vex eigi gras ok eigi ma byggja. fra norþri vm avstr halfona til

¹) *litteris rubris.*

svþrs heitir asia. J þeim hlvta veralldarinnar er oll fegrþ ok eignir gvll ok gimsteinar þar er mið verolldin. ok sva sem þar er betra en i oþrvum stoþvm sva er þar ok mannfolkit meirr tignat en i oþrvum stoþvm at spekt ok affi fegrþ ok ollvm kostvm. þar var sett roma borg er ver kavllvm troio. J troio vorv xii konvngdomar ok einn yvir avllvm oþrvum þar vorv xii havfvþvngv. konvngv het menon hann atti dottvr priamus konvngs troiam. Sonr þeirra het tror er ver kollvm þor. þa var hann xii vetra er hann hafþi fvllt afl sitt. þa lypti hann af iorþv x biarnstokvm senn. hann sigraþi marga berserki senn ok dyr eðr dreka. J norþr halfo heimsins fann hann spa konv eina er Sibil het. en ver kollvm sif. engi vissi ætt hennar. Sonr þeirra het lorrþi hans sonr vingiþorr. hans sonr vingener. hans sonr moða. hans sonr mage. hans sonr sefsmeg. hans sonr heðvig. hans sonr atra. er ver kollvm annan. hans sonr Itrman. hans sonr eremoð hans sonr skialldv er ver kollvm skiolld. hans sonr hiaf er ver kavllvm bavt. hans sonr iat hans sonr gvðolfr. hans sonr finnr. hans sonr frialafr er ver kavllvm friðleif. hans sonr vodden er ver kavllvm oþin.

fra því er oþinn kom a norðr lond¹.

24. 3. Þessi oþinn hafþi mikinn spadom. kona hans het frigida er ver kavllvm frigg. hann fystiz norþr i heim með mikinn her ok stormiklo fe ok hvar sem þeir forv þotti mikils vm þa vert ok likari goþvm en monnvum. Þeir komv i saxland ok eignafiz oþinn þar viþa landit. ok þar setti hann til landz gezlo iii syni sina. Vegdreg reþ firir avstr saxlandi. Annarr sonr hans het beldeg er ver kollvm balldr. hann atti vestr fál þat riki er sva heitir. Þriþi sonr hans het sigi. hans sonr rerir faþir volsvngs er volsvngar ero fra kommir. þeir reþo fyrir fracklandi. Fra ollvm þeim ero storar ættir komnar. þa for oþinn i reifgota land ok eignafiz þat ok setti þar son sinn skiolld. favþr friðleifs

¹) *litteris rubris.*

er skioldvngar ero fra komnir. Þat heitir nu iotland er þeir kavllöþv reiþgota land.

fra því er öþinn kom i sviþioþ ok gaf sonum sinum riki¹.

4. Þaðan for öþinn i sviþioð. þar var sa konvngur er gylfi het. ok er hann fretti til asia manna er æsir voru kallaþir for hann i moti þeim ok havþ þeim i sitt riki en sa timi fylgþi ferþ þeirra hvar sem þeir dvolþvz i londum. þa var þar ár ok friþr. ok trvþo menn at þeir veri þess 28. raþandi. því at rikis menn sa þa oliku flestum mönnum öþrum at fegrð ok viti. þar þotti öþni fagrir vellir ok landz kostir goþir. ok kavs ser þar borgar staþ sem nu heita sigtun. skipaþi þar havþingia i þa liking sem i troio. Voru settir XII havþingiar at dæma landz log. Siþan for öþinn norþr þar til er sior tok við honum. Sa er hann ætlaþi at lægi um oll lond. ok setti þar son sinn til rikis er semingr het. en nu heitir noREG. ok telia noREGS konvngar ok sva iarlar þangat ættir sinar. Með öþni for yngvi er konvngur var i sviþioþv eptir hann ok ynglingar ero fra komnir. þeir æsirnir toko ser qvanfavng þar innan lanz ok vrþo þær ættir fiolmennar. um saxland ok um norþr halfona. þeirra tvnga ein geck um þessi lond. ok þat skilia menn at þeir hava norþr hingat haft tvngvna 30. j noREG ok danmerk sviþioð ok saxland.

her hefr gylva ginning fra því er gylfi sotti heim alfavþr i asgarþ með fiolkvngi. ok fra villo asa. ok fra spurningo Gylva².

5. Gylver var maðr vitr ok hvgsaþi þat er allir lyþir 32. lofvþo þa ok allir hlvtir gengv at vilia þeirra. hvart þat munda af eþli þeirra vera eða munda gvþmavgnin vallda því. hann for til asgarþz ok bra a sik gamals manz liki. en æsirnir voro því visari at þeir sa ferþ hans ok giorþv i moti sionhverfingar. þa sa hann hava holl. þak hennar 34. voru þokt gylldum skioldum sem span þak. sva segir þioðolfr.

¹) *literis rubris.* — ²) *literis rubris.*

A baki leto blikia   Svólnis salnæfrar
 barþir voro grioti   segir hyggiandi.

Gylvir sa mann i hallar dyrvm er lek at handsavxvm. ok voro VII senn a lopti. Sa spvrþi hann fyrri at nafni. hann nefndiz gangleri ok kominn af rifils stigvm. ok spyr hverr hollina atti. hann segir at sa var konvngr þeirra ok mvn ek fylgia þer at sia hann. þar sa hann margar hallir ok morg golf ok margt folk. Svmir drvcko en svmir

36. leko. þa mælti gangleri er honvm þotti þar margt otrvligt.

Skatnar allir   þvi at ovist er vita
 aþr ne gangim framm   hvar ovinir sitia
 vm skygnaz skoli.   a fletivm fyrir.

hann sa þriv hasæti ok hvert vpp af oþro ok sato þar maðr i hverio. þa spvrþi hann hvert nafn havffingia þeirra veri. Sa sagþi er hann leiddi inn. Sa er i neþzta sæti sitr er konvngr ok heitir hár ok þar næst iafnhár. en sa er efstr er heitir þriði. hann spyrr Ganglera hvat fleira veri eyrinda en heimill er matr ok dryckr. Gangleri segir at fyrst vill hann spyria ef nockvrr er froþr maðr inni. hár segir at hann komi eigi heill vt ef hann er froþari. ok

stattu framm meðan þv fregn.
 sitia skal sa er segir.

fra spvningo Ganglera¹.

6. Gangleri hof sva sitt mal. hvert er eztr eða ellztr með goþvm. har segir. sa heitir alfavðr at varo mali. en

38. i asgarþi hefir hann XII navfn. Alfavþr. heriann. nikaðr. nikyþr. fiolnir. oski. omi. Riffindi. sviþvrr. sviþrer. viþrir. falkr. Þa svarar Gangleri. hvar er sa Gvð eþa hvat ma hann eða hvat hevir hann vnnit til frama. har svarar. livir hann vm alldr ok stiornar ollv riki sino storvm hlvtvm ok smam. Þa svarar iafnhár. hann smiþaþi himin ok iorþ ok lopt. Þa mælti þriþi. hitt er meira er hann

¹) *litteris rubris, deinde vox Ganglera alia manu recentiori atramento superscripta.*

smiþafi himin ok iorþ at hann smiþafi manni ok gaf
 honum ond að lifa. þó skal líkamr fyna. ok skvilo þa
 allir þva með honum rettsiþafir. þar sem heitir gimle.
 en vandr menn fara til heliar. ok þáþan i niðheim niðr
 i niðnda heim. Þa segir Gangleri. hvat hafþiz hann aþr
 at en himin ok iorþ voro skavpvð. Þa svarar hár. þa var
 hann með hrimþvssvm. Gangleri segir. hvat var vpphaf
 eða hversso hofz hann. har segir. Sva segir i volv spa.

Ar var allða	Jorþ fanz eigi
þar er ecki var	ne vpphiminn
vara sandr ne sior	gap var ginnvnga
ne svalar vndir.	en gras hvergi.

40.

Þa svarar iafnhar. þat var morgvm vetrvm fyrri en iorþ
 var skoptv er niðheimr var gerr. ok i honum miðivm liggv
 brvðr sa er hergelmir heitir. ok þáþan falla þær ár er
 sva heita. kvöl. gvndro. fiorm. fimbvlfvlf. sliþr ok hriþr
 sylgr ok ylgr. viðleiptr. Gioll er næst helgrindvm. Þa
 segir þriþi.

her segir fra mvsPELLZ heimi ok fra svrti¹.

7. Fyst var þó mvsPELLZ heimr sa er sva heitir.
 hann er lioss ok heitr ok ofært er þar vtlendvm monnum.
 Svrtv ræþr þar fyrir ok sitv a heims enda. hann hevur
 loganda sverþ i hendi. ok i enda veralldar mvn hann
 koma ok sigra oll goþin ok brenna heiminn með elldi.
 Sva segir i volo spa.

Svartv ferr svnnau	griotbiorg gnata
með sviga levi	en gvþar brata
skinn af sverþi	traþa halir helvega
sol valtiva	en himinn klofuar.

42.

Gangleri segir. hversso skipaþiz aþr en ættirnar yrþi ok
 avkaþiz mannfokit. Þa segir har.

her segir er gvþin skopvþo ymi iotvn¹.

8. Ar þær er heita elivagar ero sva langt komnar
 fra vppsprettnvm at eitv kvikan sv er þar fylgþi harþnaþi

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

sem sindr i affi. þat varþ iss ok nam hann staþar ok rann eigi. þa hielldi yvir þannog ok þat er af stoþ eitrimo fravs ok iok hvert hrimid yvir annat allt i ginnvnga gap. Þa mælti Jafuhár. Ginnvnga gap þat er vissi til norðr ættar fylltiz með þvnga ok havfvgleik með rimi ok is ok inn fra vr ok gvstr. enn syþri hlutr ginnvnga gaps lettiz moti sívm ok gneistvm er flvgo or mvspellz heimi. Þa segir þriþi. Sva sem kallt stoþ or niðheimi ok grimt. sva var allt þat er vissi namvnda mvspells heimi heitt ok liost. en ginnvngagap var lett sem lopt vindlavst. ok þa er blærinn hitans mætti hrimino sva at braðnaþi ok dravp af. ok með krapti þeim er styrþi varþ manz likindi a. sa het ymir. en hrimþvssar kalla hann avrgelmi ok þaþan

44. ero þeirra ættir sem her segir.

ero volvvr allar	fra vilmeiþi
fra victolfi	iotnar allir
vettir allar	fra ymi komnir.

ok enn segir sva at or elivagvm stvckv eitv dropar ok voxtr vindz. ok varþ iotvnn or. þær einar ættir koma saman. Þa mælti Gangleri. hvornig vxo ættir þaþan eða trvi þer hann gvþ vera. Þa svarar iafuhár. eigi trvnm ver hann gvþ illr var hann ok hans ættmenn þat ero hrimþvssar.

46. ok er hann svaf feck hann sveita ok vndir viustri hendi hans ox maðr ok kona. ok annarr fotr hans gat son við oþrvnm ok þaþan komv ættir. Þa mælti Gangleri. hvar bygþi ymer eða við hvað lifþi hann. har svarar.

fra því er skopvð var kyrim avðvmla¹.

9. Næst var þat er hrim dravp at þar varð af kyrim avþvmla. fiorar miolkar rvnno or spenvm hennar ok fæddi hon ymi. en kyrim fæddez er hon sleikti hrimsteina er salltir vorv. ok enn fyrsta dag er hon sleikti kom or manz hár annan dag havfvð en þriþia allr maðr er bvri het favþr bors er atti beyzlo. dottvr havþorns iotvns. þav atto

¹) *litteris rubris a prima manu, deinde manu recentiori atramento superscriptum: vr kyrim auduñla.*

.iij. sono. Óþin vili ve ok þat ætlym ver segir þar at sa
 óþinn ok hans breþr mýno vera styrandi heims ok iarþar.
 ok þar er sia eptir herann er ver vitym nú mestan vera.

fra því er synir þvrs drapv ymi¹.

10. Synir þvrs drapv ymi ok hliop or honvm þat 48.
 bloþ at þeir drekto með því allri ætt hrimþvssa. nema
 einn komz vadan með sino hyski. þann kalla iotnar bergelme.
 hann for a lþr sinn ok hellzt þar ok þaþan ero komnar hrim-
 þvssa ættir.

orofi vetra þat ek fyrst vm man

aþr iorþ veri vm skopvþ at froþa iotvnn

þa var bergelmer þorinn. a var lþr vm lagiþr.

þa mælti Gangleri hvat havfþoz þa þvrs synir at er þv
 trvir Gvð vera. har segir. eigi er þat litið þeir flvttv ymi
 í mitt giunvngagap. ok gerþv af honvm iorð. af bloþi hans
 sæ ok votn. þiorg af þeinvm griot af tavnnvm ok af þeim
 þeinvm er þorin voro ok af bloþino er or saronvm raun.
 þa gerþo þeir sia þann er þeir festo iorþina i. Siþan
 tokv þeir havsiun ok gerþo or himinn. ok setto yvir iorþina
 með .iij. skavtvm. ok vndir hvert horn setto þeir dverg. 50.
 avstr(a) vestra norþra svþra. Þa tokv þeir svr or mvsPELLZ
 heime ok setto i mitt giunvnga gap ovan ok neþan a himininn
 at lysa iorþina. Þeir gafv staþi ollvm elldingvm. Þaþan
 af voro dægr greind ok ara tal. Sva segir.

Sol þat ne vissi hvat hann megins atti.

hvar hon sali atti. stiornvr þat ne visso

mani þat ne vissi hvar þær staþi atto.

þa mælti Gangleri. Mikil merki ero þetta ok mikil smiþ.
 har svarar. kringlott er iorþ ok liggv vm enu divpi sær.
 ok með þeim strondvm gafv þeir bygþ iotvnm. en fyrir
 innan a iorþina gerþo þeir þorg fyrir ofriþi iotua vm
 hverfis iorþina. ok hofþv þar til þrar ymis ok kollyþv 52.
 borgina miðgarþ. þeir kavstoþv heilanvm i loptið ok gerþv
 af skyin. sva sem her segir.

¹) a [*litteris rubris*.

or ymis holldi	en or hans bram
var iorþ vm skopvþ.	gerþv bliþ regin
en or sveita sior.	miðgarþ manna souvm.
[biorg or beinvm	ok or hans heila
baþmr or hari	voro þav in harþmøðgv
en or havsi himinn ¹ .	sky oll vm skopvt.

bors synir skopvþv ask ok emlv¹.

11. Þa er þeir gengv með siovar strondo bors synir fvrdo þeir tre .ij. ok skopoþv af mann gaf inn fyrsti ond. .ij. lif. .iij. heyrn ok syn ok het maþr askr en konan emla. ox þaþan af mannkindin er bygþ var gefin vudir miðgarþi. Siþan gerþo þeir i miþivm heimi asgarþ. þar bygþi oþinn

54. ok ettir þeirra er varar ættir ero fra komnir. Enn segir har. þar er einn staþr er hliþskialf heitir ok er alfavþr sezt þar i hasæti ser hann vm heim allan ok hvers manz athæsi. kona hans er frigg fiorgvuz dottir. ok af þeirri ætt er asa ætt er bygþi asgarþ inn forna ok er þat goþkvunnig ætt. þvi heitir hann alfavþr at hann er faþir allra gvþanna. Jorþin var dottir hans. ok var þeirra son asa þorr.

fra nora iotni ok nott dottvr hans².

12. Nori iotvnn bygþi fyrst iotvnheima. dottir hans var nott. hon var svart. hon giptiz naglfara sonr þeirra het avþr. Siþan var hon gipt onar ok var iorþ þeirra dottir. hana atti doglingr. ok var dagr sonr þeirra. hann

56. var fagr sem faþir hans. Þa tok alfavþr nott ok dag ok setti a himin ok gaf þeim .ij. hesta ok kerrvr ok riþa þav vmhverfis iorþina. Nott riþr hrimfafa hann daggvir iorþina með mældropvm sinvm. dagr á skinfafa. ok lysir lopt ok iorþ af favi hans. Mundilferi atti .ij. born. máni het sonr haus en sol dottir. ok atti hana glornir. Goþin reiddvz þvi ofdrambi er þav heto sva. ok setto þav vpp a himin ok draga þav kerro solar þeirrar er goþin hafa skapað af þeirri siv er flavg or mvspellz heimi. Máni

¹) a [b'. or. b. b. or. h. en or. h. h., U. — ²) *literis rubris*.

tok börn .ij. af iorþv híl ok hlvka er þav foro fra brvnni. þeim er byggver heitir. Sárinn het sægr en simvl stongin. Viðsiþr het faþir barnanna. þav börn fylgia máua sem sia má af iorþvnni. Þa mælti gangleri. Skiott ferr solin sem 58.
hon se hrædd. Þa svarar hár. Nær gengr sa er hana leiþer. vlfar .ij. gera þat skoll ok hatti hroþvitnis son. Þa mælti Gangleri. hver er ætt vlfanna. har segir. Gygr ein byr fyrir avstan miðgarþ i skogi þeim er iarnviðr heitir. ok sva heita þær trollkonr er þar byggia. Gamla trollkona er moþir margra iotna ok allir i vargs likivm. Þaþan kom mána garmr. hann fylltiz með fiorvi feigra manna ok gleypir tvnglit en stockvir bloþi himinn. Þa tynir sol skiui sinv. sva sem her segir.

Avstr byr in arma	fylliz fiorvi	
i iarnviþi.	feigra manna	
ok fæþir þar	ryþr ragna siot	
fenris kindær.	ravþvni dreyra.	
verþr af þeim ollvm	svort verþa solskin	
ima nockvr	vm svmor eptir	
tvngls tregari	verþr oll va. ly.	60.
i trollz hami.	v. einn ok h.	

þa spyrr Gangleri hver er leiþ til himins af iorþv.

her segir fra bifravst¹.

13. Har segir hlæiandi. eigi er nv froþliga spvrt. er eigi þat sagt er goþin gerþv brv af iorþv til himins er heitir bifravst. hana mvntv seð hava. kann vera at þv kallir hana regnboga. hon er með .iiij. litvm ok miok sterk. ok ger með mikilli list. meiri en aþrar smiþir. en sva sterk sem hon er. þa mvn hon brotna þa er mvspellz megir fara at riþa hana. ok svima hestar þeirra yvir storar ár sva koma þeir framm ferþinni. þa segir Gangleri. eigi þottv mer goþin gera hana af trvnaþi er hon skal brotna ok megi þav þo gera sem þav villia. þa segir har. eigi erv goþin a mælis verþ at þessi smið. goþ brv er bifravst. 62.

¹) *litteris rubris.*

en engi hlutr er sa i þessum heimi er ser megi treystaz þa er myspellz megir heria. Gangleri segir. hvat hafþiz alfavþr þa at er gerr var asgarþr. har segir. J vpphaf setti hann stionnar menn i sæti ok beiddi þa at dæma orlog manna. ok raþa domrinn var þar sem heitir iþa vollr i miþri borginni. þat er it fyrsta þeirra verk at gera hof þat er sæti þeirra .xij. standa i. nema þat sæti er alfavþr atti. Þat hvs er bezt gert a iorðo ok mest. Allt er þat vtan ok innan sem gyll eit se. J þeim sal kalla menn gladheim. Annan sal gerþv þeir er horgr var i er gyþior atto ok var hann allgott hvs ok fagvrt hann kalla menn vind gloþ. Þar næst smiþoþv þeir hvs er þeir logþo afl í. ok þar til smiþoþo þeir hamar ok tong ok steþia ok þaþan af oll tol onnr. ok þvi næst smiþoþv þeir malm stein ok tre. ok sva gnogliga þann malm er gyll heitir. at oll borþgogn ok reifigogn havþv þeir af gvlli. ok er sv avlld kollvð gvllalldr. aþr en spilliz af tilkvamo qvennanna. þær komv or iotvnheimvm. Þar nest settvz gvð vpp i sæti sin. ok retto doma sina. ok miutvz hvaþan dvergarnir havþv kviknaþ i molldv niþri i iorþvnni. Sva sem maðkar i holldi. dvergarnir havþv skapaz fyrst ok tekit kviknan

64. i holldi ymis ok voro þa maðkar. ok af atkvæþi gyþanna vrþo þeir vitandi mannvitz ok hafa manzliki. ok hva þo i iorþv ok i steinvm. Moþsognir var ættztr þeirra ok annarr dvrinn. Sva segir i volv spa.

Þa gengv [regin avll	or brimi blodgv
a rok stola	ok bláms leggivm.
ginn heilvg goþ	Þeir mannlikvn
ok vm þat gettvz	morg vm gerþv
hverr ¹ skylldi dverga	dvergar i iorþv
drott vm spekia	sem þeim dyrinn kendi.

¹) a [v. a. s. g. h. g. z. v. þ. g'. h'. abbreviate, U. — In margine alia manu, aliquantum recentiori: þa gengv reghin oll a raukstola ginnheilug goð z vm þat giætvez at. s.

Ok segir þeim nöfn þeirra :

Nyi. niþi.	onni (oinn?). miöþvitnir.	
nordri. Svþri.	viggr. ok gandalf.	
avstri. vestri.	vindalf. þorinn.	
alþiofr. dvalinn.	fil. kili.	
nain.	fvndinn. valiþior.	
niningr. dain.	þorinn. vitr. ok litr.	
bivor. havrr.	nyraþr	66.
bambavrr. uori.	reckr raþsviþr.	
orr. annarr.		

Þessir ero dvergar ok bva i steinvm. enn enir fyrri i molldo.

dramir. dolgþvari.	ðori. ori.
hár. hvgstari.	ðvfr. andvari.
hleipolfr. gloni.	heptifili.

hár segir. en þessir komv fra svarnis havg i til avrvanga. a iorv volly. ok þaþan er kominn lovarr. en þessi ero nöfn þeirra.

Skirvir. virvir.	eikinskialli.	68.
skafiþr. ai.	falr. frosti.	
alfr. yngvi.	fiðr. Ginar.	

Þa spyrr Gangleri.

her segir fra helgi staþ gvþanna¹.

14. Hvað er havsvð staþr eða helgi staðr gvþanna. har svarar. þat er at aski ygdrasils. Þa skvlo goþin eiga doma sina hvern dag. Þa mælti Gangleri. hvat er at segia fra þeim staþ. Jafn har segir. Askriinn er allra tria mestr ok beztr. limar hans dreifaz vm heim allan ok standa yvir himni. þriar rætr tresins hallda þvi vpp. ok standa avar breitt. ein er með asvm. onnr með hrimþvssvm. þar sem forþvm var ginnvnga gap. Þriþia stendr yvir niðheim ok vndir þeirri rot er hvergelmir. en niðhógr gnagar neþan rotina. en vndir þeirri rot er til hrimþvssa horfir er mimis brvnnr er spekt ok manvit er i folgit. ok heitir sa mimir

¹) *litteris rubris.*

er a brvnninn. hann er fvllr af visendvm fyrir því at hann dreckr or brvnninvm or giallar horni. þa kom alfavþr ok beiddiz eins dryckiar af brvnninvm. en hann lagði avga
70. sitt i veð. sva segir i volv spa.

Allt veit ek oþinn	dreckr mioð mimir
hvar þv avga falt	morgin hverian
i þeim envm mæra	af veþi valsfavþr
mimis brvnni	viti þer enn eða hvat.

Þriþia rot asksins stendr a hinvm. ok vndir þeirri rót er vrþar brvnnr. þar eiga goþin domstaþ. hvern dag riþa æsir þar vpp vm bifravst. Hon heitir ok asa brv. þessi ero nofn hestanna asa. Sleipnir er þeztr. hann a oþinn. hann hevir. viij. fætr. Annarr glaþr .iij. gyllir .iiij. skeiþbrimir .v. slintoppr .vj. simr .vij. Gils .viiij. falofnir .ix.¹ Gvlltoppr .x. lettfeiti. balldr hestr var brendr með honvm. en þor gengr at domi. ok veþr [þar at² er sva heita :

	kormt ok ormt	at askæ ygdrasils.
	ok kerlavgar .ij.	þvi at asbrv
72.	þær skal þorr vaþa	brennr oll loga.
	hvern dag	en heilog votu floa.
	er hann dæma ferr	

þa mælti Gangleri. brennr elldr yvir bifravst. har segir. þar er þv ser i regnboganvm ravtt er elldr brennandi vpp a himin. þa mvndi ganga bergrisar bifravst ef ollvm veri ferþ at er fara villdi. Margir staþir ero a himni fagrir. ok er þar allt gvþlig vernd fyrir. þar stendr staþr einn vndir askinvm við brvnninn ok or þeim sal koma .iij. meyar er sva heita Vðr. verþandi skvld. þer meyar skapa monnvm alldr. Þat kolly ver nornir. en ero fleiri nornir þær er koma til hvers barns er fætt er. at skapa alldr. þær ero goþkynþar. en aprar alfa ættar. en enar þriþio dverga ættar. Sva sem her segir.

¹) x. *prave U.* — ²) *sic U.* *prave ex:* þær ár.

Svndr bornar	Svmar ero askyndar.
hygg ek nornir vera	svmar allfyndar.
eigvt þær ætt saman.	svmar ero dætr dvalins.

Þa mælti Gangleri. ef nornir raþa orlogvm manna þa skipta þær geysi misiafót svmir hava gott lif ok ríkvligt. en svmir hava lítið len ok lof. Svmir langt lif svmir skamt. har 74. segir. goþar meyar ok vel ætaþar skapa goþan alldr. en þeir menn er fyrir oskavpvm verþa þa vallda því illar nornir. Þa mælti Gangleri. hvat er at segia fleira fra askinvm. hár segir. Margt er þar af at segia.

fra aske ygdrasil¹.

15. Avrn einn sítr a limvm asksins ok er hann margsvitandi. en millvm avgna honvm sítr havkr sa er heitir veðrlavfnir. Jkorni sa er heitir ratakostr. rennr vpp ok niðr eptir askinvm ok herr avfyndar orþ millvm arnaris ok niþhavgs. en fiorir hirtir renna i limvm asksins ok bita bast. þeir heita sva. daninn. dvalinn. dyneyr. dyraþror. en sva margir ormar ero i hvergelmi með niþhavigi. at engi tvnga ma telia. sva sem her segir.

Askr ygdrasil	hiortr bitr neþan
drygir erviþi	en a hliþv fvnar
meira en menu vm viti	skerþir niþhavgr neþan.

Ok enn segir her sva.

Ormar fleiri liggia	þeir ero grafvitnis liþar
vndir aski ygdrasil	Grabakr ok grafvoldvþr.
en þat vm hyggi hverr	ofnir ok svafnir
osvinnra apa.	hygg ek at æ mivui
Goin ok moin	meiðs kostvm ma.

76.

Þat er enn sagt at nornir þær er byggia við vrþar brvnn taka hvern dag vatn or brvnninvm ok avrinn með þann er liggir vm brvnninn ok avsa vpp yvir askinn. til þess at eigi skvlo limar hans fvna eða trenna. en þat vatn er sva heilagt at allir er þar koma ero sva hvitir sem hinna

¹) *litteris rubris.*

sv er skiall heitir er liggr innan vm eggskvrmsl. Sva sem her segir.

Ask veit ek standa	Þaðan koma dagggvar
heitir ygdrasill	þær i dali falla
har borinn heilagr	stendr yvir grein
hvita avri.	vrþar brvnni.

Sv daggg er þaðan af kemr kalla menn hvnaugs fall ok þaðan af fæþaz byslygr. Fvlgar .ij. fæþaz i vrþar brvnni er svanir heita. ok af þeim fvglym hefir þat fvglakyn komið er sva heitir síþan.

her segir fra alfheimum¹.

78. 16. Þa mælir Gangleri. Mikil tíþindi kantv segia af honvm. hvað er þar fleira havsvþstapa. en at vrþar brvnni. har segir. Margir staþir ero þar gofvgligir. Sa er þar staþr er kallaðr er alfheimar þar byggvir folk þat er lios alfar heita. en davckalfar bva niþri undir iorþv ok ero þeir olikir synvm ok enn olikari reyndvm. lios alfar ero hvitari en sol synvm. en davkalfar svartari en bik. Þar er ok sa staðr er breiþa blik heitir. ok engi er þar fegri staðr. þar er ok sa staþr er glitnir heitir. ok ero veggir hans ok stedr allar af ravþo gvlli ok þak hans er af gvlli. þar er sa staþr er himinbiorg heita. sa stendr a himins enda við brvar sporð þar er bifravst kemr til himins. Þar er enn mikill staþr er vala skialf heitir þann gerþv [gvþin] ok þavkto skiro silfri. Þar er ok hliðskialf i þeim sal þat hasæti er sva heitir. þa er alfavþr sitr i þvi hasæti ser hann vm heim allan. A svnnan verþvm heims enda er sa staðr er allra er fægrstr. ok biartari en solin. er gimle heitir. hann skal standa þa er himin ok iorþ fyrir faraz. ok byggva þann staþr rettlatir menn vm alldir allda. Sva segir i volv spa.

80. Sal veit ek standa þar skvlo dyggvar
 solv fegra drottir byggia
 gvlli þaktan ok vm alldr daga
 a gimle ynþis niota.

¹) *litteris rubris.*

Þa mælti Gangleri. hverr gietir þess staþar þa er svarta logi brennir himin ok iorþ. Har segir. Sva er sagt at annarr himinn se svþr ok vpp fra þessvm. ok heitir sa heimr viðblainn. en hinn þriþi se vpp fra þeim ok heitir sa avndlangr. ok a þeim himni hyggio ver þenna stað vera. en liosalfar einir hyggio ver at nv byggi þa staþi. Þa mælti Gangleri.

her segir fra nofnum ofins ok riki¹.

17. Hverir ero æsir þeir er monnvm er skylt at 82.
trva á. har svarar. tolf ero æsir goþkynnigir. þa mælti jafnhár. Eigi ero asynior obelgari. ok eigi mego þær miuna. þa mælti þriþi. ofinn er æztr ok ellztr asanna. hann ræþr ollvm hlvtvm ok sva sem onnr goþin ero mattvg. þa þiona honvm oll sva sem born favþr. en frigg kona hans veit ok orlog manna. þott hon segi engar spar sem 84.
sagt er at ofinn sialfr mælti við þann as er loki er nefndr.

Ærr ertv nv orþinn orlog manna.

ok avrviti frigg hygg ek at þav viti

hvi floptir þv loptr [þvi at henni sjalfgi segir².

Ofinn heitir alfapir þvi at hann er fapir allra goþanna. hann heitir ok valfoþr þvi at hans oska synir ero allir þeir er i val falla þeim skipar hann valholl. ok vingolf ok heita þeir þa einheriar. hann heiter ok hanga gvþ ok happa gvþ ok farma gvþ. ok enn nefniz hann a fleira vega þa er hann var kominn til geirraþar konvngs segir hann sva.

Heívmz grimr. herteitr. hnikarr.

ok gangleri. bileygr. baleygr.

heriann. hialmberi. bolverkr. fiolnir. 86.

þeckr. þriþi. grimnir. glapsviþr. fiolsviþr.

þvþrvþr. siþhottr. siþskeggr.

helblindi. hár. sigfoðr. atriþr. huikvþr.

sapir. svipall. alfoþr. farma tyr.

sanngetall. oski. omi.

¹) *literis rubris.* — ²) a [sic prave U pro: þo at hon sjalfgi segi, cfr. mox supra: þott hon segi engar spar.

iafnhar . biblindi.   kialarr . viðvrr.
 gelldnir . harbarþr.   þror . gavtr.
 sviþvrr. sviþrir. ialkr.   ialkr. veratyr¹.

þa mælti Gangleri. Geysi morg nofu hafi þer gefit honvm. ok þat veit trv min at þat mvn vera mikill froþleikr. sa er kann skyn ok dæmi hverir atbvrþir orþit hafa til hvers þessa nafns. har segir. Mikil skynsemi er at rífa þat vandliga vpp enn þo er þat skiotaz at segia at flest heiti hafa verit gefin af þeim a(t)bvrþvm at sva margar ero greinir
 88. tvngva i veroldinni. þa þickiaz allir² þioþir þvrfa at breyta nafni hans til sinnar tvngo til bæna ferlis sialfvm ser. en svmir atbvrþir til þessa heita hava gerzt i ferþvm hans ok er þat fært i frasagnir. ok mvntv eigi mega froþr maðr heita ef þv skalt eigi kvna at segia fra þessvm stortiþindvm. Gangleri segir. hver ero nofu annarra goþanna eða asanna. eða hvat hafa þeir gert til frama. har segir.

her segir fra þor ok ríki hans ok bilskirni³.

18. Þorr er þeirra framarst sa er kalladr er asa þorr eða avko þorr. hann er sterkastr asa ok allra gvþanna. ok manna. hann a þar ríki er þrvangr heitir en havll hans heitir bilskirnir. i þeim sal ero .v. hvndroþ golfa. ok .xl. þat er hvs mest sva at menn viti. sva segir i grimnis malvm.

Fim hvndrvþ golfa
 ok fioratvgo.
 sva hygg ek bilskirni með bogvm.
 rána þeirra
 er ek ræfr vita
 mins⁴ veit ek mest magar.

¹) *In margine manus recentior, eadem ac supra p. 260, hæc addidit nomina Odinis: Yggr. þundr. vackr. skilfingr. viniorr (vimorr?). hroptatyr. gautr. veratyr. svolnir. rognir. heriaföðr. hvatráðr. hroptr. hueðrungr. grimr. gauti. vingnir. valfoðr. gizvr. brvni. fengr. þrot(t)r. niotr. suafil. arnhofði. ginnarr. sigmvndr. frariðr. suafnir. — ²) sic U, corr. allar. — ³) *litteris rubris, manu recentiori atramento superinscriptum.* — ⁴) *t manu recentiori (minst) prave additum.**

Þorr a hafra .ij. ok reiþ eina. sva heita hafrarnir. tangniotr 90.
ok tangrismir. Þorr ekr i reiþinni þa er hann ferri iotvneima
en hafrarnir draga reiþina. þvi heitir hann avko þorr. hann
a ok þria¹ kostgripi. einn er hamarrinn nioluir er hrimþvssar
ok bergrisar kenna er a lopt kemir. ok er þat eigi vndarligt
þvi at þar meþ hevir hann lamþan margan havs a feþrvn
þeirra ok frendvm. Annan grip a hann beztan megin giarþir
ok er hann spenner þeim vm sik vex honvm asmegin halfv.
Þriþia grip a hann þann er mikill gripr er i. þat er iarn-
greipr. Þeirra ma hann eigi missa við hamar skaptiþ. En
engi er sva frægr at telia kvnni hans stormerki. en segia
kann ek þer morg tiþindi at dveliaz mvn dagr aþr en sagt
er allt þat er ek veit. Þa mælti Gangleri. spyria vil ek
at fleirvm svnm hans. þar svarar. Annarr sonr hans er
balldr inn goþi. ok er fra honvm gott at segia. hann er
beztr ok hann lofa allir. hann er sva fagr a litvm ok sva
biartr at lysir af honvm. ok eitt gras er sva hvitt at iafnaþ
er við bra balldr. þat er allra grasa hvitaz. ok þar eptir
mattv marka fegrþ hans bæþi a har ok a likam. hann er
hvitaztr asa ok fegrst talaþr ok likusamastr. en sv natvra
fylgir honvm at eigi ma balldaz domr hans. hann byggvir
þann staþ er breiþa blik heitir ok fyrr er nefodr. hann er 92.
a himni i þeim staþ ma eigi ohreint vera. Sva sem her
segir.

breiþa blik heitir	a þvi landi
þar er balldr hevir	er ek liggia veit
ser vm gerva sali.	fæsta fæing stavi.

Enn þriþi ass er sa er niorþr heitir. hann byr þar sem
heitir noa tvn hann ræþr þar fyrir gavngo vindz. ok stiller
sio ok vind ok elld. a hann skal heita til sæfara ok veiþa.
hann er sva avþigr eða fesæll at hann ma gefa þeim land
ok lavsa fe er hann vill. a hann skal til þess heita.
Eigi er niorðr asa ættar. hann var vpp fæddr í vana heimi.
En vanir gisloþv hann gvþvm ok tokv i moti þann er hæmir

¹) in membr. primum tva deinde in þria mutatum.

het. þat varþ at sætt með gvþvm ok vavnm. Niorþr
atti þa kono er skafi heitir. dottir þiaza iotvns. hon
villdi hava hvstaþ þann er faþir hennar hefir át. Þat
er a fiollvm nockrvrm þar er heitir þrvþheimr. en niorþr
vill vera nær sæ. Þav sættaz a þat at þav skvlo vera
94. .ix. nætr i þrvþheimi en .iij. i noa tvnm. en er niorþr
kom aptr til noatvna af fiallino. þa qvað hann þetta.

Leiþ ervmz fioll	vlfá þytr
varkaþa ek lengi hia.	mer þotti illr vera
nætr einar njo .	hia savngvi svana.

Þa qvað skafi.

Sofa ek maki	sa mik vokr
sævar beþivm á	er af viþi kemr
fvgl ¹ iarmi fyrir.	morgin hvern mar.

Þa for skafi vpp a fioll ok bygþi a þrvþheimi ok ferr
hon miok með boga ok skivm ok skytr dyr. hon heitir
ondvr gvþ eða ondvr dis. sva segir.

Þrvþheimr heitir	en nv skafi byggvir
þar nv þiazi byr	skir hvþr gvma
sa enn matki iotvnn.	fornar toptir soþr.

fra bornvm niarþar².

96. 19. Niorþr i noatvnm gat siþan .ij. born. het annat
freyr er einn eragetaztr með gvþvm. hann ræþr fyrir regni
ok skini solar. ok þar með iarþar avexti. A hann er gott
at heita til ars ok friþar. hann ræþr friþi ok fesælo manna.
Annat barn hans er freyia. hon eragetozt af asynvm.
hon á þann bæ a himnm er solvang heitir ok hvar sem
hon riþr til vigs a hon halfan val allan en halfann ofinn.
sva segir.

Folkvangr heitir	halvan val hon kyss
en þar freyia ræðr	hvern dag
kosta beztvm sal.	en halfan ofinn á.

Sessvarnir heitir ok salr hennar. en er hon riþr þa ekr
hon a kavttvm sinvm. ok sitr i reiþ. hon er nakvæmvst

¹) fvgl^s, *lapsu calami*, U. — ²) *literis rubris*.

monnum til a heita ok af hennar nafni er þat tignar nafn er rikis konor ero kallaþar frvr. henne likaþi vel mansavngv a hana er gott at heita til asta. Þa mælti Gangleri. Miklir þicki mer þessir fyrir ser æsirnar. ok eigi er vndr at mikill kraptr fylgi yþr er þer skvlot kvnna skyn gvþanna. ok vita hvero þiþia skal hvers hlvtar eða hverrar bænar eða ero fleiri gvþin. har svarar.

hversv þiþia skal asinn ty braga ok heimdall¹.

20. Þa er enn ass er tyr heitir. hann er diarfaztr 98. ok breythvgaðr². ok hann ræþr miok sigri i orrostvm. A hann er gott at heita breysti monnum. Þat er orþtak at sa er tyhravstr er vmframm er aþra. ok þat er eitt mark vm hravstleik hans ok diarfleik þa er æsir lockvþo feuris vlf til þess at leggja a hann siotvinn gleifue. þa trvþi hann þeim eigi at þeir mvndi leysa hann fyrr en þeir logþv honvm at veþi hond tys i mvnn hans. en er æsirnar villdo eigi leysa hann þa beit hann af hondina þar sem nv heitir vllifþr ok er hann einhendr. hann er sva vitr at þat er ok mælt at sa se tyrspakr. en ecki er hann kallaþr sættir manna. bragi er einn assinn. hann er agetr at speki ok mest at malsnilld ok orþfimi. hann kann mest af skaldskap. ok af honvm er bragr kallaþr skaldskaprinn. ok af hans nafni er sa kallaþr bragar maðr. karla eða qvonna. er orþsnilld hevir framarr en aþrir. kona braga heitir iþvn. hon varþveitir i eski sinv epli þav er gvþin skvlo a bita þa er þav elldaz ok verþa þa allir vngir ok sva mvn verþa til ragna ravckrs. Þa segir Gangleri. Allmikil þicki mer gvþin eiga vndir gezlo iþvnnar eða trvnaþi. þa mælti har 100. ok blo við. Nær lagþi þat ofæro eino sinni. kvnna mvn ek þar af at segja. en þv skalt nv heyra fleiri nosn gvþanna. heimdallr heitir einn hann er kallaþr iun hviti ass. hann er mikill ok heilagr. hann baro at syni nio meyar. ok allar systr. hann heitir ok hialmskiþi ok gyllintanni. tenn

¹) *litteris rubris.* — ²) *sic U, haud dubie prave e.r bezt hvgaðr.*

hans voro af gvlli hestr hans heitir gylltoppr. hann byr þar sem heitir himinbiorg við bifravst. hann er vorþr gvþa ok sitr þar við heims enda at géta brvar fyrir bergrisvm. hann þarf minna svefn en fvgl. hann ser iamt vm nott sem vm dag hvundrað rasta fra ser. hann heyrir ok þat er gras vex a iorþvnni ok vll a savþvm ok allt þat er lætr. hann hevir lvþr þann er heitir giallar horn ok heyrir blastr hans i heima alla. Sva segir.

himinbiorg heitir	vorþvm gvþa.
en þar [heimddallr byr ¹	dreckr i vëro ranni
kveþa vallda vevm	glafþr en goþa mioþ.

102. ok enn segir i sialfvm heimdallar galldri.

Nio em ek	ix. em ek
meygia mavgr	systra sonr.

havþr heitir enn einn assinn. hann er blindr. ærit er hann sterkr. en vilia mvndi goþin ok menninir at þenna asinn þyrfti eigi at nefna. þvi at hans handa verk mvno lengi havð at minnvvm. Viþarr heitir inn þavgli ass. hann hevir sko þyckan. næst þvi er hann sterkr sem þorr. af honvm hava goðin mikit travst i allar þravtir. Ali eða vali heitir einn son ofþins ok rindar. hann er diarfr i orrostvm ok miok hagskeytr. Vllr heitir einn sou siflar. stivpsonr þors. hann er hogmaðr sva goþr ok skipfærr sva vel at engi ma við hann keppa. hann er fagr aliti ok hann hevir hermanz atgervi a hann er gott at heita i einvigivm. Forseti heitir sonr balldr ok navnno nefs dottvr. hann a þann sal a himni er glitnir heitir. en allir er til hans koma með saka vendræþi þa fara allir sattir a brott. Sa er domstaþr beztr með goþvm ok monnvvm :

104.	Glitnir heitir salr	en þar forsæti bygvir
	hann ² er [gvlli stvddr	[flestan dag ⁴ .
	ok silfri sama ³	ok svefr allar sakar.

¹) a [sic U; corr. Heimdal. — ²) in U scriptum hans. —
³) a [g¹ s. z silfri s., U. — ⁴) a [f. d., tantum, U.

*her segir fra asa loka*¹.

21. Sa er einn talþr með asvm er svmir kalla rog bera asanna eða frvmqveþa flærþar ok vamm allra gvþa ok manna. sa er nefndr loki eða loptr. son farhavta iotvns. Moþir hans heitir lavfey eða nal. bræþr hans heita byleiptr ok helblindi. loki er friþr ok fagr synvm. illr i skaplyndi miok siobreytinn at háttvm. hann hevir þa speki miok vm framm aþra menn er slægþ heitir ok velar til allra hlvtu. hann kom asvm iafuan i fullt vendræþi. ok opt leysti hann þeirra vandreþi með velvm. kona hans het sigvn. sonr hans het nari eða narfi. Enn atti loki fleiri born. Angrboða heitir gygr i iotvnheimvm. við henni gat loki .iij. born. eitt er fenris vlfr. annat er iormvngandr þat er miþgarþz ormrinn. þriþia er hel. En er þessi .iij. systkin born loka fæddvz vpp i iotvnheimvm ok gvþin ravkto til spadoma at af þessvm bornvm mvmði þeim mikit vþapp standa. ok þotti ollvm illz af ván fyrst af moþernino en verra af favþrnm. Þa sendi alfaþir gvþin eptir bornvnm ok let fera ser. ok er þav komv til hans. þa kastafi hann orminvm i inn divpa sæ. er ligger vm lond oll. ok ox sa 106. ormr sva at hann ligger vm lond oll. i miþio havi ok bitr i sporþ ser. hel kastafi hann i niðheim ok gaf henni valld yvir nio heimvm. at hon skyllði skipta vistvm með þeim er til hennar koma. en þat ero sottdavþir menn ok elli davþir. hon a þar mikla bolstafi ok ero garþar hennar forkvnnliga havir en grindr storar. Elivðnir heitir salr hennar. hvngr disk. svlltr knifr. ganglati þrell. gangloþ ambatt. fallanda forað grind. þolmoþnir þreskolldr er inn gengr. kavv sæing. blikand bavt ar salr hennar eða tialld. hon er bla half. enn half með havrvudar lit. þvi er hon avþkend. ok helldr gnvpleit ok grimlig.

*fra fenris vlfi ok asvm*².

22. Vlfnun fæddo æsirnir heima. ok hafþi tyr einn til

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris, atramento superinducto.*

- diorfvng at gefa honvm mat. en gvþin sa hve mikit hann ox hvern dag ok allar spar savgþo at hann myndi vera lagþr til skapa þeim. þa fengo æsirnir þat raþ at þeir gerþv fiotr allsterkan er þeir kolloþv leþing ok baro hann til vlsins ok baþo hann reyna all sitt viþr fiotvriinn. en vlfli þotti ser þat ecki ofrefli. ok let þa fara með sem þeir villdo. en it fyrsta sinn er hann spyrndi við. brotnaþi fiotvrrinn ok leystiz hann sva or leþingi. þvi næst gerþv æsirnir annan fiotr halfo sterkara er þeir kolloþv droma
108. ok baþo vlfinn reyna enn þenna fiotr. ok tolvþv hann verþa myndo agetan af afli ef slik storsmiþi mætti eigi hallda honvm. en vlfriinn hvgsaþi at þessi fiotvrr var sterkr miok. ok þat með at honvm hefir vaxit all síþan er hann bravt læþing. kom þat i hvig at hann myndi verþa at leggja sik i hættv ef hann skal frægr verþa. ok lætr leggja a sik fiotvriinn. ok er esirnir favllþvz hvnir. þa hristi vlfriinn sik ok lavst fiotriinv a jorþina ok kuvþiz at fast. spyrnir at fast ok bravt fiotvriinn sva at fiarri kom niþr. hlvtirnir. sva drap hann sik or droma. þat er síþan orþtak at leysi or læþingi eða drepi or droma. þa er einnhverr hlvtir er akastliga sottr. Eptir þat ottvþvz æsirnir at þeir myndi eigi fa hvudit hann. þa sendi alfoþr þann mann er skirnir het i svartalfa heim til dverga nockvrra ok let gera fiotvr þann er gleipnir heitir. hann var giorr af .vj. hlvt(v)m. Af dyn kattarins. ok af skeggi konvnnar. Af rotvm biargsins ok sinvm biarnarins. af anda fisksins ok af raka fvglsins.
110. en þo at þv vitir eigi aþr þessi tíþindi. þa mattv nv finna her skiott savnn dæmi at eigi er logit. at þer mvndð seð hava at konan hevir eigi skegg. ok engi dynr verþr af hlavpi kattarins ok eigi ero rætr vndir biargi. ok þat veit trva min at iamsatt er þat allt er ek hevi sagt þer. þott þeir se svmir hlvtir er þv mátt eigi reyna. Þa mælti Gangleri. Þetta ma ek at viso sia er nv segir þv fra ok þv hevir nv til dæma tekit. en hværnig varþ fiotvrrinn smiþaþr. har segir. Þat kann ek þer vel at segia. Fiotvrr var slettr ok hlavtr sem si(l)ki ræma. en sva travstr ok

sterkr sem nú mattv heyra. þá er siotvrrinn var færþr asvm. þá þockvþv þeir vel sendi mannum sitt eyrindi. þá foro æsiruir vt í vatn þat er amsvarnir heitir í holm þann er lyngvi er kallaþr. ok kolloþv með ser vflinn. syndo honvm silki bandit ok baþo hann slita. koþv vera myndo nockvro travstara en likindi þotto a vera fyrir digrleiks sakir. ok selldi hverr oþrvum ok treysti með handaslino ok slitnaþi eigi. en þo kvoþv þeir vflinn myndo slita. þá svarar vflrinn. Sva lizt mer a þenna dregil sem enga frægþ mega ek af hliota þo at ek slita í svndr sva miott band. en ef þat er gert með list eða vel þott band syniz litif. þá kemr eigi band a mina fætr. þá svoroþv esir at hann myndi skiott í svndr slita sva miott silki band er hann hafþi skiott í svndr brotiþ sterka iarnfiotra. en ef þv fær eigi skiott í svndr brotiþ. þá muntv ecki hrætt fa gvþin skvlo ver 112. þá leysa þik. Vflrinn svarar. ef þer bindit mik. sva at ek fæ eigi leyst mik. skil ek at ek mun seint taka af yþr lavsn. em ek vfvss at lata þat band a mina leggi. en helldr en þer fryit mer hvgar. þá retti einn hverr yþarr hond sina í mvnn mer at veþi. at þetta se falslavst gert. en hverr asanna sa til annars ok þottv nú vera tvó vendræþi ok villdi engi sina hond framm selia. fyrri en tyr let fram ena hægri hond sina. ok let í mvnn vflinvm. Þá tokv þeir festina or siotrinvm er gellgia heitir. ok drapo henni í gegnvm bello mikla sv heitir gioll. ok festv¹ hellvna langt í iorþ niþr. Þá tokv þeir enn mikinn stein er þviti heitir ok skvto honvm en lengra niþr. ok hofþv hann fyrir festar hæl. Þá er æsiruir sa at vflrinn var byndiun með fvlo ok er hann spyrndi við þa harþnaþi bandit. ok þvi harþara er hann bravzt vm. þvi skarpara var bandit. Þá hlogv allir nema tyr hann let hond sina. Vflrinn gapti akalliga. ok villdi bita þa. ok fekz vm miok. Þeir skvto í mvnn honvm sverþi nockvro. nema hiolltin við neþra kioptinn. en inn efra gominn bloþrefillinn. þat er gomsparrí

¹⁾ festv, U.

hans. hann greniar illiliga ok slefa renn or mynni hans. þat er a sv er vam heitir. þar liggr hann til ragna ravckrs. 114. þa mælti Gangleri. Fyrþo illa harna eign gat loki. en avll þessi systkin ero mikil fyrir ser. en fyrir því drapo æsirnr eigi vlfinn er þeim er illz af honvm van. har segir. Sva mikils virþo gvþin ve sin ok griþa staþi at eigi villdo þav savrga þa með bloþi vlfins þot sva segþi sparnar fyrir at hann myndi verþa at bana oþui. Gangleri mælti.
*fra asynivm*¹.

23. Hveriar ero asynior. har segir. Frigg er æzt. hon a þann sal er fensalir heita. ok er hann allvegligr. Onnr er saga hon byr a seekva heck. eir hon er læknir með asvm. Gefion heitir ein. henni þiona þær er meyar andaz. Fylla hon er mæz ok ferr lavst har hennar ok gvllband vm havfvð ok herr eski friggjar. ok gietir skoklæþa hennar ok veit leynd raþ með henni. Freygia er tignvst með frigg. hon giptiz þeim manni er oþr het. dottir þeirra er hnoss. hon giptiz þeim manni er oer het. hon var sva favgr at af hennar nafni ero þeir hlvtir hnossir kallaþir er gersimar ero. Oþr for abrott langar leiþir. en freyia grætr eptir. tar hennar ero ravþt gvll. Freyia a morg nofn en sv savk er til þess at hon gaf ser morg nofn er hon kom með ymsvm þioþvm at leita Oþrs. hon heitir Marþavll ok hæn Gefn syr. Freyia atti ok brisinga men. hon er 116. ok kolvð vana dis. Siofn hon gerir miok til at sva hygvn manna til asta qvenna. ok karla. ok af hennar nafni er elskvginn kallaþr siofni. Lofn hon er gott til a heita ok milld. ok hon fær leyfi til samgangs manna með alsoþr eða frigg þo at aþr se bannat. af hennar nafni er lof kallaþr. Vavr hon hlyþir a eiþa manna ok einka mal er menn veita sin i millvm karlar ok konr. þvi heita þav malvarar. Vavr er vitr ok spvrvl sva at ecki ma hana leyna. Þat er orþtak at kona verþi vavr. Syn hon getir dyra i hollinni ok lykr fyrir þeim er eigi skvlo inn ganga.

¹) *literis rubris.*

hon er sett til varnar a þingvm fyrir þav mal er maðr vill osanna. því er þat orþtak at syn er fyrir sett. þa er maðr neitir. Hlin hon er sett til gezlo þeim monuvn er frigg vill forþa við haska nockorvm. Þaþan af er þat orþtak at sa hleiur er forþaz. Snotra er vitr ok lat þrvþ af hennar heiti er kollvð snotr kona eða karllmaðr. Gna hana sendir frigg i ymsa staþi at eyrindvm sinvm. hon a hest þann er rennr lopt ok log ok heitir hofvarpnir. 118. þat var eitt sinn er hon reiþ at vanr nockvrr sa hana ok ferþ hennar er hon reiþ i loptino. hann mælti.

hvat þar flygr
eða hvat þar ferr
eða hvat at lopti liþr.

hon svarar.

eigi ek flyg	a hofvarpni
þo ek ferk	þeim er hatt strykr
þo ek at lopti liþ	gack vm garþ vorv.

Af guar nafni er þat mælt at þat gnæfar er hatt ferr. Sol ok bil ero með asvm ok ero þær aþrar er þioua i valhollv. bera dryck ok geta horþbvnaþar ok olgagna. Sva heita þær i grimnis malvm.

hrist ok mist	gioll ok geira havþ	
vil ek at mer horn beri.	ok randgriþr ok raþgriþr	120.
Skegolld ok Skavgvl	ok reginleif	
hilldr ok þrvþr	þær bera einherivm ol.	
hlavck ok herfiotra		

Þessar heita valkyrior. Þær sendir Opinn til orosto. Þær kiosa feiga menn ok raþa sigri. Gvþr ok rosta ok norn en yngsta er skvllð heitir riþa iafnan at kiosa val ok raþa vigvm. Jorþ moþir þors ok rindr moþir vala ero talþar með asynivm. *freyrr feck gerþar*¹.

24. Gymir het maðr en kona hans avrbosa. hann var berggrisa ættar. dottir þeirra var gerþr allra qvenna vænst. Þat var einn dag at freyr geck i hliþskialf ok sa

¹) *litteris rubris.*

vm heim allan. ok er hann leit i norþr ætt þa sa hann a einvm bæ mikit hvs. ok þar geck kona vt ok lysti af hari hennar bæþi lopt ok log ok sva hefndi honvm þat mikil læti er hann settiz i þat at¹ helga sæti at hann geck brot fyllr af harmi. ok ecki svaf hann er hann kom heim ok þeir skirnir hittvz. Þa for skirnir at hitta gerþi ok kom saman astum þeirra. hann feck skirni i hendr sverþ

124. sitt. en hann hafþi þa ecki sverþ er þeir beli hittvz. en drepa matti hann bela með hnefa sinvm. en verra er honvm þa er hann missir sverzins er myspellz megir heria ok hann berst við þa. Þa segir Gangleri.

fra vist ok dryck með asvm².

25. Hvat hevir ofinn at fa sva mavrgo folki. sem þar er ef allir vapndavþir menn koma til hans. þar segir. þar er mikit fiolmenni ok myn þo eigi ofmikit þickia þa er vlfriinn kemr. en alldri er sva mikit fiolmenni at eigi ma endaz flesk þat er sæhrimnir heitir hann er soþinn hvern dag ok heill at aptni. en fair myno þetta kvuna at segia þer. Andrimner heitir steikarinn en elldrimnir ketillinn. sem her segir.

126.   Andrimnir lætr   fleska bezt
                  i elldrimni   en þat fair vito
                  særimni soþinn.   við hvat einheriar alazt.

Þa mælti Gangleri. hvart hevir ofinn þat sama borþhalld sem einheriar. þar segir. þa vist er stendr a hans borþi gefr hann tveim vlfvm er hann á. ok sva heita. geri ok freki. en enga vist þarf hann. Vin er honvm bæþi matr ok dryckr. sem her segir.

                  Gera ok freka   en við via eitt
                  seþr gvntanigr   vapngaffiþr
                  hroþigr heria seþr.   ofinn æ livir.

hrafnar sitia tveir a avxlvn hans ok segia honvm oll tiþindi i eyro hans þav er þeir sia eða heyra. Þeir heita sva. hyginn ok myninn. Þa sendir ofinn i dagan at

---

¹) sic *U mendose pro*: it. — ²) *litteris rubris, atramento manu recentiori superinducto.*

flivga vm heima alla ok koma aptr vm dagverþ. þvi heitir hann hrafna gvþ. sem her segir.

hvginn ok mvninn vuz ek hvgin
flivga hvern dag at hann aptr kemr
iormvngrvnd yvir. þo siamz ek meir vm mvninn. 128.

Þa segir Gangleri. hvat hava einheriar at dryck er þeim endiz iamgnogliga sem vistin. eða er þar vatn drvekit. har segir. vndarluga spyrv at Alfoþr mvndi bioþa til sin konvngvm eða jorlvn ok mvndi hann geva þeim vatn at drecka. Margr kemr sa til valhallar er dyrt mvndi þickiaz kavpa vatzdryckinn ef eigi veri betra fagnaðar þangat at vitia. Sa er aþr þolir sar ok sviþa. til banaus. Geit sv er heidrvm heitir stendr vppi a valholl ok bitr barr af limvm tres þess er leraþr¹ heitir. en or spenvm hennar rennr miolk er hon fyllir með skaptkeriþ. Þær ero sva miklar² at allir einheriar verþa fvldrveknir af. Þa segir Gangleri. haglig geit er þat. Goþr viþr mvn þat vera er hon bitr af. Þa segir har. Meira er vert vm hiortinn takþyrni. er stendr a valhavll ok bitr af limvm þessa tres. en af hornvm hans verþr sva mikill drogi at niðr kemr i hvergelmi. ok þapan falla þær ár er sva heita. sið. við. sækin. ækin. svoll. gvndro. fiorni. simbvlþvl. gipvl. giopvl³. 130. gomol. geirvmvl⁴. Þessar falla vm asa bygþir. Þessar ero enn nefndar. fyrir. vinþoll. holl. grað. gvndro. navtt. reytt. navnn. hrvnn. vina veglvn. þioþnvm⁵. Þa segir

¹) in U leraþf scriptum, etenim codices antiquissimi literam r sæpe formant ut — r. — ²) sic U, quasi antecesserit mjólkár. — ³) sive giopvl. — ⁴) hæc in margine addidit manus recentior: sliðr ok drið(?) sylgr ok ylgr vicleiptr ok giol. — ⁵) Hic signum notavit et in margine adscripsit manus eadem recentior: Þessi ero enn a heiti. yn. vþr (Vþr). einstígaþ elfr. auðskiof. afration (= Aparðjon). aron. rin. ran. ravmelfr. vogn. hnipul. vaun. veðla. valskiolf. valin. vilatiemd? safelfri. (saxelfr). stauma. rennanndi. dynfara. dyna. Mynd. moða. Morn. nið. nepr. nil. nilvs. geira. glit. gnafa. gloð. gautelfr. ganges. freka. tedda. tifr. temps. bra. loða. luma. vimvr. trofu. humra. þessia. ala. leira. skuta. tanaís.

Gangleri. Mikit hvs mvn valhavll vera. ok þrongt fyrir
dyrvm. Þa segir har.

Fim hvndrvð dyra
ok fíora tvgo
sva hygg ek a valhavlllo vera.
viij. hvndrvt einheria
ganga or einvm dyrvm
þa er þeir ganga við vitni at vega.

Þa segir Gangleri. Mikit fiolmenni er i valhollv eða hvat
(er) skemton einheria. þa er þeir drecka eigi. har segir.
132. þa er þeir hava klæzt ganga þeir i garþinn vt ok beriaz
ok fellir hverr annan. þat er leikr þeirra. ok at dagverþi
riþa þeir til valhallar. ok dryckio sem her segir.

Aller einheriar val þeir kiosa
oþins tvnm i. ok riþa vigi fra
havggvaz hvern dag sitia meirr vm sattir saman.

Gangleri segir. hvaþan kemr vindr hann er sterkr hann hrærez
stor hof ok leysir elld. engi ma hann sia því er hann vndarlíga
skapaþr. har segir. A norþan verþvm heimsenda sitr
iotvnninn hræsvelgr í arnarham. ok er hann heinir flvg
stendr vindr vndan vængivm hans. sem her segir.

hræsvelgr heitir iotvnn af hans vængivm
hann sitr a himins enda kveþa vind standa
iotvnn i arnar hámm alla menn yvir.

ok enn segir.

Askr ygdrasils bifravst brva.
er æztr viþa en bragi skallda
en skiðblaðnr skipa. habrok havka.
oþinn asa en hvnda garmr.
en ioa sleipnr

Gangleri segir. hvaþan kom hestrinn sleipnr. har segir.
fra því er loki gat sleipni við svafilfera¹.

134. 26. Smiþr nockvrr kom til asa ok havþ at gera þeim

---

¹) *litteris rubris; quatuor vocabula posteriora atramento superinducto.*

borg a þrim misservum þa er vrvgg veri fyrir bergisvm. en hann mælti til kavps at eiga freyio ok hava vill hann sol ok mána. Þa ræddo æsirir at ef nockvrr hlutr veri vangerr at borginuvi svmar dag ionn fvrsta. þa skyllði hann af kavpino. ok engi maðr skyllði honvm lif veita. hann beiddiz at hava lif af hesti sinvm svapilfera. ok olli því tillagi loki. hann gerði borgina ok dro til griot vm nær a hestinvm. vndr þotti asvnm hve stor biorg hann færði til. halfo meira gerði hestrinn en smiþrinn. en at kavpino voro sterk vitni. því at iotvnninn þottiz griða lavss með asvm ef iotvnninn veri þar er þorr kemi heim. en hann var farinn i avstr veg at beria troll. borgin var sterk ok ha sva at eigi matti a þat leita. en er .iiij. dagar voro eftir smiþarinnar þa settvz gvþin i sæti sin. ok spvrði hverr annann hverr því reði at gipta freyio i iotvheima 136. eða spilla loptino ef himininn dæktez ef sol eða tvngl veri i brott tekin ok gevit iotvnm. en þat kom nv asamt með þeim at loki þotti raþit hava. leto hann verþan illz dæþdaga. ef eigi hittu hann raþ til at smiþrinn veri af kavpino ok veittv nv loka atgavugo. en er hann varþ hreddr svarði hann eið at hann myndi sva til haga at smiþrinn veri af kavpino. hvat sem hann kostaði til. en er smiþrinn ok eftir griotino með hestinvm svapilfera. þa hliop or skogi merr nockvrr ein samt ok hrein ok hvein við. en hestrinn kendi hvart hrossit var ok ærþiz ok sleit i svndr reipin. ok hliop til merarinnar. en hon til skogar vndan. ok smiþrinn eftir ok vill taka hestinn. en hrossin hlavpa alla nottina ok dvelst smiþin þa nott. ok eftir vm daginn varþ ecki sva smiþat sem fyrri. en er hann ser at eigi ma smiþat verþa. færþiz hann i iotvnmof. en er æsirir sa þat. var eigi þyrmt eiþvnm ok nefudo þor. ok þegar kom hann ok færði a lopt hamarinn. ok gvlldo þa smiþar kavpit. ok lavst hann ihel ok sendo i niðheim. en loki hafði þa favr til svapilfera. at hann 138. bar fyl. þat var gratt at lit ok hafði .viij. fætr sa hestr var beztr með gvþvm ok monnvm. sva segir i volv spa.

[þa gengv regin avll	Agengvst eiþar
a rok stola	orþ ok særi
gin heilog Gvþ.	mal oll meginlik
ok vm þat gettvz ¹	er a meþal foro.
hverr hefþi lopt	þorr einn þar vá
levi blandit.	þrvnginn moþi
eða ætt iotvns	hann sialldan sitr
osk mey gefna.	er hann slikt of fregn.

Þa spyr Gangleri. hvat er sagt fra skipblaþni er hann bezt skipa. har segir. hann er beztr ok hagligaztr en naglfari
 140. er mestr. þat eiga mvspellz megir. dvergar nockvrr gerþo skipblaþni ok gafu freyio. hann er sva mikill. at allir² mega skipa hann meðr herbvnaþi ok hevir byr þegar segl er dregit vpp hvert er fara vill. en ef eigi skal honvm a sæ fara. þa er hann gerr af sva morgvm hlvtvm at hann ma vesia saman ok hafa i pvngi sinvm. Þa segir Gangleri. Gott skip er skipblaþnir. en fiolkyngi mvn við vera havff aþr sva veri gert. Gangleri segir enn.

her þegir þriþi³.

27. Hvert hevir þorr hvergi þar komit at honvm veri ofressli fyrir fiolkyngi savkvm. har segir. Fair mvno fra þvi segia kvnna. en margt hevir honvm harþfert þott en þott nockvrr hlvttr havi sva rammr orþit at hann fengi eigi sigrað þa er eigi skylt at segia fra þvi at morg ero dæmi til þess ok þvi ero allir skylldir at trva at hann er matkaztr. Þa mælti Gangleri. Sva lizt mer at þess hlvtar mvna ek spvrt hava er engi er til or at leysa. þa svarar jafnhar. heyrtr hofvm ver sagt fra þvi er oss þickir otrvligt. en nær sitr sa er veit. ok mvntv þvi trva at hann mvn eigi livga nv it fvrsta sinn er alldrigi ló fyrri. Þa svarar Gangleri. her hlyþi ek svorvm þessa mals. har segir.

¹) a [þ. g'. c. a. a. r. f. gin h. Gvþ. Œ. v. þ. g., U. —

²) *supplendum haud dubie: æsir.* — ³) *litteris rubris.*

her hefr sogv þors ok vtgarþa loka¹.

28. Þat er þa vpphaf at avko þorr for með hafra 142.
 sina. ok meðr honvm loki ok koma at qvelli til eins
 bonda. tok þorr hafrana ok skar. ok vorv þeir flegnir ok
 bornir til ketils. ok er soþit var settiz þorr til matar ok
 bavð bonda til nottvrþar. ok bavnvm hans. son hans
 het þialfi en ravska dottir. þa lagði þorr hafstavkvrnar
 vtar fra elldi ok mælti at bavnin skylldo kasta beinonvm
 a stavkvrnar. Þialfi son bonda lavst lærlegg hafrsins með
 knifi sinvm. ok spretti til mergiar. Þorr var þar vm
 nottina ok i ottv stoþ hann vpp ok klæddiz. tok miolni
 ok bra vpp ok vigði hafstavkvrnar. stoþv hafarnir vpp
 ok var annarr halltr eþtra fæti. Þorr fann þat. let bonda
 eða hiv hans eigi mvndo hava skynsamliga með farit
 beinvnm let brotinn legg hafrsins. bondinn varþ hræddr
 er þor let siga brvnina fyrir avgvn. en þat er hann sa
 til avgnanna hvgrþiz hann falla mvndo fyrir sionvnm einvm
 samann. hann herði hendrnar at hamar skaptino sva at 144.
 hvitvþo knvarnir. bondi ok hiv hans baþo ser friþar ok
 bvþv bætr þær er hann villdi. ok er hann sa hræzlo
 þeirra mikla geck af honvm moþrinn. ok tok af bonda
 born hans þialfa ok ravsko. ok þionvþv þav honvm siþan.
 hann let þa eptir hafra sina. ok for i iotvnheima. ok allt til
 hafsins ok svam yvir þat it divpa haf ok er hann kom til
 lanz þa geck hann vpp ok með honvm þialfi ok ravskva ok
 loki. ok er þav vorv litla hriþ farin varþ mork stor fyrir þeim
 gengv daginn til myrks. þialfi var manna skiotaztr. hann
 bar kyl ofins² þors. en til vista var eigi gott. þa er myrkt
 var leitovþv þeir ser nattstaþar. ok fvndo skala nockvrn i
 morkinni mikinn vorv dyrr a enda ok iambreiþar skalanvm.
 þar voro þeir vm nottina. en vm miþnætti varþ landskiaþti
 mikill ok geck iorþin vndir þeim skyckivm. ok skalf hvsit.

¹) *litteris rubris scripta, sed excepto primo vocabulo atramento superscripta.* — ²) *sic U, prave inserens vocabulum: ofins.*

- þa stoð þorr vpp ok het a felaga sina ok leitþvz fyrir ok svndo afhvs til hægri handar a miðvum skalanvm . ok foro þangat settiz þorr i dyrnar . en þav¹ vorv innar fra honvm ok hrædd miok . en þorr hellt hamarskaptino . ok hvgrþi at veria sik . þa heyrþo þeir ym mikinn ok gny . ok er komit var at dogvn kom þorr vt . ok sa mann hvila .
146. i skoginvm skamt fra ser ok var eigi litill ok hravt sterkliga . ok þottiz þorr skilia . hvat latvm verit mvn hava vm nottina . hann spennir sik megingiorþvm ok ox honvm asmegin . ok i þvi bili vaknar sa maðr . Stoð vpp skiott . þa varþ þor bilt at sla meðr hamrinvm . ok spvrþi hann at nafni . en hann nefndiz skrymir . en eigi þarf ek at spyria at þv ert asa þorr eða hevir þv dregit a brött hanzka minn . Seiliz þa skrymir til ok tok hanzkann . ser þorr at þat hafþi verit vm nottina skalinn . en afhvsit var þvmlvngrinn hanzkans . Skrymir spvrþi ef þorr villdi at þeir særi allir saman . en þorr iatti þvi . Þa tok skrymir ok leysti nest baggann ok bioz at eta enn þorr i oþrvum stað ok hans menn . Þa bavþ skrymir at þeir legþi i einn stað baggana ok legþi a bak ser . ok sva gerþo þeir . ok nv leggr skrymir a bak ser ok stigr helldr storvm . ok at qvellði leitaþi hann nattstaðar vndir eik einni . þa mælti skrymir til þors at hann vill leggiáz niþr vndir eikina at sofa en þeir taki nest baggann ok bvi til matar ser . þvi næst sofuar skrymir ok hravst² fast . en þorr tok nest baggann ok vill leysa . ok otrvligt er þat at segia at engan
148. kvtt feck hann leyst . ok er hann ser þat . gripr hann hamarinn ok lustr i havfvþ skrymi . hann vaknar ok spyrr hvart lavps blaþ felli i havfvð honvm eða hvart þeir se mettir . Þorr let at þeir mvndi sofa vndir annarri eik . At miþri nott heyrir þorr at skrymir hrytr . þa tekr þorr hamarinn ok lustr i havfvð honvm i miþian hvirfilinn ok savck hamarinn . þa vaknar skrymir ok spyrr hvart fell

¹) *emendatum ex* : þorr. — ²) *sic U mend. pro* hravt.

axkorn i hafvþ mer eða hvart vakir þv þorr. hann lezt vera vaknaþr. Nv ætlar þorr at sla hann þriþia sinni. reiþir vpp hamarinn af avllo affi ok lystr a þvnnvangan er vpp vissi. Sockr hamarrinn at skaptino. en skrymir sezt vpp ok strykr vm vangann ok ennit. ok mælti. hvart mvno fvglar vera nockvrrir i treno yvir mer. Mer þotti 150. sem fiodr nockvr felli af treno i hafvþ mer. ok spvrþi. hvart vakir þv þorr mal mvn vera vpp at standa ok klæþaz. Þer eigit nv ecki langt til borgar er vtgarþr¹ heitir en ek hevi heyrt kvis yþart at yþr þickir ek helldr mikill maðr. en sia megv þer þar stærri menn. Ræþ ek yþr heillt latiþ ecki mikit yvir yþr. illa mvn þat þolat slikvm kogvr sveinvvm eða hverfit aprtr ok er yþr sa betri. ella stefni þer i avstr ætt ef þer vilið til borgarinnar. en ek a norþr leiþ. tekr nest baggann leggr a bak ser ok snyr a skoginn. ok er eigi getiþ at æsiruir biþi hann heilan fara. Þeir ganga til miðgarþz. ok sia borg standa a vollvm nockvrrvm ok setto hnacka a bak ser aþr þeir fengi yfir seþ. Grind var fyrir borgar hliþi. Þorr feck eigi vpp komit ok smvgo millvm svalanna². þeir sa havll mikla gengo inn. ok sa þar ærit stora menn. þeir qvoddo 152. vtgarþa loka er þeir komv fyrir hasæti. hann leit til þeirra seint ok glotti við tavnn ok mælti. Seint er vm langan veg at spyria savnn tiþindi er svein stavli ein(n) er orþinn at avko þor. en meiri mvntv en mer lizt eða við hverivm iþrottvm ero þer bvnir felagar. engi mvn sa með oss vera er eigi kvnni nockvrrar³ iþrotir. loki segir. engi mvn sa her innan hirþar er skiotara mvni eta en ek. þa svarar vtgarþa loki. Jþrott er þetta ef þv efnir ok reyna skal þetta. Hann kallar a beckinn a þann man er logi er nefndr ok biðr hann freista sin moti loka. þa var tekít trog eitt mikit ok sett a hallar golfit fvllt af slatri. ok settiz loki at oþrvvm enda en logi at oþrvni megin ok át

¹) sic in membrana emendatum ex: miþgarþr. — ²) sic U; pro spalanna. — ³) sic U mend. pro nockvrrar.

- hvarveggi sem tíþaz ok mættuz i miþio trogino . hafþi loki etiþ slatr allt af beinvm en logi hafþi etiþ slatr allt ok beinin ok sva trogit ok vann logi leikinn. Þa spvrþi vtgarþaloki . hvat sa enn vugi maðr kynni leika. Þialfi segir at hann mvn freista at renna skeiþ við einhvern hirþmann hans. hann svarar þat er goþ iþrott . ok let haun vel bvin at skiotleik ef hann skal þessa iþrott vinna.
154. ok freista skal. gengr hann vt a gott s(k)eif . kallar til sin sveinstavla nockvrn . er hvgi het . ok baþ hann renna við hann fyrsta skeiþ . ok er hvgi þvi framarr at hann snytz aprt i moti honvm at skeiþsenda . þa mælti vtgarþaloki þvrfa mvntv at leggja þik meirr fram . en þo hava her komit ecki ofliotari menn. Þa taka þeir annat skeiþ ok er hvgi kemr til skeiþs enda snerizt hann aprt . ok er þa langt kolfskot til þialfa. Þa mælti vtgarþaloki . vel þicki mer þialfi renna . en eigi trvi ek honvm nv at hann vinni leikinn . en nv mvn reyna er þeir renna it þriðia skeiþit . ok nv er hvgi er kominn til skeiþsenda er þialfi eigi kominn a mitt skeiþ . Nv er þetta reynt. Þa mælti vtgarþaloki hvat iþrott kantv þorr . mvntv vera fyrir þeim . sva mikit sem menn hafa gert vm þin stor virki . hann svararþi . at hellzt vill hann þreyta dryckio við nockvrn mann hans. vtgarðaloki segir . at þat ma vel vera . gengr i hollina.
156. ok biþr taka vitis horn er hirþmenn ero vanir af at drecka . hann synir þor ok segir at þat þickir vel drvckit at drecka af i eino . en svmir drecka i tveimr . en engi sva vesall at eigi drecki af i þrimr. Þor syniz hornit eigi mikit ok þo miok langt . hann var þyrstr miok . setr a mvnn ser ok svalg storvm . ok ætlar at hann skal eigi lvta optarr i hornit . ok er hann þravt eyrindi ok ser i hornit at nv er litlo minna i en adr . þa segir vtgarþaloki . vel er drvckit en eigi til mikit . mvnda ek eigi trva ef mer veri sagt fra asa þor at hann drycki eigi meira . þv mvnt drecka ofrv sinni . Þorr svararþi engv setr hornit a mvnn ser ok ætlar af at drecka . þreytir a dryckiona sem honvm vanz til eyrindi . ok enn ser hann at stikillinn hornsins vill

eigi vpp ok ser i ok ætlar nv minna hava þorrit en it fyrra sinn er nv gott beranda borþ a hornino. þa svarar vtgarþa loki. hvat er nv þorr mvutv nv eigi þorr spara þer til eins dryckiar meira en þer mvn hægst vera. Sva lizt mer ef þv skalt drecka inn þriþia dryckinn sem þessi 158. mvn mestr ætlaþr vera. en ecki mattv her heita sva mikill maþr sem æsir kalla þik æf þv gerir eigi meira af þer vm aþra hlvti. þa varþ þor reiþr miok. setr hornit a mvnn ser ok þreytir mest. Ok er hann leit i hornit. þa hafþi lengst a gengit. en er hann ser þat gefr hann vpp ok vill eigi drecka lengr. Þa mælti vtgarþaloki. Avþsætt er þat at mattv þinn er ecki mikill. villtv leika fleira. Þorr segir. Freista mvn ek enn vm fleiræ leika en vndarligt mvndi mer þickia ef ek veri heima með asvm ef slikir dryckir veri þar litlir kallaþir. en hvat leik vili þer bioþa. Þa svarar vtgarþaloki. Þat er vngra sveina at hefia vpp af iorþv katt minn. en eigi mvnda ek slikt kvnna at mæla við asaþor ef ek hefþa eigi seþ at hann er minni maðr en mer er sagt. Þa hliop fram kattr grar a hallar golfit mikill helldr. Þorr tok hendinni vndir kviþinn niþr ok lypti vpp. en katrinn beygþi kenginn ok sva sem hann retti vpp hondina lypti kat(t)rinn einvm fætinvm. Þa mælti vtgarþa loki. Sva for sem mik varþi. katrinn er helldr mikill. en þv ert lagr ok litill. Þorr segir. sva litill sem ek em. Þa gangi til einn hvern yparr at faz viðr mik. nv er ek em reiþr. Vtgarþaloki segir ok litaz 160. vm. eigi se ek her þann mann at eigi mvn litilræþi i þickia at glima við þik. kalli higat kerlingo fostro mina. ok fazt þv við hana fellt hevir hon stærri sveina ok þa er mer litaz hvergi osterkligri en þv. ecki er þar af annat sagt en þvi harþara er þorr knyzt at þvi fastara stoþ hon. Þa tok kerling at leita til bragþa. Þorr varþ lavss a fotvm ok vorv sviptingar harþar. ok fell þorr a kne oþrvvm fæti. ok þa bað vtgarþaloki þav hætta ok let hann eigi fleirvm þvrfa at bioþa fang. ok voro þeir þar vm nottina. enn vm morginniun bivggoz æsirnir abrott. ok leiddi hann

- þa a gavto. ok spvrþi hvernveg þor þætti favr sin orþin.
 162. þorr segir at þeir myndi kalla hann litinn mann. Þa segir
 vtgarþaloki. Nu skal segia þer it sanna er þv ert kominn
 vt af borginni. eigi heffir þv komit i hana ef ek hefþa
 vitap þik sva mikils hattar sem þv ert. en sionhverfingar
 vorv gervar fyrst a skoginum. ok kom ek fyrst til fvdar
 við yþr. ok er þv villdir leysa nest baggaun var hann
 hvndinn meþr gresiarni. en þv fant eigi hvar vpp var at
 lvka. þa lavst þv mik með hamri þinum þrýsvar sinnvm.
 ok var it fyrsta minzt ok þo sva mikit at mer myndi vnnit
 hava at fvllo ef á hefþi komit. en þar er þv sáttt hia havll
 minni setberg. ok þar i ofan þria dalæ ferskeytta. ok einn
 divpaztan þat vorv hamarspor þin. Setbergino bra ek
 fyrir havggin. en loki þreytti leik við elld vm atíð. en
 þialfi tok hlavp við hvginu. ok matti hann eigi ok engi
 164. annarr þat viðr hann þreyta. þat var þo mest vndr er
 þv drakt af hornino er annarr endir var i ægi. þvi ero
 orþnar fiorvnrar. en þar lyptir þv vpp miðgarþz orminvm
 er þo¹ tokt kottenn. en þa hræddvz allir er þat sá er
 þv lyptir einvm fætinvm a kettinvm. en þv fekzt þar við
 elli er þv hvgrþizt við kerlingvna eiga. henni hevir engi
 a kne komit. en þer komit mik eigi optarr heim at sækia.
 Þa bregþr þorr vpp hamrinvm. ok uv ser hann hvergi
 166. vtgarþaloka. ok eigi helldr borgina.

her segir fra því er þorr for at draga miðgarþs ormin².

29. Eptir þenna a(t)bvrf snýr þorr heimleifiss. ætlar
 nu at hitta miðgarþsorminn. ok kom til iotvns nockvrs er
 eymir er nefndr. en vm morginiun bioz iotvnn at fara til
 fiskiar. Þorr vill fara með honvm. en iotvnn let ecki gagn
 168. mvndo at kavgr sveini þeim. mvn þik kala ef ek sit lengi
 ok vtarla a miþvm sem ek em vanr. Þorr reiddiz honvm
 miok ok kvap þat eigi vist. ok spvrþi hvat þeir skyllði
 hafa at beitvm. eymir bað hann fa ser beitor. þorr tok
 vxann er heitir himiarioþr er eymir atti ok sleit af havfvþit.

1) *U mend. pro: þv.* — 2) *literis rubris.*

ok settiz i avstr rvm ok þotti eyri hann helldr roa mikit. ok let þa komna a þær vaster sem hann var vanr ok baþ þa eigi roa lengra. Þorr lezt villdo enn miklo lengra roa. eyrir qvað þat hætt við miþgarþzorminn. Þorr vill roa. eyrir varþ okatr. þorr greiddi vaþinn. ok let komna a vxa havfviþit a avngvlinn ok for til grvuz. miþgarþz ormrinn 170. beit a avngvlinn. ok kom i gominn. en ormrinn bra við fast sva at baþir hnefar þors skvillo við borþino. þa ferþiz þorr i asmegin. spyrndi við fast sva at hann bliop baþvm fotvm igegnvm skipborþit ok spyrndi við grvnni. dro þa at ser orminn. ok vpp viðr borþino. en engi hevir sa seþ enar ogrligsto synir er eigi hevir þat er þorr hvesti avgvn a orminn. en hann starþi neþan a moti ok bles eitrunn. Jotvunninn varþ litverpr er hann sa orminn. ok særinn fell inn nockvt. en er þorr greip hamarinn. falmaþi iotvunninn til agusaxins ok hio við borþino vaþ þors. en ormr savck i sæinn. en þorr kastaþi hamrinn. ok lavst við eyra iotninn sva at hann steyptiz at borþino. ok lavst af honvm havfviþit við haon¹. . . en þorr of til lanz. Þa mælti Gangleri. Mikit afrek var þetta. har svaraði.

fra líflati balldrs ok for hermoðs til heliar².

30. Meira var hitt vert. er balldr enn goþa dreymþi 172. hættligt. ok sagði asvm frigg beiddi honvm griþa at eigi grandaði honvm elldr ne iarn ne vota. malmr ne steinar ne viþir sottir ne dyr. fvglar ne eitormar. ok er þetta var gert. var þat skemtan balldrs at hann stoþ vpp a þingvm. skylldo svmir skiota at honvm en svmir havggva. svmir gryta. hann sakaþi ecki. en er loki sa þat likaþi honvm illa. Geck til fensala til friggjar til fensala³. ok bra ser i kono liki. spyr frigg ef hann vissi hvat menn hofþvz at a þingino. hann sagði at allir skvto at balldri

¹) *deest una tantum litera et fortasse siglum quasi haonvm* (hrönnun s. hrönnunum?) — ²) *literis rubris.* — ³) *sic manifesto errore librarii repetuntur verba: til fensala, quæ priore loco delenda sunt.*

- en hann sakar ecki. Þa mælti frigg. eigi myno vapn ne víþir bana balldri eiþa hefi ek af ollvm tekit. Þa mælti konan. hafa allir hlvtir eiþa vnoit at eira balldri. frigg svararþi. víþar teinvngr einn vex fyrir vestan valholl er heitir mistilteinn. sa þotti mer vngr at krefia eiþsins. Þa
174. hverfr konan. en loki gengr til ok tekr mistilteininn ok slitr vpp með rotvm. gengr til þingsins. en havþr stoþ vtarliga i mannhringinvm er hann var blindr. Þa mælti loki við hann. hvi skytr þv eigi at balldri. hann svarar. þvi at ek se ecki. ok þat annat at ek em vapnlavss loki mælti. Gerþv i liking annarra manna ok veit honvm atsokn. ek myn visa þer til hans. skiot þv at honvm vendi þessvm havðr tok mistilteininn ok skavt i gegnvm balldr. ok var þat mest ohappa skot með gvþvm ok monnvm. Nv sa hverr til annars. ok allir með grimmvm hvgr til þess er gert haffi en engi matti þar hefna i griþa staþnvm. Allir baro illa harminn en ofinn verst. var þar gratr fyrir mal. Þa spvrþi frigg hverr sa veri með asvm er eignaz villdi astir hennar. ok riþa a helvega at ná balldri meðr vtlavsn.
176. hermoðr son ofins for ok reiþ sleipni. balldr var lagðr i skipit hringhorna ok ætloþv gvþin fram at setia með bal gerð. ok tokz þat eigi fyrri. en hyrroken kom til. hon reiþ vargi ok vargar¹ voro at tavmvm. ok nv fengo eigi berserkir halldit tavmonvm. hon dro framm skipit ok at fyrsta viðbragþi hravt skipit or hlvnonvm. Þa villdi þorr liosta hana. en gvþin banna þat. lik balldr(s) var borit a balit. Nanna nefis dottir sprack er hon fra. Þorr vigþi balit með miolni. ok hann spyrdi dvergnum litt a balit. þar² voro þa oll gvþia. Freyr sat i kerro ok var þar beitr fyrir golltrinn gvllin bvsti eða sligrvtanni. Heimdallr reið gvlltopp. en freyio³ ok kavttvm sinvm. þar
178. vorv ok hrimþvssar. Ofinn lagþi a balit dravpni ok hest balldr(s) með ollvm reiþa. hermoþr reið nio nætr til giallar

¹) in margine multo recentiori manu: hoggormar. —

²) in U þr̄, qu. þeir, scriptum. — ³) sic U mend. pro freyia.

ár . ok a gvlli hlaðna brv. Moþgvþr getti brvarinnar . ok hon mælti. Fyrri dag reið balldr her með fim m .c. manna . en eigi glymr miþr vndir þer einvm. þa reið hann at helgrindvm ok sa þar broþr sinn . hann bar framm boþ sin. En sv ein var van vm brott kvamo hans ef allir hlvtr grata hann með asvm kyckvir ok davþir . en ella halldiz með helio . balldr feck honvm þringinn dravpni . en nanna sendi 180. frigg falld . en fyllo singr gvll . þa for hermoðr aptr i asgarþ ok segir tiþinde . þa baþv gvþin alla hlvtr grata balldr or helio . Menu ok kyqvindi iorþ ok steina . tre ok allr malmr greto balldr sem þv mvnt seþ hafa at þessir hlvtr grata allir i frosti ok bita . Þat er sagt at gvþin sinna gygi i helli nockrvvm er þavkt nefndiz . biþia hana grata sem allt annat balldr or helio . hon svarar .

Þavkt mvn grata kyks eða davþs .

þvrrvm tarvm halldi hel

balldrs helfarar þvi er hevir .

Þar var loki ravnar . þa er gvþin visso þat vorv þav reið 182. loka . ok fal hann sik a fialli nockvro . ok vorv fiorar dyrr a hvsi hans . at hann sæi i allar ættir . en vm daga var hann i franangs forsi i laxs liki . honvm kom i hvg at æsirnr mvndi setia vel fyrir hann . tok siþan lingarnit ok reið mavskva sem net er gert . þa sa hann æsi þangat fara . Opinn hafpi seþ hann or hliþskialf . loki hliop i ána . en kastaþi netino a elldinn . kvaser geck inn fyrstr er vitraztr var . þa skilþi hann at þetta mvndi vel til fiska . ok gerþv eptir favlskanvm er netiþ brann . Fara i forsinn ok hellt þorr oþrvvm netzhalsi . en allir æsir oþrvvm . En loki lagþiz millvm steina tveggia . ok drogv þeir netið yvir hann framm . Fara oþro siþni . ok binda sva þvngt við at eigi matti vndir fara . þa for loki fyrir netino . ok er skamt var til siofar hleypr hann yvir vpp þinvlinn ok rennr vpp j forsinn . Nv sia æsirnr hvar hann for skipta nv liþino i tva stapi . þorr veðr eptir miþri ainni ok fara sva vt til siovar . ok 184. er loki ser lifs haska a sæinn at fara . þa hleypr hann yvir netið . en þorr greip hann havndvm en hann rendi

i havndvm honvm ok nam hondin staðar við sporþinn. ok er fyrir þa savk laxinn aptr mior. loki var nv tekinn griða lavss ok færðr i helli nockvnr. ok tokv hellor .iij. ok settv a enda lvstv a ravf a hverri. þa vorv teknir synir loka vali ok nari. ok brvgðo vala i vargs liki ok reif hann i svndr nara. Þa tokv æsir þarma hans. ok bvndo loka með yvir .iij. eggsteina. Stof þ einn vndir herþvm. Annarr vndir lendvm þriþi vndir knesbotvm. ok vrþo havndin at iarni. Skaði festi eitrom yvir andlit honvm. en sigvn hellt mvnlavg vndir eitr dropana. ok slær vt eitrimo. ok þa drypr i andlit honvm er fvll er mvnlavgin ok kippiz hann þa sva hart við at iorð skelfr. þar liggv hann til ragna ravckrs.

fra fimblvetri ok ragnaravckrvmm¹.

186. 31. Hvað segir þv fra fimblvetri. segir Gangleri. har segir. drifr þa snior or avllvm attvm. þa ero frost mikil ok vindar. ecki nytr solar. þeir vetr fara .iij. saman. en ecki svmar i milli. en aðr ganga aþrir .iij. vetr þeir er vm alla verolld ero orrostor dreipaz² niþr fyrir agirni ok engi þyrmir feþr ne syni i manndrapvm eða sifvm. sva segir.

bræþr mvno beriaz	skeggolld skalmolld
ok at havnvvm verþa.	skilldir klofna.
mvnv systrvngar	vindolld. vargolld
sifvm spilla.	vndz verolld steypiz
hart er i heimi	mvn enn ³ maðr
hordomr mikill.	oþrvvm þyrma.

Vlfrenn gleypir solina ok er mein synt monnvvm. þa gleypir 188. annarr vlfrenn tvnglit. stionr hverfa. jorþin skelfr. biorg ok viþir losna or iorþvnni ok hrynia fiotrar ok havnd brotna. þa verþr fenris vlfrenn lavss. þa geysiz hafð a landit þvi at miðgarþz ormrinn snyz í iotvn heima. þa losnar skipit naglfaræ er gert er or noglvvm davþra manna. þvi skal maðr eigi deya með oskornvm noglvvm. at sa eykr mikil efni til skipsins naglfara er gvþin villdo at

¹) *litteris rubris.* — ²) = dreipaz (?). — ³) *sic (en) pro: engi.*

seint yrþi gert. ok sva menninir. en i þessvm sæfar gangi flytr naglfaræ. hrymr styrir honvm. Fenris vlfr ferr með gapanda mynninn. ok er ian neþri keptr með iorþv en ian efri með himni. Gapa myndi hann meira ef rvmit veri til. Miþgarþz ormrinn blæss eitri. ok aþra hliþ vppi yvir honvm þa klofnar himinninn ok i þessvm gny riþa mvspellz megir. Svrt ríþr fyrst. fyrir honvm ok eptir er elldr brennandi. Sverþ hans er sva biart sem sol. en þa er þeir riþa brotnar bifravst. Mvspellz megir riþa a vollinn vigriþinn. Fenris vlfr ok miðgarþz ormrinn. þar 190. er ok loki ok hrymr með honvm. loka fylgia ok hellornar. Mvspellz megir hava einir ser fylking ok er sv biort. Vollrinn vigriþinn er .c. rasta viðr a hvernig. heimdallr blæss i giallar horn ok vegr vpp oll gvþin til þingsins. Oþinn ríþr til mimis brvnz. ok tekr af mimi rað fyrir ser. þa skelfr askr ygdrasils ok engi hlvtir er þa otta lavss a himni ok a iorþv. Æsir herklæþaz til þingsins ok allir einheriar koma a vollinn. Oþinn ríþr með gvllhialminn fyrstr. ok hevir geirinn gvngni i hendi. ok stefnir a moti fenris vlfrvm. Þorr berst við miðgarþzorminn. Freyr moti svrti ok fellr hann er hann hevir eigi sverþit goþa. hvndrinn garmr er þa lavss fra gnipa lvndi ok berst við ty ok hevir hvartveggi bana. Þorr drepr miðgarþzorminn ok stigr framm niv fet vm eitir ormsins. Vlfriinn gleypir oþin ok er þat hans bani. þa snyr viðarr framm 192. ok stigr oþrvm fæti i neþra kept. hann hevir þann sko er allan alldr hevir verit til samnað. þat ero biorar er menn taka or skom sinvm fyrir tám ok hæli. þvi skaltv þeim biorvm a brott kasta. sa maðr er at þvi vill hyggia. at koma asvm at lifi. Anarri hendi tekr hann enn efra kept hans. ok rífr i svndr gin hans ok verþr þat vlfsins bani. loki berst við heimdall. ok verþr hvarr annars bani. Þa slavngvir svrtir elldi yvir iorþina ok brennir heiminn allann. sem her segir.

hátt bles heimdallr
horn er a lopti.

mælir oþinn
við mimis havfvþ.

198. skelfr ygdrasils Sol mǫn sortna
 askr standandi sigrfołldinnar.
 ymr it alna tre hverfa af himni
 æsir erv a þingi. heifar stiorr.
 hvat er með asvm geisar eimi
 hvat með asynvm. ok alldrnari.
 stynia dvergar leikr hár hiti
 fyrir steins dýrvm. viðr himin sialfan.
 viti þer enn eða hvat.

Gangleri segir. hvat verþr þa eptir er brendr er heimrinn ok davþ goþin avll ok menn. har segir. hverr skal þa hva i nockvrvm heime. þa segir þriþi. Margar ero vistir goþar ok margar illar. bezt er at vera a ginle meðr svrti. ok gott er til dryckiar i brimle eða þar sem heitir sindri.

200. þar byggia goþir menn. A nastrondvm er mikill salr ok illr. dýrr horfa norþr. hann er ofinn af orma hryggivm. en orma havfvð hanga inn vm glvggana. ok blasa þeir eitri. sva at ár falla af. ok vaþa þeir menn þær er ero eiþrofar ok morþvargar. sem her segir.

Sal veit ek standa	Sa er vndinn salr
solo fiarri	orma hryggivm.
nástravndvm á	Skolv þar vaþa
norþr horfa dýrr.	þvnga stravma
Falla eittr dropar	menn meinsvarar
inn vm liora.	ok morþingiar.

J hvergelmi er verst

þar kvelt niþhavgr
 nai framgengna.

Þa segir Gangleri. hvart lifa þa nockvr gvþin eða er þa nockvr iorþin eða himinninn. har segir. vpp skytr iorþvnni or sænvm. ok er hon græn. ok osanir akrar. viþarr ok

202. vali lifa ok svartalogi hevir eigi grandat þeim. ok byggva þeir a eiþa velli þar sem fyrrvm var asgarþr. ok þar komv synir þors magni ok moþi. ok hava þar miolni. þar kemr balldr ok havþr fra heliar. Talaz við ok minnaz

a rvar sínar. ræða vni tífundi miðgarþz orm ok fennis vlf.
þa sinna þeir í grasino gylltavflor er æsir hava átt.

Vífarr ok vali	Móþi ok magni
byggja ve gvþa	skvlo miollni hava
þa er sloknar	vignigs synir
svarta logi.	at vigróþi.

en i holldi mimis leynaz meyar i svartaloga.

lif ok lifþræser	morgin davggva þær.	204.
er þar leynaz meyar	ok þar vni alldr alaz.	
i mimis holldi		

Solin hevir dottr getið eigi ofegri en sik ok ferr hon leið
hennar.

eina dottr	sv myn renna
berr alfravþvll	eða riþa
aþr henni fennir fari.	regin bravtír mær.

Nv er gangleri heyrir þetta þa verþr gnyr mikill ok er
hann a slettvm velli. ok er æsirir heyra þetta sagt gáfo 206.
þeir ser þessi nofu asanna. at þa er langar stvndir lifi
eþaþiz menn ecki at allir veri einir þeir æsir er nv er fra
sagt ok þessir æsir er nv voro. ok var avko þorr kallaðr
asa þorr.

fra heimboþi asa með ægi¹.

32. Þesser æsir þago heimboþ at ægi i hles ey.
Aþr hafþi oþinn honvm heim boþit. Vni qvelldit let 208.
oþinn bera sverð i hollina ok lysti þar af sem logvm
biortvm. Þorr var þar. niórþr. freyr. tyr. heimdallr.
bragi. víþarr vali. vllr. hænir. forseti. loki. Asynior.
slik. frigg. freyia. gefion. iþvnn. gerþvr. sigvn. seolld.
nanna. bragi sægir ægi fra morgvm tífindvm. Oþinn loki
ok hænir forv vni siáll. svndo avxna flokk. taka eit navtið
ok sava til seyþiss. rivfa tysvar seyþinn ok var eigi soþit.
þa sa þeir avrn yvir ser ok lezt hann vallda at eigi var soþit.
gefit mer fylli ok myn soþit. Þeir iata þvi. hann lætr sigaz 210.

¹) *literis rubris.*

- a seyðinn. tok annat vxa lærit ok bogvna baða. loki þreif vpp stavng ok lavst a bak erninvm. en hann bra ser vpp við hoggit ok flygr. stavngin var favst við bak erninvm. en hendr loka vorv fastar við annan stangar enda. Avrninn flygr sva at fætr loka namo niðri við iorþv ok grioti. en hendr hvgrþi hann slitna mvndo or axlar lifvm ok biðr friðar. Avrninn lezt hann eigi mvndo lavsau lata nema iðvonn kemi þar með epli sin. loki vill þetta. ok ferr brott með eifi¹. hann teygir hana eptir eplonvm ok biðr hana hava sin epli. ok hon for. þar kom þiazi iotvnn
212. i arnar ham ok flavg með hana i þrvþheim. Æsir gerþvz æfir miok. ok svrþo hvar iðvonn veri. en er þeir visso var loka heitiþ hana nema hann feri eptir henni meðr valsham freyio. hann kom til þiaza iotvns er hann var roinn a sæ. loki bra henni i huotar liki. ok flavg með hana. Þiazi tok arnar ham ok flavg eptir þeim. en er æsir sa hvar valrinn flo. þa tokv þeir byrþi af lokar spanvm ok slogv elldi i. Avrninn feck eigi stavþvat sik at flvginv. ok lavst elldi i siþrit. ok drapv þeir iotvnninn fyrir innan asgrindr. en skapi dottir hans tok avll her vapn ok vill hefna hans. en þeir byþo henni at kiosa mann at fotvm af lifi þeirra. hon sa eins manz fætr fagra.
214. hon mælti þa. þenna kys ek fatt mvn liott a balldri. en þat var niørþr. en þat varþ at sætt at æsir skylldo hlæia hana. en hon hvgrþi at þat mætti engi gera. loki batt ser geitar skegg vndir hreþiarnar ok leto þav ymsi eptir ok skrækti hvartveggia hátt. þa let hann fallaz i kne skapa ok þa hlo hon. þa var sætt ger með þeim. Ofinn gerþi þat til favþr bota við skapa at hann tok avgvn þiaza. ok kastapi a himinninn ok gerþi af stiornr. Avþvalldi het faþir þiaza. en er synir avþvallda tokv arf tok hverr mvnnfylli af gvlli. er nv gvllit kallat mvntal iotna. en i skalldskap mal þeirra.

---

¹) sic prave pro: idvnni.

her segir fra því at æsir sato at heimboði at ægis ok hann spyrði braga hvaðan af kom skulldskaprinn. fra því er qvasir var skapaðr. her hefir miok setning skulldskapar¹.

33. Eger spyr. hvaðan af kom skulldskaprinn. 216.
 Bragi svarar. Gvþin hafði o sætt við vani. ok gerðu friðstefno. ok gengo til kers eins ok spyttu i hraka sinvm ok skavpuðu or mann er heitir kvaser. hann leysti or ollvm hlvtvm. ok er hann kom til dverganna falas ok galas. kollyðu þeir hann a einmæli. ok drapo hann. leto renna blöð hans i tvav ker. ok einn ketil er oþrerir heitir. en kerin heita son ok höfn. þeir blönduðu við hvuangi við blöðit ok heitir þat þa mioþr. ok sa er af dreckr verðr skulld ok fræða maðr. dvergarnir savgðu at þeir hefði tapaz i manviti. dvergarnir hvðu til sin iotni þeim er gillingr het. ok hvðu honvm a sio at roa ok hvelfðu skipi vndir honvm. þat spyrði svttvngr svn hans. ok 218.
 flytr dvergana i slæði sker. þeir bioða mioþinn i favr bætr. Svttvngr hirpir hann i hnitbiorgvm ok til gezlu gvnlavðu dottvr sina. því heitir skullskaprinn kvasis blöð. eða sonar eða farskostr dverganna. fyrir því at sa mioþr flvtti þeim fiorlavsn or skerino. eða svttvnga mioþr. eða hnitbiarga lavgr. Ægerr spyr. hversu komz oþinn at miþinvm. bragi segir. hann for þar sem voro nio þrælar ok slogv hey. hann bavþ at bryna lia þeirra. 220.
 hann tok hein or pvssi sinvm ok gafv þeir við havfvð sin. Siþan bra hverr lianvm a hals² oþrvvm. þa kom oþinn³ til bavga ok nefudiz bolverkr. bavgi lezt eigi hava vel halldit hvskorlvm sinvm. han bavþ at taka vpp einn verk þeirra nio. ok hava til einn dryck af svttvnga miþi. hann lezt raþ eiga a miþinvm en svttvngr vill einn hava. bolverkr vann vm svmarit nio manna verk. en at vetri vill hann kavpið. fara þa til svttvngs. ok beiða hann

¹) *literis rubris.* — ²) *sic in Codice emendatum e.e havfvþ.* —

³) *in membr. bis scriptum.*

miaþarins. hann syniar. þeir forv ok tekr bolverkr nafarinn
 222. roða. ok borar hnitbiorg meðr. ok þa brazt hann i orms liki
 ok skreiþ nafars ravfina. ok hvilldi hia gynnloþv .iij. nætr.
 ok drack .iij. drycki af miþiuvm. ok var haun þa vppi
 allr sitt . . . .¹ or hverio kerino. hann braz þa i arnar
 ham ok flavg. en svttvugr i annan arnar ham ok flavg
 eptir honvm. Æsir settv vt i garþinn ker sin. Ofinn
 spytti miþiuvm i kerin. en svmvv reпти haun aptr. er
 honvm varþ nær faræt ok hava þat skalldfisl. ok heitir
 arnar leir. en svttvuga miodr þeir er yrkia kvnna.

her segir hversu skilia skal skalldskap².

230. 34. Þui heitir skalldskaprinn fengr ofins. ok svndr
 ok drvckr ok giof. þa mælti ægir. hve morg ero kyn
 skalldskaparins. bragi segir. Tvenn mal ok hátr. Ægir
 spyrr. hvat heitir mal skalldskaparins. bragi segir. Tvent
 kent ok okent. Ægir segir. hvat er kent. bragi segir.
 at taka heiti af verkvm maunz. eða annarra hlvtu. eða af
 þvi er hann þolir ofrvv. eða af ætt nockvrru. Ægir segir.
 hver dæmi ero til þess. bragi segir. At kalla ofin favþr
 þors balldrø eða bezlo. eða annarra barna sinna. eða ver
 friggjar. iarþar. gynnlaþar. rindar. eða eiganda valhallar.
 eða styranda gvþanna asgarþz eða hliþskialfar. sleipnis.
 eða geirsins. oskmeyia. einheria. sigrs valfallz. Gervandi
 himins ok iarþar solar. kalla hann alldin gavt hapta gvþ
 hanga gvþ. Farma gvþ Sigtyr. en þat er at segia vngvm
 skalldvm er girnaz at nema skalldskapar mal. ok heyia
 ser orþfiolþa með fornvm heitvm eða skilia þat er hvlit
 er ort þa skili hann þessa bok til skemtanar. en ecki er
 at gleyma. eða osanna þessar frasagnir eða taka or skalld-
 skapnvm fornar kenningar er havfvþ skalldin hava ser lika
 latið. en eigi skylo cristnir menn trva ne a sannaz at sva
 havi verit.

¹) *una tantum vox deleta est.* — ²) *litteris rubris.*

*Saga þors ok hrvngnis*¹.

35. Nv skal segja af hverio þær kenningar ero er 270.
 aþr ero dæmi savgþ. sva sagþi bragi. at þorr var farinn
 i avstr veg at beria troll. en ofinn reiþ sleipni i iotv-
 heima. ok kom til iotvns þess er hrvngnir het. hrvngnir
 spyr hvat manna sa se er riðr lopt ok log með gyll-
 hialminn sagþi at hann atti fvrþo goþan hest. ofinn segir
 at þar fyrir vill hann veþia havfþi sina² at engi hestr skal
 iaþngofr með iotvnm. hrvngnir segir at sa er goþr hestr.
 en hava lezt hann mvrdo miklo sterkara hest. sa heitir
 gyllfaxi. hrvngnir varþ reiþr ofni. hleypr nv vpp a hest
 sinn ok hygg at taka ofin. ok lavna honvm ofryrþi sin.
 Ofinn hleypir sva mikinn fyrir at hann var a avþro leit
 fyrir. en hrvngnir hafþi sva mikinn moð at eigi fann hann
 hvar hann for fyrri en hann kom ion vm asgrindr. en er
 hann kom at hallar dyrvm hvþv æsir honvm til dryckio.
 hann geck i hollina baþ fa ser at drecka. vorv teknar þær
 skalir er þorr var vanr at drecka af. ok svelgr hrvngnir
 af hverri. ok nv geriz hann drvckinn skorti þar eigi stor
 orþ. hann lezt mvrdo taka vpp valhavll ok fera i iotv-
 heima en savekva asgarþi ok drepa gvþin oll nema freyio.
 ok sif. þær vill hann hava með ser. Freyia ein þorir at
 skenkia honvm. ok drecka lezt hann mvrdo allt avl asa. 272.
 en er asvm leiddvz ofryrþi hans. þa nefna þeir þor. ok
 þvi næst kemr þorr i hollina ok hevir a lopti hamarinn.
 ok var allreiþr ok spvrþi hverr þvi reþi er iotvnm hvndviss
 skal þar drecka. eða hverr selldi hrvngni grið at vera i
 val hollv. eða hvi freyia skal skenkia honvm sem at gilldi
 asa. þa svarar hrvngnir. ok leit eigi vinar avgvm til þors
 segir at ofinn bavþ honvm ok lezt vera a hans griþvm.
 þa segir þorr at þess boþs skal hann giallda aþr hann
 komi vt. hrvngnir segir at asa þor er þat litill frami at
 drepa hann vapnlavsan. hitt er meiri ravn ef hann þorir
 at beriaz við mik at landa mæri a griotvna gerþi. ok

¹) *litteris rubris.* — ²) *sic pro: sinv.*

hevir þat verit mikil folska er ek let heima eptir skiolld
 minn ok hein. en ef ek hefþa her vapn min þa skyllði
 nu reyna holmgavngu. en at oþrvum kosti legg ek þer við
 niþingskap ef þv villt drepa mik vapnlavsan. þorr vill
 fyrir engan mun bila at koma til einvigis er honvm var
 holmr skoraþr þviat engi hafþi honvm þat fyrri veitt.
 For þa hrvngnir brott leið sina. ok hleypti akalliga til
 þess er hann kom heim um nottina. ok varþ hans ferþ
 allfræg með iotnum. ok er at stefno degi kom millvm
 þeirra þors. þottvz iotnar hava mikit i abyrgþ hvarr sigr
 fengi. þeim var illz van af þor ef hrvngnir leti fyrir.
 þvi at hann var sterkast. þa gerþo iotnar mann á griotvna
 garþe af leiri .ix. rasta hafan ok þriggia rasta breiþr vndir
 274. hondina. en ecki fengo þeir hiarta sva mikit at honvm
 dygþi eða hæfþi fyrri en þeir toko or meri nockvri. ok
 varþ honvm þat ecki stavþvgt þa er þorr kom. hrvngnir
 atti hiarta þat er gert var af havrþvm steine. ok tindott
 með þrimr hornvm. sem síþan er gert risto bragþ þat er
 hrvngnis hiarta heitir. Af steini var ok havsvð hrvngnis.
 skiolldr hans var ok giorr or steinum ok viþvm. ok þyckr.
 hann hafþi skiolldinn fyrir ser. hann stoþ a griotvna gavrþvm
 ok beið þors. en hein hafþi hann fyrir vapn ok reiddi um
 avxl. ok var ecki dælligr. A aþra hliþ honvm stoþ leir-
 maðrinn er nefudr er mavckr kalfi. ok var hann allhræddr.
 Sva er sagt at hann méé þa er hann sa þor. Þorr for
 til holmstefnunnar ok þialfi. þa rann þialfi framm þar sem
 hrvngnir stoþ ok mællti til hans. þv stendr o varliga
 iotvnn. hevir fyrir þer skiolldinn. en þorr hevir seþ þik
 ok ferr hann et nefra i iorþv ok mun koma nefan at þer.
 þa skavt hann skilldinvm vndir fætr ser ok stoþ á. en
 tvihendi heinina. þvi næst sa hann elldingar ok heyrþi
 þrvmr storar. sa hann þa þor i ásmoþi. for hann
 akalliga ok reiddi hamarinn. ok kastapi um langa leiþ til
 hrvngnis. hrvngnir færir vpp heinina baþvm havndvm ok
 kastar i moti. mætir hon hamarinn a flvgi ok brotnar
 heinin i svndr. fell annarr hlvt a iorþ ok ero þar af hein-

biorg oll. en annarr hlutr brast i havsþi þor sva at hann
 fell framm a iorþ. hamarrenn miolluir kom i mitt havsvþit
 hrvngni. ok lamþiz havssinn i sman mola. ok fell hann 276.
 framm yvir þor sva at fotr hans la a halsi þor. en þialfi
 va at mavckr kalfa ok fell hann viðr litinn orþztir. þa
 geck þialfi at þor. ok skylldi taka fot hrvngnis af halsi
 þor. ok feck hvergi valldit. þa gengv til allir æsir. ok
 fengo eigi valldit. þa kom til magni son þors ok iarnsoxv.
 hann var þa þrinætt. hann kastaþi fæti hrvngnis af halsi
 þor. ok mælti. Se þar liotan harm faþir at ek skyllda
 sva at koma. ek hvgrþa at iotvn þenna mvnda ek hava
 lostið i hel með hnefa minvm ef ek hefþa fyrri fvnnit hann.
 þa stoþ þorr vpp ok fagnaþi vel syni sinvm ok sagþi at
 hann mvndi verþa mikill maðr fyrir ser. ok vil ek gefa
 þer hestian gvllfaxes er hrvngnir hevur átt. þa mælti ofinn
 segir at þorr gerir rangt er hann gaf þann enn goþa hest
 gygiar syni. þorr for heim til þrvþvanga ok stoþ heinar
 brotiþ i havsþi honvm. þa kom til volva sv er groa heitir.
 kona avrvallda ens frækna. hon gol galldra sina yvir honvm
 til þess er heinin losnaþi. en er þorr fann þat at honvm
 þotti van at a brott mvndi nazt heinin. þa villdi hann
 lavna groo lækningina. ok gera hana fegna. hann segir
 henni þav tíþindi at hann hafþi vaþit norþr yvir elivaga
 ok borit meis a baki ser norþan ok i avrvandil norþan or
 iotvn heimvm. ok þat til iartegna at ein tá hans hafþi
 staþit niþr or meisinvm. ok var sv frerin sva at hann
 bravt af. ok kastaþi a himin ok gerþi af stiorno þa er 278.
 nv heitir avrvan tá. Þor segir at eigi mvndi langt til at
 avrvandill mvndi norþan koma. Groa varþ sva fegin at
 hon mvnþi enga galldra. ok varþ heinin eigi lavs ok stendr
 hon enn þar i havsþi þor. eptir þessi savgo hesir ort
 þioþolfr enn hvinverski i havst lavng. þa mælti ægir.
 Mikill þicki mer hrvngnir fyrir ser. Vaun þorr nockvt
 meira þreckvirki þa er hann atti viðr troll. þa segir bragi.

*fra geirroþ iotni ok þor*¹.

284. 36. Mikillar frasagnar er þat vert er þorr for til geirraþar garþa. þa hafði hann ecki hamarinn miolni. eða megingiarþar. eða iarngreiprnar ok olli þvi loki. hann for með þor. þvi at loka hafði þat hent er hann flavg með valsham friggjar at skemta ser [at hann² flavg i geirraþar garþa. ok sa þar holl mikla ok settiz þar á. ok sa inn i glvgginn. geirroþr sa i moti honvm ok mælti at taka skyldi fvgliun ok fera honvm. en sendi maðr komz navþiliga vpp a hollina. ok þotti loka gott er hann komz navþoliga til hans. ok ætlaþi ser stvnd vm at flivga eigi fyrri en hann hefði farit aþr allt torleiþit. ok er maðrinn sotti at honvm beindi hann flvginn ok spyrndi við fast. ok ero þa fætrnir fastir. var loki tekinn ok færþr geirroþi. en er hann sa avgo hans. þa grvnaþi hann at maðr mvndi vera. ok baþ hann svava. en loki svaraði engv. þa læsti
286. hann loka i kisto sinni ok svelli hann .iij. manvþr. en þa er hann tok hann or kistvnni ok beiddi hann orþa ok spvrþi hverr hann veri. hann sagþi. ok til fiorlavsnar ser vann hann geirroþi þess eiþa at hann kþmi þor i geirraþargarþa. sva at hann hefði hvarki hamarinn ne iarngreiprnar ne megingiarþar. Þorr kom til gistiugar til gygiar er griþr heitir. hon var moþir vifars ens þavgla. hon segir þor satt fra geirroþi. at hann er it mesta troll ok hvndviss iotvnn ok illr vifr eignar. hon leþi honvm megin giarþa ok iarn greipa er hon atti. ok staf sinn er griþar vollr heitir. þa kom þorr til ar þeirrar er vimvr heitir allra á mest. þa spenti hann sik megingiorþvm. ok stvddiz forstreymis við griþar vol. en loki hellt vndir megin-giarþar. ok þa er þorr kom a miþia ana. ox ain sva at bravt vm herþar þor. þa qvaþ þorr.

Vaxat þv vimr	veiztv en ef þv vex
allz mik þik vaþa tíþir	at þa vex mer asmeigin
iotna garþa i.	iamhatt vpp sem himinn.

¹) *litteris rubris.* — ²) *a [bis in membr. scriptum.*

þa ser þorr vppi i glivfruvum at gialp dottir geirraþar
 stoþ þar tveim megin arinnar ok gerþi hon ar voxinn.
 þa tok þorr vpp or ainni einn steinn mikinn ok kastafi
 ok mælti sva at at osi skal astefna. e.¹ misti hann ok i 288.
 þvi bar hann at landi. ok feck tekit risrvnn einn ok steig
 sva or ainni. og þvi er þat orþtak at reynir er þiorg þors.
 en er þorr kom til geirraþar. þa var þeim visat fyrst i
 gesta hvs til herbyrgis. ok var einn stoll at sitia á. ok
 sat þorr þar. þa varþ hann þess varr. at stollinn for
 vndir honum vpp vndir rafit. Þorr stingr þa stafnum
 griþar veli vpp vndir rafit. ok let sigaz a stolinn fast.
 þa varþ skrækr mikill ok fylgþi brestr. þar hafþi verit
 vndir stolinum dætr geirraþar gialp ok gneip. ok hafþi
 hann brotíþ hrygginn i þeim hafnum. þa qvaþ þorr.

Eino neytta ek	þa er gialp ok gneip
allz megins	dætr geirraþar
iotna gavrþvm i.	villdo hefia mik til himins.

þa lætr Geirroþr kalla þor inn i hollina til leika við sik. þar
 vorv elldar storir eptir endilangri holl. en er þorr kom
 gagnvart Geirroþi þa tok Geirroþr meðr tong iarnsiv gloandi
 ok kastar at þor. en þorr i moti með iarngreiponum ok
 færþi a lopt iarnsivna. en geirroþr hliop vndir svlo sina
 at forþa ser. þorr færþi a lopt sivna ok lavst i gegnum
 iarnsvlona ok i Gegnum geirroþ. Gegnum vegginn ok sva
 i gegnum iorþina fyrir vtan hollina. Eptir þessi savgo 290.
 hevir ort eilifr gvþrvnar son i þors drapo².

¹) sic U abbreviate; eigi?

²) Hic prætermittimus quatuor Codicis folia, quippe huc non pertinentia, continent enim 1) recensum veterum poetarum septentrionalium; 2) genealogiam Sturlungorum; 3) recensum nomophylacum Islandorum, usque ad Snorronem Sturlæum.

*her hefr skaldskapar mal ok heiti margra hluta*¹.

37. Hversu skal kenna skaldskapinn. sva at kalla kvasis bloþ. eða dverga dryckio. eða fylli. eða margs-
224. konar lag oþræris. eða boþnar. eða sonar. eða farskostur dverga. Svttvnga mioþ. eða lag nitbiarga. fengr eða fvnðr oþins. dryckr hans ok gíof ok dryckr asanna.

*fra því eptir hverivm heitvum skaldin hafa kveþit*².

38. Enn skal lata heyra ðæmin hvernig skaldin hafa ser latið lika at yrkia eptir þessvum heitvum ok kenningvum. Sva sem segir arnorr jarla skald. at oþinn heiti alfoþr.
232.

Nv hyck sliþr hvgaþs segia
siþlætr mer striþvum
þytr alfavþrs ytvum
iarls kosta brim hrosta.

her kallaþi hann skaldskapinn hrosta brim alfavþr. havarþr hallti qvað sva.

Nv er iodravgvum ægis
arnar flavg vum havga.
hygg ek a heimboþ þiggi
hanga gvþs afvangi.

Sva qvað viga glvumr.

latið herr með havtto
hanga tys at ganga
þotti þeim at hætta
þeckiligt fyrir brecko.

Sva qvaþ refr.

Opt kemr iarþar leiptra
er balldr hniginn skaldi.
holr at helgvum fvlvum
hrafu a sar með stafni.

Sva qvað eyvinðr skaldaspillir.

Ok sigraþ hinn	hroka bior
er svonvum veitti	haddingia.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

Farma tys

iarþ raþendr

234.

fiorvi næmþv

a áglœe.

Sva qvað glvmr geira son.

Þar vorv þrafna hyriar
þeim styrþo gvþ beina
sialfr i sæki alfi.
sigtyr atals dyra.

Sva qvað eyvindr.

Gavndvl ok skogvl
sendi gavta tyr
at kiosa vm konvnga.
hvarr yngva ættar
skyllði með oþni fara
ok i valhollv vera.

Sva qvað vlfr vgga son.

Riþvm at vilgi viþo.
viþfrægr en man liþa.
hropta tyr vm hapta
hroþr mal sonar bali.

Sva qvað þioþolfr hvínverski.

.....¹

Sva qvaþ hallfravðr.

Sannyrþvm spenr sverþa
snarþiggiandi viggian.
barhoddaþa byriar
biþqvan vnd sik þriþia.

her ero þav dæmi at iorþ er kollvþ kona oþins i skalldskap.

Sva qvað eyvindr.

hermoþr ok bragi
qvaþ hropta tyr
gangit i gegn grami.

---

¹) *quatnor fere versuum vacuum spatium in membrana relictum est.*

Sva qvað cormakr.

eykr með enni dvki.
iarþ lvtr ðia iarþar
breyti hvnn sa er beinan
bindr seið ykr til rindar.

238. Sva qvað steinþorr.

Forngevom a ek fyrþvm.
farms gvnnlaþar arma.
horna fors at hrosa.
hlitstyggis ok þo litlv.

Sva qvað egill skvla son.

blota ek eigi af þvi	holva bétur
broþr vilis.	er ek betra telk.
goþ iarþar	gafvmzt iþrott
at ek giarn sia	vlfis vm baggi
þo hefir mimis vinr	vigi vanr
mer vm fengit	vammi firþa.

240. her er hann kallaðr goð iarþar ok mimis vinr ok vlfis baggi.

Sva qvað Refr.

...r eigo ver veigar
valgavtr salar bravtar.
fars hrammara fannar.
framr valldr rámmar giallda.

Sva qvað einarr skalaglam.

hliota mvn ek en heitir
hertys vm þat fryio.
fyrir avrðeysi at avsa
avstr vm gnoþar flavsta.

Sva qvað vlfv vggja son.

kostigr riþr at kesti.
kyngoþr þeim er goþ hloþo.
hrafnfreistaþar hesti
heimdallr at mavg fallinn.

Sva segir i eiriks malvm.

hvat er þat dravma oþinn
er ek hvgrþvmz fyrir dag risa

valholl ryþia
 fyrir vegno folki.
 vektað ek einheria
 bæþa ek vpp risa
 becki at stra
 borþker at leyþra. 240.
 valkyrior vin bera
 sem visi kemi.

Sva qvað cormakr.

Allgilldan biþ ek alldar.
 allvalld vm mer hallda.
 yss bifvangi yngva
 vngr for brokr með gvngni¹.

Sva qvað þorvalldr.

Sagþi hitt er hvgþi
 hliþskialfar gramr sialfvm.
 hlifar styggs þar er havggfir
 hareks liþar varo.

Sva qvað bragi.

þat erom synt er snimma
 sonr alfavþrs villdi.
 afss við vri þaktan 244.
 iarþar reist vm freista.

Sva qvað einarr skalaglamm.

þvi at fiolkostigr flesto
 feþr ræþr við son bezlo.
 tekit hefi ek morþr til mærþar
 mæringr en þv fera.

Sva qvað þorvalldr blavndoscalld.

Nv hefi ek margt   hvkar bærs
 i miþi greipar   hvrar arfa.

her segir hverso skalldin hava kent skalldskapinn².

39. Her skal heyra hverneg skalldin hava kent skalldskapinn eptir þeim heitvm er aþr ero ritvð. sva sem her.

¹) gvni, U. — ²) *literis rubris*.

At kalla kvasis dreyra. eða dverga skip. mioþ iotna. mioþ
svtvnga. mioþ ofins ok asa. favþr giolld iotna. logr oðrgris.
ok sonar ok boþnar. ok lavgr hnitbiarga. feugr ok fvudr ok
farmr ok giof ofins. sva sem her er qveþit er orli einarr.

hvgstorar biþ ek heyra.

heyr iarll kvasis dreyra.

246.

folldar vorþ ok fyrþa.

fiarþleggiar brim dreggiar.

ok enn qvað einarr.

vllar gengr vm alla

ask song þess er hot magnar

birkis havþvar serkiar

bergs grymila dverga.

sva qvað ormr steinþors son.

At veri hvrs biors.

brikar ok mitt lik.

reckar nemi davþs dryck

dvalius i einn sal.

ok sem refr qvað.

Griot alldar tel ek gilldi

geþreinar þorsteini.

ber..æra glymr bara.

biþ ek lyþa kyn hlyþa.

Sva qvað egill.

hvþvmz hilmir lavþ

nv a ek hroþrs vm kvof.

ber ek ofins mioþ

a engla bioþ.

248. Sva qvað Glvnr geira son.

hlyþi hapta beipiss.

hefr milldinga gilld.

þvi biþivm ver þavgnar

þegna tion at fregnm.

Sva qvað eyvindr.

Vilra ek hlioþ

at hars liþi.

meþan gillingr

giolldvm yppir.

meþan hans ætt   galga grams
i hverlegi.   til goþa telivm.

Sva qvað einarr scalaglamm.

eisar vargr fyrir visa.
verk rognis mer hagna.
þytr oðræris allða.
alldr hafs við fles galldra.

Sva qvað einarr¹ Guðrýnar son.

Verþi þer en iarþar.
æs gert vm kon mæran.
a sæfreinio sonar.
sað viugiofvm baþir.

250.

sva qvað volvsteinn.

heyr mimis vinr minar.
mer er fyndr gefinn þvndar.
við goma sker glymia.
glavmbars egill stravma.

Sva qvað ormr steinþors son.

Seggir þvrfot ala vgg.
engo sny ek i viðvrs feng.
haþi kvunnvm hroþr smiþ.
haga vm miun brag.

Sva qvað vlfr vgga son.

hialldr gegnis tel ek hilldar.
herreifvm oleifi.
hann vil ek at gíof grímnis.
geþfiarþar la qveþia.

Skalldskapr er kallaðr siar. eþa lavgr oþræris aþr mioþrinn
veri giorr. ok þar gerþiz hann i katlinvm. ok er hann fyrir 252.
þvi kallaþr hverlavgr oþius. Sva qvað eyvindr.

meþan hans ætt   galga grams
i hverlegi.   til goþa telivm.

¹) *hic librarius unam semistropham omisisse videtur, ab Einare compositam, et hoc modo mendose nomen scripsisse, quum sequens stropha auctorem habeat Eitilfum Gudrunæ filium.*

en er kallaðr skalldskaprinn far eða liþ dverganna. liþ heitir avl. lið heitir skip. sva er tekit til dæmanna at skalldskaprinn er nv kallaþr fyrir þvi skip dverganna. sva sem her segir.

bæþi er til broþr
berg iarls ok skip dverga
solar vind at senda
seinfyrnd gavto eina.

fra kenningo þors¹.

40. Hvernig skal kenna þor. sva at kalla son ofius ok iarþar. favþr magna ok moþa ok þrvþar. ver sifiar. stivfavþr vllar. styranda ok eiganda miolnis ok megin-giarþa. ok bilskirnes. verianda asgarþz ok miþgarþz dolg. ok bana iotna. ok trollqvenna. veganda hrvngnis ok geirraþar ok þrivallda. drotten þialfa ok ravsko. Fostra vingnis ok loro. sva qvað bragi skalld.

Vaþr la viþris arfa
vilgislacr ne raktez
á eynæfis an...
iormvngandr at sandi.

254.

Sva qvað olvir.

æstiz allra landa
vmgerþ ok sonr iarþar.

sva qvað eylifr.

Reiþr stoþ ravsko broþir.
va gagn faþir magna.
skalf eigi þors ne þialfa
þrottar steinn við otta.

Sva qvað eysteinn valla son.

Leit a brattar bravtir
bavgs hvassligvm avgvm.
æstiz orþ at flavsti
yggs hvþ faþir þrvþar.

¹) *literis rubris.*

sva qvað cysteiinn .

Sinn bio sífiar rvi
 snarla framm meþr karli
 hornstravm getvm hrimnis
 hræfa veiþar færi.

Sva qvað bragi .

256.

hamri fork i hægri
 havnd þa er allra landa .
 eigi avflvg bara
 endi seiþs vm kendi.

Sva qvað Gamli .

þa er gramr hinn er svik samþit
 snart bilskirni hiarta .
 grvndar fisk með grandi
 glivfr skelivngs mvn rivfa.

Sva qvað þorbiorn disarskalld .

Þorr hevir yggs með arvm
 asgarþ af þrek varþan .

sva qvað bragi .

ok borþroins barþa
 bravtar þvengr enn lioti
 a havs þrengiv hrvngnis
 harþgér þ neþan starþe.

Sva qvað eilifr .

þreyngvir gein við þvngvm
 þangs ravþbita tangar .
 kvellld rvnninna qvenna .
 kvnnlegs alin mvnni.

258.

sva qvað vlfr vgga son .

þiock voxnm qvez þickia
 þiklings firir miklvn .
 hafra mæs at hofgvn
 hætting megin drætti.

ok enn þetta .

Fvllavflvgr let feller
 fiall gavtz hnefa skialla .

ramt mein var þat reyni
 reyrar leggs við eyra.
 Viþgenir lavst vimrar
 vaðs af fravnvm naþri.
 hlvsta grvnn við hravnvm
 hlavt innan sva minnvm.

her er hann kallaþr iotvnn vimrar vaþs. A heitir vimvr
 er þorr of yvir þar er hann sotti til geirraþar garþa.
 Sva qvað vetrliþi skalld.

leggi bravztv leiknar
 lamþir þrivallda.
 steyptir starkaþe.
 stettv vm gialf davþa.

260. sva qvað þorbiorn disar skalld.

ball i keilo kolli
 kallandi bravztv alla.
 aþr draptv lit ok loþa.
 leztv dreyra bvs eyro.
 heptvþ hangan kepto
 hyr ræin do fyrri
 þo var meirr en mæra
 svivor nvmín livi.

fra kenningo balldrs¹.

41. Hverneg skal kenna balldr. sva at kalla hann son
 ofins. ok friggjar. ver navnno. favþr forseta. eiganda
 hringhorna ok dravpnis dolg haþar ok heliar sinna. Grata
 goþ. Vlfv vgga son hevir kveþit eptir savgo balldrs langa
 hriþ i hvdrapo.

fra kenningo niarþar².

42. Hverso skal kenna niorþ. sva at kalla hann vana
 goþ. eða vana niþ. eða van favþr freys ok freyio. fegiafa. d.

fra kenningo freys³.

262. 43. Hvernig skal kenna frey. Sva at kalla hann son
 niarþar broþr freyo ok vana gvð ok vana niþ ok van. ok

¹) *literis rubris.* — ²) *literis rubris.* — ³) *literis rubris.*

argof. ok fegafa gvþ. Freyr er kallaþr belia dolgr. Sva
 qvað eyviudr skalldaspillir.

þa er ofræstr belia dolgr
 iarla bagi. byggia villdi.

hann er eigandi skipblaþnis ok galltar þess er gvllin hvsti
 heitir. Sva sem her er sagt.

Jvallda synir
 gengo i ardaga
 skipblaþni at skapa.
 skipa bezt
 skirvm frey
 nytvm niarþar hvr.

264.

sva sem segir vlfr vgga son.

Riþr a havrg til borgar
 bavþfroþr sour ofins.
 freyr ok folkvm styrir
 fyrstr envm gvlli hysta.

hann heitir ok sligrogtauni.

fra kenningo heimdallz¹.

44. Hveruveg skal kenna heimdall. sva at kalla hann
 son .ix. mæþra. eða vorþ goþa sem fyrr er sagt. eða hvita as.
 men sæki freyio. vm þat er kveþit i heimdallar galldri. ok er
 siþan kallat havfvþ mavtvþr heimdallar. Sverþit heitir manz
 mavtoþr. heimdallr er eigandi gvlltopps. hann er tilsækir vaga
 scers ok singa steins. þa er hann deilldi til brisinga mens við
 loka. hann heitir ok vindgler. Vlfr vgga son qvaþ i hvsdraþo 266.
 langa stvnd eptir þessi frasogn. ok er þess þar getiþ at þeir
 vorv i sela liki. hann er ok son ofins.

fra kenningo tys ok braga².

45. Hverninn skal kenna ty. sva at kalla hann hinn
 einhenda as ok vlfs fostra viga goþ. son ofins. hvernig
 skal kenna braga. sva at kalla hann ver iþvnnar. frvm-
 smiþ bragar ok enn siþskeggia as. ok af hans nafni er
 sa kallaþr skeggbragi er mikit skegg hevur son ofins.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

*fra kenningo víþars ok vala*¹.

46. Hverso skal kenna víþar. sva at kalla hann inn þavgla as. eiganda iarnskos. dolg ok bana fenris vlfs. hefni as gvþanna. byggi as. favþr topta² ok son ofins broþr asanna. hvernig skal kenna vala. sva at kalla hann son ofins ok rindar. stivpson friggjar. broþr asanna hefni as ...³ ok balldr. ok dolg hafar ok bana hans. byggianda favþr tvna.

*kendr havþr ok vllr*⁴.

47. Hvernveg skal kenna havþ. sva at kalla hann blinda as balldr bana. skiotanda mistilteins. son ofins. heliar sinna vana dolg. Hvernig skal kenna vll. sva at kalla son sifjar. stivp son þors avndvr as. boga as. veiþi as. skialldar as.

*fra kenningo hæniss ok loka*⁵.

268. 48. Hverninn skal kenna hæni. sva at kalla hann Sessa eða sinna eða mala ofins. ok enn skiota as. ok enn langa for. ok avr konvng. hverso skal kenna loka. kalla hann son farbavta ok lavfeyjar ok nalar. broþr byleifz ok helblinda. faþir vanar gandz þat er fenris vlfr ok iormvngandz þat er miðgarþz ormr. ok heliar. ok nara. ok ala ok frenda ok favþr broþr var sina ok sessa ofins ok asa. ok kisto skrvþ geirraþar. þiofr iotna hafs. ok brisinga mens. ok iþvnnar epla. sleipnis frenda. ver sigvnar. gaða dolg. harskaþa⁶ sifjar. bavlva smiþ. hinn slægi ass. rægiandi. ok velandi gvþanna. raþbani balldr. hinn hvni ass þræto dolgr heimdallar ok skaþa.

*kend frigg ok freyja*⁷.

301. 49. Hverneg skal kenna frigg sva at kalla hana dottr fiorgvns. ommo ofins. moþr balldr elio iarþar ok rindar

---

1) *litteris rubris.* — 2) *in codice primum topa scriptum; deinde p in t mutatum esse videtur.* — 3) *hic unius vocabuli vacuum spatium relictum est.* — 4) *litteris rubris.* — 5) *litteris rubris.* — 6) *littera s inter r et k recentiore manu interposita est.* — 7) *litteris rubris.*

ok gynnlaþar ok gríðar¹. hvernig skal kenna freyio. kalla hana dottr niarþar. systir freys kona ofis². moþir hnossar. eigandi valfallz ok sessvnmis ok fressa ok brisinga mens. vana goþ. vana dis. hit grat fagra goþ. Sva skal kenna aþrar asynior ok nefna annarrar nafni. ok kenna við eign eða verk sin eða ættir.

fra kenningo iþvnnar³.

50. Hverso skal kenna iþvnni sva at kalla hana kono braga. ok getandi eplanna. ok eplin elli lyf asanna. hon er ok raufengr þiaza. Asa er rett at kalla einnhvern annars nafni ok kenna við verk sin eða ætt.

hverso kenna skal himininn⁴.

51. Hverso skal kenna himininn sva at kalla hann 316. ymis havs. ok þar af iotvns havs. ok erviþi. eða byrþi dverganna. eða hialm vestra ok avstra svþra norþra. land solar ok tvngls. ok himintvngla vapna ok veþra. hialmr eða hvs loptz ok iarþar ok solar. Sva qvaþ Arnorr jarlla scalld.

engr skiolldvngr sitr alldri
iammilldr a við skilldan.
þess varþ grams vnd gavmlvm
gnog ravsn ymis havsi.

ok enn qvaþ hann.

biort verþr sol at svartri
sockr folld i mar davekvan.
brestr erviþi avstra.
allr glymr siar vnd fiollvm.

Sva qvaþ havþvarr ballti.

Allz engi varþ inga.
vudir solar grvndo
havþvarr hvatr ne betri
bræþr landreki æþri.

¹) tres primæ literæ primum aliter scriptæ, deinde in gri mutatae sunt; in margine adscriptum est gerþr. — ²) primum ofins scriptum, deinde literæ in oblitteratae sunt. — ³) literis rubris. — ⁴) literis rubris.

- Sva qvaþ þioþolfr hvinnverski.
 Ok at isarnleiki.
 iarþar sonr en dvlþi.
 moþr svall meila bloþi
 mana vegr vnd hanvm.
318. Sva qvaþ ormr barreyia skalld.
 hvegi er dravpnis drogar
 disranman spyr ek visa
 sa ræþr valldr fyrir veldi
 vagnbravtar mer fagnar.
- Sva qvaþ bragi.
 hinn er varp a viþa
 vinda avndvr disar.
 yvir manna svt margra
 mvulavg favþr avgvn.
- Sva qvaþ steinn herdisar son.
 has qveþ ek helgan ræsi
 heimtiallz at brag þeima.
 mærf telst framm en fyrþa.
 fyrr þvi at hann er dyrri.
- Sva qvaþ arnorr.
 hialp dyrr konvngr dyrvn
 dags grvndar hermvndi.
320. ok enn qvaþ hann.
 Sannr stiller hialptv sniollvm
 soltiallda rognvalldi.
- Sva qvaþ hallvarþr.
 kvtr verr iorþ sem itran
 allz drottenn sal fialla.
- sem arnorr qvaþ.
 Mikall vegr þat er misgert þickir.
 manvitz froþr ok allt it goþa
 figgi skiptir siþan seggivn
 solar hialms at dæmi stoli.

*kend iorþin*¹.

52. Hversu skal iorþ kenna. sva at kalla hana ymis
holld. ok moþr þors. dottr anas. brvþi ofins elio friggjar
ok gynnlaþar ok rindar sværo sífiar. golf ok bavnd veþra
hallar. siar dyranna. dottr þattar systur avþs ok dags.
sva qvaþ eyvindr scalldaspillir.

Nv er alfravþvll elfar
iotua dolgs vm folginn
rof ero rammrar þioþar
rik i moðr liki.

sva kvaþ hallfravþr.

Raþ lvkvz at sa síþan.
sniallraþr konvngs spialli.
atti einga dottr
anas viðr græna.

sva qvaþ þioþolfr.

322.

vtan bindr við enda.
elivgers² glavþvðr hersa.

sva qvaþ hallv³.

þvi hyck fleygianda frægian.
ferr iorð vnd men þverri
itran eina at lata
avþs systur miok travþan.
dolgs hvs hevir daþar síþar
latr staþit fiarri.
endr þa er eliv rindar
omillda tok skylldir.

*fra kenningo síofar*³.

53. Hvernig skal kenna sæ. sva at kalla hann ymis 324.
bloþ heimsækir gvþanna. ver ranar. favþr ægis. dottir
þeirra er sva heita. himin gleva dvfa bloþvg haða hefning.
vþr. ran. bylga. bara. kolga. land ranar ok ægis dætra.
skipa. kialar ok stala. svþa. sygio. fiska. isa. sækonvnga

¹) *litteris rubris*. — ²) elivg's, U. — ³) *litteris rubris*.

leið. ok bravt. eigi síðr hring eyianna. hvs sanda ok skeria. dorgar land. ok sæfvgla byriar. Sva qvað ornir harreyia skalld.

Vtan gnyr a eyri
ymis blöð fara goðra.

Sva qvað Refr. skalld.

Vagþeysta har vestan.
vætti ek landz fyrir brandi.
hvalmæris skefr hlyra
ha dyr vm log baro.

326. ok enn qvað hann.

Færir biorn þar er bara
brestr vndina festa
opt i ægis kipta
vr svol ymis volva.

her er sagt at allt er eitt ægir ok hler ok gymer. ok enn qvað hann.

Enn suia gnipo sleipnir.
slitr i vindriþinn hvitvm.
ranar ravþvm steini
rvnnit briott or mvnni.

Sva qvað einarr skvla son.

harþr hevur avrt fyrir iorþv.
elvindr svana strindar.
blakr lætr i sæ savckva.
snægrvnd skipi hrvndit.

ok enn þetta.

Margr riss en drifr dorgar
dyn stravnd i sviklavndvm.
spend verþa stavg stvndvm
stirþr kipur fira greipvm.
Grams bera gyllta spano.
gavfyg ferþ er sv iofra.
skytr hlomfiotvrr heiþa
hrafni sneckio stafua.

328.

ok enn qvaþ hann .

Svndr springr svalra landa
sverþi giorþ fyrir þavndvm.

Sem snæbiorn qvaþ .

hvat kvaþvm hræra griota .
her grimastan skerja .
vt fra iarþar skavti
ey lvþrs niv brvþir .
þær er lvnsz fyrir lavngv
liðmilldr skipa hilldir
þavgskerþir ristr þarþi
bol amloþa molo .

her er kallat hafit Amloþa kvern . enn qvaþ einarr skvla son .

viknar ran i raknar
rek savmr flvga stravmi .
dvks þrindr þavl þar er bleiker
þif grvnd a stag r . . . ⁵

330.

*fra kenningo solar*¹.

54. Hvernig skal kenna sol . sva at kalla hana dottr
mvdillfeta . systr mana kono glens elldr þimins ok lopz .
Sva qvaþ skvli þorsteins son .

Glens þeþia veþr gy . . .
gvþbliþ vie siþan .
lios kemr gort meðr geislvm
gran . . trs ovan mana .

sva qvaþ einarr skvla son .

hvargi er þeita þorgar
þar grimmostvm skala
þar vm hollvm arvm
þeims vafþlogi sveimar .

*kendr vindrinn*².

55. Hvernig skal kenna vind . sva at kalla son forniozt .
þroþr elldz ok ægis . þriotr viþar . Skafi eða bani eða hvndr

¹) *literis rubris*. — ²) *literis rubris*.

eða vargr víþar. eða seglreiþa. Sva qvaþ sveinn i norþr seto drapo.

Tokv fyrst til fivka
forniotz synir liotir.

*kendr elldr*¹.

332. 56. Hverso skal kenna elld. sva at kalla hann broþr vindz ok ægis. bana ok grand víþar ok hvsa. halfs bana. sol hvsa.

*vetrinn*².

57. Hvernig skal kenna vetr. sva at kalla hann son vindsvals ok bana orma hriþmal. sva qvaþ ormr steinþors son.

Reþ ek þenna mavg manni
vindsvals vnaþ blindvm.

sva qvaþ asgrimr.

Sigbioþr var síþan
seim avrr i þrandheimi
þioþ veit þinar iþnir
þann orms trega sannan.

*kent svmar*³.

58. Hvernig skal kenna svmar. at kalla son svasaþar ok likn. Mannlikn ma kalla. sva qvaþ egill skallagrims son.

Vpp skvlvm orvm sverþvm
vlfs tannlitoþr glitra
eigvm daþ at drygia
i dal miscvn⁴ fiska.

*kendr maðrinn*⁵.

59. Hverneg skal kenna manninn. hann skal kenna við verk sin. þat er hann veitir eða gerir eða þiggr. hann ma kenna við eigner sinar. þat er hann gefr eða hann á. ok
334. við ættir þær er hann er af kominn. sva þær er af honvm komv. Hverneg skal hann kenna við þessa hlvti. sva at kalla hann vinnanda eða fremianda verka sinna. eða fara

1) *literis rubris*. — 2) *literis rubris*. — 3) *literis rubris*. — 4) *dalmisc*, U*. — 5) *literis rubris*.

sinna . eþa athafnar viga . eða safara . eða skipa . eða
 vapna : hann er ok reynir vapnanna . ok viðr viganna allt
 eitt ok vinnanda . Viþr heitir tre . ok reynir heitir tre .
 Af þessvm heitvm hava skalldin kallat manninn ask . eða
 hlyn lund . eða oþrvm vípa heitvm . karllmann skal kenna
 ok til viga . eða skipa . eða fiar . Mann er ok rett at kenna
 til allra asa heita . kent er ok við iotna heiti ok er þat . . . .
 haþ eða lastmæli . Vel þickir kent við alfa . kono skal
 kenna til allz kvenbvnafar gyllz ok gimsteina avls ok
 vins . eða annars dryckiar þess er hon gefr . eða selr .
 sva ok til avlgagna ok allra þeirra hlvtu er henni samir
 at veita eða . . . . Rett er ok at kenna hana sva at kalla
 hana selio . eða lág þess er hon miþlar . en selia ok lag
 þat ero tre . fyrir þvi er kona kend til kenningar ollvm
 vípar heitvm . en fyrir þvi er kona kend til gimsteina .
 eða glersteina . þat var i fornaskio qvenna bvnafar er kallat
 er steina sorvi er þær hafþv a halsi ser . Nv er sva
 fært til kenningar at konan er kend við stein ok við avll
 steins heiti . kona er ok kend við avll asynia heiti . eða 336.
 valkyrior . norner . eða diser . kono er rett at kenna við
 alla athofn sina . eða við eign . eða við ætt .

*kent gyllit*¹.

60. Hvernig skal kenna gyll sva at kalla þat elld
 ægis ok bar glasis haddr sifiar havfvð bavnd fvllo . gratr
 freyio . skvr dravpnis . ok dropa ok regn avgna freyio .
 Otrgiolld . saþ fyris vallar . havþak havlga . elldr ægis
 ok ranar ok allra vatna ok handar ok griot . ok sær handar .
 froþa miol . Sva segir eyvindr .

Fvllo skein a fiollvm .

346.

fal sol bra vallar .

vllar kiols vm allan

alldr hakonar skalldvm .

¹) *literis rubris*.

sva qvaþ skvli þorsteins son.

Margr hlavt vm morgin
morþ ellz þar er hlyn felldvm.
freyio tar at fleiri
farbioþr at þvi varvm.

348. Ok enn hefir einarr kveþit sva at freygio kallar hann moþr
hnossar. eða kono oþs. sva sem her segir.

eigi þverr fyrir avgna
oþz beþvino roþa.
ræfr eignis sa regni
ramsvel konvngv elli.

her getr þess at freyio ma kalla systr freys. ok enn segir
hann.

Nytt bvþvmz niarþar dottvr
nalægt var þat stala.
vel vm hrosa ek þvi visa
varn sævar avl barni.

350. her er hon kolvð dottir niarþar. ok enn segir hann.

Gaf sa er eining ofrar
ogn þrvþr vana brvþar.
þings vaforloga þravngvir
þrottavflga mer dottir
rikr leiþi mey mekis
mot valldr a beþ skalldi.
gefnar gloþvm drifna
gavt reiks svana bravtar.

her er hon kollvt gefn ok vanabrvþr. ok til allra heita
freyio er rett ak kenna . . . . ok kalla sva gvlit. Marga
lvnd er þeim kenningvm breytt. kallat hagl ok regn. eða
el ok dropar. eða skvrer ok forsar avgna hennar. eða
kina¹. eða hlyra. ok bra eða hvarma orþ eða raþ iotna
sem fyrr var sagt. Sva qvaþ bragi.

þann atta ek vin verstan
vatzt rodd ok mer beztan

¹) kina, U.

ala vndir kvlo
o... þiaþan þriþia.

hann kallar sæinn vazta vndir kvlo en iotvn ala steins en
gvll raþ iotvns. Gvll er kallaþ otrgiavlld. eða navþ giolld
asanna eða rógmalmr. bol eða bygþ fafnis. eða malmr guita
heiþar eða byrþr grana. ok arfr fafnis. niðvnga skattr. eða
arfr kraka saþ. Sva qvaþ eyvindr skalldaspillir. 398.

barvm vllr a alla
imvnlavks a havka
fioll.. fyrir valla
fræ hakonar ævi.

Sva qvaþ þioðolfr.

eyss landreki liosv 400.
last varr kraka barri.
a hlæmildra holldi.
hosk... lfr mer sialfvm.

sva qvaþ skvli þorsteins son.

þa er røfr vita reifuis
ravþ ek fyrir savl til .....

herfylgnis bar ek havlga
havþpak saman bavga.
.....malvm ero tolþ morg gvllz heiti. svasegir þar.

G..... ..asti
gladdi hirð sina.
fenio forverki
fafnis miðgarþi
.... is glo barri
grana fagrbyrþi.
dravpnis dyrsveita 402.
dvni grafvitnis.

Yti avrr hilmir
alldir við tokv
sifnar svarþfestvm.
svelli dalnavþar.
tregvm otrs giolldvm.
tarvm marþallar.

elldi oronar

íþia glysmalvm.

Gladdi gynnveitir

gengvm fagrþvuir

þiatza þingskilvm.

þioþir hermargar.

rinar ravþmalmi

rogi niþlvnga.

visi hinn vigdiarfi

vakti hann balldr þeygi.

Gvll er kallat elldr handar. eða lífs. eða leggiar. þvi at þat er ravtt. en silfr snior. svell ok hela þvi at þat er hvitt. Meþ sama hætti skal kenna gvll eða silfr til sioþs eða digvls. en hvartveggia gvll ok silfr ma vera griot
404. handa. ok halsgiorþ nockvrs þess er titt var at hava men. hringar ero bæþi gvll ok silfr ef eigi er annan veg breytt. Sva qvaþ þorleifr fagri.

kastar gramr a glæstar

gegn valstavþvar þeg...

..gr visi gefr eiso

armleggs digvl farmi.

Sva qvaþ einarr skala glamm.

líþbravndvm kna landa

landfrækn jofvrr branda.

hycka ek ræsis recka

rinar griot vm þriota.

Sva qvaþ einarr skvla son.

bloþ e... .iggr bæþi

bergs tveim megin geima.

sioþs a ek savckva striþi

snær ok elldr at mæra.

ok enn qvaþ hann.

dægr þrymr hvert en hiarta

hlyrskildir ræþr milldvm

heita blaks vm hvita

hafleygr digvl skaffi.

alldri ma fyrir elldi
als hrynbrautar skala
oll vinnr folka fellir 406.
framm ræði suæ bræða.

her er gvll kallat snær skalanna. Sva qvaþ þorþr mavra
skalld.

Sær a seima ryri
sigþirs latrs at atti.
hravns glaþsendir handa
hermoþr favþr goþan.

*kendr maðr*¹.

61. Maþr er kallaþr briotr gvlz sem qvaþ otarr.
Goþmennis þarf ek gvnnar.
gvllbriotanda at niota.
her er alme..is inni
.....drott með gram svinnvm.

Sva qvaþ einarr skala glamm.

Gvllsendir lætr grvndar
glaþar þengill her .....
.... m... kna ek hliota
hlio yggs miaþar niota.

en ..... sem þorleikr qvaþ.

hirþ viðr grams með gerþvm
gvll vorpvþr ...lla.

sva qvaþ þorvalldr blavndo skalld.

408.

Gullstriþir verþr gloþvm
gefr avþ konvngv ravþan
oþioþar bregþr eyþir
armleggs grana farmi.

*kend konan til gvlz*².

62. Kona er kend til gvlz. kavllvt selia gvlz. sem
qvaþ hallar steinn.

Svalteigar mvn selio
salltz viðblindi galltar

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

ravf kastandi rastar
reyr þvengs mvna lengi.

Her ero hvalir kallaþir víþblindi galltar. Víþblindi var
iotvun ok dro hvali vpp i hafi sem fiska. Teigr hvala er
sær. ravf sævar er gvll. kona er selia gvllz. þess er hon
gefr¹. Selia heitir tre. kona er kend við allzkyns tre
410. kvenkend. hon er lág kollvð þess er hon logar. lag heitir
tre þat er fellt er i skogi. Sva qvaþ Gvnnlavgr ormstvnga.

Alin var ..gr at rogi
rvnr olli þ... . . . . r
lág var ek avþs at eiga
oðgiarn fira ..rvnm.

kona er kend mork. sva qvaþ hallar steinn.
ek hefi oþ... . . . .
avl stafna þer skafna
væn mork skala verki
vandir stef ..narr.. branda.

ok enn sem hann qvaþ.
þv mvnt fvs sem fleiri
fliofþs hir.. i bil troþ..
gravn ..r gefo þinni
griotz hiaþninga briotaz.

Sva qvaþ Ormr steinþors son.
Skorþa var i favt færþ
fiarþ beins avar hrein.
nyri song naddfreyr
nisting vm miaþar hrist.

412. Sem hann qvaþ enn.
þvi at hiols hrynbals
hramma þat ek ber framm
billings a bv..ar fvll.
biarkar hefi ek lagit mark.

---

¹) in codice primum gefi scriptum, deinde recentiore manu
in gefvr mutatum.

Avra stendr fyrir orvm
eik favgr bvin leiki.

Sva sem her segir .

Ong rechr skala oekvr
almr dynskvrrar malma.
sva bavþ lind i landi
lins hvgrecki dvina.

Maþr er kendr til viþa sem fyrr er ritað . kallaþr reynir
vapna . eða viga . ferþa ok athafnar . skipa . ok allz þess
er hann ræþr . eða reynir . svu qvaþ vlfr vgga son .

en stirþmalogr starþi
storþar leggs fyrir borþi
..... folka reyni
franleitr ok bles eitri.

414.

ok meiþr . sem .....acr .

Meiþr er mavrgvm æþri
morþreins i dyn fleina
..... borrvn
hiarll sigvrþi jarli.

lvndr . sem qvaþ hallfreþr ..... skalld .

Alþollvm stendr vllar
avstr at miklo travsti.
ræki lvndr hinn riki
randfars brymaþr harri.

þollr ok bvss sem arnorr qvaþ .

Rekr ..ndvrt vár rander
r...bvss saman leggja .
rog skyia hellt rygiar
regni havst nott gegnvvm.

Askr . sem qvaþ refr .

Gack i gvlli stockna
giofrifr has drivv .
askr viþ ærinn þroska
eggþeys sæing meyar.

- blynr . sem her segir .
 416. heill kom þv handar svella .
 hlynr qvaddi sva brynio .
 bavrr . sem Refr qvaþ .
 Allz bavþgeþi bioþa
 bavrr hygg til þess hiorva
 ong stoþvar hefi ek ægi
 einraþinn þorsteini .
 Stafr . sem qvaþ ottarr svartu .
 hellztv þar er hrafn ne svellta
 hvatraþr ertv laþi .
 ognar stafr fyrir iofrvm
 ygr tveim við kyn beima .
 þorn . sem qvaþ Arnorr .
 hloþ en hala tyþo
 hirþmenn ara grænni
 avþar þorn fyrir ærno
 v.... valkos... vnga .

*kend orrostan*¹.

63. Hvernveg skal kenna orrosto. Sva at k... ..ðr
 vapna . eða hlifa . eða ofins ..... pna . eða valkyrio .
 418. eða ...konvnga . eða gny . eða glym . Sva qvaþ hornklofi .
 haþi gramr þar ....vþv .
 geira hregg við seggi
 ravþ fnysto ben bloþi
 bengavgl at dyn skavglar .

Sva qvaþ eyvindr .

ok sa hallr	ha..svan serk
at has veþri	hrvngnis þar.

Sva qvaþ bragi .

þotta ek þa er otta .
 ar sagt er þat varvm
 hefr at hlackar drifo
 hyr rvnnar vel gynnar .

¹) *litteris rubris*.

sva qvaþ einarr .

Glym vindi setr gavndlar
gnestr hior taka mestvm
hilldar segl þar er hagli
hravstr þengill drifr strengiar.

sva qvaþ einarr skalaglamn .

Ne sighiarka serkir
som niþivngvm romo
has við hognu skvrir
hleipvt fast vm reiþir.

Sem her segir .

odda gnys við eli
oddnetz þinvl setia.

420.

ok enn þetta .

huigo fiandr at glym gavndlar
gramis vnd arnar hramma.

*kend vapnin*¹.

64. Vapn ok herklæpi skal kenna til orrosto ok til
opins ok valmeygia ok her ..... kenna hialm havtt ....
eða falld. en brynio serk eða skyrto .... skiolld tialld. en
skialld borg er kavllvð havll. eða ræfr veg .....
skilldir ero kallaþir ok kendir við her skip. sol. eða tvngl
.... eða blik. eða garþr skipsins. skiolldr er kallaþr
skip vllar. eða fot.. hrvngnis er hann stop a skilldinvm.
A fornvm skiolldvm var titt at skrifa ravnd þa er kavllvt
er baygr. ok við þann bayg ero skilldir kendir. havgg
vapn sverþ eða exar ero kollvt elldar. bloþs eða benia.
Sverþ heita opins elldar. en geir kalla menn trollqvenna
heitvm. ok kenna við bloþ. eða beniar skog. eða eik. en
lagvapn ero ... kend til orma. eða fiska. Skotvapn ero
miok kend til hagls. eða drifo. eða roto. Ollvm þessvm
heitvm. eða kenningvm er marga vega breytt þviat þat er
flest ort i lofkvæþvm er þessar kenningar þarf við.

¹) *literis rubris.*

422.

lattið herra með havtto
 hanga tys at ganga
 þottiþ þeim at hætta
 þeckiligt fyrir brecko.

Sva qvaþ einarr skala glamm .

hialmfalldinn bavþ hilldi
 hialldr avrr ok sigvaldi.
 hinn er for i gny gvnar
 gvndiarfr bvi svnnan.

Rofa serkr sem tindr qvaþ .

þa er hring fain hanga
 hryn serk við avrr brynio
 hrþvmz hriþ . . . . . roþar
 rastar varþ at kasta.

hamþ . . . . . rta sem hallfred . . . .

Olitinn brestr vti
 vnd fvr sy . . . vls rvnvm
 hart a hamþis skyrtor
 hryn gialp egils vapna.

Savrla favt . sem hann qvaþ enn .

þaþan verþa favt fyrþa
 fregn ek giorla þat savrla .

424.

riofaz biort i bloþi
 ben fvr meils skvrvn.

Sem grettir qvaþ .

helldo blackar tiallda
 hefiendr saman nefvm
 hilldar veggs ok hivggvz
 hregg nirþir til seggvm.

Rofa refr . sem einarr qvaþ .

eigi þverr fyrir avgna
 oþs . . . . . no roþa
 refr eigniz sa regni
 ramsvel konvngri elli.

hilldar veggr . . . Grettir qvaþ . ok aþr er ritað . Skipsol
 sem einarr qvaþ .

leygr ryþr ætt a ægi
 olafs skipa solar
 ylgr brvnar hvatt ins helga
 hrægiorn i spor avrvnm.

hlyr tvngl sem . . . .

dagr var friþr sa er favgrvm.

fleygendr alimleygiar

a hræ . . . . . hringa

hlyrtvngli mer þrvngþo.

426.

Garþr skips sem her segir .

sva . . . . . n i gavgnvm

. . . . . inn farinn barþa .

sa var gynnstærir geira

gv . . . . . hæfr sem . . . . .

Askr vllar sem þjóðolfr qvaþ .

Ganga el vm yng . .

. . . . . v .

þar er samnaglar siglor

slíþr dvkþar¹ riþa .

Ilia . . . . . hrvngnis sem qvaþ bragi .

Vilit hrafn ketill heyra

hve hreingroit steini .

þrvþar skal ek þengils

þiofs ilia blað leyfa .

bragi skalld qvaþ . . . . . vm bavginu a skilldinvm .

Nema sva at goþens gegna

giolld bavgnþrs villdi .

meygiar hiols en ek merkþa

mavg Sigrvnar havgna .

hann kallaþi skiolddinn hilldar hiol en bavginu . . of hiolsins .

Bavgiorþ . sem hallfreþr qvaþ .

Ravþ liosa ser ræsir

ritr brestr svndr in hvita

428.

¹) dvkþar, U.

- bavgiorþ brodda ferþar
 bigleit i tvav flivga.
 Sverþ er ofins elldr sem kormakr qvaþ.
 Svall sa er geck með giallan
 gavtz elld með styr belldi
 glaþbreþanda griþar.
 gvunr koniz rvþr or brvnni.
 hialms elldr sem qvaþ vlfr vggja son.
 Fvllavflvgr let falla
 framm haf sleipni hramma
 hilldr en hoptz vm gilldar
 hialms elld þa er mar felldo.
 brynio elldr sem qvaþ Glvmr geira son.
 heim þy....n let hvina
 hryn elldr at þeim brynio.
 folldar vorþr sa er fyrþvm
 fiorn harþan sik varþi.
 430. Randar is ok grand hlifa sem einarr qvaþ.
 Raþvavndvm þa ek ravþar
 randar is at visa.
 grand be...t hialms i hendi
 hram þey drifinn meyo.
 Ox heitir ok trollk.... hlif. sem qvaþ einarr.
 Sia mego rett hve refs
 riþendr við bra griþar
 fiornis fagrt vm skornir
 folld viggs dreckar liggja.
 Spiot er kallaþr ormr sem Refr qvaþ.
 kna ...rk dreki markaðr
 minn þar er ytar finna.
 æfr a alldar lof...
 ..... orþz a leika.
 Orvar ero kallaþar hagl boga. eða strengiar. eða h.....
 eþa orosto. sem einarr qvaþ.
 brak ravgna skog bogna
 barg ofþyrmir varga.

hagl or hlaekar seglvm
hiora rakliga fiorvi.

Orosta er kavllvð hiað...nga veðr eða el. en vapn 432.
hiaþninga elldr eða vendir. Orosta er ... ofins sem fyrr
er ritaf. Sva qvaþ V.....mr.

Rudd.....m ..rþar 438.
orð lek a þvi forþvm
með veþr.....viþris
vand...mer til handa.

Viþris veþr er orosta . . . . . þit. en menn
stafir sverþzins. her er bæþi .... ok orosta kent ok haft
til kenningar mannzins. ok er þat rekit kallat er sva er
ort. Skiolldr er land vapnanna en vapn ero hagl. eða 440.
regn þess lands ef nygervingar er ort.

*fra kenningo skips*¹.

65. Hvernig skal kenna skip. Sva at kalla hest.
eða dyr sækonvnga eða sævar. eða skipreiþa. eða byriar.
baro fakr sem hornklofi qvaþ.

hriofr let hæstrar tíþar
harþr skipa bavrþvm.
baro faks ins bleika
baro vngr a log þrvngit.

Geitis mar sem qvaþ erringar steinn.

En þo at ofriþ svnnan
oll þioð segi skalldi.
hlavþvm geitis mar grioti
glapir nennvm ver þenna.

her er kallaðr svnddyr.

Sveigia let fyrir sygio 442.
solborþz goti norþan.
gvstr skavt gylva rastar
glavmi svþr ravmi.
en sloþgoti siþan
sæþins fyrir skvt bæþi.

¹) *literis rubris.*

her er skip kallat solborþz hestr en sær gylva land.
 sæþins sloþ særinn ok hestr skipit. ok enn lavks hestr.
 lavkr heitir siglo treit. Sva qvaþ Markvs.

biorn geck framm a fornar
 floþs haf skipa sloþir.
 skrvþavrþigr bravt skorþv
 skers gvnnfiotvrr bersi.

her er skipit kallat rasta biorn ok bersi ok biorn skorþv.
 Skipit er kallat hreinn. Sva qvaþ hallvarðr sem aþr er
 ritað. ok hiotr sem qvaþ harralldr konvngv.

444.

Sneiþ fyrir sikiley viþa
 svþ varvm þa prvþir
 brvnt skreiþ vel til vanar
 vengis hiotr vnd drengivm.

elgr¹. sem einarr qvaþ.

bavgs getr með þer þeygi
 þyþr drengv vera lengi.
 elg hvvm floþs nema fylgi
 friþstockvir þer nockvt.

Sem mani qvaþ.

hvat mvntv hafs a akri
 hengiligv meðr drengivm
 karll þvi at kraptr þinn forlaz
 kinngrar mega vinna.

Vargr. sem refr qvaþ.

en hoddvargr hlyddi
 hlvm vitnis skal ek rvnni
 hollr til hermþar spialla.
 heimvandil þorsteini.

ok oxa er skip kallat. ok skiþ eða vagn. eða reiþ. sva
 qvaþ eyvindr.

Meita for at moti
 miok siþ vm dag skiþe

---

¹) *primum elldr scriptum, deinde recentiore, ut videtur, manu in ellgr mutatum.*

vngr með iofnv gengi
vt ver formvm hersis¹.

sva qvaþ styrkarr odda son .

446.

Ok eptir itrom stockvi
ok hognu lið vognvm
hlvz a heita fannir
hyriar floþs af moþi.

ok sem þorbiorn qvaþ .

hafraþar var hlæþir
hlvz i skirnar brvni
hvita kristr sa er hæsta
hoddsviptir feck gipto.

hveru kenna skal krist².

66. Hverso skal kenna krist. sva at kalla hann
skapara himins ok iarþar engla ok solar. Styranda himin-
rikis ok engla. konvng himna solar ok iorsala ok iordunar
ok gricklanz raþanda postvla ok heilagra manna. Forn
skalld hava kent hann við vrþar brvnn ok rom. Sva qvaþ
eilifr gvþrvnar son .

Setbergs qveþa sitia
svþr at vrþar brvnni
sva hefir rammr konvngr remþau
roms banda sik lavndvm.

Sva qvaþ skapti þoroddz son .

Mattr er mvaka drottins
mestr aflar gvð flesto .
kristr skop rikr ok reisti
roms havll verolld alla.

448.

himna konvngr sem markvs qvaþ .

Gramr skop grvnd ok himna
glygggranz sem her dyggvan
einn stillir ma avllv
alldar cristr vm vallda.

¹) prior s puncto subscripto notata est, quasi legendum
sit heris. — ²) literis rubris.

Sva qvaþ eilifr .

brocz lytr halgvm ervee.
 heims ferþ ok liþ beima.
 savnn er enn avll dyrþ avnur
 einn solkonvngr hreinni.

Mario son . sem eilifr qvaþ .

hirþ lytr himna dyrþar
 hreinn mario sveini
 matt verr milldingr drottar
 maþr er hann ok gvþ sannan.

engla konvngr sem eilifr qvaþ .

Minne er en menn vm hyggi
 mætr gvþ vinvm betri
 þo er engla gramr ollv
 avrr helgari ok dyrri.

450. Jordauar konvngr sem qvaþ sighthatr .

endr reþ engla senda
 iordanar gramr fiora
 fors þo hans vm hersis
 heilagt skop or lopti.

Grickia konvngr . sem arnorr qvaþ .

bænir hefi ek beini
 bragna fiallz vm sniallan
 grickia vorþ ok garþa
 gíof lavna ek sva íofri.

Sva qvaþ eilifr kvlna sveinn .

himins dyrþ lofar havlþa
 hann er allz konvngr spialli.

her er cristr kallaþr konvngr manna en síþan allz konvngr .
 en qvaþ einarr skula¹ son .

let sa er landfolks getir
 líknbiartr himinríki
 vm geypnandi opna
 allz heims fyrir gram sniollvm.

¹) sv.¹, U.

her segir fra konungum¹.

67. Þar koma saman kenningar, ok verþr sa at skilia er ræþr. af stoþv skaldskaparins vm hvarn kveþit er konunginn. þvi at rett er at kalla mikla garþz keisara 452. grickia konvg. ok sva þann konvg er ræþr iorsala landi kenna þann iorsala konvg. sva ok roma borgar konvg. kenna hann roms konvg ok engla konvg þann er englandi ræþr. en sv kenning er aþr var ritoð at kenna crist konvg manna. þa kenning ma eiga hverr konvgr. konvga alla er rett at kenna sva at kalla þa landraþendr. eða landvorþv. eða landsæki. eða vorþ landfolks. eða hirþstiora. Sva qvaþ eyvindr skallda spillir.

Farma tys	iarþraþendr
fiorvi næmþe	a ogloe.

Sva qvaþ Glvnr geira son.

hilmir ravþ vnd hialmi
heina lavtr a gavtm
þar varþ i gny geira
grvndar vorþr vm fvndinn.

Sem þioþolfr qvaþ.

har skyli hirþar stiori
hvgreifr souvm leyfa
arf ok oþal torfo
osk min er þat sina.

454.

Sva qvaþ einarr.

Suaks berr folld vm frekno
folkvorþr konvngs orþa
frama telr gipt með gymnum
geþsniallr skarar sialli.

Rett er ok þa konvga er vndir honvm ero skatkonvngar at kalla hann konvg konvga. keiseri er æztr konvga ok þar næst sa konvgr er þioðlandi ræþr iafn i kenningvm ollvm hverr við annan. þar næst ero þeir menn er jarlar heita eþa skattkonvngar. ok ero þeir iafnir i kenningvm við

¹) *litteris rubris.*

konvnga. nema eigi ma þa kalla þjóðkonvnga er skattkonvngar ero. Sva qvaþ Arnorr jarla skalld vm Þorfinn jarl.

Nemi drott vina sotti
snarlyndr konvngr jarla.

Þar næst ero i kenningvm þeir menn er hersar heita. kenna ma þa sem konvnga eða jarla. Sva at kalla þa gyllbriota ok auðmilldinga. eða merkis menn. eða folkstiorar. eða kenna hann oddvita lífsins. eða orosto fyrir því at þjóð konvngr hverr sa er ræþr fyrir mavrgvm londvm. þessa setr hann landz stiornar menn með ser skatt konvngar ok jarla at dæma landz lavg ok veria land fyrir ofriþi þav lavnd er konvngi ero fiarri. skvlo þeirra domar vera iafn-
456. rettir sem sialfs konvngs. en i eino landi ero morg herod ok er er þat hatr¹ konvnga at setia þar rettir yvir sva morg herod sem hann gefr til valldz. ok heita þeir hersar. en lendir menn i danskri tvngo en greifar i saxlandi. en baronar i englandi. þeir skvlo ok vera rettir domarar ok rettir landvarnar menn fyrir því riki er þeim er fengit til forraþa. þa skal bera merki fyrir þeim i orosto. ok ero þeir iafnrettir herstiornar menn sem konvngar eða iarlar.

her segir fra havþvm².

68. Þar næst ero þeir menn er havþar heita þeir menn er rettnesadir ero. þeir bændr er gilldir ero at ættvm ok rettv. þa ma sva kenna at kalla veitanda fiar ok getanda ok sætti manna. þessar kenningar mego ok eiga konvngar. eða jarlar ok havþingiar. þeir hava þar með ser þa menn er heita hirþmenn. eða hvskarlar. en lendir menn hava með ser handgengna menn þa er i danmork ok sviþioþ ero kallaþir hirþmenn. en i noregi ero hvskarlar kallaðir. ok sveria þeir þo eiþa konvngi. hirþmenn konvnga vorv miok hvskarlar kallaþir i fyrnd. Sva qvaþ þorvalldr blavndo skalld.

---

¹) *librarius primum hatta scripsisse, dcinde a posteriorem in r mutasse videtur.* — ²) *literis rubris.*

konvngr heill ok sva sniallir
sokn avrr við lof gervan
oð hava menn i mvnni
minn hvskarlar þinir.

Þetta orti haralldr konvngr sigvrþar son.

458.

Fvllavlvgr¹ biþr fylla.
finn ek opt at drifr minna.
hilmis stol a hæla.
hvskarla lið iarli.

hofþingia ma sva kenna at kalla þa indrott eða heifþeng.
eða verþvng. Sva qvaþ sigvatr.

Þar fra ek vig at vatni
verþvng iofvrs gerþo
nadda el it nyta
næst tel ek ong en smæstv.

ok enn þetta.

þeygi var sem þessir
þengill a io sprengir.
miok fyrir mala kveþior
mæi heifþengv bæri.

heifþe heitir mali. eða giof er havþþingiar veita. jarlar. eða
hersar. hirþmenn ero sva kendir at kalla hann rvnar. eða
sessar eða malar. Sva qvaþ hallfreðr.

460.

Gramr rvni lætr glymia
gvnlikr sa er hvot likar
havgnar hamri slegnar
heiptbraþr vnd sik vaþir.

Sva qvaþ snæbiorn.

Stiorn viðrar lætr styþia
stals doglinga mali
hlemmisverþ við harþri
hvflangan ske þvfo.

¹) *in margine adscriptum est: aili.*

Sva qvaþ Arnorr .

bera syn vm mik minir
mærf kendr taka enda
þessvm þengils sessa
þvng mein synir vngir.

konvngs spialli sem hallfreþr qvaþ .

Raþ lkvzt at sa siþan
sniallraþr konvngs spialli.

Sva skal kenna mann við ætir sinar . sem kormakr qvaþ .

heyri sonr a syrar
sannreynis fen tanna
avrgreipa let ek vppi
ast rin haralldr mina.

462. hann kallaþi jarlinn sannreyni konvngsins en hakon var¹
son Sigurþar jarls . en þioþolfr qvaþ sva .

eykr olafs feþr .
iarnsoxv veþr .
harþræþit hvert .
sva hroþrs er vert .

ok enn .

Sva iarizleifr vm sa .
hvat iofvrr bra
hofs hlyri frams
ens helga grams.

Sva qvaþ Arnorr .

Reþ heita konr hleyti
herþarfr við mik gerva
storr let oss vm orkat
jarls meg at þvi frægþar .

ok enn qvaþ hann vm þorsinn jarl .

bito sverþ en þar þvrði
þvngiorr yvir mavn svnnan
rognvalldz kind en rander
ramligt folk ins gamla.

---

¹) cum membr. læsa sit, v tantum cernitur; veri autem simile est, v^f scriptum fuisse.

ok enn qvaþ hann .

464.

Ættbæti firr itran
allriks en ek biþ liknar
trvrrar tiggia dýrvm
torfeinars gvð meinvm.

ok enn qvaþ einarr skala glamm .

Ne ættstvpill ættar
ognherþi mvn verþa .
skylldr em ek hroþri at hallda
hilldi tanz inn milldri.

her segir hversu kend er setning skalldskapar¹.

69. ²Hvernig er kend setning skalldskaparins. sva at nefna hvern hlvt sem heitir. hver ero okend nofn skalldskaparins. hann heitir bragr ok hroþr mærf ok lof ok leyfþ. Sva qvaþ bragi gamli þa er hann ok vm skog nockvrn siþ vm qvellð. þa stefiaþi troll a hann ok spvrþi hverr þar færi. hann svarar .

Skalld kalla mik
skap smiþ viðors .
gavkz gíaf ravtvð
grepp ohneppan.
vggs avlbera
oþs sparmoþa .
hag smiþ bragar
hvat er skalld nema þat.

466.

Sva qvaþ kormakr .

hroþr geri ek vm mavg mæran
meirr sigvrþr fleira .
happsænis gellð ek hanvm
heiþ sitr þorr i reiþo.

Sva qvaþ þorþr kolbeins sou .

Miok let margar sneckior
mærfar avrr sem knorro

¹) *literis rubris.* — ²) *in margine adscriptum est manu recentiore:* Goþ h. haupt bond. raugn Ƿ regín. iolnar diar.

468.

oþr vegs skalldi ok skeiþar
skalld hlynr a brim dynia.

Mærþ . sem qvaþ vlfr .

þar kemr a er æri
endr þar ek mærþ a hendi
ofra ek sva til sævar
sverþ regns lofi þegna.

her ok lof kendr skalldskaprinn. Sva qvaþ ormr stein-
þors son .

ek hefi orþgnott mikla
opt sinnvm þat minni
framm tel ek leyff fyrir lofþa
lios en ek mvnda kiosa.

*vm nofn gvðanna*¹.

70. Hverneg ero nofn gvþanna . þav heita bavnd.
sem qvaþ eyiolfr daþa skalld .

Dregr land at mvn banda.

ok havpt sem þioþolfr kvaþ .

tormiðlaþr var tifvm
talhreim meþal beina

470.

hvat kvað þv hapta snytrir
hialmfalldinn þvi vallda.

Ravgn sem einarr qvaþ .

Ramm avkinn qveþ ek riki
ravgn hakonar magni.

þolnar sem eyvindr qvaþ .

þolnar at en ver gatvm
stillis lof sem steina brv.

diar sem kormakr qvaþ .

eykr með enni dvki
iarðr lvtr diafiarþar
breyti hvnn sa er beinan
bindr seið ykr til rindar.

¹) *literis rubris.*

*vm nofn heimsins*¹.

71. Þessi nofn heims ero ritvð en eigi hofvm ver fvnnt i kvæþvm oll þessi. en þessi heiti þicki mer oskyltt at hava nema kveþit se til hann heitir himinn hlyrnir heiþ þyrnir leiptr hriodr viðblaiu. hverninn skal kenna himininn. kalla hann ymis havs ok erfiði ok byrþi dverga. hialm avstra. vestra norþra svþra. land solar ok tvngls ok himintvngla vatna. eða veþra. hialm. hvs. loptz ok iarþar.

*vm nofn stvndanna*².

72. Þessi ero nofn stvndanna. avlld. forþvm. alldr. 510. fyrir longv. misseri. vetr. svmar. havst var. manodr. vika. dagr nott. morginn. aptann. qvellð arla. snemma siþla. J sinn fyrra dag. J not ok iger. stvnd mel. þessi ero heiti nætrinnar i olvis malvm.

Nott heitir með monnvm.

Niola i helio

kollvð er grima með gvþvm.

oldrg kalla iotnar

alfar svfengaman

dvergar dravm.

*her segir vm nofn solar ok tvngls*³.

73. Tvngl narinn mvlinn mylinn ny hriþ artali 472. fengari klarr skyndir skialgr skramr. Sol svnna ravþvll eygloa anskip syni⁴ fagra hvel lino skin dvalins leika alfravþvll. hvernig skal kenna sol kalla hana dottr mvdilfeta. systr mana. konv Gles elldr himins ok loptz.

74. Konvngr er nefndr halfdan er inn ganli var kallaðr 516. er allra konvnga var agetaztr. hann gerþi blot mikit at miþivm vetri ok blotafi til þess at hann lifþi i konvngdæmi sinv .ccc. vetra. en hann feck þav andsvor at hann mvndi eigi lifa meirr en einn mikinn alldr eins manz en engi mvndi kona i ætt hans ne otiginn maþr. hann var

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.* — ³) *litteris rubris.* —

⁴) *vel: synin.*

hermaðr mikill ok for víða vǫm avstr vegv. þar drap hann
 í einvigi þann konung er Sigtryggr het. hann fekk alvrg¹
 dottr emvndar konungs or holmgarði. þáv atto .xviiij. sono.
 ok vorv .ix. senn bornir. þeir heto sva. þengill ræsir.
 Gramr. Gylfi. hilmir. Jofvrr. tiggí. Skvli. Skylli. harri.
 518. þeir ero . . . agetir at í ollvǫm fræþvǫm ero nafn þeirra
 hofþ fyrir tignar nofn sem konunga nofn eða jarla. þeir
 atv engi horn ok fellv allir í bardaga. Sva qvaþ Arnorr.

þengill var þegar vng.
 þ . . gerr avrr vigorr.
 halldaz bið ek hans alldr
 hann tel ek yvir mann.

Sva qvaþ Markvs.

Ræsir let af roþnvm havsi
 rinar sol a marfioll skina.

Sva qvaþ egill.

Gramr hevır gerði havmrvm
 grvndar vpp vǫm hrvndit.

Sva qvaþ eyvindr.

lek við líoðmogv
 skyllði land veria
 gramr enn glaðveri
 stoð vnd gvllhialmi.

Sva qvaþ Glvǫmr geira son.

hilmir ravþ vnd hialmi
 heina lavt a gavtvǫm.

520. sva qvaþ ottarr.

Jofvrr gefi vpphaf
 ofraz mvn konungs lof.
 hátto nemi hann ret
 hroþrs mins bragar sins.

tiggí sem stvfr qvaþ.

Tireggiaþr hio tiggí
 tveim havndvm líð beima

¹) sic U, rect. Alvig. (= Álǫmveig?)

reifr geck herr vnd hlifar
hizi svðr fyrir nizi.

Sva qvaþ hallfreþr.

Skiliðr em ek við skyia
skam olld hevir þvi valldit
vætti ek virþa drottins
villa er mest ok dvl flestvm.

sva qvaþ Markvs.

harra qveþ ek at hroþr gerð dyrri
havklvndaþan dana grvndar.

*capituli*¹.

75. Eon attv þav halfdan aþra .ix. sono er sva heto hilldir er hilldingar ero fra komnir. Nemer er nislvngar ero fra komnir. Avþi er oþlingar ero fra komnir. dagr er 522. doglingar ero fra komnir. þat er ætt halfdanar millda bvþli er af bvþla ætt þat ero bvþlvngar. lofþi var herkonvngr honvm fylgþi þat lið er lofþvngar heto. hans ættmenn ero kallafir lofþvngar. þaþan kom eylimi moðr faþir sigrþar fafnis bana. Sigarr þaþan komv siklingar. þat er siggeirs ætt mags volsvngs ok sigars er hefndi hagbarþz. Af hilldinga ætt var kominn haralldr inn granravþi moðr faþir halfdanar svarta. Af nislvnga ætt var gvnnarr konvngr. Af ynglinga ætt var eirikr inn malspaki. Þessar ero konvnga ættir agetar. Fra yngvar ero ynglingar. Fra skildi i danmerkv ero skiolldingar. Fra volsvngi i fracklandi ero volsvngar. Skellir het einn agetr konvngr. hans ættmenn heto skilvingar. sv kynsløð ero i avstrvegvm. Þessar ættir er nv ero nefndar hava menn sett sva i skaldskapinn at hallda oll nofn þessi fyrir tignar nofn. Sem einarr qvaþ.

Fra ek við holm at heyia
hilldingar fram gengv.
liud varþ græn en grona
geirþing vam . . . inga.

524.

¹) *litteris rubris.*

Sem Grani qvaþ .

doglingr feck at drecka
dansktr bloð ara ioði.

sva qvaþ Gamli Gnevaþar skalld .

Avþlingr drap ser vngvra
vngv naglfara a tvngo.
innan borþz ok orþa
aflgerð meþalkafla.

bragningr. svav kvafþ iorvna .

bragningr ravð i bloþi
beið herr konvngs reiþi.
hvs hlvto opt fyrir eismv
oþioþar slavv rioþa.

Sva qvaþ einarr .

beit bvþlvngs hiorr
bloð fell a davrr.

526. Sva qvaþ arnorr .

Siglinga venr sneckio
styrir lvtar gramr konr vti.
hann litar herskip innan
hrafns goð er þat bloþe.

Sva qvaþ þioðolfr .

Sva lavk siklings ævi
sniallz at ver ervm allir¹
skiolldvngv mvn þer annarr alldri
æþri gramr vnd solo fæþaz.

Volsvngv. svav kvafþ arnorr .

Mer reiþ at senda
vm svalan ægi
volsvnga niþr
vapn gvllbvit.

Ynglingr. sem arnorr qvaþ .

engi varþ a iorþv
ognbraþr aþr þer naði

---

¹) *librarius unam vel duas lineas omisisse videtur.*

avstr sa er eyvum vestan
ynglingr vnd sik þryngvi.

Yngvi. sva qvaþ markvss.

528.

Eiriks lof verþr olld at heyra
engi maðr veit fremra þengil.
yngvi hellt við orþztir langan
iofra sessi i verolld þessi.

Siklingr¹. sem valgarþr qvaþ.

Skilvingr hellztv þar er skvlfv.
skeiþr fyrir land it breiða.
avþit var þar svþr vm siþer
sikil ey liþi miklo.

76. Skalld heita greppar ok er rett i skalldskap at kenna sva hvern mann er vill. Reckar voro kallaþir þeir menn er fylgþo halfi konvngi. Af þeirra nafni ero reckar kallaþir hermenn ok er rett at kenna sva alla menn. lofþar heita þeir menn i skalldskap. Skatnar heita þeir menn er fylgþo skata konvngi ok af hans nafni er hverr skati kallaðr er milldr er. bragnar heto þeir menn er fylgþo braga konvngi invm gamla. Virþar heita þeir menn er meta mal manna. Fyrþar ok firar. Verar heita landvarnar menn. Vikingar ok slotnar þat ero skipa herr. heimar heto þeir menn er fylgþo beima konvngi. Gvmmar ok gvmar heita folksfiorar sem gvmi heitir i brvþfavr. Gotnar heto þeir menn er fylgþo gota konvngi er gotland er við kent. hann heitir af nafni opins ok dregit af gavtz nafni. þeir heita drengir er millvm landa fara. þeir konvngs drengir er þeim þiona. eða rikvm monnvum. þeir heita vaskir menn er batnandi ero. Seggir heita ok kniar liþar þat ero fylgþar menn. þegnar havlþa sva heita bændr. lionar heita þeir er vm sættir ganga.

her segir fornofn².

77. Kappar heita ok kempvr Garpar. snillingar. hreysti menn avar menn harþmenni hetior. Þessi standa þar i moti

¹) sic primum in membrana scriptum, deinde in Skillingr mutatum. — ²) literis rubris.

at kalla mann blavþan. þirfing. blota mann. skavþ. eða
532. skræfo. vakvamenn¹. leoska. sleyma. dasi. drokr. dvisil-
menni.

*hoyrskra manna nofn*².

78. Avrr maðr heitir milldingr. mæringr. skati þioð-
skati gvlkskiptir. mannballdr. Avþkyvingr. sælkeri. Sinkr
heitir maðr ok er sva kallat. hnoggr. gloggr. mælingr.
vesalingr. gioslati.

Spekingr. raðvalldr. snyrti maðr. oflati. glæsi maðr.
Ravme skrapr. skroekr. skeiðklofi. Flangi. slinni. flosni.
lioper heitir þræll. kepser. þræll þionn. Avnnvngr. þirr.
lyðr heitir landz folk.

Maþr heitir einn hverr. ai ef .ij. ero. þorp ef .iij. ero.
fiorir ero favroneyti. Flockr .v. menn. Sveit ef .vj. ero.
siav fylla savgn. .viiij. fylla a mælis skor. navtar ero nio.
tvgr ero .x. ærir ero .xj. togloþ .xij. þyss er xiiij. ferþ
er .xiiij. fvndr er þar er .xv. sinnaz. Seta ero .xvj. sok
534. ero .xviiij. Ærnir þickia ovinir þeim er .xviiij. mæta. Neyti
ero nitian. drott er tvttvgo. þioð ero .xxx. Folk er .xl.
Fylki ero .l. samnaðr .lx. svarfaðr .lxx. alldir .lxxx. herr
er .c.

*her segir fra viðr kenningvm*³.

79. En ero þær kenningar er menn lata ganga fyrir
navn manna. þat kavllvm ver for nofn manna. þat ero
við kenningar at nefna annan hlvt retto nafni ok kalla
þann er hann nefnir til þess er hann er eigandi. eþa sva
at kalla hann retto nafni þess er hann nefndi favþr hans
eða ava. Ai heitir sonr. Arfvni arfi. broþir heitir bloþi.
lifri. niðr. nefi. komr. kvndr. kynstafr. niþivngr. ætt-
stvfill. ætbornir Afspringr. heita ok mágar sífivngar.
leytamenn. spialli. alldar þopti⁴ halfrymis felagi.

¹) vakvað, U. — ²) *litteris rubris*. — ³) *litteris rubris*. —
⁴) *librarius, vocum similitudine deceptus, aliquot verba hic
omisisse videtur.*

Heitir dolgr ok andskoti. sockvi. skaþa maðr. 536.
þravngvir. o svipvðr. þessi kollym ver viðr kenningar.
ok þo at maðr se kendr við bæi sina eþa skip. eþa þat
er nafn á. eþa eign sina. þa er eignar nafn á.

fra sannkenningo¹.

80. Þetta kollym ver sannkenningar at kalla mann
speki mann. ætlanar mann. orþspakan. raðsniallan. Avð-
milldingr. vslekinn. gei mann. glæsi mann. þetta ero forn
nofn.

fra kvenna nofnvm vkendvm².

81. Þessi ero kvenna nofn vkend. víf. brvðr. flíoð
heita þær konor er miok fara með dramb eða skart. Snotir
heita þær er orþnefrar ero. drosir heita þær konr er kyrlatar
ero. Svarri ok svarkr þær er mikillatar ero. Ristill heitir
sv kona er skorvglynd er. Rygr heitir sv er ríkvst er.
Feima heitir sv er ofravm er sem vngar meygjar ok þær
konor er vðiarfar ero. Seta heitir sv kona er bondi hennar
er af landi farinn. hæll heitir sv kona er bondi hennar er
veginnt vtan landz. Eckia heitir sv kona er bondi hennar
er andaþr. þær konr elior er einn mann eigo. kona er 538.
kollvð beþia. eða mala ok ryva bonda sins. ok er þat
viðkenning.

hverso kenna skal hofvðit³.

82. Havfvð skal kalla sva at kalla erfíþi hallz. eða
manz byrþr land hialms ok hattar ok heila ok hars ok
brvna. svarþar eyrna avgna mvnnz heimdallar sverþ. ok
er rett at kenna sverþz heiti ok nefna hvert er vill. ok
kenna við eitt hvert nafn heimdallar. havfvð heitir vKent
havss hiarnskial collr. Avgo heita sion eða lit. eða víðrlit.
þav ma sva kenna at kalla sol tvngl skiolldv. eða gler.
eða gimsteina. eða stein. eða bra. eða brvna hvarma.
eða ennis. Eyro heita hlvtír. þav ma sva kenna at
kalla land eða iarþar heitvm nockvrvvm eða mvnn. eða
sion. eða avgo heyrnarinnar ef nýgervingar ero.

1) *litteris rubris.* — 2) *litteris rubris.* — 3) *litteris rubris.*

*kendr mǫðr*¹.

83. Mvun skal sva kenna at kalla land. eða hvs tvngo. eða tanna. eða goma varra. ok ef nygervingar ero.
 540. þa kalla menn mvnn skip. en varrar borþ. en² tvngo ræþit. eða styrit. tenurnar ero stvndvm kallaþar griot mvnzins. eða goma. tvngo. eða orþa. Tvnga er rettkent sverþzheiti ok kend til mals eða mvnz. Skegg heitir barþ. eða kanpr þat er stendr or vorrvm. Har heitir lavf. haddr þat er konr hava. har er sva kent at kallat skogr. eða víþar heiti nockvro. ok kent til havss. eða havfvðs. en skegg kenna menn við havko ok kinnr eða kverkr. Hjarta heitir negg þat skal sva kenna at kalla korn. eða stein. eða epli. eða hnot. eða myl. ok kenna við briost. eða hvg. kalla ma ok hvs eða berg. eða iorþ hvgarins. briost ma sva kenna at kalla hvs eða garþ. eða hiarta skip anda. eða lifrar. hēmar³ land hvgar ok mvnz.

*her segir em fra nygervingvm*⁴.

84. Hvgr heiti sefi. ast. elskvgi. villi. mvnr. hvgrinn ma sva kenna. at kalla vind trollkvenna. ok rett at nefna hveria er vill. ok sva at nefna iotna. eða kenna þa til kono hans. eða modr hans eða dottr. hvgr heitir ok geð þeckinn. elivn. nenning. vit. skaplyndi. trygþ hvgr. Hvgr heitir ok geð. þocki. reiþi fiandskapr raþ fár girnd bavt harmtregi. vskap. Grezlskapr lavsvng geþleysi. þvnngeþi. gessinn. harþgeþi. oþverri.

*her segir hverso heitir havndin*⁵.

85. Havnd heitir mynd. armr hrammr. A hendi heitir. avlbogi. armleggr. vllliþr. fingr greip hreifi. nagl gomr. jaþarr kvikva voþvi. Afl voþvi. æþar sinar. kavgglar knvi. havnd ma kalla iorþ vapna. eða hlifa. við axla ok erma lofa hreifa. jorþ gvllhringa ok vals ok havks ok allra heita hans. ok i nygervingvm fot axla ok bavt navð.

1) *litteris rubris.* — 2) *c., U.* — 3) *sic abbreviate, U.* —

4) *litteris rubris.* — 5) *litteris rubris.*

*hverso kendir ero fætrnir*¹.

86. Fot ma kenna. tre ilia rista leista. ma kalla fotinn tre. eða stoþ þessa. við skiþ skva ok brekr ero fætr kendir. A fæti heitir. lær. kne. kalfi. bein. leggr. rist. iarki. jl. ta. við allt þetta ma sva kenna fotinn. kalla hann tre ok kenna við þessa hlvti.

*kent malit*².

87. Mál heitir. orþ. orþtak. snilli. tala. saga. senna. 544. þræta. þiarka. savngr. galldr. qveþandi. skial. skval. glavmr. þys. þrapt. skalp. dælska. liþæska. heitir ok ravdd ok hliomr. omvn. þytr. gniavll. gnyr. glymr. þrymr. Rymr brak. svipr. svipan. gangr. Vit heitir speki. Raþ. skilning. skavrvngskapr. heitir vndirhyggia velræþi brigþræþi. heitir ok æþi olvnd. Tvikend er reiþi. ef maðr er i illvm hvg. Reiþi heitir ok fargervi skips eða hross. Far er ok tvikent. Far er reiþi. Far er skip. Þvilik orþtok hava menn miok til at yrkia folgit.

*kendr vargrinn*³.

88. ⁴Vargr heitir dyr. ok er rett at kenna við bloþ. 476. eða hræ. sva at kenna lvnd hans. eigi er rett at kenna við fleiri dyr. Vargr heitir ok vlfr sem Þiodolfr qvaþ.

Gea var gisting byrivþ.

gnogr en vlfr or skogi

sannr freki skal vekia.

Sigvrþr kom norþan.

her er geri kallaðr freki. Sem egill qvaþ

þa er vnd freki

en oddreki

gnvþi hrafni

a havfvþ stafni.

¹) *litteris rubris*. — ²) *litteris rubris*. — ³) *litteris rubris*. —

⁴) *in margine manu recentiore*: vlfr imr vitnir. gymir freki. fenrir heidingi hroduitnir geri. kini. goti gilldr. glami gyma ylgr. ylfa.

Vitnir .

478. Elfr var vnda gialfre
eitr kolld roþin heito.
vitnis fell með vatni
varmt elldr i mvnn karmtar.

Ylgr sem Arnorr qvaþ.

Svalg attbogi ylgjar.
ogofr en var bloþi.
græþir grænn at ravþvm
brandvoxnm na blandinn.

Vargr sem illvgi qvaþ.

Vargs var mvðr þar er margan
menskerþir stack sverþi
myrk avrriþa markar
minn drottinn rak flótta.

heiþingi sem her segir.

heiþingia sleit hvngri
hár gylþer navt sara.
granar ravþ gramr af eire.
geck vlfr i ben recka.

480. Sem þiodolfr qvaþ.

Oþ en ornv naþi
ims sveit freka beito
geira ylþer navt gylþer
giolfar stoþ i bloþi.

kendr biorn¹.

478. 89. Biorn fetviþr. hvnn. vetrliþi. bersi. fress.
ivgtanni. jflvnngr. Glvnr. vilskarfr. bera. joreykr. frekr.
blom. ysonigr.

fra hirti ok hesta nofnvm agietvm².

90. Hjortr. motravþnir. dalarr. dallr. daninn.
dvalinn. dyraþorr. dyneyrr. eikþyrnir³.

---

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.* — ³) *hoc vocabulum scriptum est recentiore manu, quæ etiam in margine addidit: hvndz h.*

hrafn ok slettfeti 480.
 hestar agetir.
 valr ok lettfeiti
 var þar. tialldari.
 gvlltoppr ok goti.
 getið heyrþa ek sota.
 mor ok lvngr með mari.
 vingr ok stvfr
 með skefafa.
 oþen knatti a baki bera.
 Silrintoppr ok simr.
 sva heyrþa ek faks getiþ.
 Gvllfaxi ok ior með gvþvm.
 blotoghofi het hestr
 er bera qvaþo
 vngan at riþa.
 Gils ok falofnir.
 glær ok skeiðbrimir
 þar var ok gyllis vm getið.

fra hestvm¹.

91. 482.
 dagr reiþ hrafni.
 en dvalinn moðni.
 havð hialmþir.
 en haki fafa.
 Reið bani belia
 bloþvghofa.
 en skefaþi
 skati haddingia.
 vesteinn vali
 en vífill stvfa.
 Meinþiofr moe.
 en mvnenn vakri.

---

¹⁾ *literis rubris.*

284. Ali hrafni
 en til is riþo.
 en annarr avstr
 vndir aþilsi
 grár hvarfaþi
 geiri vndaþr.
 Þiorn reiþ blacki.
 en biar kerti.
 atli glavmi.
 en aðils slvngni.
 havgni havlkni.
 en haralldr favlkni.
 Gvnnarr gota.
 Grana riþr Sigvrþr.
 Gamalla avxna heiti
 hefi ek giorla fregit.
 þeirra ravþs ok hefiss.
 Reginn ok hlyrr
 himinriofr ok arlli.
 Arfr ok arfvne.

fra orma heitum¹.

92. Þessi ero orma heiti. Ormr. dreki. safnir.
 iormvngandr. naðr. niðhavgr. naþra. linr. Goinn. moinn.
 Grafvitnir Grábakr. Ófner. Svgrinir.
286. 93. Tveir ero fvglar þeir er eigi þarf annan veg at
 kenna. en kalla bloð. eða hræ þeirra. þat er hrafn. eða
 avrn. Alla aþra fvgla karllkenda ma kenna við bloð. sem
 þioþolfr qvaþ.
 bloðorra lætr barri.
 bragningr ara fagna.
 gavtz berr sik a sveita
 svans verþ konvngr havrþa.
- 288.

¹) *litteris rubris.*

Geirsoddvǫm letr græþir
 [grvnn hvert stíka vnnar
 hirð þa er hann skal varða
 hregams. ara. sævar¹.

²Kraker hvginn mǫvinn. borginnmoþi. Arflognir. artali.
 holldbodi. sva qvaþ einarr skala glamm.

Fiallvondvǫm gaf fylli
 fvllr varþ en spior gvllø.
 herstefnandi hravfuvm
 hrafn a ylgjar tafni.

sva qvaþ einarr skvla son.

dolgstala kna ek dyrvm
 dyr magnandi at styra.
 hvgins fermo bregþr harmi
 h'nar³ blik solar garme.

ok emu qvaþ hann.

en við hialldr þar er havlþar
 havgþrvtenn svelgr lvta
 mǫvnenm dreckr bløð or benivm
 bla svartr mǫvnius hiarta.

Sva qvaþ viga glvmr.

490.

þa er dymfvsar diser
 dreyra mas a eyri
 braþ feck borginn moþi
 bløð skialldaþir stoþvum.

Sva qvaþ skvli þorsteins son.

Mvndi opt þar er vnder
 ar flogin gaf ek sara
 blaveck i hvndraz floeki
 hvitinga mik lita.

¹) a [U abbreviate: g. h. st¹. h¹. þ. h¹. s. v. h^cgams. ara. s. —

²) in margine manu recentiore additum est: fugla heiti. hrafn. hornklofi. korpr. kromsi. blaingr beringr. geri. varinn. viti. litr. ovari ari kiolakan. — ³) sic abbreviate, U.

fra kenningo arnarins¹.

94. Avrn ari gemler hreggskornir geirloþnir hrimnir
ymr andhrimner. egþerr. ginarr. vndskornir gallofnir. Sva
qvaþ einarr.

Sámleitvm ravþ sveita
sleit avrn gera beito.
fekz arnar matr iarnvm
iarnsoxv gron faxa.

492. sva qvaþ þioþolfr.

Segiondvm flo sagna
snotar vlfr at moti
i gemlis ham gavmlvm.
glamma á fyrir skavmmo.

ok sem her segir.

hreggskornes vil ek handa
haleitan miok vanda.

Sva qvaþ skvli.

Vakiz þar er vellis ekla
viþis aþr ok siþan
grepp heyrir þa goþvm
gallofnis vel spialli.

kendr elldr².

506. 95. Elldr sem her segir.

elldr brenn at sva sialldan
sviþr dyggr iofvrr bygþir
blasa ravnn fyrir ræsi
reyk er magnvss kveikir.

logi sem valgarðr qvaþ.

Reykr stoþ en steyptiz
steinoþr logi innan.

Eisa. sem atli qvaþ.

Oxv ok eisvr vaxa
allmorg loga hallar.

---

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

Eimr sem hér segir .

508.

brvnnv allvalldz innan¹
 elldr hyck at sal felldi
 eimr skavt a her hrini
 hialmgerr við nið sialfa.

hyrr. sem arnorr qvaþ .

Eymþit rað við ravma
 reiþir eydana meifir.
 heit dvinoþv heina
 herr gerþi þa kyrra.

Fvni. sem einarr qvaþ .

Fvni kyndiz flíott.

brvni. sem valgarþr qvaþ .

biartr sveimaþi brvni.

leygr. sem Halldorr qvaþ .

en knattvz þar þeirra
 þv vart alldreginn skialldar
 leygr þavt vm sío sigri
 sviþtr gersimvm skipta.

her segir fra bardaga hefins ok havgna².

432.

96. Orrosta er kollvð hiatningia veðr eða el. ok vapn hiaþninga elldar eða vender. En sv saga er til þess at konvngur het havgni. hann atti þa dottr er hilldr het. hana tok at herfangi hefinn hiarranda son. þa var havgni farinn i konvnga stefno. ok er hann spvrþi at heriat ríki hans ok brott tekin dottir hans hilldr. þa for hann með líþi síno at leita hefins ok spvrþi til hans at hann for norðr vndan. ok er hann kom i noreg spvrþi hann at honvm hafþi komit líð or orkneyvm ok er hann kom þar sem heitir há ey þar var fyrir hefinn með sitt líð. þa kom hilldr a fvud favþr síns. ok bavþ honvm sætt af hendi hefins. en i oþrv lagi segir hon at hann se bvinu 434. at beriaz ok kveþr hann engrar vægþar eiga van af honvm.

¹) *hujus vocis duæ postremæ literæ "an" admodum obscuræ sunt et consulto deletæ esse videntur.* — ²) *literis rubris.*

hogni svaraþi stvtt dottr sinni ok er hon hitti hefþin sagþi hon honvm at faþir hennar vill enga sætt ok bað hann bvaz til bardaga. Ok sva gera þeir ganga vpp a land ok fylkia lifino. kallar hefþinn a havgna mag sinn ok bavð honvm sætt ok mikit gyll at botvm. Þa svarar hogni. Of sið bavþtv þetta þviat nv hefi ek sverþit danvleif or sliþrvm dregit er dvergar hava gert. ok manz bani verþr hvert sinn er brvgþit er ok alldri bilar i hoggi ok ecki sár grær þat er þar skeiniz . . . þa svarar hefþinn. sverþi hælir þv þar en eigi sigri. þat kalla ek . . . . hollt er drottin hollt er. þa hofv þeir þa orosto er hiaþninga veðr er kallat. ok havrþvz þann dag allan. At qvellidi forv þeir til skipa. en hilldr geck vm nottina ok vakti vpp með siolkyngi alla þa menn er vm daginn hofþv fallit. Annan dag gengv konvngar a land ok havrþvz ok sva allir þeir er fello enn fyrra dag. for sva orostan hvern dag eptir annan at allir menn fello. ok oll vapn er þar lago a vigvelli. þa vrþo at grioti ok sva hlifar. ok er dagaði stoþv allir vpp enir davþo menn ok havrþvz. ok ferr sva allt til ragna ravckvrs.

her segir vm kenning gylls¹.

97. Hvi er gyll kallat barr glasis. eþa lavf hans. j asgarþi er hann sem her segir.

At glasir stendr
með gvlligo lavfi
fyrir sigtyrs savlvn.
Sa er viþr frægr
með gvþvm ok monnvm.

fra velvm dvergsins við loka².

340. 98. Hvi er gyll kallat haddr sifiar. en þat bar til þess at loki lavfeyiar son hafþi þat gert til lævisi at klippra har allt af sif. en er þorr varþ varr tok hann loka havndvm ok mvndi lemia hvet beiu i honvm aþr hann sverþi þess

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

eip at hann¹ skal fa af svarta alfvn at þeir gera hadd af
 gylli til handa sífiv þann er sva skal vaxa sem annat har.
 eptir þat for loki til dverga þeirra er heto jvallda synir.
 ok gerþv þeir haddinn ok skipit skipblaþni ok geirinn
 gvngni. er ofinn a. þa vefiþi loki havfþi sino við
 dverginn hvart broþir dvergsins mvndi gert geta iamgoþa
 gripi sem þessir vorv aþra .iij. ok er þeir komv til smiþio.
 lagþi dvergrinn i allinn svinskinn ok það blasa at ok letta
 eigi blastrinn fyrr en hann taki or þat er hann hafþi
 i latið allinn. ok þegar hann var vtgengiinn ok hiinn bles.
 þa settiz a hann flvga ein ok kropaði hann. en hann bles 342.
 sem adr. þar til er smiþrinn kom til ok tok or allinnv.
 ok var þat gavlltr ok hvstin or gylli á. þvi næst lagþi
 hann i allinn gyllit ok það hann blasa þar til er hann kemi
 til. þa kom flvgan ok settiz a hals honvm ok kropaði halfo
 fastara en it fyrra sinn en hann bles þar til er smiþrinn
 kom ok tok or allinnv gyllhring er dravpnir heitir. þa
 lagþi hann iarn i all. ok það hann blasa. segir at onytt
 mvu ef hann lætr falla blastrinn. þa settiz flvgan a millvm
 avgna honvm ok kropaði sva at hann sa ecki. þa greip
 hann til hendi sinni sem skiotaz ok sveipti af ser flvgvna
 meþan belgrinn lagþiz niþr. þa kom smiþrinn ok sagþi
 nær hava at onytaz mvndi oll smiþin. i allinnv. þa tok
 hann or allinnv hamar ok feck alla gripina honvm i hendr
 breþr sinvm. ok það hann fara til asgarþz með gripina at
 leysa vefian sina. en er þeir loki baro saman gripina.
 þa settvz æsir a domstola sina. ok skyllði þat atkveþi
 standaz er ofinn lagþi a ok þorr ok freyr. þa gaf loki
 ofni geirinn gvngni. en þor haddinn er síf skyllði hava.
 en frey skiðblaþne. ok sagþi skyn a ollvm griponvm. at
 geirinn man eigi i havggvi stað nema. en haddrinn var
 þegar holldfastr er hann kom a havfvð síf. en skiðblaðuir
 hafþi byr hvert er fara skyllði ok segl kom vpp. en matti

¹) *in membr. skal, ita ut hoc vocabulum bis scriptum sit.*

344. vesia saman ok hava i þvngi ser ef þat villdi. þa bar dvergrinn saman sina gripi. hann gaf ofne bringinn dravpni. ok sagði at ena niundo hveria nott mvndo drivpa af honvm .vij. bringar iafnhavfgir sem hann. en frey gaf hann gavlltinn ok sagði at hann mvndi renna nott ok dag meira en einn hestr lopt ok lavg. ok aldri verþr sva myrkt af nott at eigi se ærit liost þar sem hann er. sva lysti af hvstinni. Þor gaf hann hamarinn niolni ok sagði hann liosta mega sva stort sem hann villdi hvat sem fyrir yrði. at eigi mvndi hann bila. ok ef hann yrpi honvm mvndi hann eigi missa. ok eigi flivga sva langt at eigi mvndi hann sækia heim havnd. ok ef hann villdi mvndi hann vera sva litill at hava matti i serk ser. en litið var forskeptið ok var þat domr þeirra at hamarrinn var beztr gripanna ok mest voru fyrir brimþvssvm. ok dæmþv þeir at dvergrinn ætti veþ feit. þa bað loki at leysa havfvð sitt. en dvergrinn sagði at þess var engi van. Tak þv mik þa qvað loki. ok hann villdi taka hann þa var hann viz fiarri. loki atti skva þa er hann baro lopt ok lavg. Þa bað hann dvergrinn þor at hann skylldi taka hann. ok hann gerði sva. þa villdi dvergrinn havggva af havfvð hans. en loki sagði at hann a havfvðit en eigi halsinn. Þa tok dvergrinn
346. knif ok þveng ok vill rifa saman varrar loka. ok vill stinga ravfar a vorrvnm. en knifrinn beit eigi a. Þa mælti dvergrinn at betri veri alr broðr hans. ok sva skiott sem hann nefudi. þa kom hann ok hann beit varrarnar. hann rifaði saman varrar loka. en loki reif or æsonvm. Sa þvengr er mvntr loka er saman savmaðr með heitir vartari.

*fra kenningo gollz*¹.

99. Her heyrer at gyll er kent til havfvð banda fvlo er eyvindr qvaþ.

Fvlo skein a fiollvm
fiallsol bra vallar.
vllar kiols vm allan
alldr hakonar skalldvm.

¹) *litteris rubris.*

loki drap otr son hreiðmars¹.

100. Þat er sagt at æsir foru at kanna heim loki 352. ofinn hænir. þeir gengv at a nockvrre. ok gengv i fors nockvrn². ok þar var otr einn. ok hafði tekit lax einn or forsinvm. Þa tok loki vpp stein einn ok kastar at otrinvm. kom i havfyrpit. ok hafði hann þegar bana. loki hrosar veiði sinni at hann hafði veitt i einu havggi otr ok lax. tokv þeir otrinn ok laxinn haro eptir ser. komv at bæ nockvrvm gengo inn. þar bio hreiðmarr bondi mikill ok fiolkvnnigr. beiddvz æsir at hava þar nattvrþar dvol eða nattstaþ. ok koþvz hava vistina með ser. ok syndo bonda veiði sina. Ok er hreiðmarr sa veiðina kallar hann a sono sina regin ok fafni. segir at otrv broþir þeirra var veginn. ok sva hverr þat hefir gert. Nv ganga þeir seþgar at asvm taka þa havndvm ok binda þa. segia at otrinn var son Reiðmars. Æsir bioþa fiorlavsu sva mikla sem Reiðmarr vill. varþ þat at sætt með þeim ok binda swardogvm. Þa var otrinn fleginn. tok hreiðmarr otrbelginn ok mællti við þa at þeir skyllði fylla belginn af gvlli ravþo. ok hylia hann allan ok skal þat vera at sætt með þeim. Þa mællti ofinn at loki skyllði fara i svartalfa heim. hann kom til dvergs þess er andvarri heitir. hann var sva margkvnnigr at hann var stvndvm fiskr i vatni. loki tok hann havndvm ok lagði a hann fiorlavsu at hann skyllði greiða allt 354. þat gvll er hann atti i steini sinvm. Þa svipti dvergrinn vnder havnd ser einvm litlvm gvllbavg. þat sa loki ok bað hann frammlata bavginn. dvergrinn bað hann eigi taka af ser bavginn ok lezt mega æsla ser fe af bavginvm. loki qvað hann eigi skylldo hava einn þeing. ok tok af honvm bavginn ok geck vt. dvergrinn mællti at sa bavgr skyllði verþa at bana hverivm er ætti. loki sagði at honvm þotti þat vel. ok sagði því halldaz mega þann formala at hann mvndi flytia þeim til handa er hava skyllði. ok þa tæki við.

¹) *litteris rubris.* — ²) nockvnn, U.

- hann for i brott ok kom til hreiðmars ok syndi ofni gyllit. en er hann sa þavginn syndiz honvm avar fagr ok tok af feno. hreiðmarr fylldi nv otrbelginn sem mest ma hann. ok setti vpp síþan er fvllr var. þa geck ofinn til ok skyldi hylia belginn með gyllino. ok þa mælr hann við Reifmar at hann skal til ganga ok sia hvart eigi er hvlþr leit a vandliga ok sa eitt grana hár. ok bað þat hylia. en at ofrvm kosti veri lokit sætt. dregr ofinn nv framm hringinn ok hvlþi grana harit. ok sagþi at þa var hann lavss fra gialldino. ok er ofinn hafþi tekit geirinn. en loki skva sina ok þvrfro þa ecki at ottaz. þa mæler ofinn at þat skyli halldaz er andvari hafþi mællt vm at sa þavgr skyldi
356. verþa þess bani er ætti ok þat hellzt síþan. Nv er sagt hvi gyllit heitir otrgiolld eða navðgiolld asanna eða rogmalmr. Nv tok hreiðmarr gyllit at sonargiolldvm. en fasnir ok regins heiddvz af nockvrs i broþr giolld. þeir drapo favþr sinn. Fasnir lagþiz a feit ok varþ at ormi. en reginn for a brott.
- fra því er hrolfr seri gyllino*¹.
293. 101. Hrolfr konvgr var agetr konvgr. af milldi ok freknleik. en þat er eitt mark vm milldi hans at bonda son einn sa er voggr het hann kom i havll hrolfs konvgs. konvgr var vgr grannleitr a voxt. Þa geck voggr at hasætino. ok sa a hann. þa mælti konvgr. hvat villtv mer sveinn er þv ser a mik. voggr svarar. þa er ek var heima var mer sagt at hrolfr konvgr veri mestr maþr a norþr lavndvm. en nv sitr her i hasætino kraki einn litill. ok er sa konvgr kallaðr. Þa svarar konvgr. þv hefir sveinn gefit mer nafn at ek skal heita hrolfr kraki. en þat er titt at gíof skal fylgia hverri nafufesti. Ne se ek þik enga gíof hava mer at gefa þa er sémiliga se. Nv skal sa ofrvm gefa er helldr hevir til. ok tok gyllhring. af hendi ser ok gaf honvm.
394. Þa mælti voggr. Gefþv allra konvnga heilaztr. þess strengi ek heit at verþa þess manz bani er þinn verþr. Þa mælti hrolfr konvgr. litlo verþr voggr fegiun.

¹) *litteris rubris.*

*capitulum*¹.

102. Annat mark var þat vm frækneik hans at konvngr reþ fyrir vppsavlvn er afils het. hann atti yrso modr hrolfs konvngs kraka. hann hafði ofrið við þann konvng er olli het en vpplenzki. þeir havrþvz a vatz isi þeim er vanir heitir. Afils sendi orþ hrolfi at hann keni til lifs við hann. ok het mala ollv lifi hans. því er færi með honvm. en konvngr skyldi sialfr eignaz .iij. kostgripi. þa er hann kyri af sviþið. hrolfr konvngr matti eigi fara. fyrir ofriþi þeim er hann atti við saxa. en þo sendi hann afils kappa sina .xij. J þeirri orosto fell ali konvngr. þa tok afils af honvm davþvm hialminn hilldi svin ok hestenn hrafn. Þa beiddvz þeir berserkirnir hrolfs at taka mala sinn .iij. pvnð gvlz hverr þeirra. ok flytia hrolfi kostgripi þa er þeir keru honvm. Þat var hialmrinn hilldigavtr ok brynian sinzleif er a hvarigo festi iarn. ok gvlhringinn svia gris er att hofþv langfeþgar afils. en konvngr varnaþi allra gripa ok eigi gallt hann malann forv berserkir brot ok 396. vnþo illa sinvm hlvt sogþv hrolfi konvngi. hrolfr byr serþ sina til vppsala. ok kom skipvm sinvm i ána fyri. ok reið til vppsala. ok tolf berserkir hans gripa lavser. Yrsa moþer hans fagnaþi honvm vel ok fylgþi honvm til herbyrgis ok eigi til konvngs hallar. vorv þa gervir elldar fyrir þeim ok gefit avl at drecka. Þa komv menn afils inn ok baro skið a elldinn. ok gerþv sva mikinn at klæþi manna hrolfs konvngs brvnoo af þeim. ok mæltu. er þat satt at hrolfr ok kappar hans hava sva mælt at þeir mvndi hvarki flyia elld ne iarn. Þa stoð hrolfr vpp ok mælti. Avkvv ver nv elldana at afils hvsvm. tok skiolld sinn kastar a elldinn. ok hliop yvir elldinn meþan skiolldrinn brann. konvngr mælti. flyr at sa elld er yvir hleypr. Sva for þa hverr at ofrvm hans manna. Tokv þa er elldana hofþv keykt ok kostvðo a elldinn. Þa kom yrso drotning moþir hans ok feck hrolfi dyrshorn fvllt af gvlli.

---

¹) *litteris rubris.*

ok með svia gris. ok bað þa fara til lifs sins. Þeir riðu ofan a fyris voll. þa sa þeir at afils konvngur reið eptir þeim með her sinvm alvapnaþvm ok vill drepa þa. Þa 398. tok hrolfr hendi sinni i hornit ok seri gvllino vm gavtona. en er sviar sa þat hliopv or savþlonvm ok lesa vpp gvllit. en afils bað þa riða ok reið ok sialfr fremstr. Þa er hrolfr konvngur sa at afils reið nær honvm. tok hann hringinn svia gris. ok kastaði til afils ok bað hann þiggja at gíof. Afils tok með spiozoddinvm ok lavt eptir. Þa leit hrolfr konvngur aptur ok sa at afils lavt niðr. ok mælti. Svin beygþa ek nv þann er æztr er með svivm. skilia at þesso. þvi er gvllit kallat kraka sað. eða fyris vallar. Sva qvaþ eyvindr skallda spillir.

barvm vllr vm alla
imvnlavks a havka
fiollvm fyris vallar
fræ hakonar ævi.

sva qvaþ þioþolfr.

Avð sær yso byrþar
indrott iofvrr sinni.
biartploğaþar bavga
bratt akr vala spaka.

ok enu.

400. eyss landreki liosv
latr varr kraka barri
a hlemylldar holdi.
havk kalfar mer sialfvm.

her segir hvi gvll er kallat froða miol¹.

374. 103. Gvll er kallat miol froða þvi at froði konvngur
376. keypti ambattirnar fenio ok menio. ok þa fanz kvernsteinn einn sva mikill i danmorkv at engi feck dregit. en sv nattvra fylgþi at allt miol þat er vndir var malit varþ at gvllit. Ambattirnar fengv dregit steininn. konvngur let þær mala gvll vm hrið. Þa gaf hann þeim eigi meira svefn en

¹) *literis rubris.*

kveþa matti lioð eitt. Síþan molo þær her a heudr honum.
sa var havþingi fyrir er mysingi het spekingr mikill.

*her segir hvi gvll er kallat havþak havlga*¹.

104. Konvugr het havlgi faþer Þorgerþar havlga 400.
brvþar. þav vorv blotvð ok var havgr gerr at þeim. avnur
flo af gvlli. en onnr af silfri. þriþia af molldv. hava her
eptir skalldin qveþit sem fyrr er ritað².

blid er mæR við moðr

mala dreckr a eckio.

kviþir kerling eiþo

kveðr dottir vel beþiv.

opt finnr ambatt hoptv

æ er frilla grom sværo.

kiliar kvæn við elio

kann nipt við snor skipta.

brottv er svarri ok sværa

sveimar rygr ok feima

brvþr er i for með flioþi

fat ek dros ok man kiosa.

þeckr ek sprvnd ok spracka.

spari ek við hæl at mæla.

firrvnz ek snot ok svarra

svifr mer lang fra vifi.

Stendr þat er storvm grandar

sterkvifri mer herkiv.

i hnegg verolld hyggio.

hefi ek strið borit viða.

þar kemr enn ef vna

itr villdi bil skalldi

at bliþr grær griþar

glavm vindr i sal þindar.

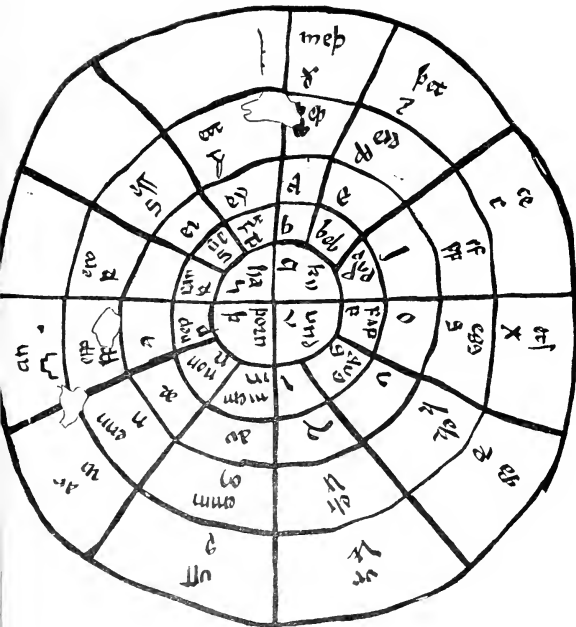
¹) *litteris rubris.* — ²) *hic tredecim fere lineæ Codicis, inferiorum paginæ partem occupantes, erasæ esse, et in earum locum sequentes strophæ, eadem, qua cetera, manu scriptæ, substitutæ videntur.*

*her segir af setningo hatta lyckilsins*¹.

105. Hvað er hliðs grein. þrenn hver. þat er ein grein hljóðs er þytr vedr. eða vatn. eða sær. eða biorg. eða iorþ. eða griot hrynr. Þetta hlið heitir gnyr ok þrymr ok dvnor ok dýnr. sva þat hlið er malmarnir gera. eða manna þyssinn. þat heitir ok gnyr ok glymr ok hliomr. sva þat ok er víþir brotna. eða vapnen mætað. Þetta heita brak. eða brestir. eða enn sem aðr er ritað. Allt ero þetta vitlavs hlið. en her vm fram er þat hlið er stafina eina skortir til malsins. þat gera horþornar ok enn helldr hin meiri songfærin. en þat heitir songr.

Avnur hliðs grein er sv sem fylgarnir gera. eða dýrin ok sækyqvindin. Þat heitir rodd. en þær raddir heita a marga lund. Fylgarnir syngia ok gialla ok klaka. ok enn með ymsvm hattvm. ok nofnvm ok kvnnostvm ero greind ymsa vega dýra nofnin ok kvnnv menn skyn hvat kyqvendin þickiaz benda með morgvm sinvm latvm. Sækyqvindin blasa eða gella. Allar þessar radder ero miok skynlavsar at viti flestra manna. En þriþia hliðs grein er sv sem menninir hava. þat heitir hlið ok rodd ok mal. Malit geriz af blæstrinvm ok tvngo bragþino við tenn ok goma ok skipan varrana. en hverio orþino fylgir minnit ok vitið. Minnit þarf til þess at muna atkvæþi orþanna. en vitið ok skilningina til þess at hann muni at mæla þav orþin er hann vill. Ef maðr fær snilld malsins þa þarf þar til vitiþ ok orðfræþi ok fyrir ætlan ok þat miok at hægt se tvngo bragþit. Ef tenurnar ero skavrþotar. ok missir tvngan þar þat lytir malit. Sva ok ef tvngan er ofmikil þa er malit blest. Nv er hon oflitil þa er sa holgomr. þat kann ok spilla malino ef varrarnar ero eigi heilar. Mvþrinn ok tvngan er leikvollr orþanna. A þeim velli ero reistir stafir þeir er mal allt gera ok hendir malit ymsa sva til at iafna sem horpv strengir eþa ero læster lykklar i simphonie.

¹) *literis rubris.*

Notandum est, hanc figuram nonnullis vitiis, a librarii incuria vel inscitia profectis, laborare; nam in circulo a centro secundo b et heb, quæ una areola contineri debent, duas occupant, k autem desideratur; in quarto circulo bep pro ebb, in quinto meþ pro eþ, þet pro zet scriptum est. Sigla denique partim prave explicata partim ipsa depravata sunt, nam * per ar pro ra (hæc enim nota sæpissime ra, rarius ar aut va significat), 9 per vss pro vs explicatur. Sigla corrupta ∇ et $\square$, per vr et an explicata, solitarum notarum, ' cel 7 et ~ i. e. er vel ir et in vel n, locum occupant.

106. I fyrsta hring ero .iiij. stafir. þa ma til enskis annars nyta en vera fyrir ofrvm stofvm. J ofrvm hring ero stafir .xj. þeir sem heita *Ƴ. þ. h. y. h. q*¹. malstafir. hver þeirra ma vera bæþi fyrir ok eptir i malino. en engi þeirra gerir mal af sialfvm ser. *b. d. f. g. k. l. m. n. p. r. s. t.* en nofn þeirra ero her sett eptir hliofþi þeirra. J þriþia hring ero .xij. stafir er hliofstafir heita. Þessi grein er þeirra stafa. Fyrst heita stafir ok skal sva rita. *a. e. j. o. v. y.* Avnnr grein er sv er heita limingar. ok skal sva rita. *æ. a. a.* þessir ero tveir her ero .ij. hliofstafir saman limþer þvi at þessi stafirinn hevur hvern hlvt af hliofþi hinna. er hann er af gerr. en þriþia grein er þat er heita lavsa klofar ok skal sva rita. *ey. ei.* þessir ero .ij. .... sva rita at rita .ij. stafi obreytta. ok gerr einn af þvi at hann tekr hliofð hinna beggia. en fyrir ritzháttar sakir er þessa stafi óhægt saman at binda. Nv er enn tolfþi stafir er skiptingr heitir. þat er i. þat er rettr hliofstafir ef malstafir er fyrir honvm. ok eptir honvm i samstofvnni. en ef hliofstafir er næst eptir honvm þa skiptiz hann i malstafir. ok geraz þa af honvm morg fvll orþ. sva sem er *ia. eða iorþ. eða iorr.* Avnnr skipting hans er þat at hann se lavsa klofi sva sem þeir er aþr ero ritapir. ok er sva ef malstafir stendr fyrir honvm. en hliofstafir næst eptir. sva sem er *hiorn. eða bior. eða biorg.* Þessir stafir einir saman gera morg fvll orð. en skamt mal gera þeir. en ef á gerer heillt orþ. þa mez sva sem þv nefnir yvir. en. *i.* þat sem fyrir innan. en *o.* eða *v* þeir skipta vm orþvnm. Sva sem er *satt. eða vsatt.* Menn kalla einn við *y.* en *æ* þat er veinvm. en *ey* heitir þat land sem sior eða vatn fellr vm hverfis. þat er kallat *ey.* eða *æ.* er allþri þrytr. hliofstafir hava ok tvenna grein at þeir se

¹) hæ literæ, quæ a margine in textum translata videntur, alieno loco sunt, nam, ut ex ipsa figura patet, þ, h, q ad primum, Ƴ ad secundum, y ad tertium circulum pertinet.

stytter. eða dregnir. en ef skyrt skal rita þa skal draga yvir þann stafinn er seint skal leiða. sem her. Á því ári sem ari var fæddr. þat er í míno mínni. Optliga skipta orða leiðingar ollo mali hvart inn sami hliðstafa er leiddr seint eða skiott. lofat er þat í ritzhætti at rita af limingvm helldr en af lyckio. en fvlit a. ok er þat sva ę. օ. J fiorða hring ero .xij. stafir sva ritapir. **W. S. F. G. k. Y. O. H. W. R. S. T.** Þessir stafir gera ecki annat en menn vilia hava þa fyrir ritz hattar sakir ok er settr hverr þeirra einn fyrir .ij. malstafi. því at svm orð eða nofn endaz¹. sva fast atkvæði at engi malstafa fær einn borit. sva sem er holl. eða fiall. eða cross. eða hross. framm. hramm. nv þarf annat hvart at rita tysvar einn malstaf eða lata ser lika þanneg at rita. J fimta hring ero ritapir þeir .iiij. stafir er kallaðir ero vndir stafir. ð. z. x. þessvm staf ma við engan staf koma nema þat se eptir hlið staf i hverri samstofv. en .iiij. stafr er c. ok hava svmir menn þann ritzhatt at ....a hann fyrir konvng². en hitt eina er rett hans hlið at vera sem aþrir vndir stafir i enda samstofv. titlar ero sva ritapir her sem i ofrvm ritzhætti.

---

¹) *hic excidisse videtur: i, ut legendum sit: endaz i sva fast etc.* — ²) *k̄g, U.*

þeirri sem þeir .... a við hliðstafina fyrir eða eftir. kollvm ver þat lykla sem þeir ero i fastir. ok ero þeir her sva settir her sem i spacione sem lykklar i simphonie. ok skal þeim kippa eþa brinda ok drepa sva rego strengina ok tekr þa þat hlið sem þv villt haft hava. Þessar hendingar ero meiri en þær sem fyrr ero ritapar ok hinar minzto þeira sem stafat se til. þvi at her er i hending einn hliðstafir ok einn malstafir. ok gerir sva margar hendingar sem nv er ritað afr i stafa setninginni. her standa vm þvert blað .xj. hliðstafir. en vm endilangt blað .xx. malstafir. ero þeir sva settir sem lykklar i simphonie. en hliðstafir sem strengir. Malstafir ero .xij. þeir sem bæþi hava hlið þvart sem kipt er eða hrundit lyklinvm. en .viij. þeir er siþarr ero ritapar hava halft hlið við hina. Svmir taka hlið er þv kippir at þer. svmir er þv hrinder fra þer. Þessir hliðstafir standa vm þvert. a. e. i. o. y¹. v. ę. ę. w. ei. ey. Þessir ero .xij. malstafir. b. d. f. g. k. l. m. n. p. r. s. t. Þessir ero malstafir ok hava halft hlið við hina. ð. þ. z. y². e. h. x. q³.

108. Fyrst er drottkvæðr háttr.

lætr sa er hakon heitir.

kendr hattr.

fellr vm svra stilli.

Rekit.

Vlfs bagga vert ægis.

Sannkent.

Stinn sár þroaz storum.

1) Cod. γ, sine puncto. — 2) Cod. β. — 3) *Hic habet U, in duarum paginarum (92-93) inferiore parte, præter alia nullius momenti, eadem, atque ipse textus, manu scripta, etiam duas exorcismi formulas, quæ alia cœva aut paulo recentiore manu exarata esse videntur. Hæc omnia ita scripta sunt, ut nulla vocalis adhibeatur, sed in vocalis locum proxima alphabeti consonans substituat, exempli gr. dx(x)fb i. e. dextera.*

- tviríþit.   Oð harþa spyr ek eyþa.
 Nygervingar.   Sviðr lætr soknar naþra.
 oddhent.   hjalms fylli spekr hilmer.
                       klofinn spyr ek hialm.
 Sextan mælt.   vox íþn vellir roþnan.
 attmælt.   jorð verr siklingr sverþvm.
 Fjorþvnga lok.   yskelfir kann vlfvm
                       avðmilldr.
 Stællt.   hakon velldr ok havlldvm.
 hiastællt.   Manndyrþir fa mæþar.
 langlokvm.   hakon ræþr með heiþan.
 Afleiþingvm.   þeim er grundar grimmo.
 drogr.   Setr vm visi vitran.
 Ref hvorf.   Siks gloþar verr sækir.
 Avnr rethvorf.   bloð fremr hlock¹.
 en .iij. Refhvorf.   Segl skekr vm hlyn hvglar.
                       helir hlyr fyrir stali
                       havit.
 Onnr en minni.   lvng fra ek lyþa þengils.
 en þriþia.   himin gleva strykr hafar.

¹) *U abbreviate: h.*

Refhvarfa broþr.

Firrit hond með harra.

dvnhent.

hreintíornvm gleþr horna.

Tilsagt.

Ravst gefr oþlingr astar.

orþz qviþo hattr.

Fvss brytr fylkir eiso.

Alags hattr.

Jskallda [bratt eisv¹
eik varþ svð en bleika.

Tviskelft.

vanbavgs veiti sendir.

Detthent.

Tvær mvm ek hilmí hyrvm
heims vistir otvistar.

Draugs háttr².

þoll biþ ek hilmis hylli.
hallda græna skiallda.

Bragar hattr.

Stals dyn blacka stockvi
stinggeþs samir minnaz.

Líþhendvm.

el þreifz skarpt vm skvla.
skys snarviinda lindar.

Veggiat.

lífs var ran at ravnm
reidd sverþ skapat miok ferþvm.

Flagþa lag.

Flavst bio folka treystir
fagr skiolldvzvztvm elldvm.

Þrihent.

hristiz hvatt þa er reistiz.

¹) sic prima manu; multo autem recentior manus hæc verba obliteravit et in margine adscripsit; skar ek oldo. —

²) hic primum þátr scriptum videtur, et deinde þ in h mutatum.

594. *hattatal er snorri sturlo son orti vm hakon konvng ok skvla hertoga*¹.

109. Hvað ero hættir skalldskaparins. þrennir. hverir. setning. leyfi. fyrirboðning. hvað er setning hatta. Tvenn hver. tala ok grein. hvat kallaz setning hattanna. þrenn hver. Sv er ein tala hve margir hættir hava fvniz i kvæþvm havfvðskaldanna. onnr er sv hve morg viso orð standa i einv eyrindi ok hverivm hætti. en þriþia er sv hve margar samstofvr ero settar i hvert viso orð i hverivm hætti. Hvat er grein setningar hattanna. Tvenn hver. Mals grein ok hliðs grein. Stafa setning gerir mal allt. en hliðgreinir þat at hava samstavfor. langar eða skammar harþar eða linar ok þat er setning hliðsgreina er ver kollvm hendingar. sem her er kveþit.

*drottkvæðr hattr. .i.*².

110. Lætr sa er hakon heitir.
hann rækir lið bannat.
596. iorð kann frelsa fyrþvm
friðrofs konvngr ofsa.
sialfr ræþr allt ok elfar
einn stillir sa milli
gramr of gipt at fremri
gandvikr iofvrr landi.

her er stafa setning sv er hætti ræþr ok kveþandi gerir. þat ero .xij. stafer i erendi. ok ero þrir settir i hvern fiorþvng. J hverivm fiorþvngi ero tvav viso orð. hverio viso orþi fylgia .vj. samstofr. J oprv viso orþi er settir sa stafr fyrir i viso orþino er ver kollvm havfvðstaf. sa stafr ræþr kveþandi. en i fyrsta viso orþi mvn sa stafr finnaz tysvar standa fyrir samstofvr þa stafi kollvm ver stvðla. ef havfvþstafr er samhliðþandi þa skvlo stvðlar vera enn sami stafr. sem her er.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

lætr sa er [hakon heitir
hann rækir lið bannat¹.

en rangt er ef þessir stafir standa fyrir samstofvr optarr
eða siallduarr en sva i fiorþvngi. En ef hliodstafr er
havfvðstafriinn. þa skvlo stvþlar ok vera hliodstafr ok er
þa fegra at sinn hliodstafr se hverr þeirra. þa ma ok
hlyþa at hliodstafr standi fyrir optarr i fornofnum eða
malsfyllingvm. þeim er sva kveþr at at ek. eða ek. eða
sva. en er at. oc. io. af. of. vm. ok er þat leyfi en
eigi setning rett. onnr stafa setning er sv er fylgir setning 598.
hliods þess er hatt gerir ok kveþandi. skal sv grein i drott-
kvæþvm hætti sva vera at fiorþvngvr viso skal þar saman
fara at allri stafa setning ok hliþa. skal i fyrra viso orþi
sva greina þa setning.

jorð kann frelsa fyrþvm.

her er sva iorð fyrð. þa er ein samstafa i hvarri ok fylgir
sinn hliodstafr hvarri ok sva havfvðstafr. en einn stafr
hliods er i hvaro orþino ok inn samæ malstafr eptir hliod-
staf. Þessa setning² hliodfallz kavllvm ver skothending.
En i ofro viso orþi er sva.

friðrofs konvngv ofsa.

sva er her rofs ok ofs. þat er einn hliodstafr ok sva þeir
er eptir fara i baþvm orþonvm. en vpphafstafriinn greinir
orþio. þetta heita apalhendingar. Sva skal hendingar
setia i drottkvæþvm hætti at in siþarri hending i hverri
visv . . . . heitir viðrhending. þon skal standa i þeirri
samstofv er ein er siþarr. en sv er frvmhending heitir
stendr stvndvm i vpphafi orþz. ok kollvm ver þa odd-
hending. en stvndvm i miþio orþi ok kavllvm ver þa
hlvthending. Þessi er drottkvæþr hattv með þessvm hætti
er flest ort þat er vandat er. þessi er vpphaf allra hatta
sva sem malrvnir ero fyrir ofrvvm rvnvm.

¹) a [h. h. h. r. l. b., U. — ²) sic in membr. correctum
æx hending.

kendr [hattr. .ij.¹.

111. Hvað er breytt setning hattanna. tva vega.
600. hverneg er. með mali ok hliofvm. hversu skal með mali
skipta tva vega. hvernenn hallda eða skipa hattonvm. hve
skal breyta hattonvm ok hallda sama hætti. sva at kenna
eða styþia eða reka eða sannkenna eða yrkia. at ny-
gervingvm. hvat ero kendir hættir. sva sem þetta.

Fellr vm fvra stilli
flein braks limvaka.
hamþis favng þar er hringvm
hylr ættstýþill skyliá.
holtt felr hilldi gellti
heila lios en deilir
gvllz i gelmis stalli.
gvnnseið skorvngr reipir.

her ero oll heiti kend i þessi viso. en hendingar ok orþa
lengð ok stafa skipti skvlo fara sem fyrr var ritað. kenningar
ero með þrenno moti greindar. Fyrst heita kenningar. Annat
tvikent þriþia rekit. Þat er kenning at kalla fleinbrak orostona.
þat er tvikent at kalla fleinbraks fyr sverþit. en þa er rekit ef
lengra er.

rekit. .iij.².

112. Vlf's бага verr ægis
itr bals hatti mala
602. sett ero borð yvir bratta
brvns mims vinar rvno.
orms vaþa kann eiþo
allvalldr gavfvgr hallda
menstilli mattv moðr
melly dolgs til elli.

---

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

Sannkent. .iiij.¹.

113. Hvat ero sannkenningar. sva sem þetta.

Stinn sar þroaz storvm
sterk egg fromvm seggvm
hvast skerr blifar travstar
oþs drengr gavfvgr þengill.
hreim sverþ litar harþa.
hverr drengr gavfvgr þengill.
itr mvn fvraz vndrvm
vnir biartr snorv hiarta.

þat er sannkenning at styþia sva orþit meðr rettv efni at kalla stinn sar. þviat havfvgr ero stor sar. en rett er mælt at þroiz. Avunr sannkenning er sv at sariu þroaz storvm. Nv er eitt viso orþ ok tvær sannkenningar. Nv ferr sva með sama hætti vnz avll er vppi visan. ok ero her sextan 604. sannkenningar. syndar i atta viso orþvm. en þo fegra þat miok i kveþandi at eigi se iammiok eptir þeim farit. sannkenningar hava þrenna grein. heitir ein stvðning. onnr sannkenning. þriþia tviriþit.

tviriþit. .v.².

114. Oþharþa spyr ek eyþa
egg fvllhvotvm seggvm
daþravckvm velldr davþa
drengr ofrlvgadr þengill.
ham davekvm fær hlaekar
havk mvndriþa avkiu
veghrossin spyr ek visa
valld ogn þorinn skialldar.

her fylgir stvðning hverri sannkenning. sem eggin er kollvð oþhavrþ en fvllhvatir menn. þat er sannkenning havrþ egg en hvatir menn. þat er stvðning er annat sannauar ord fylgir sannkenningo.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

606.

nygervingar. .vj.¹.

115. Sviþr lætr soknar naðra
 sliþr bravt iofvrr skriða
 opt ferr rox or rettvn
 ramsnagr fetil hamsi.
 spenner² sverþa sennu
 sveita beks at leita
 orm þyr vals at varmri
 viggjoll sefa stigo.

þat erv nygervingar at kalla sverþit ok kenna rett. en kalla sliþrar gavtr hans. en fetlana ok vmgerþ hams hans. þat helldr til natvra hans ormsins at hann skriþr or hamsi ok til vatz. þvi er sva at hann ferr at leita bloðs beckiarr ok skriþr hvgar stígv. þat ero briost manna. þa ero nygervingar vel kveþnar at þat mal er vpp er tekit halldiz vm alla visona. en ef sverþit er ormr kallat. en siðan fiskr eðr vondr eðr annan veg breytt. þat kalla menn nykrað ok þickir þat spilla. Nv er drottkvæþr hatttr með fimn greinvn ok er þo enn sami hatttr rettr ok obrvgþinn ok er optliga þessar greinir samar. eða allar i einni viso

608. ok er þat rettr kenningar avka orþa siolþa. Sannkenningar fylla ok fegra mal. Nygervingar syna kvnnosto ok orðfimi. Þat er leyfi hattanna at hafa samstofr seinar eða skiotar. sva at dragiz framn eða aprtr or rettri tavlo setningar. ok mego finnaz sva seinar at fimn samstofr se i eino orþi oþro ok eno siorþa. sem her er.

oddhent. .vij.³.

116. Hialms fylli spekr hilmer
 hvatr vinles skatnar
 hann kann hiorvi þvnnvn
 hres þioþar vel ræsa.

---

¹) *litteris rubris.* — ²) *hæc vox, cui vacuum spatium relictum fuerat, alio atramento et fortasse alia manu addita est.* — ³) *litteris rubris.*

ygr hilmir letr eiga
 avlld dreyr fa skiolldv
 styrks ryþr stillir hersvm
 sterkr iarngra serke.

her ero allar oddhendingar enar fyrri hendingar ok er þo drottkvæþr hattr at heiti. Nv skal syna sva skiotar samstavfor ok sva settar hveria nær annarri at af þvi eykr lengð orþzins.

Annar oddhending¹.

117. Klofinn spyr ek hialm fyrir hilmis
 liarar egg dvga segger
 þvi ero helldr þar er skekr skiolldv
 skafin sverð litod ferþar.
 bila mvnaþ gramr þar er gvmnar
 gyllar ritr nai lita.
 draga þorir hann fyrir hreinan
 hvatan brand þrimv randa.

610.

her er i fyrsta ok þriþia viso orþi nio samstofor. en i ofro ok eno fiorþa siav. her er þat synt hverso flestar samstavfor megv vera i viso orði með drottkvæþvm hætti. ok af þesso ma þat vita at .viiij. ok .viij. megv vel hlyþa. i fyrsta i þriþia viso orþi. J þessi viso ero allar frvmhendingar hlvendvm ok dregr þat til at hengia ma orþit at sem flestar samstofr standi fyrir hendingar. Þat er annat leyfi hattanna at hava i drottkvæþvm hætti eitt orð eða tvav i viso með alavgvm. eða detthent. eða dvnhent. eða skialfhent eða með nockvrvm þeim hætti er eigi spilli kveþandi. Þriðia leyfi er þat at hava afalhendingar i fyrsta ok þriþia viso orþi. Fiorþa leyfi er þat at skemma sva samstofr at gera eina or tveimr ok taka or annarri hliodstaf. Þat er it fimta leyfi at skipta tifvm i viso helmingi. sætta at hafa i drottkvæþvm hætti samhendingar eða hlit- 612.
 hendingar. .viij. at hava eitt mals orð i baþvm viso helmingvm ok þikkir þat spilla i einstaka visvm. .viiij. at nyta þott sam-

¹) *literis rubris.*

kvætt verþi við þat er aþr er ort viso orð. eða skemra.
 .ix. at reka til ennar .v. kenningar. en or ættvm ef lengra
 er rekit. en þo at þat finniz i forn skallda verkvm. þa latvm
 ver nv þat ónytt. Tivnda ef viso fylgir drag .... styþill.
 ok þo at þat se i síþarra helmingi. ef maðr er nefndr eða
 kendr i fyrra helmingi þott þa se eigi nafn annan veg. en
 her. eðr hinn. eðr sa. eðr sia. ellipta er þat at er. eða
 enn. eða at ma hava optarr i viso helmingi sem refr qvað.

sæll er heinn er hranna
 hadyra vel styrir
 tíþir eromk vitnis vaþa
 vingerð vnir sino.

.xij. er atriþs klavf.

her segir af sextan mæltv¹.

118. Hvat er tíða skipti. þrent hvernig. þat er var.
 þat er er. þat er verðr. Hver setning fær nofn hattvm ok
 greina sva tavlo hattanna ena fyrsto. en hallda annarri ok
 enni þriþio tavlo setningar. þat er sem fyrr var ritað at hafa
 614. atta viso orð i eyrindi. ok in þriþia tala at hafa .vj. sam-
 stofor i viso orþi ok somo setning hendinganna. hattvm
 er skipt með ymsvm orðtokvm ok er þessi einn hattr er
 kallaðr er sextan mælt.

Vex iþn vellir roðna
 verpr lind þrimo snerpir.
 felsk gagn fylkir eignaz
 falr hitnar sezsk vitni.
 skekr ravnd skilldir bendaz
 skelfr askr griþvm raskar
 brandr gellr brynior svndraz
 braka spiot litaz avrvar.

her ero tvav mal fvllkomin i hverio viso orþi. en orþa
 lengð ok samstavfor ok hendingar ok stafa skipti sem i
 drottkvæþvm hætti. Nv er breytt drottkvæþvm hætti. ok
 enn með mali eino saman.

¹) *literis rubris.*

*attmæltr hattr*¹.

119. Jord verr siklingr sverþvm
 svndr rivfa spior vndir.
 blind skerr i styr steinþa
 stavekr havss af bol lavsvm.
 falla folk a velli
 fremr milldr iofvrr hilldi
 egg bitr a lim lyti
 ligger skavr sniþin hiorvi.

her er mal fyllt i hverio viso orþi. þessi er enn þriði. 616.

Yskellir kann vlfvm.
 allmilldr bva hilldi
 lætr gylþis kyn gafi
 gynn snarr vnd sik harri.
 fær gotna vinr vitui
 valbior afar storan
 vargr tær or ben bergia
 blot dryck ok gron riða.

her lykr mali i .ij. viso orþvm. Sa er nv skal rita er enn
 fiorþi þeirra er breyttir ero. en enn fimte at hattvm.

Hakon velldr ok havlldvm
 harðraþvm gvð iarþar.
 tí....r með tiri
 teitr þiöðkonvngur heiti
 valld a víþrar folldar
 vindræfvrs iofvrr gefo
 oþlingi skop vngvm
 orlyndr skati giorla.

þetta er it fyrsta.

hakon velldr ok havlldvm
 teitr þiöðkonvngs heiti.

en annat ok it þriðia viso orþ er ser vm mal kallat. 618.

Maundyþer fær mærfar
 mæt olld fira getir.

¹) *litteris rubris.*

lætr avðgiafa itrvm
 oll stoð ser a fiollvm.
 rioþr vendils gatz randa
 ræki niorð at sækia
 hæf ferþ var sv handa
 heim skavt iorð or geima.

her er it fyrsta viso orð ok annat ok it þriðia ser vm mal.
 ok hefir þo þat mal eina samstavfo með fvllu orþino af éno.
 en þær fimm samstofor er eptir fara lvka heilo mali. ok
 skal orðtak við forn minni. Þessi er inn siondi.

Hakon ræþr með heiþan
 hevir drengia vinr fengit
 land verr bvdlngr brandi.
 breið felld mikit velldi.
 rogleiks siair riki
 remmi tyr at styra
 olld fagnar þvi eigno
 orþrom konvngdomi.

620.

her hefir vpp mal i eno fyrsta viso orþi en lykr i eno
 siþarsta. ok ero þav ser vm mal.

Þeim er grvndar grimmo
 gialldseiþs ok var falldinn
 dratt mvm enn þess atti
 aþr hans faþir raþa.
 gvnnhettir kna gryto
 gramr byr við þrek styra.
 stort ræþr hann en hiarta
 hvetr bvdlnnga setri.

her er inn fyrri viso helmingr leiddr af inni fyrri viso. ok
 fylgir þat viso orð er afleiþingvm er kallat er siþaz var
 i enni fyrri viso. þessvm viso helmingi er sva breytt ok
 er sa viso helmingr eigi ella retrr. at mali.

setr vm visa vitran
 vigdrott en þar hniga.
 vr dregz við skot skvrvvm
 skialldborg i gras allder.

vapnriöðr stíkar víða
 vell briotr a lavg spíotvm
 þravngr at sverða savngvi
 soknharðr þrimv iarþar.

622.

Þat mals orð er fyrst i þessi er síðarst var i hinni fyrri.
 ok er hin síðarri sva dregin af inni fyrri. þat heita drogrv.

her segir vm ref hvorf¹.

120. Þessi hatt er inn tivndi er ver kollvm rethvorf.
 J þeim hætti skal velia ....n þav orðtok er olikvzt ero at
 greina . ok hafi þo einnar tíðar fall bæði orþ ef vel skal
 vera. Nv er til þessa hattar vant at finna oll orð gagn-
 stablig . ok ero her því svu orð dregin til hæginda en
 synt er þat i þessi viso at orðin munnv finnaz ef vandliga
 er at leitað . ok mun þat synaz at flest frvmsmið stendr
 til bota sem her er kveðit :

Siks gløþar verr sækir
 slett skarð ha..i iarþar
 hlif granda rekr hendir.
 heit kavlld loga avlldo.
 flíot valkat skilr fylkir
 frið læ roþvls sævar
 ran sið ræsir stoðvar
 reiþr glæðr frómvm meifvm.

her er i fyrsta viso orði sva kveþit. siks gløþar. sik er
 vatn . gløð er elldr . en elldr ok vatn hatar hvart annat.
 verr ok sækir þat er olikt at veria eða sækia. Annat 621.
 viso orð er sva. slett skarþ havi iarþar. sær er haf land
 er iorþ . en þat er eitt fall mælt at sa ferr af hafi til iarþar.
 Þriþia viso orð er sva . hlif granda rekr hendir . þat er
 liost rethvorf ok sva rekr hendir . sa flytr brott er rekr.
 en sa stavþvar er hendir . sva er it fiórða . heit kavlld.
 þat ero lios orð ok sva loga ølldv. logi er elldr. allda er
 sær. Fimta er sva flíot valkat. flíott er þat er skiott er.

¹) *litteris rubris.*

en valkat þat er seint er. ok sva skilr fylkir. sa skilr er dreifir. en sa er fylkir er samnar. Sætta orð er sva. frið læ. friþr er sætt læ þat er vel. Roþvll sævar. Roþvll er sol ok gengr hou fyrir eld i ollvm kenningvm ok¹ er enn sem fyrr moti elldi. Siavnda er sva. Rau er þat er osiðr er. ok sva ræsir stoþvar. sva flytr er ræser en sa helldr apter er stoþvar. atta viso orð er sva. Reidr glaþr fromvm meifvm. Reidr ok glaðr þat er liost mællt ok sva fromvm. meifvm. þat er viafat at vna monnom frama eða meizla. her ero synd i þessi viso .xvj. orðtavn svndrgreinilig ok ero flest ofliost til retz mals at fera. ok skal þa sva vpp taka. Siks gloð þat er gvl. sækir gvlz er maðr hann verr skarð iarþar. haf. slett þat ero firþir. sva heitir 626. fylki i noregi. hlif grandi ero vapn kend. loga olldv. þat er maðr. hann rekr kavld heit með sverþino þat er at hegna osiþo. Fliott valkat ma þat kalla er skiotraþit er. þat skilr hann af ofriþinvm at konvngur heitir fylkir. Rau sið ræsir stoþvar sævar roþvls fromvm meifvm.

Avmr refsvorf².

121. Þessi ero onnr viso orð ok ero her halfo feri viso orð þav er refsvorfvm ero sett ok ero þav tvenn i ofrv viso orþi ok ero þvi kolvð en mestv.

Bloþ fremr hlavek at hafiz
 helldr slitnar dvl vitni
 skiolldr en skatnar fellir
 skelf harþr taka varþa
 fall latið her hvitan
 holtr gramr rekinn framþan.
 en figgia sonr seggvm
 svalr brandr dvgir grandar.

¹) sic mendose U pro sær, quare sequentia verba sensu idoneo carent, quo animadverso, manus recens (sec. xvii.) margini adscripsit vatni, quod pro elldi substituere voluit. —

²) literis rubris.

her ero þav reþhvorf i oþro visv orþi . helldr ok slituar
 dvl vitni . dvl er lavn en vitni savnnvn . en i fiorþa orði
 er sva . Skelf harþr taka varþa . i setta viso orþi er sva .
 holtr gramr rekinn framþan . Atta viso orþi er sva . Svalr 628.
 brandr . brandr er ellz heiti . dvgir grandar . þetta er ofliost .
 her ero ok onnr maltok þav er til mals skvlo taka . Sva
 at kalla bloþ frvmvitni þat er vargr . en i dvl eða kavv
 slitnar eða rofnar . eða hlavk hafiz þat er orrosta . ok i
 oþrvm fiorþvngi er sva at harðr skiolldr . en skatnar taka at
 varþa riki . ok i þriþia fiorþvngi er sva . holtr gramr lætr
 her framþan fal hvitan rekiinn . sa er framiðr er framarr
 er settr . J fiorþa fiorþvngi er sva at svalr brandr . grandar
 seggim . en tiggia son dvgir .

Segl skekr ok hlyn hvglar
 hvast drifa skip rastar .
 en fell vm gram gylli
 grvn divp harra vnna
 ne ran við hal hanvm
 haf ravst stafar flavstvm
 hrvann fyrir hafi þvnnvm .
 heil klofnar frið deilo .

her er eitt orþ i hvarvm viso helmingi þat er reþhvorfvm er
 ort ok tvonn i hvarvm sem her er . grvn divphatta vnna . 630.
 en i efra helmingi er sva . heil klofnar frið deilo . þessi
 ero kollvð messo reþhvorf ok þo minzt af þessvm .

Heler hlyr fyrir stali
 hafit fellr en sviþr þelli
 ferr dvol firriz harða
 framm mot lagar glammi
 vindr rekr vaþer bendir
 vefr reckr a haf sneckivr
 veþr þvrr visa iþnir
 varar fysisir skip lyþa .

her er eitt reþhvorf i hverio viso orþi . ok flest ofliost .

Lvng fra . . lyða þengils.
 la reis of skvt geisa.
 en sverð of her herða
 hliop stoþ vm gram bioða.
 þik fær þvngra skeiða
 þravngt rvm skipat lavngvm.
 stal lætr styriar deilir
 stinn klavek i mar sockva.

her ero rethvorf i oþrv hverio viso orði.
 632.

Himingleva strykr hafar
 hren skilia sæg þilior
 lögstigo bil lægis
 liotr fagr drasill briota.
 lyskeims nair lioma
 liðr ár of gram bliþvm
 vnnr recker kiol klockvan
 kollid eisa far geisar.

her ero ein rethvorf i hverivm helmingi.
 Firriz havnd med harra
 hlvnr liðr vetr at svmri.
 en flavst við log lista
 long taka hvilld at gavngv.
 el mæþir lið lyða
 lett skipaz holl it retta.
 en skal of gíof gela
 gvlz svifr tom en fvlla.

her er i oþro viso orði ok ino fiorða þav er gagnstaþlig
 orð ero . hvart oþro sem rethvorf en standa eigi saman.
 ok er ein samstafa milli þeirra . ok lvkaz eigi bæþi eina
 634. tíð. Þessir hættir er nv ero ritnir ero drottkvæþir at
 hætti hendingvm ok orða lengð . sva sem her er. her
 ero .vj. samstofor i hverio viso orði ok aþalhendingar i
 oþro. ok eno fiorða. en skothent i fyrsta ok þriþia.

her segir hverso skipta skal hättinum¹.

122. Hvernig skal skipta drottkvæþvum hætti með hendingvum, eðr orþa lengð sem her er.

hreim tioruvum gleþr horna.
horn nair litt at þorna.
miodr hegnir boð bragna.
bragníngur skipa sagnir
folkhomlv gefr framla.
framlyndr víþvum gamlar².
hinn er helldr fyrir skot skiolldv
skiolldvngur hvnangs olldr.

her er þat mals orð fyrst í ofro ok eno fiorda viso orði er siþaz er í fyrsta ok þriðia.

Ræst gaf oflingr astar
oll virþi ek sva firþvum.
þegu fellir brim bragna
bior forn er þat horna.
mals kann milldingr heilso.
miodr heitir sva veita
stryks kemr í val veiga
vin kalla ek þat gallda.

636.

Fvss brytr fylkir eiso
fens bregþr hond a venio
ranhegnir gefr rinar
rof spyrr ett at iofrvum.
miok trver ræsir recka
ravn ser gíof til lavna.
raþ á lofþvngur lyþa.
lengr vex hvern af gengi.

Jskallda skar ek olldv
eik var svð en bleika
reynd til ræsis fvndar
riks em ek kvnnr at slíko.

¹) *litteris rubris.* — ²) *gamlair, U.*

briotr þa hersis heiti
hatt dvgir sæmþ at vatta
avþs af iarla pryþi
itrs vara slikt til litils.

Her hefr vpp annat ok it fiorþa viso orþ með fvlo orþi ok einni samstofv. ok leiþir orþ af invm fyrra viso helmingi ok orþino. en þær fimn samstofr er þa ero vm mal er eptir 638. ero. Þessi er enn fysti hattr ritaþr þeirra er breyttr se af drottkvæþvm hætti. með fvlo hatta skipti. ok heþau i fra skal nv rita þer greinir er skipt er drottkvæþvm hætti ok breytt með hlioþvm ok hendinga skipti. eðr orþa lengð stvndvm við lagt. stvndvm aftekit.

Vannbavgs veiti sendir
vigrakr en gíof þakkag
skialldbragz skilia milldvm
skipreþi menn¹ heiþa.
fann næst fylkir vnna
falldvr at gíof styra
stalhreins styriar deili
storlæti faer mæta.

her er i fysta ok þripia viso orþi þat er hattvm skiptir. her standa stvþlar hlioþfyllendr sva nær at ein samstafa er i milli þeirra. þer gera skialfhendar². ok ero in fyrri vpphavf viso orðz. en hendingar standaz sem fyrst. en frvnhending er i þeirri samstofv er næst er enni fyrsto. þa bregz eigi skialfhenda.

640. Tver man ek hilni hyrvm
heims vistir otvistar.
hlavt ek asamt at sitia
seimgildi femilldvm.
fvss gaf fylkir hnösser.
fleinstyrir margdyrar.
holr var hersa stilli.
hatt spenn fiolni ennv.

1) ^m, U. — 2) *sic* U, *pro* skialfhendvr.

her skiptaz hættir i oþro ok fiorþa ok ræþr en fiorþa samstafa hattvm.

Þoll biþ ek hilnis hylli.
hallda grænna skiallda.
askr beiþ af þvi þroska.
þilio hrvgnis ilia.
vigfolldar mot valþi.
vandar margra landa.
nytr va(r)tv oss til itra
elli dolga fellir.

her er i oþro ok fiorþa viso orþi þat er hattvm skiptir ok ræþr her en þriþia samstafa.

123. Stals dynblacka stockvi
stinngæþs samir minnaz
alms bifsæki avkvm
ygs feng a lof þengils.
oddz blaferla iarli
orbriot ne skal þriota
hars saltvnnvm hrannir
hrærvn odd at skera.

642.

Her skiptir hattvm i oþrv ok þriþia viso orþi. her standa stvðlar sem first ma. en hendingar sva at ein samstafa er i milli. þat greinir hattvna.

el þreifz skarpt vm skvla.
skys snarvinda lindar
egg varþ hvoss i hoggvm
hræs dyobrvnnvm rvnnin
seimþreytir bio sveita
sniallr ilstafna hrafni
valr varþ vnd fot falla
framm þrabarni arnar.

644.

her skiptir hattvm i oþrv ok fiorþa viso orþi standa hendingar nær enda ok lvkaz baþar i einn hliodstaf ok er betr at samhliopandi se eptir aþra.

Lifs var ran at ravnvm
 reidd serð skapat miok ferþvm
 stong oð þratt at þingi
 þioþ sterk liþo fram merki
 hravþ vm hilmis broðr
 hvoss egg friþar van seggvm.
 spiot naþo bla bita
 bondmenn hlvtu þar renna.

her er hatta skipti i oþrv ok fiorþa viso orþi. ok er þar
 ein samstafa i sett sva at .ij. ero siþarr ok avkit þvi lengð
 orþzins.

Flavst bio folka treystir
 fagrskiolldvzvstvm elldvm
 leið skar bragnings broþir
 biartveggivzvstv hreggi.
 hest rak hilmir rasta
 harþsveipaþaztan reipvm.
 siar hlavt við þravm þiota.
 þvngþvfzto lvngi.

646.

her skiptir hattvm i oþrv ok fiorþa viso orði. er her avkit
 samstofv ok fvllnat orðtak sem framast ma. ok eptir þa
 samstofv ero þriar samstofor ok er rett drottkvætt ef hon
 er or tekin.

Reist at vagsbrv vestan
 var sima bar fiarri
 heitfastr havar rastir
 hialmtyr svolo styri.
 stockr vóx er bar backa
 brims fyrir iorð it grimma.
 herfiold hvfar svolþo
 hrannlaþ bondmanna.

her er skialfhent með aþalhending i þriþia viso orþi i
 hvarvm helmingi. en at oþrv sem drottkvætt. Þenna hátt
 fann fyrst þorvalldr veili. þa la hann i vtskeri nockvro
 kominn af skips broti. ok hafþi fatt kleþa en veþr kallt.

þa orti hann kvæþi er kollvt er kvipan skialfhenda . eða
drapan steflavsa.

hrístiz hvatt þa er reistiz 648.
herfong miok long vestong .
samþi folk en framþi
fvlsterk hringserk grams verk .
hond lek herivm reyndiz
hiorr kalldr allvalldr manballdr .
egg fra ek breiþa bivggv
bragning fylking stoþ þing.

her ero þrennar aþalhendingar samt i oþro ok hino fiorþa
viso orþi ok fylgir samstafa fyrir hveria.

Vann kann virþvm hauna .
valld gialld hofvndr alldar
ferþ verþ folka herþi .
fest mest sv er bil lestir .
hatt þratt holþa attar
hravþ avþ iofvrr ravþvm
þat gat þengill skatna
þioð stoð vm gram bioþa.

Her er i fyrsta . ok þriþia viso orþi .ij. aþalhendingar sem
i vpphafi . en hin þriðia at hætti við enda.

Farar snarar fylkir byriar. 650.
freka breka lemr a sneckivm .
vaka taka visa reckar
viþar skriþar at þat biþia .
svipa skipa syivr heppnar .
somvm fromvm i byr rommvm .
haka skaka hrannir blockvm .
hliþar miþar vnd kiol niþri .

Ok hialldr reifan hofv
hoddstikianda miklir
morðflytir kna mæta
malmskvrar dyn hálmar .
hialldrs þa er hillmir folldar .
hvgfærvm gaf stæri

ogn svellir fær allan
iarlðom gavgvgr soma.

Her skiptir hattvm i fiorþa viso orþi ok leiþir i þvi orþi
maltak af fyrra viso helmingi ok dregz þat viso orð með
hliopþyllum miok eptir skialfþendo enni nyio.

652.

hverr fremr hilldi barra
hverr er mælingvm fyrri.
hverr gerir hopp at stærri
hverr kom avþ at þverra.
velldr hertvgi hialldri
hann er first blikvr manne.
hann a happ at synni.
hann velir blik spannar.

Þessvm hætti er breytt til drottkvæþs.

Velr ithvgaðr ytm
otrgiolld iofvrr snotrvm
opt hevir þings fyrir þrongvi
þvngfarmr grana sprvngit
hiorð vill rioþr at riþi
reið malmr gnita heiþar
vigs er hreytt at hættis
hvatt niðvnga skatti.

Þat ero liþhendvr er inn sami stafr stendr fyrir hendingar.
ok er retrr ortr liþhendr hattir at i oþrv ok fiorþa viso orþi
se oddhending ok skothending við þær hendingar er i fyrra
orþi ero. ok verðr þa einu vpphafsstafir allra þeirra þriggia
hendinga.

654.

Alravþvm drifr avþi
ognrackar firvm hlackar
veit ek hvar vals a reito
verpr hringdropa snerpir.
sniallr lætr a sit falla
fagr regn iofvrr þegnum
ogn flytir verr ytm
arm marþallar hvarma.

Her ero aþalhendingar i fyrsta ok þriþia viso orþi. en gett at taka or skothendvm. En er sa hattr er ver kollym hina minni alhendo. þar ero skothendr i hinu fyrsta viso orþi i baþvm helmingvm. sva sem her segir.

Samþyckiar frenir sockvm
snar balldr hiarar aldir
gvnnhættir kann grotta
glæð dript hraþa skipta.
festriþir kna froþa
frið bygg liþi tryggva
fiolviniat hylr fenio
falr melldr alin velldi.

Þa er rett ort in minni alhenda at halldit se viso lengð 656. saman. En ef ein er skothenda i fvlla alhendo. sva at skothendr se þar svmar eþa allar i viso orþi. þa er þat eigi rett.

Frama skotnar granir gotnvm
giof sannas ref spannar.
menstiklir venr miklar
manndyrþir innan skyrþar.
herfiold bera havlldar
hagbals lagar stala
friþaz sialldan við valldi
vandz svala branda.

Her ero tvennar aþalhendingar i hverio viso orþi. þessi þickir vera vandaztr ok fegrstr ef vel er kveþit. þeirra hatta er kvæþi se af ort. ok er þa fvll alhending ef eigi finnz i. að. ek. en. eþa þav sma orþ er þeim fylgia. nema þav standi i hendingvm. En eigi hava allir menn þat varaz ok er þat þvi eigi rangt. sem qvað klæingr biskvp.

Baþ ek sveit a glaþ geitis
ger er hrið atfor tiþvm
drogvn hest a lavg lesti
liþ flytr en skip nytvm.

658.

Letr vndin brot brotna
bragningr fyrir ser hringa
sa tekr fyrir men meina
met orþ of sik fetir
armr kna við blik blikna
brimlands víþvm randa.
þar er havnd at lið lifnar
lysloþar berr gloþir.

her er i fysta viso orþi ok þriþia tvikveþit at einni sam-
stofv ok haft þat til hendinga. ok kollvm ver þvi þetta
stamhendt at tvikylpt er til hendingar. ok standa sva
hendingar i orþvm sem riþhendr.

Virþandi gefr virþvm
verballiþar skerria.
gleþr vellbroti vellvm
verþvng afar þvngvm.
ytandi fremr yta
avþs sæfvna ravþvm
þar er mætvn gram mæti
marblaks skipendr þacka.

660. her ero þær hendingar er i ofro ok fiorþa viso orþi sva
settor¹ sem skothendr i drottkvæþvm hætti.

Seimþverrir gefr seima
seimerr lipi beima
hringmilldan spyr ek hringvm.
hringkenning brott þinga.
bavgstockvir fremr bavgvm
bavg grimmr hiarar dravga
vinnr gyllbroti gvlli
gvll heitr skapa fvllan.

her er þrim sinnvvm haft samhending tysvar i fyrsta ok
þriþia viso orþi. en i ofrv ok eno fiorþa er halldit af-
hending sem i dvnhendvm hætti.

---

¹) sic U, pro settar. ceterum in hac periodo verbum eriv,
aut fortasse plus, excidit.

Avþkendar verr avþi
 avþtyr boga navþir
 þar er avþviþvm avþit
 avþs i gvlli ravþo.
 heiþmonnvm byr heiþiss
 heiþfrækn iofvrr reiþir.
 venr heiþfromvþr heiþar
 heiþgíof vala leiþar.

Her hallda samhendingar vm alla viso lengþ. ok taka með 662.
 aþalhending ina siparri i oþro ok fiorþa viso orþi.

hialldr remmir tekr hilldi
 hringr brestr at gíof flesta
 hnigr vnd hogna meyar.
 hers valldandi tialld.
 heþins malv byr hvilo
 hialmlestandi flestvm.
 mordavkinn þiggr mæki
 mvnd hiaþninga sprvnd.

her er i fyrsta orþi styft ok tekin af sv samstafa er drott-
 kvæþvm hætti skal leggja með hending.

Yggs drosar ryfr eisa
 ell modsefa tiolld.
 gloþ stockr i haf hlackar
 hvgtvns firvm brvn.
 geðveggr synir glvgga.
 gles dynbrimi hres
 hvattr er hyrr at sletta
 hialldrs gnaptvrna aldrs.

Her er styft annat ok it fiorþa viso orþi¹.

Herstefnir lætr hrafn
 hvngr fvll seþiaz vngr
 ilspornar getr orn
 alldravsaztan havs.

664.

¹) sic U, pro orþ.

vilia borg en vargr
 vigsara klifr grar.
 opt solgít fær ylgr
 jofvrr goðr vill sva bloþ.

her ero oll viso orþ styfð. þessir hættir er nv ero ritnir
 ero greindir i þria stapi. þvi at menn hava ort sva at i
 einni viso var annarr helmingr styfþr. en annarr tilstyfþr
 ok ero þat hatta favll. sa er enn þriþi er alstyfþr er. þvi
 at þar ero oll viso orþ styfþ.

Ser skioldvngs niþr skvrvm
 skopt darraþar lyptaz
 hrindr gvanfara grvndar
 glvgg vm freknvm tiggia.
 geisa ve fyrir visa
 veþr stavng at hlyn gvngnis
 styrk ero mot vnd merkivm
 hialms vm itrvm hilmi.

Her ero skothendr i ollvm viso orþvm en at oþrv sem
 drottkvæþr hattr.

666.

Stiori venst at stæra
 stor verk dvno geira
 hallda kann með hilldi
 hialldr tyr vnd sik folldv.
 harri skilr vnd hverri
 hiarranda favt snerro
 falla þa til fyllar
 fall vargs iorv þollar.

J þessvm hætti ero liðhendr með tvennvm hætti. En aþrar
 a þa lvnd at ena fyrri hending i fyrsta ok þriþia viso orþi.

*hættir fornskallda*¹.

124. Nv skal rita þa hattv er fornskalldin hava kveþit
 ok ero nv setir saman þott þeir hafi ort svmt með hatta

¹) *literis rubris.*

favllvm. ok ero þessir hættir drottkvæþir kallaþir i forn-
kvæþvm en svmir finnaz i lavsa visvm. sva sem orti
Ragnarr konvngr loþbrok með þessvm hætti.

Skytr at skoglar vefþri
en skiolldvngi¹ halldiz
hilldar hleimi drifo
of hvitvm þravm ritar.
en i sævis sveita
at sverðtogi ferþar
ryþr alldar vinr odda
þat er iarlls megin snarla.

668.

her er i fyrsta ok þriþia viso orþi hattleysa. en i ofþro ok
eno fiorþa aþalhendingar. en havfvðstafrinn stendr sva er
kveþandi ræþr i ofþro ok eno fiorþa viso orþi. þar er fyrir
sett samstafa ein. eða tvær. en at ofþro sem drottkvætt.

Hverr sæi iofri ægri
jarll forvitrvn betra².
eða giarnara at græþa
glym harþsvellðan skiallda
stendr af stala skvvar
stýrr olitill gavti
þa er folks iarþarr follder.
ferr sigmorkvm varþa.

her er i fyrsta ok þriþia viso orþi hattleysa. en i ofþro
ok eno fiorþa skothent ok riþhent.

Hverr ali bloþi bysta
ben ravþsylvivm ylgjar
nema sva at gramr of gilldi
graþ dog margan vargi.
gefr oddviti vndir
egg nybitvnm vitni

670.

¹) skiolldvgi, *cum n super v scripto, ut videtur, U.* —

²) *sic librarii manu supra lineam; in ipsa vero linea snarla.*

hann er fenris fitiar
fram klo boþnar roþna.
her er i fyrsta viso orþi ok þriþia hattleysa. en i ofro
ok eno fiorþa alhendingar ok riþhent¹.

---

¹) *Postremum Codicis folium magna ex parte vacuum est. Præterea notandum est, plerisque locis, ubi metrorum nomina desiderantur, his vacua spatia in Codice relicta esse.*

II. EDDU-BROT¹.

.....
garð ær þat kallað æf længi ær talat vm hit sama æfni
sæm gvðbrandr qvað í svølv.

Vpp drægr mōkk² hinn mikla.

Oc allar visvr þær ær eptir fara ærv af æinv æfni allt til
stæfia fram. Snyrða þikkir hældr bragarbót æn spæll ok
skolo þa standa margir samhliodændr æptir raddarstaf hinir
somo ok siðarst t. eða r. sæm æinarr qvað.

Ælfr varð vnda gialfri
æitr kold roðin svæita
vitnis fæll með vatni
varmt øldr i mæn karmtar.

Skarbrot ær þat æf avkit ær samstøfv skamri i fyrsta visv
orði sva at ofegra þikki sæm olafr læggs son qvað.

Skvlar bæzt vud bali
byrrøfrs skøpvt æfi.

at greina hliod³.

Allt ær hliod þat ær kvikvændis æyrv ma skilia. hliod
hæfir margar kynkvísir ok verðr hliod þat sem nattvrliga
megv æyrv greina af samkvamv tvæggia likama. ænn
ønvr hliodsgrein ær sv ær hæilavg ritning sægir hlioda
andliga hlvti. likamlikt hliod verðr annat af lifligvm hlvtvm
ænn annat af liflavsvm hlvtvm. Hliod þat ær hæyritz af
liflavsvm hlvtvm verðr⁴ annat af .ij. ræriligvm skæpnvm

---

¹) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 748
in quarto. — 2) *omnibus locis, ubi k geminari solet, membr.
habet k, quam literam per kk dedimus. — 3) *litteris rubris. —*
⁴) *bis in membrana scriptum.***

ænn annat af vræiligvm annat af samkvamv ræiligra lvtá ok oreriligra. Af ræiligvm lvtvm verðr lioð sém af hofvð-skæpnum vindvm ok votnum. Af vræiligvm hlvtvm verðr lioð sém stæinvm. æða malmi. æða strengivm ok verðr þo þæss kyns lioð iafnan af rering nokkvrís likama lifligs. æða vlifligs. Af samkvamv reriligra lvtá ok vræiligra verðr lioð sém þa ær vindr. æða vøtn. æða ælldr slær sinv affi við iorð. æða aðra vræiliga lvti. lioð þat ær verðr af liflavsvm lvtvm ær svart (ok) ogreínúlikt æptir natvrligri samlioðan þeirri ær philosophi kòllvðv mvsicam ok verðr þat lioð hit æfsta ok hit æzta af ræring ringa þeirra .vij. ær sol ok tvngl ok .v. merkistioruvr ganga i þer ær planæte ærv kallaðar ok hæitir þat celestis armonia æða¹ himnæsk lioðagræin. Þessar stioruvr sagði plató hafa lif ok skyn ok vera odavðligar. Greinilikt lioð verðr i liflavsvm lvtvm þat sém ver kòllvm listvlikt lioð sem i malmi ok strengivm ok pipvm ok allz kyns sòngfærvm. J lifligvm lvtvm ok vitlavsvm verðr lioð sém viðvm æða gravsvm ok þo af tænging nokkvrís reriligs likama. Af lifandi lvtvm þeim ær sæn hafa verðr annat lioð þat ær rodd hæitir ænn annat þat ær æigi ær rødd sém fota stapp æða handa klapp ok annat slikt. Rodd ær lioð fram fært af kvikvændis mvmni formærat af .ix. natvrligvm tolvvm lvngvm ok barka tvngv ok tveim vørrvm ok .iiij. tønnum. Ænn priscianus kallar rodd vera hit grandligsta lopzins havgg ok æiginliga æyrvm skilianlikt. Rødd greiniz a marga væga ønnvr rødd ritanlig æn ønnvr oritanlig. Vmerkilig ravdd ær sv ær til ængrar merkingar ær þreyngd sém byba blictrix. Mærkilig rødd ær ønnvr af nattvrv ønnvr af sætning. æða sialfvilia. Mærkilig rodd af nattvrv ær barna gratr. æða sivkra manna stynr ok annat slikt. Mærkilig rodd af sætning ær sv ær framfæriz með sialfvilia mannz sem þetta na. Maðr merkir kvikæندي skynsamlikt ok davðlikt.

¹) s (= *sive*), *membr.*

fra stafa skipti ok tíma¹.

Stafr er hinn minzti lvtr raddar samansættrar sæm rita ma. Oc ær stafr kallaðr hinn minzti lvtr eða vskiptiligir í því sæm hæyrir allri samsætning stafligar raddar því at ver skiptvm bækr i capitvla ænn capitvla i clavsvr. æða vers æn clavsvr i malsgræinir malsgreinir i saguir. Sagnir i samstofvr samstofvr i stafi. Ænn þo ærv æigi stafir natvrliga oskiptiligir því at stafr ær ravdd en ravdd ær lopt. æða af lopti fornærat. Ænn hvart sæm ravdd ær lopt. æða loptz formeran þa ær hon samansætt með sinvm portvm sæm lopt með því at þat ær likamlikt ok allir likamir ærv samansættir ænn iafn lvtr verðr af iþfnv æfni at gætað sæm hold af holdi. Ænn sva sæm i natvrligvm likavnvm ærv nokkvirir þeir lvtr ær æinfalldir kallaz sæm .iiij. hþfvð skæpnvr ælldr ok vatn lopt ok iord ok kallaz þæssir lvtr æigi af því æinfalldir at þeir sæ vskiptiligir hælldr af því at hverr þeirra lvtr er iafn sinv þllv. Sva sæm litill gnæisti hæfir iafna natrv hinu mæsta báli sva ærv ok stafir oskiptiligir i misiþfnv æfni æða i þa lvtr sæm olikir ærv því at a. æða aðrir raddar stafir hafa stvndvm skamt liod ænn stvndvm langt. Oc ef þeir hafa langt liod þa hafa þeir .ij. tíma. Philosophi kþllvðv stafi elementa [þat er² hþfvðskepnvr. því at sva sæm allir likamir ærv skapaðir af .iiij. hþfvðskæpnvm sva gera ok stafir saman sættir alla stafliga rodd sva sæm nokkvrð konar likam. því at rodd teer eyrv ok hæfir þrenna mæling sæm allt þat ær likamlikt er. þat er hæð vpp ok ofan bræidd til vinstri handar ok hæygri ok længd fyrir ok æptir því at rodd ma ollvmegin hæyraz. Samstofvr hafa hæð i liodsgrein enn breidd i anda længd i tíma því at hver samstafa ær annat hvart hvþss æða þvng æða vmbeylig³. hvþss liodsgrein ær sv ær skiotliga er fram færð með vpphølldnv liodði. sæm þæssi samstafa. hvat. Þvng liodsgrein ær sv ær af litilatv liodði hæfz ok drægz

¹) *litteris rubris.* — ²) *in membr.: i.* — ³) *sic membr., pro vmbeygilig.*

nidr i ænn lægra liod sœm hin fyrsta samstafa i þæssv namni hareysti. Umbæygilig liodsgrein ær sv ær hæfz af litillatv liodi ok þænz vpp sœm hvørss liodsgrein ænn fellr nidr at lyktvm sœm þvng liodsgrein sva sœm þetta namn ravstr. hver samstafa hæfir ok framflvtning annat hvart lina. eða snarpa ok ær sa andi her kallaðr ring framflvtningar samstofv. Mæð snorpvm annða verðr samstafa fram færð sœm hin fyrri samstafa þæssa nafus. þvrrvm. Mæð linvm anda flytiaz samstofvr sœm þæssar. langan tíma. hver samstafa ær annat hvart lþng. eða skþmm. ok ær skþmm samstafa skiott fram flvtt ok hæfir æina stvnd sœm fyrri samstafa i þæssv nafni ari. lþng samstafa ær sv ær sæinlīga ær fram flvtt ok hæfir .ij. stvndir sœm hin fyrri samstafa i þæssv nafni. hati. Oc ær timi. eða stvnd kallaðr dvþl mœlandi framflvttrar raddar.

Stafr hæfir .iiij. tilfelli. Nafn ok figrvv ok vælði eða mátt. Stafa nþfn ærv .xvj. i norænni tvngv i þa liking sœm girkir hofðv forðvm daga. ænn þo ærv meringar þeirra miklv flæiri þvi at priscianvs segir at hverr [þeirra hafa¹ .x. hliod. eða flæiri. Sva sœm a æf þat ær skamt hæfir .iiij. liodsgreinir. hvassa liods grein fyrir vtan ablasning h sœm her ari. þvnga liods grein ænn fyrir vtan h sœm her ....² hvassa liods grein með ablasning h sœm her hafi ok þvnga liods grein sœm her hafandi. langt a hæfir .vj. liod æf þat hæfir ablasning h þa berr þat annat hvart hvassa liodsgrein. eða þvnga. eða vmbæygiliga sœm her ....³.

Vm ablasning h⁴.

Slikt hit sama æf þat hæfir eigi ablasning liodar þat .iiij. læidir sœm þæssi nþfn. ári aranna ara. Slikt hit sama ma ok aðra raddar stafi greina. ænn i ok v hafa þvi flæiri liodsgreinir at þeir ærv stvndvm samliodændr sœm i þæssvm nþfvm iarl vitr ok er þa v venð kallat i nórfenv máli.

¹) a [*supra lineam in membr. scriptum est*: raddar stafr. —

²) *duorum fere verborum vacuum spatium in membr.* — ³) *sine lacuna, membr.* — ⁴) *litteris rubris.*

(J) norenv stafrofi ærv .v. liodstafir sva kallaðir úr Λ oss $\mathfrak{A}$ iss l ár $\mathfrak{A}$ ýr $\mathfrak{D}$ ok ær iss stvndvm sættre fyrir æ þa ær hann er stvngiun sva sëm alæph æða ioth setiaz fyrir .ij. raddarstöfvm i ebreskv máli. Λ er þvi fyrst sett at þat lióðar i framan verðvm vörvm. $\mathfrak{A}$ er þar næst. hann lióðar i mvnni. l stenndr þar nést. þvi at hann liodar i ovan verðvm barka. en i neðan verðvm barka ef hann er púnctadr ok lióðar þa sëm e. þar nést er $\mathfrak{A}$ skipadr þvi at þat liodar i briosti. $\mathfrak{D}$ ær tekit af ebreskv stöfvm. Ænn latinu menn skipvðv stöfvm gagnstaðliga þæssv sëm her ær græint. þeir sættv a fyrst þvi at þat liodar næst hinu næzta toli raddarinnar ær ver kollvm lvngv ok þat ma fyrst skilia i bernsligri ravst. Ænn Λ ær þvi fremst skipat at þat ær fremst ok næst sialfv æfni raddarinnar at þvi ær ver hyggivm at loptið mægi kalla ok hafa þvi hvarir tveggiv mæistarar væl ok natvrliga skipat stöfvm i sinu mali. Raddar stafir þæssir hæfiaz allir af sinu liodi ok læggiaz i samliodendr [$\mathfrak{R}$ ok ¹].

Vm samhliodendr².

Samliodendr ærv .xj. i rvua mali .v. þeir ær nalægir ærv raddar stöfvm ærv kallaðir half raddarstafir af ðörvm mōnvm þvi at þeir hafa mæiri likink raddar stafa ok merkiligri liod ænn aðrir samliodendr. þat ær. $\mathfrak{R}$ $\mathfrak{t}$ ¹ Ψ $\mathfrak{t}$ $\mathfrak{V}$ ³ ær af svmm mōnvm með þæssvm stöfvm taliðr i latinu stafrófi þvi at hann hæfr sitt liod af raddarstaf sëm aðrir þæss kyns samliodendr. Ænn priscianvs sægir æigi mega raða stafsins merking hvart hans nafn hæfz af raddarstaf æða eiginligv liodi sëm marka ma i þæssv stafrofi ok mōrgvm ðörvm ær naliga hæfiaz allir stafir af sinu liodi raddar stafir ok samhliodendr ok hallda þo fvllkomliga sinvm merkingvm. J þæssv stafrofi ærv ok .v. stafir ær ver kollvm dvmba stafi þat ærv $\mathfrak{V}$ $\mathfrak{t}$ $\mathfrak{V}$ $\mathfrak{1}$ $\mathfrak{B}$. Oc ærv

¹) a [*supra lineam*: reið sol. — ²) *literis rubris*. — ³) *hic interpungendum videtur et ¹ ita transponendum, ut scribatur: ¹ ær af svmm mōnvm cet.; cfr. pag. 74.*

stafir þæssir æigi því dymbir kallaðir at þeir hafi ækki liðð hællðr því at þeir hafa litid liðð hia raddarstöfum i þa liking sœm sa maðr ær litils kallaz verðr æða ænskis af goðri átt ær litt ær mannaðr hia sinvm göfgyvm frendvm.

Vm tilfelli stafs¹.

Annat tilfelli stafs ær figvra þat ær mynd æða voxtr stafanna gerr sœm nv ær ritað. Þriðia tilfelli stafa ær mátr. Oc ær þat sialf framflvtning stafa ok merking þeirra. fyrir þann sama matt stafanna ærv bæði svndin nœmn ok figvrv. Svnr mæistarar kalla skipan hit fiorda tilfelli stafs ænn þat kallar priscianvs æinn part þann ær mætti stafsins hæyrir. Þæssa stafi ok þeirra merkingar compileraði minn herra valdimarr konvngv með skiotv orðtæki a þæssa lvd. Sprængd mannz hœk flyði tovi boll. 𐌺𐌿𐌰𐌹𐌶𐌰 𐌿𐌰𐌹𐌶𐌰 𐌰𐌹𐌶𐌰 𐌹𐌰𐌹𐌶𐌰 𐌹𐌰𐌹𐌶𐌰. her ær sol² fyrst skipað ok bæði sætt fyrir s latinv staf ok z girzkan staf ok kollvm ver þat knæsól æf hon ær sva gær h. Ænn z hæfir natrvrliga i sær tveggia stafa liðð. d ok s æða t ok s sva sœm x hæfir tveggia stafa liðð c ok s æða gs. Oc ær því hvargi þeirra stafa ritaðr i rvnmv æða i forn latinv stafrofi. Nv ærv þeir stafir því i stafróf sættir at skiotara þikkir at [rita ænn³ tva. Þar næst stændr K ok ær biarkan a þa læid ritað æf þat stændr fyrir p latinv staf ok hæfir sa rvna stafr tva dymba stafi i sær þa ær vlikir ærv i liodi. Ænn því ærv opnr bælgir gærvir a K þa ær þat liððar fyrir p at þat seal mæir svndr loknvm vœrvvm næfna ænn b. Þar næst stændr R fyrir r latinv staf ok ær hann af þeim stöfum ær half raddarstafir ærv kallaðir. Þar næst stændr t. þat liððar fyrir .ij. raddar stöfum t ok t ok kalla girkir þann staf diptongon. þat ær tvilioðr a norena tvngv ok ærv .iiij. diptongi i latinv stafrofi ænn .v. i rvnmv. diptongvs ær samanliming .ij. raddar stafa i æinni samstöfv þeirra ær baðir hallda afli sinv. Þæssir ærv limingar stafir

¹) *litteris rubris.* — ²) *supra lineam* †, *membrana.* —

³) a [*supra lineam*: æinn staf.

i rrvnm X fyrir æ Ð fyrir av þl fyrir ei ok ær sa dip-
tongvs ekki i latinv. φ fyrir ey þ fyrir eo¹ ok² ær hinn
fiordi diptongvs i latinv ok ær hann ækki i rrvnm. Svmir
raddar stafir ærv fyrir skipaðir i samanlagningv sœm a ok e.
œnn svmir eptir skipaðar³ sœm e ok i o v ok ærv þeir raddar
stafir nattvrliga fyrir skipaðir i samanlimingvm ær nalægra
hafa lioð inv inzta raddar toli manzins œnn hinir eptir
skipaðir ær nærri standa i lioðs grein efni raddarinnar⁴ sœm
a fyrir e ok v því at þat lioð er grannara ær nærr stœndr
briostinv ok fyrr tekz œnn hitt digrara ær framarr skapaz
œnn hitt er eptir ær sidarr formæraz ok meira hæfir rvm
er ok hegra þat lioð fyrri at sætia i samanlimingv ær
fyrri skapaz enn . . . .⁵.

. . . . allz mals. Þvi næst ær orð ær skryðir ok for-
mærar nafn sva sœm mynd æfni því at þat skyrir tilfelli
nafns ok merkir gærð eða pining. fornafn ær sett i stað
nafnsins sœm læytis maðr fyrir mæistara ok merkir þriar
personvr œnn nafn mærkir eina. Viðrorð fegrir ok ændi-
markar orðit i þa liking sœm viðrlæggianlig nōfn gera við
vndirstæðilig nōfn sva sœm her. sterkr maðr bers⁶ hrvst-
liga. Ivttekning ær fra skilit orði því at hon merkir föll
ok kyn sœm nafn. Ænn i því skilz hon fra nafni at hon
merkir gerð æða pining ok hæfir ymsar stvndir sœm orð.
Samtenging knytir saman nōfn æða aðra parta æða sialfar
mals greinir sœm her.

Ringr ok dagr at þingi.

Fyrirsætning ær æiginlig til at þiona föllvm nafnsins sœm
her. til borgar af skipi. Mæðalorpning syuir hvgbokka
manz. Oc er hon iafnan fraskilit oðrvm þortvm sœm her.
væi hæi.

¹) *supra* "eo" in membrana scriptum est: o. — ²) *cfr.*
p. 78, not. 16. — ³) *sic membrana* (skipaðr) *pro* skipaðir. —
⁴) *supra lineam*: s. lopti. — ⁵) *deest unum folium.* — ⁶) *sic*
membrana pro berz.

*kenningar donati*¹.

Donatus kennir í fyrri bok sinni nattvrv parta þeirra allra ær hafa þarf í rettv latinu mali ok ma ængi maðr fvllkumlíga vel skilja ok mela þa tvngv næma þæssa bok kvnni. Aðra bok gerði hann um lavstv þa ær verða kvnnv í latinu mali ok í þeim skalldskap ok at lyktvm um þat skrvð ok fegrendi ær verða ma í søgnvm ok máls greinvm. Þvi ritaði hann um lavstv þa ær verða mæga í malinu at sa ma mæla æða yrkia fagrlæka ær hann væit bæði lof ok lavst a malinu sem mælt ær. *Malum non vitatur nisi cognitum.* Æigi ma illan varaz næma hann sæ fyrri kændr. J þæssi bok ma gerla skilja at öll ær æin listin skalldskapr sa ær romverskir spækingar namv í athænis borg a griklandi ok snerv síþan í latinu mal. ok sa lióða háttr æða skalldskapr ær oðinn ok aðrir asia menn flvttv norðr higat í norðr halfv heimsins ok kendi mognvm a sina tvngv þæss konar list sva sæm þeir höfðv skipat ok nvmit í sialfv asia landi þar sæm mæst var frægð ok rikdomr ok froðlæikr veralldarinnar.

*de barbarismo*².

Barbarismvs ær kallaðr einn lasta fvllr lvtv malsgreinar í alþýðligri reðv ænn sa ær (i) skalldskap kallaðr metaplasmus. barbarismvs fekk af þvi nafn at þa ær romverskir höfðingiar höfðv nalíga vnnit alla veröldina vndir sina tign tokv þeir vnga menn af öllum þjóðvm ok flvttv þa í romam ok kenv þeim at tala romverska tvngv. þa drogv margir vnemir menn latinu eptir sinv eigin mali ok spilltv sva malinu³. kollvðv romveriar þann mals lavst barbarismvm þvi at þeir nefnv allar þjóðir barbaros næma girki ok latinu menn. barbari varv kallaðar fyrst af löngv skeggi ok liótvm bvnaði þær þjóðir ær bygðv a háfvum fjöllum ok þykkvm skogvm þvi at sva sæm asiona þeirra

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.* — ³) *supra lineam:* tvngvnni.

ok bvnadr var ofægiligr hia hæverskv ok hirðbvnaði rom-
veria slikt sama var ok orðtak þeirra otogit hia mals greinv
latinu snillinga. Ænn þvi villdv romveriar at allar þiöðir
næmi þeirra tvngv at þa veri kvnnari þeirra tign ok þo at
rikin skiptiz ær stvndir liði mætti allt folk vita at þeirra
forellri hæfði romverivm þionat.

¹Barbarismvs verðr a .ij. læiðir i framflvtning mals
ok i letri. hann hæfir .iiij. kynkvislir viðrlagning ok af-
tekning skipting ok snvning. Þat ma verða i æinvm staf
ok samstøfv ok i tilfellvm samstøfvunnar stvnd ok liöðs-
grein ok ablasning. barbarismvs er með öllv flyiandi i
alþyðligv orðtaki. ænn i skalldskap er hann stvndvm
læyfðr fyrir sakir skrýðs æða navðsynia. Vm aftekning
stafs verðr barbarismvs sæm egill qvað.

Ærvmz avðskef	vinar mins
ömvn lokri	þvi at valit ligia
magar þoris	tven ok þren
merðar efni	a tvngv mer.

her ær af tekinn stafr i þessvm orðvm tven ok þren fyrir
fegrðar sakir þvi at þa þikkir betr liöða þessar samstøfvr
i hvidv hætti at þer hafi vnbeygiliga liöðs grein helldr ænn
hvassa ær .iiij. ærv samstøfvr i visv orði ok ma þvi kalla
at her verði barbarismvs i liöðs greina skipti. J aftekning
samstøfv. verðr barbarismvs sæm qvað harekr i þiottv.

Raðit hefik at riða
rínleygs heþan mínv.

her er rín fyrir rínar þvi at ofmargar verða ella samstøfvr
i visv orði. Vm viðrlagning stafs verðr barbarismvs sæm
qvað avðvn illskellda.

Maðr skyllði þo molldar
megia hverr of þegia
kenniseiðs þo at kvnni
klepp dögq hárs lögqvar.

her er sett megia fyrir mega ok avkit einvm staf ok ger

¹) *inscriptio hujus capituli legi non potest.*

sva lǫng samstafa af skamri þvi at ella þeiddz eigi kveðandi
rett i visv orði. Vm viðrlagning samstǫfv sǣm glvmr qvað.

Ænn ek vait at hefr heitið
hans broðir mer goðv
ser of slikt til þeirra
sæggfiöld hvaðarrtveggi.

her er hvaðarrtveggi sættir fyrir hvartveggi til þess at
kveðandi halldiz i visv orði. Vm stafa skipti verðr
barbarismvs sǣm arnorr qvað.

Svmar hvern frekvm erni.

her er hvern sett fyrir hvert til þess at hending halldiz
i drottqvæðvm þetti ok ma her kalla þedi stafs skipti ok
samstǫfv. J stafa snvning verðr barbarismvs sem her.

Reið brynhilldar broðir
bort sa er hvgr ne skorti.

her er bort sett fyrir brott ok skipt sva stǫfv at r stænr
fyrir til þess at hendingar se iafnháfar ok er þetta sva i
einvm staf sǣm i samstǫfv. Vm stvndar viðrlagning verðr
barbarismvs sem qvað eilifr gvðrvnar son.

Varv vǫnd ok myrar
verðr hitt at þav skerða
svell var aðr vm alla
ól torraðin hóla.

her kallar torraðin ól vǫndvl ok gerir langa þessa samstǫfv
ól til þess at hendingar se iafn háfar. Vm stvndar afdrátt
verðr barbarismvs sem her.

Svanr þyrr þeint til þenia
blóðs vindara roðri.

her er vindara sett fyrir vindára roðri. Þat er flvgr. Þessi
samstafa er skom ger fyrir fegrðar sakir þvi at þa lioðar
þetr. Þar er ok sv skalldskapar¹ er iafnan þikkir vel
koma ok menn kalla oflióst. Vm lioðs greinar skipti verðr
barbarismvs sem einarr qvað.

---

¹) *vocabulum* grein excidisse videtur.

Vist ervmz hermd a hesti
 hefir flíod ef vill goðan.

her scal annat af raða enn mælt er ok er beði breytt með
 mali ok svndr tekningvm ok lioðs greinvm ok scal sva
 skilia. Vist ervmz hermd a hesti. legg ec a ío reiðiþokka.
 her er mali skipt. enn þat scal sva pvncta ok svndr taka.
 legg ec a ioreiði þokka goðan. her er seni skipt. Hefir flíod
 ef vill. konv má ná. her er máli skipt. konv mana. her
 er seni skipt ok lioðs greinvm. má ná her er hvartveggi
 lioðs grein vmbeygilig. máná¹. her er hvross lioðs grein
 yfir baðvm samstøfvm ok ær her beði skipt lioðs greinvm
 ok aftekning lioðs greinar því at hvross lioðs grein ær gær
 af vmbæygiligri ok tækin sva af þvng lioðs græin. Vm
 viðrlagning lioðs greinar verðr barbarismvs sæm skravt-
 oddr qvað.

Ef veri bil barv
 brvnnins logs sv ær vnnvm
 opt geri ek orða skipti
 æinrænliga a bænvvm.

her ær bænvvm sætt fyrir bœnvvm. Vm viðrlagning ablasningar
 verðr barbarismvs. Sem starkaðr qvað.

Þann hæfi ec manna
 menzkra fvnðit
 hringhræytanda
 hrammaztan at affi.

her er hrammaztan sæt fyrir rammaztan. Vm aftækning
 ablasningar verðr barbarismvs sæm her.

lofðvngr gækk at lakkar
 lavt herr i gras snerrv.

her ær lakkar sæt fyrir hlakkar at kvæðandi halldiz. Ænn
 verðr barbarismvs a flæiri væga ok ærv þær figrvvr kallaðar
 moytacissmvs ok lapdacissmvs ok iotacissmvs. Þæssar
 figrvvr verða vm ofagra samansætning stafanna ok æigna

¹) *in membrana: mán.*

svmir þessa löstv solöccismo því at þat verðr i flæirvm søgnvm ænn i æinni. Þæssar figrvr tokv nafn af æiginligv nafni cismvs þat ær brvgðning æða spell. Moytacismvs ær þat æf samtænging sagna verðr af optligri samanlostning. m. æins stafs sæm her. Gæima mætv m hríma. ok kǫllvm ver þat dregit a stál¹ a milli hændinga verðr. Lapdacismvs er þat æf tvav ll sætiáz fyrir æinv æða einn raddar stafr standi i milli tveggia sæm hæf.

stendr af stala lvinði

stýrr þorravði hinn fyrri.

Jotacismvs ær þat æf i samliodandi stendr eptir i raddarstaf eða eptir annan raddarstaf eða milli tveggia raddarstafa sæm her.

Haði iarl þar er aðan

engi mann² vnd ranni.

ok sæm olaftr legs son qvað.

freyiv angan leygiar.

En donatus telr þan laust með barbarismo ef .ij. raddarstafir iafolangir standaz hit næsta i tveim samstøfvm sæm her.

þorði iðia orða.

þetta ærv collisiones³.

Þann laust kallar donatvs collisiones ef m stendr milli tveggia raddarstafa sæm eyvinðr qvað.

barvm ullr um alla

imvn lauks a hauka.

þat kallar hann hinn sama lavst ef önnvr samstafa ær i niðrlagi orðz iofn eða lik vpphafu því er æptir kemr sæm einnarr qvað.

harðan þytr a hvitum

harm solborgar armi.

Sva ok æf snarpir samliodændr rennaz moti i tveim samstøfvm sæm her ær kvæðit.

¹) *excidit* ef. — ²) m^r, *membrana*. — ³) *litteris rubris*.

her liggja brot bæggja
brvðr strykvinna svða.

ok sëm þetta .

her fregna nv hygnir
hiðrflavg brimis dravgar.

Þæssa lðstv telr donatvs þvi með barbarismo at þeir verða
i æinni samstðfv þo at stærri sagnir spilliz af þvi.

her hæfr vpp soloecismum¹.

Soloecismvs er lavstr i samansættv mali gær i moti
reglvn rettra malsgræina ok verðr soloecismvs i tueim
pörtvm eða fleirvm. Enn verðr barbarismvs i æinni søgn
sëm fyrr ær ritat. Solocismus fekk nafn af borg þeirri
ær forðvm var kðllvð soloe ænn nv hætitir pentapolis.
Þeirrar borgar lyðr for til athenis borgar i girklandi at
nema þar mal ok þa spilltu hvarirtvæggju tungunni með
våndvm orða drætti ok kðllvðv girkir þann mals laust
solocismum af borginni soloe ok cismvs. Þat er slita æða
svndrskorning at uaru mali þvi at sa laustr sleit malsins
parta. þa er spillti tungunum. Þat er ok merkianda at
ófróðir menn etla iafnan barbarismum vera þar sëm soloe-
cismus er at rettu sëm þa ær nokkvrr maðr segir fra
karlmanni æða konu ok kallar þar hann ær hon scal vera
æða hæilsar þar flæirvm ær æinn ær æða annat slikt þvi
at hverr sëm kallar hann þar sëm hon scal vera þa gerir
hann lavst i baðvm þæssvm nðmnm. Slikt hit sama
hverr sëm hæilsar þar mðrgvm ær æinn ær gerir soloe-
cismum milli margfalligrar tðlv ok æinsligrar. Soloe-
cismvs verðr annathvart i malsins pörtvm æða tilfællvm
partanna ok geriz þa a .iiij. læiðir viðrlagning ok aftekning
skipting ok umsnuning. Sua sëm mætaplasmvs er kallaz
i skalldskap sa lavstr ær barbarismvs kallaz i alþyðligv
mali. ok þikkir þat stvndvm fægra skalldskap. Slikt lit
sama ær soloecismvs i skalldskap sættr fyrir skrvðs sakir

¹) *literis rubris.*

ok ær hann þa scema kallaðr i skalldskap. J mals þortvm verðr soloecismvs sem þa ær annarr partr ær sættr fyrir oðrvm sëm her ær kvæðit.

hringlæstir gækk hravstan

herivm kvnr at gvnni.

her ær þetta namn ravstan sætt fyrir þæssv visvordí. ravstliga. Stvndvm verðr soloecismvs þa ær hinn sami partr ær oviðrkæmiliga sættr sva sëm þorkleifr iarls skalld qvað.

Höfðv ver i þær hacon

ær at hioðrógi drogvnz

þv ravtt skoglar skyia

skod forystv goða.

Her ær i fyrrisætning fyrir af sætt. Atfælli mals parta ærv .xij. hviliglæikr Samiamnan Kyn Tala Mynd Fall Persona Merking Tid Samokon Máttv ok skipan. J ollum þæssvm tilfællvm verðr soloecismvs. ænn þo ma æk fa rita. Soloecismvs verðr vm hviligleik nafna sëm snorri qvað.

Byskop hæyr a bæran

bragþátt gofvgv máttar.

her er sameiginlikt namn byskop sætt fyrir æiginligv nafni Gvðmvndr. Vm samiafnan verðr soloecismvs sëm her.

Rann hræddari hranna

hyrbriotr fra styr liotvm.

her ær samiafnanlikt nafn hræddan [sætt fyrir hræddr¹ sættligv namni. Vm kyniaskipti verðr soloecismvs sëm i hafliða málvvm.

Ristv nv fala

far þv i bygd hinig

þo ær mals gangi mikit.

her ær hvarginlikt kyn sætt fyrir karlmannligv kyni. Vm talnaskipti verðr soloecismvs sëm arnor².

Yppa raðvmz yðro kappi

iota gramr i kvæði fliotv.

¹) a [*in membrana bis scriptum*. — ²) *excidit verbum*: qvað.

her ær margfallig tala sætt fyrir æinfalldri töl. J falla skipti verðr soloecismvs sœm æ¹⁾ qvað.

þvi hæfik hætið mœy mætri.

her er rægilict falli sætt fyrir gæviligv falli ok köllv ver þænna lavst orðkolf. J tíða skipti verðr soloecismvs sœm þiodolfr qvað.

læiða langar davða

limar illa mik stillis

barvð menn hinn mæra

Magnvs i grøf fvsir.

J persona skipti verðr soloecismvs sœm qvað halldorr skvalldri.

Orkit ala særkiar

æl fæstir þræk mæstm

ætt bæit grams vm goma

gagnprvðr sigvrðr magni.

her ær annarr fiordvngv viso mælltr til annarrar personv ok köllvm ver þat viðmællt. ænn annarr fiordvngv sægir fra hinni þridiv personv ok köllvm ver þat hliðmællt. At slikvm hætti verðr soloecismvs i øðrvm tilfællvm partanna. Með barbarismo ok soloecismo erv taldir .x. læstir þeir ær sva ærv kalladir. Acirologia Cacenphaton Pleonasmvs Perysologia Macrologia Tantologia²⁾ Eclipsis Tapinosis Cachosinteton Amphibologia. Acirologia er oeiginlig sætning orðz sœm her ær qveðit.

Vætti ek harms næma hitta

höfvð gyllz naim fyllv.

her kallaz skalldit vætta harms þess ær hann kviddi ok ær þetta orð. æk vetti gagnstæðliga sætt þvi at þat ær manzins natvra at vætta fagnaðar enn kvída við harmi. Þessi lavstr heyrir barbarismo þvi at hann verðr i einni søgn. ænn þvi hæyrir hann soloecismo at hann verðr i malsgrein milli þessa tveggia orða ventir ok kvídir.

¹⁾ sic abbreviate, membrana. — ²⁾ sic prave membr. pro Tautologia.

Cacenphaton ær kolloð ofavgr framflvtning stafa eða samstafna i æinv orði eða flæirvm sëm aðr ær ritað þa ær sv samstafa ær fyrst sætt i einv orði er síparst var aðr eða hliðstafr ok sva þeir ær eptir koma i baðvm samstofvm sëm sikhvatr qvað .

for or vik a vári.

þat hæyrir ok miok þæssvm lesti æf sa ær niðrlags stafr i æinni søgn ær fyrstr ær sættr i því orði ær eptir kemr sëm snorri qvað .

Skialldbraks skylia milldvm

skipræiðv mer hæiða.

þænna lavst kollvm ver þræskollð. Þat ær ok kallað cacenphaton æf maðr æignar oviðrkæmiliga oðrvm lvt þat ær annarr a sëm her ær qvedit .

Skið gækk fram at flæði

flóðs i reggi óðv.

her ær kallat at skið gangi ænn þat er eiginlikt mǫnnvm eða kvikendvm. Sa lavstr hæyrir ok cacenphaton ær ver kollvm nykrat eða sinngalgknat ok verðr þat mæst i nygervingvm sëm her .

hringtelir gaf hálv

hlyrsolar mer dyra

oss kom brvnd til handa

hræpollz drifin golli

sott þa ær herians hattar . . . .¹.

her ær eyxin kollvð i oðrvm hælmingi tröllkona skialldar eða valkyria ænn i oðrvm hælmingi sv ok ær þar sva skipt liknæskivm a hinvm sama lvt sëm nykrin skiptiz a margar læiðir. Pleonasmos ær hægomlig viðrlagning einnar sagnar yfir þat fram sëm fllv mali hæyrir sëm kolbæinn qvað .

Mvndi mer fyrir stvndv

mikit orðalag þikkia

æf ælgrænni vunar

æyrvm slict at hæyra.

¹) *sine lacuna, membrana.*

Þetta nafn þarf eigi til fyllrar merkingar því at ækki vit manzins hæyrir næma æyrv. Perisologia ær lægomlig viðr-
lagning orðanna þeirra ær ækki merkingar afl hafa með
þvi mali sëm vpp ær tekit sëm her ær qvedit.

þat hæfi ek sagt   dvaldr fer ek hins
ær sialfr vissag   ær drengr þægir.

her þarf ekki hit sidarra mal því at þat ma skilia æf hann
sægir þat ær hann vait at hann þægir yfir því ær hann
vait ægi. Macrologia ær kallað langt sæn þat ær tekr
onytsamliga hlvti til þess mals ær skalld talar ok ær
þessi figura viða sætt i qndverðvm kvæðvm sëm arnorr
qvað i Magnvs drapu.

Sæinkvn varð þa ær hlæbarð hanka
hnika ár hin liota bára.

her sægir hann fra rakfor sinni. ænn þat hæyrir ekki konvngs
lofi. Þæssi figyra verðr ok ef maðr talar þorfvn flæira vm
hinn sama lvt sëm gvðbrandr qvað i svölv.

Upp sætr mþkk hinn mikla
moðfiallz verolld alla.

Tantologia ær þat æf hin sama søgn er optarr tekin æn
tilhæyrir eða hin sama merking sëm snæglv halli qvað.

sva læt vnd sik   lönd öll lagin
seggia drottinn   liðs oddviti.

her erv .ij. kæningar konvngs til hins sama mals. þat
köllvm ver ofkænnt. Eclipsis ær skortr navðsynligrar
sagnar þeirrar ær þarf til fyllz mals sëm her ær qvedit.

for hvatraðr   aðr siklingr
hilmi at finna   til sættar gækk.

her skortir konvngs nafu eða kenning til fyllz mals sëm
her ær qvedit.

sa ær af islandi
arði barði.

her skortir siovar nafu til fyllrar merkingar. Tapinosis ær
minnkan mikils lvtar i mali þa ær sæn avðsynir annat
ænn af scal raða sëm þiodolfr qvað.

snart við seþráð kyrtat
sík la blær a diki.

her ær sík eða diki sætt fyrir sæ æða haf þav sëm litil
vötn ærv a landi. Cacosintheon er lastafvll samansætning
sagnauna sëm Gvðlavgr qvað.

hravkk at havga brekkv
hotz mæirr ænn til gotvm
fyrir hæyrgæði hriðar
halldorr i bvg skialldi.

her er ofagrliga samanskipat søgunvnm i þriðia visv orði.
Amphibologia ær ævanlæikr sagnarinnar ok verðr þat a
margar læidir stvndum við regilig föll sëm her er qvedit.

hermenn getu hinnig
hvgstinnan gram vinna.

her ær ævanlikt hvart hermænn vinna konvng æða konvngr
hermænn og skiptir þvi samanhladning orðanna. Stvndvm
verðr þæssi figvra vm svndrtækning orðanna sëm her er
qvedit.

þat ær orðslægivm æigi
alldr bot konvngs skálldi.

her skiptir þat malinv hvart æigi ær skipat til þess mals
ær fyrir stændr æða hæyrir þat þeim orðvm ær æptir fara.
Stvndvm verðr þæssi figvra sva at eitt orð hefir fleiri merkingar
sëm olafr qvað.

kénn nioti vel vënnar
vin minn konv sinnar
vist erat dapr vm drosir
drengr ok æigi længi.

her ær ovist hvart þæssi savgn. eigi ær viðrorð neitilic
eða orð eiginlic. At slikvm hætti ær við a sætt i skalld-
skap þat nafn er ymsar hefir merkingar ok folgit sva malit
sëm hallarsteinn qvað.

holmleggjar vinnr hilmir
hringskøglar mik þøglan.

her kallar hann dverg lit ok sva fegrð konvnnar. Alleotheta

er þat ef skipt ær tölvm eða fólvm eða kynvm sem fyrr ær ritat i soloecismo. Þessar figvrur flæstar fylgia meirr soloecismo helldr eun barbarismo því at þær verða mæirr i mali ænu i einni sögu.

her eru merktir læstir mætaplasmi¹.

Metaplasms ær framskapan nokkvrrar rettrar reðv i aðra mynd fyrir navðsynia sakir eða fegrðar. hann hæfir .xiiij. kynkvislir. Prothesis er viðrlagning stafs eða samstofv i vpphafi orz sem egill qvað.

Vrvngv varrar gvngnis
varrar lvngs vm stvnginn.

her er viðlagt v i þesso nafni vrvngv til þæss at rettir se stvðlar i dróttkvæðvm hætti. Vm viðrlagning samstofv verðr prothesis sem her.

Vt reð ingólfr læita
ognreifr með hiðrlæifi.

her ær samstafa lögð við þetta nafn læifr ok lengt nafnit fyrir sakir breysti haus. Aufferesis er gagnstaðlig prothesi ok tekr hon af vpphafi orðz staf eða samstofv sæm þa at v se af tækit i þessv nafni vrvngv því at þyðerskir menn ok danskir hava v fyrir r i þessv nafni ok mörgvum þðrvum ok þat byggivm ver fornt mal vera. ænn nv ær þat kallað vindandin forna i skalldskap því at þat ær nv ekki haft i norðnv mali. Sincópa tekr i brott staf eða samstofv or miðiv orði sem bragi hinn gamli qvað.

þars sem lofðar lita
lvng vafaðar gvngnis.

her er ger ein samstafa af tveim ok tekinn or e raddarstafr ok sett sva þars fyrir þar es. þetta kólvm ver bragar-mal i skalldskap. Epentites² verðr gagnstaðlig sincope því at hon leggur við staf eða samstofvr i miðiv orði sæm kormakr qvað.

---

¹) *literis rubris.* — ²) *sic, ut videtur, membrana pro Epenthesi.*

þvi at malúinv minnar
milldr þorketill villdir.

her er þorketill settr fyrir þorkell ok avkit sva tveim stavfvm nafnit. Enn einni samstøfv til þess at kveðanndi halldiz. Paragoge leggr við einn staf i enda orz sëm arnorr qvað.

klivfa let ec i kavpfavr dvfv
knarra minn við borðin stinnv.

her er viðlagt einn stafr eða samstafa i þessv orði knarra til þæss at kveðanndi halldiz. Apocope er gagnstaðlig þessi figrv tektr hon af einn staf eða samstøfv i enda orz sëm her.

þvi hefi ek heitið mæy metri.

þat køllvm ver orðkolf i skalldskap. Sistola gerir langa samstøfv skamma sëm fyrr ær ritað.

Blóðs vándara róðri.

Eptasis¹ ær gagnstaðlik sistole ok gerir skamma samstøfv langa sëm fyrr ær ritað.

ól torraðin hola.

þæssi figvra hæfir margar kynkvilur i versvm ænn i skalldskap ær hon sialldan næma ofliost sæ ort. Dieresis gerir .ij. samstøfv af æinni sëm biørn qvað.

Nv læt ec at þar þrioti
þorravðr uini óra.

her ærv .ij. samstøfv af æinni samstøfv þorðr til þæss at kveðandi halldiz. Sineresis ær gagnstaðlig dieresi gerir æina samstøfv af tvæim sëm sikhvatr qvað.

Vase til roms i haska.

her ær sætt vask fyrir vas æk til þæss at hændingar sæ iamphafar. Sinalimphæ teer af annan raddarstaf af .ij. raddarstafir standaz hit næsta i tvæim samstøfvm sëm i biygvm visvm.

Hvæs æf æk hlæyp at krúsi.

her ær or tækit annat e i þæssi søgn hves ok ger æin sam-

¹) *sic membrana pro Ektasis.*

stafa af tvæim til þæss at skothændingar sæ iamnháfar. þar ær ok æin samstafa ger af tvæim þortvm viðrorði ok orði ok ær þat soloecismvs. Elipsis tekr or m æf þat stæindr síðarst i orði sva at raddarstafr kemr æptir ok ær sv figvra miðk i versvm ænn ækki finnvvm ver hana i norænvvm skállldskap. Antitesis sætr annan staf fyrir ððrvm sæm sighthvatr qvað.

danar drotui mínvm

dægn of sæint at hendi.

her ær n sætt fyrir r i þæssv nafni dægn. Metethasis¹ skiptir stöfvm sæm fyrr ær sagt i þæssvm orðvm.

bort sa ær hvgr næ skorti.

her ær skipt stöfvm ok sætt r fyrri enn t at kveðanndi halldiz.

*de scemalæxeo*².

Scemalæxeos heyrir sva til soloecismvm sæm metaplasmvs til barbarismvm i öllu því ær til lasta væit. ænn þo ær scema miklv meirr i læyfi sætt því at hon þikkir iafnan fegra i skállldskap. Scema ær köllvð a girzkv ænn skrýð a norenv læxis ær reða ok ær scemalæxeos nemnd sæm skrýð máls eða reðv. Scema hæfir .xviij. kynkvislir. Prolæmsis ær vppnvmning margfalligra lvtu þeirra ær síþan ærv æinfalliga græindir sæm her ær qveðit.

flvgv hramnar tvæir

hvginn til hanga

af hnikars oxlvm

ænn a hræ munninn.

her ær þetta orð flvgv margfalliga sætt i hinvm fyrrvm visv orðvm. ænn þat rikir tvav æinslig navfn i síðarri visv orðvm ok skal sva vpp taka malit. tveir hrafnar flvgv af oxlvm hnikars hvginn flavg til hanga ænn munninn til hræs. Zemna³ ær þat æf æitt orð styrir mörgvvm nōfuvvm sænu her ær qveðit.

krossfæstvm se kristi

kvnnr vegr ok lof vnuit

megn ok máttir sæm tignar

mest valld þat ær fers aldri.

¹) *sic membrana pro* Metathesis. — ²) *litteris rubris.* —

³) *sic membrana pro* Zevgma.

Þetta orð se styrir þollvm þæssvm nōmnm. vegr lof megn
mattr valld. Semilempsis¹ bindr oiafnar clavsyr saman með
æinv orði sām her.

jarls hæfir hann agæti konvngs kappgirni
ænn oðlings kosti kynni landreka.

Þat ær ok sama figvra ef margfallikt orð styrir einsligv nafni
þvi ær samansamnanlikt ær kallað sām her ær qveðit.

herr bioz hratt til snærrv.

her ærv margir menn þeir ær til orrvstv hvaz. Þessi
figvra finz ok sialldan i norænm skaldskap. Þat ær ok
semilempsis æf einn lvtr hins sama kyns sæz fyrir mōrgvm
lvvm sem glvmr qvað.

brandr fēr logs ok landa
land eiriki banda.

her ær brandr sættr fyrir mōrgvm sverðvm þeim ær konvngi
fengv riki ok fæ. Ypozeusis gæfr mōrg orð æinni personv
sām her.

halldi hringtopvðr styrki ok staðfæsti
hæfi ok varðvæiti styrir himinrikis.

Anadiplosis ær tvefalldan eins orðz sām þa ær vers eða
visa hæfz með slikri søgn sām fyrirfaranda vers eða visa
lægz sām snorri qvað.

stort rēðr hann ok hiarta
hvetr hvðlvnga sætri.
Setr of visa vitran.

Þetta kōllvm ver drōgv. Anaphora gæfr hit sama vpphaf
mōrgvm klavsvm ok malsgreinvvm sem her.

hverr fremr hilldi barra
hverr er melingvm ferri
hverr a hōpp at stærri
hverr kann avð at þverra.

her ær æitt vpphaf at mōrgvm clavsvm. Eparalæmsis² gerir
allt æitt vpphaf ok niðrlag vers eða visv sām her.

---

¹) sic membrana pro Syllepsis. — ²) sic membrana pro Epanalepsis.

konvngr kappgiarn allri þíod
kostvnm bætri allframr konvngr.

Epizeusis ær tvevalldan æins orðz samansætt sœm her.

hlyð hlyð konvngr
hroðri þæssvm.

þæssi figvra er iafnan sætt þa ær maðr talar mæð akæfð
nökkvra lvti. Paranomasia sætr saman likar raddir þær
ær viafnt merkia sœm her ær qveðit.

hælldr vill hilmir
heria ænn æria.

þetta kollvm ver aðalhændingar i skálldskap ok taka af
þessi figvrv vpphaf þeir hættir ær með hændingvm ærv
samansættir ok breytiz þat a marga vega sœm finnaz ma
i hatta tali þvi ær snorri hæfir ort. Paranomeon¹ ær þat
ef mǫrg orð hafa æinn vpphafsstaf sœm her.

Sterkvnm stilli
styrjar væni.

Þæssi figvra ær miðk hǫfð i mals snilldar list ær rethorica
hætir. Oc hon ær vpphaf til kvæðanndi þeirrar ær saman
hellr norænvnm skálldskap sva sœm naglar hallda skipi saman
ær smiðr gerir ok ferr svndrlavst ælla borð fra borði sva
hælldr ok þæssi figvra saman kvæðandi i skálldskap með
stǫfvm þeim ær stvðlar hæita ok hǫfvðstafir. hin fyrri
figvra gerir fægrið með liods greinvnm i skálldskap sva sœm
fælling skips borða. ænn þo ærv fastir víðir saman þeir
sem negldir ærv at æigi sæ væl fælldir sœm kvæðandi hælz
i hændingarlavsvnm hattvm. Sesinonaton² gerir margar
clavsvr með iǫfnavm fǫllvm samanhláðnar³ sœm her.

hlif gnast við hlif egg læk við egg
hiǫrr við⁴ meki þar ær iǫfvrr barðiz.

Omotopton⁵ hælldr saman alla clavsvr með hinu sama falli
sœm her er qveðit.

1) *sic membrana pro* Paromæon. — 2) *sic pro* schesis
onomaton. — 3) *prave membr. samanhláðnir.* — 4) *in membr.*
his scriptum. — 5) *sic membr. pro* Omæoptoton.

harða hvatfæra   snarpa snarraða
 hravsta vigtama   sa gat hirð ræsir.
 Omuleimton¹ hælldr saman margar raddir vndir hinvm sama
 ænda sem her ær qveðit.

band gaf oss með endvm
 ilmr lyskala bala.

þat kǫllvm ver riðhændan hátt. hin sama figyra ær i hinvm
 nyia hætti sæm snorri qvað.

Ræsir glæsir   hvitvm ritvm
 rǫkkva dǫkkva   breina reina.

Polintethon² ær svndrdregin clavsá vm ymislig fǫll hins
 sama fallz sem hallfreðr qvað.

æit ær sverð þat ær sverða
 sverðavðgan mik gerði.

Yrismos³ gerir langa samanhláðning orðanna i einni mals
 græin sæm egill qvað.

þat ær orætt   ramriðinn
 æf orpit hæfir   rǫkkva stóði
 a maskæið   væll vǫnvðr
 mǫrgv gagni   þvi ær væitti mer.

her gengr æitt mal vm alla visv. Polisintheton helldr
 mǫrgvm orðvm saman með hinni sǫmv samtenging sæm
 qveðit ær i grimnis málvvm.

Saðr ok svipall
 ok sanngætall.

þessi nǫfn ǫll bindr ok saman. Dialiton samlagar mǫrg
 nǫfn utan samtenging sæm her.

ekkill ettill skekkill   rannvæir roði mvndill
 einnir gæstill reinnir   rǫkkvi gylvir nǫkkvi
 hæiti hǫking meiti   hæmingr hagbarðr glammi
 heimi mysingr bæimi   haki bæimvni racni.

her ærv mǫrg nǫft ok ækki ok i milli. hin sama figyra ær

¹) *sic membr. pro Omæoteleuton.* — ²) *sic pro Polyptoton.* —

³) *sic pro Irmos.*

þat er ver kǫllvm klavf ef .ij. sannkæningar hœyra æinvm
lvt sva at eigi sæ oc i milli sætt sœm mani qvað .

hvat mantv hafs a otri
hængiligr með drengivm
karl þvi at kraptr þinn fǫrlaz
kinngarr mega vinna.

þetta kǫllvm ver klavf. ænn svipa hæitir þat æf flæiri sann-
kæningar hœyra einvm lvt ok lavst sœm her.

Aðr dióphvgaðr drépi gegn a grêðis vagna
dolga ramr með hamri gagnsœll faðir magna.

*de tropo et metaphora*¹.

Tropvs ær framfering einnar sagnar af eiginligri merking
til oeginligrar merkingar með nokkvrrri liking fyrir fegrðar
sakir eða nauðsyniar. Vm þessa trópa greindv spekingar
sinar ræðvr fra alþýðligv orðtaki. tropvs ær skiptr i .xiiij.
kynkvislir þær ær sva hæita. [Methafora. Cathaeresis
methalæmpsis methanomia² . . . . .

. . . . .
fyrir iarni ok er þær i milli framfering ok oeginlig liking.
Þæssi hattr ma sannaz sva at gerr lvtr setiz fyrir efni sínv
sem miol fyrir korni ok er sv hin fimta grein metanomie
sem Þiðdolfr qvað .

Let hrêteina hveiti vill at vexti belli

hrynja gramr or bryniv valbygg haralldr yggjar.

Her ær hveiti sætt fyrir korni. Hinn setti háttr metanomie
ær þat at setia eptirkomanda lvt fyrir þvi sœm fyrri verðr
sem her .

Bravt stavkk bavga næytir

blæikr fra sverða leiki.

Her er bleikr kallaðr ræddr þviat bliknan kemr eptir ræzlv
sem roði eptir skonnm ok ær framfering mals milli blæiks
ok óttafvllz ænn oeginlig liking þviat bliknan hæyrir til

¹) *literis rubris*. — ²) *deest unum folium*; a [sic pro
Metaphora, catachresis, metalepsis, metonymia.

likams æn ræzla til andar. Antonomasia setr sameiginlikt nafn fyrir eiginligv nafni ok verðr þat a þriar læiðir af ǫnd ok likam ok fyrir vtan ǫnd ok likam af avnd sem her.

aðr grimhvgaðr gængi
af griótmoða dauðvm.

Her er grimhvgaðr sættr fyrir þor. þar er oeiginlig (liking¹) þviat margir menn aðrir ænn þorr voro grimhvgaðir. Af likam verðr antonomasia sëm her.

hár ravð hvassa gæira
hnæg þiöð i gras blóði.

Her er hár kallaðr konvngriinn ok er þar oeiginlig liking milli þessa nafns hár ok eiginligrs nafns rings konvngs. Fyrir vtan ǫnd ok likam verðr Antonomasia. sëm her.

Ne dýrs of far flæiri
flæinmoða sægig óðar
mælvn slíkt við sælan
sittv heill konvngr dæili.

her ær sæll sættr fyrir nafni konvngs ok er sva oeiginlig liking ænn sæla kæmr af tilfællvm ok ær her hvarki æiginlig ǫnd ne likam. Þæssa figrvv köllv ver' niarðarvott i skalldskap ok ær hon þo eigi með læyfvn talit. Epiteton er fyrir sett søgn. tilfelling æiginligv nafni ok verðr hon af ǫnd ok likam ok fyrir vtan ǫnd ok likam. Af ǫnd sëm snorri qvað.

Daðrökkvm velldr dauða
drengr ofrhvgaðr þængill.

Af likam enn sëm snorri qvað.

hamdaukkvm fær hlakkar
havk mvnnoða avkinn.

Fyrir vtan ǫnd ok likam verðr epiteton a þria vega. af gerð sëm her.

Ok stórhavgg
stillir þrændi.

---

¹) hæc vox excidisse videtur.

Af stað sem her .

Sótti reiðr at raðvm
rann engi þvi manna
þralyndi fekz þrendvm
þrenskr iarl konvng sænskan.

Af atbvrð verðr epiteton sem her.

J herská
hilmis riki.

J öllum þæssvm¹ ær oeginlig liking i milli viðleggjanligns nafns ok vndirstæðiligns ok þikkir þessi figvra mest pryða skalldskap. Þat kolv ver sannkenningar. Sinodoche² er merking sv er taka ma fvlla merking þott hon merki meirr eða minnr. Stvndvm setr hon allt þar sëm lvt skal merkia af þvi ölv sem leiðolfr qvað.

Niørðr bar gvll or gardi
grams þess ær verðvng framdi.

her er gvll sett fyrir ringi þeim er konvngr gaf honvm. Stvndvm sætr sinodoche hlvt fyrir ölv þvi sëm hon vill merkia sëm her ær qveðit.

kiølr brvnr kløkk a følvar
krapthár megin barvr.

her er kiølr settr fyrir ölv þvi skipi. J hvarvmtveggia hætti þæssvm ær oeginlig liking þvi at allt ær iafnan af sinvm lvt samansætt þat ær skipta ma. Omotopeion³ ær nafn gert af lióði sëm her ær qveðit.

fram þravkvðv fákar
fiórir sænn vnd hænni
þo gat þeim hin hava
þrymgoll laðit ölvvm.

her er framfæring af lióði til máls ok liking oeginlig milli klokkv ok lióðs. Perifrasis ær vmkringingar mal þat ær verðr fyrir skravtz sakir i lofligri reðv. ænn lastmæli til þess at orðtak se mællægra sëm egill qvað.

¹) *hic excidit una vox.* — ²) *sic membr. pro Synecdoche.* —

³) *sic membr. pro Onomatopœon.*

Var æk arvakr	blöð ek lofkøst
har ek orð saman	þann ær længi stendr
með malþions	ibrottgiarn
morginverkvm	i bragar tóni.

hann kallar tvngvna malþion. Her er oeginlig liking milli þions ok tvngv. Þvi at hon ær æinn lvtr manzins. Yperbola ær yfirganga sannleiks yfir þat fram sëm trvanlikt er sëm her er qveðit.

hravð i himin vpp gloðvm
hafs gækk siór af asli
borð hygg ek at sky skerði
skavt ránar vegr mána.

her er oeginlig liking ok merking milli mörv ælldz ok natrvvlegs loga. Yperbaton er nokkvr yfirstigning orðanna sv er hetti bregðr. hon hæfir .v. kynkvislir isterologia anastrophe parenthesis [temesis sineresis¹. Jsterologia ær skipt skilning orðanna ok sva skilning þeirra sëm her.

briánn fæll ok hellt velli.

Her ær skipt malsgreinvm ok sett sv fyrr er siðarr scal vera ok verðr framfering milli þeirra ok oiðfn liking milli parta ok málsgræina. Sinthæsis ær alla læið saman stæypt reða sëm her.

oss fremi hinn er himna
heimstýrir skop dyra.

her er þat mal siðarr sett ær fyrr scal vera þvi at sa heimstýrir er himna skop fremr oss hversdagliga. Themesis slitr i svndr eitt orð ok setr annan part i milli sëm her.

ækl var ogn a stiklar
oblið stöðvm siþan.

Anastrophe er vmsnvin orða skipan sem sikhvatr qvað.

hátr þat ær allir ætla
aðr scal við þvi raða
hárir menn ænn ek hæyri
hót skiølldvngi at moti.

¹) a [sic membr. pro tmesis, sychysis.

hann sætr þæssa fyriřsætning eptir þat fall ær hon scal fyrir standa. Parenthesis ær meðal sett mals grein skiptv¹ sëm æinarr qvað .

æins ma óð ok bænit
allz kiosanda hins liosa
miok er fróðr sa ær gætr góða
gvðs þrenning mer kenna.

her er annat mal meðal sett ok til læiðar fært ok siðarr lyktat hinu fyrra máli. Þæssi figvra er iafnan sætt i þeim hætti ær ver kollvm stællt eða alags hátt. Allegoria ær trúpr sa ær annat merkir æn mellit er sëm svæion qvað.

þar kemr lyngs en lōngvm
liud vandi mik strindar
leika leyni sika
lęvi a til sęvar.

þat scal sva skillia at hann lyktar sva þvi efni ær hann villdi i kveðinu hafa sëm ain kemr til sęfar. þat er oeginlig liking milli arinnar ok kveðissins. Allegoria hefir .vij. kynkvislir. þat er. Ironia. antifrasis. enigma. karientismos. paronomia². sarcasmos. antismos³. Ironia gerir gagnstaðliet mal þvi er hon vill merkia. sëm i kęga drápv.

Megin hreddir ro menn við kvga
meiri ertv hverivm þeirra.

her er oeginlig framfæring ok liking þvi at lof ær fyrir háði sætt. Þæssi figvra ær iafnan sætt i skaldskap. Antifrasis er sva sëm ironia i einu orði þvi at hon dregr nafn af gagnstaðligvm lvt sëm svein(u) qvað.

hlés dætr a við blæsv.

her er sær kallaðr hlær þvi at hann hlvr allra minzt. Enigma ær myrkt sëm vm leynda liking lvtanna sëm her.

fara ek sa
folldar molldbva
a sat nár a ná.

¹) *hic excidit: seni.* — ²) *sic pro parœmia.* — ³) *sic pro asteismos.*

þæskonar figurv kǫllvm ver gátv ok ær hon iafnan sett i skalldskap. Karientismos er þat ef vǫgr nǫfn talaz grandligarr sem egill qvað.

Vals em ec vávar helsis   blavtr em ec bergis fótar
vafallr enn ek skalla   þorr ænn hlvt ær þorin.
Paranomia ær orðz kvíðr sa er vel þikkir sama lvtvm ok tíma sem her.

Era hlvm vant qvað refr
dro hǫrpv at ísi.

Þat er mellit til þeirra manna ær láta storliga ok mega lítit. þar er framfæring ok oeginglig liking milli manz ok hǫrpv. Sarcasmos er hatsfvll ok ovinvlig spottan sem her er qveðit.

At kom gangandi   hellt vpp hǫfði
þar er iǫfrar þorðvz   her er skattr svlltan.

Sarcasmos gerir annat yfirhragð mals enn merking. Antismos ma kallaz allt mal þat er þermlaz alþyðligv orðtaki ok er skrytt hirðligri malsnilld sem egill qvað.

þat ær orett   rammriðinn
ef orpit hæfr   rǫkkva stoði
a maskeið   vell vanaðr
mǫrgv gagni   þvi er veitti mer.

hann kallar slict sem a sio veri kastað fænv æf hann lavnar eigi vin sinvm góðvilia. þar ær framfæring ok oeginglig liking milli manz ok sævar. Omozevisis er avðsyning æins lvtar. þæss ær mæirr ær kvnnigr. hon hæfir þriar kynkvilr. Jon Paradigma Parabola. Jon er samiafnan tveggia persona eða þeirra tilfella sem snorri qvað.

herfanga bavð hringi   of lengi velldr yugva
hialldr einskǫpvðr galldra   ósætt en vel mætti
gavtr hvatti þrym þreyta   herstofnandi hafna
þann ok hillitanni.   hans dóm vǫlvndr róm.

her er oeginglig liking milli Oðins ok nokkvrz illgiarns manz. Parabola ær samiafnan tveggia lvtu i oiofvn kyni sem Nicolas aboti qvað.

Tveir hygg ek at þer bæri
 bæit narvngar hæitv
 stvnd ær lifs a landi
 lþng meðal sin a stþngv
 þat kniðv þer baðir
 bergr oss trva krossi
 sva hæfir alldinn gvð gollðit
 gyðingr ok hæiðingí.

her er varvm herra iesv kristo iamnat til vinbers þæss ær sendimenn gyðinga bárv af iorsala landi þa ær þeir vorv a eyðimþrk ænn crossinvm til stangar þeirrar ær þeir bárv berit a. her er framfæring ok oeiginlig liking milli tveggia lvti i misiþfv kyni gvðs sonar ok vlnbers. ænn sva sem vinberit gefr hiun hæsta drykk til viðrlifis mþnnvm sva gæfr gvðs svn andliet lif þollvm retrvþendvm mþnnvm i vthellingv sins blóðs þæss ær hversdagliga snyz af vini ok vatni at hverri rett svnginni messv. Tveir menn er berit þarv merkir tvennar þiðir ær at vorv þiningv gvðs svnar. þat erv gyðingar ok hæiðnir menn ok er þar Jon milli iamnra kynia. Paradigma samiamnar fyrst nokkvra lvti ok siþan greinir hon þa i liking sem her er qveðit.

Vavndr er maria myndvt
 meins enn eplit hreina
 endr at iesse kindar
 allz grþðari kallaz.

Her er greind sv samiafnan er áðr er vpptekin milli vandar þess er aron þar ok lavfgaðiz með avexti ok marie drottningar er feddi gvðs son vm framm mannlíkt eðli. Hnotin merkir gvðs son ok gerir þar fagnar greinir. Þessar figvrv ero miþk settar i skalldskap ok i spakmþli þav er vitrir menn hafa forðvm samansett.

[Hær ær lykt þeim lvt bokar ær Olafur Þorðarson hæfir samansett ok vpphefr skalldskaparmal ok kænningar æptir

þvi sœm fyrri fvndið var i kvæðvm høfvtskallda ok Snori hæfir sifan samanfæra latit¹.

Skalldskapr ær kallaðr skip dverga ok iotna ok oðins ok fvndr þeirra ok drykk þeirra ok ær rætt at kenna sva æf vill bæði skip ok drykk sœm annarsstaðar í skalldskap ok æigna þeim. ænn skip ma kalla dyra hæitvm ok fvgla ok hæsta ok kænna við sio ok allt reiði skips ænn kalla hæsta hæitvm æinvm ef við sœkonvnga erv kendir. Drykk ma kalla sœvar hæitvm ollvm fiarða ok byligna ok vatna allra ok kænna til þeirra æða horna æða mvnz æða góma tanna æða tvngv. Dverga ok iotna er rett at kalla þioða hæitvm ollvm ok sœkonvnga ok sva gram ok visa ok slikvm ollvm ok kænna dverga til stæina eða vrða. ænn iotna til fialla eða biarga. Steina ma kalla bæin iarðar ok siofar ok vatna ænn hvs dverga ænn grand þeirra hamdis ok sœrla. Ækki skal kænna þat ær sitt nafn hæfir sia(l)fs ænn kænna allt þat ær annars nafni er nefnd en sinv. Orrostv ma kalla namni nokkvr̃s hareystis skark-samligs glavñ æða hlióm̃ kœna við herklæði æða vapñ eða hlifar ok þvi mæirr at þa skal kænna við oðin eða sœkonvnga æf vill. Skioll̃d ma kalla solar hæitvm ok tvngls himins ok skys kalla ma hann ok vægg eða garð bálk ok brík hvrd̃ ok gátt þili ok grind bleða ok sægl tioll̃d ok ræfil ok eigna iafnan orrvstṽ eða oðni eða sœkonvngvm̃. Oll herklæði ærṽ fœt̃ oðins ok sœkonvnga. Oll havggvapñ ma kalla ælldz hæitvm̃ eða annarrar birti leiptr̃ eða liós̃ kœuna við oðin eða orrvstṽ æða sœkonvnga. herklæði eða hr̃e bæñ eða blóð. Blóð ær kallat̃ sioar hæitvm̃ ok vatna ok kent̃ við hr̃e æða bæu sár̃ eða vudir. Sio ma kalla garð landa ok mœu band̃ ok bælti lās̃ ok fiœtvr̃ hring̃ ok boga. kalla ma hann ok hæim̃ sœkvikenda ok hvs jœrd̃ ok gœtṽ sœkonvnga ok skipa. Ormr̃ sá hæitir̃ miðgarðzormr̃ ær̃ ligg̃r vm̃ oll̃ lœnd̃ vtañ þvi ær̃

---

¹) a [literis rubris, quæ aliquot locis atramento renovatæ sunt et adeo evanidæ, ut lectio plane certa non sit.

rætt at kænna orma alla sva til landa sëm sió kalla band æða bavgr iarðar. Orma ær rætt at kalla fiska hæitvm ok hvala æf þær ærv kenndir við nokkvt láð við ravn gras æða griót gliúfr æða hæiðar. Orma iorð ær gvll rekkia þeirra ok gata. Gvll scal kænna æinn væg til handar ok sioar ok til vatna allra kalla ælld ok sól ok tvngl ok stiornv ok kyndil ok kerti dag ok leiptr gæisli ok blik ok alla birti. ænda ma gvll kænna til snæs ok íss ok kænna þa til handar. bavgr ær fiotvrr handar ok hanki ok virgill. Gvll ær korn eða mælldr froða konvngs æn verk ambátta hans tvæggia fæniv ok meniv ænn sáð kraka konvngs ok frá fyrisvallar byrðr grana haddr sífiar ænn tár mardallar mal iotna. Hríngur het dravpnir hina nivvndv hveria nott dravp af honvm ringr iafu sialægr honvm því ær gvll svæiti hans. Havnd ær havka iorð ok gata þeirra ok hæstr skip ok stallr. Bavgr hæitir havnd ok mvnd. havnd ær bavl æða navð boga eða tþng. Kalla ma hana fót eða lim axlar. Rett er at kalla havndina hæitvm kvikvænda æf þav ærv kænd við avxline. kalla ma havndina ok tavng axlar. Sva ma ok horn kalla tria hæitvm æf þav ærv kænd við drykkiv æða þat sëm þav vøxv af. horn ok onnvr avlkeravlld ma kalla skip eða hvs allz drykkjar. Jss ær himinn eða hvs síóar ok allra vatna ok hialmr þeirra. Hvndr ær vargr eða travll beina. Þæss travll ær allt sëm þat ma fara. fæ ær travll foðrs sins ænn ælldr þess ær hann æyðir ok viðar griot ok ryð iarna vøtn iarðar ok ælldz regn eða skin snæs ok isa hriðir hiarðar. Nott ær angr æða sótt allra fvgla. Snær ær sott orma ok vætr. Vætr ær nott biarnar ænn svmar ær dagr hans. Hæstar travllkvænna ærv vargar ænn tavmar þeirra ærv ormar. Drykkvarga ær dreyri. Havkar ok rafnar ærv hræfvglar ok sva ærnir. Rætt ær aðra fvgla að nefna til ok æigna oðni eða kænna við orrostv eða hræ eða blóð. Hvern karlmann ma kalla fæiti æða bræði hræfvgla ok varga sva ilriod þeirra eða gómlitvt. karla ma ok kalla triahæitvm karlkændvm ok

oðins ok allra asa hvart sœm vill lofa eða lasta ok kœnna við herklæði eða vapn hlifar eða orrvstv skip eða gyll. Ænn ef illa scal kœnna þa ma hann kalla allra illra kvikvænda nœfnvm karlkændra ok iotna ok kœnna til fæðzlv nokkvrrar kalla ma hann þa ok grenni svina ok allz fœnaðar sva hvnda. kalla ma hann ok konvnga hœitvm ok kœnna við nokkvrskonar verkfæri eða þat annat ær hann ær styrandi kalla læsti ok þverri allz gagns. Konv ær rætt at kalla triahœitvm kvœnkændvm sva ok asyniv hœitvm ok æyia ok landa kvœnkændra sva orrvstv hœitvm sva konvnga hœitvm gram æða ræsi ok slikvvm ǫllvm ok kœnna iafnan við gyll eða glys þeirra sva við ǫlkerǫld ok drykkiv kœnna við sio ok stœin ef vill. Rægin heita goð hœiðin þoðnd ok rogn kalla ma konv þeirra hœitvm ok kœnna. ænn ef illa scal þa ær hon kænd við hvæt-vætna hervelekt þat ær hon ær styrandi þvmal ok svœipv hryðv ok hlándavsv skioðv ok skræppv allra oðaða. þæss bæðia ær kona hver sem hana á. Hár manz ma kalla viðar hœitvm ǫllvm ok gras þæss ær a iotðv væx kenna við svorð æða hvirvil æða hnakka eða ǫnni eða reik eða vanga. Havs manz ær kallaðr hvs hæila enn grvnd hialma. Æyrv manz ærv kǫllvð skip æða sialldr kinna eða vanga hæyru eða hlvt. Æyrv manz ær kallat hlvtar avga æða sionir. Ævgv manz ma kalla skiǫld eða skip eða himintvngla hœitvm eða annarrar birti kœnna við bryn æða hvarma kinnr eða brár. Næf manz ær kallat inni eða skip hors eða hnora. Mvnnr manz ær kallaðr inni eða skip allz froðlæiks. Sva ær ok briost kallað alldrs ok hvgar ok hiarta ok þæss allz ær innan rífa ær holldgroit. Tænn ærv kallaðar goma griot. Tvnga ær kǫllvt ár æða styri eða vapns hœiti ok kænd til orða eða goma eða tanna. Hiarta ær kallað stœinn eða korn hnot eða epli. en kennt til hvgar. hiarta heitir ok ákarn ok æiskǫld. Gollorr hœitir þat ær næst ær hiarta manz. hnætr hœita fylvingar. hæimr ær kallaðr hús æða kær væðra enn himin ærfiði dverga fiogvrra þeirra ær sva hœita Norðri

Svðri Avstri Væstri. Himin ær kallaðr hialmr æða salr
landa ænn bravt himintvugla. Sól ær kǫllvt elldz hæitvm
ok kænd til himins. Sögr hæitir sar ænn simvl stöng
bil ok hivki bera hann. Þat ær kallat at þav sæ i tvngli.

Or Ymis holldi
var iǫrð of sköpð
ænn or hans sara svæita siórr
biǫrg or bæinvm
baðmr or hari
himin or havsi hans.

Ænn or hans brám
gerðv blið rægin
miðgarð manna svnom
Ænn or hans hæila
voro þav hin hriðfælldv
sky ǫll of sköpvt.

Þat ær rett at kalla iǫrð holld ymis ænn sæ bloð hans
ænn hæim miðgarð brár hans ænn sky hæila hans. Kvern
hæitir grótti ær atti fróði konvng. hon mól hvetvætna þat
ær hann villdi gvll ok frið. Fænia ok mænia hætv ambáttir
þær ær mólv. Þá tók mysingr sækonvngr grottv ok let
mala hvita sallt a skipvm sinvm þar til ær þav svkkv a
petlandz firði. Þar ær svælgr síþan ær sær fællr i avga
grottv. þa gnyr ser ær hon gnyr ok þa varð siorinn salltr.

fra fenris vlf¹.

Amsvartnir heitir vatn. enn lyngvi hólmr i vatnínv
enn siglitnir holl i holminvm. Æn þviti hæitir hæll ær stæindr
i holinvm. ænn gniǫll hæitir ravf ær borvð ær a hælinvm.
ænn bræða hæitir fæstr ær fenrisvlfr ær hvndinn með ok
ær henni drepit i gegnvm ravfina ænn gælgia spyta ær fyrir
ær stvngit. Fiǫturrinn hæitir glæifnir ær honvm hællr.
Gervir voro tvæir fiǫtrar til hans fyrst þeir dromi ok læðingr
ok hællt hvargi. þa var glæifnir síþan gerr or .vj. lvtvm.

¹) *literis rubris.*

or kattardyn
 ok or konv skæggi
 or fisks anda
 ok or fvgla miólk
 ór bergs rótvm
 ok biarnar sinvm
 or því var hann glæifnir gerr.

Þvi ær þat ækki æptir síþan at þat var þa allt til haft.
 Ár .ij. falla or mynni honvm hæitir önnvr van ænn önnvr
 vil ok ær því rætt at kalla vötn hráka hans. Ænn giölnar
 hæita granar hans.

fra holga konvngi¹.

Sva ær sagt at konvngur sa ær næfnr havlgi ær háloga
 land ær við kænnt. hann var faðir þorgerðar hölgabrúðar.
 Þav voro bæði blotvð ok var havgr hölga kastaðr önnvr
 fló af gvlli ok silfri ænn önnvr af molldv. Sva quað
 skvli þorsteinsson.

Þa ær refr vita ræifnis
 ravð æc fyrir svöldr til avðar
 herfylgins bar æk hölga
 havgþak saman havgvn.

J biarkamalvm ærv talit mörg gvllz hæiti. Sva sægir þar.

Gramr giöflazti	tregvm otrs giöldvm
gladdi hirð sina	tárvn mardallar
fæniv forverki	elli ölrvar
fafnis miðgarði	iðia glys málvn.
glasis globarri	Gladdi gvnnvæitir
grana fagrbyrði	gængvm fagrþvnr
dravpnis dyrsvæita	þiaza þingskilvm
dóni grafvitnis.	þiöðir hermargar
Yt(t)i avrr hilmir	rínar ravð málmí
alldir við tokv	rógi niölvnga
sífiar svarðfæsti	visi hinn vigdiarfi
svælli dalnavðar	vakti balldr þæygi.

¹) *litteris rubris.*

Gvll ær kallat i kænningvm ælldr handar æða liðar eða leggiar þviat þat ær ravtt æn silfr snior æða svæll æða hæla þviat þat ær hvítt. Mæð sama hætti seal ok kænna gvll æða silfr til sióðs æða digvls eða lavðar ænn hvartvæggia gvll ok silfr ma vera griót handar æða halsgerð nokkvrss þess mannz ær títt var at hafa(.) mæn ok hringar ærv bæði gvll ok silfr æf æigi ær annan væg bræytt. sæm Þorlæikr fagri qvað.

Kasta gramr a glęstar
gægn valstöðvar þægnum
vngv visi gæfr æisv
armleggs digvl farni.

oc ænn sem einarr skalaglam qvað.
liðbröndvm kna lyndar
landfrækn iðfvrr granda
hykka æc ræsis rækka
rínar griót of þrióta.

Sva qvað Æinarr Skvlason.

Bloðæisv liggv bæði
brags tvæim mægin gæima
sióðs a ek sökva striði
snær ok ælldr at mæra.

Dögr þrvmir hvert ænn hiarta
hlyrskilldir reðr milldv
hæita blakks of hvitvm
haflæyr digvlskafl
alldri ma fyrir ældi
áss hrynbravtar skála
øll viðr folka fællir
framræði snæ breða.

Her ær gvll kallat ælldr áls hrynbravtar ænn snær skalanna.
Sva qvað þorðr mavraskáld.

Sær a sæima ryri
sigðis láttvs at átti
hravnss gloðsændir handa
hærmoðr favðvr goðan.

*Mamma heiti*².

Maðr ær kallaðr briótr gvlzins sva sëm qvað ottarr svartí .

Góðmænnis þarf æk gynnar
glöðbriotanda at nióta
her ær alnænnin inni
inndrótt með gram svínnvm.

Sva qvað æinarr skalaglam .

Gvllsændir lætr grvndar
glaðr þængill her drængi
hans mæti kna æk hlióta
hliót yggs miadar niota.

Gvllstríðir sëm qvað þorvalldr blöndv skalld .

Gvllstríðir verpr glöðvm
gæfr avð konvngv ravðan
yþiöðar brægðr æyðir
armlæggs grana farmi.

Gvllvörpvðr sëm qvað þorlæikr .

Hirð vinnr grams með gerðvm
gvllvörpvðr sær holla.

Sva ær ænn sëm qvað þorarinn loftvnga .

Gat ek gvllskata
ger ær logs vm þor
götv gvanvita
graps tögdrapv.

*konv heiti kend*².

Kona ær kænd til gvllz köllvð sælia gvllz sëm qvað hallarstæinn .

Svalteigar man ec sæliv
safiz viðblinnis galltar
rafkastandi rastar
ræyrþvængs mvna længi.

Her ær hvalr kallaðr viðblinnis gölltr . hann var iötvnn ok dro hvali i hafi vt sëm fiska . Tæigr hvala ær sær .

¹) *litteris rubris*. — ²) *litteris rubris*.

aenn røf sæfar gyll. Kona ær sælia gyllz þæss ær hon
gæfr ok samhæiti við sæliv ær træ ok kona ær kend við
allzkonar triahæiti kvænkænd. hyn ær lag köllvð þæss ær
hon gæfr. lág ær ok tre þat ær fællr i skogi. Sva qvað
Gvonnlavgr orms tvuga.

Alin var rygr at rogi
rvnær olli þvi gynnar
lag var ek avðs at eiga
oðgiarn fira börnum.

Kona ær köllvð mörk. sva qvað hallarstæinn.

Æk hæfi oðar lokri
ölstafna bil skafna
væn mörk skala verki
vandr stæfnarrar branda.

Ænn sæm stæinn qvað.

Þv mant fyrs sæni flæiri
floods hirðisif tröðvr
gvnn við gæfv þinni
grietz headninga briotaz.

Sva qvað Ormr stæinþorsson.

Skorða var i fõt færð
fiarðbæins afar ræin
nytri slong naddfræyr
nisting of miadar hrist.

Sæm stæinn qvað.

Mæns hava milldrar sva ...
mivkstallz logit allir
sia höfvmz væliti stoð stilltan¹
stravmfylgs at ..... dravmar.

Ænn sæm ormr qvað.

Þvi at hólz hrynbals
hramma þatz ber ek fram
billings a bvrar fyll
hiarkar hælik lagit mark.

¹) *in membrana primum væltan, deinde "sti" super "væ"
scriptum est.*

Sva ær æn qveðit.

Avra stændr fyrir orvm
eik fagrþvin kœiki.

lind sœm her ær qveðit.

Ognrakkr skalat okkvr
alur dynskvrrar málma
sva havð lind i landi
lins hvgrækki dvína.

*mannz kœmningar*¹.

Maðr ær kændr til viða kallaðr ræynir vapna eða
viga ferða ok athafnar skipa ok allz þæss ær hann ræðr
æða ræynir. Sva qvað vlfr vgga son.

Ænn stírþinvll starði
storðar mæns fyrir borði
fróns á folka ræyni
franlæitr ok blæs æitri.

Mæiðr ok viðr sœm kormakr qvað.

Mæiðr ær mǫrgvm æðri
mordreins i dyn flæina
þjorr fyrir hillidiborrvm
hjarl sigvrði iarli.

lvndr sœm qvað hallfredr vendraðaskáld.

Ask þollom stændr vllar
avstr at miklv travsti
ręki lvndr hinn ríki
rand fárs brvmar hári.

þvs sœm arnorr qvað.

Rękr ęndvert það randir
reggbvss saman læggia
rog skyia hællt rygjar
regni havstnótt gegnvm.

Askr sœm refr qvað.

Gekk i gvlli stökkna
gięfrifr hárs drífvr

¹) *literis rubris.*

askr vinnr yfrinn þroska
elfræyr sæing mæyiar.

hlynr sem her ær qvædit.

Hæill kom þv handar svælla
hlynr kvaddi sva bryniv.

þorr sem refr qvað.

Allz þøðgæði biöða
þorr ræðr til þæss hiörva
ognstöðvir hæfik ægi
æinraðinn þorstæini.

Stafr sæm ottarr qvað.

Hællztv þar ær hrafo næ svalltat
hvatraðr ærtv láði
ognar stafr fyrir iöfrvm
ygr tvæimr við kyn beima.

Þorn sæm arnorr qvað.

Hloð ænn hála tæðv	avðar þorn fyrir ornv
hirðmenn ara grenni	vngr valköstv þvnga.

*orrosto heiti*¹.

Hvernig skal kænna orrostv. Sva at kalla hana væðr
vapna eða hlífa eða öðins eða valkyriv eða herkonvnga
eða gny eða glyn. Sva qvað hornklofi.

Haði gramr þar ær gnyði
gæira hregg við sæggi
ravð fnystv ben blöði
bengögl at dyn sköglar.

Sva qvað Æyvindr.

Ok sa halr	hösvan serk
at hars væðri	hrímgrimmis bar.

Sva qvað bersi.

Þotta æk þa ær æri	hæfr at hlakkar drífv
ar sagt ær þat varvm	hyrrvunvm væl gvonnar.

¹) *literis rubris.*

Sva quað Æinarr .

Glymiandi lætr göndlar
gnæstr hiorr taka mæstan
hilldar sægl þar ær hagli
hravstr þængill drífr strængiar.

Sva quað einarr skálaglamm.

Næ sigbiarkar særkir hárs við høgna skviri
sóm niðivngvm romv hlæðv fast of sæðir.

Sva sœm her sægir .

Odda gnys við ási
oddnæs þinvl sætia.

Ok ænn þetta .

Hnigv fiannðr at glym gönd(lar)
gramis vnd arnar hramma.

*vapna kœnningar*¹.

Vápn ok herklæði scal kœnna til orrostv ok til oðins ok til valmæyia ok herkonvnga kalla hialm havtt eða fallð enn bryniv særk eða skyrtv. ænn skiöld tialld ænn skialldborgin ær kœllvð hœll ok ræfr væggr gólf. Skilldir ærv kallaðir ok kændir við herskip. sól eða tvngl eða lavf eða blik eða garðr skipsins. Skiöldr ær kallaðr skip vllar eða kœnt til fota hrvngnis. A fornvm skiöldvm var títt at skrifa rœnd þa ær bavgr var kallaðr ok ærv við þann bavgr skilldir kændir. Hœggvapn oxar eða sværd ær kallat ællðr blœðs eða bænia. Sværd hæita oðins ællðar ænn oxar kalla menn trœllkvœnna hæitvm ok kœnna við blœð eða bæniar eða skog. Lagvapn ærv kœnd til orma eða fiska. Skótvápn ærv miœc kœnd til hagls eða drífv eða rotv. Öllvm þæssvm kœnningvm ær marga lvnð brœytt þviat þat ær flæst ort i lofkvæðvm ær þæssar kœnningar þarf við. Sva quað Vigaglœmr.

Lattiz herr mæð havttv þottit þeim at hætta
hanga tys at ganga þækkilegt fyrir brækkv.

¹) *litteris rubris.*

Sva qvað Æinarr skála glam.

hialmfalldinu bavn hildi
hialldrørr ok sigvaldi
hinn ær fór í gný gæira
gynndiarfr því svnnan.

Röða særkr sëm tindr qvað.

Þa ær hringfám hanga
hrynsærkr viðvm bryniv
hrvðvz hriðmarar röða
rastar varð at kasta.

Hamdis skyrta sëm hallfrøðr qvað.

Olitit bræstr vti
vndvrs frømvv rrvnm
hart a hamdis skyrtyv
hryngráp ægils vapna
þaþan verða for fyrða
frægn æk gærla þat sörla
riodaz biört i blöði
bæn fyr við mæilskvrvv.

Sëm ræfr qvað.

hælldv blakkar tiallda
hæfiændr saman næfivm
hilldarvæggs ok hyggiaz
hræggvirðar til sæggivm.

Röða ræfr sëm Æinarr qvað.

Æigi þverr fyrir avgna
oðs bæð vinv röða
ræfr æignaz sa rægni
rams svæll konvngv ælli.

Skipsól sëm æinarr qvað.

læygr ryðr átt a ægi
olafs skipa sólar.

Hlyrtvngl sëm ræfr qvað.

Dagr varð friðr sa ær favgrv
flæyiændr alm læyiar

i hangfæril hringa
hlyrtvngli mer þrvngv.

Garðr skips sëm hæf.

Sva skavt gægn i gægnvm
garð stæinfarinn barða
sa var guystærir gæira
gynnar hæfr sëm næfrar.

Askr vllar sëm þiöðolfr qvað.

Ganga æl of yngva
vllar skips með fllv
þar ær samnagla siglvr
sliðrdvkadir rida.

Ilia blað hrvgngnis sëm bragi qvað.

Vilit hrafnkatill hæyra
hve hraingroit stæini
þrvðar skal æc ok þængil
þiofs ilia blað læyfa.

bragi skalld qvað þetta vm bavginn a skilldinvm.

Næma sva at goð hins giallda
gialldbavg navaðs villdi
mæyiar hiols hinn mæri
møgr sigvrðar høgna.

hann kallar (skiölldinn) hilldar hiol ænn bavginn nøf hiolsins.
bavggiörð sëm hallvarðr qvað.

Ravð líósa sær rácsir
rit brestr svndr hin hvita
bavggiörð brodda færðar
biyg rönd i tvav flíyga.

Sva ær ænn qvedit.

bavgr ær a berv sëmztr
ænn a boga örvar.

Sverð ær oðins ælldr sëm kormakr qvað.

Svall þa ær gækk með giallan
gavtz ælld hinn ær styr bælldi
gladvæðandi gridar
gynnur komz vðr or brvnni.

Hjalms ælldr sœm qvað vlfr vgga son .

Fvllöflvg læt fialla
fram haslæipni þramma
hilldr ænn broptz of gyllðir
hialmælldar mar fældv.

bryniv ælldr sœm qvað glvnr gæira son .

Hæinþvngan læt hvína
brynælldz at þat bryniv
folldar vörðr sa ær fyrðvm
fiornharðan sik varði.

Randa íss ok grand hlifa sœm æinarr qvað .

Raðvavndvm þa ek ravðra
randa ís at vísa
grand bervm hialms i hændi
hvern þæy drifin freyiv.

Œx hæitir tröllkona hlifa sœm æinarr qvað .

Sia mæg v rætt hvæ ráfils
riðændr við bra gríðar
fiornis fagrt vni skornir
fiolviggs drækar liggia.

Spiot [hæitir ormr kallat¹ sœm ræfr qvað .

kna myrkdræki markar
minn þar ær ytar finnaz
æfr a alldar lófvni
æikin borz at læika.

Œrvar ærv kallaðar hagl boga æða strængiar æða hlifa
æða orrostv sœm qvað æinarr skalaglam .

Brakrögnir skok bogna
barg öþyrmir varga
hagl þat ær hlakkar sæglvni
hiors rakliga fiörvi.

Ok sva qvað hallfredr .

Ok gæira tó gøtvar	hvngv æyðvndvm hanga
gagls við strængiar hagli	hlæðvr iarni sæðar.

¹) a / sic membr. pro: hæitir ormr aut: er ormr kallat.

Ok eyvindr skaldaspillir qvað .

Lítt kvaðo þik lata
landvörðr ær brast hørða
bryniv hagl i bænivm
byguz álmar gæð fálma.

Orrosta ær kǫllvð hæðninga væðr eða æl. Oc vapn heaðninga ælldr eða vendir. Orrosta ær kǫllvð veðr oðins sǣm fyrr ær ritat. Sva qvað Vigaglvmr.

Rvdda æc sǣm iarlar
orð læk a þvi forðvm
með veðrstofvm viðris
vandar mer til landa.

Viðris væðr ær her kǫllvð orrvsta ænn vǫndr vigs sverðit. Ænn menn stafir sverðzins. her ær bæði orrosta ok vapn haft til kǣnningar mauuz. þat ær rækít kallat ær sva ær ort. Skiollr ær land vapnanna ænn vapn ær regn eða hagl þæss landz æf nygervingvm ær ort.

*skips heiti*¹.

Hvernig seal skip kǣnna. Sva at kalla herst æða dyr sǣkonvnga æða síóar æða skipræiða æða væðrs. Bárv fakr sem hornklofi qvað .

hriodr læt hæstrar tíðar
harðraðr skipa hørðvm
barv fáks hins blæika
barnvngv a lög þrvngit.

Gæitis marr sǣm qvað Ærringvngarstæinn.

Ænn þott ofrið svnnan
oll þiðð sægi skállði
hløðvm gæitis mar grióti
gláðir nænnvm ver þænna.

Svæiða hræinn sǣm hær ær qveðit.

Svð lǫngvm kom sveiða
svndz liðv dyr fra grvndv

¹) *literis rubris.*

sigrakkr sōlsa bækkjar
svæins mögr a travð hræinvn.

Sva qvað hallvarðr.

Svæggia læt fyrir siggívr
solborðz goti norðan
gvstr skavt gylva rastir
glavni svðr fyrir ravmar
ænn slóðgoti síþan
sæðings fyrir skavt bæði
hæstr óð lavks fyrir lista
lagði kormt ok agðir.

Her ær skip kallat solborðz hæstr ok siór gylva land.
Sæðings slóð siorinn og hæstr skipit ok ænn lavks hæstr
lavkr hætitir siglv tre. Ok ænn sæm markvss qvað.

Fiarðlinna óð fannir
fast vætrliði rastar
hliop vñ hvita gnipvr
hvallandz ivgtanni
biørn gækk fram a fornar
flóðs hafskipa slóðir
skvrørðigr bravt skorðv
skærs glym fiøtvr bærsi.

Hær ær skip kallat biørn rastar. biørn hætitir vætrliði ok
ivgtanni. bersi ok biørn skorðv ær her kallat. Skip ær
ok kallat hræinn. Sva qvað hallfredr ok aðr ær ritat.
Ok hiavtr sæm qvað haralldr konvngr sigvrðarson.

Snæid fyrir sikil æy víða
svð vorvñ þa prvðir
brynt skræið væl til vánar
vængis biørtr vnd drengivm.

Ælgr sæm Æinarr qvað.

bavgs gætr með þer þæggi
þyðr drængr vna længi
ælg hvvñ flóðs næma fylgi
frið stökkvi þi nokkvtr.

Otr sœm máni qvað .

Hvat mantv hafs a otri
hængilægr mæð drængivm
karl þiat kraptr þinn fœrlaz
kingrar mæga vinna.

Vargr sœm ræfr qvað .

Ænn hoddvœnvðr hlyddi
hlvnnvitois æm ec rvnni
holr til hermdar spialla
hæinvandil þorstæini.

Skip ær kallat skið eða vagn æða réið. Sva qvað Æyiolfr
dadaskálld .

Mæita fór at móti
miðk síð vm dag skiði
vngv með iðfnv gængi
vð vers frœmvv hersi.

Sva qvað styrkærr odda son .

Ok æpt itrvm stœkkvi
ok havgna lið vavgvnm
hlvnnuz a hafar fannir
hyriar floðs af moði.

Ok sœm þorbjœrn qvað .

hafræiðar var hlæði
hlvnz i skirnar brvnni
hvita kristz sa ær hæsta
hoddsviptir fœkk giptv.

hversv var lausnari ær kœndr¹.

Hvernig skal Várv Dróttin kœnna. Sva at kalla hann
skapara himins ok iarðar ængla ok sólar styranda hæms
ok himinrikis ok ængla konvng himna ok solar ok ængla
ok iorsala ok iordanar ok girklandz raðanda postvla ok
hæilagra manna. Fornskálld hafa kœnt hann til vrðar brvnnz
ok við róm. Sva qvað ælifr gvðrvnar son.

¹) *literis rubris.*

Sætbergs kvæða síða
 svðr at vrðar brvni
 sa hæfir ramr konvngr ræmdan
 róms banda sik löndvm.

Sva qvað skapti þoroddz son.

Mátt ær mvnka drottins
 mæstr allar gvð flæstv
 kristr skóp rikr ok raisti
 roms höll værolld alla.

Himna konvngr sëm markvs qvað.

Gramr skop grvnd ok himna
 glyggranz sëm her dyggvan
 æinn stillir ma öllv
 alldar kristr of vallda.

Sva qvað Æil(i)fr kvlnasvæinn.

hrotz lýtr hælgvn crvei
 hæims ferð ok kyn bæima
 sønn ær ænn öll dyrð önnvr
 æinn solkonvngr ræinni.

Mariu svæinn sëm æilifr qvað.

hirð lýtr himna dýrðar
 hræin mariusvæini
 mátt vinnr milldöngr drottar
 maðr ær hann ok gvð sannan.

Ængla konvngr sëm æilifr qvað.

Mátt ær ænn menn of hyggi
 mætr gvðs vinar bætri
 þo ær ængla gramr öllv
 órr hægari ok dýrri.

Jordanar konvngr sëm sikhvatr qvað.

Ændr reð engla senda
 iordanar gramr síora
 fors þo hans a hersis
 hælact skopt or lopti.

Girkia konvngr sœm arnorr qvað .

bœnar hæfik fra bæini
bragna fallz við sniallan
girkia vörð ok garða
giðf lavna æk sva iðfri.

Sva qvað enn eilifr kvlnasveion .

Himins dýrð lofar havllða
hann ær allz konvngr stilli.

Hann kallar fyrst crist konvng manna ok i annat siun allz
konvng. Ænn qvað Æinarr skýlason .

Læt sa ær landfolks gætir
liknsamr himinriki
vngæypnandi opna
allz hæims fyrir gram sniðllvm.

konvnga kœnningar skolo her¹.

Þar koma saman kœnningar ok verðr sa at skilia af
støð ær reðr skalldskapinn vm hvarn kvæðit er konvnginn
þvi at rett ær at kalla miklagarðz kœisara konvng girkia ok
sva þann konvng ær reðr iorsala landi sva ok roms konvng
romaborgar kœisara eða engla konvng þann ær fyrir æng-
landi ræðr. Ænn sv kœnning ær aðr var ritat at kalla crist
konvng manna þa kœnning ma æiga hverr konvng. Konvnga
alla ær rætt at kœnna sva at kalla þa landraðændr eða landz
vörðv eða landzsæki eða hirdstiora eða vörðv landz fólks.
Sva qvað æyvindr skalldaspillir.

farmatys et cetera.

Læita capitula fyrr i bokinni. Sva scal kœnna við þttir
sem kormakr qvað .

heyri sonr a syrar et cetera.

skalldskapar kœnningar².

Hvernig er okend setning skálldskapar. Sva at kalla
hvern lvt sem hætit. hver erv okend nõfu skalldskapar.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.*

hann hætir bragr ok hroðr óðr mærd ok lof. þetta qvað
bragi þa ær hann for vm skog nokkvrn sið vm kvellð þa
stæfiaði a hann tröllkona ok spvrði hverr þar færi. hann
svarar sva.

Skalld kalla mik	yggs þbera
skapsmið viðvrs	oðs skapmoðin
gavtz gjafravtvð	hagsmið bragar
grepp ohneppan	hvat ær skálld nema þat.

Oc sem cormacr qvað.

hroðr gerik vm mōg mæran
meirr hakonar flæira
haptæinis vel ek hánvm
hæið sitr þórr i reiðv.

Oc ænn sem qvað þorðr kolbæins son.

Miōk læt margar snekkivr
męrdar þorr sem kęorrv
oðr vex skalldz ok skæida
skialldhlynr a brim dynia.

Mærd sęm qvað vlfr vgga son.

Þar kæmr ár hinn æri
ændr þar ek mærd at hændi
ofra æk sva til siofar
sverðregns lofi þęgua.

Her ær lof kallat skalldskapr. Hvernig ærv nōfn goðanna.

þav hæt(a) þavnd sęm qvað eyiolfr daða skalld.

dręgr land at mvn banda
Æirikr vnd sik geiri
Veðr milldr ok sęmr hilldi.

Hępt sęm qvað þiodolfr hinn hvínverski.

Tormiðlaðr var tívi
talhreim meðal bæina
hvat kveðv hapta snytrir
hialmfalldinn þvi vallda.

Ręgn sem qvað æinarr skálaglam.

Rammavkiunn kveð ek riki
ręgn hakonar magna.

Jólnar sœm æyvindr qvað .

Jólna svmbli   stillis sem
ænn ver gátvm   stœina brv.

díar sem kormacr qvað .

Æykr með ęnni dýki
iarðlvtr dia fiarðar
bæiti hýn sa ær beinir
binndr seið yggr til rindar.

*iarðar heiti*¹.

Hver erv iarðar hæiti. hon heitir iorð sem þioðolfr qvað .

J lætr odda skvrar
opt herðir ger verða
hrings aðr hann of þrøngvi
horð el vnd sik iorðv.

Folld sem ottar qvað .

Folld verr fólksballdr
far ma gramr sva
orrv reifir olæifr
ær framr svia gramr.

Grvnd sœm hallvarðr qvað .

Grvnd liggr vnd þor bvnðin
bræið holmfjotvrs læiðar
hæinlandz hoddvm grandar
havðræitir svølvvm naðri.

Havðr sœm Æinarr qvað .

Veria havðr með hiorvi
hart daglingar biartir
hialmr springr i olmri
æggríð framir sæggir.

land sœm qvað þorþr kolbæinsson .

Ænn æpt vigs fra væigv
vant ær orð at styr norðan
land eða lęgra stvndv
lagðir svðr til agða.

¹) *litteris rubris.*

láð sœm ottarr qvað .

Hællztv þar ær hrafnin næ svalltat
hvatraðr ærtv láði.

hlöðyn sœm qvað völvstæinn .

Man æk þat ær orð við orða
ændr myrkdanar sændv
grœnnar gröfnvm mvuni
gæin hlöðyniar bæina.

Frón sœm qvað vlfr vgga son .

Ænn stírþinvll starði
stordar mæns fyrir borði
frons a folka ræyni
franlæitr ok blæs æitri.

Fiörgyn sœm her ær qveðit .

Avgilldis var ær ældi
áls fiörgyniar mala
dyggr sæ hæiðr ok hreggi
hrynbæðs arstædia.

*siðar hæiti*¹.

Hver ærv siðar hæiti. hann hæitir marr ægir gynnir. hlær
haf læið. ver. sallt. löggr græðir vágr. Sva qvað arnorr.

Næmi drótt hve sia sótti
snarlyndr konvngur iarla
æigi þravt við ægi
ovæginu gram bægia.

Her ær næmndr siár ok sva ægir. Marr sœm qvað horn-
klofi.

Þa ær ýt a mar mætir
mannskæðr lagartanna
ræsi naðr til ravsnar
rak væbravtar nokkva.

löggr ær her ok næmndr. Sva qvað æinarr .

lavgr þvær flavstz ænn fagrir
flöðs vaskar brim glöðvm

¹) *literis rubris.*

þar ær sior a hlið hvára
hrynr veðrvitar glymia.

Her ær ok flóð kallat. Sva qvað Ræfr.

Færiz björn þar ær bára
bræstr vndinna fæsta
opt i ægis kiapta
ýrsvøl gymis vølva.

haf sæm höllvðr qvað.

Væstr læztv i haf hristir
harðviggs sicvl giarðar
vmbandz allra landa
ís framstafni vísat.

læið sæm her ær qveðit.

Ærvm a læið fra laði
liðnir finnv m skriðnv
avstr sæ æk fiðll a flavsta
ferli gæisla merlvð.

Marr sæm Æinarr qvað.

Kalldr þvaér marr vnd milldvm
mart dægr viðv svarta
grefr ælsnvin iðfri
álmsorg manar þíálma.

Ver sæm ægill qvað.

Væstr fer ek vm ver	mvnstrandar mar
ænn æk viðris ber	sva ær mitt of far.

Sallt sæm arnorr qvað.

Sallt skar hvfi hælltvm
hravstr þioðkonvngv avstan
barv brimlogs rýri
brvn væðr at sigtvnm.

Græðir sæm hølverkr qvað.

læiðangr bíottv af laði
lògr gækk of skip favgrv
gialfrstóðvm ræistv grèði
glæstvm ár hit næsta.

Viðir sœm ræfr qvað .

Baðristinn næmr briosti
 borðhæimr drasill skorðv
 navð þolir viðr ænn viði
 verpr inn vm þrøm stinnan.

Hým sœm brænnv niáll qvað .

Sænn iosv ver svanni
 .xvj. ænn brim fæxti
 draef a hafskips hýfa
 hým i fiórvm rýmvm.

*heiti ægis dætra*¹.

Þessi ærv ænn sioar hæiti sva at rett ær at kœnna
 til skip eða gvll. Rán ær sagt at veri kona ægis sva
 sœm hær ær kvæðit.

Hravð i himin vpp glóðvm
 hafs gækk sior af afli
 borð hygg ek at sky skærði
 skavt ránar végr mana.

Dætr þeirra ægis ok ránar ærv .ix. himinglæfa. dýfa.
 blóðvghadda. hæfring vnr kolga hrønn bylgia drøfn.
 Æinarr skvla(son) taldi i þæssi visv .vj. nøfn þeirra.

Ósir hvast af hravstvm
 himinglæva þyt sœvar
 glymrvnnar vex grenni
 gøndlar skvfs ok dýfa
 brædd strýkr blóðvghadda
 brimsolgin fællr kólga
 hlýr þar ær hæfring stárir
 haflavðr vm við ravðan.

Hrønn sem valgarðr qvað.

lavðr var lagt i beð
 læk sollit haf golli
 ænn herskipa hrannir
 hōsvð ogvrlig þógv.

¹) *literis rubris.*

bylgja sœm ottarr qvað .

Skarvt skœfnv styri
skavt sylg hár bylgivr
læk við hýn a breíni
hlvnz þat ær drosir spvnnv.

drœfn sœm ormr qvað .

hrosta drygir hvern kost
havklýðrs¹ gæi þrvðr
ænn drafnar loga lofn
løstv rækir vínfost.

bára sœm þorlæikr fagri qvað .

Siar þytr ænn herr bara
biart lavðr a við ravðan
gráns þar ær gylli bvnvm
gínn hlvnvisvadr mvnni.

la sœm æinarr qvað .

Næ framlyndir fvndv
fyr hykkat la kyrðv
þar ær síor a við várv
vini óra fæll storvm.

Fyllr sœm ræfr qvað .

hrynja fiöll a fyllar
fram æsíz nv glamma
skæið vœtrliði skiða
skavthiørn gvsis navta.

boði sœm her ær qvedit .

boði fæll vm mik brálla
bavð hæim með sær gæymi
þa ær ægi lœð læðis

.....²

bræki sœm ottarr qvað .

bravt ænn bræki þavt	meðr fængv mikit væðr
borð vox víðar morð	mio fyrir ofan sío.

¹) havklýðrðrs, mbr. — ²) *vacuum spatium versui relictum est.*

Vágr sœm bragi qvað .

Villdit vrœngvm ofra
vågs hyrsœndir ægi
œnn miotygil máva
mœrar skar fyrir þori.

Svud sœm œinarr qvað .

Skar æk svð vm svud
fyrir svnnan lvud
mín pryddiz mvud
við milldings fvud.

Fjorðr sœm œinarr qvað .

Nœst sæ æk orm a iastar
ítr særki væl merktan
næmi biodr hve ek fær flêðar
fiáðrbals vm þat máli.

Sægr sœm markvss qvað .

Sægs man ec siðr œnn eigi
sa ær illr ær brag spillir
sólar sverri málan
sliðr áls rægin niða.

*œlldz hæiti*¹.

Hver ærv œlldz hæiti . sva sœm her ær qveðit .

Ællðr brœnn at sa sialldau
sviðr dyggr iðfvrr bygðir
blasa rœnn fyrir ræsi
ræyk ær magnvs kvæykir.

logi sœm valgarðr qvað .

Snarla skavt or sóti
.....²
stöðv styfðir siþan
stœinóðr logi glöðvm.

bál sœm hæf ær qveðit .

haki var brœndr a báli
þar ær brimsloðir oðv.

¹) *litteris rubris*. — ²) *vacuum spatium in membr. relictum*.

Glæðr sœm grani qvað .

Glæðr hygg æk gamlar flæðar
gramr elldi sva fælldv.

Æisa sem atli qvað .

Ox ryz æisvr vaxa	hvs brænna gim gæisar
allmorg loga hallir	goðmænnit fællr bloði.
her ær ok gim kallat ælldrinn.	Æimr sœm her ær qveðit.
brvonn allvallz inni	æimr skavt a her hrimi
ældr hygg at sal fælldi	halfger við nið sialfa.

hyrr sœm arnorrr qvað .

Æymdit ráð við ravma	hæit dvinðv hæina
reiðr eydana mæiðir	hyrr gerði þa kyrra.

Fvni sœm æinarr qvað .

Fvni kyndiz fljótt	hisingar herr
ænn flyði skiott	sa ær hafði verr.

brimi sem valgarðr qvað .

brátt svæimaði brími
brvtvz vikingar fikivn
visa styrks of virki
varp sorg a mæy borgar.

læygr sœm halldórr skvalldri qvað .

Ær knattvð þar þeirra
þv vart alldregi skialldar
læygr þavt vm siot sigri
svipte gersimvm skipta.

*vargs hæiti*¹.

Vargr hæitir dyr. þat ær rætt at kænna bloð æða hræ
sva at kalla verð hans æða drykk. Æigi ær rætt at kænna
sva við flæiri dyr. Vargr hæitir ok vlfr sœm þiðolfr qvað .

Gæra var gisting . . . . .²

gnóg ænn vlfr or skógi
sónr a sár at spænia
sigvrðar kom norðan.

¹) *litteris rubris.* — ²) *sine lacuna membrana.*

her ær ok kallað gæri. Fræki sœm ægill qvað.

Slæit vnd fræki   gnvði hrafn
þat var oddbræki   a skæiðar stafni.

Vitnir sœm æinarr qvað.

Ælfr varð vnda giálfri
æitrkølld roðin hæitv
vitnis fæll með vatni
varmt øldr i men karntar.

Ylgr sœm arnorr qvað.

Svalg áttbogi ylgjar
ogóðr ænn varð blóði
græðir grænn at ravðvm
grandavknvm na blandinn.

Vargr sœm illvgi qvað.

Vargs var munnr þar er margan
mænskerðir stakk sverði
myrk avriða markar
minn drottinn rak flotta.

Þetta ær ænn vargs hæiti sœm halle qvað.

Hæiðingia slæit hvngri
hár gyldir navt sara
granar ravð gramr a fœnri
gækk vlfr i fœn drækka.

Oc ænn sœm þorðr qvað.

Óð ænn ærnv . . . .²
ims væit fræka hæiti
gæra øldra navt gyldir
gjalpar stóð i blóði.

*fvglar hæiti*¹.

Tvæir ærv fvglar þeir ær æigi þarf annan væg at
kænna ænn kalla blóð eða hrę drykk þeirra eða verð.
þat ær hrafn ok ørn. alla aðra fvglar kar(l)kænnda ma

¹) *litteris rubris.* — ²) *sine lacuna membr.*

kænna við blóð æða hráe ok ær þa þat nafn oru eða hrafn
sæm þíodolfr qvað.

blóðorra lætr harri
braguíngur ara fagna
gavtz ryðr sigð i svæita
svans iorð konvngur hørða.

Sva qvað hann ænn.

Gæirs oddvinn lætr græddir
grvinn hvert stika svinnar
hírd þa ær hann seal varða
hregamis ara sefar.

*hrafns hæiti*¹.

Þessi ærv hramms orfu. krákr munninn hvígnn borgin-
móði arflognir artali holldbóði kranasi korpr kloacan blæingr
boringi vari viti líti ovári hornklofi krvmisi. Sva qvað
æinarr skálaglam.

Fíallvöndvinn gaf fylli
fyllr varð ænn spíor gyllv
hræstæfuandi hramna
hrafn a ylgjar tafni.

Sva qvað æinarr skvla son.

dolg skára kna dýrvinn
dýr magnandi styra
hvíginn fermv brægðr harmi
harmr blik sólar garmi.

Oc ænn sæm hann qvað.

Ænn við hialldr þar ær havlldar
hvígþrvttit svællr lyta
munninn drækkur blóð or bænivinn
blasvartr konvngs hiarta.

Sva qvað vígaglómur.

Þa ær dynfvsar dísir
dreyra mæns a æyri

---

¹) *literis rubris.*

brað fækk þorginmöði
blóðs skialldaðir stóðvm.

Sva qvað skvli þorstæins son.

Mvndit hællzt þar ær vndir
árflogni gaf æk sárar
bløkk i hvndraðz flokki
hvítunga mic líta.

*arnar hæiti*¹.

Þru hæitir sva. ari gæmlir hræggskornir ægðr ginnir
vndskornir gallopnr gæirloðnr æggþær gimarr. Sva qvað
æinarr.

Samkæitvm ravð svæita
slæit þru gera bæitvr
fægz arnar matr iarnvm
iarnsøxvm grøn faxa.

Ok sæm her.

Þru drækkv vndárn
ylgr fær af hrævm sylg
opt ryðr vlfr kæpt
ari gætr verð þar.

Sva qvað þioðolfr.

Sægiöndvm flo sagna
snotar vlfr at moti
i gæmlis ham gömlvm
glamma ó fyrs skömmv.

Ok sæm her ær qvedit.

Hreggskornis vil æk handa
halæitan mið vanda.

Ok ænn sæm skvli qvað.

Vaki æk þat ær vel læiz æika
viðis áðr ok siþan
greppr hlyðir þvi góðv
gallopnis væl spialli.

¹) *litteris rubris.*

*orma hæiti*¹.

Þæssi ærv orma hæiti. dræki fafnir jormvngandr Naðr
níðhoggr liur naðra góinn móinn grafvitnir grabakr ofnir
svafuir grimir grættir gargan hollr skriði hoggvavrðr hringr
holldvarinn grafuigr stæfuigr bráinn dalginna iapr fráningr
fránn liðr ormr iapra.

*navta hæiti*².

Navt kyr kálfr yxni þiorr kviga vxi vætrvngr graðvngr.

*savða hæiti*³.

Savðr hrétr bækri lamb væðr gælldingr ær gymbr gæit
haðna hafr kið.

*svina hæiti*⁴.

Svin syr gyllta rvni golltr griss grislingr.

*hersta hæiti*⁵.

Þæssir ærv hæstar taldir i þorgrims þvlv

hrafn ok slæipnir

hæstar agætir

valr ok lættfæti

var þar tialldari

gylltoppr ok góti

gætít hæyrða ek sóta

mør ok langr með mari.

Vigg ok skýfr

var með skæfaði

þægn knátti bakkr bera

saltoppr ok sínarr

sva hæyrða æc fáks vm gætít

gyllfaxi ok iór með góðvm.

blöðvghofi hætt hæstr

ær bera koðv

oflgan átriða.

gisl ok falofnir

¹) *literis rubris.* — ²) *literis rubris.* — ³) *literis rubris.* —

⁴) *literis rubris.* — ⁵) *literis rubris.*

glær ok skæiðbrimir

þar var ok gyllis of gætit.

Þæssir hæstar ærv taldir i kalfs vísv.

dagr ræið drösl

ænn annarr avstr

ænn dvalinn möðni

vnd aðilsi

hialmr háfæta

gramr hvarfaði

ænn haki faki

gæiri vndaðr.

ræið bani bælia

Biörn ræið blakki

blöðvghófa

ænn biarr kerti

ænn skæfaði

atli glavmi

skati haddingia.

ænn aðils slvngni

Væsteinn vali

havgni hólkvi

ænn vífill stífi

ænn haralldr fólkvi

mæinþiofr mói

gvnnarr gota

morginn vakri

ænn grana sigvrðr

ali hrafn

vllr ymissvm

ær til iss riðv

ænn óðinn slæipni.

Arvagr ok alsviðr draga sólina hrimfaxi eða fiorsvartnir
dregr nottina. skinfaxi eða glaðr daginn.

hæiti loþz ok væðra¹.

Hver ærv hæiti loþz ok væðranna. loþt hæitir ginnvnga-
gap ok mæðalhæimr flvghæimr viðhæimr. Væðr hæitir
hrægg byrr glygg hræt giosta vindr vonsvðr þiótr gol
gráði blær ælræki þoka gonsvðr mavgga ohliodr ganrækr
farandi. Sva sægir i alvíss málvm.

Vindr hæitir með mōnnvm

en vonsvðr með goðvm

kalla gnæggivð ginnrægin

æpi iþtnar

álvar dynfara

hæitir i hæliv hlōmmvðr.

Væðr hæitir ok gvstr.

¹) *literis rubris.*

*himins hæiti*¹.

Himins hæiti þæssi ær her ærv ritin höfvm ver æigi
 øll fyndit i kvæðvm ænn þæssi skalldskapar hæiti sëm
 ønnvr þykki mer oskylt at hafa i skalldskap næma [aðr
 finni hann aðr² orta i verka höfvtskállða. Himion hlyrnir
 hæiðornir viðfæðnir andlangr liosfari drifandi. Skatyrnir
 hreggmimir vefmimir læiptr hriodr viðbláinn.

*solar hæiti*³.

Sol svnna røðvll æygloa alskir syni fagrahvæl liko
 skin dvalins læika alfrøðvll ifrøðvll Mylin.

*tengls hæiti*⁴.

Tvngl mani ny nið artali mylinn fængari glámr skyndir
 skiálgr skarmr.

*stunda hæiti*⁵.

Ølld forðvm alldr fyrir lōngv ár misseri vætr svmar
 var havst. Manaðr. vika dagr nótt morginn aptann kvæld
 arla snemma Siðla j sinn fyrra dag j næz j gær j morgin
 Stvnd Mæl. þæssi ærv ænn hæiti nætrinnar i alvis malvm.

Nott hæitir með mōnnvm

niðla með goðvm

kalla grimv ginrægin

olios iøtnar

alvar svæfngaman

hæita dværgar dravniørvm.

Fra iafndægri ær havst til þæss ær sol sæz i æyktar stað.
 þa ær vætr til iafndægris þa ær vár til fardaga. þa ær
 svmar til iafndægris. Havstmanaðr heitir hinn næsti fyrir
 vætr. Fyrstr i vætri hæitir gormanaðr þa fræmanaðr þa
 ær hrvtmanaðr þa ær þorri þa góí þa æinmanaðr þa gavk-
 mánaðr ok sáðtíð ok æggíð þa ær solmanaðr ok sælmanaðr
 þa heyannir þa kornskvrðar manaðr.

¹) *litteris rubris.* — ²) *a [sic membr., bis scripto adr, quorum alterutrum delendum est.* — ³) *litteris rubris.* —
⁴) *litteris rubris.* — ⁵) *litteris rubris.*

Maðr ær hverr fyrir sær, leita fyrr i bókinni allt til þæss ær stófr qvað.

Tiræggiadr hio tiggj
tvæim höndvm kyu hæima
ræifr gækk hann vnd hlifar
hizig svdr fyrir nizi.

Sva qvað hallfredr.

Skilðr æm æk við skylia
skalmølld hæfir þvi valldit
vætti ek virða drottins
vil æk¹ mæst ok dvl flæstm.

Sva qvað Markvss.

Rikr ær harra hnæykir
hælldr gvð iðfvrs vælldi
sanndyggs vitvt sæggir
svæins brædr konvng æðra.

fra halfdani ok sonvm hans².

Enn attv þav halfdan ok alvig .ix. sonv ær sva hætv. Æinn var hilldir ær hilldingar ærv fra komnir, annarr næfir ær niðlvngar ærv fra komnir, iij. avði ær avðlingar ærv fra komnir, iiij. yngvi ær yulingar ærv fra komnir, v. dagr ær daglingar ærv fra komnir, vj. bragi ær bragningar ærv fra komnir, þat ær ætt halfdanar hius millda, vij. bvðli ær bvðlvngar ærv fra komnir ok af þeirri ætt ær kominn atli ok brynhilldr, viij. lofði hann var herkonvngr mikill, honvm fylgði lið þat ær lofðar vorv kallaðir, hans ættmenn ærv kallaðir lofðvngar, þapan ær kominn æylimi moðvrfaðir sigvrðar fafnisbana, ix. sigarr ær siklingar ærv fra komnir, þat ær ætt siggæirs ær hængdi hagbarð, af hilldinga (ætt) var kominn haralldr hinn granravði moðvrfaðir halfdanar svarta, af niðlvnga ætt var givki, af øðlinga ætt kiarr, af ynglinga ætt æirikr hinn málspaki. Þæssar

¹) sic membr. pro: er. — ²) literis rubris.

konunga ættir ærv miök agætar. fra yngva þápan ærv
ynglingar kombr. fra skildi i daumork þápan ærv skiöld-
vngar. fra völsvngi i frakklandi þápan ærv völsvngar.
Skælvir hætt ænn herkonvngur ok ær hans ætt köllvöð skil-
vingar. sv kynslöð ær i avstrvægvm. Þæssar ættir ær ænn
ærv næfndar hafa menn sætt sva i skalldskap at hallda
þæssi hæiti öll fyrir tignaröfn. Sva sæm æinarr qvað.

Fra æk við hólm at hæyia
hilldingar fram gængv
liud varð græn hín grana
gæirþing i tvav springa.

Sva qvað Grani.

döglingr fekk at drækka
dansk blöð ara iöði
hirð bygg æk hilmi styrðv
hvgins iol við næs þiolar.

Sva qvað Gamli gnæfaðarskálld.

Öðlingr drap sær vngvm
vngur naglfara a tvngv
innan borz ok orða
aflgerð mæþalkafla.

Sva qvað jörvnn.

Bragningr reð i blóði
bæið herr konvngs ræiði
hvs ltv opt fyrir æisvm
öþiödar slög riöða.

Sva qvað æinarr skvla son.

Bæit byðlvngs hiörr
blöð fæll a davrr.

Sva qvað arnorr.

Siklinka vænr snækkivr
siá lítar konr víti
hann litar herskip innan
hrafns göð ær þat blöði.

Sva qvað þjóðolfr .

Sva lavk siklings æfi
sniallz at verróm allir
lofðvngr bæið hinn læyfði
lifs grand i stað vándvm.

lofða konvngi fylgði þat lið ær lofðar vorv kallaðir. Sva
qvað Markvss .

Skiöldvngr man þer annarr alldri
æðri maðr vnd sólv fæðaz.

Vølsongr sæm qvað þorkæll hamars skalld.

Mer ræð sænda vølsvnga niðr
vm svalan ægi vapn gvllbvit.

Ynglingr sæm qvað ottarr svartí .

Ængi varð a iorðv
ognbraðr aðr þer naðvm
avstr sa ær æyivm væstan
ynglingr vnd sik þryngi.

Yngvi þat ær ok konvngs hæiti sæm Markús qvað.

Æiriks lof verðr ǫlld at hæyra
ængi væit ec fremra þængil
yngvi hællt við orztír langan
iðfra sæss i verǫlld þæssi.

Skilfingr sæm valgarðr qvað .

Skilfingr hællztv þar ær skvlfv
skæiðr fyrir lōnd hin bræiðv
avð var svð vm síðir
sikilæy liði miklv.

Sinniór sæm sighvatr qvað.

Lát avman nv nióta.

ok fyrr ær ritat.

*karlmanzligar kænningar*¹.

Skalld hæita græppar ok ær rätt i skalldskap at kalla
sva hvern mann ær vill. Rækkar vorv kallaðir þeir menn

¹) *litteris rubris*.

ær fylgðv halfi konungi ok af þeirra nammi ærv kallaðir
 hermenn ok ær rætt at kænna sva alla menn. lofðar hæita
 ok menn i skálldskap sæm fyrr ær ritat. Skatnar vorv
 þeir menn kallaðir ær fylgðv skata konungi þeim ær skati
 hinn milldi var kallaðr. af hans nafni ær skati kallaðr sa
 ær milldr ær. Bragnar hætv þeir ær fylgðv braga konungi
 hinvm gamla. Virðar hæita þeir menn ær mæta mal manna
 fyrðar ok firar. Verar hæita landvarnarmenn bæimar vikingar
 ok flotnar. þat ær skipaherr sva hætv þeir ær fylgðv bæimvna.
 Gvnnar æða gvmar hæita þeir menn (er) flokki styra sva
 sæm gvni ær kallaðr i bryðfyr. Gotnar ærv kallaðir af
 hæiti konungs þæss ær goti ær næfudr ær gotland ær við-
 kænt. hann var kallaðr af nafni oðins gavgz þviat gavgland
 ok gotland var kallat af nafni oðins. ænn sviþiøð af nafni
 sviðvrs. þat ær ok oðins hæiti. J þann tíma var kallat
 allt mæginland þat ær hann atti reiðgotaland ænn æyiar
 allar æygota land. þat ær nv kallat dana vælði ok svia-
 vælði. drengir hæita vngir menn bvløsir mæþan þeir afla
 sær fiár eða orðztir. þeir fardrengir ær milli landa fara.
 þeir konungs drængir ok¹ hofðingivm þiøna. þeir hæita
 ok drængir ær her þiona rikvm mønnyvm. drengir hæita
 vaskir menn ok batnandi. Sæggir ærv ok kallaðir kníar
 ok liðar. þat ærv fylgdarmenn. þægnar ok havlldar ok
 hølðar sva ærv ok bændr kallaðir. lionar hæita þeir
 menn ær ganga vm sættir manna. þeir ærv ænn ær sva
 ærv kallaðir. kappar. kæmpvr garpar. snillingar. hræysti-
 menn avarmænni hævtr. þæssi hæiti standa her i mot at
 kalla mann blavðan. væykau þirving slæyma blota man
 Skavð Skræfv Skriað vák vóm lóra slæyma tæyða dvgga.
 dirokr dvisilmænni avlmvsa avvirð. Orr maðr hævtr milldingr
 mæringr skati þiøðskati gvllskati mannballdr sælingr sælkeri
 avðkyvingr rikmænni. her i mot ær sva kallað. hnoðggvingr
 gløggvingr mælingr væsalingr fæniðingr Giøflati. hævtr
 spækningr raðvalldr. hævtr ovitr maðr. fiil ok afglapi gasi

¹) sic membr. pro: er.

ok ginnvngtr gavtr ok glópr snápr foli þorr óðr galinn. Snýrti-
maðr oflati drængr glæsimaðr stærtimaðr pryðimaðr. hætitir
ok hravmi skrápr skrokkr skæiðklofi flangi slinni fípsnir
sløttr slápr drøttr. Lyðr hætitir landfolk lióðr hætitir þræll
ok kæfsir þionn þrsvngtr þírr.

¹Maðr hætitir æinn fyrir sær. Tó æf tvæir ærv. þorp æf
.iij. ærv. síorir ærv fírvnæyti. flokktr ærv .v. menn. Svæit æf
.vj. ærv. Siav fylla søgu. átta bæra amælis skor. Navtar
ærv .ix. dvnn æf .x. ærv. ærir ærv .xj. Togloð æf .xij.
ærv. þyss ærv .xiiij. færð ærv .xiiij. fvnðr ær æf .xv.
hittaz. seta ærv .xvj. soku ærv .xvij. ærnir þikkir ovnir
þeim ær .xviiij. mætir. Næyti hæfir sa ær .xix. menn. drótt
ærv .xx. þioð ærv .xxx. folk ærv .xl. fylki .l. Samnaðr .lx.
Svarfaðr .lxx. gllð ærv .lxxx. . . . . .². hærr ær .c.
Ænn ærv þav hæiti ær menn lata ganga fyri nōfn manna.
þat kōllvm ver viðkæningar æða sannkæningar æða for-
nōfn. Þat ær viðkæningar æða sannkæningar at næfna
annan lvt rættv nafni ok kalla þann ær hann vill næfna
æiganda æða sva at kalla hann þess ær hann villdi ok
næfndi fōðvr æða ava. ái hætitir hinn þriði. Son hætitir
arvi ok arfvni. barn ióð ok mōgr ærfingi. hætitir ok broðir
blóði lifri barmi hlyri. hætitir ok niðr næfi attvngtr konr
kvnnðr frēndi kynstafr kynkvisl ættbarmr ættstvdill ættbogi
afkvæmi afspringr ofskōpt. hæita ok mágar sífvingar hleyta-
menn. hætitir ok vinr raðvnavtr raðgiafi mali rvni spialli
alldaþopti æinkili sæssvnavtr sæssi. þopti ær halfrymis
fælagi. Hætitir ovn dólgr andskoti fiandi sökkti skadamaðr
banamaðr þrōngvir sökkvir osvifrvðr. Þæssi hæiti kōllv
ver viðkæningar ok sva þo at maðr se kendr við bæ sinn
æða skip sitt þat ær nafn a æða æign sina þa ær æinkar
nafn ær gefit. þetta kōllvm ver sannkenningar at kalla
manninn spækimann æða etlanar mann orðspæking æða

¹) *huic capiti rubra inscriptio, quæ legi non potest, præ-
missa fuisse videtur.* — ²) *trium vel quatuor verborum vacuum
spatium in membr.*

raðspæking raðsnilling avðmillding oslækinn gæimann glæsi-
mann þetta ærv forþofn.

*kvænna hæiti*¹.

Thæssi ærv kvænna hæiti okænd i skalldskap víf ok
brvðr ok fljóð hæita þær konvr ær manni ærv gæfnar.
Sprvnd [ok svarri² ok svanni hæita þær konvr ær miðk
fara með dramb ok skart. Snotir hæita þær konvr ær
orðnæfrar ærv. Drosir hæita þær ær kylátar ærv. Svarri
ok svarkr þær ær hafaða miklar ærv. Ristill ær kóllyð sv
kona ær skörvnglynd ær Rygr sv ær rikvzst ær. Fæima
ær sv kóllyð ær ofróm ær sæm mæyjar vngar eða þær ær
odiarfiar ærv. Sáta hæitir sv kona ær [skörvnglynd ænn³]
bondi hennar (er) af landi farinn. Hæll hæitir sv kona ær
bondi hennar ær væginn. Ekkia ær sv kona ær bondi
hennar varð sóttdavðr. Mær hæitir fyrst hver ær vng ær.
ænn kerlingar ær gamlar ærv. Ænn (erv) þav kvænna
hæiti ær til lastmælis ærv ok ma þav sinna i kvæðvm þott
þat sæ æigi ritat. Þær konvr⁴ ær æinn mann æigv. Sngr
hæitir sonar kvæn ænn Sværa vers modir. hæitir ok modir
auma þriðia ædda. Æiða heitir modir. Hæitir ok dottir
ok barn ok iod. hæitir ok dottir dis ioddis. kona ær ok
kóllyð bæðia eða mala bonda síns ok ær þat viðkæning.

*hæiti a manni*⁵.

Höfvd hæitir a manni. þat skal sva kænna at kænna
þat ærfiði hals eða byrði land hialms ok hattar ok hæila
ok hárs ok brvna svarðar æyrna avgna mvnz. hæimdallar
sverð ok ær rætt at kænna til sverðz hæita við hvert ær
vill ok kænna við æitthvert nafn hæimdallar. Höfvd hæitir
okænt havss hiarni kianni kollr. avgv hæita síón ok lit
æða viðrlit avrmiott. þa ma sva kænna at kalla sol eða
tvngl skiþlldv ok glær æða gimstæina æða stæin bra eða
brvna eða æennis. Æyrv hæita hlvtir ok hæyrn. þav

¹) *litteris rubris*. — ²) *a [sine dubio error librarii*. — ³) *sic
mbr. siue uncis*. — ⁴) *excidit: heita elivr*. — ⁵) *litteris rubris*.

ma sva kænna at kalla land eða iardar haitvm nokkrvm eða mvnn eða rás eða síón eða avgv hæyrnarinnar æf nygervingvm ær ort. Mvnn scal sva kænna at kalla hann land eða hvs tvngv eða tanna orða eða goma varra æða þvilikt. oc æf nygervingar ærv þa kalla menn skip mvnninn ænn varrarnar bordin. Tvngva rædit æða styri. Tænnar ær stvndvm kallat griot eða sker orða æða tvngv. Tvngva ær opt kþllvð sverð mals æða mvnz. Sækk¹ barð æða grou kampar ær stændr a vþrvvm. hár haitir lá. haddr þat ær konvr hafa. skopt haitir hár. hár ær sva kænt at kalla skog eða viðar haiti nokkrv kænna til havss eða hiarna eða hþfvðs. Skægg scal kænna við hþkv æða kinnr eða kværkr. Hiarta haitir nægg eiskþlld gollorr. þat scal sva kænna kalla korn æða stæin æða epli hnot eða mýl eða þvilikt ok kænna við briost æða hvg. kalla ma þat ok hvs æða iþrð eða þerg hvgarins. Briost ma sva kænna kalla hvs eða garð eða skip hiarta anuda eða lifrar eða elivuar land hvgar ok minnis. hvgr haitir sæfi ok siafni vili mvnr ast ælskvgi. hvgin ma sva kænna at kalla hann vind trþllkvænna ok rætt at kænna til ok næfna hveria ær vill ok sva at næfna iþtnana eða kænna þa til konv æða dottvr. þæssi nþfn ærv sær. hvgr haitir ok gæð ok þokki ælivn þrækr nænning minni vit skap lvnd trygð. haitir ok hvgr ræiði fiandskapr vtrygð gæðlæysi þvngæði gæsni oværi. hþnd ma kalla mvnd arm lám hraum. A hændi haitir alubogi armlæggr vflidþr liðr fingr græip hreifi nagl gómr iadarr kvika vþðvi afl æðar sinar knvi ok kþglar. hþnd ma kalla iþrð vapna æða hlifa við axlar ok ærmar lofa ok hræifa. Gvllhringa iþrð ok vals ok havks ok allra hans heita ok i nygervingvm fót axlar. bognavð. Fætr ma kalla tre ilia eða rista æða læista æða þvilikt [fænni flæinar bravtir² gþngv fæz. kalla ma fotinn tre æða stoð þæssa. Við skið ok skva ærv fætr kændir ok brækr. a fæti haitir lær kalfi

¹) *sic membr. pro: skegg.* — ²) *a | sic corrupte membr. pro: rænniflæina bravtar.*

kne bæin læggr rist iarki [ok la¹ il ta. Við allt þætta ma fotinn kænna kalla hann træ ok kalla ra ok siglv fótinn ok kænna við þæssa hlvti. Mál hæitir orð ok orðtak snilli saga sænna tala þræta sǫngr galldr kvæðandi skial bifa ok hialldr hial skval glavmr þiarka gyss þrápt skálp hól dælska liodæska sk(r)af hægomi afgangia. Hæitir ok ravdd liómr rómr omvnr þytr goll gnyr glymr rymr brak svipr svipvnr gangr. Sva scal orrostv kænna við vapn ok hlifar. Vit hæitir spæki minni ætlan byggiandi rað skilning tǫlvisi langsei bragvinsi² orðspeki skǫrunskapr. hæitir vndirhyggia vælræði flaræði hrigðræði. læti ær tvænnt. læti hæitir rǫdd æði olvnd. Ræiði ær ok tvikænt. Ræið(i) ær þat æf maðr ær i illvm hvg. Ræiði ær ok fargærv skips eða ross. Fár ær ok tvikænt. fár ær ræið(i) far ær skip. Þvilikt orðtak hafa menn miok til þæss at yrkia folgit ok ær þat kallat miok ofliost. lið kalla menn a manni ær læggir mætað lið hæitir skip lið hæitir mannfólk lið hæitir ǫl lið ær þat ok kallat ær maðr væitir ǫðrvnr liðsinni. Hlið hæitir a garði ok hlið kalla menn vxa ænn lið kalla menn brækkv. Þæssa(r) græinar ma sætia sva i skálldskap at gera ofliost at vant ær at skilia æf aðra scal hafa græinina ænn aðr þikki til horfa hin fvri visv orð. Sliet hit sama ærv ok mǫrg ǫnnvr orð þav ær margir hlvtir æigy hæitit saman.

hær ærv ritvð hæiti sækvnga³.

Atli froði	skækkill ækill
ali glammi	skævill sǫlvi
bæiti ati	halfr ok hæmlir
ok bæimvni	harecr ok gor
avðmvndr gvðmvndr	hagbarðr haki
atall ok gæstill	hravðnir mæiti.
gæitir gavti	Hiðrolfr ok hravðvngv
gylvi svæiði.	hǫgni mysingr
Goir æynæfir	hvndingr hvitingr
gavpi ok ændill	hæiti mævill

¹) a [sic membr. (C la); pro ökli? — ²) sic membr. pro bragðvisi. — ³) literis rubris.

hialmarr moirr
 homir mæfi
 roði rakni
 rær ok læfi.

Randvæðr røkkvi
 ræifnir leifnir
 nævill rævill
 nóri lyngvi
 byrvill kilmvndr
 bæimi iorækr

asmvndr þvinnill
 yngvi teiti.

Virvill vinnill
 vandill sölvi
 gavaér ok hýnn
 givki hvðli
 homarr hnæfi
 hvrfi svrfi
 sækat ek flæiri
 sækonvnga.

konvnga hæiti¹.

Man æc havkstadla
 hæiti segia
 allvalldr fylkir
 ok afraki
 bragningr øðlingr
 hvðlvngr døglingr
 øðlingr ok gramr
 iøfvrr ok tiggvi.

Hilldingr ok harri
 ok hertogi
 mærinkr hilmir
 milldingr ok nor

lofðvngr niflvngr
 ok landreki
 þængill visi
 þiøðan konvngr.

Sinniorr siklingr
 sióli ræsir
 skiølldvngr skillfingr
 skyli ok yngvi
 ynglinge ylfingr
 ærv nv talit
 hofvtskiølldvnga
 hæiti øøkkvr.

dverga hæiti².

Tæl æk motsøgni
 ok miøklitvt
 mið við mavninn
 ok miøðvitnir
 blin(d)viðr bvrinn
 hvmbvr nyi
 bivorr blavorr
 blainn ok norðri.

Grímr nár niði
 niðøttre dvalinn

nainn náfr næfi
 nifængr ok dolgr
 nýraðr ok nýr
 norðri ok svðri
 skavæðr skafiðr
 skirvir virvir.

Alþiofr avstri
 avrvargr ok dýfr
 æe andvarri
 ønn(i) dravpnir

¹) *literis rubris.* — ²) *literis rubris.*

dori ok dagfínnr
 dvlinn ok onarr
 álfr or¹ dællingr
 óinn ok dvrnir.

Vindalfr ok vitr
 vivir ore

varr gyllmæfill
 viðr ok ølin
 ginnarr ok þrór
 gandalf(r) þorinn
 þækkr þrar þvlinn
 þrasir ok fvellangr.

Fainn fárr fili
 fiðrviðr glóinn

fiðr hárfarli
 froste ok tigvæ
 hannerr forve
 hæptifili
 heri høgstari
 ok hænþvi.

Hliðolfr kili
 hilldingr ok litr
 raðspakr lofar
 reginn ok liomi
 raðsviðr loinn
 rekkir ok æitri
 iaki æggmoinn
 æikinskiálldi.

*iotna hæiti*².

Ek man iotna
 inna hæiti
 ymir gangr mimir
 iði ok þiazí
 hrungnir hrimnir
 hradnir grimnir
 hvæðrvngr halli
 hripstvttr gymir.

harðverkr hrökkvir
 ok hástigi
 hraðsvælgr hærkir
 ok hrimgrinnir
 hymir ok hrimþvrs
 hvalr þrigæitir
 þrymr þrvðgælmir
 þistilbarði.

Gæirrøðr fvrnir
 galarr þrifalldi

fiðrverkr gæitir
 flegr blapþvari
 forniotr sprettingr
 fiðlarr stigandi
 somr ok svasvðr
 svarangr skratti.

Svrtr ok storverkr
 sækarlsméli
 skætir skrymir
 skærkir salfangr
 øskrvðr ok svarttr
 øndvðr stvni
 alsvartr avrnir
 amr ok skalli.

køttr øsgrvi
 ok alfvarinn
 vindsvallr viparr
 ok vafþrvðnir

¹) ok? — ²) *literis rubris*.

ældr avrgælmir
ægir rangbæinn
vindr viðblindi
viugnir læfi.

bæinviðr biörgolfr
ok brandingi
dymbr bergælmir
dofri ok miðvng
nati sökumir

. . . . .¹

ænn ærv æptir
iötna hæiti.
æimgæitir vær
imr hringvöluir
viddi viðgrip
vandill gyllir
grimmir glavmvarr
glamr samendill

*trollkvenna hæiti*³.

Skal æk trolkvænna
tælia hæiti
griðr ok gnissa
gryla bryia
glvmra gæitla
grima ok bakravf
gvma gæstilia
grottintanna.

Gialp hyrokkin
hængikæpta
gnæip ok gnæpia
gæysa hala
horn ok hrúga
harðgræip forað

vörnir harðgreipr
ok vagnhöfði.
kyrmir svttvng
ok kalldgrani
iötunn oglaðnur
ok avrgrimnir
gyllingr gripnir
gvsir ofóti
hlói ganglati
ok hælæginn.

hrosþiofr dvrnir
hvudálfr bavgi
bravðvng
færir hroarr
ok niði
. . . . .²
Nv ærv vpptalit
amatligra
iötna hæiti.

bryða hvæðra
ok hølga-brúðr.
hrimgerðr hæra
herkia fala
imd iarnsaxa
ima fiölvör
mavn iviðia
amgerðr simvl
sivör skrikia
svæipinfallða.

Öflvgbarða
ok iarnglvmra
imgerðr áma
ok iárnviðia

¹) sine lacuna membr. — ²) sine lacuna membr. —
³) *literis rubris*.

margerðr atla
 æisvrfála
 læikn mvunharpa
 ok myrkriða.
 læirvör lióta
 ok loðinfingra

kráka varðrvn
 ok kiallandi
 viglōð þvrbōrð
 vilivm næfna
 rygi siðarst
 ok rivingesly.

*oðins nōfn*¹.

Nv scal yppa
 oðins nōfnvm
 atriðr avðvn
 ok allðafoðr
 Gizvrr kialarr
 gavtr viðrímnir
 gollorr grimnir
 ginnarr hnīkvðr.

fiolnir dresvarpr
 fengr arnhavði
 frariðr alfōðr
 ok farmatyr
 herian fiolsviðr
 hnīkarr fornavlver
 hrōptr hialmberi
 hōrr siallgæigvðr.

Grimr gapþrosnir
 gangraðr svipall
 glapsviðr ganglær
 ok ganglæri
 hertæitr harbarðr
 ok hropta tyr
 gæigvðr gollnir
 ok gæirlōðnir.

hlæfoðr hafi
 hagrkr sviðvðr

siðhōtr svafnir
 sigfoðr þrasarr
 hrami hiarrandi
 ok hængikæptr
 hrossharsgrani
 hriotr tviblinndi.

þroptr herblindi
 ok heriafoðr
 hvatmoðr hlæfræyr²
 hvæðrvngr þriði
 goðlvngr hileygr
 ok gæirōlnir
 vafōðr valfoðr
 vingnir rōgnir.

Sviðvrr ok skollvalldr
 sigavtr viðvrr
 sviðrir halæygr
 sigþær brvni
 sigmvndr svōlnir
 siðskæg(g)r ok niotr
 ołgr biblindi
 ok ænnibrattr.

bolverkr æylvðr
 brvnn sanngætall
 þækkrr þvðr ómi
 þrvndr ok ofnir

¹) *literis rubris.* — ²) *incerta lectio ut fere legi possit*
 hlæfintyr (hlefræyr, 757).

vör iðlnir vakr
ialkr ok langbarðr
grimr ok loðvngr
gæstvmblindi.

Sigtryggr iðrmvnr
saðr gvnmblindi

iafóhár øski
iðlfóðr ok þrór
yivngr skilvingr
oðinn tveggi
veratyr sigþrór
valgavtr ok yggr.

heiti sonu oðins¹.

Bvrrir ro oðins
balldr ok mæili
viðarr ok næpr
vali áli
þórr ok hilldolfr
hermoðr siggi
skiölldr ok ølldnir
ok itræks ioð.
hæimdallr sæmingr
høðr ok bragi.

Hæitir atli
ok ænnilangr
þórr æindriði
ok asabragr
biørn hlörriði
ok harðvæorr
vingþær sønnvngr
vingþórr ok rymr.

asa heiti².

En scal tælia
asa hæiti
þar ær yggr ok þórr
ok yngvifræyr
viðarr ok balldr

vali ok hæimdallr
þa tyr ok niørðr
tel ek næst braga
høðr forsæti
her ær næst loki.

heiti asynia³.

Nv scal asynivr
allar næfna
frigg ok fræyia
fvlla ok snotra
gærðr ok gæfivn
gna lofn skaði
iørð ok iðvnn
ilmr bil niørvn.

Hlín ok nanna
hnoss rindr ok siøfn
sól ok saga
sigyn ok vør
þa ær var ok syn
verðr at næfna
æn þrvðr ok rán
ær þeim næst talit.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris.* — ³) *litteris rubris.*

Gra't ok at oði
 gvlli fræyia
 hæiti ærv hænnar
 hørn ok þvngra
 syr skialf ok gæfn
 ok hit sama mardöll
 dætr ærv hennar
 hnoss ok gersimi.
 Ænn ærv aðrar

oðins mæyiar
 hilldr ok gøndvl
 hlökk mist skögvl
 þa ær hrind ok ...¹
 hrist ok skvldd talit
 Nornir hæita
 þær ær navð skapa
 nivr ok disi
 nv man ec telia.

kvenna heiti okend².

Snót brvðr svanni
 svarri sprakki
 flioð sprvnd
 fæima ækkia

rygr víf ok drós
 ristill hnæita
 svarkr drós ok man
 mæf ok kerling.

manna heiti³.

Mál er at sægia
 manna hæiti
 greppar ok gymnar
 gymar ok drængir
 gotnar ok rækkar
 græppar⁴ seggir
 svæit snillingar
 ok sælkærar.

Ølld ok ærir
 ok afarmænni
 liðar ok lofðar
 lyðr ok sagnir
 lioðr oflatar
 lionar ok færðir
 milldingr ok mæringr
 mannballdr spækingr.

bragnar þægnar
 bæimar høldar
 firar ok flotnar
 fyrðar havlldar
 forvnæyti drótt
 flokkr harðmænni
 kníar ok kappar
 kæmpvr navtar.

þá ær glesimaðr
 ok gvllskati
 snyrtimenn
 ok sælingar
 avðkyfingar
 ok oflatar
 herr ok hælmingr
 ok høfðingiar.

¹) sine lacuna membr. — ²) literis rubris. — ³) literis rubris. — ⁴) sic membr. pro garpar.

Folk ok fylki
 fvndr almænnigr
 ær þrøng ok þyss
 þorp avðskatar
 drótt ok syrvar
 dvnn pryðimenn
 søgn ok samnaðr
 sæta stærtimenn.

Ænn ærv æptir
 alldar hæiti
 hirð ok gæstir
 ok hvskarlar
 inndrott ok hion
 æf æk allt sægi
 rýni ok þopti
 ok raðgiafi.

Jnhysingar
 allða þoptar
 sæssi ok mali
 særlar ok fylgðir
 þa ærv fælagar
 ok frendr saman
 vinir æinkili
 verðvng halir.

Ai ok attvng

*orrostv hæiti*¹.

Þav ærv hæiti
 hialldr ok rimma
 giöll gæirahøð
 ok gæirþrivvl
 róg ok roma
 randguð ok storð

avi sonr
 faðir broðir barmi
 blóði ok lifri
 ióð hvrr næfi
 ok arfvni
 þa ærv hlyrar
 ok høfvtaðmar.

Niðr hlæytamaðr
 niðivngr ok barn
 konr ok kynkvisl
 kvndr ættbogi
 mōgr málvnavtr
 mágr ok spialli
 ættbarmr ættslóð
 ofskopt ok svæinn.

Sæssvnavtar
 ok sifivngar
 afspring ær þa
 ok ættstvdill
 þa ær ráðvnavtr
 ok raðgiafi
 þionar ok þrælar
 þírr ønnavngar
 værkmenn kæfsir
 ok vilmægir.

svipvl ok snerra
 sig folkiara.

Sokn morð ok víg
 sotti dolg ogn
 dynr gnýr tara
 drima ímyn

¹) *literis rubris.*

þa ær orrosta
ok orlygi

hrið ok ætna
herþøgn þrima.

*sverða hæiti*¹.

Ek man sægja
sverða hæiti
hiðr ok hrotti
högvör dragvandill
gora gramr gillir
giallarr ok næðanskarðr
sigðr ok snyrtir
sómi skiómi.

svpvör ok svipaliótr
salgarðr hnæfi.

Skálkr skerkir stófr
skrymir lævi
øltir lannbarðr
ok ormpvari
læggbitr kýr gálmr
ok leifnis grand
hærberi hnætitir
ok hafraka.

Hvati höfvðhvæssingr
havsamølvir
hrævagavtr herbrái
ok holldmimir
bænsægr brigðir
brimarr hvðlognir
skyggþær skryvir
skarði grindlogi.

Lotti hröndvör
løghær mækir
møðvör myndriði
ok mistiltæinn
málmr þrór ok marr
ok miðfáinn
fæthraeðr grindlogi
ok fiðrsodnir.

Mimmvngv fællir
ok malvitnir
tavrar hrævaðr
trani vindþvari
liðnir kvernbitr
líómi hærðir
vitnir yfri
vægjalæstir.

Vægi læiptv vægarr
valangr ok brandr
verr vífr valnir
vinnbiatr ok kol
askr angrvaðill
æggivm skarpi

Skælkingr fillingr
flæmingr skerðingr
skotningr skilvingr
sköfsvngv rifsvngv
brotningr hvitingr
bæsingr tyrvingr
hækingr ok hringr
hittaz man nættingr.

Logi ok myndgiallr
langr hvass ok elldr
avrn ok ægir
ok naglfari

¹) *literis rubris.*

brigðir mavrnir
blær ok skærðir
hyrr ok hælsingr
hriðir átti.

Fællir fólvir
fafnir ravfnir

innir æinnir
afspringr þinrr
siglir snyrtir
svælgr skar ok nár
góinn gæstmóinn
[ok gramr¹ brimarr niðhoggr.

heiti a sverði².

Oddr blóðvarta
ok hænkuvar
blóðræfill blóðvarp
ok blóðiða
blóðvarta³ livgfængr
ok blóðhnæfi
iðvarp ok brandr
æggtaínar fólk.

Æmiarr þræmiarr
ok þræða navtr
merki vættrim

ok missifængr
onn ok skafningr
vndir drengingr
vargr kallhamarr⁴
[valþorst ok herðr⁵.
Sverð ok gælmínggr
ok samnagli
hvgró sigrhnoð
hiallt ok tangi
mýndriði havggstaðr
ok mæðalkaflí.

þxa hæiti⁶.

Þx iarðhyrna
skiava ok skæggia
skráma ok gænia
ræginsporn gnæfia
ok gygr fala
[snaga ok⁷ bvllda

barða vigggløð
þvæita ok þænia
þa ær arghyrna
hon ær æfst talit
þxar hæita.

spioz hæiti⁸.

Darr spíot ok myt
dof lænz ok vigr
snata flæinn ok svaf
sviða hræmæki

gæirr spíot nata
gæfia kæsia
gafflak frakka
gvnguoir pæita.

1) a [Œ gramr, membr. — 2) literis rubris. — 3) sic pro blóðvaka. — 4) kallhamr, membr. — 5) a [ita supra lineam membr., in ipsa linea: "ok vættrimar". — 6) literis rubris. — 7) a [Œ snaga, membr. — 8) literis rubris.

*Þrvar hæiti*¹.

Þr ær ok akka	Flvgglavð ok flvgsvinn
oddr hvitmylingr	fíva ok skæyti
fænia drifa	gæta scal fænnv
flavg dynfara	ok gvsis smiðis
bøsl bøl billda	iólfs smiði
broddr ok hræmsa	her ær efst þvra.
gøgn flavg ok þrøs	
..... ² skaptsnór.	

*boga hæiti*³.

Almr dalr dalbogi	ænn kvæð æk hæita
yr ok tviviðr	øll vapn saman
svæigr glær ok þrymr	iarn þr ok spjotr
.... ⁴ scal gælmir	isarnslog.

*skialldar heiti*⁵.

Skiølldr þrvnginn salt	bøðlios gryta
skavn salbændingr	ok bøðskylir
bvgnir hlæbarðr	svalinn ok randi
ok hvklari	savrnir borði
vættlimi targa	skvtfingr bardí
væðr glaðr ok hlíf	skírr tvibyrðingr
viðblæiknir rít	Yrlygr ok svarmr
vigglaðr og lind.	æilifnir hæiðr
Giallr døggskafl	bavgi fagrblainn
ok gvnnkylir	bæra miðfornir.

*hialms hæiti*⁶.

Hroptz hattar scal æk	hallhrimnir skølkr
hæiti sæigia	ok hlifandi
hialmr gvllfainn	fiðrnir þoki
bravr valhrimnir	ok fiskmoinn

1) *litteris rubris, quæ vix legi possunt.* — 2) *sine lacuna membr.* — 3) *litteris rubris.* — 4) *sine lacuna membr.* — 5) *litteris rubris.* — 6) *litteris rubris.*

hilldigolltr kællir	grima ægir
hærkvmbli ok vælgr	glævær stæfnir.

*brynið heiti*¹.

Brynia kvnd hialmgøll	kølld finzlæif bōðfara ³
hvōð ² ok nán	þyn syn blōðlæika.

*sioar heiti*⁴.

Sær silægja	Gnat vōr vika
sallt ægir haf	vōzt hōp ok mið
lōgr svmr lægir	vatu divp ok kaf
lagastafr ok vágr	vik tiōrn ok sik
gialldr gnaf [gap ⁵] gæimi	stormr diki hylr
gnarr svifr ok marr	stravmr lōkr ok bækk
sýgr sog sami	all brvðr kællida
svēlgr rōst ok fiōrðr.	iða fors ok kill.

Svnd ægir vælfærr	hæfring allida
sōni vídir	hvitigr ok la
hríð vær breki	hrōnn ran kolga
hvn flōð ok brim	ok himinglæfa
grēðir glyivðr	drōfn vðr ok solmn
gymir ok vægir	dvfa hylgia
gníðr ok orór	bōði ok bára
gialfr fæn snapi.	blōðvghadda.

*á heiti*⁶.

Giöll glit gera	Þyn rin ok nið
glōð ok valskialf	þøll rimr ysia
van við vimvr	dvu ofn dyna
ving ok ysa	dyn hōll fara
sið svðr fræka	orvn ok [bro
sækin æinstika	avðskialg ⁷ lodda
ælf ro ækla	myn merkriða
ekin rænnandi.	mæin ok saxælfr.

1) *literis rubris.* — 2) ζ hvōð, *membr.* — 3) bōðf^a, *membr.* — 4) *literis rubris.* — 5) *sic mbr. sine uncis.* — 6) *literis rubris.* — 7) *a* [bróavð skialg, *membr.*

Tífr dyrn vína
 tæms vind ok strind
 mavrn móða þrym
 morn ok gavatælf
 alin vðr olga
 ok ævfrates
 ogn æiðr æimir
 ok apardion.

Rogn hrönn ok rönn
 ravmælf hrípvl
 hröpvl hiölmvöla
 hvnra vína
 vil vin vella
 valin sömd salin
 næpr dröfn stravma
 nis mynd gnapa.

Gilling nilvs
 ganges tvædda
 lvma ver vóða
 læira ok gvnaþró
 ið svöl vægsvinn
 yn þioðnvma
 fiorm strönd ok spæ
 ok fimbvlfvl.

Nyt hrönn ok navð
 nøt sliðr ok hrið
 kormt læiptr ok ormt
 kerlavgar tvær
 gömvl sylgr ok yn
 ok gæirvimvl
 ylgr vöð ok floð
 iorðan ær a læsti.

*fiska heiti*¹.

Lags ok langa
 lysa brosmá
 birtingr hæingr
 hvst ok hrygna
 hvmar hrognkælsi
 hvæðnir floki
 ölvnn avrriði
 ok andvari.

Silld sæiðr skata
 sil ræyðr ok ógr
 skreiðvngur ok sikr
 skalgi ok flyðra
 fylldingr styria
 ok fvdryskill
 hamerr stæinbæitr
 ok haskærðingr.

Fiðrsvngur þrömmvngur
 ok fængrani
 hamarr sandhverfa
 ok hornæla
 markvótr glömmvngur
 ok marþvara
 silvngur skælfiskr
 sverðfiskr ok lyr.

Þyrsklingr vlsi
 þorskr vartari
 grvnnvngur gædda
 giölnir kæila
 áll ok karfi
 krabbi gæirsil
 hárr ok gvðlags
 hornsil igvll.

¹) *literis rubris.*

*hvala hæiti*¹.

Hafrhvalr gæirhvalr	Norðhvalr ok byrhvalr
ok hafgvfa	nahvalr ok læiptr
huísa hafstrambr	skælivngr fiskræki
ok hnyðingar	ok skvtrhvalr
ræyðr reyðarkálfr	slættibaka skialldhvalr
ok ravðkæmbingr	ok sandlægia
brvngnr rostvngnr	hrosshvalr andhvalr
ok blæivhvalr.	hrafnræyðr ok vögn.

*skipa hæiti*².

Nv man ec skyra	hringr gnøð freki
of skipa hæiti	hrøð móðrói
ørk árakló	hæmlir barði
askr sæssrvmnir	ok hylbavti
skæið skvta skip	vglalæðia
ok skiðblaðnir	ok askvitill
nór naglfari	kæna kótla
nøkkvi ok snækkia.	kati ræið ok skálpr.
Byrðingr hvza	knørr kvggr knví
barðkalldr ok hreinn	kæipvll æikia
bakki hōmlvngnr	dræki ælliði
hælvgbarði	dromvndr ok prámr
røst báttr ok regg	fvra vigg galæið
røð hringornir	feria skállda
lvng kioll langskip	flæy flavst ok þækr
læifnir barði.	far tíðr ok lið.

*hæiti a skipi*³.

Segl skør sigla	stag stafn stiornvið
sviðviss styri	stvdill ok sievlgjörð
syivr savmfør	snotra solborð
sýð ok skavtræip	sess skvtr ok strengr.

¹) *litteris rubris.* — ²) *litteris rubris pæne deletis.* —

³) *litteris rubris.*

Søx ok stæðingr
sviptingr ok skavt
spíkr siglvtre
savmr lækstólpar
lavkr siglvtopp
lina eyrv
flavg flavgarskægg
ok farnagli.

hynn hýnbora
ok hialmvnþölr
hýfr hlyr hrefoi
ok halstæfni
hævill hals hanki
ok hþfvðbændvr
háir hæll hamarr
hiálþreip ok lík.

Rá rakki rif
rengr ok hþmlvr
vindás vængi
vþndr langnæfivr

vøllt bæitiáss
varta brandar
bitar bóglina
bvlkastokkar.

Barð kne býrði
hællti ok kiunvng
kiþlr borð kæili
ok kiþlsyia
kraptar kerling
kler ok þoptvr
kálræip þrimir
klofar ok þilivr.

drængir dragræip
dola árar
aktavmar ror
arinn ok uálar
avrborð kialarhæll
ok akkeri
hnakkmiði avstker
ok hvnsponir.

iardar heiti¹.

Iorð fiorn rófa
æskia ok blodyn
gyma síf fiorgyn
grvnd havðr ok rþnd
folld vangr ok fif
fron hiarl ok barmr
land biþð þrvma
låd ok merski.

hollt háls ok fiþll
hlið ok læiti
hóll hæill ok hvilt
hváll ok brekka
brødalr² ok vþllr
hvamr ok tvnga
molldflag rimi
mór lavt ok sandr.

viðar heiti³.

Viðr yllir tág
viðir selia

pors mþrk þlviðr
plóma spíra

¹) *litteris rubris.* — ²) *sic contra metrum, membr.* —
³) *litteris rubris.*

biörk viðvindhill
 bæinn fiállrapi
 bvss blynr ok bók
 bæinviðr mörvrr.

Hasl hæggr hallarr
 hagþorn ræynir
 rø almr ok rót
 ræyrr askr fyra
 apalldr øsp lavrvs
 vlfviðr lykkia

aik æinir þáll
 ælri þalmar.

Lind lág ok linør
 lyng skíð þera
 þøll ok þyrnir
 þinvr storð ok klvngv
 mörsvrr ok grøn tvænn
 ok marhrisla
 ilstri vinviðr
 ióstr cipressus.

*yxna hæiti*¹.

Ec man skyra
 fyri skata mængi
 allramligra
 yxna hæiti
 arvörðr drióni
 ok iörmvnrækr
 simi fræyr reginn
 smiðr æyþvari.

Ravðr ok rækningr
 ok røkkviliðr
 viggj bavatðr
 vingnir stiori
 himinbriotr simarr
 ok harðfari
 kæfir dinnir
 kiøllvrr simvll.

Hliðr stvfr ok litr
 hriðr forsimi
 arfr iörmvni
 ok eikismiðr
 gnæisti apli
 gvllinhorni
 avðr kvigr ølldvngv
 ok ørfvni.

Gridvngv olgr gællir
 glymr ok hreði
 tiðvngv boli
 tarfr avrgæfnn
 kýr haitir skiria
 kviga ok frenia
 ok avðvmbla
 hon ær ællzt kva.

*hrvtz hæiti*².

Hrvtr ofrþyrningr
 hornvmskali
 gymarr horngloinn
 ok gialldhróinn
 hvæðrvðr hornglói

hallinskiði
 berr hornhróinn
 ok hæimdali
 bækri miðivngv
 blær mörðr ok væðr.

¹) *litteris rubris fere deletis.* — ²) *litteris rubris.*

*hafrs hæiti*¹.

Hafr hæitir grimnir	bvkkir grimr taliðr.
ok gæirþelnir	[geitar hæiti ² Heiðrvn.
tanngnióstr kiappi	haðna ok kiðlingr
ok tangrisnir	ær ok kolmvla
skæmotr ok brvsi	ok kið saman.

*biarnar heiti*³.

Biörn bersi blómr	vlfir frekr vilnir
bera ælgviðnir	iorekr mœsmi.
blaiaxl isolfr	Fetviðnir hýnn
ok bræiðvægi	fress vetrlíði
bæstingr basi	ivgtauni ialfvðr
ballti hlæbarðr	ifívngv vilskarpr.

*hiartar hæiti*⁴.

Hiøtr dvraþróv	dýnæyrr dvalarr
hliðr æikþyrnir	dalarr motroðnir.

*galltar hæiti*⁵.

Gølltr valglitnir	rai valbassi
griss irminir	roðr drittroði
svin tarr rvni	þróv viðrir skrvmpr
sæhrinnir þøgr	þrøndr vanningi.

*vargs heiti*⁶.

Ylgr vargr vitnir	gyldir imarr
ilmr skøll geri	imr ægðir
hati hróðvitnir	ok skolcini.
ok hæiðingi	ænn hæitir sva
freki kinni viðnir	ylgr vargynia
fenrir hlæbarðr	bokn ok ima
goti gilldir glammi	..... ⁷ svimvl.

¹) *litteris rubris*. — ²) *a* [*litteris rubris*. — ³) *litteris rubris*. — ⁴) *litteris rubris*. — ⁵) *litteris rubris*. — ⁶) *litteris rubris*. — ⁷) *sine lacuna, membr.*

*hæima heiti*¹.

Niv ærv hæimar	vera hinn fiórða
a hæð talit	hriodr ok hlyrni
væit æk hinn nædzta	hygg hinn sætta.
sa ær vindbláinn	Grimr vætminir
þa ær heiðornir	gæt ek nu vera
ok hregmimir.	.viij. himna
Annarr hæitir	vpp vm talda
andlangr himinn	skatyrnir stændr
þat máttv skilia	skyivm æfri
þriði viðbláinn	hann ær vtan
viðfæðmi kvæð æk	alla hæima.

*sólar heiti*².

Svanna syni	leiptr ifrøðvll
sól fagrahvæl	ok liosfari
leiptr hriodr leika	drifandi alfrøðvll
likskinn røðvll	ok dvalins leika.

*tungls heiti*³.

Alskir gæisli	skyðir æki
ok æyglóa	skarmr artali
máni miðgarðr	ny skialgr luna
mylinn tvngl ok glámr	nið fengari.

*degra heiti*⁴.

Dęgr hyrn ok røkr	nox nis grima
dies ok lysing	niol myrkfara
dagr nótt svefngaman	olios dravmvør
ok dravniørvn	eimspernim ⁵ .

*heiti*⁶.

Heimr hreggmimir	viðbláinn andlangr
hininn skatyrnir	ok vætrimnir

¹) *litteris rubris*. — ²) *litteris rubris*. — ³) *litteris rubris*. —
⁴) *litteris rubris*. — ⁵) *sic in mbr. scriptum, pro: emispermium*
= hemisphærium. — ⁶) *sic tantum (corr. hcima heiti) membr.*
litteris rubris.

gimír vindbláinn
viðfæðmir hriodr

hlyrnir læiptr [hriodr¹]
ok hæiðornir.

*veðra heiti*².

Væðr byrr vönsvðr
vindr ælreki
glygg blór ok gvstr
grap logn þoka
regn vr rota
rið myrkvi æl
fivk fok mvsga
frost kári hregg.

Gönsvrr graði
gol ofviðri
giosta grindill
gæla ok olióðr
gneggivðr gönsvðr
gę dynfari
hlömmvðr ganrækr
hvsbriótr ok þiótr.

*ellz hæiti*³.

Gims hæiti vil æk
greppvm segia
ægis broðir
ok ælreki
ældr æimr vsli
vði skærkir
hrotvðr ok hrotgandr
hrimnir æimi.

Fręki ęlgr-seti
fæykir ysia
hröðvðr ok hęrvir
harkr forbrænnir
hrapi myln logi
hripvðr allðrnari
kyndr bal væginn
kveykir ok hvði.

Læygr vafrlögi
linnr ok farri
brandr fyr tósi
brími nertill
viti eimyrja
velann-fasti
fvni hyrr fæðir
fvrr ok eisa.

Brisingr brænna
blossi gnæisti
gnipall glęðr dúnri
gæiri tandri
dvnsvðr dini
dvsill ok snęra
nv ær .lx.
seyðis heita.

*orma heiti*¹.

Scal ek eittr fa
orma telia
óinn ok ofnir

ęlirr iapra
fvrr flvgdreki
fafnir óri

¹) sic mbr. sine uncis. — ²) literis rubris. — ³) literis rubris. — ⁴) literis rubris.

frœningr ok áll
feginn ok ornir.

Grafvitnir fánn
goinnu holltskriði
grafningr grettir
grabakr trani
grimur ok graffvængr
gargan æitrvng
hringr holdvarinn
havgvarðr dræki.

Niðhoggr náinn
niðr holdvari
langbarðr lýþér

linnr heiðbvi
strykr steinbvi
stýrir sváfnir
snákr scorpion
snellðingr naðra.

Liðr iapr bráinn
linni stefningr
snillingr viðnir
særfr ok viudvðr
ráðr rabia
reimir seimir
móinn dalginna
ok miðgardzormr.

*hesta heiti*¹.

Glaðr glær gyllir
gyllinfaxi
glitnir gylltoppr
gisl skeiðbrimir
silfrtoppr simir
slæipnir skæyvðr
goti skinfaxi
grani stýfr ok skár.

Fákr lættfeti
fiorsvartnir valr
fængr falofnir
fetmóðr ok lvng
vakr viglitnir
vindr tialldari
veðr viðir vigg
ok vegdravpnir.

Vegbiartr hólkvir
vingskornir rafn
alsviðr álvarr
árvakr drasill
blakkr bølþvari
brainn hástigi
marr iór havtvðr
mor iormvni.

Móinn hæstr fiotri
móðnir róni
alsvartr apli
askr malfeti
blóðhófr hamskarpr
brýnn hófvarpnir
vigr skinfaxi
virvill hrímfaxi.

*havks heiti*².

Havkr handir harmr   heiþér heimþér
hábrók tregi   hrimnir kolginng

¹) *literis rubris.* — ²) *literis rubris.*

ginnarr gamdir	ifivngr ifli
ok geirloðnir	ifill veðrfölnir
gölluvgnginnvng	forseti viðnir
ok gaghathi.	fiorsvng þrömmvng
Yrlygr ymir	ölgr mvtari
vndskornir valr	egilir savðnir.

*hrafus hæiti*¹.

Hramn holldbori	drvkr mvnían
hvginn oværi	coruus geri ² .
bléingr líti	Krvmmi krvmsí
borginmóði	korpr boringi
[hornklofi víti	spori artali
kloakan krakr	ok arflognir.

*hana hæiti*³.

Fegringr hani	gylmir gallvs
fialarr ok aslákr	ok gallina
kokr salgofnir	hona keila
kambr víðofnir	habroc kaða.

*ara hæiti*⁴.

Orn gallofnir	æggþær kumarr ⁵
ok andhrimnir	ari blindviðnir
hręsvælgr	arnkæll gæmlir
ok hreggskornir	ok aqvila.

*fvglu hæiti*⁶.

Gamr cripr gavkþiorr	ari nagr arta
gavkr sviplækia	álpt mår ok havkr.
grágás hæimgas	Óðins hani álka
gagl ok hælsingr	önd hrossagavkr
gæirfvgl gæitvng	hramn hons himbrin
glęða doðr kvisa	hryggjarstykki

¹) *litteris rubris.* — ²) *a* [sic membr. contra metrum. —³) *litteris rubris.* — ⁴) *litteris rubris.* — ⁵) *sive kinnarr.* —⁶) *litteris rubris.*

heri hani hæna
ok hilldvri
vfr valr smýrill
vgla skvfr.

Svørr storkr svla
svarr skiór sparrhavkr
stelkr spørr svala
steindelfr spiki
skvfr spói sęðingr
skarfr ok svartbakr
skeglingr skiði
skiølldvngr pái.

kárn igða kialarfvgl
kráka dvfa
þrøstr þiðvrr þena
þæisti dvvna
trana tialldr titlingr
tyrðilmvli
lomr lęvirki
ok lęðrblaka.

Langvę lvndi
lóa fiølmóði

fyling loþręll
friggjar ęllda
rindilþvari liri
rivpa fiallrota
iárpe ertla
ok iaðrákárn.

Akri doðka
ęðr ok nætingr
kreppingr floðskítr
kiarfilki¹ spætr
mæisingr yfingr
myrisnípa
rytr hęngivakr
rivannskinna.

Hrókr giøðr hęgri
ok haftyrdill
brandgás hrøðgas
brimorri marr
sendlingr skrytingr
snęfvgl skári
vakr valr dvfa
vallofr stari.

kvenna heiti okend².

Þæssi scal kænna
kellv heiti
sága sigyn
sif þrýðr iðvnn
frigg ok bæstla
fvlla ok nanna
gefivn hora³
gerðr ok lavfey.

Reið selia strind
rein skorð ok fiørn
biørk veig ok þøll
brik þopta gæfu
lág grvud ok lið
lodda broka
fit norn . . .⁴
folld þirr ok lind.

¹) *lectio incerta*, fors. kiarfvni. — ²) *literis rubris*. —

³) *sic*; corr. Hörn. — ⁴) *unum vocabulum deesse videtur*.

Sól fiðtra spöng	niðrn vör ok friðr
siðfn navma rindr	nipt rán ok bil
eir þella list	likn hlin ok syn
ilmr troða dis	lofn ok gná.

*hvgar heiti ok hiarta*¹.

Moðr hiarta neg	geð heil siafni
mvnr hvgr séfi	gollorr ok elivn.

*grylv heiti*².

Skolli slapparðr	ænn er ræfr ok skröggr
ok skavfali	ölldvngr dainn
skollr melrakki	lavfafettir
skavfi gryla	fóa brvnmigi.

*heiti a hendi*³.

Heiti ærv handar	vlliðr ok fingr
brammr dýr ok ravkn	armr leggr ok bógr
greip mvnd ok spönn	lámr hnefi lófi
gavpn ok hreifí	loppa krumma.

*heiti valkyria*⁴.

Man ek valkyrivr	Ráðgnið ⁵ göndvl
viðris nefna	svipvl gæirskögvl
hrist mist heria	hilldr ok skeggöld
hlökk gæiravör	hrvnd gæirdrifvl
göll hiðrþrimvl	tanngnið ⁶ ok þrvðr
gvðr herfiötvr	reginleif ok sveið
skvllð gæirönl	þögn hialmþrimvl
skögvl ok randgnið.	þrima ok skálmöld.

*kvænna hæiti okænd*⁷.

Bravt ær svarri ok seta
sveimar rýgr ok feima
brvðr ær i fgr með flíodi
fat ek drós ok man kiosa

¹) *literis rubris*. — ²) *literis rubris*. — ³) *literis rubris*. —
⁴) *literis rubris*. — ⁵) *sic*; *corr.* Ráðgríð. — ⁶) *sic mbr.*;
metrum postulat ranngniðr (i. e. ranngríðr). — ⁷) *literis rubris*.

þekki ek sprvnd ok sprakka
 sparik við hæl at mæla
 firrvnz ek snót ok svarra
 svífr mer laugt fra vífi.

Blið ær mæz við modvr
 mála drækkr a ækkiv
 kvíðir kerling eiðv
 kveðr dottir vel beðiv
 opt finnr ambatt høptv
 ę er frilla grøm sverv
 kiliar kvan ok elia
 kann nipt við snøz skipta.

*eyja hæiti*¹.

Bokn kørmt brising vikna
 brva hirar dæn siri
 sotr þomb selia hitrar
 sigg rótt² batalldr þiótta
 vigr storð vørl røð lygra
 veig fenring tíor sæima³
 hvæðn vað hising friðnar
 havð borgvnd smyl torgar.

Brattr er balldrækr þióttv
 berr vindr raðar linda
 viðgyrðill þytr vørðv
 velltr færingar bælti
 ygliz vmgerð hvglar
 ólmr ær grasili stólmar
 flæygir bólmar bavgí
 brakar lygrv mæn nakkvat.

Blár ær balldrækr sira
 brvgyrðill þvæz fyrðvm
 svndr springr lygrv lindi
 lækv vællt af þrøz bælti

¹) *literis rubris.* — ²) *in membr. tótt.* — ³) *sic membr.;*
corr. sænia.

kiol skolar karmtar hælsi
 klýfr stiörn sila þiörnar
 þørð skera gizka girði
 grafaz borð i men storðar.

*eyja heiti*¹.

Ey ømd ok ørmst
 øllvm længri
 horn hrvnd ok hvgl
 herðla ivist
 hveðn hrafnista
 hising skrofa
 møn møst haslæy
 myl stólm batalldr.

Sælia solrønn
 ok sortvland
 sigg ok salaræy
 ok . . . . .²
 saga lálанд
 salbiörn læka
 skið strind ok vigr
 skólm ok alldi.

Krit kivr lygra
 kørmt røð biarkæy
 hæring gylling
 hvgró varða
 lavga lygra
 lag ok gizki
 þriðna ok þiótta
 þrvma kinn ok hrott.

Nøs dyn navma
 nala nørva
 fólskn frigg fætilør
 færning ok møn

bolm bokn ravfa
 þønn sækk ok vørl
 aløst ok storð
 iala tíor veey.

Avrn il ok rist
 ira lodda
 solvnd siri
 solskæl miðla
 hlæsæy væðræy
 hitra frosta
 lønd vikna
 lág syllingar.

Fion fiølbyria
 frikn ok senia
 selvnd ok dimvn
 sæla þvmla
 vsna sióland
 askrøð ok silld
 ála borgvnd
 erri torgar.

Hæl røkstr ok falstr
 ok hælliskor
 asparnir hín
 iolvnd ok hanki
 marsey sámsæy
 mystyr ok vingi
 hlæsæy hæðins ey
 ok hnotirnar.

¹) *litteris rubris, atramento posteriori voci superinducto.*—

²) *vacuum spatium in membr. relictum est.*

*fiarða hæiti*¹.

Fjörðr sogn iall	harðangr stafangr
föld ofoti	hæyangr ok glavmr
angr harmr tregi	goðmarr harðsér
eitri vefsuir	grænmar broði.

*saðs hæiti*².

Akr ax sæði	Grión ok valbygg
ogn barr ok hálmr	groska dvmba
áll efsta kne	hveiti hirs
eigin skotblað	hialmr skrvf ok miöl
blað kne ok rót	hendill heslar
bygg rvgr ok sað	hvndin sáðkorn
korn ginhafri	flýr ømstr þrefi
korki barlak.	frøkorn gniodi.

*nefn eysis datra*³.

Dröfn skylr stál þar er stafni
 stravmfylgin þvær bylgia
 hæfring brestr enn hristir
 himinglefa mar vimrar
 hrönn dregr grönn or grvnni
 gadd svelr blöðvghadda
 elg venr vör ok kólga
 egghýfs við glym dýfv.

Hiarta hætitir eisköld. sem qvað illvgi bryndola skalld.

Ænn hællt vfa brynnir
 eiskalldi gramr beiskv
 milldr reð orms vm elldi
 avstr for þaþan gerva.

Þat ær sarkat ær roðit ær sem hallfroðr qvað.

Kvnni gramr at gvnni
 gvnnþinga iarnmvanvm
 margr la herr vm höggvinn
 hollharkat ra sarkat.

¹) *litteris rubris*. — ²) *litteris rubris*, *atramento recentiore manu superinducta*. — ³) *litteris rubris*.

her ær hibiylm heliar¹.

Fra hibiylm heliar. Ælivðnir hæitir salr hennar. Gillingr lykill hennar. hvngur diskur. Svlltr knífr. Affelldr spoun. hnipinn akr. Ganglati þræll. Ganglöt ambátt. viðopnir garðr Giallandi grind. láti láss. Blikianda þøl hvrð. Brotabavl þreskölldr. forað tialld. Fallanda forað forfall kør rekkia korbæðr dyna .....² hani frostopna kista. vaningi hvndr. hryggr³ hæstr yglöð ömd.

kleða heiti⁴.

Æinhagi (sleða⁵) helfni (vefiar vpphlvtr) tasla (tyglar). fang (kyrtill). Siðerni (serkr). Ripti [s⁶] veipa [s] lina [s]. Skeptingr (höfvdvkr). Motr [h⁷] Meðia [h] vimpill [h] jfingr [h] loðdvkr [h] stafn [h] sveipr [h] jsvngur [h] skvfr [h k] visl [h k]. Dolpr [k] Giarða [i⁸] fallda [k] Skypill [h] veipr [h] færma [f] jótr (iaml) vøf (hringar) vartari (þvengr) Jøln (goð). Bry (troll) æiða (moðir) Nipt (systir) haðmr (viðr) niøtvøðr (hani) Gly (gleði) Slæki drængur Sarkat roðit. Stæinn sindr stæinn Sisisill bivivill bleikr kørðir mögðir Gyfingr Nagli. Darraðr [i ø] jalfaðr Avrmvlinn eyþolinn [i k.] Mellingr [i. s.] blindingr þolinmoðr (i kif⁹) friðr. Hnifvngur Regingaddi faruagli Stagnagli varnagli veralldar nagli. Eymvlinn [i. t.] Samnagli [i. s.] fasthalldr [i. st] þolinn [ra]. Bløðvarinn (sior). Jðmølinn.

¹) *litteris rubris, sine lacuna; legendum fort.* her ær lyst h. h. — ²) *lacuna unius vocabuli.* — ³) *supra lineam:* g^efetr (gerfetr?), *quasi altera denominatio equi, nisi fortasse ad lacunam referendum sit ut significet:* hani. — ⁴) *litteris rubris.* — ⁵) *vocabula sive literæ, quæ hic uncis includuntur, in membr. supra verba iis respondentia inter lineas scripta sunt.* — ⁶) = serkr? — ⁷) = höfvdúkr? — ⁸) *sive:* l. — ⁹) *i. e.* knif.

III. ORMS-EDDU-BROT¹.

.....
.... nar hetv þeir menn er fylgðu braga konvngi hinvm
gamla. Virðar heita þeir menn er meta maal manna. firar
ok verar heita landvarnar menn. Vikingar ok flotnar. þat
er skipa herr. heimar heita þeir menn er fylgðv heima
konvngi. Gvnnar ok gvmar heita folkstiorar. sem gumi
heitir i brvðfor. Gotnar heita af gota konvngi er gotland
er við kent. hann heitir af nafni oðins ok dregit af gavtz
nafni. þeir heita drengir er millvm landa fara. þeir konvngs
drengir er þeim þiona eða oðrum rikis monnvvm. þeir heita
vaskir menn er hatnandi erv. Seggir heita ok kniar. Liðar
erv fylgðarmenn. þegnar ok haulldar þat erv þendr. Lionar
heita þeir er vm sættir ganga.

²Kappar heita ok kempvr. garpar. suillingar. hreysti
menn. harðmenni afarmenni hetivr. þessi erv þar i mot.
kalla manni blavðan. þirfing blotamann. skavð eða skræfv.
Vak. vam. lok. leymv dása drok. dvsilmenni.

Avrr maðr heitir milldingr mæringr. skati. þioðskati.
gvllskati manballdr. avðkyfingr. sælkeri. Rikmenni. Her
i mot er sva kallat. hnöggr glöggr. mælingr. smælingr.
vesælingr. giøflati þiofr. hvinn. hlenni.

Spekingr ræðvalldr snyrtimaðr oflatti glæsimaðr sterti-
maðr.

Ravmi skravmi. skrapr. slökr. skrokkr. skeiðklofi.
sliini flangi. fionsir trvðr lokr kyrpingr.

---

¹) *Fragmentum membranaceum cum codice Wormiano*
(*Arnsmagn. Nr. 212, in Folio conjunctum (= Wb.). —*

²) *vacuum spatium literæ initiali relictum.*

¹Sva heita hǫldar. halr drengr havlldr. þegn. smiðr. breiðr bondi. bvdinskeggi bvi ok boddi brattskeggr.

²Kavði fnavði foli filli flangi. Gassi gokr gromr gogr. gavrr. hriki glopr gopi glonn glanni. sláni slappi strvndi smortr stortr. hrokr hrotti. þvnr þriotr þrapr. totr (*s. tutr?*) tangi motti vamn. darbekill. gæði ginnvgr gapþrosnir gvnnvgr. þræla heiti standa i rigs þvlv. lni stafklapr. qnnvgr lydda.

³Maðr heitir einn hverr. ta ef .ij. erv. þorp ef .iiij. erv. iiij. erv forvneyti. flokkr .v. menn. sveit ef .vi. erv. vij. fylla søgn. viij. bera amælis skor. navtar erv .ix. tigr erv .x. ærir erv .xi. tolf er togloð. þyss erv .xiiij. ferð erv .xiiij. fvndr er þat er .xv. hittaz. seta erv .xvj. sokn eru .xvij. ærnir þikki vvinir þeim er .xviiij. mætir. neyti hefvir saa er .xix. fylgia. drott erv .xx. þegnar erv .xxx. folk erv .xl. tylki erv .l. samnaðr erv .lx. soruar erv .lxx. Öld erv .lxxx. herr er .c. lyðr heitir landz folk.

⁴Enn erv þav nofu er ver latv ganga fyri nofn manna ok kǫllvm ver þat viðkenningar eða fornofn manna. Þat erv viðkenningar at nefna einnhvern lvt rettv nafni ok kalla þann er hann vill nefna eiganda eða veitanda eða sækjanda þeirra lvt. Sva ok at kenna við ætt sina ok kalla hann foðvr eða afa son eða broðvr þess er hann nefndi. Sva qvað þiðolfr.

Vastv olafs son avstan

eðldr a vatnit skefla.

⁵Ái heitir arfi sonr arfvni arþegi mögr niðr sefi erfingi konr hefuir bvr.

⁶Broðir heitir bloði barmi. hnefi hlyri lifri sifr kvndr kynstafr niðivgr ættstudill ættbaðmr. kyn afkvæmi af-springr.

---

^{1—6}) *Literis initialibus et rubris spatia vacua relicta sunt.*

¹ Heita ok mægar. sífivngar. svilar hleytar spiallandi þopti kompann felagi fostri vinr vandamaðr frændi.

² Heitir dolgr andskoti. sokkvi. þrøngvir. skadamaðr vsvifrøngr. háigi andskoti. vvin. Þetta kǫllum ver sannkenningar at kalla at maðr se hravstr harðr hagr horsk(r) kiænn kvðr rikr røskr reiðr rammr raðvgr sniallr snarpr snotr sterkr stornitr vaskr vænn varðr vǫlldugr bliðr biartr.

³ Þetta kǫllum ver tuiridit. her fylgir stuðning sanna-kenningv ef maðr er kallaðr alrøskr ofrhvgaðr fvlhvatr uegsæll ok aa marga vega er sanna-kenningvm breytt ok heyia þær mest orða fioldi i skalldskapnum ok fegra mest kuedskapinn.

⁴ Mann skal kenna við verk sin ǫll þav er hann þiggr eða veitir eða giorir. hann máa kenna til eignar sinnar þeirrar er hann áá eðr gaf. þa skal sva kenna við þessa lvti. kalla hann vinnanda eða fremianda verka sinna. Mann ma kalla viðar heitvm ǫllum karlkendvm. þat ma sva kenna við þessa lvti. kalla hann vinnanda eða fremianda þviat hann vinur þat er hann giorir ok reynir. Tre er ok viðr ok reynir kallaðr er høggr. stofn eða stafr. fiorr eða þorr dravgr ok kendr til eignar eða verka. Sva qvað þorðr .s.⁵ son.

hlakkar stofns at hefna

herðendr i þvi sverða.

Sva qvað asgrimr ions son.

Laðs rvpla se friðv sverða sæki niordv

fornbauga herdravgar ser veslari heslis.

kallaðir erv menn niordvngar eðr narvngar miðivngar eða strengiandi víga eðr verka. Sva qvað Sighvatr.

Vndr lata þat ytar skeniordungvm skorðv

æigi smætt er mættið skylass røðull hylia⁶.

þvern karlmann máa kalla feiti eða fæði hræfvgl eða varga. sva ilriod eða gomriod. sva qvað arnorr.

^{1—4}) *Literis initialibus et rubris spatia vacua relicta sunt.* — ⁵) *sic abbreviate, Wb.* — ⁶) *sic prave Wb pro: hylia.*

Austan komtv með allra mestan
yggjár máárs í þrænskar . . .¹
fiðrí riodr en fiandmenn yðra
fálma qvaðv ægis hialma.

Sva qvað Rognvaldr.

Hvat man ek yðr ęða odrvm
ulfbryndvnm kynna
heiðz lofa ek hialmi bliðan
háirannz nema gnð sannan.

Maðr er kendr flæygir ok ferger heitir ok hreytir mygir
ok meidr sækir ok særir sökqvir ok slongvir vælir ok
veitir ægir ok otti. Sva qvað Arnorr.

Otti kvnoit elgívm hættu
æði vedrs vm skelfðau græði
fengins gyllz ęða ęðit ella
fremztan alldr vod drifov tialldi.

Þersvm heitvm skal kenna mann til gyllz ęða vapua. Sva
qvað olafe leggs son.

Giarn em ek máls vm mavrnar
mæring þann er blik særir.

Sva qvað snorri sturlv son.

hann á hõpp at synni
hann vellir blik spaunar.

kenna skal mann heitvm odins ęllvm ok allra ása heitvm.
vel þikkir kent til alfa. kent er ok til iotna ęða dverga.
Sva qvað Gestr.

Gestr hefvir geitis . . . .².

.....
svarðar ok heyrnar avgna ok munnz ok allz þess er at
hõfði er. Sverð heimdalar er ok rett at nefna sverðs heiti
hvert er vill ok kenna til nokkurs heitis heimdallz. Sva
qvað biarni .a.³ son.

¹) *excidit*: bygðir. — ²) *unum folium deesse videtur*. —

³) *sic abbreviatis*, *Wb.*

Varð þat er fylkis færðv ger varð heift or hiorví
far verk brá merki. heimdallz viðir seima.

Her er sagt at avgv erv kǫllvt merki brvna. hǫfvt er kent
himinn eða hvs hǫll eða snekkía heila ok allz þess er
i hǫfði byr. Sva qvað biarni.

Sva at ydrottvm áttv rams af reikar himni
els rekninga þelar ravð svǫrf ofan gnavða.

Sva qvað skulld þorir.

Dyr gleifar kom dufa megin skiǫlldungi milldvm
dags ok krisma lagði mæt i hattar stræti.

Sva qvað snorri stvrlv son.

Hollt felr hilldi gellti gvlz i gemlis stalli
heila þes ok deiler gvnnsið skǫrvngr reiðir.

¹Avgv heitir. lítr. sion viðrlit. þav ma sva kenna kalla
sol ok tvngl. skript eða skiǫlld. lios eðr lopt. gler eðr
gímsteína stein eðr stíornvr gvll eðr geisla ok alla birtí
ok kenna til bráá eðr brýna hvarma ok ennis. sva qvað
Einar skvla (son).

Ok fyrst þeir er lǫg lestv hætt mæl var þat heila
leyfðar krǫf or hǫfði himintvngl firar stvngv.

Her er havss kallaðr himinn enn avgv tvngl þess himíns.
sva seger i morginsol.

hefka ek opt enn æfi enni leiptr af vunar
a ek flíodz lofa góða elldspong degi longvm.

Sva qvað egill.

Við þvi tok sökkt sámleít
enn tiry fylgðv. siðra brýna.

sva qvað Vlfr vgga son.

Jnn máni skein ennis ass skavt ægi geislvm
ǫndoaz vinar banda orðsæll a men storðar.

Bráár máí kalla hrís eða gras hvarma eða avgna. sva
qvað oláufr leggs son.

Havg let hvarma skogar
hláðnorn við mer stíornum.

¹) *Literæ initiali et rubro spatium vacuum relictum est*

¹ Graat eðr tær mæ kalla hagl eða el regn eða dropa skvir eða forsar avgna eða kinna hlyra eða bra eða hvarma. sva segir i mariv flokki.

Kuattv mǫrg at mergiar
miðkarns fvrv hvarma
hirdsannaðar hinna
hrynregn sali dynia.

Bvsti beggia rista
barnskýr ofan hvarma
fliods áá frægja meíða
fiðglygs himin tyggja.
vann sv er kienst er kvenna
kvöl bannaðar manna
elivn vndir stola
iltv ðvegir brvna.

² Haer heitir læ ok haddr þat er konvr hafva. haer er sva kent at kalla skóg eða akr eða gras eða viðar heiti nokkvr ok kent til hǫfvds eða hvirfils hlyrs eða vanga. (hn)akka³ eða reikar svarðar eða ennis. sva qvað Snorri stvrv son.

kom ek ion þar er sat svanni gerðr leysti sv svarðar svanna (v)enstr⁴ i ranni svarðakr raðar garði.

Sva qvað broðir arni.

Skafa sveinar klif kravn	þola hlusta kǫl kvistir
kveðr eik meðan reikar	kna skalla ráá falla
bivgr þyrnir hnigr hiarna	þlr kringiz vel vanga
hafskiða staf(i)r riða.	venr skarði grǫn skarða ⁵ .

kalla má ok snio eða miðll havss eða svarðar. sva qvað Einarr.

hrynía let hin hvíta	strind avrriða strandar
havs miðll ofan lavsa	stallz af ⁶ . . . . .

^{1—2}) *Literis init. et rubris spatia vacua relicta sunt.* —
^{3—4}) *folium membranæ h. l. putredine læsum est.* — ⁵) *sic Wb; rect. svarðar.* — ⁶) *suppl. skarar fjalli.*

IV. EDDU-BROT¹.

Allt er hliod þat er vm kuikendiss eyra ma skilia. hliod hefir margar kynkvislir. Nu verðr hliod allt þat sem eyru megu natturliga greina af samkuomu tveggia likama. Annur hliods grein er su sem heilôgh ritning segir andliga hlute² hlioda. Likamlikt hliod verðr annat af liflegum hlutum en annat af liflausum hlutum. Þat hliod sem heyriz af liflegum hlutum verðr annat af hrêrilegum hlutum en annat af ohrêrilegum annat af samkvomu hrêrilegra hluta ok ohrêrilegra. Af hrêrilegum hlutum verðr hliod sem af vindum ok vôtum. af ohrêrilegum hlutum³ hliod sem af steinum eða malme eða streingium ok verðr þo þersskyns hliod iafnan af hrêring noekurs likama liflegs eða oliflegs. af samkvomu hrêrilegra hluta ok ohrêrilegra verðr hliod sem þa er vindr eða elldr eða vötu slêrr sinu alle við iôrd eða aðra ohrêrilega hlute. Hliod þat er verðr af liflausum hlutum er sumt ogreinelekt svo sem vinda gnyrr eða vatna þytr eða reidar þrumur en sumt hliod er greinlikt eftir natturlegri samhlióðan þeirri sem philosophi kaulluðu musikam. verðr þat hliod eð efzta ok eð ezta af hrêring þeirra .vij. hringa er sol ok tungl ok fimmi merkisstiôrnur reika vm þer er planete heitu ok heitir þat hliod celestis armouia suosem himnesk hlioda grein. Greinelikt hliod verðr j liflausum hlutum þeim sem ver kôllum skentanar tól sem er j streingium ok pipum ok allzkyns saungfêrum j kluckum ok j ôðrum malme. J liflegum hlutum ok vitlausum verðr

---

¹) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 757 in 4to.* — ²) *in margine eadem manu.* — ³) *excidit: verðr.*

hlióð sem j viðum ok j grôsum ok þo af hréringh nockurss hrérilegs líkama. Af lífande hlutum þeim er skyn hafa verðr annat hlióð þat er rôdd heitir en annat þat sem eigi er rôdd. sva sem fótastapp eða handaklapp eða annat þuilíkt. Rôdd er hlióð framfært af kuikuendiss munne formerat af niu natturligvm tolum lungum ok barka tunngu ok tueim vórrum ok fiorum tónum. Enn priscianus segir rôdd vera hið granlegzta loptzins hógg ok einkanliga eyrum skilianlíkt. Rôdd greiniz a marga uega. annur rôdd er ritanleg en annur oritanleg. Su er oritanleg sem eigi ma stófum greina. Ritanleg rôdd er ónnur merkileg en annur omerkileg. Su er omerkileg sem til engrar nytsamlegrar merkingar er sett sem bambo bicciix. Merkileg rôdd er annur af natturu en annur af setning eða sialfuilia. Merkilig rôdd af natturu er barnagratr eða siukra manna styr eða annat þuilíkt. Merkileg rôdd af setningu er su er framfæriz af sialfuilia manzens suo sem þetta uæ(m). Maðr merkir kuikennde skynsamlegt ok dauðlíkt.

¹ Stafr er hinn minnzte hlutr samsettrar raddar sa sem rita ma ok er stafr kallaðr hinn minnzte hlutr j þvi sem tilheyir allre samsetning stafligrar raddar þviat ver skiptum békr j kapitula en kapitula j klausur eða vers en klausur j malsgreinir mals greinir j saguir saguir j samstófur samstófur j stafe. En þo eru stafir natturliga óskiptilegir þviat stafr er rôdd en rôdd er lopt eðr af lopte formerat. En hvart sem rôdd er lopt eða loptz formeran þa er hon samsett af sinum paurtum suosem loptið með þvi at þat er líkamlegt ok aller líkanir eru samansetter af sinum paurtum. en jafn hlutr verðr af jófnu efne at geraz suo sem hold af holde. Enn svo sem j natturlegum hlutum² eru nockurir þeir hlutir sem einfalldir kallaz suo sem fiorar hófutskepnur elldr ok jórd vatn ok lopt ok kallaz þessir hlutir eigi af þvi einfalldir at þeir se oskiptilegir helldr af

¹) *Literæ initiali et rubro vacuum spatium relictum est.* —

²) *sic membr.; rect. líkðmum.*

þvi at huerss þeirra j hlutr er iafn sinu öllu suo sem litill gneiste hefir jafna natturn hinu mesta háále. Suo eru ok stafir oskiptilegir j misjöfuu efui, eða j þa hlute sem öliker eru. Þviat a eða aðrir raddarstafir hafa stundum skamt hlióð en stundum langt ok ef þeir hafa langt hlióð þa hafa þeir tuo tíma. Philosophi kölluðu stafena elementa. Þat þyðir höfudskepnur. Þviat suo sem aller líkamer eru skapader af fiórum höfudskepnum suo gera ok stafuir samsettir alla stafliga rödd. suo sem nöckurskonar líkam. Þviat rödd tekr eyru ok hefir þenna mælingh suo sem allt annat þat sem líkamlikt er. þat er hëð ok leingd ok breidd. Hëð er upp ok ofan. en leingd fyrir ok eftir en breidd er til hëgrí haundar ok vinstri þviat röddin ma öllum megin heyrar. Samstöfur hafa hëðir j hlióðsgrein en breidd j aanda. en leingd j tíma. Þviat huer samstafa er annaðhuort huóss eða þunng eða vmbeygilegh. Hvóss hlióðsgrein er su sem skiotlega fer framm með upp hölldnu hliode suo sem þessi samstafa huat. þunng hlióðsgrein er su sem hefz af lagu hliode ok dregz niðr j enu lægra hliod. sem hin fyrsta samstafa þessa nafns. hareyste. vmbeygileg hlióðsgrein er su sem hefz af litillatu hliode ok hefir sik upp þaðan j hvassa hlióðs grein en fellr niðr at lyktum j þunga hlióðsgrein svo sem þetta nafn. hraustr. Huerr¹ samstafa hefir annathuart j frammflutningh linan aanda eða snarpan ok er sa anude her kallaðr hreringh frammflutuingar samstöfu. Með snórpum aanda verðr samstafa framfêrð suo sem hin fyrri samstafa þessa nafns þurvir. Með linum aanda flytiaz samstöfur suo sem þessar. langan tíma. Hyerr samstafa er annathvart löngh eða skómm ok er skómm samstafa skiótt frammflutt suo sem hin fyrri samstafa j þessu nafne. Are. löngg samstafa er seimliga frammflutt ok hefir tugr stundir suo sem hin fyrre samstafa j þessu nafni hare. Stund eða tíme er kallaðr duól mælande frammflutningh raddar.

¹) sic (Hu'r), membr.

¹Stafr hefir þrin tilfelli Nafn, figuru, ok velldi éða mátt. Suo segir priscianus at huerr raddarstafr hafe þriu hliod éða fleire suo sem a ef þat er scant hefir fiórar hliodsgreinir. huassa hliodsgrein fyrir utan ablasningh h. suo sem her are. þunga hliodsgrein eu fyrir vtan h. sem her. á. hvassa hliodsgrein með ablasningh h. sem her. hafe. ok þunnga hliodsgrein með h. sem her. hafandi. Langgt a hefuir sex hliod ef þat hefuir ablasning h þa berr þat annathuart huassa hliodsgrein éða þunnga éða vmheygiliga. Slikt hið sama ef þat hefir eigi ablasningh hliodar þat a þria uega. suo sem þesse nófn. are. aranna. ara. Með þessum hétti ma ok aðra raddarstafe greina en j ok v hafa þvi fleire hliodsgreiner at þau eru stundum samhliodendr suo sem j þessum nófnom jarl vitr. Annat tillelle stafs er figura þat er mynd éða vóxtr stafanna. Þriðia tillelle stafa er matt þat er sialf frammferingh stafanna ok merking þeirra. fyrir þann sama mátt stafanna eru bæði fundin nófn ok figurur. Sumir meistarar kalla skipan hið fiórða tillelle stafs. en þat kallar priscianus einn part þann sem métti stafsins til heyrir.

²Samstafa er samfylleligh stafasetningh með einum aanda ok einne hliodsgrein ok sundrgreinilega frammfert. Samstafa hefuir siógur tilfelli staf éða tólu tíð anda ok hliodsgrein. Huerr samstafa hefir stafa tólu. einn staf éða fleire. Einge samstafa hefir fleire stafe enn .vi. j latinu male en j norrénu male mega standa .vii. éða .ix. j einne samstófu sem her spenskr strendzkr. J latinu standa tueir samhliodendr eð flesta fyrir raddarstafe en þrir eftir. en j norrénu meigu standa þrir samhliodendr fyrir raddarstaf en .v. eftir. sem skilia ma j þeim nófnom sem fyrr voru rituð. Þessar samstófur gera mesta fegrð j skalldskap ef einn raddarstafr er j tueim samstófum. ok hinir sômu stafir eptir. sem her. snarpr garpr ok köllum ver þat aðalhendingar. En ef sinu raddarstafr er j huerre samstófu ok aller einir

---

¹⁻²) *Literis initialibus et rubris spatia vacua relicta sunt.*

sambliodendr eftir sem her. rôskr vaskr. þat köllum ver skothendingar. Þessar hendingar þickia þa hezt falla ef tuér samstöfur eru j huerre sögn ok hinn same raddarstafr j fyrre samstöfu huerrar sagnar ok suo sambliodendr þeir er fylgia. en hin síðarre samstafa huerrar sagnar se öll¹ iöfn við sik. suo sem her. aller snialler. ok eru þessar hendingar við settar j latinu skalldskap sem þetta.

Ante chaos uirginum indigeste moles²

adhuc yle grauida fetu magne proles³.

Þessar sambhendingar eru ok settar j norrænu skalldskap j þeim hetti sem ver köllum runbendu. sem Snorre kuad.

Orms er glatt galla

við gumna spialla.

Latinu klerkar hafa ok þa hending sem þeir kalla consonantiam ok skal vera hinn same raddarstafr hinna efri samstöfu huerrar tueggiu sagnar. sem her. estas. terras. Þersarrar hendingar er litt geymt j norrænum skalldskap. Þegar fleire eru samstöfur j einne sögu en ein. Annat tilfelle stafa⁴ er tíð. þviat huerr samstafa hefir annathuart eina tíð eða tuér. eða suo sem priscianus segir. at sumar samstöfur hafa halfa aðra stund eða halfa þriðiu enn sumar þriar stundir. Skamma stund hefir su samstafa sem raddarstafr hennar er natturliga skammr. ok kome eigi tuer sambliodendr eptir. sem þessi nöfn. are. ape. Halfa aðra stund hefir su samstafa sem vera ma huart er uill löng eða skömm suo sem furre samstafa j þersum orðum huatra spakra. Halfa þriðiu samstöfu⁵ hefir su samstafa er einn sambliodannde stendr eftir raddarstafr natturliga langan. sem her hiol sol. Þriar stundir hefir su samstafa sem tuer sambliodendr standa eptir langan raddarstafr en þo setia nuverandi klerkar j uersagerðir annathvart einnar stundar

1) *supra lineam.* — 2) *sic membr. pro: molis.* — 3) *sic membr. pro: prolis.* — 4) *sic prave membr. pro: samstöfu.* — 5) *sic prave membr. pro: stund.*

éða tueggja. Þriðja tilfelli samstöfu er rödd¹. Þuiat huerr samstafa hefir annathuart linan anda eða snarpan. Annde er her kallaðr hréring frammlutuingar samstöfu. Snarpan anda hefir su samstafa sem með digrum annda er frammlutt sem þessar sagner. hraustr. horskr. éða þér aðrar sem ablasningar nóte er j upphafe skipaðr. h er kallaðr merking éða nóte ablasningar. Þuiat hann er eingi stafr fullkominn fyrir sik. huarke sambliodande ne raddarstafr. Linan anda hafua þér samstöfur. sem eingi ablasningar nóte er j upphafi settr. en þo þikkir betr sama j norrœnu skalldskap at annat huart hafe ablasning hófutstafr ok suo stuðlar þeirra éða eingi þeirra.

Fjórða tilfelle samstöfu er hliodsgrein. Hliodsgrein er her köllut reglulegh hlioman raddarennar ok merkileg frammléring. Huerr samstafa hefir annathuart huassa hliodsgrein éða þunnga éða vmbeygiliga. huöss hliodsgrein hefz af litlu hliode ok eundiz j huassara hliod suo sem her. var. þar. ok er hon suo merkt ′. Þunnga hliodsgrein hefuir su samstafa er hefz af litlu hliode ok endiz j lægra hliod. sem hín fyrre samstafa j þessum nófnum. hara. sara. ok er su hliodsgrein suo merkt ′. Vmbeygileg hliodsgrein er su samstafa sem hefz af litlu hliode ok dregzt upp j huast hliod en niðr at lyktum j lagt hliod. suo sem þessar samstöfur árs fárs ok er su hliodsgrein suo noteruð ′. Hliodsgrein merkir læð samstafligrar raddar. en annde digrleik hennar suo sem skilia ma at huern raddarstaf verðr at nefna meirr sundrlöknum munne ef ablasning fylgir. en tíðar tilfelle merkir sem fyrr er sagt leingd samstafligrar raddar.

²Saugn er hinn minnzte hlutr samsettz mals. hon er köllut einn lutr af því male sem fullkomið sen hefuir þessi sógn er af alþyðu kölluð orð. Aristotilas³ hinn spaki segir nafn ok orð vera tuo hlute mals greinar. Þuiat nafn ok orð saman . . . . . teingdir gera fullkomna malsgrein. sem her.

¹) sic, ut videtur, mbr.; rect. andi. — ²) Literæ init. et rubro vac. spat. relictum est. — ³) sic mbr. pro: Aristoteles.

maðr rennr. En meistari priscianus telr atta vera parta malsgreinar, nafu, fornafu, orð, viðrorð, hluttekning, samsetning, fyrirsetning, meðalorpning, hann greinir glöggliga natturu huerss þeirra. Nafu er hlutr malsgreinar sa sem ueitir eiginlegan eða sameiginlegan huiligleik hucrium hlut eða likam. Nafu er ezt allra sagna. Þuiat þat er svo sem efne eða grundvöllr alls mals. Þar nêrst er fornafu suo sem sett j stad nafusens sem hleytiss maðr fyrir meistara ok merkir þat þriar personur, en nafu merkir eina. Þar nerst er orð er skryðer ok formerar nafnet suo sem mynd efne. Þuiat þat skyrir tilfelle nafusins j giörð eða þiningh. Viðrorð fegr ok endimarkar orðet j þa liking sem viðleggianleg nôfn gera¹ vndirstaðleg nôfn, suo sem her. Sterkr maðr berzt hraustliga. Hluttekning er fraskilin orde. Þuiat hon merkir faull ok kyn sem nafu en j þui skilz hon fra nafne at hon merkir gerð eða þining ok hefir ymsar stundir sem orð. Samteingingh koytir saman nôfn eða adra parta eða sialfar malsgreinir, suo sem her.

Hringr ok dagr a þinge.

Fyrirsetning er eiginleg til þess at þiona öllum föllum nafusens suo sem her, til borgar af skipe. Meðalorpningh synir hugþocka mannzens, ok er hon iafnan fraskild öðrum þörtum sem her, vei hai.

²Barbarismus er kalladr einn lastafullr hlutr malsgreinar j alþyðligri ræðu en sa er j skalldskap kalladr metaplasmus. Barbarismus verðr a tuær leiðir, j framflutning mals ok letri, hann hefir fiorar kynkuisler, viðrlagning, ok aftekning, skipting ok vmsnuning. Þat ma verða j einum staf ok samstôfu ok j tilfellum samstôfunnar stund ok hljóðsgrein ok ablasning. Barbarismus er með öllu flyiande j alþyðu orðtæke en j skalldskap er hann stundum leyfðr sakir fegrðar eða nauðsynia. Vm aftekning stafs verðr barbarismus sem eigill kvað.

¹) excidit: við. — ²) *Literæ init. et rubro vac. spatium relictum est.*

Erunk auðskepð	vinar mins
ionlocri	þviat valit liggia
magar þoriss	tven ok þren
mérðar efne	a tungu mer.

Her er aftekinn hinn síðarzi stafr j þessum tueim nófnum tuen ok þren fyrir segrðar sakir þviat þa þickir betr hlioda þessar samstófur j kuiðu hétti at þér hafe vmbeygiliga hliodsgrein helldr en huassa þar sem þriar samstófur eru j visvorði ok ma þat kalla at her verðe barbarismus j hliodsgreina skipte. J aftekning samstófu verðr barbarismus sem kuað Harekr j þiottu.

Raðit hefi ek at riða
rinleygs heðan mína.

Her er sett rin fyrir rinar þviat ofmargar verða ella samstófur j visu orðe. Um viðrlagning stafs verðr barbarismus sem qvað Auðun illskéllda.

Maðr skyllde þo molldar	kenni seiðs þóat kynne
megia huerr of þegia	kleppdöggs hars lógguar.

Her er sett megia fyrir mega ok aukit einum staf ok gerr suo lónng samstafa af skammri þviat ella hellzt eigi rett kuedande j uisuorðe. Vm viðrlagning samstófu verðr barbarismus sem glunnr kuað.

Enn ueit ek at hefr heitið	ser of slikt til þeirra
hans broðir mer goðu	seggiöld huadartuegge.

Her er huadartueggi sett fyrir huartueggi til þess at kuedande halldiz j uisu orðe. Vm stafaskipte verðr barbarismus sem arnorr kuað.

Sumar huern frekum erne.

Her er sett huern fyrir huert til þess at hendingar haldez j drottkuédum hétti ok ma her kalla béðe stafaskipti ok suo samstófu. J stafasnuningh verðr barbarismus sem her.

Reið brynhilldar broðir
bort suo at hug ne skorte.

Her er bort sett fyrir brott ok skipt suo stófum at r stendr fyrir t. til þess at hendingar se jafnhafar. Vm stundar viðrlagning sem eilifr kuað guðrunarson.

Voru vönd ok myra spell var aðr of alla
verðr hitt at þau skerða ól torraðin hóla.

Hann kallar torraðen ól vöndól ok gerir þessa samstófu
langa ól til þess at hendingar halldiz sua at þér se iafn-
hafar. Vm stundar afdratt verðr barbarismus sem her.

Svaur þyr beint til benia
blóðs vindara róðri.

Her er vindara sett fyrir vindára roðre. Þessi samstafa
er skómm gerr fyrir fegrðar sakir þuiat þa hliðdar betr.
Þar er ok su skalldskapargrein er iafnan þiekir vel koma
ok menn kalla ofliost. Vm hliðsgreinar skipti verðr bar-
barismus sem einarr kuað.

Vist erumk hermd a hesti
hefuir flíð ef vill goðau.

Her er annat af at ráða en méllt er ok er her bæði breytt
með mali ok sundrtekningu ok hliðsgreinum ok skal suo
skilia. Vist erumk hermd a hesti legg ek a io reiðe þocka.
her er male skipt. þat skal suo puunkta ok j sundr taka.
legg ek a ioreiðe þocka goðan. her er seni skipt. Hefir
flíð ef vill. kouu [má ná¹. her er male skipt. kouu máná.
her er seni skipt ok suo hliðsgreinum. Má uá. her er
hvirtueggi hliðsgrein vmbeygilig. Má ná. her er huðss
hliðsgrein yfuir þaðum samstófum. ok er her bæði skipt
hliðsgrein ok aftekning hliðsgreinar. þuiat huðss hliðs-
grein er gerr af vmbeygilegri ok tekin sua af þunng hliðs-
grein. Vm viðrlagning hliðsgreinar verðr barbarismus
sem sk(r)ant oddr kuað.

Ef véri bil háru
brunnens logs su er vnuum
oppt gere ek oðar skipti
eiurenlega a bénom.

Her er bénom sett fyrir bénom. Vm viðrlagning ablasningar
sem starkaðr gamle kuað.

¹⁾ a [*conjectim* (mána), *membr.*

Þann hefi ek manna   hringhreytanda
mennzkra fundit   hrammastan at alle.

Her er hrammaztan sett fyrir rammaztan til þess at qveðanndi halldiz j balkarlage. Vm aftekning ablasningar verðr barbarismus sem her .

Lofðungr geck at lackar
laut herr i gram¹ snerru.

Her er lackar sett fyrir hlackar at kueðannde halldiz. Enn verðr barbarismus a fleire leidir ok eru figurur hans suo kallaðar. Moytacismus. lapdacismus. jotacismus. Þessar figurur verða um ofagra samsetning stafanna ok eigna sumir menn þessa löstu soloecismo. Þviat þær verða j fleirum sögnum en j einne. Þessar figurur taka nafn af eigiulegu nafne cismos þat er brugðning eða spell. Moytacismus er þat ef samteinging sagna verðr af oftlegri samanlostningh. m. eins stafs sem her. Geyma mérum heima. ok köllum ver þat dregit a stal ef verðr a meðal hendinga. Lapdacismus er þat er tuð. ll. setiast fyrir einu. eða einn raddarstafr stannði j meðal tueggia. ll. sem her.

Stendr af stala lunde
styrr þorrède fyrri.

Jotacismus er þat. ef einn sanbhliodande stendr eftir raddarstaf eða j millum tveggia raddarstafua sem her.

Haði iarl þar er aðan
engi maðr² vnnð vanni³.

ok sem olafr leggs son kuað.

Freyia angan leygiar.

En donatus telr þann löst með barbarismo ef tueir raddarstafir iaulangir standaz ið næsta j tueim samstófum. sem her.

Þorði iðia orða.

Þann löst kallar donatus collisiones ef m stendr j millum tueggia raddarstafa sem eyvindr kuað.

¹) *sic membr. (g^wm) pro : gras.* — ²) *sic membr. (mr), metrum postulat : mann.* — ³) *sic pro : ranni.*

Barum nllr um alla
jmunlauks a hanka.

Þat kallar hann hinn sama löst ef önnur samstafa er j
niðrlagi orðs jöfu eða lík upphafe því sem eftir kemur
sem einarr kuð .

Harðan þrytr a hvitum
harm solborgar armi.

Suo ok ef snarpir samhliðendr rennaz j mot j tucim sam-
stófum . sem her er kuðit .

Her liggia brot beggia
brudr strykviinna suða.

ok sem þetta .

Her fregna nu hygnir
hiör flaugis brinnis draugar.

Þessa löstu telr donatus fyrir því með barbarismo at þeir
verða j einni samstöfu þóat af þeim spillez stérre sagnir.

Her byriaz kenningar skaldskapar.

¹Skaldskapr er kallaðr skip dverga ok jötna ok ödins
ok funndr þeirra ok dryckr ok er rett at kenna suo ef vill
bæðe skip ok dryck sem annarsstaðar j skaldskap ok eigna
þeim. En skip ma kalla dyraheitum ok fugla ok hesta ok
kenna við só^r ok allan reida skips en kalla hesta heitum
einum ef við sékonunga er kennt. Dryck ma kalla siafar
heitum öllum ok fiarða. bylgua ok vatna allra ok kenna
til horna eða aulkera. nunnuz eða goma. tanna eða tungu.
Duerga ok jötna er rett at kalla þiodar heitum öllum ok
sékonunga . ok suo gram ok uisa ok slikum öllum . ok
kenna duerga til steina eða urða . en jötna til fialla eða
biarga. Steina ma kalla bein iarðar ok siafar ok uatna.
en hus duerga . en grand þeirra hamdiss ok sórla. Ecki
skal þat kenna sem sialfs sins nafne er nefut . en þat
skal allt kenna sem annars nafne er nefut en sialfs sins.

---

¹) *Literæ init. vac. spat. relictum est.* — ²) *sic membr. pro: sæ v. sio.*

Orrostu ma kalla nafne nökurs hareystiss skarksamlegs sem glauu eða hliom. ok kenna við herkléðe eða uôpn eða hlifar ok ma þa kenna við oðenn ok sékonunga ef vill. Skiólld ma kalla solar heitum ok tungls himins ok skyss. hann ma ok kalla vegg eða garð. balk ok brik hurð ok gatt þile grind ok segl tialld ok refil ok eigna avallt orustu eða oðne eða sékonungum. Aull herkléði eru faut oðins eða sékonunga. Aull hōgguoþn ma kalla elldz heitum eða annarrar birte sem leiptr eða lios ok kenna við oðenn eða orrostu eða sékonunga herkléði eða hré ben eða blöð. Óll vōpn eru tróll ok vargar ok huundar herkléða ok hlifua. en laguþpn ma kalla fiska heitum ok orma ok kenna við herkléðe ok hlifar. sár eða blöð. Blöð er kallat siafar heitum ok vatua ok kennt við hré eða ben. sár eða vund. Sio ma kalla garð lannda ok men. bannð ok bellte. lás ok fiótur. hring ok boga. kalla ma hann ok heim sékyqvennda hus ok jórð ok gautu sékonunga ok skipa. Ormr sa heitir miðgarðz ormr er liggv vm lönd óll vtan. þvi er rett at kenna orma alla suo til landa sem sio ok kalla bannð eða baugh iarðar. Orma er rett at kalla fiska heitum ok huala ef þeir eru kenndir við láð viðar¹ eða hraun gras eða griot gliufr eða heiðar. Orma jórð er gull. reckia þeirra ok gata. Gull skal einnueg kenna til hanndar ok siofar ok til uatna allra kalla elld ok sol tunngl ok stiórnu. kyndil ok kerti. dag ok leiptr geisla ok blik. ok við alla birte. ennda ma gull kenna til snæss ok jss ok kenna þa til hanndar. Baugr er fióturr hanndar ok hannki ok virgill. Gull er korn eða melldr froða konungs en verð² tueggia ambatta hans feniú ok meniú. en sáð kraka konungs en fré fyrisvalla. byrðr grana haddr sifiar. tar mardallar. mal jótua. Hringr heitir draupnir fyrir þui at hina niunndu hueria nott draup

¹) sic (viðr) membr. pro: við. — ²) sic pro verk.

af honum annarr hringr jafn hófugr honum því er gull sveite hans. Hônd er hauka jôð grund ok gata þeirra ok hestr. skip ok stallr. heitir hônd ok mynd. hônd er ok bol eða nauð bogi¹ eða tónngh kalla ma hana fót eða lim axlar. Horn ma kalla triaheitum ef þau eru kennd við dryck eða þat sem þau eru af. Horn ok ónnur ólkerulld ma kalla síafar heitum skip eða hus allz dryckiar. Jss er himin eða hus síafar ok allra vatna ok hialmr þeirra. Hunndr er vargr eða tröll beina. Þers hlutar allz er tröll sem þat ma fyrir fara. Lerr² er tröll fôðrs eu elldr er tröll þers sem hann eyðir. griot ok ryð iarna. vöfu iardar ok elldz regn eða skin snæss eða jsa. hirðir³ hiardar. Nott er angr eða sott fugla. snior er sott orna ok uetr. Vetr er nott biarnar. eu sumar er dagr hans. Hestar tröllkuenna eru vargar eu taumar þeirra eru ormar. dryckr varga er dreyri. Haukar ok hrafsvar eru hréfuglar ok suo eruir. Rett er at nefna til þess aðra fugla ok eigna óðne eða kenna við orrostu eða hré eða blôð. Huern karlmann ma kenna feiti eða bræðe hréfugla ok varga. ilriôð þeirra eða gómlitúð. karlmenn ma ok kalla tria heitum karlkendum ok .odens ok allra asa huart sem uill lofa eða lasta. ok kenna við herkléðe eða vöpn hlifar eða orrostu. skip eða gull. En ef illa skal kenna þa ma hann kalla allra kyquenda nôfnum karlkendra ok jôtna ok kenna til fézlu nôckurrar. Kalla ma hann ok konunga heitum ok kenna hann við nôckurskonar verkfere eða annat nôckut það sem hann er styrannde. kalla lesti ok þuerri allz gagns. Konor er rett at kalla triaheitum kuennkendum ok asyniu heitum ok eyia ok lannda kuenkendra suo ok orrostu heitum. gram eða rése ok slikum óllum ok kenna avallt við gull ok glys þeirra ok við allt þat er þer eiga j gripum ok við allar hannyrðir þeirra suo ok við ól kerulld ok dryckiu. kenna ma þer ok við sía ok steina ef uill.

¹) *sic mend. mbr.; corr. boga.* — ²) *sic mbr. (fæ = fé, 748).* — ³) *sic mbr. pro: hriðir.*

Regin heita goð heidín bónd ok rôgn kalla ma konur ok þeirra heitum ok kenna. En ef illa skal kenna þa er kona kennd við huatuetna herfilikt þat sem hon er styrannde. þuól ok sueipu. hryðiu ok hlanndausu. skioða ok skreppa allra óðaða. þerss beðia er kona huerr sem hana a. Hár mannz ma kalla viðar heitum óllum þess sem a iórðu vex ok kenna við suórð eða huirfil eða huacka eða enni eða reik eða vannga. Hauss mannz er kallaðr huss heila. en grund hialma. Eyru¹ mannz eru kólluð skip eða sialldr kinna eða vannga. heyrn eða hlust. Eyru eru ok² kóllut hlustar augu eða sion. Augu mannz ma kalla skiólld eða skip eða himintungla heitum eða annarrar birti ok kenna við brynn eða brár. Nef mannz er kallat jonne eða skíp hors eða huerra. Munnr mannz er kallaðr jonne eða skip allz froðleiks. Suo er ok briost kallat inne eða skip alldrs ok hugar hiarta ok allz þess er jnnan rífia er holldgroit. Tenn eru kallaðar góma griót. Tunnga er kólluð ar eða stýri eða vópna heiti ok kend til orða eða góma eða tanna. Hiarta er kallat steinn eða korn hnot eða epli. ok kennt til hugar. Hiarta heitir ok akarn. Gollórr heitir þat sem nerst er hiarta mannz. hnetr heita fyluíngar. Heimr er kallaðr hus eða ker vedra. en himinn erfiðe duerga þeirra siógurra er suo heita. Norðre. Sudre. Austre. Vestre. Himin er ok kallaðr hialmr eða salr landa en braut himintungla. Sól er kólluð elldz heitum ok kennd til himins. Sègr heitir sárr en símul stóng. bil ok híuki bera hann. þetta er kallat at se j tunngli.

Or ymis holde

var jórð of skóput.

en ór hans sára sueíta siarr.

biörg or beinum

.....³

himin ór hausi hans.

¹) sic supra lineam. — ²) supra lineam. — ³) sine lacuna membr.

en ór hans brám
gerðu blíð regín
miðgarð manna sonum.
en or hans heila
voro þau hín hriðfelldu
ský óll of skóput.

Þat er rett at kalla jörð hold ymiss en síá blóð hans.
miðgarð brár hans en sky heila hans. Kuern het grotti
er atti froði konungr. hon mol hvatvetua þat er hann villde
gull ok sylfr ok aðra hluti. Fenía ok menía hetu au-
battir þér er molu. Mysingr herkonungr tok grottu ok
let mala huita sallt a skip sin þartil er þau sucku a
pétlandzfirðe. þar er suelgr síðan þuiat síorr fellr j auga
grottu. þa gnyrr síorr er hon gnyrr. ok þa varð síórenn
salltr. Amsuarnir heitir uato en lyngui hólme j vatnenu
en síglitner huoll j holminum en þótti heitir hëll er stendr
j huolenum. en ginul heitir rauf er boruð er a hëlinum.
en hrëða heitir festr er fennrissvlfir er bunnðenn með. ok er
henni drepit j gegnum raufena. en gelgía heitir spyta su
sem fyrir er stungin. Fióturrenn heitir gle..nir sa sem
honum helldr. Tueir fiótrar voro gersuir til hans. þeir
dróme ok lëdingr ok hellt huarge. þa var gerr gleipnir
or sex hlutum.

or kattar dýn.
ok or konu skegge
or fisks annda
ok ór fugla miólk.
or biargs rotum
ok or biarnar sinnum
or þui var hann gleipnir gerr.

Þui er þat eeki eftir síðan at þat var þar allt til haft.
Ar tuér falla or muone honum. heitir aunnur vil en
aunnur vôn. ok er þat rett at kalla vötnu hraka hans en
giólnar heita granar hans.

kenningar gullz.

¹Suo er sagt at konungr sa sem reð halogalande er nefndr hólge. hann var faðir þorgerðar hólgaþrudar. þau voro bēði blotuð ok var haugr hólga suo kastaðr at þar var annur huerr flo af gulle ok sylfri. þat var blotfe. annur huerr fló var af molldu ok grióte. Suo kuað skule þorsteinsson.

Þa er réfr vita reifniss
 rauð ek fyrir suólðr til auðar
 herfylgins bar ek hólga
 haugþak saman haugum.

J biarkamalum eru talen mōrg gullz heite. þar segir suo.

Gramr enn giōflasti	tregum otrsgiōlldum
gladdi hirð sína	tarum mardallar
feniu foruerke	elldi órunnar
fafniss miðgarðe	iðia glysmalum
glasiss glóbarre	Gladde gunnveitir
grana fagrbyrðe	gengum fagrþvnr
draupniss dyrsueita	þiaza þingskilum
dune grafvitniss.	. . . . . ³
Ytti órr hilmir	rínar ryðmalmi
alldir við toku	roge niðlunga
síafar ² suarðfestum	visi hinn vigdiarfe
suelle dalnauðar	vake halldr þeyge.

Gull er kallat i kenningum elldr handar éða liðar éða leggiar. þuiat þat er rautt. enn sylfr snérr éða suell éða hela. þuiat þat er huitt. Með sama hette skal ok kenna gull til síoðs éða diguls éða lauðar. ok suo sylfr eð sama. En huortueggia gull ok sylfr ma vera griot handar éða halsgerð nockurss þess mannz sem forðum var titt at hafa men. ⁴ok hringar eru bēðe sylfr ok gull ef eigi er annan ueg breytt. sem þorleikr fagri kuað.

¹) *vacuum spatium literæ initiali relictum est.* — ²) *sic mend. pro*: síafar. — ³) *sine lacuna membr.* — ⁴) *hic excidisse videtur*: men.

Kastar glamr a gléstar
gagu valstöðuar þegnum
unngr uisi gefr eisu
armleggs digul farne.

ok enn sem einarr kuað skálaglanum.
Liðbröndum¹ kna lunndar
landfrékn iófurr grannda
hyck at ek rêsiss recka
rinar griot of þriota.

Suo kuað einarr skula son.
Blóðeisu liggr bēðe
brags tueim megin geíma
síoðs á ek stöckua stríðe
snèrr ok elldr at méra.

ok enn.
Dègr þrunir huert en hiarta
hlyrskilldir rēðr milldu
heita blacks of huitum
hafley dígulskafle
alldri ma fyrir elde
áls hrynbrautar skála
óll við fólkafeller
framrēði snío brēða.

Her er gull kallat elldr² hrynbrautar en sylfr snèrr skálanna.
Suo kuað þorðr mauraskalld.

Sèrr á seíma ryre
sígðis latrs at atti
brauns glæðs vndins handa
hermoðr fōður goðan.

Enn um kenningar skálldskapar.

³Nv skal heyra huernueg skálldskapenn skal kenna ok
hófut skállden hafa ser lika látið at yrkia eftir þersum

---

¹) *hic mbr. inserit: ligr.* — ²) *excidit: áls.* — ³) *literæ
initiali spatium vacuum relictum est.*

háttum ok kenningum. Suo sem segir arnórr jarlaskálld.
at oðenn hétu alfadir.

[Nu ...¹ slíðr ...¹ segia þrytr alfóður ytum
sið lettir mer stríða jarls kostu brim hrosta.

Her kallar hann skalldskapinn hrosta brim alfóðurs. Hanga
goð sem hiallti kuað.

Nu er iodrógum égiss hygg ek at heimboð þiggi
arnar flaug vm hauga hanga goð af vange.

Suo kuað víga glumr .

Lattiz herr með höttu þotti þeim at hætta
hannatyr at gannga þeckilegt fyrir brecku.

Sua kuað refr .

Opt kemr jarðar leiptra hollr af helgu fulle
er balldr hnígenn skalldi hrafna² lar mer stafna.

Suo kuað eyvindr skalldaspiller .

Ok sigurð hinn farma týrs
er suðnum veitte fiórfe nêmdu
broka biór jarðraðendr
haddingia vals. á óglóe.

Suo kuað glumr geirason .

Þar var þrafna byniar síalfr j séki alfí
þeim styrðu goð beima sigtýr atals dýra.

Suo kuað enn eyvindr .

Göndul ok skógul huerr yngua êttar
sendir gauta tyr skylle með oðne fara
at kiosa of konunga ok j valhóll vera.

Suo kuað vlfr vggason .

Riðr at vilgi [bliðu broptatyr vm huópta
vígfrêgr³ en mer liða hroðr mál sonar bále.

Suo kuað hallfrêdr .

Sannyrðinn spenr suerða
snarr þiggiannude viggjar

¹) sine lacuna membr. — ²) hranna s. hramna (hraña)
membr. — ³) a [sic contra metrum mbr. pro: víðu, víðfrêgr.

bar haddaða byriar
[bíf kuon¹ vönd sik þriðia.

Her er þers gefið at jörð er köllut kona oðens í skalld-
skap. Suo kuað eyviuðr.

hermóðr ok bragi	þuiat konungr ferr
kuað hropta tyr	sa er kappi þickir
gangit j gegn grame	til ballar hinnegh.

Suo kuað steinþórr.

Förngerfan á ek firuam
farnis gunnbladar arma
horna fors at hrósa
hlítstyggs ok þó lítlum.

Suo kuað vlfr vggá son.

Þar hyck sígrunne suinum
sylgs valkyriur fylgía
heilags tafus ok hrafna
hlaut innan suo minnum.

Suo kuað eigill skallagrímsson.

Blóta ek eigi af því	bólfa bêttr
broður viliss	er ið betra telz.
goð iarðar	Gafumz iðrótt
at ek giarn síá	vlfs ok baga
þo hefir minniss vinr	vige vanr
mer of feingit	vamni firða.

Her er hann kalladr goð iarðar ok minniss vinr ok vlfs bage.

Suo kuað refr.

Þer eigum ver veigir
valgêtr salar brautar
fals hraunualar fannar
fram valr ramar giallda.

Suo kuað einarr skalaglamm.

Hlióta mun ek ne hlítir fer² aurþeyse at ausa
her tyrs [of þat³ freyiu austr uingaðar flausta.

¹) a [sic contra metrum mbr. pro: bið kuon. — ²) f⁵, mbr.; fyrir? — ³) a [in margine eadem manu.

Suo segir j eireks malum .

Huat er þat dēma	beidda ek upprisa
er hugðumz fyrir dag rísa	bekke at strá
valhöll ryðia	bíorker leyðra
fyrir vegnu folki	valkyriur vin bera
vakta ek einberia	sem viser kēmi.

Suo kuað kórmakr .

Almíllðan bið ek allðar
allvalld of mer hallda
yggs bifvangi yngva
vngf fór hroptr með gungui.

Suo kuað þoralfr .

Sagðe hitt er hugðe
hlíðskialfar gramr sialfum
hlífar styggr þar er hóguir
hvarer magne varu.

Suo kuað eyuinðr .

Hinn er surz	farmógnubr ¹
or sóckdólum	flíugande bar.

Suo kuað brage .

Þat erum snemt at snemma
son allðafóðurs uillde
alfr² við inne þéððan
jarðar reist of freista.

Suo kuað einarr .

Þuiat síðlkostar flestu
flestr réðr við son beslu
tekit hefir ek morðz til mérðar
méringr enþo fēra.

Suo kuað þorvalldr blónduskalld.

Nu hefir ek mart	barar bors
j míðe greipar	vm bura arfua.

---

¹) *legi potest etiam framógnubr.* — ²) *sic contra metrum mend. pro: alfr.*

Einn af þui sama.

¹Her skal segja huersu skalldin hafa kennt skalldskapenn eftir þessum heitum sem skrifut eru j þeirre fra-sôgn sem bragi skalld sagðe égi. Þat er at kalla skalldskapinn kuásiss dreyra ok duerga skip. duerga miôð. jôtna miôð. suttunuga miôð. oðinns miôð. aasa miôð. fôðurgjólld iôtna. lôgr óðreris ok boðnar ok sonar. fullr lôgr hnitbiarga. feíngtr ok funndr ok farntr ok gjóf oðens. Suo kuað einarr skálaglamm.

Hugstorañ bið ek heyra
hyr jarl kuasiss dreyra
folldar vôrð a fyrða
fiarðleggiat brim dreggiat.

Ok eun sem einarr kuað.

Vllar gengr vm alla
asksôgn þers er huôt magnar
byrgiss boðnar sorga
bergs grynne la duerga.

Suo kuað ormr steinþorsson.

At veri borit biórs
brikar ok mítt lík
reckar nemi dauðs dryck
dualens j einn sal.

Ok sem refr kuað.

Griótalldar térr gilldi	bergméra glymr bara
godreinar þorsteini	bið ek lyða kyn hlyða.

Suo sem eigill kuað.

Buðumz hilme laud
þar á ek hroðrs um kuauð
bar ek oðins miôð
á eingla biôð.

---

¹) *Literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

Ok sem kuað glúmr geirason.

Hlyði hafra beiðir	þui biðium ver þagnar
hefz milldinga gillde	þegna tíon at fregnum.

Suo kuað eyuinndr .

Vilia ek hlióð	meðan hans étt
at hárs liðe	ór huerlegi
meðan gillings	galga fars
giólldum yppig	til goða telium.

Suo kuað einarr skálaglamm .

Eisar vargr fyr ¹ visa	þytr oðreris allða
verk rògniss mer hògna	alldr hafs við fles galldra.

Ok enn sem hann kuað .

Nu er þat boðnar bára	gerfu i hòll ok hlyði
berg sára tær vára	hlióðfrey iófurs þjóðir.

Suo kuað eilifr guðrunarson .

Verði þer allz orða	á sefreyne sónar
oss grær vm kuón mérar	sáð vingiófum ráða.

Suo kuað völu steinn .

Heyr mínsvinar mína
mer er funndr gefinn þunndar
við goma sker glymia
glavmbergs eigill strauma.

Suo kuað ormr steinþórsson .

Seggir þurfu at ala vgg
enngu sny ek j veðrs feíng
hæde kunnum hróðrs smíð
haga um minn brag.

Suo kuað vlfr vggason .

Hoddmíldum tær hilldar
bugreifum oleife
hann vil ek at gióf grimniss
geðfiarðar lá kuedia.

---

¹) *in membr. f' (quasi fer) scriptum, uti sæpius pro:*
fyri.

Skalldskapr er kallaðr síorr eða laugr duerganna fyrri þui at 'kuásiss bløð var lōgr j óðreri aðr miððrinnu veri gerr ok þar gerðiz hann i katlenum oðreri. ok er hann af þui kallaðr huerlōgr oðens suo sem kuað eyuinndr ok aðr er ritat.

Meðan hans étt galga fars
or huerlegi til goða telium.

Enn er skalldskaprinn kallaðr far eða lið duerganna. lið heitir aul. lið heitir ok skip fyrir þui er skalldskapr kallaðr skip duerga suo sem her segir.

Bēði a ek til brūðar
berghiarlls ok skip duerga
sollenn viund at senda
sein fyrud gōtu eina.

kenningar þors.

¹Hvernveg skal kenna þór. suo at kalla hann son oðens ok jarðar. faðir magna ok moða ok þruðar. ver sífiar. stiuþaðir vllar. stýrir ok eigannde miðllniss ok megingiarða ok bilskirniss. veriande asgarðz. miðgarðz. dolgr. bane iðtna ok tröllkuenna. vegannde hrunngniss ok geirraðar ok þriuallda. drottinn þialfa ok rôsku. dolgr miðgarðzorms. fostri vingniss ok hlóru.

kenningar balldr.

²Huernueg skal kenna balldr. Suo at kalla hann son oðens ok friggjar. ver naunnu. faðir forseta. eiganndi hringg-horna ok draupniss. dolgr haðar. heliar sinne. gratz goð.

kenningar niarðar.

³Hvernveg skal kenna Níórð. Suo at kalla hann vagna goð ok vana nið eða van. faðir freyss ok freyiu ok fegiafa goð.

⁴Hvernveg skal kenna frey. Suo at kalla hann son niarðar ok broður freyiu ok enn vanagoð ok vananið. eigandi skiðbladniss ok gullinnbusta. sliðrugtanni.

1—4) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

kenningar heimdallar.

¹Huernveg skal kenna heimdall. Suo at kalla hann son níu meðra ok vörð goða. huíta ás. loka dolg. mensékir freyiu. Heimdallar [höfut heitir sverð². þuiat suo er sagt at hann var löstenn mannhöfde j gegnum. hann er eigande gulltopps. ok tilsékir vága skerss ok singasteins ok vindlerr deiler brisinga mens.

kenningar tyss.

³Hvernveg skal kenna tý. Suo at kalla hann einhendan ás ok vls fostra. víga goð. son oðens.

kenningar braga.

⁴Hvernveg skal kenna braga. Suo at kalla hann jðunnar ver. frumsmið bragar ok síðskeggia ás ok son oðins.

⁵Huernveg skal kenna viðar. Suo at kalla hann enn þóglá ás. eiganda járnskóss. dolg ok bana fenriss vls. hefni ás goðanna. byggui ás fauður tópta. ok son óðins ok broður ásanna.

kenningar vala.

⁶Hvernveg skal kenna vala. Suo at kalla hann son oðens ok riudar. stiuþson friggjar. broður asanna. hefni ás balldr. dolgr haðar ok bane hannz. byggiannde fauður túna.

kenningar haðar.

⁷Hvernveg skal kenna hauð. Suo at kalla hann enn blinda as. balldr bana. skiótanda mistilteins. son oðens. heliar sinna. vala dólgh.

kenningar vllar.

⁸Hvernveg skal kenna vll. Suo at kalla hann son sifjar ok stiuþson þors. aundur ás. boga ás. skialldar ás. veiðe ás.

---

1) *literæ init. spat. vac. rel. est.* — 2) *a [sic membr. pro: sverð heitir höfut.* — 3 - 8) *literis initialibus spatia vacua relictæ sunt.*

kenningar hénis.

¹Hvernveg skal kenna hène. Suo at kalla hann sessa eða sinna eða mala oðens ok hinn skjóta ás ok hinn launga fót ok aurkonung.

kenningar loka.

²Hvernveg skal kenna loka. Suo at kalla hann farbauta son ok lauseyiar ok nalar. broður byleifs ok helblinda faður vanargautz. þat er fennriss vlf. ok iormungandz þat er miðgarðzormr ok heliar ok nana. ala frénda ok faður broður. ver sinna ok sessa oðens ok asa. heimséki ok kistu skruð geirraðar. þiofr jötna hafra ok brisinga mens ok jðunnar epla. sleipniss frénda verr sigyniar. goða dólgr. harskaði sifiar. bólfá smiðr. enn slégi áss. régiande ok velannde goðanna. raðbani balldrs. enn buundne áss. þreðu dólgr heimdallar ok skaða.

kenningar friggjar.

³Hvernveg skal kenna frigg. Suo at kalla hana dottur fiörgyns. konu oðens. moður balldrs. elio jarðar ok rindar ok gunnlaðar ok gerðar. suara nönnu. drottning asa ok asynia. fullu valshams ok fensala.

kenningar freyju.

⁴Hvernveg skal kenna freyju. Suo at kalla hana dottur niarðar. systur freyss. konu oðs. moður huossar. eigande valfallz ok séhrimniss ok frelsa brisinga mens. vanagoð ok vanadis. hit gratfagra goð. áástagoð.

kenningar sifiar.

⁵Hvernveg skal kenna sif. Suo at kalla hana konu þórs. moður vllar. hit harfagra goð. elia iárusóxu. moðir þruðar.

kenningar iðunnar.

⁶Hvernveg skal kenna jðunne. Suo at kalla hana konu braga ok gétannde eplauna. en eplin eru ellilyf ásanna. hon er ok ranfeingr þiassa jótuns. Suo er rett at kenna

^{1—6}) *litteris initialibus spatia vacua relicta sunt.*

ása at kalla einn hvern þeirra annars nafne ok kenna við verk sín eða eign eða éttr. Suo eð sama má kenna ásynjur at nefna einhueria þeirra annarar nafne ok kenna við verk sín eða eign eða éttr.

*kenningar heimsins*¹.

²Hvernevag skal kenna himenenn. Suo at kalla hann ymiss haus ok jötun haus. ok erfiðe eða byrðe duerganna. hialm vestra ok austra suðra ok norðra. lannd solar ok tungls ok himintungla vagna ok veðra. hiálmr eða hus loptz ok iarðar ok solar. Suo kuað arnorr iarlaskalld.

Vnngr skiolldungr stígr allðri
jafnmilldr a við skialldar
þerss er grams und gómlum
nóg³ rausn ymiss hause.

Ok enn sem hann kuað.

Biðrt verðr sól at suartri
sóckr folld j mar dôckuan
brestr erfiði austra
allr glymr siárr a fióllum.

Suo kuað kolle.

Allz einnge verðr ínga   bôðuar huatr ne betri
vnnðir solar grundu   brêðr landreki éðre.

Suo kuað þiodolfr hinn hvínverski.

Ok at jsiarns leiki   moðr suall meide blóðe
jarðar son hinn diarfe   mána vegr vnd hánun.

Suo kuað ormr barreyiaskalld.

Huegi er drôpniss drôgar
ðis ramman spyr ek uisa
sa rêðr valldr fyrri velle
vagns brautar mer fagnar.

Suo kuað brage.

Hinn er varp á viðu   yfir manna siôt margra
vinda aundur ðisar   munlög fauður augum.

¹) sic mbr.; corr. himinsins. — ²) literæ initiali vacuum spatium relictum est. — ³) sic contra metrum mbr. pro: gnóg.

Suo kuað markus .

Fiarri hefir at finniz dyrre
flotna vórðr á elkers botne
hafa leyfir buerr maðr éfi
hringvarpaðan gialfri kringdum.

Suo kuað steinn herðisarson .

Hás kued ek helgan rəsi
heimtialldz at brag þeima
mérð telz framm en fyrða
fer¹ þuiat hann er dyrre.

Suo kuað arnorr jarla skalld .

Hialpþu dyrr konungr dyrum
dags grundar hermunde.

Ok enn sem hann kuað .

Sanur stiller hialp þu sniöllum
soltíallda rôgnvallde.

Suo kuað hallvarðr .

Knútr verr jórð sem itran
allz drottinn sal fialla.

Suo kuað arnorr .

Mikáll vegr þat er misgert þickir
manvitz fróðr ok allt hið goða .
tígge skiptir siðan seggjum
solar hialms á ðeme stóle.

kenningar jarðar.

²Hvernveg skal kenna jórð. Suo at kalla hana ymiss
holld ok moður þors dottur onars . brude oðens . eliu
friggjar ok rindar ok gunnlaðar . sueru sifjar . gollflok³ ok
botn [vedra . siðrr hallar dyra⁴ . dottir náttar . systir auðs
ok dags . Suo kuað cyuindr skalldaspiller .

Nu er alfróðull elfar	ráð eru ramrar þiodar
jötna dolgs of folginn	rikmagnaðrar slikrar.

¹) mbr. f', quod fortasse legendum esset fyrr. — ²) literæ
initiali vacuum spatium relictum est. — ³) sic mbr.; gólf,
lok (?) — ⁴) a [sic pro: vedra hallar, sior dyra.

Suo kuað hallfredr vandræðaskalld.

Ráð laukz at sa síðan
sniallráðr konungs spíalle
attí ónga dottur
annars víði granna.

Ok enn.

Breiðleíta gat brúðe   stefnir stóðuar hrafna
baleygs at ser teygða   stala ríks at malum.

Suo er enn ritað.

Fiarre hefir at finnez dýrre ζ cetera.

Suo kuað þiódolfr.

Vtan biódr víð enda   hreins víð hufe rónum
elgvers glóðuðr hersa   hafs hotne far gotna.

Suo kuað hallfredr.

Þui hygg fleyiannde frégían
ferr jórð vnd menþuerri
itran einn at lata
auðs þerssa miók traúðan.

Suo kuað þiódolfr.

Dolg líos hefir dasi   endr þa er eliu rindar
darlatr stadit fiarre   jmynda tok skynder.

kenningar síofar.

¹Hvernig skal kenna sío. Suo at kalla hann ymiss bloð. heimséki goðanna. ver ránar. faðir égiss dætra þeirra er suo heita. himin gléfa ðufa. bloðughadda. hefring. vðr. hróun. bylgia. bara. kolga. laund. ránar ok égiss dætra ok skípa ok skíps heita kialarr stals smíða. syiu. fiska. isa. sékonunga leið ok brautir égir. hringr eyia ok lannda ok skería dorgar lað ok séfugla ok byriar. Suo kuað ormr barreyiaskalld.

Vtan gnyrr á eyre
ymiss bloð fara goðra.

¹) *literæ initiali vacuum spatium relictum est.*

Suo kuað refr .

Vög þrysta herr vestan
vætti ek branndz fyrir lanndi
hualmęne skefr huna
hugdyr of lóg bugu.

Suo kuað sueinn .

Þa er elreifar ófu fals við frost of alnar
égiss dętr ok tętту fiarðgarz rokur hardar.

Suo kuað refr .

Férir biörn þar er bara opt j égiss kiapta
brestr vnnðinna festa vtsuól gymiss vólfa.

Her er suo sagt at allt er eitt égir ok hler ok gymir.

Ok enn sem hann kuað .

En siagnipu sleipnir ranar rauðum steine
slítr vinnðriðinn huitar runnit briost or munne.

Suo kuað einarr skulason .

Harðr hefir aurt fra iórðu
eluinndr suana strindar
blackr léttr j sogh sóckua
snégrunnd skipe hrundit.

Ok enn sem hann kuað .

Margr ris en drifr dorgar
dynr stónng j suigh lóngum
spennð verða stóg stunnðum
stirðr keipr fyrr a greipum.

Ok enn .

Grans¹ hera gullna spanu
gófug ferð er su jófre
skytr holmfíótur heita
hrafne sneckiu stafna.

Ok enn sem hann kuað .

Haust kaulld skottar helldr
holmrónd varar andre.

¹) s. grams; grās, membr.

Ok enn .

Sunndr sprinngur suastra randa
snériss gjörð fyrir borðum.

Suo kuað snébiörn .

Huatt kueda hréra grotta
her grimmaztan skeria
vt fyrir jarðar skauti
eyluðrs ix. brudir.

Þér er lunngs fyrir lónngu
liðmelldr skipa hliðar
baugskerðir ristr barðe
bol amloða molu.

Suo kuað einarr skulason .

Viknar ramr i rakna
reksaumur fluga straume
dags hrindr ból þar er bleikir
bif grunda stag rifin.

kenningar solar.

¹Hverneveg skal kenna sól. Suo at kalla hana dottur
mundilfara systur mana konu glens. elldr himins ok loptz.
Suo kuað skule þorsteinsson.

Glens beðía venr gyðiu
geðblið j ue síðann
lios kemr gott með geislum
gransetrz ofan mana.

Suo kuað einarr skulason.

Huergi er beita borgar   hár of hnossu vorum
bál grimmaztan skála.   heims vöfrloge sueimar.

kenningar vinndar.

²Hverneveg skal kenna vinnd. Suo at kalla hann son
forníotz bróður égiss ok elldz. briót viðar. skaðe ok bane.
hunndr éða vargr viðar éða segls éða seglreipa. Suo
sagðe sueinn j norðrsetu drápu.

---

^{1—2}) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

Tóku fyrst til fiuka
forniots synir liotir.

kenniugar elldz.

¹Hvernveg skal kenna elld. Suo at kalla hann broður
vinnndz ok ægiss. bana ok grand víðar ok husa halfs
bani. sol husanna.

kenniugar vetrar.

²Hvernæg skal kenna vetr. Suo at kalla hann son
vindsuals ok bana orma. ok hriðmal. Suo kuað ormr
steinþórsson.

Reð ek þenna mög manne
vindsuals unað blindum.

Suo kuað asgrimr.

Sírgæðir var síðan
seimórr j þrandheimi
þíod veit þínar iðir
þann orms trega sannan.

³Hvernveg skal kenna sumar. Suo at kalla þat sou
suasaðar ok likn orma ok gróðr mars⁴. Suo kuað eigill
skallagrimsson.

Vpp skulum varum suerðum
vífs tannlituðr glitra
eigum dáð at dryia
j dal miskun fiska.

⁵Hvernveg skal kenna mannenn. Hann skal kenna við
verk sitt þat er hann veitir éða þiggr éða gerir. hann ma
ok kenna til eignar sinnar þeirrar sem hann á ok suo til
þeirrar eignar sem hann gaf éða þá. suo ok við éttir þer
sem hann kom af. ok suo við þer éttir sem fra honum
koma. Hvernveg skal kenna hann við þessa lute. Suo
at kalla hann vinnanda éða fremianda éða ...⁶ farar⁷ sinna

¹⁻³) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.* —

⁴) *sic (m̄s) mbr.* — ⁵) *Literæ init. vac. spat. relict. est.* —

⁶) *sine lacuna mbr.* — ⁷) *sic (f ar) mbr. pro: fara.*

èða athafnar víga èða séfara eða skipa eða vapna, ok fyrir þui er hann reynir vápuanna ok viðr víganna. Þat er allt eítt ok vinnande. Viðr heitir tre ok reynir heitir tre. Af þessum heitum hafa skalldin kallat manning ask èða hlyn lunnð èða óðrum viðarheitum karlkendum ok kennt til víga èða skipa eða fiar. Mann er ok rett at kenna til allra ása heita. hann er ok kenndr við jótneheiti ok er þat flest háð eða lastméle.

kenningar kuenna.

¹Konu skal kenna til allz kuennbunaðar, gullz ok gimsteina auls ok vins ok til allz dryckiar þess er hon selr èða gefr suo til ólgagna ok til allra þeirra hluta er henne samir vel at vinna eða veita. Rett er ok at kenna konu suo at kalla hana seliu èða lág þers sem hon miðlar èða gefr èða veitir, en selia ok lág eru tre, fyrir þui er kona kóllut til kenningar óllum kuenkendum viðarheitum, en fyrir þa sók er kona kend til gimsteina èða glersteina at þat var j fyrnd at konur baru þat a halse ser er kallat var steinasórfi, en þat er nu suo fært til kenningar at kona er kennd við óll steinaheiti, hon er ok kennd við allar asyniur ok valkyriur nornir ok disir. Konu er ok rett at kenna við athófn sína ok við eign ok við éttir.

capitulum.

²Sua segir j bók þeirre sem edda heiter at sa maðr sem égir het spurde braga skalld meðal annarra hluta á huersu marga lunnð éser breytte orðtókum skalldskaparens èða huersu mörg veri kyn hans, en bragi suaradi. Tuenn eru kyn þau er greina allan skalldskapinn. Ægir spyr. Huer tuenn. Bragi suarar. Mal ok héttir, égir spyr. Huert maltak er haft til skalldskapar. Brage suarar. þrenn er grein skalldskaparmals, égir spyr. Huer þrenn. Brage suarar. Su er ein at nefna huern hlut sem heitir, aunnur grein er su sem heitir fornafn ok er

---

¹—²) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

su grein sua sett at ver kóllum þorr eða odenn eða ty eða einn huern af asum eða alfum ok huern þeirra sem ek nefnir til þa tek ek með heiti af eign aunars assens. eða get ek hans verka nokkurra þa eignaz hann nafneð en eigi hinn er nefndr var suo sem þat er at ver kóllum sigty eða hannगत्य eða farmaty þa er þat odensheiti ok kóllum ver þat kennt heite. suo ok at kalla reidarty. Þetta er at segia vngum skalldum þeim er girnaz at nema mal skalldskapar ok . . . eða ser ordafiólða með fornum heitum eða kunna at skilia þat er myrkt er kuedit ok hulit. En eigi skulu kristnir menn trua a heidin god. ok eigi a sannindi þulikra frasagna óðruniss enn suo sem skrifat finnz j fyrsta capitula greíndrar bokar þar sem segir af skipan himins ok jarðar ok allra hluta er þeim fylgia. þar segir ok af því er mannfólkitt villtiz sua at j vpphase heimsbygðarennar kunno faer menn deile a sinum skapara ok miclu fleire hluter eru þeir þar greindir sem trulegir eru ok sannlegir.

kenningar gullz.

¹Huernveg skal kenna gull. Suo at kalla þat elld égiss ok barr glasiss. hadd sifjar. hófúthand fullu. grat freyiu. munntal ok orðtak ok rödd jótna. dropa eða regn eða skur draupniss eða augna freyiu. otrsgiólld. nauðgiólld ásanna ok fyrisvalla. haugþak hólga. elldr égiss ok elldr allra vatna. hanndar griot. froða miól. feniú mellldr ok meniu. kraka sáð ok sker eða blik hadda².

kenningar manna.

Maðr er kallaðr bríotr gullzens. Suo kuað ottarr svarte.

Godmennis þarf ek gunnar
gullbríotanda níota
her er alnennen inne
inndrótt með gram suinnum.

¹) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.* — ²) *sic mbr.: rect. handa.*

Gullsendir sem kuad einarr skalaglamm.

Gullsendir léttr grundar
gláðar þeingill her meingi
haus mætti kná . . . . .¹
hlíot yggs miáðar niota.

Liðbröndum kua lundar
lanndfrékn jófurr grannda
hyckað ek rêsiss recka
rínar griot of þríota.

Gullstriðir sem kuad þorualldr.

Gullstriðir verpr glóðum
gefur² . . . . .

. . . . .
. . . . . suo at rett er at keuna til skips eða gullz.

Ran er sagt at var kona égiss. suo sem her er kuedit.

Hraud j himin upp glóðum
hafs geck siárr af alle
borð . . . . . sk.. skerðe
skaut ranar uegr mána.

Détr þeirra égiss ok ranar eru níu. himingléfa dufa blóðug-
hadda hefring. vðr. brönn. bylgia. drófn. kolga. Einarr
skalaglamm talde . . . . . visu. se.. nōfn þeirra.

Ésir huast af hraustum
himingléfa þyt séfar
glymrvnnar vex . . . . e
göndlar ..ufs ok dufa
brédd strykr blóðughadda
brimsolgin fellr kolga
h . . yr skilr he . . . . . er
haflauðr of við rauðan.

---

¹) sine lacuna mbr. — ²) sic plene scriptum (non gefr)
in mbr. 757. — Hic unum folium deesse videtur.

Hrónn sem valgarðr kuað .

Lauðr er lagt j beði
lek sollit . . . . .
en herskipa hrannir
hófut ogurlig þogu.

Bylgia sem ottarr kuað .

Sk . . . . . skófnu styre
skaut sylgia hárl bylgjur
le . . við hun á hrefue
hlunnz þar er d . . . . . nnu.

Drófu . . . . . kuað .

Hrosta drygir huern kost
hardluðrs géi þruðr
en drafnar loga lofn
lóstu rékir . . . . . óst.

Bara sem þorleikr fagri kuað .

Siarr þytr en berr bara
biart . . . . . við rauðan
. . . . . s þar er gulle bunum
ginn hlunnr visunndr munne.

La sem einarr kuað .

Ne fr . . . . . funduz
fyr hyekat la kyrðu
þar er siar a við voro
vine óra fell storum.

Fyllr sem r . . . . .

Hrynja fiðll a fyllar
framm ésiz nu glamma
skreið vetrliðe skíða
skutbiðrn . . . . .

Boðe sem her .

Boðe fell of mic braðla
bauð heim með ser geime.

Breki sem . . . . .

. . . . . reki þaut
borð uex uiðar morð

mer þar fengu miðir veð ...
 . . . . fyrir ofan sio.

.....

. . . . . oröngum ofra
 vögs hyrsenndir égi
 hinn er miotygil máfa
 . . . rar . . . . .

..... kuað .

. . . . . k suðum sunnd
 fyrir sunnan hrunnd
 min pryddiz munnd
 . . . . .

Fiórðr sem enn kuað einarr.

Nést se ek .... a iastar
 itr serke vel merkt ..
 nem . . . . . loðar
 fiadrþáls of þat male.

Ségr sem markus kuað .

Ségs man ek siðr en eigi
 . . . . .
 solar suerri mal . .
 sliðr als regin niða.

Eldz heite. capitulum.

¹Hverr eru ..... eiti elldz sem her er kuedit.

Elldr brennat sa sialldan
 suiðr dyggr jófurr .. ygg ..
 . . . . . se
 reyk er magnus kueykir.

Loge sem valgarðr kuað .

Snarla skaut .. so ...
 . . . . ein . . . . n hre ..
 stoudu styfðir siðan
 steinoðr loge glodum.

¹) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.*

Bal sem her .

Hake var brenndr a bale
 . . . . . m sl . . . . .

Glêðr sem grane kuað .

Glêðr hygg ek gamlar fléðar
 gramr elldi suo fellde.

Eisa . . . . . kuað .

Óx ryðz eisvr vaxa
 allmiók loga haller
 hus brenna gim geisar
 goðmennit . . . . . e.

Her er ok gim kallat elldrenn. Eimr sem her .

Brunnu alldualldz inne
 elldr hygg . . . . . llde
 eimr skau . . . . . e
 halfgerr við nið síalfua.

Hyr sem arnorr kuað .

. . . . . vma
 reiðr eyd . . . . . ðir
 heit duinudum heina
 h . . gerðe þá k . . . .

. . . . . kuað .

Fune kyndiz flíott	hísingar herr
en flyðe skíott	sa er hafðe verr.

. . . . . kuað .

Bratt sueimaðe bríme
 brutuz vikingar fikium
 visa sterks or virki
 varp sorg . . . . . borgar.

Leygr sem halldorr skualldre kuað .

Er knattuð þar þeirra
 þu vart alldregi skialldar
 l . . . . . siôt sigri
 suipt gersimum skípta.

Vargs heite.

¹Vargr heitir dyr þat er rett at kenna við bloð eða hrè suo at kalla verð hans eða dryck eigi er rett at kenna suo við fleire dyr. Vargr heitir ok vlfr sem þjóðolfr kuað.

Gera var gisting . . . . .

gnogh en vlfr or skoge.

Hann er ok kallaðr freki sem eigill kuað.

Sleit vnuð freki . . . . . brafne

þa er od . . . . ki . . skeiðar stafne.

Vitnir sem einarr kuað.

Elfr var vnuða gialfri

eitrkólld roð . . . . .

vitnuiss fell með vatne

varmt hold j men karmtar.

Ylgr sem arnorr kuað.

Svalg attbogi ylgjar

. . . . en varð bloðe

grèðir grènn at rauðum

granndauknum na blandinn.

Vargr sem illugi kuað.

Vargs var munnr þar er margan

men . . . ðir stack suerði

myrk aurriða markar

minn drottinn rak flotta.

Suo kuað hallr.

Heiðinngia sleit hunngri

har gylldir naut sara

granir rauð gramr a fenre

geck vlfr j fen drecka.

Ok enn sem þorðr kuað.

Oð en èrnu naðe

gera aulþra naut gylldir

jms sueit freka huciti

gialpar stoð j bloðe.

¹) *Literæ initiali vac. spatium relictum est.*

Höfðingia heiti. capitulum.

¹Halfdan gamle er konungr nefndr hann var allra konunga agétaztr. hann gerði blot mikit at miðium vetri til þess at hann skyllde lifa j konungdomi sinum .ccc. uetra. En hann feck þau anndsuðr at hann mundi ecki meirr lifa enn einn mikinn mannz alldr en þat mundi þo vera .ccc. vetra at eingi mundi . . . . . hans étt kona éða otigenn maðr. hann var hermaðr mikill ok for viða um austrvegu. þar drap hann j einvige þann konung er sigtryggr het. hann feck þar þeirrar konu er het alvig en spaka. dottir eymundar konungs . . holmgarðe. þau attu .xviiij. sonu ok voro niu senn fêdder. Einn var þengill er kallaðr var manna þeingill. Annarr var réserr. Þriðe gramr fiorðe gylfe fimti hilmir. setti jófurr. Siaunnde tigge. Atti skule éða skyle. Niunnde harre éða herra. Þesser ix. brêdr vrðu suo agétir j hernaðe at j óllum frêdum síðan eru þeirra nôfu halldin fyrir tignar nôfu suo sem konungs nafn éða jarls. þeir áttu einge býrn ok fellu aller j orrustum. Suo kuað ottarr suarti.

Þengill var þegar vngr
þreks gerr vigôrr
halldaz bið ek hans alldr
hann tel² ek fyrirmann.

Suo kuað markuss .

Résir let af roðnum hause
rinar sol a marfiól skina.

Suo kuað eigill .

Gramr hefir gerði hómrum
grunndar upp of brunndit.

Suo kuað eyuinndr .

Lek við liðmôgu	gylfe enn glaðvêre
skyllde land veria	stoð vnnd gull . . . . .

¹) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — ²) *librarius primum kalla scripsit, postea deleuit et tel in marg. addidit.*

. . . . . enn .

Hilmir rauð i hialma
hregg . . . elkings eggjar.

Suo kuað ottarr .

Jófurr heyre upphaf
. . . . . z mun k . . . . . f
hattu nemi hann rett
hroð . . . . . bragar sins.

Sem stufur kuað .

Tireggiadr hio tigge
tueim höndum kyn beima
re . . . geek hann vund hlífar
hizig suðr fyrir nizi.

Suo kuað halluarðr .

Skilðr em ek við skyliá
skalmöld hefuir þui valldit
vætti ek virða drottins
vil ek mest ok dul flestum.

Sua kuað markus .

Ríkr er harra . . . . kir
helldr guð jófurs uelld
sanndyggs . . . . . uð sennir
sueins bræðr konung éðra.

Enn attu þau halfdan konungr ok aluig aðra ix. sonu er suo hetu. Einn het hilldir er hillinngr eru fra komnir. Annarr n . . . . er niflungar eru fra komner. Þriðe audi er auðlingar eru fra komner. Fjórðe yngui er yngliungar . . . . . nir. Fimmti d . . . . . nngar eru fra komnir. setti þrage er þra . . . . nngar eru fra komner. þat er étt halfdan . . . . . llda. Siau . . . . . er buðlungar eru fra komner. ok af þeirre étt voro þau atle ok brynhilldr. atti l . . . . de h . . . . . konungr hanns éttmenn voro kallader lofðungar þadan er kominn eylime moðurfadir sigurðar safnissbana. niunde het sigarr. þadan eru siklingar komnir. þat er étt sigars þers er heingde hagbarð. af hil . . . . . ett var kominn haralldr enn granraude

móðurfáðir halfdanar svartar. af niðlunga étt .....
 fáðir guðrunar giukadóttur. af óðlunga étt var kjarar. af
 ynglinga étt .... eir .....ake. Þersar eru kóngungar
 éttir agétaztar. fra skilðe j danmörk eru skiolldungar.
 fra vólunge er reð fracklande eru vólungar komir.
 Skelfir het ..... herkonungr ok er .....
 Skil ..... su kynslóð er j austruegum. Þersar éttir
 sem nu hafa nefndar verit hafa menn .....
 skap at þeir hafa halldit óll þessi heiti fyrir tignarnófn.
 Suo kuað einarr.

Fra ek .....

.. illdingar framm gengu
 lind varð grén hin grunna
 geir þinnug j tuð sprinnga.

.....

..... inugr feck at drecka
 danzkt bloð ara iode
 hirð hyck h..me sty...
 ..... þjóðar.

Suo kuað gamle gnéfaðarskalld.

Auðlingr drap ser vngum
 vnn ..... glf ..... u
 innan borðz ok orða
 aflgerð meðalkafla.

Suo kuað jorun.

Bragninngur ..... bloð..
 ..... reiðe
 hus lutu opt fyrir eism
 .. þjóðar slóg rióða.

Suo kuað ..... skulason.

Beit buðlungs hiðrr
 bloð fell a dórr.

Suo kuað arnorr.

Siklinga uenr sn .....
 .. a lutar konr vte

hann litar herskip jönnan
hrafn goð er þat bloðe.

Suo kuað þ . . . . .

. . . . lauk siklinngs éfe
siallz at uerrum aller
lofðv . . . . . hinn leyfðe
lifs . . . . . ónndum.

Lofða konunge fylgðe þat lið er lofðar vöru . . . . .

Suo kuað arnorr .

Skió . . . . . annarr alldri
éðre gramr vnd solu fêðaz.

Völsungr sem kuað þorkell hamarskalld.

. . . . . völsunga niðr
of svalan égi vöpn gullbuit.

ynnglingr sem ottarr kuað .

En . . . . .

. . . . braðr aðr þer naðum
austr sa er eyium uestan
ynnglingr vnd sik þryng . . .

. . . . . heiti sem markus kuað.

Eireks lof verðr aulld at heyra
einge ueit ek fr . . . . þeingil
ynngui hellt við orðztir lanngan
jófra sess j uerólld þesse.

Skilfinngr . . . . . kuað .

Skilfinngr hellztu þar er skulfu
skeiðr fyrir lónd hin breiðu
auð . . . . . ð of sið . .
sikiley liðe miklu.

Hrêfugla heíte.

¹Tueir eru þeir fuglar er eigi þarf annan veg at kenna en kalla bloð eða hrê dryck þeirra éða verð. þat er hrafn ok aurn. Alla aðra fugla kallkennða ma kenna við bloð

¹) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.*

eða hré ok er þa þat nafn órn eða hrafn. Suo kuað þioðolfr.

Bloð . . . . . ba . . . e
bragningr ara fagna
gautz ryðr sigð j sueita
..ans jôrð konungr hórða
..irs oddum léttr gr . . . ir
grunn huert stika . . . . ar
hirð . . . . hann skal verða
hré . . . . . ar.

Hrafn's heite.

¹Þesse eru nófn hrafn's. Krakr. muninn. borginmode. arflognir. holldboðe. kraumse. korpr. kuakan. bléingr. vare. vite. litr. ovare. hornklofe. krumme. Suo kuað einarr skalaglamm.

Fialluóndum gaf fylle hre stefnande ..efna
fullr varð en spiôr gullu hrafn a ylgjar tafne.

Suo kuað einarr skulason.

Dolgskara kna dyrum
dymagnande styra
hugins fernu bregðr harme
harmr blik solar garnie.

Ok enn sem einarr kuað.

Enn við hialldr þar er haulldar
hugþrutid svelr luta
munin dreckr bloð or benium
blasvartr konungs hiarta.

Suo kuað vígaglmur.

Þa er dynfusar diser
dreyra mens a eyre
brað feck borgenmode
bloðs skialldaðer stoðum.

¹) *Literæ initiali vac. spatium relictum est.*

Suo kuað skule þorsteinsson.

Mynd . . . . . er milldir
arflogne gaf ek sarar
blöck j hundraðs flocke
hútinga mik líta.

Arnar heite. capitulum.

¹ Avrn heiter are. gemler. hreggskornir. egðr. ginir.
vndskornir. gallofnir. geirloðnir. egldir. gimarr. Suo
kuað einarr.

Samleitum rauð sueita
sleit aurn geíra heitur
feckz arnar . . . . . jarnum
jarnsóxum grôn faxa.

Ok enn sem her.

Aurn dreckr vndjarn
ylgr fêrr af hrêi sylgh.
oppt ryðr ulfr kiapt
are getr verð þar.

Suo kuað þiðolfr.

Segiðndum flo sagna
snotar vlfr at moti
j gemliss ham gômlum
glamma æ fyrir skômmu.

Ok enn sem her.

Hreggskorniss vil ek hannda
haleitan miðð vannda.

Ok sem skúle kuað.

Vake ek þat er vel lêzt eika
viðiss aðr ok siðan
greppr hlyðer þa goðu
gallofniss vel spialle.

---

¹) *Literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

Höfðingja heite. capitulum.

¹Maðr heitir hvert fyrir ser. hið fyrsta ok hið ézta
 heite . . . . keisare. þarnést konungr. þarnerst jarl.
 Þersser þrir menn eigu saman nófu þersi óll. Allualldr
 . . . . . queðit.

Allvalda kann ek alla
 austr ok suðr . . flausta
 . . e . s er sonr at reyna
 setrs . . . . . ram betri.

Her er ok gramr nefndr. þui heitir hann allualldr at hann
 er einuallde allz rikiss sins. Fylkir sem kuað gizvr svartu.

Fylkir gleðr j folke   olafr of viðr elum
 flack ok suan hlackar   yggs . . . fegin skóglar.

Þui er hann fylkir kallaðr at hann skipar herliðe sinu j
 fylking. Visi sem ottarr kuað.

Visi tekr vigfreyss   alldar hefir allualldr
 vist austr munlaust   . . . . . fr gott lif.

Harre éða herra sem arnorr kuað.

Harri feck j huerri
 hiatlandz þrumu branda
 greppr vill grams dyrð yppa
 gagn sa er . . . . . r var . . . gna.

Jarl heitir hertuge. suo . . . . konungr kallaðr. þviat hann
 leiðir her til orrostu. Suo kuað þiðolfr.

. . k hertuga hnyckir
 harðfeingium le . . . . . a
 leyfð ber ek haus ór hófði
 haug sky . . daðe a . . . .

Sinnior éða sennior. sem sighuatr . . . .

. . . t auman þu² niota
 noregs ok gef storum
 m . . . . . ek suo sélann
 sinnior laga þiuna.

¹) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.* — ²) *sic contra metrum; rect. nu.*

Milldinngr sem arnorr kuað.

Milldinngr .. ortu of þ . . . . . de
 auðit varð þa flotnum dau . . .
 . . . . . kynndut hlenna þrystir
 hydr . . . . . oma suðr at jome.

Mèrinngr sem hallvarðr . . .

Er . . . . . ellu   molldreks mynde valde
 orðbriótr dõnum for . .   mærinngr en þu . . . . .

Lanndreke sem þiõðolfr kuað.

. yss lanndreke líosu
 lastvarr kraka barre.

Þui heitir . . . . . at hann rekr her vm lönnd annarra
 konunga . . . hann rekr her a sinu lanndi.

Manna heiti. capitulum.

¹ Skalld heita g . . . . . tt j skalldskap at kalla
 suo huern mann er vill. Reckar . . . . . llaðir þeir menn
 er fylgðu hafi konungi ok af þeirra nafne eru suo kallaðir
 hermenn ok er rett at . . . . . alla menn. Lofðar heita
 ok menn j skalldskap. Skatnar voru kallaðir þeir menn
 er fylgðu . . . . . var kallaðr skati hinn milldi . . . .
 hans nafne er skati kallaðr huerr er . . . . .
 voru þeir kallaðir sem fylgðu braga . . . . hinum gamla.
 Virðar heita þeir menn er meta m . . . . . ok
 firar heita ok menn. verar heita landvarnarmenn. beimar.
 vikingar ok flotnar þat er skipaherr. suo voru þeir menn
 kallaðir sem fylgðu beimuna konungi. Gunnar éða gumnar
 heita flockstiornarmenn. suo sem gume . . kallaðr j brud-
 fõr. Gotnar eru . . . . . af heiti konungs þers er goti
 er nefndr er gotland er . . . . . kennt . . . . . kallaðr af
 nafne oðens ok dregit af nafne gautz. þuiat gautland
 ok gotland² kallat af nafne oðens . . . . . iõð af nafne
 suidurs þat er ok oðins heite. J þann tima var kallat

¹) *Literæ initiali spatium vac. relict. est.* — ²) *excidit:*
 var.

allt megin laud . . . . . reiðgotalaund en eygota landd
 eyjar allar. þetta er nu kallað dana vellde ok suia vellde.
 Dreingir heita vungir menn hulausir meðan þeir affa ser
 fjar ok orðztir. Þeir eru kallaðir fardreingir sem j meðal
 landa fara. þeir konungsdreingir er höfðingium þiona.
 þeir heita ok dreingir sem þiona rikum mönnum éða
 bændum. dreingir heita vaskir menn ok batnannde síns
 mannskapar. Seggir eru menn kallaðir. kniar ok liðar
 . . . u fylgðarmenn. Þegnar ok . . . . . ok . . . . . ar
 eru bændr kallaðir. Lionar heita þeir menn er ganga vm
 séttir manna j mille. Eru enu þeir . . . . . er suo eru
 kallaðir. kappar. kempur. garpar. snillingar. hreystimenn.
 avarmenni. hefiur. þerssi heiti . . . . . a her j moti at
 kalla mann blauðan veykan. þirfinng. blotamann. skauð.
 skréfu. skriöð . . . . . vöm. lóra. sleyma. teyða. dugga.
 dáse. dirockr. dusilmenni. aulmusa. auvirðe. Aurr maðr
 heitir milldingr. mérinng. skati. gullskati. mannballdr.
 sèlinng. sèl . . . . . auðkyfinng. rikmenni. höfðinng. her
 í mót er suo kallað. hnöggvinng. glöggvinng. mèlinng.
 vesalinng. feuiðinng. giöflate. Heitir spekinng. rad-
 ualldr. heitir óvit maðr fill¹ ok afglape. gasse. ginnuung.
 gaurr ok glöpr. snápr. fóle. èrr. öðr galenn. Heitir
 snyrtimaðr. obláte. dreingr. glésimaðr. stertimaðr. Heitir
 ok hraume. skrapr. skrockr. skeiðklofe. flauunge. slinne.
 [slokr drokr². .yðr heitir lauzfolk. líöðr heitir þrèll ok
 kefser. Þionn aursunng. þírr.

Mannatala. capitulum.

³Maðr heitir einn huerr fyrir sik. tó⁴ ef tueir eru.
 þorp ef þrir eru. fiorir eru föruneyte. flockr eru fimn
 menn. Sueit ef sex eru. Siau fylla sögn. atta bera amèliss
 skor. Nautar eru niu. Tunn ef tiu eru. ærir eru ellefu.

¹) sic mbr. (= fill). — ²) a [sic in margine eadem manu;
 vocabula slottr, drotr, quæ librarius primum scripsisse videtur,
 oblitterata sunt. — ³) literæ initiali spat. vac. relict. est. —
⁴) s. tē.

Toglöð ef xii. eru. þyss ef þrettan eru. ferð eru fiortan. funndr er þat ef fimtan hittaz. Sefa eru sextan. söknu eru siautian. æruir þiekiea ovinir þeim er atian métir. Neyti hefir sa sem Nitian hefuir. drott eru tuttughu. þiöð eru .xxx. folk eru .xl. fylki eru .l. Söfönuðr .lx. suarfadr .lxx. aulld eru .lxxx. herr er hundrat.

Sannkenningar manna.

¹Enn eru þau heite er menn lata ganga fyrir manna nöfn. þat köllum ver viðkenningar eða sannkenningar eða fornöfn. Þat eru viðkenningar at nefna annan hlut rettu nafne ok kalla þann er hann vill nefna eiganda. eða suo. at kalla hann sem hann heitir ok nefna faður eða afa. ai. Souir heitir arfe ok arfvne. barn. jóð. mögr ok erfinge. Heitir ok broðir blöde. lifri. barme. hlyre. Heitir ok niðr. nefi . . . . . nnde. kynstafr. kynkuisl. étibarinn. étstúðill. étthoge. afkueme. afspringr. Heit . . . . . hleytissmaðr. Heitir ok vinr. raðnaufr. raðgiafe. mali. rune. spialle. alldaþof . . . . kile sessi sessunantr. þ . . . . . iss fe . . . ge. Heitir ok ovinr. dólgr. anndskoti. fiann . . . . . ekui. skadamaðr. hanamaðr. þronguir. sökkuir. osuifruðr. Þersse heite köllum ver viðkenningar. ok suo . . . . . maðr se kenndr við . . . . . sinn eða skip sitt þat er nafn a. eða eign sina þa er einka nafn er gefit. Þat köllum ver sannkenningar at kalla mannenn spekemann. étlanarmann. . . . . speking. raðspeking. raðsnilling. auðmillding. oslökinn. géimann. glésimann. Þetta eru fornöfn kölluð.

. . . . . *una heite.*

²Þess . . . . . kuenn . . . . . e j skalldskap. víf ok b . . . . . r ok fl . . . . . heita þér konur er manne erv gefnar . . . . . ok suarre ok suanne heita þér konur er miök . . . . . með dramb ok skart. Snotir heita þér konur

^{1—2}) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

. . . . . eru. dróser heita þær sem litlatar eru . . . .
 . . . . . þær er kyrrlatar eru. Ristill er köll . . . . .
 kona er skörunglynd er. Rygr er su er rík . . . . .
 Feima er su köllnd sem ofraum er. suo sem vungar . . .
 . . . . . èða þær konur sem odjarfar eru. Sè . . . . .
 su kona er . . . . . hennar er af lande farenn. Hé . . .
 . . . . . sem bonde hennar er veginn. Eckia er
 . . . . . sem bonde hennar varð so . . . . .
 . . . . . huerr er vung er. en kerliung þa er hon er gômul.
 En þau kuenna heiti . . . . . eru ma finna
 j kuëdum. þoat þau se her eigi rit . . þær konur heita
 elior sem einn . . . . . Snór heitir sonar kuon.
 Suëra heitir . . . . . modir. Heitir . . . modir. amma.
 þridia edda . . . . . Heitir ok dottir. barn.
 jod. Heitir systir dis ok iodis. Kona er köllut beðia
 mala . . . . . bonda síns. ok er þat viðkenning.

Kenningar hófuðs a manne ok annarra lima.

¹Hófuð heitir a manni. þat skal suo kenna at kalla
 þat erfide hals èða . . . . . land hialms ok hattar
 . . . . . hars ok bruna suardar eyrua . . . . .
 munnz. Heimdallar suerð. ok er rett at keuua til . . . . z
 heit . . huerss sem vill ok kenna . . . . .
 heimdallar. Hófuð heitir okent hauss. hia . . e. kiann . .
 kollr. Augu heita . . . . . aurníot. þau
 ma suo kenna at kalla sol èða tungl skiólldu ok gler èða
 gimsteina . . . . . èða . . na èða ennis. Eyru
 heita hlustir ok heyrn. . . . . suo kenna at . . . .
 land èða jarðar heitum nóckurum èða munn èða raas
 èða sion èða augu heyrnarinnar ef nygerfingar eru. Munn
 skal sva . . . . . at kalla huss èða land tunngu èða tanna
 èða orða èða goma . . . . . ra èða annars þviliks. ok . .
 . . . . . gar . . . . . þa kalla menn skip munnenn
 en varrarnar borðen. tunu . . . . . it èða styre. Tenn

¹) *Literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

eru stundum kallaðar . . . . . éða sker orða éða tunngu.
 Tunnga er opt . . . . . sverð mals éða munnz. Skegg
 er kallað harð éða grôn éða kampar. Þat er stendr a
 vórrum . . . . . Har heitir la en haddr þat er konur
 bafa. skopt heitir ok hár. hár er suo kennt at kalla
 skog éða víðar heitum . . . . . kenna til hauss éða til
 híarna éða hófuðs. Skegg skal kenna við hòku éða
 kinnr éða kverkr. Hiarta heitir uegg . . . kólld gollorr.
 Þat skal suo kenna at kalla korn éða stein . . . . epli.
 hnot éða myl éða þvilikt ok kenna við briost éða hug.
 kalla ma þat ok hus éða . . . rð . . . . . garens.
 Briost skal sua kenna kalla hus éða garð éða skip hiarta
 annda ok eliunar éða lifrar lannd . . . . . ok munnzens.
 Hugr heitir sefi. síafní. vile. mu. . . ast. elskhuge. hugenn
 ma suo kenna. at kalla hann vinnd tróllkvenna ok rett
 er at kenna til suo at nefna hueria sem vill ok . . . .
 fua jótua éða kenna þa til konu éða moður éða dottur.
 Þessi nófn eru ser. hugr ok geð. þocki. elion. þrekr.
 nening. minne. vit. skap. lunnd. trygð. heitir ok hugr
 reiðe. fiandskapr. ótrygð. geðleyse. þunngede. gessni.
 óðuere . . . . . d ma kalla munnd. arm . . . . . a
 hende heitir olboge. armleggr. vllíðr. finngr. greip. hreife.
 nagl. jaðarr. v . . . . aflèðr. siuar. knue. kauglar. Hónd
 ma kalla jórð vápna éða hlifa. við axlar ok ermar. lofa
 ok hreifa. gullbringa jórð ok vals ok hauks ok allra hans
 heita. ok j nygerfingum fot. axlar. bognaud. Fêtr ma
 kalla tre ilía éða rista éða l . . . . . éða þvilikt. Renni-
 fleinar brautar gónngu. fez. kalla ma fotinn tre éða stoð.
 Við skíð ok við skua eru fêtr kenndir ok við brêkr. A
 fête heitir lér. kalfe. beín. kne. leggr. rist. jarke. la.
 jl. ta. Við allt þetta ma fotinn kenna. kalla hann tre ok
 siglu ok rá. ok kenna hann við þessa hlute. Mal heitir
 orð ok orðtak. snille. saga. senna. tala. þrêta. sönng.
 galldr. kuedande. skial. biue. hialldr ok hial. skuale.
 glaumr. þiarka. gyss. þrap. skalp. hol. skraf. dèlska.

lióðéska. hegomi. afgilia. Heitir ok ródd líomr. romr ómun þytr. giöll. gnyrr. glynr. rymr. brak. svipr. svipun. gagngr. Vit heitir speke. rað. skilning. minne. étlan. hyggíannde. tölúise. langsei. bragðúise. orðspeke. skörungskapr. Heitir ok vnuðirhyggia. velrède. flarède. brigðrède. Lète er tuikennt. lèti heitir ródd. øðr ok olund. Reiðe er tuikennt. reiðe er þat er maðr er j illum hug. Reiðe er ok kallat fargerse skips eða hross. Far er ok tuikennt. far er reiðe. far er skip. Þvilik orðtèki hafa menn miök til þers at yrkia folgit. Lið kalla menn þar a manne sem legger métaz. Lið heitir skip. lið heitir mannfolk. lið heitir ól. lið er þat kallat er maðr ueitir óðrum manni liðsinne. Hlið heitir a garðe. ok hlið kalla menn oxa. en hlið brecku. Þerssar greinir ma suo setia j skalldskap at gera ofliost . . . . . nnt er at skilia ef aðra skal hafa greinena en . . . . . horfa hin fyrre visuord. Slikt hið sama eru ok mörg önnur nöfn þau er marger hluter eiga eitt heite saman.

Konunga heite.

¹ Man ek h....kstell...	lofðungr niflungr
heite segia	ok landreki.
allualdr fylkir	þengill visi
ok afrake.	þiöðan konungr.
bragningr óðlinngr	Sinnior siklingr
budlungr döglungr	sk... ræser
..... ² ok gramr	skiöllduungr skillungr
jöfurr ok tigge.	skyli ok yngvi.
Hillduungr harre	ylfungr ok .... ³
ok hertoge	eru nu talen
mèrinngr hilmir	höfutskiöllduungra
millduungr ok norr	heite nöckur.

1) *Literæ initiali vacuum spatium relictum est.* — 2) *sine lacuna membr.* — 3) *sine lacuna membr.*

[*Sækonunga heiti*¹.

² Atle froðe	hialmarr moirr
ale glamme.	.....
beiti ati	..... racki
ok heimune.	ok rer leife ³ .
Auðmundr g.....	Ra ..... kui
atall ok gestill	reifr leifnir
geitir gauti.	néuill rêfill
g.... s... ðe.	nóre ly.....
Goir eynefir	..... kilmundr
gaupi ok endill	beime jorekr.
... kill	asmundr .... nnill
.. kefill sölfe.	yngvi ok teiti.
halfr ok hemler	Virvill ok vinnill
harecr ok gorr	vannð .....
hagbarðr hake	gauer ok hunn
hrauðnir meiti.	giuki buðle
... olfr ..... ð....	h.... hnefi
høgne mysingr.	hyrfi syrfi.
h.... nnggr hvitingr	sekað ek .....
heiti mævill.	sêkonunga.

[*Dverga heite*⁴.

⁵ Tel ek motsognir	..... narr niði
.....	... høggr dualinn
..... við muninn	nainn néfr nefi
ok	nifeinnggr ok dolgr.
b... viðr buinn	nyraðr ok .....
bumburr nyi	..... re
biuorr bauorr	skauèrr skafíðr
.....	skirfir virfir.

¹) a [in membr. non nisi: s ..... eiti cernitur. —
²) *Literæ in it. vac. spat. relict. est.* — ³) *legi potest: krife.* —
⁴) a [in mbr. non nisi D ..... heite cernitur. — ⁵) *Literæ in it. spat. vac. relict. est.*

Alþiofr austri
 auruargr ok dvfr.
 ae anndvare
 . . . . draupner.
 duri ok dagf . . . .
 dul . . . . .
 a . . fr ok dellinng
 oinn ok durnir.

Vindalfr ok vitr
 . . . . . re
 varr göll mēvill
 viðr ok ðln . .
 . . . arr ok þror
 . . . alfr þorenn
 þekr þrar þuleun
 . . . er ok fullanng.

²Ek man jötna
 jöna . . . . .
 . . . . ganng mimir
 jði ok þiazi
 hrunngnir hrimnir
 . . . . .
 . . . . unng haffe
 hripst . . . gymir.

Harðuerer hröckuir
 ok hast . . e.
 hrêsvelgr herkir
 ok hring . . . . .
 . . . . inn ok hrimþurss
 hvalr ok þrigeirr.

Fainu farr fili
 . . . . . ðr gloinn.
 fiðr . . . . . farle
 froste ok tigr¹
 hannarr f . . . . .
 heptifili
 heri hugsta . .
 ok horn . . . . .

Hliðolfr kili . .
 hillinng ok litr
 raðspakr . . . . .
 reginn ok liome
 raðsviðr lo . . . . .
 re . . . . . eitri
 toki eggmoinn
 eikinskiallde.

Jötna heiti.

þrymr þruðgelmir
 þistilbarðe.

Geirró . . . . . nír
 gala . . . . .
 fiðluerkr geiter
 flègr hlápþuare.
 forniotr sprettingr
 fialarr . . . gaunde
 . . nír ok suasuðr
 suaraungr skratfi.

Surtr ok storuerkr
 sékarlsmuli.
 [skærer ok stêrer
 skrynir ok skerkir⁴

¹) *legi potest: tirgr. s. tiurgr.* — ²) *Literæi nit. spat. vac. relictum est.* — ³) *sine lacuna membr.* — ⁴) *a [sic contra metrum, membr.*

sualfanngr ós . . . ðr
 suartr ónduðr stvme.
 alsuartr aurnir
 amr ok skalle.

Krauttr osgrue
 ok alfuarenn
 v . . . . viparr
 ok vafþruðnir
 elldr aurgelmir
 égir ranngeinn.
 vinndr viðblinndi
 vingnir leifi . . .

Beinuiðr biðrgolfr
 ok branndinnge
 dumbr bergelmir
 dofri miðjunng
 nati soknmimir
 . . . . .¹

Enn eru eptir
 jótna heiti.
 Eimgel . . ver
 vnnr hringvólnir.

viddi viðgripr
 vauðill gyller .
 grimnir glaumvarr
 glámr snèðill.

Vornir harðgreipr
 ok vagnhóðe.
 kyrmir suttunngr
 ok kalldgrane
 jótunn óglaðner
 ok aurgrimnir
 gillingr gri . . . er
 gusir ófóte

Hloi ganglati
 ok helreginn
 hrossþiofr durnir
 hundolfr bauge.
 hrauðunngr fenrir
 hroarr ok miðe
 . . . . .²
 nu eru upptalin
 amatlegra
 jótna heiti.

Tröllqvenna heiti.

³Skal ek tröllqvenna
 telia heiti.
 griðr ok gnissa
 gryla bryla .
 glumra geitla
 grima ok b . . rôf
 guma gestilia
 grottintanna.

Giálp hyrökinn
 hengikíapta .
 gneip ok gnepia
 geysa hala
 horn ok hruga
 harðgreip forað
 hryðia hueðra
 ok hólgabruðr.

¹) sine lacuna mbr. — ²) sine lacuna mbr. — ³) *Literæ initiali vac. spat. relictum est.*

Hungerðr . . . . .

herkia fala .

imd jarnsaxa

jma fiólvör

mörn jviða

ámgerðr simul

siva skrikia

sueipinfallda.

Auflugbarða

ok jarnglumra

jmggerðr ama

ok jaruviðia .

margerðr atla

eipurfala¹

leikn munnharpa

ok myrkriða.

Leirvör liota

ok loðinfinngra

kraka varðrun

ok kiallannde

vigglóð þurborð

viliun nefna

rygi siðarzt

ok . . . . nngeslu.

Oðens heiti.

²Nv skal yppa

nófnun oðens .

atriðr auðun

ok alldafedr .

gizurr kialar

g . . . . viðrmimir

gollor ginnir

gunnar hnikuðr.

Fiólnir dresvarpr

feingr arnhófðe .

frariðr alfóðr

ok farmatyrr.

heriann fiólsuiðr

hnikarr fornolfr

hroptr hiálmbera

hár fiállgeiguðr.

Grimr gapþrosnir

ganngraðr suipall

glapsuiðr gôn . . . er

ok ganngleri

herteitr harbarðr

ok hroptatyr .

geiguðr galldnir

ok geirloðnir.

Hleifruðr háui

hagyrkr suiðuðr .

síðhóttur suafnir

sigfóðr þrasarr .

bramme hiarrande

ok hengikióptr.

hrossharsgraní

hriodr tuibliunde.

Hroptr helblinde

ok heriansfóðr

huatmoðr hlefreyrr

hveðrungr þriðe .

¹) *forte legi possit*: eisurfala. — ²) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.*

góllungr bileygr
ok geirólair
vöfudr . . . . .¹
vingnir ok rógmir.

Saiðurr ok skollualldr
s . . gautr viðurr
suiðrir baleygr
sigðir bruní
sigmundr sólner
siðskeggr ok niotr.
ólgr biklinde
ok ennibrattr.

Bólverkr eyludr
brunn sanngetal.

þeckr þudr omi
þrunndr ok ofnir
vðr jolnir vakr
jalkr ok lanngbarðr
grimir ok löndungr
gestumblinde.

Sigtryggr jörunndr
saðr gunnblinndi
jafnharr oski
jólfóðr ok þrórr
yrunggr skilfinngr
oðenn tueggi
veratyr sigþrórr
valgautr ok yggr.

Heiti sona oðius.

²Burirro oðius
ba . . . . . meili
viðarr ok nefirr
vali a . . .
. . . rr ok hilldolfr
hermóðr siggi
skiólldr ok ólnir
ok jtreksjóð.

Heimdallr sémínggr

hau . . . ok br . . .
heitir ali
ok enndílangr
þorr eindriði
ok asabragi.
b . . . hlórr . . .
ok harðveorr.
vinngþórr . . nnuonggr
vinngþérr ok rymr.

Asa heiti. capitulum.

³Enn skal telia
asa heiti.
þar er yggr ok þórr
ok ynguifreyrr.
viðarr ok balldr

. . . . ok heimdallr
þa tyr ok niórðr
tel ek nést braga
hóðr forseti
her er nést loki.

¹) *sine lacuna membr.* — ^{2—3}) *Literis init. vac. spat. relicta sunt.*

Asyniu heiti.

¹ Nv sk . . . . . iur	gulli freyia
allar nefna .	. . tí . . . . .
frigg ok freyia	hörn ok þunugra.
fulla ok snotra.	syr skialf ok gefn
gerðr ok gefion	ok hið sama mardóll.
gna lofn	ðetr eru hennar
. . órð ok jðunn	huoss ok gersimi.
jlmr bil niðrvn.	Enn eru aðrar
Hl . . . ok nanna	oðens meyar.
hnoss rinnd ok siöfn	hilldr ok gónndul
s . . . ok saga	. . . . .kk mist skôgul.
sigunn ok vôr	þa er hrund ok . . . . .
. . . . . var ok . . .	. . . . . talen.
. . . . . at nefna	Nornir heita
en þruðr ok rân	þer er nauð skapa
er þeim næst talen.	nípt ok díse
[Geit ok auðarr ²	nu mvn ek telia.

Kuema heite.

³ Snot . . . . . nni	rygr víf ok dros
suarri sp . . . ki . .	ristill sêta
flíoð sprund kona	. . eit . . . . . u.
feíma	mèr ok kerlinngh.

Mamma heiti.

⁴ Mal er at segia	. . . . . ok snillingar
. . . nna heiti .	ok sêlkerar.
g . . . . . pr ok gumnar	Bragnar þegnar
g	beimar hólðar
. . . . . ok reckar	fírar ok flotn . . . . .
garpar seggir	. . . . . óldar.

¹) *Literæ init. vac. spat. relict. est.* — ²) *a [sic prave membr.; rect. Grêt ok at óði.* — ³⁻⁴) *Literis init. spat. vac. relictæ sunt.*

foroneyti drott
flockr harðmenne
. . . . ar . . . . ppar
. . . . . ur n . . . . ar.

Aulld ok érir
ok afar . . . .
liðar ok lofðar
lyðr ok sagnir.
lioðr ofl . . . .
lionar ok ferðir
milldinngr mérinngr
mannballdr . . . kinng.

Þa er glêsimaðr
ok gullskati
snyrtimaðr
ok sêlkerar
. . . kyfingar
ok oflatar
herr ok helmingr
. . . fðinngr.

Folk ok fylki
funndr almenningr
nu er þ . . . . ok þyss
þorp auðskatar
drott ok svi . . . .
. . . . pryðimenn
sôgn ok safnaðr
seta stertimenn.

Enn eru eftir
alldar heiti.
hírð ok gestir
ok huss . . . .
jndrott ok hion
ef ek allt segi.

rune ok þopti
ok raðgiafe.
Jnnhysinngar
alldaþofstar
sessi . . . . .
. . . erlar ok . . . gðer
þa eru felagar
ok fréndr saman
vinir einkile
verðunng haler.

Ai . . . . .
. . . . .
. . . ðir broðir barmi
bíoði ok lifri.
jød burr nefi
ok arfune.
þa eru hlýrar
. . . . .

Niðr hleytamaðr
niðjunng ok barm . .
konr ok kynkvísl
kunndr . . . . . e
môgr malunautr
mágr ok spialle.
éttbarmr éttslóð
ofsko . . ok sveinn.

Sessunôtr
ok sifi . . . . .
afspringr
ok éttstudill
þa er raðunôtr
ok raðgiafe
. . . . ok þrelar.
þírr . . nunnngar.

... eru verkmennt
þar nerst kefsar

.....¹
ok vilmegir.

Orrustu heiti.

²Enn eru heiti
híalldr ok rim ...
... ll geira hrið
ok geirþriful
róg ok róma
ranndgnið ok storð
svipul ok snérta
si .. fiólkara.

Sokn morð ok vig
....³ dolg ogn ok⁴
dynr gnyr tara
drifa ok jmón
þa er orrosta
ok órlygi
hrið ok etía
herþógn þríma.

Suerða heiti.

⁵Ek mun segia
suerða heite
hiórr ok hrotte
hóggudr dragvandill
groa gramr giller
gialarr ok neðanskarðe
sigðr ok snyrtir
somi ok skiomi.

môð .. ðr mundriðe
ok mistilteinn
malmþorr ok marr
ok miðfainn .
fetbreiðr grinndlogi
ok fiórsodnir.

Skalkr skerkir stufr
skrymir laufi
ockir langbarðr
ok ormpuare .
leggbíti hyrr galmr
ok leifniss gandr .
herberi hneitir
ok hafraka.

Vegi leiptr vegarr
valanngrr ok branndr
ver vigr valnir
vinbiartr ok . . l
askr anngrvannðill
eggiumskarpí
svipuðr svipalíotr
salgarðr hnefe.

Líoti hronduðr
lógðir mékir

Huati hófuthuessinngr
hausu móluir .
hréfa gautr herbra . .
ok holldmimir

¹) *sine lacuna membr.* — ²) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — ³) *sine lacuna membr.* — ⁴) *ok delendum est.* — ⁵) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

bensogr brigðir
brimarr huðlaugnir
skygðir skryð . . .
skarðe ok grindloge.

Mimungr feller
ok malmvitnir
taurar hrévaðr
trane . . . þvare
liðnir kuernbitr
liome herðir
vitnir . . f . .
. . eggia læ . . ir.

Skelkingr fillinngr
fléminngr skerðinngr
skotningr skiluingr
skófnungr rifungr.
hvitungr bæsingr
[tyrfingr hékungr¹

hittaz mun bringr
ok re . . . ngr.

Logi ok munndgiallr
leggr huass ok elldr.
aurr ok . . . . .
ok naglfare
bri . . . ir maurnir
blérr ok skerðir .
hyrr ok helsingr
hriðir atti.

Fellir fóluir
fafnir raufnir
. . . mnir eimnir
afsprinngr pinurr
siglir snyrtir
suelgr ska . . . . ar
gestmórenn ok gar
þrimarr niðhöggr.

Heiti a sverði.

² Oddr blöðvarta
ok benknar.
blöðrefill blöðvarp
ok blöði . . .
. . . . .³ liugfengr
ok blöðhnefi
iðuarp ok brandr
eggteinar folk.

Emiarr⁴ þremiarr
ok ólroðar naufr
merki vettrim

ok missifeingr
ann ok skafningr
undirdregingr .
vargr kallhamarsnaufr
valbast ok herðr.

Suerð ok gelmingr
ok samnagle
hugro sigrhnoðir
hiallt ok tanngi
muðriðe höggstaðr
ok meðalkaffe.

¹) a [sic membr. contra solitam literarum metricarum dispositionem: hékungr tyrfingr. — ²) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — ³) sine lacuna mbr. — ⁴) *legi potest: Eimarr.*

Auxar heiti.

¹ Avx jarðhýrna	[snaga ok ³ hulda
..... ²	barða viggilóð
skiafa ok skeggja	þueita ok þenia
skrama ok genia	þa er arghýrna.
reginspórn gnefja	hon er efzt talin
ok gygr fala	auxar heita.

Spiotz heiti.

⁴ Daurr spiot ok myt	geir spiórr nata
dóf lennz ok vigr.	gefia kesia
snata fleinn ok suaf	gallac fracka
suiða hreméki.	gunguerr peita.

Avrfar heiti.

⁵ Avr ok akka	..... ⁶ skaptsnór
oddr huitmylingr.	flugglóð ok flugsuinn
fenia drifa	fifa ok skeyti
flaug dýnfara	..... ⁷
ból billda	ok gusiss smiðe
broðdr ok hremsa.	julfs smiðe
gôgn flaug ok þrès	her er efzt þura.

Boga heiti.

⁸ Almr dalr boge	enn kueð ek heita
yr ok tuiuiðr.	óll vopu saman
sueigr glèrr ok þrymr	jarn or ok slog
... ⁹ skalgelmir.	jsan spiór.

Skiálldar heiti.

¹⁰ Skiólldr þrungiðsalr	... tllime targa
sk . . n sa . benn . .	veðrglaðr ok hlif
buguir hlebarðr	viðhleikuir rit
ok buklare .	vigglaðr ok linnd.

¹) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — ²) *sine lacuna mbr.* — ³) *a* [ok snaga, *mbr. contra metrum.* — ⁴⁻⁵) *Literis initialibus spat. vac. relict. sunt.* — ⁶⁻⁷) *sine lacuna mbr.* — ⁸) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — ⁹) *sine lacuna mbr.* — ¹⁰) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

Giallr döggskafe	skutþingr harðe
ok gunnkylir.	skirr tvíbyrðingr
böðlios gryta	v . . . . gr ok suarmr
ok böðskylar.	eilífur h . . . .
sualinn ok ranude	høge fagrblaenn
saurnir borðe	bera miðfórner.

Híalms heiti.

¹ Hropz hattar skal ek	fiðrnir þoki
heite segia.	ok fiskmoenn
hialmr gullfaenn	hilldigauiltr kélir
hramr . . . . . ²	herkumbl ok velgr
hallhrimnir skalkr	grinna égir
ok hlífandi	gléfir stefnir.

Bryntu heiti.

³ Brynia kunnd hialmgöll	finnleif blóðfara
ok huðð ok nainkólld	þyn syn ok blóðleika.

Siofar heiti.

⁴ Særr . . . . . ia	grèðir ok glyròðr
sallt égir haf	gymir ok vegir
lògr sumr . . gir	g . . . . ok or . .
lagstafr ok vògr	. . ialfr fen snape.
gialldr gna . . gap geime	Goat vòr . . . . .
gnarr svifr ok mar	vizt hop ok mið
sugr sogsa . . e	vatn diup ok kaf
suelgr ròst ok fiðròr.	vik t . . . . sik
Suund . . . . . fèrr	. . . . . r dike hylr
saman viðir	straumr lékr ok beckr
brìð ver breki	all brudr kella
hu . . floð ok brim	. . . . . ⁵ fors ok kill.

¹) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — ²) *sine lacuna membr.* — ³⁻⁴) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — ⁵) *sine lacuna membr.*

Hefringg allða
huitingr ok la
. . . ran kolga
ok himingl . . . .

drófn vðr ok solur
dvfa bylgia
boðe ok . . . . .
blöðughadda.

Vatna heite.

¹ Giöll glit gera
. . . . . alscialf
vôn við vimur
vinng ok ys . .
sið suðr fr . . .
. . . . . einstika
elfro ekla
. . . . . de.
. . . yn rin ok nið
. . . . . ll r . . . . . ysia
dyn ofn dyna
dynhóll fara
orunn ok bra . . .
. . . . . od . . .
. . un merkriða
. . . in ok saxelf . .

Tífr dyrn vinna
tems vinn ok strind
mórn . . . . . þrym
. . . ok g . . . fr .
alin vðr olga
ok eufrates
ogn eiðr eimir
ok avardion.

Rôgn hrônn ok r . . .
raumelfr hniful
hoðr . . . hialmun . . .
humra vinn
vil vin vella
valin sêmd s . . . . .
ne . . . . . strauma
nil mynn . . . gnapa.
. . . . . ng . . . . .
ga . . . . . tedda
luma uerveða
leira ok gunn . . .
. . . suðl vegs . . . . .
yn þjóðmuna
fiðrn strônnd ok sp . . .
ok fimbulþul.

Nyt hrônn ok nauð
not slíðr . . . . . rið
kôrmt leiftr ok ormr²
. . . . . ar tuèr
gòmul sylgr
ok geirvimul
ylgr vòð ok floð
jorðan er a lestí.

Fiska heiti.

³Lax ok langa
lys . . br . . . . . a

birtinngr hêngr
bust ok hrygna.

¹) *Literæ init. spat. vac. relictum est.* — ²) *sic mbr.* —

³) *Literæ init. spat. vac. relictum est.*

hamarr brognkelse	hamarr sandhuerfa
huedner floke	ok . . . . . rn . . . . .
olunn avrriðe	markvtt . . . . . nng
ok anddvare.	ok marþuara
. . . . .	silunngr skelfiskr
sil reyðr ok égr	suerðfiskr ok lyrr.
skeiðunngr ok likr	Ð . . klinng . . .
skialgr ok flyðra	þorskr vartari
fyllingr styria	g . . nunngr g . dda
ok fuð	giol . . . keila .
h	all ok karfe
ok haskerðinngr.	krabbi geirsil
Fiørsunngr þrómmunngr	harr ok guðlax
ok fengrane .	hornsil jgull.

Hvala heite.

¹ Hafthualr geir . . . lr	Norðhualr byrhualr
ok h . . . . . fa	. . . hualr ok leiftr
huisa hafstrambr	skeliunngr fisekreki
ok hnyðingar	ok skutu hualr
reyðr reyðarkalfr	slettibaka skiallhualr
ok rauðkemingr	ok sanndlégia
brunngr rostunngr	hrosshualr andhualr
ok bléiu hualr.	hrafureyðr ok vögn.

Skípa heiti.

² Nv mun ek skyra	B . . . ingr buza
of skípa heiti .	barðkalldr ok hreinn
örk araklo	backe humlunngr
askr sessrymir	helogbarðe .
skeið skuta skip	röst batr ok regg
ok skiðbladner	roð hriungorn . .
nór naglfare	lunngr kioll laungskip
nökni ok sneekia.	leifnir karfe.

¹—²) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

Hringr gnöð freki
 hroð möðroi.
 hemlir harðe
 ok hyl . . ute
 ugla leðia
 ok askvitull
 kôna kotla
 kati reið ok skalpr.

Knörr kuggr knue
 keipul eikia.
 dreki ellide
 dromundr ok pramr.
 fura vigg galeið
 feria skallða
 fley flaustr ok þekr
 far tíð ok lið.

Heiti a skipi.

¹ Segl skôr sigla
 suiðuis styre.
 syiur saumför
 suð ok skautreip.
 stag stafu styri stiorvið
 stuðill ok sikulgerð
 snotra ok solborð
 sess skutr ok streinng.

Sôx ok stêðingr
 suiptingr ok skaut.
 spíkr siglutre
 saumr lokstolpar.
 laukr siglutoppr
 lina . . . . .²
 flaug flaugarskegg
 ok farnagle.

Hunn hunbora
 ok hialmvölr
 hufr hlyrr hreifni
 ok halstefni.
 hefill hals hannke
 ok höfubendur.
 hair hêll hamarr
 hjalpreip ok lik.

Rá racke rif
 renng ok hömlur
 vinndáss v . . gi
 vöndr languefiðr
 völlr beiti ass
 uarta branðdar.
 bitar boglina
 búkastockar.

Barð kue bygðe
 bellti ok kiunnng.
 kiölr borð keili
 ok kiölsyía
 kraptr kerlingg
 klér ok þoptur
 kíalreip þrimir
 klofar ok þiliur.

Dreingir dragreip
 deila arar.
 aktaumar rér
 arinn ok nalar
 aurborð kialarhêll
 ok aekeri.
 hnackniðe austker
 ok huuspênir.

¹) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — ²) *sine lacuna mbr.*

Jarðar heiti.

¹Jörð fiöru rufa
eskia ok hlodyn
gyma síf fiörgyn
grund hauðr ok rönnd
folld vaugr ok fif
fron hjarl ok barmr
lanuðbiod þruma
låd ok merske.

Hollt hals ok fiöll
hlið ok leiti.
holl heiðr huilmot
huoll ok brecka.
hró dalr ok völlr
huammr ok tunnga.
molld flag rimi
mórr laut ok saunðr.

Viða heiti.

²Viðr vllir tág
viðir selia
pass mörk ólviðr
plóma spíra.
biörk viðvindill
basinn fiallrapi.
buss hlyur ok bók
beinviðr mósurr.
Hasl heggr hallarr
hagþorn reynerr
ro almr ok rot
reyrr askr fura.

apalldr ausp laurus
vlfviðr lyekia
eik einir pill
elrirr palmar.
Linnd lag ok linne
lyng skið fura
þóll ok þyrnir
þinur storð ok klungr
mósurr ok grón tuenn
ok marhrisla
ilstri vínviðr
jostr cypressus.

Auxua heiti.

³Ek mun skyra
skata mennge
allramlegra
óxna heiti.
arvórðr dríone
ok jörmunrekr
sune freyr reginn
smiðr eyþvare.

Rauðr ok rekningr
ok róckui liðr
vigi bautuðr
vingnir stíore
hriostr simarr
ok harðfari
kèvir digir
. . ióllurr . . . ull.

^{1—3}) *litteris initialibus spatia vacua relicta sunt.*

Hliðr stufr . . it	Gríðungr ol . . geller
hriðr fors . . e	glymr hredi
arfr jörmun	tíðungr holi
ok eikismiðr	tarfr aurgefno.
greisti	Kyr heitir skiria
gullinhorne	kuiga ok frenia
aúðr kuigr ólldungr	ok aúðkumla
ok orfuni.	hun er ellzt kua.

Hruta heiti.

¹ Hrutr ofrhyrningr	huedrudr horngloe
hornin skale	hallenskiðe.
gumarr horngloinn	bekre miðiuungr
ok gialldhroenn.	blérr mórðr ok veðr.

Hafru heiti.

² Hafr heitir grimur	ok taungrisner
ok geirólur	skémotr ok hruse
tanngiostr kappe	bockr grímr . . . . .

Geita heite.

³ Heiðrunn haðna	er ok kolm . . a
ok kiðlingar	ok kið . . man.

Biarnar heite.

⁴ Biörn . . . . . lomr	vl . . . . . ek . . . . .
. . . . . elgviður	. . orekr mosmi.
blaiaxl isolfr	Fetviður hum
ok breið . . ge.	fress vetrlíðe
bestungr basse	vigtanue jafodr
basti hlebarðr	jfrvungr . . . . karp . .

Hiartar heite.

⁵ Hiðrtr dyraþrorr	dvone . . . . .
hlið eikþyrur	. . alarr motróður.

¹⁻⁵) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

¹ Gaultr valg . . . n .	ras valbasse
. . . . . jvinnir	roðr drittroðe
suin tar runi	þrorr vi . . . . . pr.
séhrimnir borgr	þróundur vaningi.

Vargs heite.

² Ulfr vargr vitnir	. . . . . jmarr
. . . . . geri	jm . . . gðir
hati broðuitnir	ok skollkine.
ok heidín . . .	enn heitir
. . eki kinnir v . . .	. . gr vargynia
. . enrir hlebarðr	. . . ok jma
gotí gylldir gl . . .	. . . . . sim . .

Heima heite.

³ Nju eru heimar	vera hinn fiórða .
a . . . talet	hriodr ok hlyrnir
veit . . hinn nedsta	hygg ek enn setta.
. . . . . hl	. . mir . . ettmimir
þa er heidornir	get ek nu vera
ok hreggmimir.	atta himna
annarr heitir	upp of . . . . .
aundlangr himin	skathynir stendr
þat mattu skilia.	skyinnu efri
þriðe viðblainn.	haun er utan
viðfedme kue . . .	allra heima.

Solar heite.

⁴ Svona sy . .	leiptr . . . . . ull
sol fagrahvel	ok líosfare.
leiptr hriodr leika	drifande alfróðull
blikskin ⁵ róðull	ok dualens leika.

¹⁻⁴) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.* —

⁵) *sic membr. contra metrum pro: líknskin.*

Tungls heite.

¹ Alskirr geisle	skyðir ok . . . . . ²
ok eygl . .	skamr artali
. . . . ne miðgarðr	uy skialgr luna
mulen tungl . . . . amr	nið feugare.

Dægra heite.

³ Dægr hlýrn ok rôckr	nott nis grima
d . . . ok lys	niol myrkfara
dies nox suefngaman	oli . . . . dr . . . .
ok drómmiðrun .	e . . . . .

Hónús heite.

⁴ Heimr hreggmimir	. . . . .
himin skatynir	. . . . . ir hriðr
viðblainn aundlaungr	hlyr leiphriðr
ok ve	ok heiðornir.

Veðra heite.

⁵ Veðr byr v	Gönsurr grade
vinndr elreke	gol ofviðre.
. . . . gg blèrr ok gustr	giosta grindill
grap þoka hregg	gèla ok ohliðr
. . . . . rota	geig . . . gönsuðr
hrið mörk . . el	. . . dynfare
. . . . ok mugga	hlómm . . . . ganrekr
. . . . . hregg.	husbriotr ok þiotr.

Elldz heite.

⁶ Gims heiti vil ek	elldr eimr vsle
greppum segia .	vðe herkir
égiss broður	hrotuðr ok hrotgarðr
ok elreka	hrimir eime.

¹) *Literæ initiali spat. vac. relicta. est.* — ²) *sine lacuna mbr.* — ³—⁶) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

Leygr vófrloge
linnr ok farre
brannðr fyr tusi
brime nerti . .
viti eymyria
velanufasti
fvne hyrr
fèðir eisa.

Freke olgr seti
feykir ysia
hröðugr ok hórvir
harkr forbrennir

hrape mylu loge
hripuðr allðrnare
kyndr bal véginu
kveyktr ok buse.

Brisiungr brenna
blösse gneisti
gnipall gléðr duni
geire faundre
dunsuðr . . . . .¹
dusill ok suéra
nu eru lx.
seyðiss heita.

Orma heiti.

²Skal ek citr fa
orma telia .
ornir ok ofnir
. . lítr japra
fýrr flugdreki
fafner orre
fréniungr allfeg . . .
. . . . . oinn.

Grafvitner fann
goinn holltskriðe
grafniungr grettir
grabakr trane
grimr ok grafþueiungr
gargan eitruungr
hrinngrr hollvarenn
haugvarðr dreke.

Niðhöggr nainn
niðr hollðvare.
lanngbarðr lyðir
linne heidþue.
. . . . .³
styrir suafnir
skakr skorpio
suellduðr naðra.

Líðr japr varenn
liunr stefniungr
suillinungr viðskefr
ok vinduðr
vinniungr . . . . .⁴
rennir seimír
moenn dalginna
ok miðgarðzörmr.

¹) sine lacuna mbr. — ²) Literæ init. spat. vac. relict. est. — ³⁻⁴) sine lacuna membr. (cfr. Nr. 748, Add. II, p. 487).

Hesta heiti.

¹ Glaðr glér gyllerr	Vegbiartr hólkuerr
gullnufaxe	vígsörnir hrafn
glitúir gulltoppr	alsuðr afarr
gill ² skeiðbrimír	arvagr drasill.
silfrtoppr símir	blackr hólþuari
sleipúir slevóðr	braenn hastige
goti . . . nfaxe	marr jór bautuðr
grane stufr ok skérr.	m . . . jormune.
Fagr lettfete	Moenr hestr fiðtri
fiðrsvartúir valr ³	moðúir roni
feinng falofúir	alsuartr aple
fetmoðr ok hrinng	askr malfeti
vagr víglitúir	blóðhofr hamskarpr
viundr tialldare	brunn hófvarpúir
veðr víðir vígg	vígr skínfaxe
ok vegdraupúir.	virfill hrínfaxe.

Hauks heiti.

⁴ Haukr hamdir harnr	Yrlygr ymir
habrok tregi	vundskornir valr
heiðer hemdir	jfúvngur jfúll
hrimúir kogling	. . . rfólúir
gimuar gamdir	forseti víðúir
ok geirloðúir	fiðrsunngur þrómmungur
golkingur gimunngur	olgr mutare
ok gaglhati.	ógler sauðúir.

Hrafn heiti.

⁵ Hrafn holdbore	hornklofe vite
huginn overe	. . . . . ⁶ kialakan
bléingr lite	krakr drukr muninn
borginnuðe	korniss ⁷ geri

¹) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — ²) *sic supra lineam.* — ³) *sic inter lineas supra* lettfeti. — ⁴—⁵) *Literis init. spatia vacua relictæ sunt.* — ⁶) *sine lacuna membr.* — ⁷) *sic membr.; rect. korvus.*

. . . . ¹ krumse	spore artale
korpr boringi	ok arflognir.

Hæna heite.

² Fé . . ungr hane	gylmir gallus
fialarr ok aslacr	ok gallina
kokr salgofuir	hæna keila
kambur viðofuir	habrok skaða.

Arnur heite.

³ Avrn gallofnir	egðir kinnar
ok anndhimnir	are blindvitnir
hrésuelgr	arukell gelmir
ok hreggskornir	ok aqvila.

[Fugla heite⁴.

⁵ Gannir gripr gaukþjorr	gragas heimgas
gaukr suiplekia	gagl ok hel . . . . .

---

¹) *sine lacuna mbr.* — ^{2—3}) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.* — ⁴) *in margine.* — ⁵) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

V. EDDU-BROT¹.

.....
.. ldu var iafufrækn. Þviat hann va safni ok regin ok tok arf eptir þa baþa. Þa svarar brynhildr meira var þat þo vert at gunnar reid vafurlogan² en sigurdr þordi eigi. þa hlo guþrun ok mælti ætlar þu at gunnar riþi vofurlogan sa ætla ek at gengi i reckiu hea þer er mer gaf gullbaug þenna. En sa gullbaugr er þu þæt at linfe hann er kalladr anduaranautr ok ætla ek at eigi sotti gunnar hann a gnítaheidi. Þa þagnadi Brynhildr ok geck heim. Eptir þat eggjaþi hon gunnar til ok haugna at drepa sigurd. En þviat þeir voro eidsuarar sigurdar þa eggjudu þeir til gutthorn broþur sinn at drepa sigurd ok gutthornr lagdi Sigurd sofanda suerdi i gegnum. En er Sigurdr feck sarit þa greip hann suerdit gram ok kastadi eptir honum sua at sundr sneid manninn i miþiu. Þar do Sigurdr ok sonr hans þreutr er sigmundr het hann drapu þeir. Eptir þat lagdi brynhildr sik suerdi i gegnum ok var hon breund med Sigurdi en gunnar ok haugni toku safnis arf. ok anduaranaut ok reþu löndum. Eptir sigurþ svein lifdi eptir dottir er aslaug het. hon var uppfædd at heimis i hlymdaulum ok ero þaþan komnar ættir storar. Sva er sakt at sigmundr volsungsson var sva mattugr at hann drack eitr ok sakadi hann ecki. enn sínfíotli ok sigurdr synir hans voro sva hardir a huþina at þa sakadi eigi eitr þott vtan kuæmi a þa bera. Atli budla son feck þa guþrunar er Sigurdr

---

¹) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 1eß in Folio.* — ²) vaf^logan, *membr.*

hafdi atta ok attu þau barn saman. Atli konungr bauð til sin gunnari ok haugna ok þeir foru at heimboðinu ok adr þeir foru heiman falu þeir gullit safnis arf i anni rín ok hefir¹ gull alldri fundiz síþan. En Atli konungr hafdi þar fyrir mikit lid. ok barþiz vid þa høgna ok gunnaa ok vrðu þeir handteknir. Let hann skera hiarta or haugr kuikum ok vard þat hans bani. En gunnari let hann kasta i ormgard ok þa var honum feingin leyniliga harpa ok slo hann med tanum þviat hendur hans voro bunnar. En sua lek hann hôrpuna at allir ormarnir sofnudu nema su ein nadra sem rendi at honum ok hio sva fyrir flagbrioskad² at hon³ steypiti hôfðinu inn i hólit ok hangði hon a lifrinni þartil er hann do. Haugni ok gunnar ero kallaþir níflungar ok giukunngar fyrir því at⁴ gull kallat skattr þeirra eþa arfr. Litlu síþar drap guþrun sonu sina ij ok let gora med gulli ok silfri bordker af hausum þeirra. ok þa var gort erfi níflunga. Ad þessi veizlu let guþrun skenkia atla konungi med bordkerum þessum mið ok var blandat vid blodi sueinanna. En hiortu þeirra let hon steikia ok fæ konungi at eta enn er þat var gort þa sagði hon honum med morgum ofôgrum ordum þessi tíþinndi. Eigi skorti þar afeingan dryck sva at folk sofnadí þar sem sat. A þeirri nott geck guþrun til konungs ok med henne sonr høgna. ok vagu þau at honum þar er hann sat ok vard þat hans bani. Þa skutu þau elldi i hollina ok brann þat allt inni er þar var. Eptir þat snôri hon til siofar ok bliop á sioinn ok villdi dreckia ser en hana rak yfir fiðrdinn ok kom hon þa a þat land er attí ionakr konungr. En er hann sa hana tok hann hana til sin ok feck hennar. þau attu ij sonu þa er sua heita. Saurli ok erpr ok hamþir þeir voro allir suartir sem hrafn á harslit sem gunnar ok haugni ok adrir níflungar. Þar fæddiz upp suanhildr dottir Sigurðar sueins ok var allra kuenna frægst. Þetta spurði

---

¹) *excidit*: þat. — ²) *sic membr.* — ³) h, 1eþ. — ⁴) *sic 1eþ; rect.*: er.

ermenrekr konungr hinn ríki hann sendi son sinn randve at biþia hennar til handa ser. Enn er hann kom til ionakrsborgar þa var suanhilldr selld í hendr randve at fara hana ermenrek konungi. Þa sagdi bicki iarl at þat væri betr fallit at randver ætti suanhildi er hann var vngur ok bædi þau en ermenrekr var gamall. Þetta rad likadi þeim vel hinum vngum mönnum. Þvi næst sagdi bicki jarl konungi þetta. Þa let konungr leida son sinn til galga. Þa tok randver hauk sinn ok ploekadi af fiadrirnar ok bad senda heim fedr sínum ok sidan var hann heingdr. En er ermenrekr konungr sat haukinn þa kom honum í hug hvat hann hafdi gort at sua sem haukrinn var ofleygr ok fiadr-lauss sva var ok ríki hans ofært er hann var gamall ok sonlaus. Þat var eitt sinn er ermenrekr konungr reid or skogi fra veidum at suanhilldr drotning sat at haddblike þa riðu þeir a hana ok tradu undir fotum til bana. En er þetta spurdi gudrun þa eggjadi hon sonu sina til hefnda eptir suanhildi. Enn er þeir biogguz til ferdar þa feck hon þeim bryniur ok hialma sua sterka at eigi matti iaru a festa. Hon lagdi rad fyrir þa at þa er þeir kuæmi til ermenreks konungs skylldu þeir ganga vm nott at honum sofanda. Skylldu saurli ok hamdir hauggua af honum hendr ok fætr en erpr hofut. En er þeir koma æ leid þa spurdu þeir erp brodur sinn huer lipsemd þeim mundi at honum vera þa er þeir hittu ermenrek konung en hann segir at hann mvn veita þeim þvilikt sem hõnd feti. Þeir segia at þat var allz ecki er fotr studdiz vid hõnd. en sva voro þeir reipir moþur sínni er hon hafdi þa heiptyrðum vtleidt at þeir villdu gora þat er henne þætti verst ok drapu þeir erp broður sinn. þviat hon vuni honum mest. Litlu sidar þar sem saurli geck skridnaþi hann odrum feti ok studdi hann sik med hendiinni þa mælti hann. Betra væri nu at erpr broþir oekar lifdi þviat veitti nu hõndin fetinum. Enn er þeir kvamu til ermenreks konungs of nott þar sem hann suaf þa hiuggu þeir af bonum hendr ok fætr ok vid þat vaknadi hano ok kalladi

æ menn sina ok bad þa vaka. Þa mælti hamþir af mundi
 nu hofudít ef erpr broþir ockar lifdi. Þa stoðu vpp hird-
 menn ok sottu at þeim ok fengu eigi med vapnum sott þa.
 Þa kallar ermenrekr konungr at þa skyldi med gríoti bería
 ok sua var gort. Þar fellu þeir hamdir ok saurli. þa var
 ok daud aull ætt ok afkuæmi giuka því er brynja kollut
 klædi eþa vaþir hamdis ok saurla. her eptir qvad Bragi
 skald.

Knatti adr vid illan
 ermenrekr at vakna
 med dreyrfar dottur
 draum i suerda flaumi
 rostu vann í ranní
 randvers hofut nidia
 þa er hrafnblair hefudu
 harma erps vm barnar.

Flaut vm set med sueita
 soknar alfs æ golfi
 hrafa daugg þar er hauggnar
 hendr ok fætr of kenduz
 fell í blodi blandin
 brunn aulskali runa
 þann aleifa landa
 laufdi fatt æ hófdi.

Þar sva at giordu gyrðan
 golfhaukuis sa fylkis
 segls naglfara siglur
 saums anduanar standa
 vrðu snemst ok saurlí
 samrada þeir hamdir
 halum herdi mylum
 hergautz vínum bardir.

Míott let stala stauckuir
 stydia giuka nidia
 flaums þa er fiðruí næma
 fogl hilldar mun villdu

ok blaserkiar birkis
hall fagr gauta allir
enni haugg ok eggjar
onakurs sonum launa.

Þat segig fall a faugrum
flotna randar botni
ræss gafu nid reidar
ragnarr ok fiold sagna.

¹Þvi er gull kallat miol froda til þess er saga su at skiolldungr het son oþins er skiolldungar eru fra komnir. Hann hafdi atsetu ok red londum þar er nu heitir danmork en þa het gotland. Skiolldungr atti þann son er fridleifr het er red londum eptir hann. Son fridleifs het frodi hann tok konungdom eptir fedr sinn. J þenna tima red Augustus keisari fyrir romaborgar riki ok lagdi frid vm allan heim ok þa var kristr borinn ok fyrir þvi at frodi var allra konunga rikaztr a nordrlondum þa var honum kendr fridriinn vm alla danska tungu ok kalla menn þat froþa frid. Engi madr grandadi þa audrum þott hann fyndi fyrir ser broþurbana² eþa soþurbana² lausan eþa bundin þa var³ ok eingi þiofr ne rausmadr sua at gullhringr la iij. vettr vid þiodueg a ialangrs heidi. Frodi konungr sotti heimbod i suiþiod til þess konungs er fiolnir het. þa keypti hann ambattir ij þær er hetu fenja ok menia þær voro miklar ok sterkar. J þann tima funduz i danmorku kuernsteinar ij sva miklir at engi madr var sva sterkr at dregit gæti. En su nattura fylgdi kuerninni at þat molz a er sa mælti fyrir er mol su kveru het grotti. Heingikioptr het sa bondi er froda gaf kuernina. Frodi konungr lett ambattirnar leida til kuernuarinnar ok bad þær mala gull ok frid ok sælu froda. En hann gaf þeim eigi

¹) *Rubro spatium vacuum relictum est.* — ²) broþ¹bana, soþ¹bana, membr.; *aliis locis in hoc fragmento siglum¹ pro litera r finali, more recentiorum, usurpatur e. g. silf¹ = silfr.*

lengri huilld ne suefn en meðan gaukriun þagdi eða hlíod matti kueda. Þat er sakt at þa kuædi þær hlíod þau er kallat er grottasaungr ok er þetta upphaf at.

Nv ero komnar	þær ero at froda
til konungs husa	fridleifssonar
framuisar tuær	mattkar meyar
fenia ok menia	at mani giornar.

Ok adr letti kvæðinu molu þær her a hendr froda sva at a þeirri nott kom þar sækonungr sa er mysingr het ok drap hann froda ok tok þar herfang mikit. Þa lagðiz froðafidr. Mysingr hafði með sér grottakuernina ok sva feniú ok meniú ok bad hann þær mala sallt. En at miþri nott spurdu þær huart mysingi leiddiz eigi sallt hann bad þær mala leingr þær molu litla hrid adr nidr sueku skipín ok var þar eptir suelgr i hafinu er siorrinn fell i kuernar augat. Þa vard siorrinn salltr.

¹Einn konungr i danmork er nefndr hrolfr kraki hann var agætaztr allra fornkonunga fyrst af mildi ok frækleik. Þat var eitt mark til vnu litillæti hans er miok er frægt ordit at einn litill sueinn ok fataekr er nefndr vöggr hann kom i holl hrolfs konungs þa var konungrinn vngtr at alldri ok granuligr áá vóxt. þa geek vöggr fyrir konunginn ok sa uppa hann. Konungr spyrr huat villtu mæla sueinn er þu starir áá mik. Vöggr segir. þa er ek var heíma með fedr minum heyrda ek sakt at hrolfr konungr at hleidru veri mestr madr a nordrlondum. En nu sitr her i hasæti kraki einn litill ok kalla þeir hann konung sinn. Þa suarar hrolfr konungr. þu sueinn hefir gefit mer nafn at ek skal heita hrolfr kraki en þat er titt at gíof skal fylgía nafnfesti. Nu² ek þig³ enga gíof til hafa mer at gefa at nafnfesti þa at mer se þægilig. Syniz mer þat rad at sa ockar gefi odrum sem helldr hefir til. Tok hrolfr gullhring af hendi sér ok gaf honum þa mælti vöggr

¹) *Rubro vacuum spatium relictum est.* — ²) *excidit:* sè. — ³) *sic (non þik), 1eð.*

gef þu allra konunga heilaztr ok þess streingi ek heit at verda þess mannz bana madr er þinn bana madr verdr þa mælti konungr ok hlo vid. Litlu verdr vöggr feginn. Annat mark var at vm hrolf kraka vm frækleik hans at sa konungr red fyrir vppsaulum er adils het. Hann atti yssv moþur hrolfs kraka. Apils atti osætt vid þann konung er reþ fyrir no regi er ali het. Þeir laugdu orustu stad med ser á isi vatz þess er væni heitir. Adils konungr sendir ord hrolfi kraka magi sinum at hann kæmi til liduizlu vid hann ok het mala ollum her hans meþan þeir væri i ferdinni. Enn konungr sealfr skyldi eignaz iij kostgripi þa er hann kiori or suifiod. Hrolfr konungr matti eigi fara fyrir ofriþi þeim er hann atti vid saxa. en þo sendi hann adilsi konungi berserki sína xv þar var einn baudvar biarki ok hiallti hinn hugprvdi huitserkr hvati vauutr ok veseti ok þeir bræd(r) beigadr ok suipdagr. J þeirri orosto fell ali konungr ok mikill hlutr lids hans. Þa tok adils konungr af honum daudum hialminn hilldisuin¹ ok hest hans hrafu. Þa beidduz berserkir hrolfs kraka mala sins af apilsi konungi iij pund gullz huerr þeirra ok vm fram beidduz þeir at færa konungi kostgripi þa er þeir kioru honum til handa. Enn þat var hialmrinn hilldigauulltr ok brynian sinuzleif er hvergi festi iarn á ok gullhringr sa er kalladr var suiagriss er att höfdu langfedgar apils. En konungr varnadi allra gripanna ok eigi heldr gallt hann malan. Foru berserkir a brutt ok vndu illa sinum hlut ok sogdu svabuít hrolfi kraka. enn iafnskiott byriadi hann ferd sina til vppsala ok med honum xij berserkir hans ok allir gridalausir. yssa moþir² hans fagnaþi honum ok fylgdi þeim til herbergis ok eigi til konungs hallar voro þa goruir elldar storir fyrir þeim ok gefit þeim avl at drecka. Þa komu inn menn adils konungs

¹) hilldisuin, 1e3. — ²) moþir¹, 1e3.

ok baru skid á elldinn ok giordu sva mikinn at brunnu klædin¹ af hrolfi konungi ok mæltu. Svà er sakt at hrolfr kraki ok berserkir hans flyi huarki elld ne iarn. Þa hliop hrolfr konungr vpp ok allir þeir ok mæltu sva.

Aukum ellda

at aðils husum.

Tok konungr þa skiold sinn ok kastadi á elldinn ok hliop sva yfir balit á meþan er skioldrinn brann ok en mælti hann.

Flyrat sa ellda

er yfir hleypr.

Sva for huerr at odrum hans manna. Toku þeir síþan þa er kynt hófdu elldana ok kostudu þeim a balit þui næst kom þar yssa drottning ok feck hon konungi dyrs-horn fullt af gulli ok þarmed hringinn suia gris ok bad þa riþa i brutt skiott til lids sins. Þeir hliopu a hesta sina ok riðu ofan a fyrir vullu þa sa þeir at aðils konungr reid eptir þeim med her sinn aluapnaþan ok vill drepa þa. Þa tok hrolfr konungr hægri hendi gullit ofan í hornit ok sair á vallt om gautuna. Enn er suiar sa þat þa hliopu þeir or saudlum sinum ok tok huerr slikt er feck enn konungr bad þa rida ok reid sealfr akalliga. Slaunguir het hestr hans ok var allra hesta skiotaztr er med suium var. Þa sa hrolfr konungr at aðils konungr reid nær honum tok hann þa hringinn suia gris ok kastadi til hans ok bad hann þiggja at gíof at ser. Aðils konungr reid at honum ok tok til hringsins med spíotzoddinum ok rendi uppa falinn þa veik hrolfr konungr aptr ok sa at aðils laut niþr þa mælti hrolfr konungr. Suinbeykt hefig nu þann er rikaztr er med suium sua skilduz þeir. Af þessi sauk er gull kallat sad kraka eþa fyrir valla. sva qvad eyvindr skalldaspillir.

Barum vllr vm allan
imun leiks á hauka

fiollum fyrirsvalla
fræ hakonar æfi.

¹) klædin, 1eþ.

Sua quad þiodolfr .

Aurd ser yrsa burdar	eyss landreki liosu
inndrott iofur sinni	lastvarr kraka barri
biartþlogadan bauga	a helmiðdrar holldi
bratt akr völu spakra	hauks kalfr mer sealfum.

¹J biarkamalum hinum fornun eru taulld mörg gullz heiti. sva segir þar .

Gramr hinn giolfazti	tregum oturs ² gioldum
gladdi hird sina	tarum mardallar
feniu foruerki	elldi orunar
fafnis miþgardi	idia glysmalum.

glasis globarri	Gladdi gunnueitir
grana fagrbyrði	gengum fagrbunir
draupnis dyrsueita	þiaza þingskilum
duni grafuitnis.	þioþir hermargar

Ytti aurr hilmir	rinar raudmalum
alldir vid toku	rogi budlunga
sifiar suardfestum	visi hinn vigdiarfi
suelli ðalnaufar	vardi hann balldr þaugli.

³Sva er sakt at konungr sa er haulgi er nefndr red fyrir haulga landi. Hann var faþir þorgerdar. þau voru bæði blotud ok var haugr haulga kastadr annarrí flo af gulli eþa silfri enn onnur af molldu ok grioti. þat var blotfeit. Sua qvad skuli þosteinsson .

Þa er ræfruita reifnis
raud⁴ fyrir suauldr til audar
fylgnis haug ok haulga
haugþak saman bauga.

Gull er ok kallat i kenningum elldr eþa lios handar eþa leggiar þviat þat er rautt. En silfr er snær eþa suell eþa hela þviat þat er huitt. Med sama hætti skal ok kenna gull eþa silfr til siods eþa diguls eþa hanndar. ok huar-tueggia silfr ok gull ma vera griot handar eþa halsgiord

¹) *Rubro vacuum spat. relictum est.* — ²) *sic (non otrs),* 1eß. — ³) *Rubro vac. spat. relictum est.* — ⁴) *excidit: ek.*

nockurs þess mannz er titt var at hafa men. ¹ok hringar
ero bædi silfr ok gull ef eigi er annan veg greint. sva
qvad þorleifr fagri.

Kastar gramr a glæstar
gegn valstodar þegnum
vngr visi gefr eisu
armleggs digulfarmi.

Ok sem qvad einar skalaglamm.

Lidbrondum kna lundar
landfrækn iofor² granda
hycka ek ræsis recka
rínar griot of þriota.

Sua qvad einarr skulason.

Blodeisu gefr bæði
biargtueím megin geima.
siods a ek sauckua stridi
snær ok elldr at mæra.

Ok sem hann qvad.

Dægr þrymr huert en hiarta
hlyrskilldis rædr mildi
heita blacks vni hvítum
hafleygr digulskalli
alldri ma fyrir elldi
als dynbrautar skala
aull vid folka fellis
fram ræða snæ hræða.

Her er gull kallat [snær skaflanna³. Sva qvad þorðr
mauraskalld.

Ser a seima rýri
sigdis latrs [ok atri
hrauner³ gladsendir handa
hermoþr fauþur goþum.

¹) *hic excidisse videtur*: men. — ²) iof², *Íeþ*. — ³) a [*sic*
Íeþ; *rect.* eldr als hrynbrautar (dynbrautar), en silfr snær
skálanna. — ⁴) a [*sic* *Íeþ*; *rect.* at átti | hrauns.

¹ Madr er kalladr briotr gullzins. Sva qvad ottar suarti.

Godmennis þarf ek gunnar
gullz briotanda niota
her er aluennin inni
inndrott med gram suinnum.

Hann er ok sendir gullzins. Sva qvad einar skalaglamnr.

Gullsendir lætr grvndar
gledr þeingill her dreingia
hans mætti kna ek hlyda
hliott ygg miadar niota.

Gulluaurpudr sem qvad þorleikr.

Hird vidr grams vnd gerdum
gullvorpudr ser holla.

Gullstridir sem qvad þorlacr blaunduskalld.

Gullstriþir verpr glodum
grefur² aud konungr rauþum
vþiodar bregdr eydir
armleggs grana farni.

Gullskati sem her er.

Gat ek gyllskata   gautu gunnuita
g . . . .³ leiks of baur   graps taugdrapu.

⁴Kona er kollut selia gullz. sem qvad hallarsteinn.

Sualteigar mun seliu
salltz vidblinda galltar
rafkastandi rastar
reyrþueings muna leingi.

Her eru hualir kalladir Vidblinda gelltir. hann var iotunn ok dro huali i hafi vt sem fiska. Teigr huala er sær enn rauf sæfar er gull. En kona er selia gullz þess sem hon gefr ok samheiti seliu er tre sem fyrr var ritad at kona er kend til allzkouar trea heita kuenkendra. Hon

¹) *Rubro spat. vac. relictum est.* — ²) *sic* (gref²) *leþ*; *rect. gefr (et mox: rauþan).* — ³) *h. l. membr. læsa est.* —

⁴) *Rubro spatium vac. relictum est.*

er ok kollut lag þess er hon gefr. Lag heitir ok tre þat
er fellr í skogi. sem qvad gunnlangr ornstunga.

Alin var rygr at rogi
runnr olli því gunnar
lag var ek auds at eiga
odgiarn fira bornum.

Kona er kollud mork. sem qvad hallarsteinn.

Ek hefi oþar lokri
aulstafna þer skafna
ven mork skala verka
vandr stef knarrar branda.

Troþa sem qvad steinn.

Þu munt furs sem fleiri
flods hirdi síf troða
graunn at gæfu þinni
gríotz hiadnónga briotaz.

Skorda sem qvad ormr steinþors son.

Skorda var i fot færð
fiardbeíns afar hreins
nyri saung naddfreyr
nisting vm miþar hrist.

Stod sem steinar qvad.

Mens hafa melldrar syniar
miukstallz logit allir
sua hófum vellti stod stilltan
straumtungls at mer draumar.

Biork sem ormr qvad.

Þuiat hols hrynbals
hramma¹ þaz ek ber fram
billings a burar full
biarkar hefig lagit mark.

Eik sem her er.

Aura stendr fyrir orum
eik faugr² buin leika.

¹) hramam, 1eþ. — ²) faug², 1eþ.

Línd sem her er .

Ogn rackr skal at ockur¹ .
alnr dynskurar malma
sva baud línd i landi
lins hugreeki duinar².

³Madr er kendr til vidar sem fyrr⁴. kalladr reynir
vapna eþa viga eþa ferda eþa skípa ok athafnar ok allz
þess er hann rædr ok reynir. Sva qvad vlfr vggason.

En stírd þínull stardi
stordar leygs fra bordi
frans a folka reyni
franleitr ok bles citri.

Veidr⁵ ok meidr sem kormakr qvad.

Meidr er morgum ædri
mordreins i dyn fleina
hiorr ferr hilldar borrum
hiarl sigurdi iarli.

Lundr sem hallfredr qvad .

Ask þollum gengr vllar
austr at miklu trausti
ræki lundr hinn ríki
randfars brumadr hari.

Her er þollr nefndr buss. Sva qvad arnorr.

Reykr aundurt bad randar
regg buss saman leggja
rogskyia hellt rygja
regn haust nott í gegnum.

Askr sem refr qvad .

Geck i gulli stockna
gíaf rífr has drífu
askr víð ærinn þroska
elfreyr sæing meýiar.

---

¹) ock¹r, *1eþ*. — ²) *sic 1eþ; rect. dvina*. — ³) *Rubro vac. spat. relictum est*. — ⁴) *excidit*: er ritað. — ⁵) *sic 1eþ; rect. víðr*.

Hlynr sem her er .

Heill kom þu handar suella
hlýnr kuaddi sva bryniu.

Baurr sem refr qvad.

Alls baud auglis galla
aurr rædr til þess hiorua
ognstauduar hefig ægi
eiuradit þorsteiní.

Stafr sem ottarr qvad.

Hellztu þar er hrafn of sualltat
hatradr¹ ertu ládi
ognarstafr . . . .
. . . . .².

Þorn sem arnorr qvad .

Hlod enn hárdla tædu
hirdmenn ara grenni
aupar þorn fyrir aunnum³
vngr valkaustu þunga.

Orrostu skal sua kenna at kalla hana vedr vopna
eþa hlifa eþa ofpins eþa valkyriu eþa herkonunga eþa gny
eþa glym sua qvad hornklofi.

Hadi gramr þar er gñidu
geira hregg vid seggi
raud fnystu ben blodi
bengaugl vid dyn skauglar.

Sua qvad eyuindr.

Ok sa halr	hausuan serk
at hars vedri	hergrinnis bar.

Sua qvad bersi .

Þotta ek þa er æri
ar sakt er þat vorum
hæfr at hlækar drifu
hyrr runnum vel kunna.

¹) hatádr, 1eþ. — ²) sine lacuna, 1eþ. — ³) sic (aunū)
1eþ (= aunnum = örnum).

Sua qvad einarr¹.

Glymviundi lætr gauular
gnast hiorr taka mestum
hilldar segl þar er hagli
hraustr þeingill drifr streingjar.

Sva qvad einarr skalaglamm.

Ne sigbiarka serkir
som milldingum romu
hars vid haugna² skurir
hlædut fast vm sædit³.

Ok sem her.

Odda gnyrs vid æsi
oddnass þinul setta.

Ok en þetta.

Hnigu fiandr at glym gauunlar
grams vnd arnar hramma.

⁴Vapn ok herklædi skal kenna til orosto ok ofins ok valmeyia ok herkonunga. Kalla ma hialm hautt eþa falld en bryniu serk eþa skyrtu en skiollt tialld. Ok skialldborg er kóllud haull ok refu⁵ eþa veggir eþa golf. Skilldir eru kallaþir ok kendir vid herskip. Sol eþa tungl lauf eþa b(l)ik eþa gard skipsins. Skiolldr er kalladr skip vllar eþa kenndr til fota hrungnis er hann stod a skilldinum. A fornum skiolldum var titt at skrifa a raund þa er baugr var kalladr ok vid þann baug⁶ skiolldrinn kendr. Hauggvapn auxar eþa suerd er kallat elldr blods eþa beina. Suerd heita ofins elldar. En auxar ma kenna trollkuenna heitum ok kenna vid blod eþa beniar skog eþa víþ. lagvapn eru vel kend til orma eþa fiska. Skotvapn ero miok kend til hagls . . . .⁷. Allum þessum heitum er

---

¹) einarr, 1eþ. — ²) *librarius primum haugnar scripsit, deinde deleuit r, quod adhuc cernitur.* — ³) *rect. sædir.* — ⁴) *Rubro spatium vacuum relictum est.* — ⁵) *sic 1eþ; rect. ræfr.* — ⁶) *excidit: er s. var.* — ⁷) *hoc loco mbr. læsa est.*

au marga lund breytt þat er flest ort i . . . . .¹ þessar
kenningar þarf vid. Sua qvad vigaglumr.

Lattiz her med höttu

hanga . . . . .¹ ganga

þottit² þeim at . . . . .³

[þekkiligt fyrir brecku⁴.

Sua qvad einar skalaglamm.

Hialmelldum baud hilmi

hialldr aurr med siguallda

hinn er for i gny gunnar

gunndiarfr bui sunnan.

Roda serkr sem tindr qvad.

Þa er hrinfarinn hanga

hrymserks vidum bryniu

hrufuz ridmarer roþa

rastar vard at kasta.

Hamdis skyrtu sem hallfreydr qvad.

Vlitid brestr vtí

vnoðyrs sumum runnum

hart í hamdis skyrtum

hryngrapn egils vapna.

Saurla faut sem hann qvad.

Þapan verda faut fyrda

fregn ek giorla þat saurla

riofaz biork í blodi

benfur fyrir mellskurum.

Sem grettir qvad.

Helldu hlaekar tiallda

hefiendr saman nefnum

hilldar veggs ok hiogguz

hregguir dir til seggium.

---

¹) *h. l. mbr. læsa est.* — ²) þ, *1eþ.* — ³) *excidit: hættu.* —
⁴) a [þ f¹ b^e, *1eþ.*

Roda ræfr sem einarr qvad.

Eigi þyrr fyrir augna ræfr eignaz sa regni
ods henuidu¹ roda ramsuellz konungr elli.

Hilldar veggir sem qvad grettir ok adr er ritat. Skipsol.
sem einarr qvad.

Leygr ridr ætt at ægi
olafs skipa solar.

Hlyrtungl sem qvad refr.

Dagr var fridr æ faugrum
fleygendr alenleygiar
í hangferil bringa
hlyrtungli mer þrungu.

Gardr skips sem her er.

Sua skaut gegnt í gegnum
garþ steinfarinu barda
sa var gnystærir geira
gunnar æfr sem næfrar.

Askr ullar sem her er.

Ganga el vm yngua
vllar skids med fullu
þar er samnagla siglur
slidrdukadar rida.

Ilia blad hrungnis sem bragi qvad.

Vilit hrafnketill heyra
hue [reín gríotínn² steini
þurdar³ skal ek ok þeingill
þiofs ilia blad leyfa.

Bragí skalld qvad sva vm hauginn á skilddinum.

Nema sua at gord vigs gjallda
giolld gaugn nafads villdi
meyiar hliods hinn mæri
maugr sigurdar haugna⁴.

¹) sic 1e3; rect. bedvinu. — ²) sic 1e3; rect. hreingroit. —

³) rect. þrúðar. — ⁴) tota hæc semistropa corrupta est.

Hann kallar skiolddinn hilldar hiol en bauginn naufinn¹
hiolsins. Baugiord sem halluadr qvad.

Raudlioma ser ræsir   baugiord brodda ferdar
rit brestr sundr hin huita b.....² tuau fliuga.

Sva er en qvedit.

Bogr er æ beru sæmstr
enn a boga avruar.

Su.....² elldr sem kormakr qvad.

Suall þa er geck med giallan
gautz elld hinn er styr belldi
gladfædandi gridar
grunn komz.....² brunni.

Hialmelldr sem qvad vlfr vggason.

Fullauflug let fialla.....³.

.....
el ek solar baul
vil sinn volu
vord nattfa⁴
hleifsuelg himins.
Hvat er troll nema þat.

Hann svarar.

Skalld kalla mik   yggs vllbera
skipsmid vidurs   ods skapmoda
gautz gjafrautut   hagsmid bragar.
grepp ohneppin   Hvat er skalld nema þat.

Ok sem kormakr qvad.

Hrod gorig vm mavg mæran
meirr sigradar fleina
hapt sænis gallt ek hanum
heid sitr þor i reidum.

¹) sic 1eþ; rect. nöf s. nöfina. — ²) his locis mbr. læsa est. — ³) desunt aliquot folia. — ⁴) sic 1eþ; rect. nafjardar. —
⁵) sic 1eþ contra metrum; rect. fleira.

Sva qvad þorðr kolbeinsson.

Miok lætr margar sneckiur
mærdar anrr sem knæurro
adr¹ vex skalldz at skeida
skialld blyur at brim dynia.

Mærd sem vlfr qvad.

Þar kemr at enn æri
endr bar ek mærd at hendi
ofra ek sva til siofar
sverdregns lofi þegna.

Her er lof kalladr skalldskapr.

²Þessi eru naufn godanna þau heita baund sem qvad
eyuinud(r) skalldaspillir.

Dregr land at mvn banda
eiríkr vnd sig³ geira.

Ok haupt sem þioþolfr qvad hinn hvinverski.

Tormidladr var tifi
tal hreinn meðal beina
hvat kvat þv hapta snytrir
hialmfalldinn þui vallda.

Raugn sem qvad einar⁴ skulason.

Rammaukin kvad ek ríki
ravgn hakonar magna.

Þau heita ok regin sem her er.

Sv skal renna
þa er regin deyía
[moþur brautir mæx⁵.

Jolnar sem eyvinudr qvad.

Jolna sumbl	stillis lof
eun vær gatun	sem steina brv.

¹) sic mend. *1eþ*; rect. óðr. — ²) *Rubro spatium vacuum relictum est.* — ³) sic (*non sik*), *1eþ*. — ⁴) *ein^r*, *1eþ*. — ⁵) *a* [M b¹. m., *1eþ*.

Díar sem kormakr qvad .

Eykr med ennídúki
iardhlut dia fiardar
breyti huns sa er beinan
bindr seid yckr til rindar.

¹Þessi ero naufn himins ritud enn eigi hófum vær fvndit i kvædum aull þessi heiti. En þessi skalldskapar heiti sem ónnvr þicki mer oskyllt at hafa í ska(II)dskap nema adr finni hann í verka haufutskaldanna þvilik heiti. Himinn hlyrnir heidþornir hreggmimir andlangr liosfari drifandi skaturner vidfedmer vitmimir hriotr víðblaínn. Sol sunna raudvll³ eygloa alskirr syni fagra hvel liknskin dvalins leika. Alf-raudvll ífraudvll mylen. Tungl mani ny nid artali mvlinn fengari glamr skynnder skialgr skramr.

²Jórd sem þiodolfr qvad .

Jarl lætr odda skurar
opt herdir gior verda
hrings adr hann vm þryngi
haudr el vnd sik iordu.

Folld sem ottar qvad .

Folld verr folkballdr ærnu reifir oleifr
far mæ konungr sua er framr sua gramr.

Grvnd sem haralldr qvad .

Grvnd liggr vnd baur bundin⁴
breid holmfjots leidar
heinlandz hoddum grandar
haudr eitrvaulum nadri.

Haudr sem einar⁵ qvad .

Veria haudr med hiorvi
hartt daglingar biartír
hialmr springr opt fyrir olmri
egghríd framir seggir.

¹⁻²) *Rubris spatia vacua relictæ sunt.* — ³) *bis, prave membr.* — ⁴) *bundin, 1e3.* — ⁵) *einr, 1e3.*

Land sem þjóþolfr¹ qvad kolbeinsson.

En ept vig fra veigvm
vant er ord at styr nordan
land eþa leugra stundu
lagdiz sudr til agda.

Lad sem ottar qvad.

Hellztu þar er hrafn ne suallta
hvatradr ertu ladi
[ognar stafr fyrir jófrum
ygr tveim vid kyn beima².

Hlodyn sem qvad volusteinn.

Man ek þat er iord vid orda
endr mardanar senda
grænnar gravnum mvnni
grein³ blodyniar beina.

Fron sem qvad vlfr vggason.

En stirdþiuull stardi
stordar leygs⁴ fyrir bordi
frons at folka reyni
franleitr ok bles eitri.

Hon heitir fiorgvin.

Avrgilldis var ek alldri
als fiorgyniar mala
dyggr se heidr ok hreggi
hrynbeds ar stedia.

⁵Vargr heitir dyr. þat er rett at kenna vid blod eþa
hræ sva at kalla verd hans eþa dryck. eigi er rett at kenna
sva fleiri dyr. vargr heitir ok vlfr sem qvad þjóþolfr skalld.

Gera var gisting byriud
gnog en vlfr or skogi
sonr áá sáár at spenia
sigurdar kom nordan.

¹) sic (þjóþ), *Ieþ*; *rect.* þordr. — ²) a [ogn^r st¹ f. i. v. t.
v¹. k. b., *Ieþ*. — ³) sic (g^ein) *Ieþ*; *rect.* gein. — ⁴) *nescio an
leggs legi possit.* — ⁵) *Rubro spat. vac. relict. est.*

Her er hann ok gerí kalladr eða freki sem egill qvad.

Þa er oddbreki   gnvdi hrafni
sleit vndfreki   a hófutstafni.

Vitnir sem einar qvad.

Elfr var vnda gialfri
eitru kaulldr drifin¹ heitu
vitnis fell í vatni
varmt blóð í men karmtar.

Vlfr sem arnorr qvad.

Svalg atbogi ylgiar
ogodr enn var blóði
gradugr grænn af raudum
grabauknum náá blandinn.

Vargr sem illhugi qvad.

Vargs var nvdur þa er margau
menskerdir stack sverdi
myrk aurrída markar
minn drottinn rak flotta.

Biörn heitir fiotvitnir hvinn vetrliði hessi fress iugtanni
ífiungur glvnr íolfudr vilkalfr hera iorekr ritr.

²Hiortr heitir modraudnir dalarr dainn dyneyr duraprór.
Þetta er en vargsheiti sem hallr qvad.

Heiðingía sleit hungri
har gyldir nauf sara
grana(r) raud gramr a fenri
geck vlfr í ben drecka.

Ok enn sem þorþr qvad.

Od enn "arnu nadi
vns sueit freka hueiti
gera aulldra nauf gyldra³
gialpar stod í blóði.

¹) drifin, Ieß. — ²) *Rubro spat. vacuum relictum est.* —
³) sic Ieß; rect. gyldir.

¹ Þersi ero besta heiti tauld i þorgrims þulu.

Hrafn ok sleipnir	silfrtoppr ok synir
hestar agætir	sua heyrda ek [þa nefnda
valr ok lettfeti	heyrdar ek ok ²] faks getid
var þar tialldari	gullfaxi ok ior med goþum.
gulltoppr ok goti	Blodughofi het hestr
getid heyrda ek sota	er bera kuadu
mar ok lungr med mari.	aufgan atrida
vígg ok stuf	gils ok faliafnir
var med skefadi	gler ok skeidbrimir
þegn matti blackr bera	þar var ok gyllis vm getid.

Þessir ero eun taldir i alsvinnuz malum.

Dagr reid drausli	til iss ridu.
en dvalium modni	Enn annar austr
haulda huatra	vnd adilsí
en haki faki	grar hvarfadi
reid bani helia	geiri undadr.

blodughofa	Bioru reid blacki
enn skeuadi	en biarr kerti
skati haddingia.	atli glaumi
Vesteinn vali	en apils slaungui
en vífill stuf	haugni haulkui
meinpíof moi	en haralldr faulkuí
hinn morginvakri	gunnar gota
ali hrafni	en grana sigurdr.

Arvakr ok alsuidr draga solina sem fyrr var ritad. Hrimfaxi ok fiorsvartnir draga nottina. Skinnfaxi eþa gladr fylgia deginum.

Þessi ero yxnaheiti i þorgrims þulu.

Gamalla yxna naufn	rekinn ok kyr
hefig giorla talit	himinbriodr ok atli
þeirra [er ³] rauds ok hæfrs	arfr ok arfvínir.

¹) *Rubro vac. spat. relict. est; in margine adscriptum est: equi.* — ²) *sic sine uncis, 1eß.* — ³) *sine uncis, 1eß.*

¹ Þessi ero orma heiti. Dreki fafuir iormungandr naddr
nidhauggr linnr nadra goinu moínn grafvitnir grabakr
ofrsuafuir grimr. Naut kyr kalfr yxni kuiga vetrungr
gridungr holi. Saudr hrutr bekri ær lamb vedr. Svin
gríss gyllta runi gaultr gríss.

Hver ero heiti loptz ok vedranna. Loft heitir gínnunga-
gap. Meþalheimr fuglheimr vedrheimr. Vedr heitir hregg
byr glynr hret giosta vindr. Sva segir j aluis malum.

Vindr heitir med mómnum
en [med vófuðr² med godum
kalla gneggíud gínnregio
æpi íotnar
alfar dynfagra
kalla i heliu hvidud.

Vedr heitir ok gustr.

Tveir ero fuglar þeir at eigi þarf at annan veg at
kenna³ at kalla blod eþa hræ dryck þeirra eþa verd þat
er hrafn ok auru. Alla adra fugla karlkenda ma kenna
vid blod eþa hræ⁴ ok er þat þa nafnit auru eþa hrafn
sem þioþolfr qvad.

Blodorra lætr barri
bragning ara fagna
gautz berr sigd a sveita
svans aurd konungs haurda
⁴geirs oddum léttr greddir
grvnn hvert stika sunnar
hird þar er hans skal verda
hrægams ara sæfar.

---

¹) *Rubro vacuum spatium relictum est.* — ²) *a [sic leð, sed supra lineam recentiore manu scriptum est: vonsuðr; med est mendum librarii.* — ³) *excidit: en.* — ⁴) *supra lineam additum est: ok enn.*

Þessi eru nöfn hrafus krakr hvginn myninn borgin modi
arflognir artali holldboði. Sva qvad einar¹ skalaglamu.

Fiallvöndum gaf fylli
fullr vard en spior gullu
herstefuandi brofum
brafu a ylgjar tafni.

Sva qvad einarr skulason.

Dolgskara kna dyrum
dyrr magnadi styra
hvgíns fermi berr harmi
harnblik solar garmi.

Ok enn sem hann qvad.

Enn vid hialldr þar er havldar
hvgþrvtinn svelgr² lva
myninn dreckr blod or benium
blasvartr konungs hiarta.

Sva qvad vigaglunr.

Þa er dynfvsar disir
dreyra sals at eyri
brad feck borginmodi
blodskialldadir stodum

Sva qvad skvli þorsteinsson.

Myndit efz þar er vndir
arflogni gaf ek sarar
hlauck í hundrads floeki
hútinga mik lita.

Avru heitir sva. Ari genilir hreggskornir egdir gíunar
vndskornir gallofnir sem einar qvad.

Samleitum ravd sveita
sleit aurn gera beitu
fekz arnar matr ærdum
iarnsauxu nog foxu.

¹) einar, *1eð*. — ²) *sic 1eð; rect. svelr*.

Sem ottarr qvad.

Avrn dreckr vndranar¹
ylgr fær af hræm sylg
opt rydr vlfr kiopt
arí getr verd þar.

Sem þiodolfr qvad.

Segiöndum flo sagna
snotar vlfr at moti
i gemlis ham gömlum
glamma [vlfr fyrir² skömmu.

Ok sem her er.

Hregskörunum vil ek handa
haleítan miök vanda.

Ok sem skuli qvad.

Vek ek þar er vel hellz ecka
vídís ar ok sidan
greip hlydi þar gödu
gall öpnis vel spialla.

Sv³ ero síofar heiti. Hann heitir ægir gymír hler hafleid
ver sallt laugr grædir sem arnor qvad ok fyrr er ritad.

Nemí drott hve sæ [sotti
snarlyndr könuögr jarla⁴.

Her⁵ ok nefndr sær ok ægir. Marr sem hörüklofi qvad.

Þa er vt æ mar meita
mannskædr ladar tanna
ræsi nadr til raustnar
rak vebravtar nauckva.

Laugr⁵ ok her nefndr. Sem einarr qvad.

Laugr er flaustz en fagrir
flodaskar bringlodum
þar er síor áá hlíð hvara
hlymr vedrvítar glymia.

¹) sic prave 1eþ; rect. vndarn. — ²) a [sic mend. 1eþ; rect. o fyrir. — ³) sic prave 1eþ; rect. Hver. Rubro spat. vac. relict. est. — ⁴) a [s. s. k. j., 1eþ. — ⁵) excidit: er.

Her er ok flod kallat. Sva qvad refr sem fyrr er ritad.

Færiz biorn þar er bara
brestr vudinna festa
opt í ægis kíapta
vtsvavl gymis volva.

Haf sem hallvardr qvad.

Vetr lez þu í haf hristvm
hardvigs suikvl giardar
vmbannz allra landa
is framstafni visat.

Leid sem her er.

Vervm áá leid fyrir ladi
lidaum finnum skridnum
austr se ek folld of flaustri
ferli geisla merlut.

Ok sem egill qvad.

Vestr for ek vm ver
en ek vidris ber
mynstrandar mar
sva er mitt vm far.

Mar sem einarr qvad.

Kalldr þuærr marr vud mildum
mart dægr vidu suarta.
Grefr elsmit iofri
almsorg manar þialma.

Sallt sem arnor qvad.

Sallt skar hufi belltum
hraustr þiodkonungr austan.

Grædir sem baulverkr qvad.

Leidangr biottu af ladi
laugr geck vm skip faugr
gialfr storum¹ reztu grædi
glæstum ar hit næsta.

¹) *sic contra metrum, 1eß; rect. stóðum.*

Her er gialfr kallat siorinn. Vípir sem refr qvad.

Bradristinn¹ nemr briosti
bordheímr drasils skordu
naud þolir vidr hinu² vidi
verpr iuu vm þraum stinnan.

Hvm sem brennv niall qvad.

Senn vissu vær svanni
xvj at brím vexti
dreif á hafskips hvfa
hum í fiorum runum.

³ Þersi ero enn siofar heíti at rett er at kenna hann til skips eþa gullz. Ran er sakt at heti kona ægis sva sem her er.

Hraud í hímín vpp glodum
hafs geck siorr af allí
baurd hygg ek at sky skærðu
skaut ranar vegr mana.

Dætr þeirra ranar ok ægis eru ix ok ero nofn þeirra fyrr ritud. Himinglæfa dufa blödughadda hefring vdr hravnn bylgia kolga draufn. Einarr skulason taldi í þessi visu er fyrr er ritud.

Æsir hvast at hraustvm
himinglæfa þytr sæfar.

Hraunn sem valgardr qvad.

Laudr var lakt á bædi
legg⁴ sollit haf gollí
en herskipum hraunnir
höfut ogurlig þógu.

Bylgia sem ottarr suartí qvad.

Skarut skaufnu styri
skaut sylg har bylgjur
lek vid hun á hreínu
hlunnz þar er drosir spunnu.

---

¹) *sic* 1eþ; *rect.* Barðristinn. — ²) *rect.* en. — ³) *Rubro spat. vac. relict. est.* — ⁴) *sic*; *rect.* læk.

Draufn sem ormr qvad.

Hrosta drygir hvern kost
haukludrs gei þrudr
enn drafnar loga lofn
laustv rakír vínfaust.

Bara sem þorleifr fagri qvad.

Sea þytr en berr bara
brytr laud vm vid raudan
grans þar er gulli bunum
grunn hlunnvisundr mvnni.

Lää sem einarr qvad.

Ne framlyndir fundu
fyr hyckad ek lää kyrra
þar er sior vm vid vara
vini ora fellr storum.

Fullr sem refr qvad.

Hrynja flíott á fullar
fram æsir nu glamma
skreid vetrídi skida
skaut biorn gusis nauta.

Bodi sem her er.

Bodi fell á mig¹ bralla
baud heim med ser geimi.

Breki sem ottar qvad.

Braut en breki þaut
bord ox vidar mord.

Vargr sem bragi qvad.

Villdit vaungum ofra	hinn er miotygil mava
vags byrsendir ægi	mörar skar fyrir þori.

Svud sem einarr qvad.

Skar ek svdum svud	mín pryddiz mund
fyrir sunnan hrund	vid milldings fund.

---

¹) ita (non mik), 1e3.

Fiódr sem einarr qvad.

Æst se ek orma rastar
ítrserki vel merkta
nemi bioðr hvi ek fer flædar
fiarðbals vnu hlyn mala.

Sægr sem markus qvad.

Sægs mun ek sidr en eigi
sa er illr er brag spillir
solar sverrí malan
slidr als regin niðia.

Þersi ero elldz heiti sem her er.

Elldr hrem en sía samnan
svidr dyggr iofurr bygdír
blasa raunu fyrir ræsi
reyk er magnus kueykir.

Logi sem va(ð)gadr qvad.

Suarla skaut or soti
sueit of hus ok reykir
stodu stoptír sidan
steinodr logi glodum.

Bal sem her er.

Haki var brendr á bali
þar er brimsloþir odu.

Glædr sem grani qvaþ.

Glædr hygg ek glamma slodar
gramr elldi sva felldu.

Eisa sem atli qvad.

Oggs rydz eisor vaxa
allmorg loga hallir
hus brenna gím geisar
goðmennit fellr bloði.

Her er gím kalladr elldriun. Eimr sem her er.

Brunnu allvalldz inni
elldr hygg ek at sal felldi
eimr skaut á her hrimi
halfgíor við nið sealfa.

Hyr sem arnor qvad.

Eimlí rad við rauma	heít dvínudv huna
reídr eyðana meidir	hyrr gordi þa kyrra.

Víti ok funi sem einar qvad.

Fvni kyndíz skiott	hísingar herr
enn flyði drott	sái er hafði verr.

Brimí sem valgarðr qvad.

Biartre sveimadi brimí
brutu víkingar líkium
vilja styrks af verki
varp sorg at mey borgar.

Leygr sem hallþorr skualldri qvad.

Jer knattvd þar þeirra
þu vart alldregi skialldar
leygr þaut vm siot sigri
sviptr gersemum skipta.

¹ Þessi ero nöfn stundanna. Aulld forðum alldr fyrir laungu kveld arla snemma silla í sinn fyrra dag í nez í gar í morgin áár missere vetr svmar váir haust vikur dagr nott morginn aptann stund mel. Þessi ero enn heiti í aluis malum nattarinnar.

Nott heitir med mönnum
enn niola med godum
kalla grimn ginnregín
osorg íottnar
alfar suefugaman
kalla dvergar dravniórum.

Fra íafndægri er haust til þess er sol setz í eyktar stad þa er vetr til íafndægris. þa er váir til fardaga. þa er sumar til íafndægris. Havstmanvdr heitir hinn næsti fyrir vetr. Fyrsti í vetri heitir gormanvdr þa er frermanvdr þa hrvtmanvdr þa þorri þa goi þa einmanvdr þa gawk-

¹) *Rubro spat. vac. relict. est.*

manudr ok sattuð þá eggðu ok stecktuð þá er solmanudr
þá selmanudr þá heya Manudr¹ þá skurðar Manudr¹.

²Hver eru manna heiti okendra. Madr er hverr fyrir
ser hitt fyrsta ok hitt síðasta. hit ætta heiti mannz er
kalladr er madr keisari. Því næst konungr þá iarl. Þessir
menn eigu saman þessi heiti aull. allvaldr sem her er
qvedit.

Allvalda kann ek alla
austr ok svdr vm flauða
sveíns [ok svdr³ at reyna
setr hverivm gram betri.

Her er ok gramr kalladr. Því heitir hann allvaldr at
hann er einvaldi allz ríkis síns. Fylkir sem gizur qvad.

Fylkir gleðr í folkí
fleinblack ok svan hlaekar
olafr vm vidr elum
yggs gaugl fegin skauglar.

Því er konungr fylkir kalladr at hann skipar í fylkingar
herlidi sínu. Visi sem ottarr qvad.

Visi tekr vigfreyrs	alldar hefir allvaldr
víst austr munlaust	oskvíf gott líf.

Harri eþa herra sem arnorr qvad.

Harri feck í hverri
hialtlandz þrumv branda
greppr vill grams dyrd yppa
gagn sa er hæstr er bragna.

Hertogi heitir iarl ok er konungr sva kalladr fyrir því at
hann leidir her til orrostu. Sva qvad þiodolfr.

Ok hertoga hneekir
herfengnum let stinga
leyfd ber ek hans or höfði
haugs skyndadi augu.

¹) Manudr, 1eð. — ²) *Literæ initiali et rubro spat. vac. relict. est.* — ³) a [sic 1eð; rect. er sonr.

Sinnior eþa sennior sem sighvatr qvad.

Lat auman nu níota
norex ok gef storum
mal hellt ek nu sem sælan
sinnior laga þinna.

Millingr sem markus qvad.

Millingr fór vm öþiod elldi
audit varð þa flotuun dauda
hesta kyndut hlenna þrystir
hyriar lioma svdr at romi.

Mæringr sem halluadr qvad.

Erat vnd iardar hauslu
ordbiartr davnun fordar
moldreks munku veldi
mæringr enn þu næri.

Landreki sem þiodolfr qvad.

Eyss landreki liosu
lastvarr kraka barri.

sem fyrr er ritad. þú heitir hann sva at hann rekr her
vm land annarra konunga eþa rekr her or sínu landi.

¹Einn konungr er nefndr halfdan gamli hann var
agætr konungr hann górdi blott mikit at niþium vetri ok
blotadi til þess at hann skyldi lifa i konungdomi sinum
ccc vetra. Enn hann fekk þau annsvaur at hann myndi
lifa ecki meirr enn mikinn einn mannsalldr en þat myndi
þo vera ccc vetra at éingi myndi vera i hans ætt otiginn
madr ne kona. Hann var hermadr mickill ok fór vida
vm vegu. þa drap hann i einvigi þann konung er sigtryggr
het. Þa fekk hann þeirrar konu er het alvig hin spaka
dottir emundar konungs or holmgardi hins rika. Þau
attu xvij sonu ok voro ix senn hornir. þeir hetu sva.
Einn var þeingill er kalladr var mauþeingill. Annar ræsir.

¹) *Rubro spat. var. relict. est.*

Þriddi gramr iij gylfi v hilmir vi iofurr vij tíggí viij¹ skyli
 þá skuli ix harri þá herra. Þessir ix brædr ero sva
 agætir i hernadí at í ollum frædum síþan ero nofn þeirra
 halldin fyrir tignar nofn sva sem konungs nafn þá iarls
 nafn. Þeir attu eingi baurn ok fellu allir í orostum.
 Sva segir ottarr svartí.

Þeíngill var þegar vngr
 þreks giorr vígs aurr
 halldaz hid ek hans alldr
 hann læt ek yfirmann.

Sva qvad marqus.

Ræsir let af roðnum hausi
 rinar sol a marfolld skina.

Sva qvad egill.

Gramr hefir gerðihannrum
 grundar vpp vm hrundit.

Sva qvad eyvindr.

Lek vid liodmaugu	gylfi hinn gladværi
skyldi land veria	stod vndd gullhialmi.

Sva qvad glumr.

Hilmir raud vod hialmí
 heina laut á heinum.

Sva qvad ottarr.

Jofur heyrí vpphaf
 ofraz mvn konungs lof
 hattu nemi hann rett
 hrodr síns bragar míns.

sem stufr qvad.

Tireggiadr hio tíggi
 tueim haundum lid beíma
 reifr geek hann vnd hlífar
 hízig sudr fyrir nízi.

¹) sic 1eþ; rect. viij.

Sva qvad hallfredr.

Skylivdr em ek vid skyliá
skalmaulld hefir því valldit
vætti ek vi(r)da drottins
vil er mest ok dul flestum.

Sva qvad marqus.

Harra qued ek at brodrs giord dyrrí
hauklundadan dana grvudar.

Enn attu þau halfdan adra ix somu er sva hetu. Hilldir er hillingar ero fra komnir. Nefi er nißlungar ero fra komnir. Audi er audlingar ero fra komnir. Yngi er ynglingar ero fra komnir. Dagr er dauglingar ero fra komnir. Bragi er bragningar ero fra komnir. Þat er ætt halfdanar híns millda. Budli er budlungar ero fra komnir. Af hans ætt kom attli ok brynhilldr. Lofdi er loßþungar ero fra komnir. hann var herkonungr mikill honum fylgdi þat lid er loßdar heita. þaþau er kominn elíni moßurfaþir sigurdar konungs fafnis bana. Siggarr þaþan ero komnir siklingar. þat er att siggars er var magr vaulsvnga ok ætt siggars er heingdi hagbard. Af hilldinga¹ var kominn haralldr hinn harrraudi moßurfaþir halfdanar suarta. Af nißlunga ætt var giuki af audlinga ætt var þiarr. Af ynglinga ætt var eirikr hín malspaki.

Þessar ero ok konunga ættir. Fra ynguí frey [ero ynglingar² fra komnir. fra skildi í danmork er skilldungr ero fra komnir. Fra vaulsungí i fracklandi þeir heita vaulsvngar. Skelfir het einu herkonungr ok er af hans nafni kollut skillinga ætt sv kynslod er i austrvegum. Þessar ættir er nu ero nefudar hafa menn sva sett í skalldskap at hallda aull þessi heiti fyrir tignar nauðu. Sva qvad einarr.

Fra ek vid holm at beyia
Hilldingar fram giugu³

¹) *excidit*: ætt. — ²) *a [rect. er yngl. ero.* — ³) *ggu, Ieß.*

lind varð græn hín grona
geirþings í tuau springa.

Sem grani qvad .

Dauglingr feck at drecka
danskt blóð ara íóði.

Sem gamli qvad gnæfadar skalld.

Audlingr drap ser vngum
vngur naglfara tungu
innan bordz ok orða
afgíodr meðalkafla.

Sem iorvindr qvad .

Bragningr rauð í blóði
beid herr konungs reíði
hús lutu opt fyrir eisvum
yþíodar slaug hríoda.

Sva qvad einarr .

Beit budlungs hiorr ¹	hraudz hilldar sky
blóð fell á davar	við heidaby.

Sva qvad arnorr .

Siklinga venr sneckiur
sioliotar konr vti
hann litar herskíp innan
hrafns goð er þat blóði.

Sva qvad þjóþolfr .

Sva lauk siklings æfi
sniallz at vær erum allir
lafdungr beid hinn leyfði
lífs grand í stad vandum.

Sva qvad arnorr .

Skíolldungr mív þer annarr alldri
æðri gramr vnd solu fæðaz.

Sva qvad þorkell hamarskalld .

Mer red senda	volsunga níðr
vm svalan ági	vapn gullbuín.

---

¹⁾ *supra lineam.*

Sva qvad ottarr.

Engi vard at iordu
ognbradr aþr þer nadit
austr sæ er eyium vestan
ynglingr vnd sik þryngdi¹.

Þau ero ok konungs heiti sem markus qvad.

Eiríks lof verdr aulld at heyra
eingi madr veit fremra þeingil
yngvi hellt vid ordztír langan
ofra sess i verolld þessi.

Sva qvad valgardr.

Skilfingr heldz þu þar er skulfu
skeidr fyrir laund hin breidu
aud vard sudr vnd sidír
sikiley lídi miklu.

Sinnior sem sighvatr qvad ok fyrr var ritad.

Lat auman [nu niota².

³Skalld heita greppar ok rett er i skalldskap at kenna sva hvern mann er vill. Reckar voro kalladir þeir menn er fylgdu halfi konungi ok af þeirra nafni ero hermenn reckar kalladir ok rett er at kalla sva alla menn. Lofdar heita ok menn i skalldskap sem fyrr var ritad. Skattnar ero ok kallaþir þeir menn er fylgdu þeim konungi er skati milldi var kalladr af hans nafni er sa kalladr skati huerr er milldr er. Bragnar hetu þeir menn er fylgdu braga konungi hinum gamla. Virðar heita þeir menn er meta mal manna. Fyrðar ok fyrar ok verar heita landvarnarmenn. Vikingar ok flotnar þeir er skipa her styra. Beimar hetu þeir menn er fylgdu beimuna konungi. Gumnar eþa gumar heita flockstiorar sva sem gymi er kalladr i brudfaur. Gottnar ero kallaþir af heiti þess konungs er goti het ok gotland er vid kent. Hann var kallaþr af nafni ofius ok dregit af nafni gautz þvi at gautland eþa gotland er dregit

¹) þryngndi, *1e3*. — ²) a [N. N., *1e3*. — ³) *Rubro spat. vac. relict. est.*

af nafni ofins enn suifíod af nafni svidvrs þat er ok heiti ofins. J þenna tíma var allt kalla¹ meginland þat er hann atti kalla¹ reidgotaland. En eyiar allar eygotaland þat er nu kalla¹ dana veldi ok suia veldi. Dreingir heita vngir menn bulausir þeir er ser alla fjar eþa ordfirs. þeir fardreingir er meðal landa fara þeir konungs dreingir er hólþingium þiona ok þeir er þiona rikum mönnum eða bondum. Dreingir heita vaskir menn batnandi.

²Seggir ero menn kallaðir ok kniar ok lidar. þat eru fylgdarmenn. þegnar ok haulldar sva ero bændr kallaðir. Líonar heita þeir menn er ganga vm sættir manna. enn ero þeir menn er sva ero kallaðir kappar kenpur garpar snillingar breystimenn hardmenní afarmenní hettior.

³Þersi heiti standa her i mot at kalla bleydimann veykan mann þiarfan þirfing blotamann skaud skræfv skeydu skiadr vák vöm leyra sleyma teyda dugga dasi dírocker drusilmenní aulmusa auvirdi vilmaugr. Avrr madr heitir mildingr mæringr skati þíodskati mannbaldr sælingr sælkeri audkyfingr rikmenní haufþingi. Her i motí er sva kalla¹ hnaunguíngr glauggvingr mælingr vesalingr fenþingr giassatí. Heitir ok spekingr radualltr heitir ok ovitr madr fill afglapi giuuningr gassi gaurr glopr snapr foli ærr odr galinn. Snyrtimadr oflati drengr glesimadr stertimadr prydimadr. Heitir ok hrauní skrapr skrocker skeidklofi slangi slangi fíosnir slappr drauttr.

⁴Lydr heitir landfolk eþa liodr. Heitir ok þræll kefsir þionn aunnungr þirr. Madr heitir einn huerr ta ef ij ero þorp ef þrir ero iiij ero fauruneyti flocker ero v menn sveit ef vi ero vij fylla saugu viij bera amælis skaur Nautar ero ix Dunn ef x ero ærir ero xj Toglot ef xij ero þyss ef xiiij ero ferd ef xiiij ero fundr er þa ef xv hittaz seta ero xvj soku ero xvij ærnir þickía ovinir ef xviiij mæta^z. Neyti hefir sa er xix hefir. Drott er xx

¹) sic (k., *priore loco*) 1e3; *alterutrum delendum est.* —

²⁻⁴) *Rubris vacua spatia relicta sunt.*

þíod er xxx flocke er xl fylki ero fimtígr samnadr ero lx Svavar¹ ero lxx auðld eru lxxx herra er hundrat. Enn ero þau heiti er menn lata ganga fyrir nöfu manna þat köllum var vidkenningar eþa sannkenningar eþa fornaufn. ²Þat ero vidkenningar at kalla annan hlut rettu nafni ok kalla þann er vill nefna rettan eiganda eþa sva at kalla hann þess er hann nefnir laundur eða afa. Ái heitir hinn þridi. Heitir ok sonr ok arfi ok arfuú hara iöd maugr erliugi. Heitir ok blödi brodir barni hlyri lifri. Heitir ok niðr nefi attungr kour kundr frændi kynstafr niðjungr ættstuvill ættbarnr kynkuisl atþogi afkuæmi afspringr haufut badur öfskauptr. Heita ok magar siflungar hleytamenn. Heitir ok viur ok radunautr mali ok runi ok spialli alldapopti einkili sessi sessunautar. Þopti er halfrymiss felagi. Heitir ok ouitr madr dolgr andskoti fiandi sauckuú skadamadr banamadr þraungvir slauckir osuifrudr. Þessi heiti kollum ver vidkenningar ok sva þot madr se kendr vid bæ sinn eþa skip þat er nafn á eþa eign sína þa er eignarnafn er gefit. Þetta kollum ver sannkenningar at kalla manni spekimann ættlanar manni ordspeking radsuiling audmilling oslækinn gætimann glæsimumann. Þetta ero fornaufn.

Þetta ero kuenna heiti okend í skaldskap víf brudr flíod Heita ok þær konur er manni ero gefnar sprund suanni heita þær konur er miok fara med dramb ok skart. Snotir heita þær konur er orduæfrar ero. Drosir heita þær konur er miok ero kyrrlatar. Svarri ok suarkr heita þær konur er mikilatar ero. Ristill er su kollut er skauruglynd er. Rygr heitir su er rik er feima heitir su at hon er ofraum sua sem ero vugar meyar eþa þær at odjarfar ero. Sæta heitir su kona er bondi hennar er af landi farinn. Hæll heitir su kona er bondi hennar er veginn. Eckia heitir su kona er bondi hennar vard sottdaudr. Mær heitir huer fyrst en kerlingar þa er gamlar ero. Enn ero þau kuenna-

¹) sic (Sávar), 1eβ. — ²) in marg. rec. n. scriptum est: Vidrk. Sank.

heiti er til lastmælis horfa ok ma þau finna i kuædum þot eigi se þau her ritud. Þær konur heita eliur er einn mann hafa. Snaur heitir sonar kuan. Sværa heitir verr modir þridia edda eida heitir mofir. Heitir ok dottir barn ok iod. Heitir systir dis ioddis. Kona er kollut bedia mala runa bonda sins ok er þat vidkenning. Hafut heitir á manni þat skal sva kenna at kalla erfidi hals eþa byrði land hialms ok hattar ok heila hars ok bruna suardar eyrna augna munz heimdallar suerd ok rett er at kenna huert suerdz heiti er vill ok kenna vid eitthuert nafn heimdallar[. Hofut heitir¹ okent hauss hiarni kiannr kollr. Augna heiti. Sion eþa vidrlit aurmiof. þau skal sva kenna at kalla land eþa tungl skioldu ok gler eþa gimsteina eþa stein bra eþa bruna huarma eþa ennis. Eyru heita hlustir ok heyrn þau skal sva kenna at kalla land eþa iardar heitum nockurum eþa ráás eþa sion² augu heyrnarinnar ef nygioruingar eru. Munn skal sva kenna at kalla land eþa hus tungu eþa tanna orda eþa goma eþa varra ok ef nygioruingar ero þa kalla menn munninn skíp enn varrarnar bordin tunguna rædit eþa styrit. Tennar³ ero stundum kalladar hriot⁴ eþa sker goma munnz eda tungu. Tunga er opt kollut suerd mals eþa munnz. Skegg heitir bard graun eþa kaupar er standa á vorrum. hær heitir láá haddr þat er konur hafa skopt heitir hár. Hær er sua kent at kalla skog eþa vidar heiti nockuru kenna til hauss eþa hiarna eþa hofuds. Skegg skal kenna vid hauku eþa kinnr eþa kuerkr. Hiarta heitir negg þat skal sva kenna at kalla korn eþa stein eþa hnot eþa epli eþa myl eþa þvilikt ok kenna vid briost ok hug. kalla ma ok hus eþa iord eþa berg hugarins. Briost skal sva kenna at kalla hus eþa gard eþa skíp hiarta anda eþa lifrar eliunar land hugar eþa minnis. Huger heitir sefi ok sealfs ast elskhugi vili munr. Hug

¹) a [hofuts. Heitir, 1e3. — ²) excidit: eþa. — ³) sic (Tenn), 1e3. — ⁴) sic 1e3; rect. griot.

skal sva kenna at kalla vind trollkuenna ok rett er at nefna til hueria er vill ok sua at nefna iottna ok kenna þa til konu eða móður eða dottur þess. Þessi nafn ero en ser. Hugr heitir ok ged ok þocki eliun ok þrekr nening minni víf skap lund¹ trygd. Heitir ok reidi fiandskapr grímd farr baul harmr tregi oskap grellskapr lausung otrýgd gedleysi þonugedi² gersi hardgedi ouæri. Hónd ma kalla mund arm lam branm. A hendi heitir aulnbogi armleggr víflidr. Lidr fingr greip hreifi nagl gomr iadarr kuika. Haund heitir iord vapna eða hlifa vid(r) axlar eða ermar lofa ok hreifa iord gullhringa ok vals ok hauks ok allra hans heita. Ok i nygiorvingum fot(r) axlar hognaud. Fætr ma kalla tre ilia rista leista eða þvilikt. Renni fleina brautar eða gaungu fetz. Ma kenna fotinn tre eða stod vid skíð eða vid brækr ero fætr kenndar³. A fæti heitir lær kne kalfi leggr rist iarki tái. Vidr þetta allt ma fotinn kenna ok kalla hann tre. kalladr er sigla eða rau fottrinn ok kenna vid þessa hluti. Mal heitir ord ok ordtak orðsnilli tala saga senna þræta galldr saungr kuedandi skial bifa hialldr hial skual glaumr þiarka þyss þræta þrapt hol skrap dælska liodæska hegomi afgela. Heitir raudd hliomr romr omun þytr gaull glymr gnyr gnydr þrymr brak suípr suípan gangr. Sua ma ok orrosto kenna vid suerd eða ónnur vapn eða hlifar. Vit heitir speki rad skilning minni ætlan hyggiandi taulvisi langsæi bragdvisi orðspeki skaurungskapr. Heitir ok undirhyggia vælrædi flærædi brigdrædi.

Læti er tvent. læti heitir raudd læti heitir ædi er ok olund. reidi er tuikennt. Reidi heitir þat er madr er i illum hug reidi heitir ok fargoruí skips eða hross. Far er ok tuikennt far er reidi far er skip þvilik orþtauk hafa menn miok til at yrkia folgit ok er þat kallat miok ófliost. Lid kalla menn þat áu manni er leggir mætaf

¹) *bis in mbr. scriptum.* — ²) *sic, ut videtur, mbr.* —

³) *sic* (kenn), 1e3.

lid heitir ok skip lid er ok þat kallat er madr heitr manni
 lidsinni sínu lid heitir landz folk lid heitir aul hlid heitir
 a gardi ok hlid kalla menn oxa ok hlid heitir brecka.
 Þersar greinir ma sva setia i skalldskap ok gora sva
 offlost at vant er at skilia ef adra skal hafa greinina en
 adr skal þickia tilhorfa hin fyrri visu ord. slik saumu
 ero ok ónuur morg þau er saman eigu heiti.

¹ Atli frodi	næfill ræfill
ali glammí	norí lyngui
beiti atti	biruill bilmundr
ok beimuni	beími iorekr
audmundr godmundr	iosmundr þuinnill
atall ok gestill	yngui . . . . . ³ .
geítir gautí	Víruill vínoill
gylfi sueidí.	vandill saulsi

Geirr cynefr	gautrekr ok hunn
gaupi ok endill	giuki ok budli
skeckill eckill	hæmarr hemfi
skefill ok sóluí	hórfi soruí.
halfr ok hemlir	Sekkat ek fleiri
harekr ok gorr	sækonunga.

hagbardr haki	⁴ Ek mvn iotna
hraudnir meiti.	inna heiti.

Hrolfr ok hraudungr	Ymmir gangr mimir
haugní mysíngr	idi ok þiazí
. . . . . ² hvingr	hrimnir hraudnir
heiti mæfill	huedrungr grimnir
hialmarr moirr	haffi gymir
hæmir mæuir	ok hripstodr.

rodi rakni	Harduerkr hrauckuir
rer ok leifi.	ok hastígí
Randuerr raucknir	hræsuelgr hriki
reifuir leifuir	ok hringrimnir

¹) *Rubro spat. vac. relictum est.* — ^{2—3}) *sine lacuna*
 1e3. — ⁴) *in margine recentiore manu: iotna heiti.*

hymir ok hrimþus
hualr þrigeitir
þrymr þrudgelmir
þistill bardí.

Geirraudr fyrnir
galarr þrifalldi
fioluerkr geitir
fleckr blapþuari
forniotr sprettingr
fialarr stigandi
samr ok suasudr
suarangr skatí.

Surtr ok storuerkr
sækarlsmuli
skorri skrymir
skerkir salfangr
auskrudr ok suatr
aundotr stumi
alsuatr aurnir
armr ok skalli.

Kauttr ausgrui
ok alfarinn
vindsualr viparr
ok vafþrudnir
elldr aurgelmir
ægir rangbeinn
vindr vidblíndi
vingnir leiði.

Beinnvidr biorgolfr
ok brandingí
dumbr bergelmir
dofrí ok midiungr

nati ok sægrimmir.
Nu er vppatalit
amatligra
íotna heiti.

¹Skal ek trollkvenna
telia heiti.
Gridr ok grisla
gryla ok brynia
glumra geitla
grima ok bakrauf
guma gestilia
grottintanna.

Gjalp hyrrockin
heingikiapta
gneíp ok gnepia
gessa hala
haurr ok hryga
hardgreíp forat
hrygda huedra
ok haulga brudr.

Hrimgerdr háera
herkia fala
imd iarnsaxa
íma fioluor
morunn ividía
amgerdr símul
siuor skrikía
sucipínfallda.

Auflugbarda
ok iarngrimra
vungerdr amma
ok iarnuidia

¹) *Rubro spat. vac. relict. est.*

margerdr atla
eisur fala
leiku munnharpa
ok munnrifa.

Leirvor liota
ok lodíufingra
kraka vardrum
ok kiallandí
vigglaud þaurbaurd
vilium nefna
rygi sidaz
ok rífungauflu.

¹Þorr heitir attli
ok asa bragr
sa er ennilangr
er eindridi heitir
bíorn hlórridí
ok hardveurr
vingþorr saunnuogr
veodr ok rymr.

Asa heiti .

Burir ero ofþins
balldr ok meli
vidarr ok nefr
vali alí
þorr ok hilldolfr
hermodr sigi
skilldr ynguifreyr
ok ítreks íod
heímballdr sæmíngr.
.....².

Enn ero eptir
íotna heiti .

Eimgeitir verr
ínir hrínguolnir
viddí vindgrip
vandill gyllir
grinir glaumarr
glamr samendill.

Vænir hardgreípr
ok vagnhaufdi
þyrmir³ suttungr
ok kalldgrani
íotunn ugladnir
ok aurgrímnir
grímlíngr gusír
ok ganglati.

Oflati hloí
ok helregínn
hrossþíofr durnir
hundallr baugí
hraudungr fenrír
hroarr ok mídí
þa er nu lokít
þussa heítum.

Enn skal telia
asa heítí
þar er yggr ok þorr
ok ynguifreyr
vidarr ok balldr
vali ok heímdallr
þa er tyrr ok níodr
tel ek næst braga
hauðr forseti
her er efztr lokí.

¹) *Rubro spat. vac. relict. est.* — ²) *sine lacuna 1e3.* —
³) *sic contra metrum 1e3; rect. kyrmir.*

Nu skal asyniur
 allar nefna.
 Frígg ok freyía
 fulla ok snottra
 gerdr ok gefion
 gna lofn skadi
 iord ok idunn
 ilmr bilniörun.

Hlin ok nanna
 hnoss rindr síofn
 sol ok saga
 sygin ok uaur
 þa er vaur ok syn
 verdr at nefna
 en þrudr ok rain
 þeim næst talin.

Gret ok at odi
 gulli freyía
 heíti ero hennar
 haurn ok þungra
 syr skialf ok gíof
 ok hit sama mardauð
 dætr ero hennar
 hnoss ok gessemí.

En ero adrar
 odins meyar.
 billdr ok gaundul
 hlauck mist skaugul
 þa er hrund ok eir
 hrist skulld talit.

Nornir heíta
 þær er naud skapa
 nípt ok disi
 nu ero talldar.

¹Snot brudr suarri
 suanni spracki
 flíod sprvnd kona
 feíma eckia
 rygr víf ok brudr
 [dros ristill² seta
 man suarkr ok hæl
 mætr ok kerling.

³Mal er at segia
 manna heíti.
 Greppar ok gumnar
 gumar ok dreingir
 gotnar reekar
 garpar seggir
 sueit snillingar
 ok sælkerar.

Bragnar þegnar
 beimar haulldar⁴
 firar ok haulldar⁴
 flottnar fyrdar⁵
 fauruncyti drott
 flockr hardmenní
 kniar ok kappar
 kenpur nautar.

Aulld ok ærir
 ok afarmenni

¹) *in margine recentiore manu*: Quen heiti. — ²) a [*sic* *leß contra metrum*, *quod restitui potest vocabulis ita transponendis ut scribatur*: ristill dros. — ³) *in margine recentiore manu*: Manna heiti. — ⁴) *sic utroque loco*. — ⁵) *sic contra metrum*; virðar?

lidar ok lofdar
lydr ok sagnir
liodr oflatar
lionar ok ferdir
míldíngur ok næringur
mannbaldr spekingur.
þa er glæsímadr
ok gullskati
audkyfingur
ok oflatar.

Herr ok helmingur
ok haufdingjar
folk ok fylki
fundr almenningur
seta soknarar
ok snyrtimenn.

Nv er þraung ok þys
þorp audskatar
drott ok syrnar
dyn pryðimenn
saugu ok samnadr
seta stertimenn
fiorr ok brionar
.....¹.

Enn ero eptir
alldar heiti.
Hird ok gestir
ok huskarlar
inndrott ok hion
ef ek allt segi.
Runi ok þopti
ok radgialfi.

Innhysingar
alldaþoptar
sessi ok mali
serlar ok fylg(d)ir
þa ero felagar
ok frændr saman
vinr einkili
verdung halir.

Ai ok attungur
arfi sonr fadir
brodir barni
blodi lifri
iod burr nefi
ok arfuni
þa ero hlyrar
ok haufutbadmar.

Nidr naudleytamadr
nidiungur ok barn
konr ok kynkvisl
kundra attbogi²
maugr ok malunautr
magr ok spialli
....³ badmur ok ættslod
ofskaupt ok sueinn.

Sessunautar
ok sifiungar
afspringur er þa
ok ættstudull
þa er radunautr
þírr aunnungur
þionar verkmennt
þrælur kefsar.

¹) sine lacuna 1e3. — ²) h. l. 1e3 prave repetit versum
nidr naudleytamadr. — ³) h. l. membr. læsa est.

Þessi ero heiti .
 hilldr ok roma
 gauld geira haud
 ok gerrþriful
 rog ok rimma
 randgridr ok stord
 suipul ok snerra
 sik folk íara.

Sota mord ok vig
 sokn ok [id
 dolg ogntara¹
 drima ok imun
 þa er orrosta
 ok aurlygi
 hrid ok etía
 herþaugn þrima.

Ek mvin segia
 suerda heiti .
 Hiorr ok hrotti
 haugudr draguandill
 groa gramr
 giallrun ok neþanskardr
 sigdr ok snyrtir
 somi skiomí.

Skolkr skerkir
 [skofr ok skrymir²
 laufi aultirr
 langbardr ornþuari
 leggbiti ok kyrr
 ok leifnis grand

heitir herberi
 ok hraefrackí.

Líoti hrundudr
 laugdir mækir
 mundudr mundridi
 ok mistilteinn
 malr þrorr ok mār
 ok midfaínn
 fetbreidr garinn lagi
 fíorsuafnir.

Vægir veígarr
 vallandi ok brandr
 verulfr valnir
 vindbiartr ok kuol
 askr angr vadill
 eggjumskardi
 suipudr ok suipaliotr
 salgandr nefi.

Herbrai ok hoddmimir
 bensigr brígdír
 brunr huati
 haufuts spesíngr
 hausa míoluer
 hrævagautr hugloguir
 skygdr skrauir
 skardr grindlogi³.

Míniungr ok fellir
 ok maluitnir
 taurar hræuardr
 traní vindþuari

¹) a [iddolg Ogntara, 1e3. — ²) a [sic contra metrum, 1e3. — ³) in hac strophu ordo versuum et metrum omnino perturbata sunt; cfr. supra p. 476 et 559—60.

lidnir kuerubítir
lioni herdir
. . . . . ¹ ífrir
vexgia² lestir.

Skeluingr filbuíngr
flæmíngr skerdingr
skotningr skaufnuogr
. . . . . ¹ rífiungr
brotníngr huiúingr
besíng³ tyrúingr
hækíng³ ok hringr
hittaz mvin næúingr.

Lógi ok mungiallr
langhuass ok elldr
auru ok eygir
ok nag(l)fari
brigdir maurnir
blorr ok skerdir
hyrr ok helsíng³
hírdír atti.

Fellir fauluir
fafnir raufoir
ymir ok eimir
afspríng³ þínurr
sigdir snyrtir
suelgr skar ok nar
goínn gestmoínn
gárr þrimar nídhaugr.

Oddr blóduarta
ok benknuar

blodrefill blóduarp
blódiðia
blóduaka líugfeíng³
ok blóðhnafi
íduarp ok brandr
eggteínar folk.

Emíar fremíar
ok aulrodar nautar
merki vættrím
ok míssífeíng³
onu ok skafníng³
vudírdreguíng³
vargr kalld hamarr nautr
ok valbaust herdr.

Suerdgelmíng³
ok samnagli
hugro sígrhnóð
híallt ok tanghí
múndríðí hauggfadr
ok meðalkaffí.

⁴Aux íardsparda
. . . . . ⁵hyrna
skíarua skeggía
ok skrama gneþía⁶
ok regínsþunu ok gneþía⁷
gygr ok fala
snaga ok bullda
barda ok vígglaud
þuíta ok þeníá
þa er arghyrna

¹) sine lacuna 1eβ. — ²) sic 1eβ. — ³) h. l. mbr. prave
repetit huiúingr. — ⁴) Rubro spat. vac. relict. est. — ⁵) sine
lacuna 1eβ. — ⁶⁻⁷) sic 1eβ; alterutro loco scribendum est:
genia.

hun¹ er efz talin
auxa heita.

Darr spíot ok naut
dauffléinn ok vígr
snata ok fleinn ok suaf
suida hræmakir
geirr spíorr nata
gefia kesia
gafflak fracka
gungnir peita.

Aur er ok acka
oddr huitmylingr
fenia ok drífa
flug dynfara
bau(s)l baul billda
broddr ok hremsa
gagnslaug ok þraus
gaugn ok skaptsnaur.

Flugglaud flugsuinn
fífa ok skeití
geta skal fenna
ok gusis nauta
í auls smídi er
ok efz þura.

Almr dalr bogi
ýrr ok tuividr
sueigr ok glær þrymr
somr skalgelmir
enn kued ek hittaz
aull vapn saman
iarn aur ok slaug
isarn ok spior.

Skiolldr þrungilsatr
skann falbendingr
bugnir hlebardr
ok buklari
vetrlídi targa
vedgladr ok hlíf
vidbleiknir rít
viggladr ok lind.

Giallr dauggskafi
ok gimskylir
bard líos gryta
ok bandskylir
sualingr ok randí
saurnir bordi.

Skutingbardi
skírr tuibyrðingr
aurlygr ok suarní
eilífínr heidr
haugr fagr bláinn
bera mífornir.

²Hroptz hattar skal ek
heiti segía
hialmr gullfáinn
hraunn valhrímnir
hallhrímnir skollr
ok hlífandi
fiornir þocki
ok fíkmóinn
hilldigaultr kelli
herkuml ok velgr
grima ægir
glæuir stefnir.

¹) sic (non hon) 1eð. — ²) Rubro spat. vac. relict. est.

Brynja kund hialmgauð
 hraud ok nati
 kauld finzleif
 bofæða þyð syn
 ok blodleika.

Sær silægja
 sallt ægir haf
 laugr sumrlægir
 stop¹ ok vagr
 giallr guap geími
 gnarr suipr marr
 sugr sog samí
 snelgr raust ok fiódr.

Sund ægir [vel
 forsími² ok vidir
 hríd verr breki
 hum flod ok brim
 grædir gliodr
 gymir vægir
 guidr ok vrorr
 gialfr fen snapi.

Gnat vor víka
 vózt hop ok mid
 vatn diup ok kaf
 vik tiorn ok sik
 stormr dik hylr
 straumr lækr ok beckr.
 all brúdr kellda
 ida foss kill.

Hefring allða
 huítíng ok láá
 hraunn ran kellda
 ok himínglæfa
 draufu vdr ok solmr
 dufa ok bylgya
 bodí ok bara
 blóðughadda.

³Mioll glit gera
 glaud ok valskialf
 vaunn víð vímur
 víng ok ysa
 síð sudr freka
 sákin einstiga
 elfr ro eckla
 eckin rennaudi.

Þyn rín ok níð
 þauð rymr ysía
 dun⁴ augn dyna
 dun⁴ haullfara
 orun ok bra
 vtskialg lodða
 mun merkr ríða
 mein ok saxelfr.

Tífr dura vína
 tems vonnd ok strond
 maura moda þrym
 morni gautelfr
 alm audr alkoga

¹) sic *1e3* contra metrum; rect. lagastafr; cfr. supra p. 479 et 562. — ²) a [sic contra metrum *1e3*; rect. vel-færr | sími. — ³) sic *1e3*; litera initialis serius addita est et ob eam causam prava; rect. Gjöll. — Rubro spat. vac. relictum est. — ⁴) sic utroque loco.

ok eyufrates
ogn eidraenir
ok apardion.

Ravnd hraunn ok raunn
raumelfr huipul
hniopul hialmunla
humra vina
vil vin vella
valinsmad salin
nepr draufn strauma
nis mynt gnapa.

Gilling ok nil
ganges tuedda
luma vernada
leira ok guunþor
vidsuauv vegsuinn
ynn þiodmuna
forn straund spe
ok fimbul þul.

Nyt hraunn ok naud
naut slidr ok hrid
kaurmt leipt
ok kerlaugar tuær
gaumul sylgr ok yn
ok geiruimul
ylgr aud ok folld
jordan er at lestí.

¹Lax² langa
lysa ok brosmá
birtingr hængr

bust ok hrygna
humarr hrogukelsi
huednir floki

aulunn aurridi
ok andvari.

Silld seidr skata
sil reydr ok øgr
skreidungr ok litr
skalgi fludra
fyllvingr stydra
ok fydrýskill
hamarr steinbettr
haskerdingr.

Fiorsungr þrummungr
[ok iarnþuara³
silungr skelfingr
suerdfiskr ok lyrr
hymar sand hverfa
ok horngæla
marknuotr glaummungr
[ok fengrani⁴.

Þysklíngr vfsí
þoskr vartari
grunnungr gedda
giolnir keifa
all ok krabbi
karvi ok geirsil
har ok gudlax
hornsil igull.

¹) *Rubro spat. vac. relictum est.* — ²) *excidit: ok.* —
³—⁴) *a [sic contra metrum; ordo versuum perturbatus est; si secundus et postremus strophæ versus alter in alterius locum substituitur, et iarnþuara in marþuara mutatur, metrum restituitur; cfr. supra p. 480 et 564.*

¹Hafr hualr geir hualr
ok hafgufa
huisa hafstrambr
ok hnydingar
reydr reydar kalfr
ok raudkemingr
bunnungr ok rostungr
ok blæiu hualr.

Nordhualr kyrhualr
nahualr ok leiptr
skeliungr fiskreki
ok skitv hualr
slettbaka s. . . . ² hualr
ok sannlægja
hrosshualr andhualr
hrafneydr ok vogn.

¹Nv mun ek skyra
vm skipa heiti.
[Aurk araklo ³
askr sess hrvnguis
skeid skuta skip
ok skidbladnir
nor naglfari
nauckui sneckia.

Byrdingr buza
bardkalldr ok hr. . . .
. . . . ki ² haumlvngr
helungbardi
raust batr ok regg
raud hringornir
lyngkioll langskip
leyfuir karbi.

Hringr gnod freki
hraud modproi
hemlir bardr
ok hylbauti
vgla ok ledia
ok askuitull
kiatla kiana
kati reid ok skalpr.

Knaurr kuggr k(u)ui
kepull eikia
dreki ellidi
dromundr ok pramr
fura vígg galeíd
feria skallda
fley flaustr ok þekr
far tid ok lid.

Segl skaur sigla
suiduis styri
syiur saumfaur
sud ok skutreip
stag stafu stiornvídr
studill ok sikulgiord
snotra ok solbord
sess skutr ok strengr.

Saux stædingar
suiptingr ok skaut
spikr siglutre
saumr legg stolpar
laukr siglutoppr
lina eyru
flaug flaugarskegg
ok farnagli.

¹) *Rubris spatia vacua relictæ sunt.* — ²) *h. l. membr. læsa est.* — ³) Aur kara klo, 1e3.

Hunbora
hialmunvolr
hufr hlyr hreifni
ok hals stefni
hefill hals hnackí
ok hofutbendur
haar hæll hamar
hjalpreip ok lik.

Ro racki rif
reingr ok hauntlur
vinndass vængi
vondr langnesiur
vølt beitiass
vortur brandar
bitar boglíma¹
bulkastockar.

Bard kne byrði
bellti kiunungar
kiolbord keili
ok kiolsyía
kraptar kerling
klær ok þoptur
.....² þremir
kalfar ok þiliur.

Drengir dragreip
dæla arar
aktaumar rær
arinn ok nalar
aur bord kialarhæll
. . .³ ackeri

hnackmídi austsker
ok hunspæniur.
⁴Jorð fiornrofa
eskia ok hlödyn,
gyrna síf fiorgin
grund haubr ok mínd
folld vangr ok fron
.....⁵ hiarl
land ok badmr þíod
þruma ok mærer.

Hollt hals ok fioll
hlid ok leití
holl heidr huilft
huall ok brecka
hrof dalr⁶ ok dæl
huamr ok tunga
mold flag rími
mor laut ok sandr.

⁷Ek skal telia
yxna heiti.
aruakr drioni
ok iormunrekr
símí freyr regínn
smídr eyþuari
raudr ok rekníngur
ok rauckuíldr.

Víggí baurrudr
víngnis stíorí
hímínhríodr símír
ok harðfari

1) sic 1eþ; rect. bóglína. — 2) sine lacuna 1eþ. —
3) exidit: ok. — 4) Rubro spatium vacuum relictum est;
in margine recentiore manu scriptum est: Jôrd. — 5) sine
lacuna 1eþ. — 6) bis in mbr. scriptum. — 7) in margine
recentiore manu scriptum est: Yxni.

hæfir digni
hiolludr simull
hlidr stufr ok litr
herforsimí.

Arn aurmuni
ok eikísmidr
gneisti alli
ok gullinhoruí
audr kuigr aulldungr
ok arfuni.

Griðungr aulldungr¹
ellgr gellir
glymr ok hreidi
tiðungr boli
tarfr aurgefinn.

²Kyr heitir skirja
kuiga ok fræna
ok audumbla
hon er æzt kua.

Hrutr ofrhyrningr
hornumskuali
gumarr horn gloinn
ok gialldhroinn
huedur . . . . .³
hallinskidi
berr horn hroinn
ok heimdali
bekri midiungr
blær mordr ok vedr.

Hafr heitir grimnir
ok geiraulnir
tanngniost^r kiappi
ok tanngrisnir
skimudr ok brusi
bokkr grimr talalidr⁴.

Heitir ok heidrun
hadna ok kidlingr
er kolmula
ok kid saman.

Biorn heitir⁵ bessi bolmr
bera eluidnir
blaiaxl isolfr
ok breiduigi
berstingr batsi
ballti blebardr
vfr þrekr vilnir
iorekr mosne.

Fetvidnir hunn
fress vetrliði
iugtanni ialfudr
ifiungr vilskarpr.
iorir⁶ duraþror
hlidr eikþyrnir
duneyr dainn
dualar míodhrodnir.

Gaulltr valglitnir
gris ok hrinir
suinntar runi

¹) *vocabulum perperam h. l. repetitum; cfr. Vol. I, p. 588, et supra p. 483 et 567.* — ²) *in margine recentiore manu scriptum est: kyr.* — ³) *sine lacuna 1e3.* — ⁴) *sic lapsu calami; rect. taliðr.* — ⁵) *hoc verbum, quod versum perturbat, delendum est.* — ⁶) *sic prave membr.; rect. Hjörtr.*

[ok sæhrimnir¹ baurgr
rar valbassi
. . . .² dritrödi
þror vignir skunpr
þrondr vanningi.

Vargr vlfr geri
vitnir ok huinnir gradyri
hati hroðvitnir
ok heidingi
freki ok vitnir
fenrir hlebardr
goti gylldr glammi
gylþir imarr
runnr egdir
ok skaullkini.

En heitir sva.
ylgr vargyuia
. . . . .³
ima ok suimul.

⁴Niu eru heimar
a hæd taldir
veit ek hinn nezta
sa er vindblainn
sa⁵ er heidþyrnir
ok hreggmimir.

Annar heitir
andlangr himinn
þat mattu skilia
þridi vidblainn
vidfedmi kueda
vera hinn fiorda
hriodr ok hlyroi
hygg ek hinn setta
gimir vetrmimir
get ek nu vera
atta heima
upp vm talda.

Skaturnir stendr
skyium efri
hann er vtan vm
alla heima.

Sol ok sunna
syn fagra hual
hriodr leika
liknskin raudull
leiptr ifraudull
ok liosfari
drifandi alfraudull
ok dualins leika.

¹) a [sic 1e3; aut delendum est ok aut scribendum:
sæhrimnir ok. — ²—³) sine lacuna 1e3. — ⁴) Rubro spat.
vac. relict. est. — ⁵) sic 1e3; rect. þa.

VI. BROT AF LAUFÁSS-EDDU¹.

[Gestr hefir geitis]² rastar
galdrs miðjúngi skjaldar
dundi djúpra benja
dögg röskligast höggvit.

Hér er maðr kenndr við jötun. Sturla Þórðarson kvað:
Rísa tóku lágir laukar
lindar álfs við gými sjálfan.

Kenndir eru menn svo, at kalla Ása:

Ok orðvísa Ása³ braktognir hjó bogna
járnraddar svo kvaddi barg úþyrmir varga.

Maðr er kallaðr árr, ruðr eða boði eignar sinnar, ok kenndr við herklæði, vopn, orrostu, hlífar, gull eðr skip. Kalla má hann ok konúnga heitum, ok kenna við nokkurskonar verkfæri, eðr þat hann er stýrandi, svo sem⁴ í drápu Gnoðar-Ásmundar:

Megn í gegn glyggi,
kvað grefja tiggí,
hálftr nam hann þat ljúga,
hrafnar trautt fljúga.

Maðr er kallaðr frömuðr eða rekkir eða prýðir þjóðarinnar, sá er öðrum veitir sæmd eðr frama, eðr gjörir at meira manni en áðr er hann. Svá kvað Ólafr Leggsson:

Hreinstólpa áttu hjálpar
herrekkir brag þekkja,

---

¹) *Particula ex Edda Laufasina, quæ cum fragmento Wb coheret, et inde originem ducere videtur, ex codice chartaceo Arnemagnæano Nr. 743. 4. desumta.* — ²) *cfr. supra p. 498.* —

³) Ásu, 743. — ⁴) s (segir?), 743.

hátt sitið hans í réttu

hnár, mætr skörúngr, sæti.

Rétt er at kenna mann svo, at kalla hann son jarðar eðr mög¹, eðr þeirrar höfuðskepnu er maðr er af skapaðr. Svá kvað Ólafr Leggsson :

Heldr var honum er seldi
harðkeypt, sonu jarðar
oss stillir þat alla,
audigt líf fyrir dauða.

Ok enn :

Túngl gaft tryggvínr engla
talit dægr, megin² lægis,
fækk hlýrnir stað stjörnum,
sterkr, ok aldir merkja.

Ef illa skal kenna, þá má kalla mann grenni³ svína eðr hunda ok alls fænaðar. [Kalla má hann ok konunga heitum ok kenna við verkfæri eðr þat hann er stýrandi⁴. [svo sem segir í Guoðar drápu ok áðr er ritað⁵.

Kvenna heiti.

Kona heitir fljóð, sprund, sprakki, svanni, svari, sæta, snót, ristill, hæll, svarkr, brúðr, drós, hneita, víf, fenna, rýgr, ekkja. — Hér á móti standa þessi nöfn : syrpa, snegða, skessa, saurlyfra, firta, fifla, fjappa, flykra, hreysa, herja, hvippa, kolta, gegða, skitja, þæsiblaðra, stegla, glyðra. [Víf, brúðr ok fljóð heita þær konur⁶, er mjök fara með dramb ok skart. Snótir heita þær konur, er orðnæfrar eru. Drósir heita þær er

¹) mögu, 743. — ²) meger, 743, megin, *Seb. Eg.* —

³) *sic a prima manu 743*, gæin eða giæter, *supra lineam manu Arnæ Magnæi*; greni granna svína eða hunda ok annars ills fænaðar, *A. Magn. in margine.* — ⁴) *a [ex 748 ut videtur excerptum.* — ⁵) *a [ut supra i Guoðar drápu, 743.* — ⁶) *excidit sine dubio incuria librarii*: er manni eru gefnar; sprund ok svanni heita þær konur, etc. *cfr. I. 536.*

kyrlátar eru. Ristill er kölluð sú kona, er skörúnglynd er. Rýgr heitir sú er ríkust er. Feima heitir sú kona er ófröm er, svo sem úngar meyjar, eðr þær óframmar eru. Sæta heitir sú kona, er bóndi hennar er af landi farinn. Hæll heitir sú kona, er bóndi hennar er veginn. Ekkja heitir sú kona, er bóndi hennar varð sótt dauðr, ok¹ ekkjur mega allar þær konur heita, er sitja eptir bændr sína úgiptar. Svá kvað Egill:

Eigum ekkjur   en þær konur
alkaldar tvær   þurfu blossa.

Hèr kallar hann [hælana ekkjur², enda hētu hælur á fótum hans, er hann kvað þurfa verma. [Motrur heita þær konur, er hvítum lèreptum falda³; svo segir í Stríðkera-vísu:

Þess sit ek þægra hnossa
þrúðr ávallt hin þrúða
hverjum leik á hráka
hnuggin gleipnis tuggu:
at [urðhæings⁴ jarðar
ýtendr fyrir mik nýtir
greipar svells hins gjalla
gefn Stríðkera nefni⁵.

Hèr kallar hann Feurisúlf tuggu fjötursins Gleipnis, en hráka úlsins kallar hann á þá, er rennr or munni honum ok Ván heitir. Þess kveðst hann á Ván sitja, at menn mundu kalla hana konuna ekkju. Þat kallaði hann hæl eðr kera jarðarinnar.

Eljur heita þær konur, er einu mann hafa. Kona er kölluð beðja ok mála eðr rúna vers síns, ok er þat viðr-kenníng. Móðir heitir eida⁶. Nipt heitir systir.

¹) de h. l. a [dubium est, utrum ex Wb exscriptum, an a compilatore ex ceteris codd. insertum sit. — ²) a [ekkjunnar hæla, 743. — ³) a [in margine manu Arnæ Magnæi addita. — ⁴) ex prima manu a [vrhængs scriptum; Arnas ur urð supra lineam posuit, quasi legi voluerit úr urðhængs. — ⁵) nafni, 743. — ⁶) boða, supra lineam manu Arnæ additum.

[Konu skal kenna til alls kvennbúnaðar, gulls ok gímsteina, öls ok víns eðr annarrar drykkju, er hon selr eðr gefr, svo til ölgagna ok allra þeirra hluta, er henni sómir at vinna ok veita. Rætt er at kenna hana selju eða lág þess er hon miðlar, en selja eða lág þat eru trè, því er kona kölluð til kenninga öllum kvennkendum viðarheitum. En því er kona kennd við steina, at þat var í forneskjuinni kvennbúnaðr, er kallaðr var steinasörvi, ok þær höfðu á hálsi sér. Nú er svo fært til kenninga, at kona er kennd til steins ok allra steins heita¹. Svá kvað Bjarni á Sk.²:

Ok liðhraustan leysti
lofn er herr var sofnaðr
landrifs lengi þindan
lagdýrs ofan stýri.

Hèr kallast konan lofn landrifs; rif er hein, en hein lands eðr jarðarinnar er steinn.

Kennd er ok kona karlkenndum viðarheitum: apaldr, lundr, askr ok viðr, sem hèr:

Hve fyri leik, en lauka
lofn kunni þar³ stofna,
stórvænn styrjar kenni
stendr lin-apaldr mínum.

Ok enn:

Þann munda ek við vilja
valklifs meðan ek lifða
alin er⁴ björk at bölvi
brands algrænan standa.

Konu er rétt at kenna öllum Asynju heitum, Valkyrju heitum⁵, norna heitum, orrostu heitum, ok öllum eyja

¹) a [cum loco I. 334 conveniunt. — ²) sic 743. "A. sk." Sv. Eg. — Bjarni Arnórsson, Res. — Bjarni á S., at. loco 743 (cfr. supra p. 498). — ³) þat, Sv. Eg. — ⁴) sic Sv. Eg.; eru, 743. — ⁵) disaheitum, add. recte Res.

heitum ok landa kvennkenndum¹. Kalla má hana spöng
eðr spíru, reið eðr rán, eðr þilju, sem hær er kveðit;
Land:

Sigr-unnit kenur svanna
Serkland at mæri grandi
sólmarkar; drepr serkjar
Samland við mæri gamni.

Ey, sem kvað bróðir Árni:

Fjötra² var sjá móins mæt
mærar, ok guði kær.

Spíra, sem hær er kveðit:

Spíru, semi hönd hær,
hrínga birtist virðing.

Rétt er at kalla konu konunga heitum: gramr, hilmir ok
slíkum nöfnum. Lofðúngr, sem hær er kveðit:

Lönd verr lofðúngr röndum
lauks máferils hauka;
hjálmlæðum gefr hilmir
hnítínga³ frið lítinn.

Kenna skal konur við gull ok allt glys þeirra, ok allt hvað
þær eiga í gripum, ok við allar hannyrðir þeirra, svo
við ölkeröld ok drykkju; kenna má þær við steina heiti
öll, svo til handar ok sjóar. En því er rétt at kenna
konu við sjó eðr hönd, at þat á heiti saman ok eign
konunnar, svo sem hönd heitir mund, ok svo heiman-
fylgja hennar. Sær heitir mar ok svo ver; mar heitir ok
hestr, ok því má bæði kenna til sjóar karla ok konur.

En þat er rétt í skáldskap, at bafa þá sögn er um
palla stígr, til þess er hær merkir; sem Refr kvað:

Sóðs ok síðra hédna
sundr færir trè grundu.

Þetta skal svo upp taka: trè kalla ek tein, tein kalla ek
bein, bein kalla ek við, við kalla ek víði, víði kalla ek

¹) kaulkendum, 743; karlkendra, *perp.*, *Res.* — ²) "Nomen
insulæ" *supra lineam manu librarii.* — ³) hvítínga, *Res.*

sæ, sæ kalla ek mar, mar kalla ek hest, hest kalla ek hrafn, hrafn kalla ek ský, ský kalla ek flóka, flóka kalla ek ullarflóka. Þetta köllum vèr rekit, ok þá figúru hafa orðsnjallir menn mjök í verka sínum, er vèr köllum gátur, sem hèr er kveðit:

Heyr mundriði marnagla,
snýr eigi trèvág at skógi.

Þat hafa menn mjök í kveðskap, þeir er myrkt vilja yrkja, at nefna þann blut er heiti á við hinn, er merkir söguna, sem Rögnvaldr kvað:

Akr verð ek opt fyrir sjúkri
eyfitjar þó sitja,
rjóð er mèr hin¹ mæra
menbrík, njórun sika;
Hæðer² fylg³t³ haudri
hauk (tíni ek svá) mínu
setrs leitandi sútar
slægr á hverju dægri.

Ok enn:

Eigi veit ek nær ægi
óðflýtir má knýta;
dýr er fiskafæra
feigligt, þat vèr eigum.

Þat er allt eitt ok taumdýr, því at bæði heita taumar fiskifæri ok viðlög hesta. Þessum figúrum er margi vega breytt í skáldskap⁴. . . . .

¹) hina, *Svb. Eg.* — ²) Hæðr, *Svb. Eg.* — ³) fylgir at, *Svb. Eg.* — ⁴) *Sequuntur in 743 et in Resen.*: "Kona er kennd til gulls" . . . etc.; *cf. I. 408 . . . usque ad.*: "Lind" (*p. 412*), *omissis tamen semistrophis*:

Alin var rýgr. etc. Þú munt furs. etc. et

Ek hefí óðar l. etc. Ógnrakkr skalat o. etc.

quæ haud dubie ex Wormiano codice inserta sunt, ideoque hic omittuntur.

Kölluð er kona tröllkonu heitum, ef illa skal kenna, þvíat rétt er at hon heiti gríðr eðr gýgr þeirra hluta er hon fer með, sem hér er kveðit:

Ok óþokkaðr okkar
ostmýgir broðgýgi
þjúgt elr sorgum¹ saurga
saupstríðir slotgríði.

Þær má ok kenna við hvervetna herfilegt, þat hon er stýrandi, [þvål eðr sveipu² ok blandskjólu, rúmgylda, löt ok svefnug³.

Kenningar höfuðs ok þeirra hluta er höfði fylgia. Höfuð heitir haus, hjarni, kjanor, kollr, hjassi, hvirfill, hnakki. Þat skal svo kenna: erfíði ok byrði háls, land hjálms, hattar, heila, hárs, brúna, svarðar, heyrnar, etc. *vide p. 498.*

---

¹) sorg^m, 743; sorg um, *Stb. Eg.* — ²) a [þvals eðr sneipu, *prave*, 743; þvål ok svæipv, 748 (*supra p. 430*); þvól ok sveipu, 757 (*supra p. 514*). — ³) *Sequitur in 743 et Resen. denominationes clavæ:* "Kylba kennist í þessari vísu: Hefir í hendi etc., *cfr. p. 212. Si unum tantum folium in fragmento Wb deperditum esset, non multa hic deesse possunt.*

VII. BROT UM FORNAN ÁTRÚNAÐ¹.

. . . . svmir dyrkudu ana nil fyrir þa sok at hon dogguadi herot egyptalandz. Sumir dyrkudu iordina þuiat hon var friosamare en nockur onnur iord. Sv var sok til þess at þeir dyrkudu hunnda oc apyniur oc onnur gros oc kæl iard(ar)innar sem fyrr sogdum var at þat var þeirra skilningr oc atrunadr ad² nefndir hlutir hefði þui mest ualldit at þeir hofdu ecki farid i herferd med þaraone konungi er druenadi í rauda hafi med ollum sinvm herskap en þeir þagu lif er heima satv. Egíptij toludu þuilika hlute uid sina guda þu vart mer gud í dag ath ek skillda eigi druckna med þaraoní. Sua finnz oc skrifad i þeirri bok er kallaz liber regum ath ein uonnd kona hafði fyrir gud getnadar limv karlmanz. Langt er þat ad³ telia huilikan rangan atrvnat heidnir menn hafa fagad j skurdgoda smíd allra hannda. Þat er oc lesid i þeirre bok er heiter liber danielis ath þeir menn er bygdu i babilon at kalldea landi dyrkudu þan(u) gud er het bel oc einn mikinn dreka en þat fiandligha gud braut nidr med sinum bæna k(r)afti daniel spamadr en drap þanu stora dreka. þa sofnuduz saman babilonis menn til konungsins sua segiandi til hans sel oss i henndr daniem elliga(r) munu vær drepa þig⁴ ok allt þitt hyski. Nu fyrir nefnda sok var daniel sem fyrr er skrifat settr i dreka grof oc geck þadan med ollu uskaddr at guds uilia. finnaz þeir enn nockurir i kristnionne at trva at heidnir menn fare til

---

¹) *Fragmentum membranaceum Arnemagnæanum, in capsula Nr. 162, b, formæ maximæ, servatum.* — ²) *sic (non at), mbr.* — ³) *sic mbr.* — ⁴) *sic (non þik). mbr.*

valhallar . en þeir bleckiaz eigi litt þuiat ualholl er éingi en til gangr at hon syndiz smidut vera . syndiz einvm konungi er ríkti i suia ríki oc nefadr er gylbi honum synduz a þeirre holl .d. hlida oc .l. en jnn vm eitt huert hlidit þotte honum mega ganga .dece manna i senn en þeirra¹ var allt reyndar kuckl oc sionhuerfing æsa. Her næst skulum ver skrifa ættboga noregs konunga eftir þui sem ver hofum fundit a bokum. Buss² het konungr austr i asia brædr hans hetv sua vili oc vee margir heidnir menn trvdu þá uera himna guda. Son buss var odinn hann atte xx souv er sva hetv þorr. florrídi³ attli hrunguír einrídi. semíng. biorn. mele. ofinlame. balldr. skiolldr er fyrr var getit. vidarr. uale af honum tok nafn valland. asabragr. hermodr. haudr harduerr. Rymr Suikdagr af hans nafni tok nafn suia ríke. reirri. Skiolldr atte þann son er danr het vid hann er kennd danmork. Þessir allir vuxu upp austr í asia. en þa er ion postole hof sina predican gerdv þeir sína ferd bigat i nordrhalfuna oc toku ser lond til byggingar eftir þui sem serhuerium bar hluti til haunda. þui toku þeir þat nafn af alþydu at þeir uoru kalladir æsar er þeir voro kyniadir af asia lande.

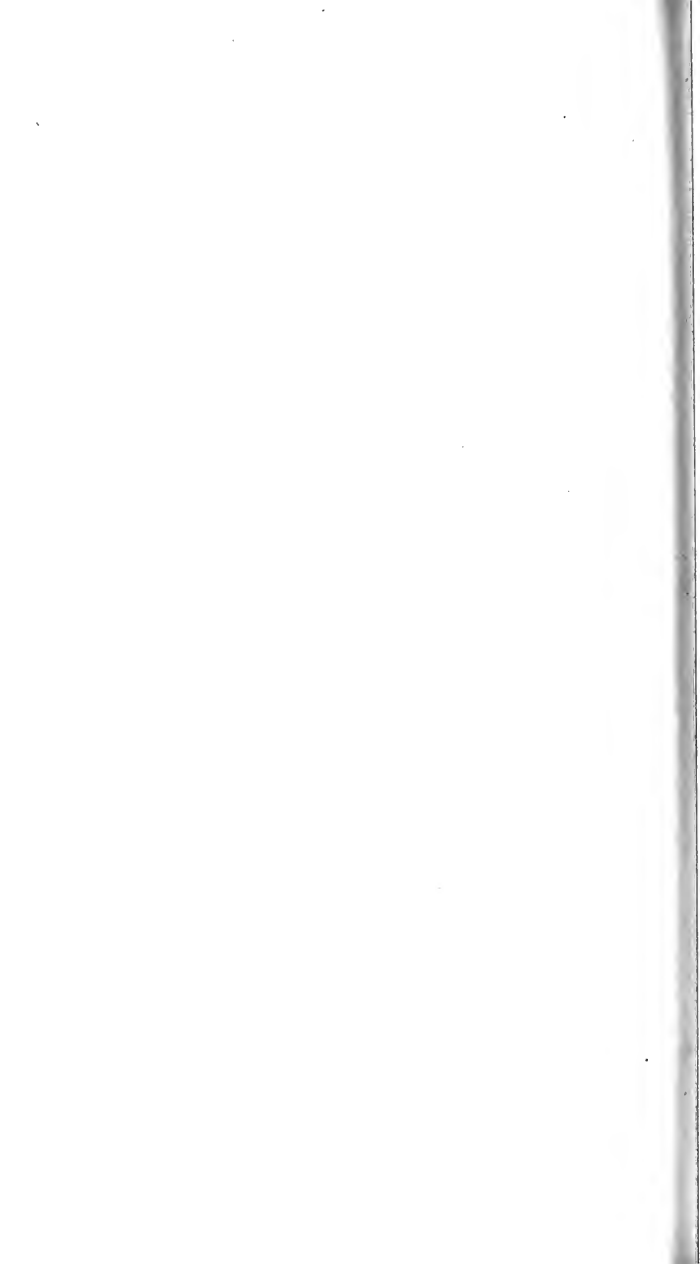
---

1) sic (þra), mbr.; rect. þetta. — 2) sic mbr.; rect. Burr. — 3) sic mbr.; rect. hlorrídi.

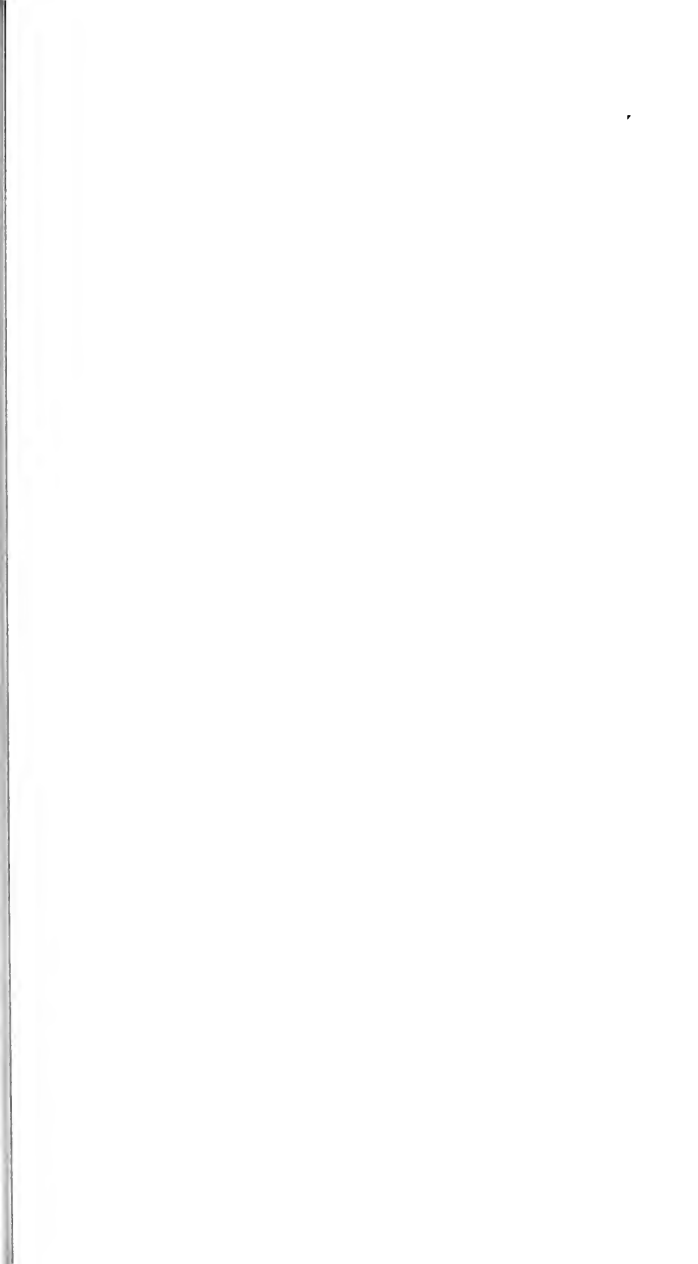
CORRIGENDA.

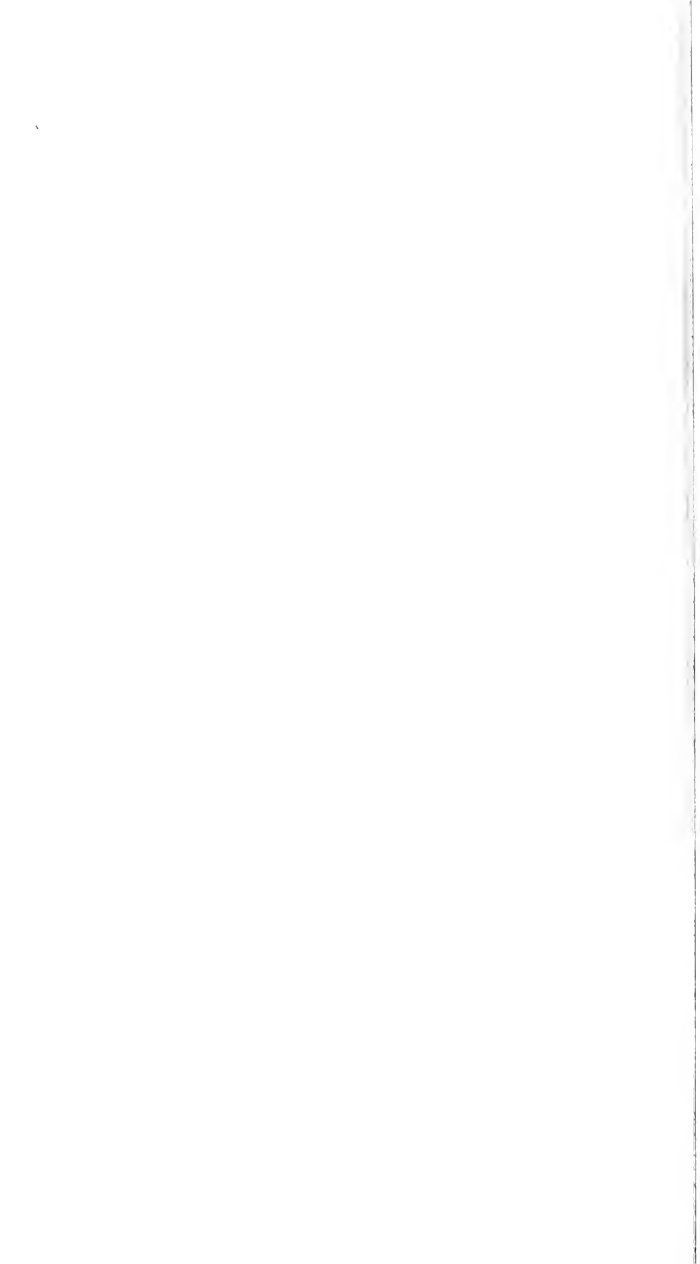
IN TOMO PRIMO: *Pag.* 35⁹, tempore *l.* uno tempore; 153²³, se *l.* inter se; 159²⁸, compares *l.* compares; 197²¹, hominis *l.* homines; 215¹¹, perfecta *l.* perfecta; 225¹¹, poëticis *l.* poëtis; 227¹⁶, desiderit *l.* desederit; 236 *not. lin.* 4, anomale *l.* anomalo; 237 *not.* 12, 756 *l.* 757; 262 *not.* 1, literæ *l.* syllabæ; 287¹³, Thor *l.* Thori (o: dativ.); 295²⁰, esset *l.* cesset; 317⁹, subsidit *l.* subsideat; 321⁹, bone *l.* bene; 329 *not.* 13, huatr *l.* huatt; 369⁸, videret *l.* viderat; 379²¹, constituamos *l.* constituamus; 398, *not.* 11, svír beygt *l.* suinbeykt; 419¹², Gunnix *l.* Gunnii; 425¹⁷, lupina *l.* lupa; 440 *not. lin.* 9, 177 *l.* 187; 443²⁵, corvus *l.* cervus; 500 *not.* 2, 757 *l.* skerðe, 757; 504, *not.* 4, þer *l.* þar; 521 *not.* 18, (valdi, 757) *deleatur*; 564 *not.* 9, hafraska *l.* hafraka; 568 *not.* 10, kallhamrar *l.* kallhamarr; 573¹¹, böðfura *l.* böðfara; 582 *not.* 4, hræð *l.* hrøð; 590 *not.* 17, sic *l.* divide; 606 *not.* 2, spenndr *l.* spenner; 651 *not.* 2, synir, U. *deleatur*; 695²¹, secet *l.* secat; 704 *not. lin.* 6, aurens *l.* aureus.

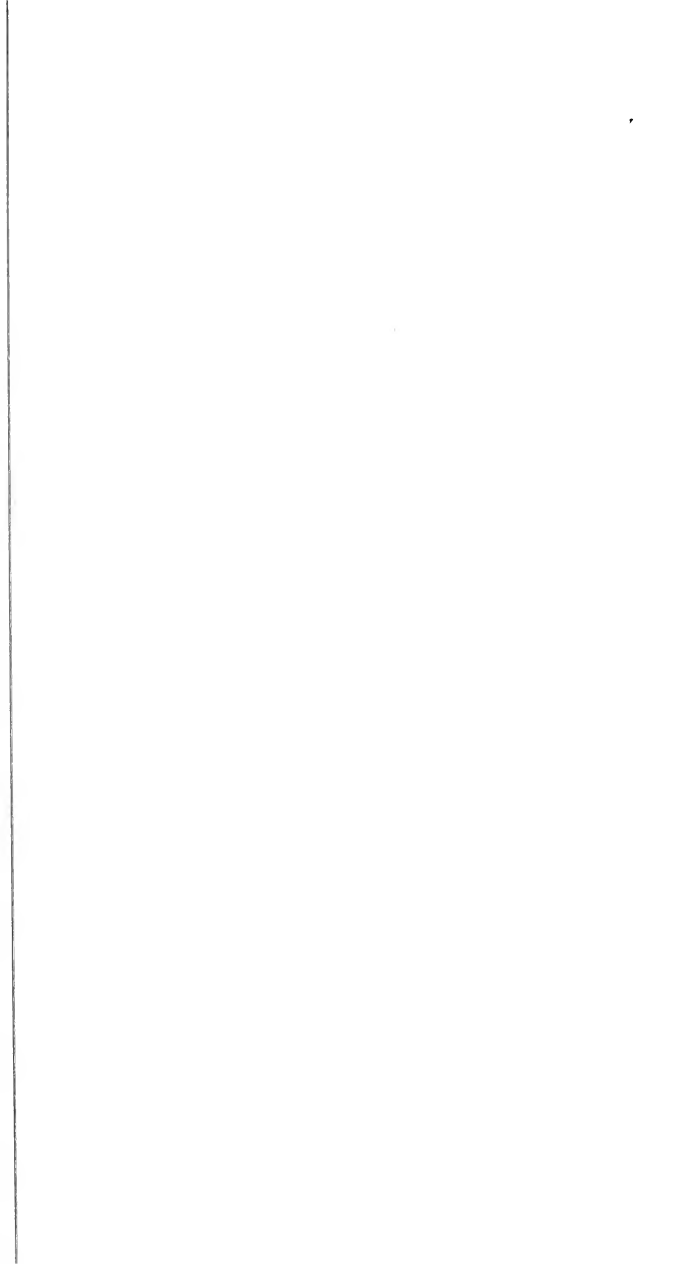
IN TOMO SECUNDO: *Pag.* 26¹³, kveðandinn *l.* kveðandinn; 29²⁶, scribentur *l.* scriberentur; 52 *not.* 4, monosyllabaram *l.* monosyllaborum; 133⁶, ἀλλοίοθητα *l.* ἀλλοιοθήτα; 133 *not. lin.* 8, in determ. *l.* indetermin.; 148⁴, talar *l.* talar; 202²³, böl *l.* bol; 301⁶, og *l.* ok; 346⁴, *lectio* hoyrskra *incerta est*; 352, *in margine* 284. 286. 288. *l.* 484. 486. 488.; 380¹⁹, hefir *l.* hefr; 386 *not.* 1, m. *l.* m̄; 388², serð *l.* sverð; 402¹⁵, ἸΚΤΙΥΓ *l.* ἸΚΤΙΥΓ; 411⁴, falli *l.* fall; 427⁷, alldinn *l.* alldin; 428¹⁰, *post* horna *deleatur* æða; 430¹⁶, þvml *forsitan legendum sit* þval (*mbr.*: þval); *ibid. lin.* 24, Ævgv *l.* Augv; 435¹⁸, gvnn *l.* grvnn (*mbr.*: gūn); 482¹⁰, kler *l.* klør; 489¹⁵, þena *l.* þerna; 531 *not.* 7, f ar *l.* far; 553 *not.* 2, Literæi nit. *l.* Literæ init.; 574⁵⁻⁶, gunnaa *l.* gunnar, haugnr *l.* haugna; 577²¹, var³ *l.* var; 599⁷, Vetr *l.* Vestr; 607¹⁹, att *l.* ætt; 618¹⁹, syrnar *l.* syruar.

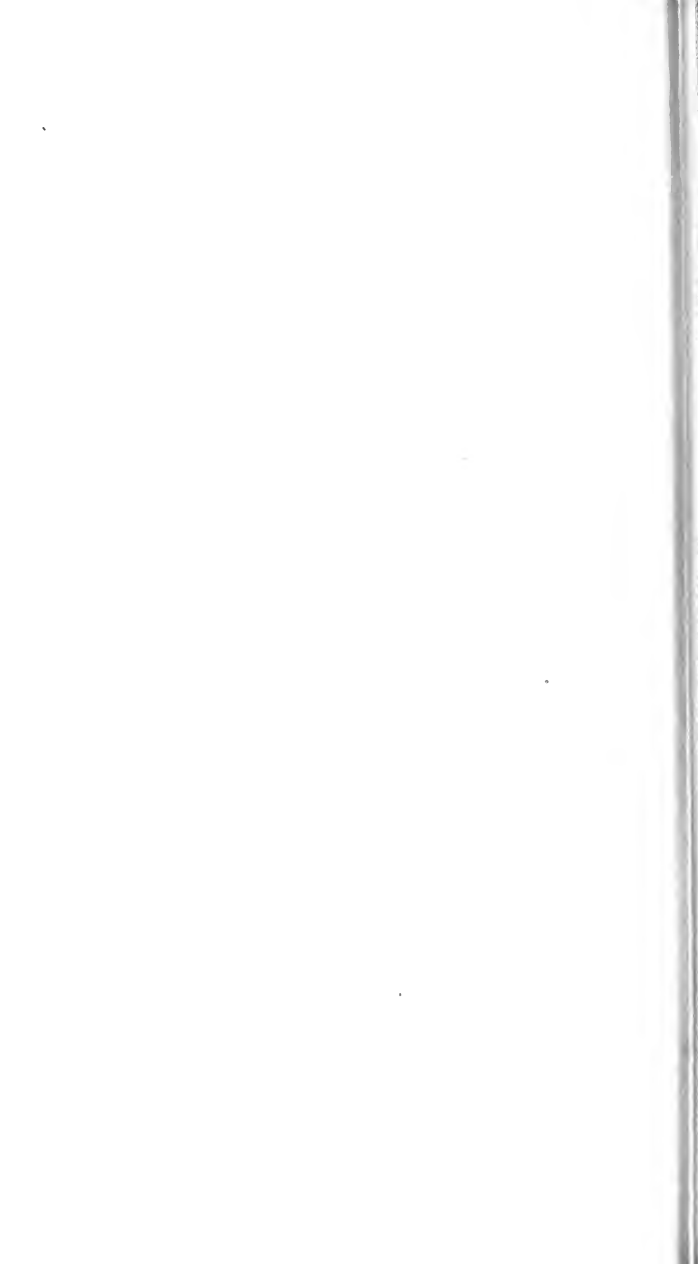

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Edda Snorra Sturlusonar

v.2

